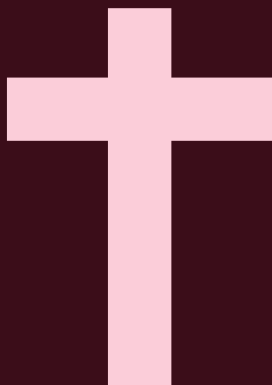


Le Devleskero Lav  
Andre Romaňi Čhib  
2019



romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019  
(New Testament+)

# **Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019 Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes

Contributor: Slovak Bible Society

## **Eastern Slovak Romani New Testament Plus Portions**

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani'. Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Books of the Old Testament are being added as the translation of the Old Testament progresses. Audio of the whole New Testament is available.

The text and audio are accessible on [Bible.com](http://Bible.com); [Biblia.sk](http://Biblia.sk); [Bible.is](http://Bible.is); [Romani.global.bible](http://Romani.global.bible). For further information, please contact Project Manager Pierre van Vuuren at [pvanvuuren@twftw.org](mailto:pvanvuuren@twftw.org).

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

## Contents

MATUŠ . . . . .	1
MAREK . . . . .	66
LUKAŠ . . . . .	107
JAN . . . . .	176
SKUTKI . . . . .	226
RIMANENGE . . . . .	291
1. KORINŤANENGE . . . . .	320
2. KORINŤANENGE . . . . .	347
GALAŤANENGE . . . . .	365
EFEŽANENGE . . . . .	375
FILIPANENGE . . . . .	385
KOLOŠANENGE . . . . .	392
1. TESALONIČANENGE . . . . .	399
2. TESALONIČANENGE . . . . .	405
1. TIMOTEOSKE . . . . .	409
2. TIMOTEOSKE . . . . .	417
TITOSKE . . . . .	423
FILEMONOSKE . . . . .	427
ŽIDENGE . . . . .	429
JAKOB . . . . .	450
1. PETER . . . . .	458
2. PETER . . . . .	466
1. JAN . . . . .	471
2. JAN . . . . .	478
3. JAN . . . . .	479
JUDA . . . . .	480
ZJAVEŇJE . . . . .	483

## O Evaňjelium pal O MATUŠ

### *Le Ježišoskero rodokmeňos*

<sup>1</sup> O lil pal o rodokmeňos le Ježišoskero Kristoskero, čhavo le Davidoskero, čhavo le Abrahamoskero.

<sup>2</sup> O Abraham sas dad le Izakoske, o Izak sas dad le Jakoboske, o Jakob sas dad le Judaske the leskere phralenge

<sup>3</sup> a o Juda sas dad le Perciske the le Zerachoske, savege sas daj e Tamar. O Perc sas dad le Checronoske, o Checron sas dad le Ramoske,

<sup>4</sup> o Ram sas dad le Amminadaboske, o Amminadab sas dad le Nachšonoske, o Nachšon sas dad le Salmonoske,

<sup>5</sup> o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar. O Obed sas dad le Izajoske,

<sup>6</sup> o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske a o David sas dad le Šalamunoske, savo uliľa (pes narodzinda) le Urijašiskera romňatar.

<sup>7</sup> O Šalamun sas dad le Rechabeamoske, o Rechabam sas dad le Abijoske, o Abijah sas dad le Asaske,

<sup>8</sup> o Asa sas dad le Jošafatoske, o Jošafat sas dad le Jehoramoske a o Jehoram sas dad le Uzzioske.

<sup>9</sup> O Uzziah sas dad le Jotamoske, o Jotam sas dad le Achazoske, o Achaz sas dad le Chizkijoske,

<sup>10</sup> o Chizkija sas dad le Menaššeske, o Menašše sas dad le Amonoske a o Amon sas dad le Jozijašiske.

<sup>11</sup> O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskere phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

<sup>12</sup> Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas le Jekonijaš čhavo o Šealtiel a o Šealtiel sas dad le Zerubbabeloske.

<sup>13</sup> O Zerubbabel sas dad le Abijudoske, o Abijud sas dad le Eljakimoske, o Eljakim sas dad le Azoriske,

<sup>14</sup> o Azor sas dad le Cadokoske, o Cadok sas dad le Achimoske a o Achim sas dad le Elijudoske.

<sup>15</sup> O Elijud sas dad le Eleazaroske, o Eleazar sas dad le Mattanoske, o Mattan sas dad le Jakoboske

<sup>16</sup> a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la Mariake, savake uliľa o Ježiš, saves vičinen Kristus.

<sup>17</sup> Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži ko David sas dešuštar (14); le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a akorestar dži ko Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

### *Sar ulila o Ježiš Kristus*

<sup>18</sup> O Ježiš Kristus ulila (pes narodzinda) kavke: Akor, sar sas leskeri daj e Maria mangadi le Jozefoha, mek angle oda sar pes zgele, sikađa pes, hoj hiňi khabňi le Sentne Duchostar.

<sup>19</sup> Ale o Jozef, lakero rom, sas čačipnaskero manuš a vaš oda, hoj lake na kamla te kerel ladž, kamla la počoral te premukel.

<sup>20</sup> Sar pal oda gondolinelas, sikađa pes leske o aňjelos le Rajeskero andro suno a phenda: “Jozef, čhavo le Davidoskero, ma dara tut te prilel la Maria romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Sentne Duchostar.

<sup>21</sup> Ulola lake čhavo a deha leske nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskere nipen lengere binendar.”

<sup>22</sup> Kada savoro pes ačhila vašoda, hoj pes te ačhel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos:

<sup>23</sup> “*Dikh, e pačivali džuvli khabňola, ulola lake čhavo a dena leske nav Immanuel,*” so hin prethodo: “*O Del amenca.*”

<sup>24</sup> O Jozef uštila andral o soviben a kerđa avke, sar leske oda phenda o aňjelos le Devleskero, a ila la Maria romňake.

<sup>25</sup> Ale le Jozef na sas la Mariaha nič dži akor, medik lake na ulila (pes narodzinda) čhavo. A ov leske diňa nav Ježiš.

## 2

### *O godaver murša andral o vichodos*

<sup>1</sup> Akor, sar o Ježiš ulila (pes narodzinda) andre Judsko Betlehem, sas o Herodes kralis a andro Jeruzalem avle o godaver murša pal o vichodos.

<sup>2</sup> A phučenas: “Kaj hin oda Židoviko kralis, savo ulila? Bo dikhlam leskeri čercheň pro vichodos a avlam anglal leste te bandol.”

<sup>3</sup> Sar oda šunđa o kralis Herodes, predarandila a the calo Jeruzalem leha.

<sup>4</sup> A zvičinda savore anglune rašajen the le zakoňiken a phučelas lendar, kaj majinel te ulol o Kristus.

<sup>5</sup> On leske phende: “Andre Judsko Betlehem, bo avke hin pisimen prekal o Proroka:

<sup>6</sup> “*Tu, Betlehem, andre Judsko phuv, nisoha na sal nekcikneder andral o anglune fori andre Judsko, bo tutar mange avela o vodcas, savo lidžala mire manušen – le Izrael – sar bakroren.*”

<sup>7</sup> Akor o Herodes vičinda počoral le godavere muršen a mištes pes lendar dophučla, kana pes lenge sikađa e čercheň.

<sup>8</sup> Avke len bičhada andro Betlehem a phenda: “Džan a mištes tumen dophučen pal oda čavoro. Sar les arakhena, aven mange te phenel, hoj the me te džav a te banduvav anglal leste.”

<sup>9</sup> On šunde le kralis avri a gele het. A e čerčeň, savi dikhle pro vichodos, džalas anglal lende, medik na zaačila upral oda than, kaj sas o čavoro.

<sup>10</sup> Sar dikhle e čerčeň, igen radisafile.

<sup>11</sup> A sar gele andro kher, arakhle le čavores la Mariaha, leskera daha. Pele pro khoča a bandonas anglal leste. Ile avri peskere dari a dine les somnakaj, kadidlos the mirra.

<sup>12</sup> Ale andro suno lenge o Del phenda, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeha pale andre peskeri phuv.

### *Denašen andro Egipt*

<sup>13</sup> Sar on odgele, sikača pes o aňjelos le Rajeskero le Jozefoske andro suno a phenda: “Ušti, le tuha le čavores the leskera da a denaš andro Egipt! Ačh ode džiči akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čavores, hoj les te murdarel.”

<sup>14</sup> Ov uštıla, ila peha rači le čavores the leskera da a denašla andro Egipt.

<sup>15</sup> Sas ode džiči akor, medik na muła o Herodes, hoj pes te ačhel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos: “*Andral o Egipt vičindom mire čas.*”

<sup>16</sup> Sar dikhla o Herodes, hoj o godaver murša leha thode avri, igen pes cholarda. Diňa te murdarel savore muršoren džiči duj berš andro Betlehem the pašal cali odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučla le godavere muršendar.

<sup>17</sup> Akor pes ačila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremiaš:

<sup>18</sup> “*O hangos šundila andro foros Rama, baro roviben the o hikišagos. Oda e Rachel rovel upral peskere čhave a na kamel te el andro smirom, bo on imar nane.*”

### *Aven pale andral o Egipt*

<sup>19</sup> Sar muła o Herodes, sikača pes andro suno o aňjelos le Rajeskero le Jozefoske andro Egipt

<sup>20</sup> a phenda leske: “Ušti, le tuha le čavores the leskera da a dža andre Izraeliko phuv, bo mule ola, save kamenas te murdarel le čavores.”

<sup>21</sup> Ov uštıla, ila peha le čavores the leskera da a avla andre Izraeliko phuv.

<sup>22</sup> Ale sar šunda, hoj imar o Archelaos kraľinel andre Judsko phuv vaš peskero dad o Herodes, daralas pes ode

te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja.

<sup>23</sup> Vašoda avľa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te ačhel oda, so sas phendo prekal o Proroka, hoj ov pes vičinel Nazaretsko.

### 3

#### *O Jan Krstiteľ*

<sup>1</sup> Andre ola dživesa avľa o Jan Krstiteľ a kazinelas pre Judsko pušťa

<sup>2</sup> a phenelas: “Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskero krališagos!”

<sup>3</sup> O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenda o prorokos Izaiáš:

*“Kada hin o hangos, so vičinel pre pušťa: ‘Pririchtinen o drom le Rajeske, rovňaren avri leske o chodňiki!’ ”*

<sup>4</sup> Oda Jan sas urdo andro gada la favakera srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the malakero medos.

<sup>5</sup> Akor avenas ke leste o manuša andral calo Jeruzalem, cali Judsko the cali phuv pašal o paňi Jordan

<sup>6</sup> a phenenas avri peskere bini a ov len bolelas andro paňi Jordan.

<sup>7</sup> A sar dikhľa but Farizejen the Saducejen, hoj aven pre leskero bolipen, phenda lenge: “Fajta sapengeri, ko tumenge sikada, sar te denašel le Devleskera cholatar, so avela?”

<sup>8</sup> Akor dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj pes tumen visardan tumare binendar!

<sup>9</sup> Ma gondolinen tumenge, hoj phenena: “Se o Abraham hino amaro dad!” Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel čhaven le Abrahamoske!

<sup>10</sup> O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengero a dojekh stromos, savo na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag.

<sup>11</sup> Me tumen bolav le paňeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen pes visardan le binendar, ale oda, savo avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek aňi o sandalki te lidžal. Ov tumen bolela le Sentne Duchoha the la jagaha.

<sup>12</sup> Andre leskero vast hin o vejaris a ov prežužarela peskero humnos. O prežužardo điv (zrnos) sthovela andre peskeri šopa, ale o phus labarela andre jag, so šoha (ňikda) na murdaľola.”

#### *O Ježiš boldo le Janostar*

<sup>13</sup> Akor avľa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolel.

14 No o Jan leske na kamla te domukel a phenelas: “Mange kempel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?”

15 Ale o Ježiš leske odphenda: “Akana muk avke! Bo kempel amenge te kerel savoro spravodlišagos, so o Del kamel.” A palis leske domukla.

16 Sar sas o Ježiš boldo, takoj avla avri andral o pañi. A phundriła leske o ñebos a dikhla, hoj o Duchos le Devleskero sar holubica avelas tele pre leste.

17 A andral o ñebos šundila o hangos: “Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!”

## 4

### *O beng pokušinel le Ježiš*

1 O Ježiš sas ligendo upre pre pušta le Duchostar, hoj les o beng te pokušinel.

2 A pal oda, sar pes poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača, bokhalila avri.

3 Avla ke leste o beng a phenda leske: “Te sal Čhavo le Devleskero, phen, hoj kale barendar te ačhen mare.”

4 Ov odphenda: “Hin pisimen: *‘O manuš na dživela ča le marestar, ale dojekhe lavestar, so avel avri le Devleskere mujestar.’* ”

5 Akor les ila o beng andro sentno foros, thoda les te ačhel upre pro agor le chramoske

6 a phenda leske: “Te sal Čhavo le Devleskero, čhiv tut tele. Se hin pisimen: *‘Prikazinela peskere añjelenge pal tu a chudena tut pro vasta, hoj te na demes o pindro pro bar.’* ”

7 O Ježiš leske odphenda: “Ale hin the pisimen: *‘Na pokušineha le Rajes, tire Devles!’* ”

8 Pale les ila o beng pro igen učo verchos a sikađa leske savore krališagi le svetoskere the lengero baripen.

9 A phenda leske: “Kada savoro tuke dava, te angle mande pereha a bandoha.”

10 Akor leske phenda o Ježiš: “Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *‘Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!’* ”

11 Akor les o beng omukla, avle o añjela a kerenas pašal leste.

### *O Ježiš chudel te služinel andre Galileja*

12 Sar šunda o Ježiš, hoj le Jan phandle andre bertena, geła andre Galileja.

13 Omukla o Nazaret a avla te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros, andro phuva Zebulun the Naftali,

14 hoj pes te ačhel oda, so phenda o prorokos Izaiaš:



15 “E phuv le Zebulunoskeri the e phuv le Naftaliskeri, pro drom ko moros, pal o Jordan, e Galileja le Nažidengeri!

16 O manuša, save dživenas andro kalipen, dikhle baro kham. Olenge, save dživenas andre odi phuv andro ciños le meribnaskero, avla avri o kham.”

17 Akorestar chudla o Ježiš te kazinel a te vakerel: “Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ņboskero krališagos.”

*O Ježiš vičinel ešebne učeņiken*

18 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhla duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskere phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.

19 A phenda lenge: “Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, save chuden le manušen.”

20 On takoj omukle o siti a gele pal leste.

21 Sar gela sikra dureder, dikhla avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskere čhaven. Sas pre lodka lengere dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinda len

22 a on takoj omukle e lodka the peskere dades a gele pal leste.

*O Ježiš sikavel andre Galileja*

23 O Ježiš phirelas pašal cali phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaņjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh nasvaliben the dojekh dukh, so sas le nipen.

24 A rozligenda pes pal leste o hiros pal cali Sirija. Anenas ke leste savore nasvalen, save cerpinenas andro dukha, le zaphandlen demonenca, olen, saven sas epilepsija, the le kaliken a o Ježiš len sastarelas.

25 Džanas pal leste but nipi andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

## 5

*O vakeriben pro verchos*

1 Sar o Ježiš dikhla ole nipen, gela upre pro verchos. Bešla peske a leskere učeņika avle paš leste.

2 A chudla len kavke te sikavel:

*Ko hin bachtalo*

3 “Bachtale hine o čore pro duchos, bo lengero hin o ņboskero krališagos.

4 Bachtale hine ola, save roven, bo o Del lenge dela pale o radišagos.

5 Bachtale hine o ciche, bo lengeri ela e phuv.

<sup>6</sup> Bachtale hine ola, save hine bokhale the smedne pal o spravodlišagos, bo on ena čalarde.

<sup>7</sup> Bachtale hine o lačhejileskere, bo o Del ela ke lende lačhejileskero.

<sup>8</sup> Bachtale hine o žužejileskere, bo on dikhena le Devles.

<sup>9</sup> Bachtale hine ola, save anen o smirom, bo on pes vičinena le Devleskere čhave.

<sup>10</sup> Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodlišagos, bo lengero hin o ņeboskero krališagos.

<sup>11</sup> Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende a phenena pre tumende savoro nalačhipen.

<sup>12</sup> Radisaŀon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiŀiben andro ņebos, bo avke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.”

### *O lon the o svetlos le phuvakero*

<sup>13</sup> “Tumen san o lon la phuvakero. Te o lon našavela peskero londipen, soha pes londarela? Pre ņisoste imar nane lačo, ča hoj pes te čhivel avri a o nipi pal oda te phiren.

<sup>14</sup> Tumen san o svetlos le svetoskero. O foros, so ačhel upre pro verchos, našti te garuvel.

<sup>15</sup> Se e momeli na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro momelaris a labol savorenge andro kher.

<sup>16</sup> Avke mi labol tumaro svetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ņebos.”

### *Pal o Zakonos*

<sup>17</sup> “Ma gondolinen tumenge, hoj avlom te prephagel o Zakonos abo le Proroken. Na avlom te prephagel, ale te pherdarel.

<sup>18</sup> Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na našlona e phuv the o ņebos, na našlola aŀi jekh pismenkos aŀi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro na ačhela.

<sup>19</sup> Oles, ko prephaglahas ča jekh le nekciknedere prikazaŀendar a sikadahas avke le manušen, vičinena nekcikneder andro ņeboskero krališagos. Ale oles, ko len dolikerela a sikavela, vičinena baro andro ņeboskero krališagos.

<sup>20</sup> Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodlišagos (spravodlišagos) feder sar oda le zakonikengero the le Farizejengero, šoha (ŀnikda) na džana andro ņeboskero krališagos.”

### *Pal o rušiben*

21 “Šundān, hoj sas phendo le phurenge: ‘*Na murdareha!* Oda, ko murdarāhas, mušinel te džal anglo sudos.’

22 Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskero phral, mušinel te džal anglo sudos. Sako, ko phendāhas peskere phraleske: ‘Tu demado!’ mušinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phendāhas: ‘Tu dilino!’ ela čhido andro jagalo peklos.

23 Te andalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avlāhas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute,

24 muk ode tiro daros anglo oltaris, dža a lačhuv tire phraleha. Palis av a obetin tiro daros.

25 Gondolin mištes a dothov tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro drom, hoj te na del tut andre le sudcaske a o sudcas tut diñahas le stražņikoske a palis tut čhidehas andre bertena.

26 Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.”

### *Pal o lubipen*

27 “Šundān, hoj sas phendo le phurenge: ‘*Na kereha lubipen!*’

28 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela pre džuvli a andre peskeri godi la kamel, oda imar kerđa laha lubipen andre peskero jilo.

29 Te tut cirdel pro binos tiri čači (pravo) jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh tiro kotor, sar te calo tiro telos ulahas čhido andro peklos.

30 Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh tiro kotor, sar te calo tiro telos ulahas čhido andro peklos.”

### *Pal o rozvodos*

31 “Sas avke phendo: ‘*Oda, ko omukela peskera romņa, mi pisinel lake premuklo lil.*’

32 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko omukela peskera romņa, te oj na kerđa lubipen, lidžal la ko lubipen a sako, ko peske lela kajsa romņa, savi hiņi premukli, kerel o lubipen.”

### *Pal e vera*

33 “Šundān mek, hoj sas phendo le phurenge: ‘*Na leha klamišagoha e vera, ale dolikereha le Rajeske tiri vera!*’

34 Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aņi pro ņebos, bo oda hin o tronos le Devleskero,

35 aņi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskere pindre, aņi pro Jeruzalem, bo oda hin o foros ole bare Kraliskero.

36 Añi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našti keres parno abo kalo.

37 Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro 'He' mi el 'He' a tumaro 'Na' mi el 'Na'. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačhestar."

*Te na visaren pale o nalačo*

38 "Šundān, hoj sas phendo: 'E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.'

39 Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske, ko tut demela pal e čači (pravo) čham, visar the aver čham.

40 Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o teluno gad, muk leske the o gerekos.

41 A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas jekh kilometros, dža leha duj.

42 Oles, ko tutar mangel vareso, de. A olear, ko kamel tutar kečeň, ma visar tut."

*Te kamas peskere neprijateľen*

43 "Šundān, hoj sas phendo le phurenge: 'Kameha tire prijateljis a na kameha oles, savo pre tu džal.'

44 Ale me tumenge phenav: Kamen peskere neprijateľen, [žičinen o lačo olenge, save tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, save tumen našti avri ačhen] a mangel pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende,

45 hoj te aven o čhave peskere Dadeske, savo hino andro ňebos, bo kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskere the pro načačipnaskere.

46 Bo te kamlānas ča olen, save tumen kamen, savo počiňiben tumen užarel? Či na keren oda the o na- pačabnaskere?

47 A te pozdravindānas ča tumare phralenge, soha ulānas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles?

48 Aven dokonale avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ňebos."

## 6

*Sar te del le čoren*

1 "Merkinen tumenge, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo palis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ňebos.

<sup>2</sup> Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel\*, sar oda keren ola dujemujengere, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro ulici, hoj len o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskero počniiben.

<sup>3</sup> Ale te tu des vareso le čoren, te na džanel tiro balogñi (lavo) vast, so kerel tiro čačo (pravo) vast.

<sup>4</sup> Bo te des oda andro garudipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale avke, hoj oda dičhola.”

### *Pal e modlitba*

<sup>5</sup> “Sar tut modlines, ma av sar ola dujemujengere, bo on, sar pes modlinen, rado ačhen andro sinagogi abo pre ulica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskero počniiben.

<sup>6</sup> Ale sar pes tu modlines, dža andre tiro kheroro, phand pal tu o vudar a modlin tut tire Dadeske, savo hino andro garudipen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.

<sup>7</sup> Ale sar pes tumen modlinen, ma beblinen but sar o pohana, bo on peske gondolinen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren.

<sup>8</sup> Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kempel, mek sigeder sar lestar mangel.”

### *Le Rajeskeri modlitba*

<sup>9</sup> “Tumen pes modlinen kavke:

‘Dado amaro, savo sal andro ņebos, mi el sentňardo tiro nav!

<sup>10</sup> Mi avel tiro krališagos! Mi ačhel pes tiri voľa avke sar andro ņebos, avke the pre phuv!

<sup>11</sup> De amen adadžives o maro, so amenge kempel sako džives

<sup>12</sup> a odmuk amenge amare bini avke, sar the amen odmukas olenge, save amen dukhade.

<sup>13</sup> A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen, ale zachrañin amen le nalačhestar.’ [‘Bo tiro hin o krališagos the e zor the e slava pro furt. Amen.’]

<sup>14</sup> Bo te tumen odmukena le manušenge lengere bini, odmukela the tumenge tumaro Dad andral o ņebos.

<sup>15</sup> Ale te tumen na odmukena le manušenge lengere bini, aňi tumaro Dad tumenge na odmukela tumare bini.”

### *Pal o postos*

<sup>16</sup> “Sar pes poscinen, ma aven sar ola dujemujengere, save pestar keren chmurave, hoj le manušenge te sikaven, hoj

\* 6:2 Ma vitrubin angle peste

on cerpinen, bo pes poscinen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskero počiniben.

<sup>17</sup> Ale sar tu pes poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,

<sup>18</sup> hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo hino andro garuđipen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin garudo, tuke počinela pale.”

*Pal o barvalipen andro űebos*

<sup>19</sup> “Ma skiden tumenge o barvalipen pre phuv, kaj len e hardza the o kirme chan a kaj pes dochuden o živaűa na čoren,

<sup>20</sup> ale skiden tumenge o barvalipen andro űebos, kaj len e hardza aűi o kirme na chan a kaj pes o živaűa na dochuden aűi na čoren.

<sup>21</sup> Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ode ela the tumaro jilo.

<sup>22</sup> E jakh hin e lampa le teloskeri. Te ela tiri jakh žuži, andre calo tiro telos ela o svetlos,

<sup>23</sup> ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro kalipen. Akor te oda svetlos andre tu hin kalipen, savo baro ela o kalipen?

<sup>24</sup> űiko naűti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones naűti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Naűti služinen the le Devleske the le svetoskere barvalipnaske.”

*Te mukas pes pro Del andre savoreste*

<sup>25</sup> “Vašoda tumenge phenav: Ma starinen tumen pal tumaro dživipen, so chana, abo so pijena, aűi pal tumaro telos, so urena. Či nane o dživipen buter sar o chaben a o telos sar o uraviben?

<sup>26</sup> Dikhen pro čirikle pro űebos, hoj aűi na sadzinen, na kiden upre aűi na sthoven andro šopi, a tumaro űeboskero Dad pes pal lende starinel! Či tumen na mon buter sar on?

<sup>27</sup> Bo ko tumendar šaj peskere starostenca kerel, hoj te dživel buter berš? űiko.

<sup>28</sup> Soske peske keren starosci pal o uraviben? Dikhen pro kvitki pre mała, sar baron, ale na keren buči aűi na heklinen.

<sup>29</sup> No phenav tumenge, hoj aűi o Šalamun andre calo peskero űukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

<sup>30</sup> Te o Del e małakeri čar kavke uravel, so adadžives hiűi a tajsja ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale cikne pačabnaha!

<sup>31</sup> Avke ma starinen tumen a ma phenen: “So chaha? So pijaha? So uraha?”

<sup>32</sup> Bo oda savoro roden o napačabnaskere. Se tumaro Dad andral o ņebos džanel, hoj tumenge oda savoro kampil.

<sup>33</sup> Ale roden ešeb (peršo) o krališagos le Devleskero the leskero čačipen a ov tumen dela savore kala veci.

<sup>34</sup> Avke ma starinen tumen, so ela tajsja, bo tajsaskero džives pes starinela pal peste. Sako džives hin dos trapišagos.”

## 7

### *Te na sudzinen avren*

<sup>1</sup> “Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen.

<sup>2</sup> Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela tiš merimen.

<sup>3</sup> Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kašt na dikhes?

<sup>4</sup> Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: ‘De, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh?’

<sup>5</sup> Tu dujemujengero, ešeb (peršo) le avri o kašt andral tiri jakh a pašis dikheha žužes, hoj te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.

<sup>6</sup> Ma den oda, so hin sentno, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčhingeren tumen.”

### *Mangen, roden, durkinen!*

<sup>7</sup> “Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge.

<sup>8</sup> Bo sako, ko mangel, lel; a ko rodel, arakhel; a oleske ko durkinel, pes phundravela.

<sup>9</sup> Abo ko hin tumendar ajso manuš, hoj te lestar leskero čhavo manglahas maro, ta diňahas les bar?

<sup>10</sup> Abo te lestar manglahas riba, diňahas les sap?

<sup>11</sup> Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či na sigeder tumaro Dad andral o ņebos dela lače dari olen, ko lestar mangel!”

### *E cesno brana*

<sup>12</sup> “Savoro, so kamlanas, hoj tumenge o manuša te keren, oda keren lenge. Bo oda hin, so sikavel le Mojžišoskero Zakonos the o Proroka.

<sup>13</sup> Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchli brana the buchlo drom lidžan andro meriben a but hin ajse, save phiren andre.

<sup>14</sup> Ale e cesno brana the uzko drom lidžan andro džživipen a frima hin ajse, save les arakhen.”

*Pal o falošna proroka*

15 “Merkinen tumenge pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dzive ruva (vlki).

16 Pal lengero ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kandre te obkidel o hroznos, abo andral o kolaka o figi?

17 Avke dojekh lačo stromos anel lačo ovocje a o nalačo stromos anel nalačo ovocje.

18 O lačo stromos našti anel nalačo ovocje a aňi o nalačo stromos našti anel lačo ovocje.

19 Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pes pre jag.

20 Avke len prindžarena pal lengero ovocje.

21 Na sako, ko mange phenel: ‘Rajeja, Rajeja!’ džala andro ņeboskero krališagos, ale oda, ko kerel e voľa mire Dadeskeri, savo hino andro ņebos.

22 But džene mange andre oda Džives phenena: ‘Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Na tradahas avri le demonen andre tiro nav? Na kerahas but zazraki andre tiro nav?’

23 Akor lenge phenava: ‘Šoha (ňikda) tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, save kerenas o nalačhipen!’ ”

*Pal o duj khera*

24 “Sako, ko šunel kala mire lava a dolikerel len, hino sar oda gođaver manuš, savo ačhađa peskero kher pro bar.

25 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pro bar.

26 A sako, ko šunel kala mire lava a na dolikerel len, ela sar oda nagodaver manuš, savo ačhađa peskero kher pre poši.

27 A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher. Peľa a sas calo zničimen.”

*Pro agor*

28 Sar dovakerđa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudalinenas upral leskero sikaviben,

29 bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengere zakoňika.

**8***Sastarel le malomocnes*

1 Sar avľa o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi.

2 A avľa ke leste o malomocno, bandolas anglal leste a phenda: “Rajeja, te kamľalas, šaj man žužares.”



<sup>3</sup> O Ježiš nacirdla o vast, chudla pes lestar a phenda: “Kamav, av sasto!” Takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

<sup>4</sup> O Ježiš leske phenda: “Merkin, hoj te na phenes ñikaske pal oda, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinda o Mojžiš, sar svedectvo lenge.”

*Sastarel le veliteliskere sluhas*

<sup>5</sup> Sar avla o Ježiš andro Kafarnaum, avla ke leste o velitelis upral o šel slugada a mangelas les:

<sup>6</sup> “Rajeja, miro sluhas pašlol khere nasvalo, naši pes čhalavel a igen cerpinel.”

<sup>7</sup> O Ježiš leske phenda: “Me džava a sastarava les avri.”

<sup>8</sup> O velitelis leske phenda: “Rajeja, na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro sluhas sastola avri.

<sup>9</sup> Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugada. A te phenava kaleske: ‘Dža!’ – ta džala; a avreske: ‘Av!’ – avela; a mire sluhaske: ‘Ker kada!’ – ov kerela.”

<sup>10</sup> Sar oda šunda o Ježiš, čudalinda pes a phenda olenge, save pal leste džanas: “Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael ke ñikaste na dikhlom kajso baro pačaben.

<sup>11</sup> Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ñeboskero krališagos,

<sup>12</sup> ale o čhave le krališagoskere ena avričhide andro baro kalipen, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.”

<sup>13</sup> Palis phenda o Ježiš le veliteliske: “Dža – avke, sar pačandilal, pes tuke mi ačhel!” A leskero sluhas sastila avri andre odi ora.

*Sastarel but nasvale manušen*

<sup>14</sup> Sar avla o Ježiš andro kher ko Peter, dikhla leskera sasa, hoj pašlol a hin la horučka.

<sup>15</sup> Chudla pes lakere vastestar a takoj latar e horučka gela het. Oj uštila a kerelas pašal leste.

<sup>16</sup> A sar zaračila, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A o Ježiš le laveha tradña avri le nalače duchen a savoren, savenge sas namištes, sastarda avri,

<sup>17</sup> hoj pes te ačhel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izaiáš:

*“Ov ila pre peste amare slabišagi a lidžalas amare nasvalibena.”*

*Sar te džal pal o Ježiš*

18 Sar dikhla o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinda le učeňikenge te džal la lodkaha pre aver sera.

19 Avla ke leste varesavo zakoňikos a phenda leske: "Učitelina, džava pal tu vřadzik, kaj džaha!"

20 O Ježiš leske odphenda: "Le liřken hin peskere cheva, kaj řaj dživen, a le čiriklen andral o ņebos peskere hñizdi, ale le Čhas le Manušeskeres nane kaj o řero te thovel."

21 Aver leskere učeňikendar leske phenda: "Rajeja, domuk mange eřeb (perřo) te džal te parunel mire dades."

22 Ale o Ježiš leske phenda: "Av pal ma a muk le mulen te parunel peskere mulen."

### *O Raj zaachavel e burka*

23 Geľa andre lodka a leskere učeňika gele pal leste.

24 Jekhvareste avla bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e lodka, ale ov sovelas.

25 Avle ke leste leskere učeňika, uřtade les a phende: "Rajeja, zachraňin amen, bo meras!"

26 Ov lenge phenda: "So tumen daran, manuřale cikne pačabnaha!" Avke uřtila, pokarhinda la balvaj the le moros a sas igen čhit.

27 O manuřa pes čudalinenas a phenenas: "Oda, savo manuř hino, hoj les o balvaja the o moros řunen?"

### *Sastarel le posadnuten andre Gadara*

28 Sar avla pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuřa, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara cholaha a ņiko pašal lende pal oda drom nařti pregela.

29 A vrisकिनenas: "So amen hin tuha, Ježiř, Čhavo le Devleskero? Avlal amen te trapinel sigeder, sar avela oda časos?"

30 Nadur odarik sas but bale, save pes ode pasinenas.

31 O demona les mangenas: "Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre ola bale!"

32 A phenda lenge: "Džan!" On avle avri a gele andro bale. A savore bale pes mukle tele le brehoha andro moros, tařlile a mule andro paňi.

33 Ola, save pasinenas le balen, denařle het a gele andro foros a vakerenas avri sa, so pes ačhila, the pal ola, save sas zaphandle le demonenca.

34 Avke savore manuřa andral oda foros avle ko Ježiř a sar les dikhle, mangenas les, hoj te džal het andral lengeri phuv.

## 9

*O Raj sastarel le banges*

<sup>1</sup> O Ježiš bešla andre lodka, geła la lodkaha pre oki sera a avła andre peskero foros.

<sup>2</sup> A ande ke leste jekhe banges, savo pašlolas pro hados. Sar dikhła o Ježiš lengero pačaben, phendā le bangeske: “Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.”

<sup>3</sup> Varesave zakonika peske phende: “Kada manuš pes ruhinel!”

<sup>4</sup> Ale o Ježiš dikhła, so peske gondolinen a phendā: “Soske gondolinen namištes andre tumare jile!

<sup>5</sup> Bo so hin lokeder? Te phenel: ‘Odmukel pes tuke o bini!’ – vaj te phenel: ‘Ušti a dža?’

<sup>6</sup> Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskereš hin zor pre phuv te odmuken o bini” – phendā le bangeske: “Ušti, le tuke tiro hados a dža khere!”

<sup>7</sup> Ov uštıla a geła khere.

<sup>8</sup> Sar oda dikhle o nipi, predarandile a lašarenas le Devles, hoj diña kajsi zor le manušen.

*O Raj vičinel le Matus*

<sup>9</sup> Sar džalas o Ježiš odarik, dikhła manušes, savo pes vičinelas Matus, te bešel pre colnica a phendā leske: “Av pal ma!” Ov uštıla a geła pal leste.

<sup>10</sup> Palis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colnika the binošne a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskere učeņikenca.

<sup>11</sup> Sar oda o Farizeja dikhle, phenenas leskere učeņikenge: “Soske chal tumaro učitelis le colņikenca the le binošnenca?”

<sup>12</sup> O Ježiš oda šundā a phendā lenge: “Le sastenge na kampil doktoris, ale le nasvalenge.

<sup>13</sup> Džan a siklon, so hin oda, so hin pisimen andro Lav le Devleskero: ‘*Kamav, hoj te aven lačhejileskere a na hoj mange te anen obeti.*’ Bo na avlom te vičinel le čačipnaskeren, ale le binošnen.”

*O phučiben pal o postos*

<sup>14</sup> Akor avle ko Ježiš o učeņika le Janoskere a phende leske: “Soske pes amen the o Farizeja poscinas but a tire učeņika pes na poscinen?”

<sup>15</sup> O Ježiš lenge phendā: “Či šaj aven o hosci pro bijav smutne, medik hino lenca o terno? Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, akor pes poscinena.

16 Se ňiko na zasivel le neve pochtaneha e chev pro purane gada, bo palis o nevo pochtan odčindahas kotor le puranestar a ulahas mek bareder chev.

17 Añi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa, čulola avri a o gone čhindaona. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. Avke pes na musarela aňi e mol aňi o gone.”

*Pal e muľi čhajori the pal e nasvali džuvľi*

18 Medik lenge oda vakerelas, avľa varesavo baro manuš, bandiľa anglal leste a phenda: “Miri čhajori akana muľa, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.”

19 O Ježiš uštila a geľa pal leste peskere učeňikenca.

20 A varesavi džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvľikano nasvaliben, avľa palunestar ko Ježiš a chudľa pes agorestar leskere gadendar.

21 Bo phenda peske: “Ča te man leskere gadendar chudava, sastuvava avri.”

22 O Ježiš pes visarda a sar la dikhľa, phenda: “Pača, čhaje, tiro pačaben tut sastarda.” Takoj odi džuvľi sastila avri.

23 Sar avľa o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhľa ole manušen, save bašavenas pro pištalki, the ole nipen, save kerenas vika a vriskinenas.

24 Phenda lenge: “Džan het, bo e čhajori na muľa, ča sovel.” Ale asanas lestar.

25 Sar sas ola nipi tradle het, geľa o Ježiš andre, chudľa la čhajora vastestar a oj uštila.

26 A kada hiros pes pal leste rozligenda pal cali odi phuv.

*Sastarel le duje koren*

27 Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a vriskinenas: “Čhavo le Davidoskero, av ke amende jileskero!”

28 Sar geľa andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenda: “Pačan, hoj oda šaj kerav?” Odphende: “He, Rajeja!”

29 Avke pes chudľa lengere jakhendar a phenda: “Mi ačhel pes tumenge avke, sar pačan!”

30 Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazinda: “Merkinen pre oda, hoj pes pal oda ňiko te na dodžanel!”

31 Ale on gele avri a rozligende pal leste o hiros pal cali odi phuv.

*O Ježiš sastarel le ňemones*

<sup>32</sup> Sar avenas avri, ande ko Ježiš ņemone manušes, zaphandles le demonoha.

<sup>33</sup> Pal oda, sar o Ježiš tradňa avri le demonos, o ņemo prevakerđa. O nipi pes čudalinenas a phenenas: “Mek šoha (ňikda) na dikhlam kajso vareso andro Izrael!”

<sup>34</sup> Ale o Farizeja phenenas: “Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!”

### *E žatva hiňi bari*

<sup>35</sup> O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengere sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh dukh the nasvaliben maškar o manuša.

<sup>36</sup> Sar dikhla o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lenge, hoj hine strapimen the bi e zor sar o bakrore bi o pastjeris.

<sup>37</sup> Akor phenda peskere učeňikenge: “E žatva hiňi bari, ale frima hin ola, save keren buči.

<sup>38</sup> Vašoda mangel le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel manušen, hoj te keren buči pre leskeri žatva!”

## 10

### *O Raj vičinel le dešuduje učeňiken*

<sup>1</sup> Vičinda peskere dešuduje učeňiken ke peste a diňa len autorita te traden avri le nalače dučen a te sastaren dojekh dukh the nasvaliben.

<sup>2</sup> O nava ole dešudujengere (12) sas kala: Ešebno o Šimon – saves vičinenas Peter – the leskero phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskero the leskero phral o Jan,

<sup>3</sup> o Filip, o Bartolomej, o Tomaš, o Matuš o colňikos, o Jakob le Alfeoskero, o Tadeus,

<sup>4</sup> o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaš Iškarijotsko, savo les diňa andre.

### *O Raj bičhavel le učeňiken*

<sup>5</sup> Kale dešudujen bičhađa o Ježiš a prikazinda lenge: “Ma džan pro drom ko manuša, save nane Židi, a ma džan andre fori le Samaritanengere.

<sup>6</sup> Ale sigeder džan ko bakrore, save našlile andral o kher le Izraeloskero.

<sup>7</sup> Džan a kazinen, hoj hino pašes o ņeboskero krališagos.

<sup>8</sup> Le nasvalen sastaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudlan, hijaba den.

<sup>9</sup> Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi meďune love andro žebi.

10 Ma len aňi gonoro pro drom aňi po duj gada aňi sandalki aňi paci; bo o manuš, savo kerel buči, peske zasogaľinel (zasluźinel) peskero chaben.

11 Andre savo foros abo gavoro džana, dophučen tumen, ko tumen andre oda foros priľahas. Ode ačhen dži akor, medik na džana het.

12 Sar džana andro kher, pozdravinen.

13 Te ela oda kher pačivalo, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te na ela pačivalo, mi avel tumaro smirom pale ke tumende.

14 Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre.

15 Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e Sodoma the Gomora andro sudno džives sar ole foroske.”

*Sar o bakrore maškar o ruva*

16 “Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o ruva (vlki). Aven pozorne sar o sapa the kovle sar o holubi.

17 Merkinen tumenge pro manuša! Bo dena tumen andre pro sudi a marena tumen andro sinagogi le bičenca.

18 The anglo foroskere vladara the anglo kraľa tumen ľidžana vaš ma, hoj lenge the le Nažidenge te aven švedki.

19 Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel.

20 Se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskero, savo vakerel prekal tumende.

21 O phral le phrales dela pro meriben the o dad le čhas a o čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len.

22 Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš ma, ale oda, ko ľikerela avri dži o agor, ela spasimen.

23 Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskere, medik na avela o Čhavo le Manušeskero.

24 Oda, ko sikľol, nane bareder sar oda, savo les sikavel, aňi o sluhas sar leskero raj.

25 Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskero učitelis a o sluhas sar leskero raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta mek buter le nġpen andral o kher!”

*Kastar pes te daral*

26 “Vašoda ma daran tumen lendar! Bo nič nane avke garudo, so na ela jekhvar otkerdo a nane počoral nič, so pes jekhvar na dodžanela.

27 Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundrades a oda, so šunen ča andro kan, vriskinen avri pal o padi!

28 Ma daran tumen olendar, save murdaren o telos, ale naši murdaren e duša. Ale sigeder daran Olestar, savo šaj zničinel the e duša the o telos andro peklos.

29 Či na bikenen duje cikne čiriklen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel bi oda, hoj lendar tumaro Dad na džanel.

30 Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero.

31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but čirikle.

32 Ko man pridžanela anglo manuša, ke oda man the me pridžanava anglo miro Dad, savo hino andro ņebos.

33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo miro Dad, savo hino andro ņebos.”

### *O Ježiš na anel o smirom, ale e šabla*

34 “Ma gondolinen tumenge, hoj avlom te del o smirom pre phuv; na avlom te del o smirom, ale e šabla.

35 Bo avlom, hoj te džal o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj

36 a andre peskeri famelija ena le manušeske ņeprijateľa.

37 Oda, ko dikhel radeder peskere dades vaj peskera da sar man, nane hodno, hoj te el miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskere čhas vaj peskera čha sar man, nane hodno, hoj te el miro učeňikos.

38 Oda, ko na lel peskero kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te el miro učeňikos.

39 Oda, ko arakhela peskero dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela peskero dživipen, les arakhela.”

### *Pal o počňiben*

40 “Oda, ko tumen prilel, man prilel – a ko man prilel, prilel Oles, savo man bičhađa.

41 Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela o počňiben (odmena) sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskeres vaš oda, hoj hino čačipnaskero, chudela o počňiben sar čačipnaskero.

42 Ko diňahas te pijel jekhes kale ciknorendar ča jekh poharis šilalo paňi ča vaš oda, hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela peskero počňiben.”

## 11

*O Jan bičhavel pal o Ježiš*

1 Sar imar dovakerđa o Ježiš peskere učeňikenge so te keren, geľa odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andre Galilejske fori.

2 O Jan Krstiteľ sas andre bertena a sar šunđa, save veci kerel o Ježiš, bičhađa duje peskere učeňiken,

3 hoj lestar te phučen: “Sal tu oda, savo majinel te avel, abo kampil te užarel avres?”

4 O Ježiš lenge odphendā: “Džan a phenen le Janoske, so šunen the dikhen:

5 O kore dikhen, o bange phiren, o malomocne pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.

6 Bachtalo hin oda manuš, ko na perel andral o pačaben vaš ma!”

7 Sar on odgele, chudľa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: “So geľan te dikhel pre pušta? E trstina sar laha čhalavel e balvaj?

8 Abo so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, save uren o barikane gada, bešen andro barikane khera.

9 Abo soske geľan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos.

10 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*‘Me bičhavav mire poslos anglal tu a ov pririchtinela prekal tu o drom.’*

11 Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko ulile (narodzinde pes) andral e džuvľi, na sas bareder sar o Jan Krstiteľ; ale oda, ko hin nekcikneder andro ňeboskero krališagos, hino bareder sar ov.

12 Le Janoskere Krstiteľiskere dživesendar dži akana zľidžal o krališagos le ňeboskero olen, save pes andre zorales ispiden a on pes andre dochuden.

13 Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o krališagos dži ko Jan.

14 A te kamena ada te prilel: Ov hin o Eliaš, savo mušindā te avel.

15 Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!”

### *O binošno pokoleňje*

16 “Ke kaste pripodobňinava adadživeskere manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen pro placos, vičinen peskere kamaraten a phenen:

17 ‘Bašavahas tumenge, ale na khelenas; rovahas andre žala, ale na rovenas.’

18 Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: ‘Hin andre leste nalačo duchos.’



19 Avľa o Čhavo le Manušeskero, chalas the pijelas a phende: ‘Dikhen pre kada manuš, ajso chavačis the pijakos; ĺikerel pes le binošnenca the le colńikenca.’ O godaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.”

*O napačabnaskere fori*

20 Akor chudľa te karhinel o fori, andre save kerďa nekbuter zazraki vaš oda, hoj pes na visarde le binendar:

21 “Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.

22 Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

23 A tu Kafarnaum, so sal upre hazdlo dži andro ņebos, aveha tele čhido dži andro peklos,

bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta mek dži adadžives ačhilahas.

24 Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar tuke.”

*O evańjelium hin prekal o ciknore*

25 Akor andre oda časos phenďa o Ježiš: “Palikerav tuke, Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv, hoj garuďal kala veci anglo manuša, save hine godaver the avrisikade, a sikadďal len le cikne čhavorenge.

26 He, Dado, bo avke oda kamehas.

27 Miro Dad mange diňa savoro. ņiko na džanel le Čhas, ča o Dad; ańi le Dades na džanel ņiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.

28 Aven ke mande savore, save san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te odpočovinel.

29 Len pre tumende miro jarmo\* a sikľon mandar, bo me som cicho the pokorno andro jilo, a ela tumen odpočinkos andre duša.

30 Bo miro jarmo nane pharo a oda, so me thovav pre tumende te ľidžal, hino loko.”

## 12

*O phučiben pal o Šabbat*

1 Jekhvar sombatone džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen. Leskere učeńika sas bokhale a chudle te čingirerel a te chal o klasi.

\* 11:29 O jarmo pes thovelas pre meń le džvirenge, hoj te cirden o verdan.

<sup>2</sup> Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: “Dikh, tire učeňika keren oda, so našti keren sombatone, bo hin Šabbat\*!”

<sup>3</sup> O Ježiš lenge phenda: “Mek na gendaň, so kerda o David, sar sas bokhalo ov the leskere manuša?”

<sup>4</sup> Ov geľa andre le Devleskero kher a chaľa o sentna mare, so našti chaľa aňi ov aňi leskere manuša, ča o rašaja.

<sup>5</sup> Abo na gendaň andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos keren buči a aleha na doľikeren o Šabbat, ale hine bi o binos?

<sup>6</sup> Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos.

<sup>7</sup> Te achalonas, so oda hin: *‘Kamav o lačhejileskeriben a na obeti!’* – ta na odsudzindaňas le manušen, save hine bi o binos.

<sup>8</sup> Bo o Čhavo le Manušeskero hino Raj the upral o Šabbat.”

### *O Raj sastarel pro Šabbat*

<sup>9</sup> Geľa odarik het a avľa andre lengeri sinagoga.

<sup>10</sup> Ode sas jekh manuš, so leskero vast sas ňevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre, phučle le Ježišostar: “Šaj pro Šabbat (sombatone) te sastarel?”

<sup>11</sup> Ov lenge phenda: “Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les uľahas jekh bakro a peľahas leske pro Šabbat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri?”

<sup>12</sup> Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro Šabbat mištes te kerel.”

<sup>13</sup> Avke phenda le manušeske: “Nacirde o vast!” Ov nacirdľa, sastila leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast.

<sup>14</sup> O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te murdarel.

### *Le Devleskero služobňikos*

<sup>15</sup> Sar pes o Ježiš pal oda dodžanľa, odgeľa odarik. Džanas pal leste but nipi a savoren sastarda.

<sup>16</sup> Ale prikazinda lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste,

<sup>17</sup> hoj pes te ačhel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izaiaš:

<sup>18</sup> *“Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom; saves kamav! Andre leste man hin o radišagos. Thovava mire Duchos pre leste a vakerela le narodenge pal o sudos.*

<sup>19</sup> *Na vesekedinela pes aňi na vriskinela aňi ňiko na šunela leskero hangos pre ulica.*

\* 12:2 O džives, andre savo pes na kerel buči.

<sup>20</sup> *E prephagi trstina na dophagela a e momeli, savi mek thuvisalol, na murdarela andre, medik na kerela, hoj te njerinel (zvitazinel) o spravodlišagos.*

<sup>21</sup> *Pre leskero nav pes zmukena o narodi.”*

### *O Ježiš the o Belzebul*

<sup>22</sup> Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandle le demonoha, savo sas koro the nemo, a ov les sasarda avke, hoj dikhelas the vakerelas.

<sup>23</sup> A savore ola nipi pes čudalinenas a phenenas: “Nane ov oda Čhavo le Davidoskero?”

<sup>24</sup> Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: “Ov tradel avri le demonen ča la zoraha le Belzebuloskera, savo hino upral savore demona.”

<sup>25</sup> O Ježiš dikhla, so peske gondolinen, a phenda lenge: “Dojekh krališagos, so pes rozulavel a džal pre peste, ela zničimen. A nisavo foros na obačhela, te pes rozulavel a džal pre peste – aňi nisavo kher, so hin rozulado.

<sup>26</sup> Te o satan tradel avri le satan, korkoro andre peste hino rozulado. Akor, sar šaj obačhela leskero krališagos?

<sup>27</sup> A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

<sup>28</sup> Ale te me le Devleskere Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avla le Devleskero krališagos.

<sup>29</sup> Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskere veci, medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskero kher.

<sup>30</sup> Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.

<sup>31</sup> Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh nalačo vakeriben pro Del, ela le manušenge odmuklo, ale ko pes ruhnela pro Duchos, oleske na ela odmuklo.

<sup>32</sup> A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskero, ela leske odmuklo, ale te phendahas vareko nalačo pro Sentno Duchos, oleske na ela odmuklo aňi andre kada časos, aňi andre oda, so avela.”

### *O stromos pes prindžarel pal o ovocje*

<sup>33</sup> “Te tumen hin lačo stromos, leskere ovocje ena lače; abo te tumen hin nalačo stromos, leskere ovocje ena nalače. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovocje.

<sup>34</sup> Fajta sapengeri, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.

<sup>35</sup> O lačo manuš lel andral peskero lačo barvalipen avri o lače veci, a o nalačo manuš andral peskero nalačo barvalipen lel avri o nalače veci.

36 Ale phenav tumenge, hoj vaš dojekh lav, so phenena o manuša ča avke, počinena andro sudno džives.

37 Bo andral tire lava aveha ospravedlňimen a andral tire lava aveha odsudzimen.”

*O Farizeja kamen te dikhel znameňje*

38 Akor leske phende varesave Farizeja the zakoňika: “Učitelina, kamas tutar te dikhel znameňje.”

39 Ale ov lenge odphenda: “O manuša nalače the napačivale mangel znameňje, ale na ela lenge dino znameňje, ča o znameňje le prorokoskero Jonašiskero.

40 Bo avke, sar sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača, ela the o Čhavo le Manušeskero andro jilo la phuvake trin džives the trin rača.

41 O murša andral o foros Ninive uštена upre pro sudos tumenca a odsudzinena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

42 E kralovna pal o juhos uštela upre pro sudos tumenca a odsudzinela tumen, bo avla dural pal aver agor la phuvake te šunel e gođi le Šalamunoskeri – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.”

*Sar avel pale o nalačo duchos*

43 “Sar džal avri o nalačo duchos andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane paňi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel, ale na arakhel.

44 Akor peske phenel: ‘Džav mange pale andre miro kher, khatar avlom avri.’ A sar avel, dikhel, hoj hino žužo, avrišulado the pratimen.

45 Avke džal a anel peha aver ehta duchen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen ode. A palis ole manušeske ela goreder sar angloda. Avke pes ačhela the kale adadživeskere nalače manušenge.”

*Le Ježišoskeri daj the phrala*

46 Medik vakerelas le nipenge, avla leskeri daj the leskere phrala, ačhenas avri a kamenas leha te vakerel.

47 Vareko leske phenda: “Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te vakerel.”

48 Ale o Ježiš leske odphenda: “Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?”

49 Sikada le vasteha pre peskere učeňika a phenda: “Dikh, miri daj the mire phrala!”

50 Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskeri, savo hino andro ņebos, oda hin miro phral, miri pheň the miri daj.”

## 13

### *O podobenstvo pal o štar phuva*

<sup>1</sup> Oda džives o Ježiš geľa avri andral oda kher a bešľa peske paš o moros.

<sup>2</sup> Zgele pes ke leste igen but nipi, vašoda geľa andre lodka a bešľa peske. Savore nipi ačhenas paš o moroskero brehos.

<sup>3</sup> Vakerelas lenge but andro podobenstva a phendă: “O manuș geľa te rozčhivkerel o semena.

<sup>4</sup> A sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len.

<sup>5</sup> Aver pele pro baruno than, kaj len na sas but phuv, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

<sup>6</sup> Ale sar avľa avri o kham, zlabarelas len a šučile avri, bo na sas len o koreňis.

<sup>7</sup> Aver pele andro kandre (kraki) a o kandre barile a tasade len.

<sup>8</sup> Aver pele andre lačhi phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš (60) a varesave tranda (30).

<sup>9</sup> Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!”

### *Soske vakerel andro podobenstva*

<sup>10</sup> Avle o učeňika a phende leske: “Soske lenge vakeres andro podobenstva?”

<sup>11</sup> A ov lenge odphendă: “Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o Devleskero krališagos, ale lenge nane dino.

<sup>12</sup> Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale olestar, kas nane, mek pes lela the oda, so les hin.

<sup>13</sup> Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj te dikhen, ale te na dikhen a hoj te šunen, ale te na šunen aňi te na achalon.

<sup>14</sup> Ačhel pes paš lende oda prorocstvo, so phendă o Izaiaš: *‘Te šunel šunena, ale nič na achalona; te dikhel dikhena, ale nič na dikhena.*

<sup>15</sup> *Bo kale nipenge zoralile o jile, le kanenca phares šunde a phandle andre peskere jakha, hoj ča le jakhena te na dikhen, le kanenca te na šunen a andro jilo te na achalon, hoj pes te na visaren, a me len te sastarav avri.’*

<sup>16</sup> Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen.

<sup>17</sup> Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskere manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.”

### *O Ježiš vakerel avri o podobenstvo*

18 “Akor šunen a achalón o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčivkerelas o žužodiv.

19 Sar o manuš šunel o lav pal oda krališagos a na achalól, akor avel o nalačo a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Kada hin oda, savo sas sadzimen paš o drom.

20 A pro baruno than hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoha prilel.

21 Ale nane les koreñis a likerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar.

22 Andro kandre hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvalipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna.

23 Ale andre lači phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achalól. Oda palis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30).”

*Pal o kukol maškar o žužodiv*

24 Phenda lenge mek the aver podobenstvo: “O ņboskero krališagos hino sar o manuš, savo sadzinda lačo semenos pre peskeri mała.

25 Ale medik o nipi sovenas, avla leskero ņprijateljís a sadzinda o kukol\* maškar o žužodiv pre mała a gela het.

26 Sar barila o žužodiv a anda o ulipen, akor pes sikađa the o kukol.

27 Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‘Rajeja, či na sadzinda o lačo semenos pre tiri mała? Khatar akor avla kada kukol?’

28 Ov phenda: ‘O ņprijateljís ada kerđa.’ O sluhi leske phende: ‘Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?’

29 Ov phenda: ‘Na, bo sar cirdena avri o kukol, šaj cirden avri the o žužodiv.’

30 Muken, hoj te barol jekhetane soduj dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, save skiden upre: Skiden upre ešeb (peršo) o kukol a phanden len andro snopi te labarel, ale o žužodiv lidžan andre miri šopa.’ ”

*Pal o horčično semenos the o droždi*

31 A pale lenge phenda aver podobenstvo: “O ņboskero krališagos hino sar o horčično semenos, so ila o manuš a sadzinda pre peskeri mała.

32 Oda semenos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskere konara.”

33 A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: “O ņboskero krališagos hino sar o droždi, so ila e džuvli a

\* 13:25 E burina, so dičhol avri sar o žužodiv.

rozkerda andre igen but aro†, medik calo chumer na avla upre.”

<sup>34</sup> Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipege a bi o podobenstva lenge na vakerelas nič,

<sup>35</sup> hoj pes te ačhel oda, so sas phendo prekal o prorokos: “Phundravava miro muj andro podobenstva a vakerava ola veci, so sas garude akorestar, sar sas stvorimen o svetos.”

#### *Vakerel avri o podobenstvo pal o kukol*

<sup>36</sup> Akor omukla o Ježiš le nipen a geła andro kher. Avle ke leste leskere učeņika a phende leske: “Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukol pre mała.”

<sup>37</sup> Ov lenge odphenda: “Oda, ko rozčivkerel o lačo semenos, hin o Čhavo le Manušeskero;

<sup>38</sup> e mała hin o svetos; o lače semena hine o manuša le krališagoskere; o kukol hine o manuša le nalačeskere;

<sup>39</sup> o űeprijateľis, savo len sadzinda, hin o beng; e žatva hin o agor le svetoskero a ola, save kiden upre, hine o aņjela.

<sup>40</sup> Avke, sar pes kidel upre o kukol a labarel andre jag, ela the pro agor kale svetoske:

<sup>41</sup> O Čhavo le Manušeskero bičhavela peskere aņjelen a kidena avri andral leskero krališagos savoren, save lidžan le manušen andro binos, the olen, save keren o nalačhipen.

<sup>42</sup> A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben the randena le dandena andre dukh.

<sup>43</sup> Akor švicinena o čačipnaskere manuša sar o kham andro krališagos lengere Dadeskero. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!”

#### *Pal o poklados the perla*

<sup>44</sup> “O űeboskero krališagos hino sar o poklados garudo pre mała. Sar les o manuš arakhla, garuda les a radišagostar geła a bikenda savoro, so les sas, a palis cinda odi mała.

<sup>45</sup> A pale, o űeboskero krališagos hino sar o manuš, savo cinavkerel a rodelaš o šukar perli.

<sup>46</sup> A sar arakhla jekh dragaņi perla, odgeła, bikenda savoro, so les sas, a cinda la.”

#### *Pal e sita*

<sup>47</sup> “Mek, o űeboskero krališagos hino sar e sita, so mukle andro moros a zachudla savore ribendar.

<sup>48</sup> A sar sas pherdi, cirdle la avri pro brehos, beše peske a skidle o lače ribi andro košara a o nalače čhide avri.

<sup>49</sup> Avke ela the pro agor le svetoske: Avena o aņjela a lena avri le nalačen le čačipnaskerendar

† 13:33 Trin miri (miery) abo 50 kili

<sup>50</sup> a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.”

*Neve the purane veci*

<sup>51</sup> O Ježiš lenge phenda: “Achalilan kaleske savoreske?” A on leske odphende: “He.”

<sup>52</sup> Ov lenge phenda: “Vašoda dojekh sikado manuš, savo pes sikađa pal o ņeboskero krališagos, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskero barvalipen the neve the purane veci.”

*Le Ježiš na prilen andro Nazaret*

<sup>53</sup> Sar dovakerđa o Ježiš kala podobenstva geľa odarik het.

<sup>54</sup> Avľa andre odi phuv, kaj barila avri, a ode sikavelas len andre sinagoga avke, hoj pes čudalinenas a phenenas: “Khatar les hin ajsi godi the zazraki?”

<sup>55</sup> Či nane ov le řesariskero čhavo? Či pes na vičinel leskeri daj Maria a leskere phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda?

<sup>56</sup> Či nane savore leskere pheňa ke amende? Khatar les hin kada savoro?”

<sup>57</sup> A na priile les. O Ježiš lenge phenda: “O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj barila avri the andre peskero kher.”

<sup>58</sup> Na kerđa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

## 14

*O Jan Krstiteľ merel*

<sup>1</sup> Andre oda časos šunđa o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal o Ježiš

<sup>2</sup> a phenda peskere sluhenge: “Oda hin o Jan Krstiteľ! Ov uštıla andral o meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.”

<sup>3</sup> Bo o Herodes chudľa le Jan, phandľa les a thođa les andre bertena vaš e Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskere phraleske.

<sup>4</sup> Bo o Jan leske phenelas: “Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.”

<sup>5</sup> O Herodes kamelas les te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas vaš o prorokos.

<sup>6</sup> Ale palis pre Herodesiskere berša khelelas la Herodijakeri čhaj angle savorende a sas leske pre dzeka.

<sup>7</sup> Vašoda la diňa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangľahas.

<sup>8</sup> A vaš oda, hoj la lakeri daj prevakerđa, phenda: “An takoj mange pre tacka o šero le Janoskero Krstiteľiskero.”

<sup>9</sup> O kralis ačhila smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save leha sas pre hoscina, prikazinda, hoj te anen.



<sup>10</sup> Avke diňa te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.

<sup>11</sup> Leskero šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ligenda peskera dake.

<sup>12</sup> Akor avle leskere učeňika, ile leskero felos a parunde les. Paľis gele a phende oda le Ježišoske.

### *Pandž ezera manuša čalon*

<sup>13</sup> Sar oda šunđa o Ježiš, odgeľa odarik la lodkaha pre omuklo than. Ale došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste. <sup>14</sup> Sar avľa o Ježiš avri andral e lodka, dikhľa igen but nipen. Sas leske pharo pre lende a sastarda le nasvalen, save sas maškar lende.

<sup>15</sup> Sar zaračila, avle ke leste leskere učeňika a phende leske: “Pre kada than nane nič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.”

<sup>16</sup> Ale o Ježiš lenge phenda: “Na kempel lenge te džal. Tumen len den te chal.”

<sup>17</sup> Ale on leske phende: “Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.”

<sup>18</sup> Ov lenge phenda: “Anen mange len!”

<sup>19</sup> Phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos a palikerđa. Paľis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.

<sup>20</sup> Chale savore a čalile. Ole kotorendar, so ačhiľa, kidle upre dešuduj (12) pherde bare košara.

<sup>21</sup> Ola, save chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

### *O Ježiš phirel pal o paňi*

<sup>22</sup> O Ježiš takoj bičhada peskere učeňiken, hoj te džan andre lodka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen. <sup>23</sup> Sar len rozmukľa, geľa ča ov pro verchos pes te modlinel. Sar zaračila, sas ode korkoro.

<sup>24</sup> E lodka imar sas maškar o moros a o vlni laha čhivkerenas, bo phurdelas zoralı balvaj.

<sup>25</sup> Ke tosara, sar mek na vidňisalolas\*, phirelas o Ježiš pal moros a avľa ke lende.

<sup>26</sup> Sar o učeňika les dikhle te phirel pal o moros, predarandile a phende: “Oda hino mulo!” A vriskinde daratar.

<sup>27</sup> Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerđa: “Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!”

<sup>28</sup> A o Peter leske phenda: “Rajeja, te sal oda tu, phen mange, hoj te džav ke tu pal o paňi.”

\* 14:25 Oda hin maškar o trin the šov ori.

29 Ov phenda: "Av!" O Peter geľa avri andral e lodka, phirelas pal o paňi a džalas ko Ježiš.

30 Ale sar dikhľa pre zorali balvaj, darandĭľa, chudľa te tašlol a vriskinda: "Rajeja, zachraňin man!"

31 O Ježiš takoj nacirdľa o vast, zachudľa les a phenda: "Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske na pačahas?"

32 Sar gele andre lodka, e balvaj preačila.

33 A ola, ko sas pre lodka, bandonas anglal leste a phenenas: "Tu sal čačes o Čhavo le Devleskero!"

### *Sastarel andro Genezaret*

34 Sar pregele la lodkaha o moros, avle andre phuv Genezaret.

35 O manuša andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal cali odi phuv. Ande ke leste savore nasvalen

36 a mangelas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agorestar leskere gadendar. Ola, save pes lestar chudle, sastile avri.

## 15

### *O tradiciji le phurederengere*

1 Akor avle ko Ježiš o zakoňika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske:

2 "Soske tire učeňika na dolĭkeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven (omoren) o vasta, sar džan te chal o maro."

3 Ov odphenda: "A tumen soske na dolĭkeren le Devleskero prikazaňje, ale čerinen les vaš tumari tradicija.

4 Bo o Del phenda: '*De pačiv tira da the le dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!*'

5 Ale tumen phenen: 'Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda kotor mire barvalĭpnastar, so šaj diňomas tumenge, thodom pre sera le Devleske, našti tumenge oda dav.'

6 Avke tumen phenen, hoj na kampil te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare tradicijenca musaren le Devleskero prikazaňje.

7 Tumen dujemujengere, mištes pal tumende pro-rokinelas o prorokos Izaiaš, sar phenda:

8 '*Kala nipi man lašaren le mujeha, ale lengero jilo hino mandar dur.*

9 '*Hijaba man lašaren, bo sikaven o sikaviben, so hin le manušendar.'* "

10 Palis o Ježiš vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: "Šunen a achalon!

11 Le manušes na mełarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.”

12 Akor avle leskere učeņika a phende leske: “Džanes, hoj o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?”

13 Ov odphenda: “Dojekh sadzimen rastlina, savi na sadzinda miro Dad andral o ņebos, ela avricirdli avri le koreņenca.

14 Muken len avke! On korkore hine kore a kamen te lidžan avre koren. A te jekh koro lidžala avre kores, sodujdžene perena andre chev.”

15 O Peter leske phenda: “Phen amenge avri pal oda podobenstvo!”

16 O Ježiš phenda: “So the tumen mek na achalon?”

17 Na achalon, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri?

18 Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda mełarel le manušes.

19 Bo andral o jilo avel o nalačo gondolišagos, te murdarel, o lubipen te kerel, te čorel, o klamišagi te vakarel a te ruhinel.

20 Kada hin, so mełarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane thode, na mełarel le manušes.”

### *La Kanaansko džuvlakero pačaben*

21 O Ježiš odarik geła het a geła andro phuva Tir the Sidon.

22 A varesavi Kanaansko džuvli andral odi phuv avla ke leste a vriskinelas: “Av ke ma jileskero, Rajeja, Čhavo le Davidoskero! Miri čhaj hiņi igen zaphandli le demonenca.”

23 Ale ov lake na odphenda aņi lav. Akor avle ke leste leskere učeņika a mangelas les: “Bičhav la het, bo vriskinel pal amende.”

24 Ale ov odphenda: “Me som bičhado ča ko bakrore, save našlile andral o kher le Izraeloskero.”

25 Ale oj avla, bandila anglal leste a phenda: “Rajeja, pomožin mange!”

26 Ov odphenda: “Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.”

27 Oj odphenda: “He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengere rajenge.”

28 Akor lake o Ježiš odphenda: “Ó, džuvlije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.” A lakeri čhaj sastila avri ola oratar.

### *Sastarel paš o Galilejsko moros*

29 Sar o Ježiš odarik odgeła, avla ko Galilejsko moros. Geła upre pro verchos a ode peske bešla.

<sup>30</sup> Avle ke leste igen but nipi a sas lenca o bange, o kore, o ňeme, o kaliki the mek but aver. Thovenas len paš le Ježišokere pindre a ov len sastarelas.

<sup>31</sup> O nipi pes čudalinenas, sar dikhle, hoj o ňeme vakeren, o kaliki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraelokere Devles.

### *Čalarel štar ezere manušen*

<sup>32</sup> O Ježiš peske vičinda peskere učeňiken a phenda: “Pharo mange hin pre kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.”

<sup>33</sup> O učeňika leske phende: “Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te čalaras kajci but dženen?”

<sup>34</sup> O Ježiš lenge phenda: “Keci tumen hin mare?” On phende: “Efta the vajkeci cikne ribi.”

<sup>35</sup> A phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.

<sup>36</sup> Ila ola efta mare the ola ribi, palikerda, phagerelas a podelas peskere učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.

<sup>37</sup> Chale savore a čalile. Ole kotorendar, so ačhile, kidle upre efta pherde košara.

<sup>38</sup> Ola, save chanas, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave.

<sup>39</sup> Palis rozmukla le nipen, geľa andre lodka a avla andre phuv paš o Magadan.

## 16

### *O Farizeja kamen te dikhel znađeňje*

<sup>1</sup> Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, pokušinenas les a mangenas lestar, hoj lenge te sikavel znađeňje andral o ňebos.

<sup>2</sup> A o Ježiš lenge odphenda: “Sar hin rat, phenen: ‘Ela šukares, bo o ňebos hino lolo.’

<sup>3</sup> A tosara phenen: ‘Adadžives ela brišindalo, bo o ňebos hino zachmurimen a lolo.’ Sar dikhen pro ňebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znađeňja ole časokere na achalon?

<sup>4</sup> O pokoleňje nalačo the lubikano mangel znađeňje, ale na ela leske dino znađeňje, ča o znađeňje le Jonašiskero.” Mukla len ode a geľa het.

### *Le Farizejengere the Saducejengere droždi*

<sup>5</sup> Leskere učeňika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro.

<sup>6</sup> O Ježiš lenge phenda: “Merkinen tumenge pre le Farizejengere the le Saducejengere droždi.”

<sup>7</sup> A o učeňika gondolinenas maškar peste: “Vašoda phenel, bo na ilam peha o maro.”

<sup>8</sup> Ale sar oda sprindžarda o Ježiš, phenda lenge: “Manušale cikne pačabnaha, so vakeren, hoj tumen nane maro?”

<sup>9</sup> Mek furt na achalon? Imar bisterdan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidňan upre?

<sup>10</sup> Bisterdan the pre ola efa mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara kidňan upre?

<sup>11</sup> Sar oda na achalon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Ale merkinen tumenge pre le Farizejengere the Saducejengere droždi!”

<sup>12</sup> Akor achalile, hoj na vakerda pal oda, hoj te merkinen pro droždi le mareskere, ale pro sikaviben le Farizejengero the Saducejengero.

### *O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš*

<sup>13</sup> Sar avla o Ježiš andro phuva paš e Filiposkeri Cezarea, phučla peskere učeňikendar: “So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskero, hoj ko som?”

<sup>14</sup> On odphende: “Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj o Jeremiaš, abo jekh le prorokendar.”

<sup>15</sup> Phenda lenge: “Ko phenen tumen, hoj som?”

<sup>16</sup> O Šimon Peter odphenda: “Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskero!”

<sup>17</sup> O Ježiš leske odphenda: “Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskero, bo o manuš\* tuke kada na sikađa, ale miro Dad, savo hino andro ňebos.

<sup>18</sup> A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kada bar ačhavava miri khangeri a o meriben† upral late na ňerinela (na zviťazinela).

<sup>19</sup> Dava tuke o kleji andral o ňeboskero krališagos a savoro, so phandeha pre phuv, ela phandlo the pro ňebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the pro ňebos.”

<sup>20</sup> A phenda peskere učeňikenge, hoj te na phenen ňikaske avri, hoj ov hin o Kristus.

### *O Ježiš phenel, hoj ela murdardo*

<sup>21</sup> Akorestar chudla o Ježiš te sikavel peskere učeňiken, hoj mušinel te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel

\* **16:17** Abo: O telos the o rat † **16:18** Abo: O brani le pekloskere

le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakonikendar; hoj mušinela te merel a pal o trin dživesa te uštel andral o meriben.

<sup>22</sup> Akor les iła o Peter pre sera a chudla leske te dovakerel: “O Del te na domukel, Rajeja! Oda pes tuke šoha (ňikda) te na ačhel!”

<sup>23</sup> Ale o Ježiš visalila ko Peter a phenda leske: “Satan, dža mandar het! Ačhes mange andro drom, bo na gondolines pre le Devleskere veci, ale pre le manuškere!”

### *Sar te džal pal o Ježiš*

<sup>24</sup> Akor phenda o Ježiš peskere učeňikenge: “Te kamel vareko te avel pal ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskero kerestos a mi avel pal ma.

<sup>25</sup> Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskero dživipen, les našavela, ale ko našavela peskero dživipen vaš ma, oda les arakhela.

<sup>26</sup> Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskero a o dživipen našavela? Soha peske o manuš šaj cinel avri peskero dživipen?

<sup>27</sup> Bo o Čhavo le Manušeskero avela peskere aňjelenca andre slava peskere Dadeskeri a akor dela počiňiben (odmena) sakones pal oda, sar kerelas.

<sup>28</sup> Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, save kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskeres te avel andre leskero krališagos.”

## 17

### *O Ježiš pes čerinel andre slava*

<sup>1</sup> Pal o šov džives peske vičinda o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskere phrales. Iła len peha a sas korkore pro učo verchos.

<sup>2</sup> Ode pes anglal lende čerinda. Leskero muj leske labolas sar o kham a o gada leske parňile sar o svetlos.

<sup>3</sup> Akor pes sikade lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.

<sup>4</sup> O Peter phenda le Ježišoske: “Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, keras trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašoske jekh.”

<sup>5</sup> Mek sar vakerelas, zaučharda len andre e žiarivo chmara a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: “Kada hin miro Čhavo, kas kamav. Lestar hin man radišagos, les šunen!”

<sup>6</sup> Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas.

<sup>7</sup> O Ježiš avľa ke lende, chudľa pes lendar a phendľa lenge: “Ušten, ma daran tumen!”

<sup>8</sup> A sar hazdle upre o jakha, na dikhle imar ňikas, ča le Ježiš korkores.

<sup>9</sup> Sar avenas tele pal o verchos, phendľa lenge o Ježiš: “Ma vakeren avri ňikaske pal oda, so dikhlan, medik o Čhavo le Manušeskero na uštela andral o meriben!”

<sup>10</sup> Leskere učeňika lestar phučle: “Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb (peršo) mušinel te avel o Eliaš?”

<sup>11</sup> O Ježiš lenge odphendľa: “O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa,

<sup>12</sup> ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa a na prindžarde les, ale kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskero.”

<sup>13</sup> Akor achalile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krstiteľ.

*Sastarel le čhavores zaphandle le demonoha*

<sup>14</sup> Sar avle paš o nipi, avľa ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča, bandolas anglal leste

<sup>15</sup> a phendľa: “Rajeja, av jileskero ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi.

<sup>16</sup> Andom les ke tire učeňika, ale našti les sastarde.”

<sup>17</sup> O Ježiš odphendľa: “Ó, manušale bi o pačaben the previsarde, mek dži kana tumenca avava? Dži kana tumen mek zlikerava? Anen les ke mande!”

<sup>18</sup> O Ježiš les pokarhindľa a o demonos takoj andral leste geľa avri. O čhavo sastila avri ola oratar.

<sup>19</sup> Palis avle o učeňika korkore paš o Ježiš a phende: “Soske les amen našti tradňam avri?”

<sup>20</sup> Ov lenge phendľa: “Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen ulahas ča ajso pačaben sar o horčično điv (zrnos), phenena kale verchoske: ‘Predža kadarik kode!’ – a predžala. A na ela nič, so našti kerena.”

<sup>21</sup> [“Ale ajse na džan avri, ča la modlitbaha the le postoha.”]

<sup>22</sup> A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phendľa lenge o Ježiš: “O Čhavo le Manušeskero ela dino andro vasta le manušenge.

<sup>23</sup> Murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.” A o učeňika ačhile igen smutne.

*O Raj počinel le chramoskeri daň*

<sup>24</sup> Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, save kiden avri le chramoskere daňe, a phende: “Tumaro učiteľis na počinel le chramoskeri daň?”

<sup>25</sup> Ov odphenda: "Počinel!" Sar avla o Peter andro kher, phučla lestar o Ježiš ešebno (peršo): "So pes tuke dičhol, Šimon? Kastar len o kraľa andral kada svetos o clo abo o daňe? Peskere čhavendar, abo le cudzendar?"

<sup>26</sup> Ov odphenda: "Le cudzendar." Akor leske o Ježiš phenda: "Akor lengere čhave na mušinen te počinel.

<sup>27</sup> Ale hoj pre amende te na rušen, dža ko moros a čhiv e udica. Ešebno riba, so pes chudela, le avri a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuňi minca\*. Le les avri a počin e daň vaš tu the vaš ma."

## 18

### *O nekbareder andro űeboskero krališagos*

<sup>1</sup> Andre odi ora avle o učeňika ko Ježiš a phende: "Ko hin bareder andro űeboskero krališagos?"

<sup>2</sup> O Ježiš peske vičinda čhavores, ačhađa les maškar lende

<sup>3</sup> a phenda: "Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena sar o čhavore, šoha (ňikda) na džana andro űeboskero krališagos.

<sup>4</sup> Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro űeboskero krališagos.

<sup>5</sup> Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel."

### *Te na odcirden avres andral o pačaben*

<sup>6</sup> Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorendar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar\* pre meň a čhidehas les andro moros.

<sup>7</sup> Vigos le svetoske vaš oda, hoj cirdel le manušen pro binos. Oda, hoj o manuš ela odcirdlo andral o pačaben, mušinel te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel.

<sup>8</sup> "Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro džživipen bango abo kalika, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag.

<sup>9</sup> A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno džživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo peklos.

<sup>10</sup> Dikhen pre oda, hoj te na odčhiven jekhes kale ciknorendar! Bo phenav tumenge, hoj lengere aňjela andro űebos ačhen furt angle miro Dad andro űebos.

<sup>11</sup> [Bo o Čhavo le Manušeskero avla, hoj te zachraňinel oda, so sas našado.]"

\* **17:27** Oda hin jekh *stater*, so mon štar *drachmi*. \* **18:6** O baro bar andral o malmos



*Pal o našado bakroro*

<sup>12</sup> “Sar pes tumenge dičhol? Te ulahas varesave manušes šel (100) bakre a te jekh lendar našlilahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro brehi a na džala te rodel oles, savo našlila?”

<sup>13</sup> Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisałola sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našlile.

<sup>14</sup> Avke aňi tumaro Dad andro ňebos na kamel, hoj te našlol aňi jekh kale ciknendar.”

*Sar te dživel jekhetane le phralenca*

<sup>15</sup> “Te kerdahas tiro phral binos, džä a vaker leha pal oda ča tu the ov korkoro. Te tut šunela, dochudłal pale tire phrales.

<sup>16</sup> Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki*.

<sup>17</sup> Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela aňi la khangera, mi el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.

<sup>18</sup> Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro ňebos a savoro, so rozphanđena pre phuv, ela rozphanđlo the andro ňebos.

<sup>19</sup> Pale tumenge phenav, hoj te duj džene tumendar pes dothovena andre varesoste pre phuv a mangena vaš oda, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro ňebos.

<sup>20</sup> Bo ode, kaj duj abo trin džene pes zgele andre miro nav, som the me maškar lende.”

*Pal o sluhās, so na odmukel*

<sup>21</sup> Akor avla ke leste o Peter a phendā leske: “Rajeja, te kerela miro phral pre mande binos, kecivar leske mušnav te odmukel? Dži eftavar?”

<sup>22</sup> O Ježiš leske phendā: “Na phenav tuke, hoj eftavar, ale eftavardešvar efa (70 x 7).

<sup>23</sup> Vašoda o ňeboskero krališagos hino ajsō: Sas kralis, savo kamelas te džanel, keci love leske kamen leskere sluhi.

<sup>24</sup> Sar chudłā te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milionit.

<sup>25</sup> Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phendā leskero raj, hoj te bikenen vaš o otroka les the leskera romňa, the le čhaven a mek savoro, so les hin, hoj te del pale oda, so le kraliske kamelas.

<sup>26</sup> Akor peła o sluhās pro khoča, bandolas anglal leste a mangelas les: ‘Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!’

<sup>27</sup> Le kraliske sas pre leste pharo, mukla les a savore love, so leske kamelas, leske odmukla.

<sup>28</sup> Sar geľa odarik avri, arakhla avre slugas ole kraliskere, savo leske kamelas vaj ŝel (100) rupune minci†. Chudla les, tasavelas les a phenda: ‘De mange pale oda, so mange kames!’

<sup>29</sup> Akor oda aver slugas pela paŝ leskere pindre a mangelas les: ‘Užar mek pre ma a savoro tuke dava pale.’

<sup>30</sup> Ale ov na kamla te užarel. Geľa a čida les andre bertena, medik leske na počinela oda, so leske kamelas.

<sup>31</sup> Sar dikhle okla sluhi, so pes ačila, sas igen smutne. Avle a vakerde avri le kraliske savoro, so pes ačila.

<sup>32</sup> Akor peske les vičina o kralis a phenda leske: ‘Nalačo sluhona, savoro, so mange kamehas, tuke odmuklom, bo mangehas man,

<sup>33</sup> či na majinda te el the tu jileskero ke miro aver slugas avke, sar me somas jileskero ke tu?’

<sup>34</sup> Akor o kralis cholisalila a diňa les andre bertena, hoj te el potrestimen, medik na dela pale savoro, so leske kamelas.

<sup>35</sup> Avke kerela the miro űboskero Dad tumenge, te na odmukela sako peskere phraleske andral o jilo.”

## 19

### *Pal o rozvodos*

<sup>1</sup> Sar o Ježiŝ dovakerda kala lava, geľa het andral e Galileja a avla andre Judsko phuv pal o Jordan.

<sup>2</sup> Džanas pal leste but nipi a ov len ode sastarelas.

<sup>3</sup> Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: “Či ŝaj omukel o rom peskera romňa vaŝ chocsoste?”

<sup>4</sup> Ov odphenda: “So na genda, hoj eŝbnovarestar (peršovarestar) o Del len stvorinda sar murŝes the džuvla?”

<sup>5</sup> A o Del mek phenda: ‘Vaŝoda oddžala o murŝ la datar the le dadestar a ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.’

<sup>6</sup> Avke imar nane duj, ale jekh telos. Vaŝoda oda, so o Del phandla, o manuŝ te na rozphandel!”

<sup>7</sup> Phende leske: “Akor soske phenda o Mojžiŝ, hoj ŝaj te del la romňake o rozvodno lil a te premukel la?”

<sup>8</sup> Phenda lenge: “O Mojžiŝ tumenge domukla te premukel tumare romňijen vaŝ oda, hoj tumare jile sas barune. Ale eŝbnovarestar (peršovarestar) na sas avke.

<sup>9</sup> A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskera romňa, te oj na kerda lubipen, a lela peske avra, kerel laha

lubipen.” [“Oda murš, ko peske lel ajsa, savi hiñi premukli, tiš kerel lubipen.”]

<sup>10</sup> Akor leske phende leskere učeñika: “Te oda hin avke maškar o murš the leskeri romñi, akor nane mištes te lel romña.”

<sup>11</sup> Ov lenge phenda: “Na savore achalon oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino.

<sup>12</sup> Bo hin ajse murša, save ulile (narodzinde pes) avke, hoj našti dživen džuvlaha. A hin the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ņeboskero krališagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!”

### *O Raj požehñinel le čhavoren*

<sup>13</sup> Akor leske ande le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a modlinelas pes vaš lenge, ale o učeñika lenge na domukenas.

<sup>14</sup> No o Ježiš lenge phenda: “Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma brañinen lenge, bo ajsengero hin o krališagos le Devleskero.”

<sup>15</sup> A sar thoda pre lende o vasta, geľa odarik het.

### *O barvalo terno murš*

<sup>16</sup> Varesavo murš avľa ke leste a phenda: “Učitelina, so ajso lačo mange kampil te kerel, hoj man te el o večno džvipen?”

<sup>17</sup> Ov leske phenda: “Soske mandar phučes pal o lačo? Jekh hino Lačo. A te kames te džal andro džvipen, doliker o prikazañja.”

<sup>18</sup> Phenda le Ježišoske: “Save?” A o Ježiš phenda: “*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre tiro pašutno!* <sup>19</sup> *De pačiv tira da the le dades! Kameha avres avke sar pes korkores!”*

<sup>20</sup> O terno murš leske pre oda odphenda: “Kada savoro imar dolikerđom. So mange mek kampil?”

<sup>21</sup> O Ježiš leske phenda: “Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvalipen a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!”

<sup>22</sup> Ale sar oda šunda o terno murš, geľa het smutno, bo sas les but barvalipen.

### *Pal o barvalipen*

<sup>23</sup> O Ježiš phenda peskere učeñikenge: “Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo phares avela andro ņeboskero krališagos.

24 A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la řavake te predřal prekal e suvakeri chev, sar le barvaleske te dřal andro řeboskero kraliřagos.”

25 Sar oda řunde leskere uĉeņnika, igen pes ĉudalinenas a phenenas: “Ta akor, ko řaj el spasimen?”

26 Ale o Ježiř dikhľa pre lende a phendă lenge: “O manuša ada nařti keren, ĉa o Del řaj. Bo o Del řaj kerel savoro.”

27 Akor leske odphendă o Peter: “Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu. So amen hin olestar?”

28 O Ježiř lenge phendă: “Ĉaĉipen tumenge phenav, hoj andre oda ĉasos, so avela, sar beřela o Ĉhavo le Manuřeskero pre peskero slavakero tronos, akor the tumen, save pal mande dřanas, beřena pro deřuduj (12) troni a sudzinena o deřuduj fajti le Izraeloskere.

29 A sako, ko omukelas vař miro nav o khera, le phralen abo le pheņen, le dades abo la da, le ĉhaven vaj o maľi, chudela řelvar ajci buter a chudela o veĉno dživipen.

30 Ale but olendar, ko sas eřebne (perře), ena posledna a o posledna ena eřebne.”

## 20

### *Pal o robotņika andre viņica*

1 “Bo o řeboskero kraliřagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara avri, hoj te lel le robotņiken andre peskeri viņica.

2 Dothoda pes le robotņikenca, hoj len dela jekh rupuņi minca\* pro dřives, a biĉhada len andre peskeri viņica.

3 Sar geľa avri vaj eņa orendar, dikhľa avre dženen, hoj řiĉ na keren a aĉen pro placos.

4 The lenge phendă: ‘Dřan the tumen andre viņica a poĉinava tumen avke, sar kampil.’ A on gele.

5 Pale geľa avri vaj deřuduj (12) orendar the trin orendar a viĉinda avre robotņiken.

6 Palis geľa avri vaj pandř orendar a arakhľa avre dženen te aĉel a řiĉ te na kerel a phendă lenge: ‘So kade aĉen calo dřives a řiĉ na keren?’

7 Phende leske: ‘Vařoda, hoj řiko amen na iľa andre buĉi.’ Phendă lenge: ‘Dřan the tumen andre viņica te kerel buĉi.’

8 Sar zaraĉiľa, phendă la viņicakero raj peskere spravcoske: ‘Viĉin le robotņiken a poĉin lenge.’ Chude le poslednendar dři o eřebne (perře).

9 Sar avle ola, save sas ile andre buĉi vaj pandř orendar, chudle po jekh rupuņi minca.

\* 20:2 Jekh denaris

10 Palis avle ola ešebne a gondolinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca.

11 Sar ile, dudrinenas pro chulaj

12 a vakerenas: 'Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala posledna kerenas buči ča jekh ora a počindal len avke sar amen!'

13 Ale ov odphenda jekheske lendar: 'Prijafešina, na som načaipnaskero ke tu! Či tut na dothođal manca vaš jekh minca?'

14 Le oda, so hin tiro, a dža! Me kamav kale poslednones te del avke sar tut.

15 Abo našti kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namištes vaš oda, hoj som lačo?'

16 Avke ena o posledna ešebne a o ešebne posledna."

### *O Raj phenel avri pal peskero cerpišagos*

17 Sar o Ježiš džalas upre andro Jeruzalem, iľa peske pre sera ole dešduje učeňiken a pal o drom lenge vakerelas:

18 "Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskero ela avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoňikenge a odsudzinena les pro meriben.

19 Dena les le Nažidenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te ukrižinen; ale pro trito džives uštela andral o meriben."

### *Pal o thana paš le Ježišoskero tronos*

20 Akor avľa e daj le Zebedeoskere čhavengeri ko Ježiš peskere čhavenca, bandolas anglal leste a mangelas lestar vareso.

21 Ov lake phenda: "So kames?" Oj phenda: "Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pre tiri čači (pravo) a aver pre tiri balogňi (ľavo) sera andre tiro krališagos."

22 O Ježiš lake odphenda: "Na džanen, so mangen. Či šaj pijen odi kuči, savi me majinav te pijel?" ["A či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?"] Phende leske: "Šaj."

23 Ov lenge phenda: "Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole bolipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde] ale, hoj te bešen pal miri čači the balogňi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste miro Dad len pririchtinda."

24 Sar oda šunde okla deš učeňika, rušle pre ola duj phrala.

25 Ale o Ježiš peske len vičinda a phenda: "Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.

26 Ale maškar tumende te na el avke. Oda, ko kamel te el bareder, mi el tumaro sluhas.

27 Oda, ko kamel te el ešebno, mi služinel savorenge.

28 Bo aňi o Čhavo le Manušeskero na avľa, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskere dživipnaha vaš o but manuša.”

*Sastarel duje koren paš o Jericho*

29 Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi.

30 Bešenas paš o drom duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vriskinde: “Rajeja, Čhavo le Davidoskero, av ke amende jileskero!”

31 Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čhiten, no on mek zoraleder vriskinenas: “Av ke amende jileskero, Rajeja, Čhavo le Davidoskero!”

32 O Ježiš zaačhila, vičinda len a phučľa: “So kamen, hoj tumenge te kerav?”

33 On leske phende: “Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.”

34 Le Ježišoske sas pharo pre lende a chudľa pes lengere jakhendar. Takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

## 21

*O Ježiš le lašaribnaha avel andro Jeruzalem*

1 Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo Verchos, bičhađa o Ježiš duje učeňiken

2 a phenda lenge: “Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the somaris. Odphanden len a anen len ke ma.

3 Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kempel, ale maj len bičhavela pale.”

4 Oda savoro pes ačhila, hoj pes te ačhel oda, so phenda o prorokos:

5 *“Phenen le Sionoskera čhake: ‘Dikh, tiro kralis avel ke tu pokorno a bešel pre oslica, pro terno somaricis.’”*

6 O učeňika gele a kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš.

7 Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskere gada a o Ježiš peske bešľa.

8 But manuša rakinenas peskere gada pro drom, aver čhingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom.

9 O nipi, save džanas anglal leste, the ola, save džanas pal leste, vičinenas: “*Hosanna* le Davidoskere Čhaske!”

*Požehñimen oda, ko avel andro nav le Rajeskero! Hosanna andro ñebos!*”

<sup>10</sup> Sar avla andro Jeruzalem, andre calo foros avla bari vika a o manuša phučenas: “Ko hin kada?”

<sup>11</sup> Ola nipi phenenas: “Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o Galilejsko Nazaret.”

### *O Raj žužarel o chramos*

<sup>12</sup> O Ježiš geľa andro chramos a tradña avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsarda o skaminda olinge, save vatinenas o love, the olinge, save bikenenas le holuben.

<sup>13</sup> Phenda lenge: “Hin pisimen: ‘*Miro kher pes viçinela kher prekal o modlitbi*’, ale tumen lestar kerđan kher prekal o živaña!”

<sup>14</sup> Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sasarda len.

<sup>15</sup> Ale sar dikhle o nekbareder rašaja the o zakoñika ola zazraki, so kerelas, the le çhavoren, save vriskinen andro chramos: “Hosanna le Davidoskere Časke!” – rušenas

<sup>16</sup> a phende leske: “Šunes, so vakeren?” O Ježiš phenda: “He. Tumen mek šoha (ñikda) na gendān: ‘*Andral o muja le çhavorengere the le cikne çhavengere tuke kerđal o lašariben*?’”

<sup>17</sup> O Ježiš len ode mukla, geľa avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

### *Prekošel o figovñikos*

<sup>18</sup> Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo.

<sup>19</sup> Pal o drom dikhľa jekh figovñikos a geľa paš leste, ale na arakhľa upre o figi, ča o prajti. Avke phenda leske: “Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!” A oda figovñikos takoj šučila avri.

<sup>20</sup> Sar oda dikhle leskere učeñika, čudalinenas pes a phenenas: “Sar oda, hoj oda figovñikos takoj šučila avri?”

<sup>21</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Čaçipen tumenge phenav, te tumen ulahas pačaben a na pochibindānas, kerđanas the tumen oda, so me le figovñikoha. A na ča kada, ale te phendānas kale verchoske: ‘Hazde tut a čhiv tut andro moros!’ ačhela pes.

<sup>22</sup> Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modlitba, chudena.”

### *Phučiben pal leskeri autorita*

<sup>23</sup> Sar avla andro chramos a sikavelas, avle ke leste o nekbareder rašaja the o phuredera le nipengere a phende leske: “Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña odi autorita?”

24 O Ježiš lenge odphenda: “The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.

25 Khatar sas le Janoskero bolipen? Andral o ņebos vaj le manušendar?” On gondolinenas maškar peste a phenenas: “Te phenaha: ‘Andral o ņebos’ – phenela amenge: ‘Akor soske leske na pačandil’an?”

26 Ale aňi našti phenas: ‘Le manušendar’, bo savore lenas le Jan sar prorokos a daras pes le nipendar.”

27 Odphende le Ježišoske: “Na džanas.” Akor lenge ov phenda: “Aňi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.”

### *O podobenstvo pal o duj čhave*

28 “No, so phenen pre oda? Varesave manušes sas duj čhave. Avľa ko ešebno a phenda: ‘Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viňica!’

29 Ov odphenda: ‘Na kamav te džal.’ Ale palis leske sas pharo a geľa.

30 Avľa ke dujto čhavo a the leske phenda ada. Ov odphenda: ‘Džav, rajejal!’ – ale na geľa.

31 Savo kale dujendar kerđa oda, so lendar o dad kame-las?” Odphende leske: “Oda ešebno (peršo).” O Ježiš lenge phenda: “Čačipen tumenge phenav: O colňika the o lubňa tumen predenašen andro krališagos le Devleskero!

32 Bo avľa o Jan te sikavel tumen pal o čačipnaskero drom, ale na pačandil’an leske. No o colňika the o lubňa leske pačandile a tumen oda dikhl’an, ale the avke na čerind’an tumaro jilo a na chudl’an leske te pačal.”

### *Pal o nalače viňicakere chulaja*

33 “Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinda e viňica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diňa e viňica kečeň le chulajenge a geľa het pro droma.

34 Sar avľa oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhađa peskere sluhen ke ola chulaja, hoj te lel peskero ulipen.

35 Ale ola chulaja chudle leskere sluhen; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca.

36 Pale bičhađa avre sluhen, buter sar ešebnovar (peršovar), ale the lenca ada kerde.

37 Pro agor bičhađa ke lende peskere čhas, bo phenda peske: ‘Dena mire čhas pačiv.’

38 Ale ola chulaja peske phende: ‘Oda hin o d’edičos. Aven, murdaras les a leskero d’edictvos ela amaro!’

39 Chudle les, čhide les avri andral e viňica a murdarde les.



40 No, sar avela o raj la viñicakero, so kerela ole manušenca?"

41 Phende leske: "Murdarela ole nalače manušen bara cholaha a e viñica dela avre chulajenge, save leske anena o ulipen andre peskero časos."

42 O Ježiš lenge phenda: "So, mek šoha na gendañ, so hin pisimen?"

*'Ipen oda bar, so o murara odchide, ačhila o hlavno bar. O Raj oda kerda a amen pes oleske čudalinas!'*

43 Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o krališagos le Devleskero a dela pes le manušenge, save anena o ovocje.

44 Oda, ko perela pre oda bar, pes phagerela a oles, pre kaste perela, rozmarela."

45 Sar šunde o nekbareder rašaja the o Farizeja ola leskere podobenstva, prindžarde, hoj vakerel pal lende.

46 Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo on les lenas sar prorokos.

## 22

### *O podobenstvo pal o bijav*

1 O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva:

2 "O ņboskero krališagos hino sar jekh manuš, savo sas kralis, a kerda peskere čhaske bijav.

3 Bičhađa peskere sluhen, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na kamenas te avel.

4 Pale bičhađa avre sluhen a phenda: 'Phenen le manušenge, save hine vičimen: O dilos imar pririchtindom, mire gurunña the o thule džvirini hine imar murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!'

5 Ale lenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskeri maľa a vareko, hoj te bikenkerel.

6 A okla chudle leskere sluhen, ande len avri pre ladž a murdarde len.

7 Sar oda šunda o kralis, cholisalila, bičhađa peskere slugaden a murdarđa ole vrahen. A lengero foros podlabarđa.

8 Akor phenda peskere sluhenge: 'O bijav imar hino pririchtimen, ale o manuša, save sas vičimen pro bijav, na sas hodne te džal.

9 Vašoda džan pro droma avri le forostar a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.'

10 Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the le nalačhen. A andre bijaveskeri sala sas pherdo hosci.

11 Ale sar avľa andre o kralis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušes, savo na sas urdo andro bijavutne gada.

12 A phendā leske: ‘Prijaťelina, sar avlal andre, te na sal urdo andro bijavutne gada?’ A ov sas čhit.

13 Akor phendā o kralis le sluhenge: ‘Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven les avri andro kalipen!’ Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.

14 Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.”

### *O phučiben pal o daňe*

15 Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes, sar les te chudel andro lava.

16 Bičhade ke leste peskere učeňiken le Herodijanenca\* a on leske phende: “Učitelina, džanas, hoj sal čačipnaskero a sikaves le Devleskero drom andro čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš.

17 Phen amenge, so gondolines: Kampel te počinel le Cisariske o daňe, vaj na?”

18 Ale o Ježiš prindžarda lengero nalačhipen a phendā: “Soske man kamen te chudel pro lav, tumen dujemujengere?”

19 Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!” On leske ande o denaris.

20 A phučla lendar: “Kaskero hin kada obrazis the nav?”

21 Phende: “Le Cisariskero.” Avke lenge phendā: “Den oda, so hin le Cisariskero, le Cisariske, a so hin le Devleskero, le Devleske.”

22 Sar oda šunde, čudalinde pes, omukle les a gele het.

### *Pal o ušťiben andral o meriben*

23 Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našti uštel andral o meriben. A phučle le Ježišostar:

24 “Učitelina, o Mojžiš phendā, *te vareko merela bi o čhave, leskero phral peske mušinel a te lel leskera romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven.*

25 Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romňa a palis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukla la romňa peskere phraleske.

26 Avke pes ačhiľa le dujtoneha, the le tritoneha – dži ke eftato.

27 Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

28 Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskeri lendar ela romňi, sar ušťena andral o meriben?”

29 O Ježiš lenge odphendā: “Tumen calkom na achaľon, bo na prindžaren le Devleskero lav aňi leskeri zor.

30 Bo sar ušťena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro ňebos.

\* 22:16 O Židi, save likerenas paš o Herodes

31 Tumen na gendān, so phendā o Del, pal o mule, save uštena andral o meriben?

32 *‘Me som o Del le Abrahamoskero, o Del le Izakoskero the o Del le Jakoboskero!’* O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!”

33 Sar oda šunde o nipi, čudaġinenas pes upral leskero sikaviben.

### *O nekbareder prikazaŋje*

34 Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandġa le Saducejenge o muj andre, sa pes zgele.

35 Jekh lendar, zakoŋikos, phuġġa le Ježišostar, hoj les te chudel avri:

36 “Uġġelina, savo prikazaŋje hin nekbareder andro Zakonos?”

37 O Ježiš leske phendā: *“Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral caġi tiri duša the andral caġi tiri godi.’*

38 Ada hin oda baro the ešebno (peršo) prikazaŋje.

39 A dujto hino ajsa sar o ešebno: *‘Kameha avres avke sar pes korkores!’*

40 Pre kala duj prikazaŋja aġhel calo Zakonos the o Proroka.”

### *O phuġiben pal o Davidoskero ġhavo*

41 Sar pes zgele o Farizeja, phuġġa lendar o Ježiš:

42 “So tumen phenen pal o Kristus? Kaskero hino ġhavo?” Phende leske: *“Le Davidoskero.”*

43 Phendā lenge: *“Akor soske o David les andro Duchos viġinel Rajeja? Bo phenel:*

44 *‘O Raj phendā mire Rajeske: Beš tuke pal miri ġaġi (pravo) sera, medik tuke na thovava tire ŋeprijatelen tel o pindre.’*

45 Te korkoro o David les viġinel ‘Rajeja’, sar šaj avel o Kristus leskero ġhavo?”

46 Ŋiko leske na džanelas te odphenel aŋi lav a ole dživesestar ŋiko buter lestar pes na tromandġa (odvažinda) te phuġel.

## 23

### *Dovakerel le Farizejenge the zakoŋikenge*

1 Akor vakerelas o Ježiš le nipenge the peskere uġeŋikenge:

2 “O zakoŋika the o Farizeja peske beše pre le Mojžišoskero than a sikaven, so phenel o Zakonos.

<sup>3</sup> Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te dolikeren, oda dolikeren the keren, ale pal lengere skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren.

<sup>4</sup> Sphanden bare pharipena, so našti te zlidžal, a thoven len pro vali le manušenge, ale on korkore na kamen aňi jekhe angušteha lenge te pomožinel.

<sup>5</sup> Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven o bare krabički le Devleskere laveha pre peskero čekat the pro vasta a bare špargici pro agor peskere gadenge.

<sup>6</sup> Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi.

<sup>7</sup> Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‘Rabbi.’

<sup>8</sup> Ale tumen peske ma domuken te phenel ‘Rabbi’, bo ča jekh hin tumaro Učitelis – o Kristus – a tumen savore san phrala.

<sup>9</sup> A ma phenen ňikaske pre phuv ‘Dado’, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, savo hino andro ňebos.

<sup>10</sup> Aňi peske ma domuken te phenel ‘Duchovne Vodci’, bo ča jekh hin tumaro vodcas, o Kristus.

<sup>11</sup> Oda, ko ulahas maškar tumende bareder, ela tumaro služobňikos.

<sup>12</sup> Sako, ko pes upre hazdela, ela tele dikhlo a oda, ko hin pokorno, ela upre hazdlo.

<sup>13</sup> Ale vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo phanden andre le nipenge o ňeboskero krališagos – tumen korkore andre na džan a olenge, save kamlehas, na domuken.

<sup>14</sup> [Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo thoven avri le vdovenca a len lengere khera a but tumen modľinen, hoj tumen te dičhol. Vašoda avena goreder sudzimen.]

<sup>15</sup> Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo predžan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes prekal tumaro pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhas prekal o peklos duvar goreder, sar san tumen.”

<sup>16</sup> “Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‘Ko lela vera pro chamos, oda nane nič, ale ko ilahas vera pre le chamoskero somnakaj, oda imar mušinel te dolikerel.’

<sup>17</sup> Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chamos, so sentňarel o somnakaj?

<sup>18</sup> Abo tumen phenen: ‘Te ilahas vareko vera pro oltaris, oda nane nič, ale te ilahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te dolikerel.’

19 Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so sentňarel o daros?

20 Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre hin.

21 A oda, ko lel vera pro chamos, lel vera pro chamos the pre Oda, ko andre bešel.

22 Oda, ko lel vera pro ňebos, lel vera pro tronos le Devleskero the pre Oda, ko upre bešel.

23 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo den o dešto kotor andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omukľan oda, so buter kampil te dolikerel andro Zakonos: O spravodlišagos, o lačhejileskeriben the e vernost. Kada kampil te kerel a koda te na omukel.

24 Tumen kore vodcale! La mucha precedzinen a la řava preľiginen!”

25 “Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo ųuųaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen.

26 Farizejina, tu koro manuš! ųuųar ešeb (peršo) e kuči the o čaro andral, hoj te aven ųuųe the avral!

27 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo san ajse sar parne hrobi, so dičhon avral šukares, ale andral hine pherde le mulengere kokalenca the dojekhe džungipnaha.

28 Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskere, ale andral san pherde le falšišagoha the le nalačipnaha.”

29 “Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengere! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge a šukaľaren o pomňiki le čačipnaskerengere.

30 Phenen: ‘Te džidiľamas andro dživesa amare dadengere, na murdarďamas lenca le proroken.’

31 Avke korkore phenen avri pre peste, hoj san o čhave olengere, save murdarde le proroken.

32 Ta aven a dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!

33 Tumen sapale! Tumen čhave le sapengere! Sar šaj denašen olestar, hoj te aven odsudzimen andro peklos?

34 Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le godaveren the le manušen, save hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the murdarena a varesaven lendar marena bičoha andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar,

35 hoj te aven potrestimen vaš oda, hoj murdarďan le čačipnaskeren a oleha čhordan avri lengero rat pre phuv

– le Abelostar dži ko Zachariaš, o čhavo le Barachiašiskero, saveš murdardan maškar o chramos the oltaris.

<sup>36</sup> Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleñje!”

### *O roviben pal o Jeruzalem*

<sup>37</sup> “Ó, Jeruzalem, ó, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le barenca andre ola, save sas ke tu bičhade. Kecivar kamlóm te skidel tire čhaven, avke sar e kachñi skidel peskere kachñoren tel peskere kridli, ale na kamenas!

<sup>38</sup> Dikh, tumaro kher ačhela omuklo, na ela ñiç andre!

<sup>39</sup> Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar šoha (ñikda) na dikhena, medik na phenena: *‘Požehñimen oda, ko avel andro nav le Rajeskero!’*”

## 24

### *O chramos ela tele čhido*

<sup>1</sup> Palis gela o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskere učeñika, hoj leske te sikaven le chramoskere stavbi.

<sup>2</sup> Ale o Ježiš lenge odphenda: “Dikhen kada savoro? Čačipen tumenge phenav, hoj kade na ačhela bar pre barestel! Sa ela tele čhido.”

### *O pharipena pro koñec sveta*

<sup>3</sup> Sar bešelas pre Olivovo Verchos, avle pal leste leskere učeñika korkore a phende leske: “Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin o koñec le svetoske?”

<sup>4</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Merkinen, hoj tumen vareko te na klaminel!

<sup>5</sup> Bo ena but ajse, save avena andre miro nav a phenena: ‘Me som o Kristus!’ – a cirdena but dženen pro falošno drom.

<sup>6</sup> Sar šunena pal o maribena a hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koñec.

<sup>7</sup> Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos; ela bari bokh a pre but thana e phuv razisañola.

<sup>8</sup> Oda ela anglune dukha le svetoskere andro trapišagos.

<sup>9</sup> Akor tumen zaphandena, hoj te aven potrestimen a the murdarde a savore narodi tumen našti avri ačhena vaš miro nav.

<sup>10</sup> Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a phral le phrales našti ačhela avri.

<sup>11</sup> Avena but falošna proroka a cirdena but dženen pro falošno drom.

12 Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šifałola o kamiben,

13 ale oda, ko likerela avri dži o końec, ela spasimen.

14 A kada evańjelium pal o krališagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi te šunen, a palis avela o końec.

15 Sar dikhena, hoj pre sentno than ačhel oda baro džungipen, so melarel andre o chramos, avke sar phenda o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi achalol –

16 akor ola, save ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

17 Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

18 A oda, ko ela pre mała, te na visałol pale khere vaš o gada.

19 No andre ola dživesa ela phares le khabńenge the ole džuvlence, save den te pijel le čhavoren.

20 Modłinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro Šabbat (sombatone)!

21 Bo akor ela ajso pharipen, sar mek šoha (ńikda) na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar šoha buter na ela.

22 Te o Raj na kerđahas frimeder ola dživesa, na ulahas zachrańimen ńisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidńa avri, kerđa ola dživesa frimeder.

23 Te tumenge akor vareko phendahas: ‘Dikh, kade hin o Kristus,’ abo: ‘Kode hino!’ – ma pačan!

24 Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znańeńja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda ča dińahas – the le avrikidle manušen.

25 Dikhen, phendom tumenge oda anglal!

26 Te tumenge akor vareko phenela: ‘Dikh, pre pušta hino!’ – ma džan avri. Abo: ‘Dikh, andro khera hino!’ – ma pačan.

27 Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar avela o Čhavo le Manušeskero.

28 Bo ode, kaj hin o telos le muleskero, pes skidena the o supi.

29 A takoj pal o pharipen andre ole dživesa, o kham kałola a o čhonoru imar na labola. O čerčeńa perena andral o ńebos a o ńeboskere zora pes čhalavena.

30 Akor pes sikavela pro ńebos znańeńje le Čhaskero le Manušeskero a savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena le Čhas le Manušeskeres te avel pro ńeboskere čmari andre zor the andre bari slava.

31 Sar šundola e bari truba, bičhavela peskere aňjelen a skidena upre leskere avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoske, andral jekh agor le ņebostar dži andre aver.”

*O podobenstvo pal o figovňikos*

32 “Le figovňikostar peske len o podobenstvo: Sar leskere konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ņilaj hino pašes.

33 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj oda hino pašes paš o vudar.

34 Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

35 O ņebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.

36 Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ņiko, aňi o ņeboskere aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.”

*Te aven pririchtimen*

37 “Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskero.

38 Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romňen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos

39 a na džanenas ņisostar, medik na avľa e potopa a savoren iľa het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskero.

40 Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

41 Duj džuvlija erňinena malmoha: Jekh ela ili a dujto ačhela.

42 Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela tumaro Raj.

43 Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, andre savi ora rači avela, merkindahas a na domukľahas le živaňiske te džal andre peskero kher.

44 Vašoda the tumen aven pririchtimen, bo o Čhavo le Manušeskero avela andre odi ora, savi na užarena.”

*Pal o lačo the nalačo sluhas*

45 “Akor ko hin oda verno the godaver sluhas, saves ačhađa leskero raj upral peskere sluhi, hoj len te del te chal pro časos?

46 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskero raj, sar avela, arakhela oda te kerel.

47 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskero barvalipen.

48 Ale te peske gondolindahas oda nalačo sluhas andre peskero jilo: ‘Miro raj mek but na avela’ –



49 a chudlahas te marel olen, save leha služinen, a chalahas the pilahas le matenca,

50 avela o raj ole sluhasko andro džives, savo na užarel, the andre ora, so na džanel.

51 Rozčhanela les pro jepaš a leskero kotor ela le duje-mujengere manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.”

## 25

### *Pal o deš pačivale čhaja*

1 “Akor ela o ņeboskero krališagos ajsjo, sar o deš pačivale čhaja, save ile peskere lampi a gele anglal te užarel le ternes.

2 Ale pandž lendar sas godaver a pandž nagodaver.

3 O nagodaver ile peskere lampi, ale na ile peha olejos,

4 ale o godaver ile peskere lampi the olejos andro cakli.

5 Sar imar but na avelas o terno, indrañile (zadriminde) savore a zasute.

6 Ale pal jepaš rat vareko vriskinda: ‘Dikh, o terno avel! Džan avri ke leste!’

7 Akor uštile savore čhaja a pririchtinenas peske o lampi.

8 A o nagodaver phende le godaverenge: ‘Den amen tumare olejostar, bo amare lampi murdalon andre.’

9 Ale o godaver lenge odphende: ‘Na! Hoj te na el frima the amen the tumen. Feder ela, te tumen peske džana te cinel ke ola, save bikenen.’

10 A sar odgele te cinel, avla o terno. Ola, save sas pririchtimen, gele leha andre pro bijav a phandla pes andre o vudar.

11 Palis doavle the okla čhaja a phenenas: ‘Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!’

12 Ale ov odphenda: ‘Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!’

13 Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušeskero!”

### *Pal o talenti*

14 “Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinda peske le sluhon a diňa lenge peskero barvalipen.

15 Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel.

16 Oda, savo chudla pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti.

17 Avke the oda, savo chudla duj, zarodňa aver duj.

18 Ale oda, savo chudla jekh, odgeľa, kopalinda avri andre phuv chev a ode garuđa le rajeskere love.

19 Palis pal o but časos avľa pale o raj ole sluhengero a phučelas lendar, so kerde le lovenca.

20 Avľa oda, savo chudľa pandž talenti, andľa aver pandž a phendľa: 'Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!'

21 Leskero raj leske phendľa: 'Mištes kerdal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but veci. Av andro radišagos tire rajeskero!'

22 Avľa the oda, savo chudľa duj talenti a phendľa: 'Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!'

23 Leskero raj leske phendľa: 'Mištes kerdal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but veci. Av andro radišagos tire rajeskero!'

24 Palis avľa the oda, savo chudľa jekh talentos a phendľa: 'Rajeja, džanavas, hoj tu sal bijileskero manuš. Kides upre ode, kaj na sadzindal, a les tuke oda, so na rozčidäl.

25 Vašoda man daravas a gelom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!'

26 Ale leskero raj leske odphendľa: 'Nalačo the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzindom, a lav mange oda, so na rozčindom.

27 Šaj diňal mire love olenge, save keren le lovenca, a sar me avľomas, ilomas mange pale buter.

28 Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.

29 Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olear, kas nane, pes lela the oda, so les hin.

30 A kale sluhas, savestar nane chasna, čhiven avri andro kalipen – ode, kaj ela o roviben a randena le dandena andre dukh.' "

### *Pal o posledno sudos*

31 "Sar avela o Čhavo le Manušeskero andre peskeri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskeri slava.

32 A savore narodi pes zdžana angle leste a rozulavela len jekhen avrendar avke, sar o pastjeris rozulavel le bakroren the le capen.

33 Thovela te ačhel le bakroren pal peskeri čači (pravo) sera a le capen pal e baľoňni (ľavo) sera.

34 Akor phenela o Kralis olenge, save ena pal leskeri čači sera: 'Aven tumen, save san požehňimen mire Dadestar, zalen o krališagos, so sas pririchtimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos.

35 Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priiľan man,

<sup>36</sup> somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre bertena a avľan man te dikhel.’

<sup>37</sup> Akor leske phenena o čačipnaskere: ‘Rajeja, kana tut dikhlam bokhales a čalardam tut, abo smednones a diňam tut te pijel?’

<sup>38</sup> A kana tut dikhlam cudzincos a priiľam tut, abo langes a diňam tut te urel?’

<sup>39</sup> Kana tut dikhlam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?’

<sup>40</sup> O Kralis lenge odphenela: ‘Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerďan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerďan.’

<sup>41</sup> Palis phenela the olenge pal e baľogňi sera: ‘Tumen prekošle, džan mandar het andre večno jag, so hin pririchtimen prekal o beng the leskere aňjela.

<sup>42</sup> Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te pijel,

<sup>43</sup> somas cudzincos, a na priiľan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.’

<sup>44</sup> Akor leske the on odphenena: ‘Rajeja, kana tut dikhlam bokhales, abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na kerďam pašal tu?’

<sup>45</sup> Akor lenge odphenela: ‘Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerďan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerďan.’

<sup>46</sup> A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskere andro večno dživipen.”

## 26

### *O rašaja pes dothoven pro Ježiš*

<sup>1</sup> Sar dovakerďa o Ježiš savore kala lava, phenda peskere učeňikenge:

<sup>2</sup> “Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patraďi a o Čhavo le Manušeskero ela dino, hoj les te ukrižinen.”

<sup>3</sup> Akor pes zgele o nekbareder rašaja, o zakoňika the o phuredera le nipengere andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš.

<sup>4</sup> Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a mardarena les.

<sup>5</sup> Ale phenenas: “Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.”

### *O Ježiš pomakhlo andre Betanija*

<sup>6</sup> Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo,

<sup>7</sup> avla ke leste jekh džuvli. Ola džuvla sas alabastroskero caklocis le igen dragane olejoha. Sar bešelas o Ježiš paš o skamind, čhida leske oda olejos avri pro šero.

<sup>8</sup> Sar oda dikhle o učeňika, cholisalile a phende: “Nane zijan, kajso dragano olejos?”

<sup>9</sup> Kada olejos pes šaj bikenda vaš o but love a šaj pes diňa le čorenge!” <sup>10</sup> Sar oda dikhla o Ježiš, phenda lenge: “Soske pre late chan choli? Lačo skutkos mange kerđa.

<sup>11</sup> Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava.

<sup>12</sup> Oda, hoj čhida avri o olejos pre miro telos, kerđa pre miro pohrebos.

<sup>13</sup> Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj pes vakerela pal o svetos kada evaňjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerđa, pre lakero leperiben.”

### *O Judaš zradzinel le Ježiš*

<sup>14</sup> Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko nekbareder rašaja

<sup>15</sup> a phučľa: “So man dena, te les tumenge dava andre?” A on dine les tranda (30) rupune minci.

<sup>16</sup> O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

### *E posledno večera*

<sup>17</sup> Ešebno džives, sar pes chal o mare bi o droždĭ, avle o učeňika ko Ježiš a phende leske: “Kaj kames, hoj tuke te pririchtinas o Patradakero chaben?”

<sup>18</sup> Ov phenda: “Džan andro foros ke oda the oda manuš a phenen leske: ‘O Učitelis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Ke tu chava mire učeňikenca o Patradakero chaben.’”

<sup>19</sup> O učeňika kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš, a pririchtinde o chaben.

<sup>20</sup> Sar zaračila, bešla o Ježiš le dešudujenca paš o skamind.

<sup>21</sup> Sar chanas, phenda: “Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man dela andre.”

<sup>22</sup> Sar oda šunde, ačhile igen smutne a phučenas lestar jekh pal aver: “Som oda me, Rajeja?”

<sup>23</sup> O Ježiš odphenda: “Oda, ko peske manca o maro močinel andro čaro, ov man dela andre.

<sup>24</sup> O Čhavo le Manušeskero mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les del andre, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas (pes narodzindahas).”

<sup>25</sup> Pre oda o Judaš, savo les delas andre, phenda: “Som oda me, Rabbi?” O Ježiš leske phenda: “Tu oda phendaľ.”

26 Sar chanas, ila o Ježiš o maro a palikerda. Phagerelas, delas te učeņiken a phenda: "Len, chan, kada hin miro telos."

27 Palis ila e kuči, palikerda, diņa lenge a phenda: "Pijen andral savore,

28 bo kada hin miro rat la zmluvake, so pes čhorel avri vaš but manuša, hoj lenge te el odmukle o bini.

29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha (ņikda) na pijava olestar, so barol pre viņica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro krališagos le Dadeskero."

### *Phenel, hoj les omukena savore*

30 Gilade e chvala a palis gele pre Olivovo Verchos.

31 Akor lenge o Ježiš phenda: "Adi rat tumen savore denašena a omukena man, bo hin pisimen:

*'Marava le pastjeris a o bakrore andral o stados pes sa rozdenašena.'*

32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja."

33 Akor leske o Peter phenda: "Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava."

34 O Ježiš leske odphenda: "Čaćipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos gilavela, tu trival man zaprineha."

35 O Peter leske phenda: "Choc tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava." A savore učeņika avke phenenas.

### *E modlitba andre Getsemansko zahrada*

36 Palis lenca o Ježiš avla pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda peskere učeņikenge: "Bešen tumenge kade, medik man me džava kode te modlinel."

37 Ila peha le Peter the le duje čhaven le Zebedeoskere. Avla pre leste baro pharipen a sas igen smutno.

38 Akor lenge phenda: "Miri duša hiņi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a ma soven!"

39 Geļa lendar sikra dureder anglal, peļa le mujeha pre phuv a modlinelas pes: "Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na avke sar me kamav, ale sar tu."

40 Palis avla ke peskere učeņika, arakhļa len te sovel a phenda le Peteriske: "So, na birinen manca te el jekh ora upre?"

41 Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeņje! Bo o duchos kamel oda, so hin lačo, ale o telos hino slabo."

42 Pale odgeľa pes dujtovar te modľinel a phenelas: “Dado miro, te man našti obdžal kadi kući a mušnav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!”

43 Sar avľa, arakhľa len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel.

44 Mukľa len, odgeľa pes pale tritovar te modľinel a phendľa pale ole lava.

45 Palis avľa ko učeňika a phendľa lenge: “Akana imar soven a odpočovinen tumenge! Dikh, avľa e ora a o Čhavo le Manušeskero hino dino andro vasta le binošne manušenge.

46 Ušten a džas. Miro zradcas hino pašes.”

### *Le Rajes zalen*

47 Androda, medik o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha avenas but nipi khatar o nekbareder rašaja the khatar o phuredera le šablënca the le pacenca andro vasta.

48 Le Ježišokero zradcas lenge diňa anglal te džanel: “Oda, kas čumidava, oda hin ov. Chuden les.”

49 Takoj avľa ko Ježiš a phendľa: “Smirom tuke, Rabbi!” A čumidľa les.

50 O Ježiš leske phendľa: “Prijaťelina, soske avľal?” Avke avle, chudle les a zaile.

51 Jekhvareste jekh olendar, savo sas le Ježišoha, iľa avri e šabľa, demađa le nekbaredere rašaskere sluhas a odčhinda leske o kan.

52 O Ježiš leske phendľa: “Thov e šabľa pale pro than, bo sako, ko pes la šablaha marel, la šablaha the merela.

53 Abo gondolines tuke, hoj našti akana mangav mire Dades a ov mange bičhadahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen?

54 Ale sar pes palis ačhilahas oda, so hin pisimen, hoj pes avke mušinel te ačhel?”

55 Andre odi ora phendľa o Ježiš le nipenge: “Avľan pre ma le šablënca the pacenca, hoj man te zalen sar le živaňis? Sako džives bešavas maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandľan man.

56 Ale kada savoro pes ačhila, hoj te pes ačhel oda, so pisinde o Proroka.” Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

### *O Ježiš angle Bari Rada*

57 On zaile le Ježiš a ľigende les ko nekbareder rašaj, ko Kajfaš. Ode pes zgele o zakoňika the o phuredera.

58 O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbaredere rašaske. Geľa andre a bešľa peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.

59 O nekbareder rašaja, o phuredera the cali Bari Rada kamenas te arakhel falošno svedectvo pro Ježiš, hoj les te murdaren.

60 Ale choc but falošna švedki avle, the avke nič na arakhle. Pališ avle duj džene

61 a phende: “Kada manuš phenda: ‘Me šaj čhivav tele kada chamos a tel o trin džives les pale šaj ačhavav.’ ”

62 Akor uštíla o nekbareder rašaj a phenda leske: “Nič na phenes pre oda, so pre tu kala manuša vakeren?”

63 Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenda: “Thov vera anglo džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskero.”

64 O Ježiš leske phenda: “Tu oda phenda. Ale phenav tumenge, hoj akanastar dikhena *le Čhas le Manušeskeres te bešel pre čači (pravo) sera le Nekzoraledereske a te avel pro ňeboskere chmari.*”

65 Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskere gada a phenda: “Ruhinel pes! So mek kampil amenge švedken? Akana šundan, sar pes ruhinel!

66 So pre oda phenen?” A on odphende: “Zasogalinel (zaslužinel) peske te merel!”

67 Akor leske chudle te chungarel pro muj a marenas les pal o šero. Aver les marenas le pacenca

68 a phenenas: “Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demađa?”

### *O Peter zaprinel le Ježiš*

69 O Peter bešelas avri pre dvora. Avla ke leste jekh služka a phenda leske: “The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.”

70 Ale o Peter zaprinđa angle savoredženende a phenda: “Na džanav, so vakeres.”

71 Sar geľa paš e brana, dikhla les aver služka a phenda olenge, save ode sas: “The kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.”

72 Ale o Peter pale zaprinđa a ila vera: “Na prindžarav ole manušes!”

73 Na pregela but a ola, save ode ačhenas, avle a phende le Peteriske: “Tu sal čačes jekh lendar, bo šunas oda pal tiro vakeriben.”

74 Androda pes o Peter chudla te košel a ila pre peste vera: “Me na prindžarav ole manušes!” A takoj gilada o kohutos.

75 Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: “Sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.” Geľa avri a chudla igen te rovel.

## 27

*Le Ježiš anen anglo Pilat*

<sup>1</sup> Sig tosara pes dovakerde savore nekbareder rašaja the o phuredera le nipengere pro Ježiš, hoj les dena te murdarel.

<sup>2</sup> Phandle les, ligende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

*Le Judašiskero meriben*

<sup>3</sup> Sar dikhla o Judaš, savo diña andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a diña pale le nekbareder rašajenge the le phurederenge ola tranda (30) rupune minci

<sup>4</sup> a phenda: “Kerđom binos, bo le manušes, savo na kerđa nič nalačo, zradzindom pro meriben.” Ale on odphende: “So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!”

<sup>5</sup> O Judaš čhida ola rupune minci andro chramos, geľa het a umblađa (figinda) pes.

<sup>6</sup> O nekbareder rašaja ile ola love a phende: “Našti len thovas andre le chramoskeri pokladnica, bo oda hin o počniiben vaš o rat.”

<sup>7</sup> Dovakerde pes a ole lovenca cinde e maľa olestar, so kerelas o kuča, hoj ode te parunen le cudzincen.

<sup>8</sup> Vašoda pes vičinel odi maľa “Rateskeri Maľa” dži adadžives.

<sup>9</sup> Akor pes achiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremiaš:

*“Ile ola tranda (30) rupune minci, o počniiben, pre savo pes dovakerde varesave Izraeloskere nipi,*

*10 a dine len vaš e maľa oleske, ko kerelas o kuča, avke sar mange prikazinda miro Raj.”*

*O Ježiš anglo Pilat*

<sup>11</sup> O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučľa: “Sal tu o Židoviko krališ?” O Ježiš leske phenda: “Tu oda vakeres.”

<sup>12</sup> O nekbareder rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov nič na odphenda.

<sup>13</sup> Akor leske o Pilat phenda: “Na šunes, keci but pre tu vakeren?”

<sup>14</sup> Ale o Ježiš leske na odphenda aňi jekh lav, vašoda pes o vladaris igen čudalinelas.

<sup>15</sup> Sako berš pre Patrađi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves on mangenas.

<sup>16</sup> Akor len sas jekh igen nalačo bertenošis, saves vičinenas Barabaš.

<sup>17</sup> Sar pes o nipi zgele, phenda lenge o Pilat: “Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, vaj le Ježiš, saves vičinen Kristus?”



18 Bo džanelas, hoj les dine andre prekal e zavist.

19 Sar bešelas pro sudno stolkos, bičhađa ke leste leskeri romni, hoj leske te phenen: “Te na chal tut nič ole čačipnaskere manušeha, bo adadžives andro suno but cerpindom vaš leske!”

20 Ale o nekbareder rašaja the o phuredera kerde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

21 O Pilat lendar phučla: “Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?” On phende: “Le Barabaš!”

22 O Pilat phučla: “Akor, so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?” A savoredžene vriskinenas: “Ukrižin les!”

23 Phučla lendar: “So ajsa nalačo kerđa?” No on mek zoraleder vriskinenas: “Ukrižin les!”

24 Sar dikhla o Pilat, hoj nič našti kerel the hoj o nipi keren mek bareder vika, ila o paňi, thoda (omorda) o vasta anglo nipi a phendä: “Me som žužo kale čačipnaskere manuškere ratestar! Pre tumende oda ačhel.”

25 A savore nipi phende: “Leskero rat mi el pre amende the pre amare čhave!”

26 Akor lenge premukla le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinda a diňa les te ukrižinel.

### *O slugađa asan le Ježišostar*

27 O slugađa ile le Ježiš andre le vladariskero palacis a pašal leste ačhelas cali čata.

28 Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plaštos.

29 Le kandrendar (le trňendar) leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Andre čačo vast les dine paca, perenas anglal leste pro kocha, asanas lestar a phenenas: “Mi dživel o Židoviko kralis!”

30 Čhungarenas pre leste, ile odi paca a marenas les pal o šero.

31 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos, urde pre leste leskere gada a lidžanas les te ukrižinel.

32 Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazine, hoj te lidžal le Ježišoskero kerestos.

### *O Ježiš ukrižimen*

33 Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin “le Lebkengero Than”.

34 Dine les te pijel mol mišimen le žlčoha. Ale sar koštolinda, na kamla te pijel.

35 Sar les ukrižinde, rozulade peske leskere gada a losinenas vaše, [hoj pes te ačhel oda, so phendā o prorokos: “Rozulade peske mire gada a losinenas vaš mire veci.”]

36 Palis peske o slugada bešle a merkinenas pre leste.

37 Upral leskero šero dine te pisinel leskeri vina: “Kada hin o Ježiš, le Židengero Kralis”.

38 Jekhetane leha ukrižinde duje živažen, jekhes pal e čači (pravo) sera a dujtones pal e balogñi (ľavo).

39 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca

40 a phenenas: “Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, korkoro zachrañin tut! Te sal o Čhavo le Devleskero, av tele pal o kerestos!”

41 Avke the o nekbareder rašaja le zakoñikenca the le phurederenca asanas lestar a phenenas:

42 “Avren zachrañinelas a pes našti zachrañinel? Ov hino o Izraeliko kralis! Mi akana avel tele pal o kerestos a pačaha leske!

43 Pačalas le Devleske, akana les mi zachrañinel, te les kamel! Se phendā: ‘Me som o Čhavo le Devleskero!’ ”

44 Asanas lestar the o lotri, save sas jekhetane leha ukrižimen.

45 Dešuduj (12) orendar\* pro dilos avľa kalipen pal cali phuv a likerđa dži trin ori pal o dilos.

### *O Ježiš merel*

46 Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinda: “*Eli, Eli, lama sabachtani?*” So hin prethodo: “*Devla miro, Devla miro, soske man omukľal?*”

47 Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: “Vičinel le Eliaš!”

48 Jekh dženo takoj denašelas te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca a delas les te pijel.

49 Ale okla džene phenenas: “Muk avke! Dikhaha, či avela o Eliaš les te zachrañinel!”

50 Ale o Ježiš pale zoraes vriskinda a muľa.

51 Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele, e phuv razisaľolas a o skali pharonas.

52 O hrobi pes phundravenas a but sentna manuša uštile andral o meriben.

53 Sar o Ježiš imar uštila andral o meriben, avle avri andral o hrobi, gele andro sentno foros a sikade pes but dženge.

\* 27:45 E Grekengeri čhib: Šov orendar dži ko eňa ori. Akor genenas ori avres sar adadžives.

<sup>54</sup> Sar dikhla o velitelis the ola, save leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv razisalolas the savoro, so pes ačelas, igen pes daranas a phenenas: “Oda sas čačes o Čhavo le Devleskero!”

<sup>55</sup> Sas ode the but džuvla, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e Galileja a kerenas pašal leste.

<sup>56</sup> Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskeri the le Jozesiskeri, a mek e daj le Zebedeoskere čhavengeri – le Jakoboskeri the le Janoskeri.

### *Parunen le Ježiš*

<sup>57</sup> Sar zaračila, avla jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskero učeníkos.

<sup>58</sup> Geła anglo Pilat a mangelas le Ježišoskero telos. Avke o Pilat prikazinda, hoj leske les te den.

<sup>59</sup> O Jozef iła o telos a zapačarđa les andre žuži lepeda.

<sup>60</sup> Thođa les andre peskero nevo hrobos, so avri kerđa andre skala. Palis zaučharđa o vudar andro hrobos bare bareha a geła het.

<sup>61</sup> Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.

### *Stražinen o hrobos*

<sup>62</sup> Pre aver džives, so sas Šabbat, pes zgele o nekbareder rašaja the o Farizeja ko Pilat

<sup>63</sup> a phende: “Rajeja, avla amenge pre godi, hoj oda zvodcas, medik dživelas, phenda: ‘Pal o trin džives uščava andral o meriben.’”

<sup>64</sup> Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te na aven leskere učeníka rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj uštíla andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.”

<sup>65</sup> O Pilat lenge phenda: “Hin tumen slugađa, džan a merkinen pre leste, sar ča džanen.”

<sup>66</sup> Avke on gele, zapečatinde andre o bar a dine le slugadenge te merkinel.

## 28

### *O Ježiš uštel andral o meriben*

<sup>1</sup> Pal o Šabbat (sombat), sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

<sup>2</sup> A dikh, e phuv zoraes razisalíla, bo o aňjelos le Rajeskero avla tele andral o ňebos, odcirdla o bar pašal o hrobos a bešla peske upre.

<sup>3</sup> Ov dičholas avri sar bleskos a leskere gada sas parne sar jiv.

<sup>4</sup> O slugađa pes lestar avke darandile, hoj ačhile sar mule.

<sup>5</sup> Ale o aňjelos phendā le džuvlenge: “Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le Ježiš, savo sas ukrižimen.

<sup>6</sup> Nane ade, bo uštīla andral o meriben, avke sar phendā. Aven, dikhen oda than, kaj pašlolas.

<sup>7</sup> Džan sigo te phenel leskere učeňikenge, hoj uštīla andral o meriben a džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Leperen tumenge oda, so phendom!”

<sup>8</sup> Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenās oda te phenel leskere učeňikenge.

<sup>9</sup> Androda jekhvareste pes lenca o Ježiš arakhla a phendā lenge: “Smirom tumenge!” On avle ke leste, bandonas anglal leste a chudenās pes leskere pindrendar.

<sup>10</sup> Akor lenge o Ježiš phendā: “Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.”

### *Le slugađengero hiros*

<sup>11</sup> Sar o džuvla džanas ko učeňika, varesave ole slugađendar odgele andro foros a phende le nekbaredere rašajenge savoro, so pes ačhila.

<sup>12</sup> Sar pes zgele le phurederenca te dovakerel, dine le slugađen but love

<sup>13</sup> a phende: “Phenen, hoj leskere učeňika avle rači a čorde les medik tumen sovenās.

<sup>14</sup> A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha, hoj tumen te na el starišagos.”

<sup>15</sup> O slugađa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes rozligendā maškar o Židi dži adadžives.

### *O Raj bičhavel le učeňiken*

<sup>16</sup> O dešujekh (11) učeňika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phendā o Ježiš.

<sup>17</sup> Sar les dikhle, bandonas anglal leste, ale varesave pochibinenās.

<sup>18</sup> O Ježiš avla ke lende a phendā: “Hin mange diňi savori zor pro ņebos the pre phuv.

<sup>19</sup> Avke džan a keren mange učeňiken andral savore narodi. Bolen len andro nav le Dadeskero, le Čhaskero the le Sentne Duchoskero

<sup>20</sup> a sikaven len te dolikerel savoro, so tumenge prikazindom. Dikhen, me som tumenca pal savore dživesa, medik na ela o koňec le svetoskero.”

## O Evaňjelium Pal O MAREK

### *Pal o Jan Krstiteľ*

<sup>1</sup> O evaňjelium pal o čhavo le Devleskero, pal o Ježiš Kristus, chudľa avke,

<sup>2</sup> sar pisinelas o prorokos Izaiaš:

*“Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu a ov pririchtinela prekal tu o drom.*

<sup>3</sup> *O hangos, so vičinel pre pušta: ‘Pririchtinen o drom le Rajeske, rovňaren avri leskere chodňiki!’ ”*

<sup>4</sup> O Jan chudľa te bolel pre pušta a phenelas, hoj o manuša te keren o pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmukel o bini.

<sup>5</sup> Avenas ke leste savore manuša andral e Judsko the Jeruzalem. O nipi phenenas avri peskere bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan.

<sup>6</sup> Ov sas urdo andro gada la řavakera srsřatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakero medos.

<sup>7</sup> Ov kazinelas: “Pal mande avel zoraleder, sar som me. Na som hodno anglal leste te bandol a te phundravel o sirimocis pre leskere sandalki.

<sup>8</sup> Me tumen boldom le paňeha, ale ov tumen bolela le Sentne Duchoha.”

### *O Ježiš hino boldo*

<sup>9</sup> Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o Galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan.

<sup>10</sup> Sar avelas avri andral o paňi, dikhľa phundrado o ňebos a le Duchos, savo sar holubica avelas tele pre leste.

<sup>11</sup> Androda andral o ňebos šundila o hangos: “Tu sal miro čhavo, kas kamav. Tutar man hin o radišagos.”

<sup>12</sup> Takoj les o Duchos ligenda pre pušta.

<sup>13</sup> Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

### *O Ježiš chudel te služinel*

<sup>14</sup> Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja, kaj kazinelas o evaňjelium le Devleskero.

<sup>15</sup> Phenelas: “Imar avľa o časos! O krališagos le Devleskero hino pašes. Visaren tumen le binendar a pačan andro evaňjelium!”

### *O Ježiš vičinel ešebne učeňiken*

16 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhla le Šimon the leskere phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo on sas ribara.

17 O Ježiš lenge phenda: “Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, save chudena le manušen.”

18 On takoj omukle o siti a gele pal leste.

19 Sar gela odarik sikra dureder, dikhla le Jakob the leskere phrales le Jan, le Zebedeoskere čhaven, sar pre lodka prikeren o siti.

20 Takoj len vičinda. On omukle peskere dades le Zebedeus andre lodka le manušenca, save kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

### *Andre sinagoga andro Kafarnaum*

21 Avke gele andro foros Kafarnaum a pro Šabbat gela andre sinagoga a sikavelas.

22 On čudalinenas pes oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoňika, ale sar oda, kas hin autorita.

23 Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. Ov vriskinda:

24 “So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avlal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sentno le Devleskero!”

25 O Ježiš prikazinda ole nalače duchoske: “Čhit, dža andral leste avri!”

26 O nalačo duchos leha čivkerelas, vriskinda zoraes a gela avri andral leste.

27 Savore pes čudalinenas a phučenas jekh avrestar: “So kada hin – nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!”

28 O hiros pal leste sigo chudla te džal pal caľi Galileja.

### *Sastarel le Peteriskera sasa*

29 Sar avle avri andral e sinagoga, o Ježiš, o Jakob the o Jan gele andro kher ko Šimon\* the ko Andrej.

30 Ode pašlolas le Šimonoskeri sasuj andre horučka a takoj le Ježišoske phende pal late.

31 Ov avla ke late, chudla la vastestar a hazdña upre. E horučka la takoj omukla a oj pašal lende kerelas.

32 Rači, sar zagela o kham, anenas ke leste savore nasvalen the olen, save sas zaphandle le demonenca.

33 Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.

34 O Ježiš sastarda but nasvalen, save pes trapinenas andro nasvalibena a tradña avri but demonen. Na domukla le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

### *Džan andre Galileja*

\* 1:29 Oda hin o Peter.

35 Sig tosara, mek sar sas rat, uštila a gela pro omuklo than, kaj pes modlinelas.

36 Ale o Šimon the ola, save sas leha, les gele te rodel.

37 Sar les arakhle, phende leske: "Sako tut rodel!"

38 O Ježiš lenge phenda: "Aven džas andre aver gava, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avlom."

39 Vakerelas o evaňjelium pal cali Galileja andre lengere sinagogi a tradelas avri le demonen.

### *O malomocno hino sastardo*

40 Avla ke leste jekh malomocno a mangelas les pro kocha: "Te kamlalas, šaj man sastares!"

41 Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thoda pre leste o vast, chudla pes lestar a phenda: "Me kamav, av sasto!"

42 Takoj sastila avri a sas žužo.

43 O Ježiš leske dovakerda a takoj les bičhada het le lavenca:

44 "Šun, ma phen ada ňikaskes, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, lenge pro svedectvo."

45 Ale ov džalas a všadzik vakerelas but, so pes ačila. Vašoda o Ježiš anglo nipi imar našti gela andro fori, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

## 2

### *Sastarel le banges*

1 Pal varesave dživesa gela o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino khere.

2 Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium.

3 Akor štar murša lidžanas jekhe banges ko Ježiš,

4 ale vaš oda, hoj ode sas but manuša, on pes našti dochudle le nasvaleha ke leste. Avke otkerde e strecha a mukle le banges tele le hadoha ode, kaj sas o Ježiš.

5 Sar dikhla o Ježiš lengero pačaben, phenda le bangeske: "Čhavo miro, odmukle tuke hin o bini."

6 No bešenas ode the varesave zakonika a andro jile peske gondolinenas:

7 "Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! ňiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!"

8 O Ježiš prindžarda andro duchos, hoj on pal leste kavke gondolinen, a phenda lenge: "So oda gondolinen andre tumare jile?"

<sup>9</sup> So hin lokeder? Te phenel le bangeske: 'Odmukle tuke hin o bini', či te phenel: 'Ušti, le tiro hados a dža'?

<sup>10</sup> Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskeres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini" – phenda le bangeske:

<sup>11</sup> "Phenav tuke: Ušti, le tiro hados a dža khere!"

<sup>12</sup> Ov takoj uštila a savore dikhle, sar ila peskero hados a geľa het. Savore pes čudalinenas, lašarenas le Devles a phenenas: "Mek šoha (ňikda) kajso vareso na dikhľam!"

### *O Ježiš vičinel le Levi*

<sup>13</sup> Geľa pale paš o moros. But manuša džanas pal leste a ov len sikavelas.

<sup>14</sup> Sar džalas, dikhľa le Levi, le Alfeoskere čhas, sar bešelas pre colňica, a phenda leske: "Av pal mande!" A ov uštila a geľa pal leste.

<sup>15</sup> Sar o Ježiš bešelas ke leste andro kher pašal o skamind, but colňika the binošne bešenas leha the leskere učeňikenca, bo but ajse manuša pal leste džanas.

<sup>16</sup> Ale sar les dikhle o zakoňika the o Farizeja te chal le colňikenca the le binošnenca, phučle leskere učeňikendar: "Sar oda, hoj pijel the chal le colňikenca the le binošnenca?"

<sup>17</sup> Sar ada šunďa o Ježiš, phenda lenge: "Le sastenge na kampil le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avľom te vičinel le čačipnaskeren, ale le binošnen!"

### *O phučiben pal o postos*

<sup>18</sup> Le Janoskere učeňika the o Farizeja pes poscinen. Vare-save avle a phučle le Ježišostar: "Soske pes le Janoskere the le Farizejengere učeňika poscinen, ale tire na poscinen?"

<sup>19</sup> A o Ježiš lenge phenda: "Či šaj poscinen o hosci pro bijav, medik hino lenca o terno? Medik hino lenca o terno, našti pes poscinen!"

<sup>20</sup> Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes poscinen.

<sup>21</sup> Se ňiko na zasivel le neve pochtaneha e chev pro purane gada, bo palis o nevo pochtan šaj odčinel kotor le puranestar a kerela pes mek bareder chev.

<sup>22</sup> A ňiko aňi na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa a čulola avri a o gone čhindona. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone."

### *O phučiben pal o Šabbat*

<sup>23</sup> Jekh Šabbat (sombat), sar o Ježiš džalas pašal e maľa, kaj sas sadzimen, leskere učeňika chudle te čhingerel o klasi.



24 O Farizeja leske phende: “Dikh, keren oda, so naši keren pro Šabbat!”

25 Ov lenge phenda: “Mek šoha na gendan, so kerda o David, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov the leskere manuša?”

26 Akor, sar sas nekbareder rašaj o Ebjatar, geła andro kher le Devleskero a chalas o sentna mare, so šaj chan ča o rašaja a ņiko aver – a diňa the peskere manušen.”

27 Phenda lenge: “O Šabbat hino kerdo prekal o manuš a na o manuš prekal o Šabbat!”

28 O Čhavo le Manušeskero hino Raj the upral o Šabbat.”

### 3

#### *Sastarel o vast pro Šabbat*

1 Sar geła pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas ņevladno vast.

2 A kamenas te džanel či les sastarela avri pro Šabbat (sombatone), hoj les te den andre.

3 O Ježiš phenda ole manušeske, saves sas ņevladno vast: “Ačh kade maškaral!”

4 A phučła lendar: “Či šaj pro Šabbat mištes te kerel, vaj na? O dživipen te zachraĭnel, či te murdarel?” Ale on sas čhit.

5 Dikhła pro manuša pašal peste chołaha ale the pharipnaha, bo sas ajse bijileskere. Phenda le manušeske: “Nacirde o vast!” Sar nacirdła, sastila leske avri a sas ajso sar o dujto vast.

6 O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

#### *O Raj sastarel paš o moros*

7 O Ježiš peskere učeņikenca geła paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, Judsko,

8 Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the Sidon, bo šunde pal oda, so kerel.

9 Le učeņikenge phenda: “Pririchtinen mange e lodka, hoj pes pre ma te na ispiden.”

10 Bo but dženen sastarda a savore nasvale pes pre leste ispidenas, bo kamenas pes lestar te chudel.

11 Sar o nalače duchi les dikhenas, perenas anglal leste a vriskinenas: “Tu sal o Čhavo le Devleskero!”

12 Ale o Ježiš lenge zakazinda, hoj ņikaske ada te na phenen avri.

#### *Vičinel le dešudujen*

13 Paloda o Ježiš geľa pro brehos a vičinda paš peste olen, saven kamlá, hoj te džan leha. Sar gele ke leste,

14 kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a te bičhavel len te vakerel o evaňjelium. Vičinelas len apoštola.

15 A diňa len autorita te tradel avri le demonen.

16 Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diňa nav Peter),

17 o Jakob the leskero phral o Jan, le Zebedeoskere čhave (savege diňa nav Boanerges, so hin prethodo: Le Perumoskere Čhave),

18 o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskero čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko

19 the o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda.

### *Ruhinen pes pro Sentno Duchos*

20 Avle andro kher a pale pes zgele igen but manuša. Vašoda len na sas kana mek aňi maro te chal.

21 Sar ada šunde le Ježišoskeri famelija, avle, hoj les te len het, bo phende pre leste, hoj našađa e godi.

22 O zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, phende pre leste, hoj andre leste hin o Belzebul, savo hino vodcas le demonenge, a hoj leskera zoraha tradel avri le demonen.

23 O Ježiš peske len vičinda a chudľa lenge te vakerel andro podobenstva: “Sar šaj tradel o satan avri le satan?”

24 Te pes o krališagos rozulavela a džala pre peste, oda krališagos našti obačhela.

25 A te pes o kher rozulavela a džala pre peste, oda kher našti obačhela.

26 Avke, te o satan džala korkoro pre peste a rozulavela pes, našti obačhela, ale avľa leskero koňec.

27 Ňiko našti džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskere veci, medik ole zorale muršes na phandela. Palis šaj čorel avri leskero kher.

28 Čačipen tumenge phenav, hoj savore bini the o nalače lava, so vakerena o manuša pro Del, lenge ela odmukle.

29 Ale oleske, ko pes ruhinel pro Sentno Duchos, na ela šoha (ňikda) odmuklo, ale leskero binos ačhela pre leste furt.”

30 Bo phenenas: “Hin andre leste nalačo duchos.”

### *Le Ježišoskeri daj the phrala*

31 Avľa leskeri daj the leskere phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel.

32 Bešenass pašal leste but manuša a phende leske: “Tiri daj the tire phrala tut roden.”

<sup>33</sup> Ov lenge odphenda: “Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?”

<sup>34</sup> Visaliła ke ola, save leha bešenas, sikađa pre lende a phenda: “Dikhen, miri daj the mire phrala.

<sup>35</sup> Bo sako, ko kerel le Devleskeri voła, hino miro phral, miri pheñ the miri daj.”

## 4

### *O podobenstvo pal o štar phuva*

<sup>1</sup> O Ježiš chudła pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but manuša, ov geła andre lođka a o manuša sas pre phuv paš o moros.

<sup>2</sup> Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskero sikaviben lenge vakerelas:

<sup>3</sup> “Šunen, geła o manuš te rozčivkerel o semena.

<sup>4</sup> Sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale oda.

<sup>5</sup> Aver pele pro baruno than, kaj len na sas but phuv a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

<sup>6</sup> Ale sar avła avri o kham, zlabarelas len a šučile avri, bo na sas len koreñis.

<sup>7</sup> Aver pele andro kandre (kraki) a sar o kandre barile, tasade len a na sas lendar chasna.

<sup>8</sup> Aver pele andre lači phuv, baronas a ande chasna. Varesave tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).”

<sup>9</sup> A phenda lenge: “Kas hin kana pre ada, hoj te šunel, mi šunel!”

### *Soske sikavel andro podobenstva*

<sup>10</sup> Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, save sas paš leste, pal oda podobenstvo.

<sup>11</sup> Ov lenge phenda: “Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskero, ale kolenge, save hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva,

<sup>12</sup> *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena; te šunel šunena, ale na achalona, hoj pes te na visaren a te na el lenge odmukle o bini.*”

### *Vakerel avri o podobenstvo*

<sup>13</sup> O Ježiš phučła lendar: “Te na achalon kada podobenstvo, sar palis achalona savore okla podobenstva?”

<sup>14</sup> O semena, so rozčivkerelas o manuš, hin o lav.

<sup>15</sup> Ola, savenge hino sadzimen o lav paš o drom, hine ola, save šunena o lav, ale o satan takoj avel a lel avri o sadzimen lav.

16 Ola, savenge hino sadzimen pro baruno than, hine ola, save takoj radišagoha prilen o lav, sar les šunen,

17 ale likerem avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreñis. Palis, sar avel o pharipen vaj pre lende o manuša džan vaš o lav, takoj oddžan le pačabnastar.

18 Aver, savenge hino sadzimen andro kandre, šunen o lav,

19 ale o pharipena andre kada džživipen the o klamišagos pal o barvalipen the aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane lestar chasna.

20 A aver, savenge hine sadzimen andre lači phuv, šunen o lav, prilen les andro jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave šovardeš (60), varesave šel (100).”

### *O podobnostvo pal e momeli*

21 Phenda lenge: “Či pes anel e momeli pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo tel o hados? Či na pre oda, hoj la te thoven pro momelaris?”

22 Bo nič nane garudo, so pes na sikavela jekhvar avri. Savoro, so hin zaučardo, avela avri andro svetlos.

23 Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!”

24 A phenda lenge: “Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela.

25 Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olesar pes lela mek oda, so les hin.”

### *O podobnostvo pal o horčično semenos*

26 Ov phenda: “Le Devleskere krališagoha hin avke, sar te ilahas o manuš o semenos a sadzindahas les andre phuv.

27 Rači džal te sovel, tosara uštel a o semenos pes pučinel avri a barol, aňi korkoro na džanel sar.

28 Bo e phuv del ulipen korkori pestar – ešeb (peršo) o phus, palis o klasos a palis but điva andro klasos.

29 A sar dobarol o điv, takoj pes bičhavel te košinel, bo avla e žatva.”

30 Palis phenda: “Ke soste pripodobňinava le Devleskero krališagos, vaj save podobnostvoha tumenge sikavava?”

31 Hin sar horčično semenos, savo pes sadzinel a hino nekcikneder maškar savore semena pre phuv.

32 Ale sar pes sadzinel, chudel te barol a hino nekbareder maškar savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen andre leskero ciños.”

33 O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobnostva – ajci, keci šaj achaľonas.

34 No, le manušenge bi o podobnostva na vakerelas, ale sar sas korkoro peskere učeňickenca, lenge phenelas avri sa.

*Zaačhavel e balvaj pro moros*

<sup>35</sup> Oda džives, sar zaračila, o Ježiš lenge phenda: “Aven džas pre dujto sera le moroskeri.”

<sup>36</sup> Odgele pašal o nipi a le Ježiš ile peha pre lođka. Džanas leha the aver lođki.

<sup>37</sup> Jekhvareste avla bari burka la balvajaha. O vlni demk-erenas andre lođka avke, hoj pes pherarelas le pañeha.

<sup>38</sup> O Ježiš sovelas peske pre perñica (zahlavkos) palal andre lođka. Uštade les a phende leske: “Učitelina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?”

<sup>39</sup> Ov uštıla a rozkazinda la balvajake the le moroske: “Preačh, čhit!” E balvaj preačila a sas igen čhit.

<sup>40</sup> Palis lenge phenda: “So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?”

<sup>41</sup> Ale on pes igen daranas a phenenas jekh avreske: “Ko hino ov, hoj les e balvaj the o moros šunen?”

**5***O zaphandlo manuš andre Gadara*

<sup>1</sup> Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara.

<sup>2</sup> Takoj, sar o Ježiš geľa avri andral e lođka, avla pašal o hrobi ke leste jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos.

<sup>3</sup> Ov bešelas andro hrobi a ñiko les imar aňi le lancenca našti phandelas.

<sup>4</sup> Bo sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre, ale čhingerelas o lanci a phagerelas o puta. Ñiko na džanelas so leha te kerel.

<sup>5</sup> Furt rači the dživese kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.

<sup>6</sup> Sar dikhla le Ježiš dural, denašelas ke leste, peľa pro khoča

<sup>7</sup> a vriskinda zorale hangoha: “So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbaredere Devleskero? Le vera anglo Del, hoj man na trapineha!”

<sup>8</sup> Bo o Ježiš leske phenda: “Nalačo duchona, dža andral leste avri!”

<sup>9</sup> Avke o Ježiš lestar phučla: “Sar tut vičines?” Odphenda leske: “Miro nav hin Legion, bo sam igen but.”

<sup>10</sup> A igen les mangelas, hoj len te na tradel andral odi phuv avri.

<sup>11</sup> Ode pašes pro brehos sas but bale andro stados

<sup>12</sup> a o demona les mangelas: “Bičhav amen andre kale bale, hoj te džas andre lende.”

13 O Ježiš lenge takoj domukla a o nalačhe duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašlile.

14 Ola džene, save pasinenas le balen, denašle a phende ada avri andro foros the pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhila.

15 Sar avle ko Ježiš a dikhle oles, andre savo sas oda Legion, hoj bešel a hino urdo andro gada a hino paš e gođi, predarandile.

16 Ola, save ada dikhle, vakerenas lenge, so pes ačhila oleha, andre savo sas nalačhe duchi, the le balenca.

17 Avke mangelas le Ježiš, hoj te džal avri andral lengeri phuv.

18 Sar džalas o Ježiš andre lodka, mangelas les oda manuš, či šaj džal leha.

19 O Ježiš leske na domukla, ale phendā leske: “Dža khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerđa o Raj the savo lačhipen tuke presikađa.”

20 Geľa a chudľa te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerđa o Ježiš; a savore pes čudaľinenas.

### *E Jairokeri čhajori the e nasvali džuvli*

21 Sar pale preplavinde pre oki sera le moroskeri, avle ke leste paš o moros igen but manuša.

22 Avľa ko Ježiš o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga. Sar les dikhľa, peľa paš leskere pindre

23 a igen les mangelas: “E čhajori mange merel. Mangav tut, hoj te aves te thovel pre late o vasta, hoj te sastol avri a te dživel.”

24 Avke o Ježiš odgeľa leha. Džanas pal leste igen but manuša a ispidenas les pal savore seri.

25 Sas ode jekh džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben.

26 Diňa savore peskere love avri le doktorenge a igen but lendar cerpinda, no na sas lake feder, ale ča furt goreder.

27 Sar šundā pal o Ježiš, oj avľa maškar o nipi ko Ježiš palunestar a dotkňinda pes leskere ruchostar.

28 Bo phendā peske: “Ča te man leskere ruchostar dotkňinava, sastuvava avri.”

29 Takoj lake preačhila o rat te džal andral o telos a šundā andre peste, hoj hiňi avrisastardi le nasvalibnastar.

30 O Ježiš takoj džanľa, hoj lestar e zor geľa avri, visalila ko manuša a phučľa: “Ko pes dotkňinda mire ruchostar?”

31 O učeňika leske odphende: “Se dikhes, hoj tut o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučes: ‘Ko pes mandar dotkňinda?’ ”

<sup>32</sup> Ale o Ježiš dikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko ada kerđa.

<sup>33</sup> E džuvli izdralas daratar – bo džanelas, so pes lake ačila – peła angle leste pro khoča a phenđa avri calo čaćipen.

<sup>34</sup> Ov lake phenđa: “Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarđa. Dža andro smirom. Av sasti andral tiro nasvaliben.”

<sup>35</sup> Medik ov laha vakerelas, avle o nipi khatar o Jairoskero kher a phende leske: “Tiri čhajori imar muła. De smirom le Učitelis.”

<sup>36</sup> Sar o Ježiš šunđa, so le Jairoške vakerde, phenđa leske: “Ma dara tut, ča pača!”

<sup>37</sup> Pałis na domukła űikaske pal peste te džal, ča le Peteriske, Jakoboske the leskere phraleske, le Janoske.

<sup>38</sup> Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen, save roven a keren bari vika.

<sup>39</sup> O Ježiš geła andre a phenđa lenge: “Soske keren vika a roven, se e čhajori na muła, oj ča sovel!”

<sup>40</sup> A asanas lestar. No ov tradňa savoren avri, iła la čhajorakera da the le dades the olen, save sas leha, a gele pre oda than, kaj pašlolas e čhajori.

<sup>41</sup> Chudła la čhajorakero vast a phenđa lake: “Talitha kumi!” Oda pes prethovel: “Čhajorije, tuke phenav, ušti!”

<sup>42</sup> E čhajori takoj uštıla a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen čudalinenas.

<sup>43</sup> Ale o Ježiš lenge lenge zakazinđa, hoj űikaske oda te na vakeren. Pałis lenge phenđa, hoj la te den te chal.

## 6

### *O Ježiš andro Nazaret*

<sup>1</sup> Pałis odgeła odarik a avła andre peskero gav, kaj barıla avri, a leskere učeńika džanas leha.

<sup>2</sup> Sar sas o Šabbat (sombat), chudła te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les šunde, čudalinenas pes a phenenas peske: “Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi gođi? Sar kerel peskere vastenca ajse zazraki?”

<sup>3</sup> Či nane ov o tesaris? Či nane la Mariakero čhavo the o phral le Jakoboske, Jozefoske, Judaske the le Šimonoske? A či nane leskere pheňa amenca?” A na pačanas andre leste.

<sup>4</sup> O Ježiš lenge phenđa: “O prorokos hino bi e pačiv ča andre peskero gav a maškar peskere pašutne the famelija.”

<sup>5</sup> Našti ode kerđa űisave zazraki, ča oda, hoj pre varesave nasvale thođa o vasta a sastarelas len.

<sup>6</sup> Čudalinda pes, hoj o manuša na pačan. Pałis phirelas andro pašutne gava te sikavel.

*Bičhavel avri le dešuduje učeničen*

<sup>7</sup> Vičinda ke peste le dešudujen (12) a chudla len te bičhavel avri po duje dženen. Diňa len autorita upral o nalače duchi.

<sup>8</sup> Prikazinda lenge: “Len peha ča e paca pro drom a nič aver – aňi maro, aňi love andro sirimos, aňi zajdica.

<sup>9</sup> O sandalki šaj uren pro pindre, ale buter gada peha na len.”

<sup>10</sup> Phenda lenge: “Ačhen andre ajso kher, kaj tumen lena, dži akor, medik na džana avri andral oda foros.

<sup>11</sup> Te tumen andre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel, džan odarik het a o prachos pal o pindre keren tele sar svedectvo pre lende.” [“Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora, sar ole foroske.”]

<sup>12</sup> On gele avri a kazinenas, hoj o manuša te keren pokaňje.

<sup>13</sup> Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sasfarenas len.

*O Jan Krstiteľ merel*

<sup>14</sup> O kralis Herodes šunda pal o Ježiš, bo všadzik pal leste vakerenas a phenenas: “O Jan Krstiteľ uštíla andral o meriben, vašoda andre leste hin adi zor te kerel zazraki.”

<sup>15</sup> Aver phenenas pro Ježiš, hoj hino Eliaš, mek aver phenenas, hoj hino ajso prorokos sar jekh le čirlatune prorokendar.

<sup>16</sup> No sar oda šunda o Herodes, phenda: “Oda hin o Jan, kaske odčhindom o šero. Ov uštíla andral o meriben!”

<sup>17</sup> Bo o Herodes diňa le Jan te zalel a te thovel andre bertena. Vašoda, hoj o Herodes ačila te dživel le Filiposkera peskere phraleskera romňaha,

<sup>18</sup> o Jan dovakerelas le Herodesiske: “Našti džives le phraleskera romňaha!”

<sup>19</sup> Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale našti.

<sup>20</sup> Bo o Herodes pes daralas le Janostar, bo džanelas, hoj hino čačipnaskero the sentno murš a chraňinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te gondolinel.

<sup>21</sup> Ale jekh džives oj šaj kerda vareso: Sas le Herodesiske o berša a ov kerda e hoscina prekal peskere generala a velíteľa the prekal o anglune manuša andral e Galileja.

<sup>22</sup> Sar avla andre e čhaj la Herodijakeri a khelelas, sas ada pre dzeka le Herodesiske the olenge, save leha sas pre hoscina. O kralis phenda la čhake: “Mang mandar, so ča kames, a dava tuke!”



23 A diña la lav: “Lav vera, hoj so mangeha, dava tut, dži jepaš mire krališagostar.”

24 Oj geľa avri pal peskeri daj a phučľa latar: “So mange lestar te mangav?” E daj lake odphenda: “Le Janoskero Krstiteľiskero šero.”

25 Palis e čhaj takoj sidarelas ko kralis a mangľa lestar: “Kamav, hoj mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskero Krstiteľiskero.”

26 O kralis ačhila smutno, ale vaš odi vera, so la diña, anglo manuša, save sas pre hoscina, na kamľa lake te odphenel.

27 Avke o kralis takoj bičhada le katos a prikazinda, hoj te anel le Janoskero šero. O katos geľa, odčhinda leske o šero andre bertena

28 a anda o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diña peskera dake.

29 Sar oda šunde le Janoskere učeňika, avle, ile leskero telos a thode les andro hrobos.

### *Čalarel pandž ezere manušen*

30 O apoštola pes pale zgele le Ježišoha a vakerenas leske savoro, so kerenas the sikavenas.

31 Phenda lenge: “Aven, džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge sikra te odpočovinen.” Bo furt ajci manuša ke lende avenas a oddžanas, hoj len na sas aňi kana te chal.

32 Avke gele la lodkaha varekaj pre omuklo than, hoj te aven korkore.

33 Ale but nipi len dikhle, hoj džan het a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene andral savore gavora odarik gele pro pindre a doavle pre dujto sera angle lende.

34 Avke, sar avľa o Ježiš avri andral e lodka, dikhľa ode but nipen a sas leske pharo pre lende, bo sas sar o bakrore bi o pastjeris. A chudľa len te sikavel but veci.

35 Sar imar sas but ori, avle ke leste leskere učeňika a phende leske: “Pre kada than nane nič a imar hin but ori.

36 Rozmuk len, hoj te džan andro gava the andro fori peske te cinel vareso te chal.”

37 Ale ov lenge odphenda: “Tumen len den te chal!” Phende leske: “Kames, hoj te džas a te cinas maro vaš o duj šel (200) denara\* a te das len te chal?”

38 Ov lendar phučľa: “Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!” Sar pes dodžanle, phende leske: “Pandž mare the duj ribi.”

\* 6:37 Oda hin beršeskero počniiben.

39 Palis lenge phenda, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro partiji.

40 Avke bešle peske andro partiji po šel (100) the po penda (50).

41 Palis iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinda, phagerelas o mare a delas le učeňikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj ribi rozulađa savorenge.

42 Chale savore a čalile.

43 No ole marendar the ribendar meķ ačhiľa a o učeňika kidle upre dešuduj (12) pherde bare košara.

44 O murša, save chale, sas vaj pandž ezera (5 000) murša.

### *O Raj phirel pal o moros*

45 Takoj paloda bičhađa o Ježiš peskere učeňiken, hoj te džan la lodkaha anglal leste andre Betsaida pre dujto sera le moroskeri, medik ov premukela le manušen.

46 Sar odgeľa lendar, geľa pro verchos pes te modľinel.

47 Sar zaračila, sas e lodka maškar o moros a korkoro o Ježiš sas pre phuv.

48 O Ježiš dikhľa, hoj pes o učeňika trapinen le veslenca, bo e balvaj phurdelas pre lende, avke avľa ke lende, sar imar vidňisalolas, no meķ sas rat†. Phirelas pal o moros a kamľa pašal lende te predžal.

49 Ale sar les dikhle te phirel pal o paňi, vriskinde, bo gondolinde, hoj dikhen varesave mules.

50 Savore les dikhle a darandile. Ale takoj o Ježiš prevakerđa ke lende: “Ma izdran! Me som. Ma daran tunen!”

51 Geľa paš lende andre lodka a e balvaj preačhiľa. A igen pes čudalinenas,

52 bo na achalile akor, sar pes ačhiľa o zazrakos le marenca, bo lengere jile sas zaphandle.

### *Sastarel andro Genezaret*

53 Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e lodka.

54 Soča avle avri andral e lodka, o manuša les prindžarde.

55 Rozdenašle pes pal cali odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki ode, kaj šunenenas, hoj o Ježiš hino.

56 Všadzik, kaj džalas, anenas ke leste le nasvalen avri pro ulici – andro gava, vaj andro fori, vaj pre maľa. A mangelas les, či pes šaj dotkňinen ča leskere gadendar, a savore, save pes dotkňinde, sastile avri.

† 6:48 Oda sas maškar o trin the šov ori.

## 7

*So melarel le manušes*

<sup>1</sup> O Farizeja the varesave zakoňnika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš.

<sup>2</sup> Dikhle, hoj le Ježišoskere učeňnika chan o maro melale vastenca, bo na thode (morde) len avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kempel te kerel.

<sup>3</sup> Bo o Farizeja the savore Židi dolikeren oda, so varekana kerenas o tradiciji le phurendar, hoj medik na thovenas mištes o vasta, na chanas.

<sup>4</sup> A te aven pal o placos, na chan, medik pes na thoven. Preile le phurendar the but aver tradiciji, ajse sar oda: Sar te thovel avri o pohara, kuča, pira the o međune grati.

<sup>5</sup> Avke o Farizeja the o zakoňnika lestar phučle: “Soske tire učeňnika na dolikeren o tradiciji le phurendar a chan o maro le melale vastenca?”

<sup>6</sup> Odphenda lenge: “Tumen dujemujengere, mištes pal tumende prorokinelas o Izaiaš, avke sar hin pisimen:

*‘Kala nipi man lašaren le mujeha, ale lengero jilo hino mandar dur.*

*‘Hijaba man lašaren, bo sikaven o sikaviben, so hin le manušendar.’*

<sup>8</sup> Bo omuklan le Devleskero prikazaňje a dolikeren le manušengere tradiciji.”

<sup>9</sup> A phenda lenge: “Le Devleskero prikazaňje čerinen vaš tumare tradiciji.

<sup>10</sup> Bo o Mojžiš phenda: *‘De pačiv tira da the le dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!’*

<sup>11</sup> Ale tumen phenen: ‘Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda kotor mire barvalipnastar, so šaj diňomas tumenge, thodom pre sera le Devleske,’

<sup>12</sup> a palis leske imar na domuken nič te kerel prekal e daj the prekal o dad.

<sup>13</sup> Kajse tradicijenca, so likerem a poden dureder, musaren le Devleskero Lav. A but ajse veci keren!”

<sup>14</sup> Palis vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: “Šunen man savore a achalon!

<sup>15</sup> Le manušes na melarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskero jilo.

<sup>16</sup> [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]

<sup>17</sup> Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, leskere učeňnika lestar phučle pal oda podobenstvo.

<sup>18</sup> A phenda lenge: “So aňi tumen na achalon? Na achalon, hoj nič, so avel avral a džal andro manuš, les našti melarel?”

19 Bo oda na džal andre leskero jilo, ale ča andro per a palis džal avri.” Aleha o Ježiš phenda, hoj dojekh chaben hino žužo.

20 A phenda: “Oda, so avel avri andral o manuš, oda les melarel.

21 Bo andral o manuš – andral leskero jilo – avel nalačo gondolišagos, te kerel lubipen, te murdarel, te čorel,

22 te pašlol avre romñenca, te kamel o barvalipen, o nalačhipen, te klaminel, ñisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te ruhinel pes, te el barikano a te kerel o diliñipen.

23 Savore kala nalače veci aven andral o jilo a melaren le manušen.”

### *O pačaben la džuvlakero*

24 Uštıla a geła odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geła andro kher a na kamla, hoj pes ada vareko te dodžanel, ale našti pes garuđa.

25 Takoj šunđa pal leste jekh džuvli, sava sas čhajori, andre savi sas nalačo duchos. Oj avla a peła paš le Ježišoskere pindre.

26 Sas Grekiña a sas andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te tradel avri le demonos andral lakeri čhajori.

27 Ale o Ježiš lake phenda: “Domuk, hoj ešeb (peršo) te čalon o čhave, bo nane šukares te lel le čhavage o maro a te čhivel les le rikonorenge.”

28 Ale oj leske odphenda: “He Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o trušini, so peren le čhavendar.”

29 Phenda lake: “Vaš oda lav, so phenda, dža! O demonos imar geła avri andral tiri čhaj.”

30 Sar geła andre peskero kher, arakhla peskera čhajora te pašlol pro hados a o demonos imar geła andral late avri.

### *O kašuko the šepetlivo manuš*

31 Palis geła het pašal o Tir prekal e phuv Sidon. A odarik geła pašal e phuv, so pes vičinel Dekapolis, ko Galilejsko moros.

32 A ande ke leste manušes, savo sas kašuko the igen šepetlivo, a mangenas les, hoj te thovel pre leste o vasta.

33 O Ježiš les ila pašal o nipi sikra dureder, thoda peskere angušta andre leskere kana, čhungarđa a dotkñinda pes leskera čhibatar.

34 Palis dikhla pro ñebos, pharipnaha peske vzdichñinda a phenda: “Effatha!” So hin: “Phundrav tut!”

35 Takoj pes phundrade leskere kana the leskeri čhib a vakerelas imar žužes.

<sup>36</sup> O Ježiš prikazinda le manuŝenge, hoj ada te na vakeren ņikaske. Ale so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas.

<sup>37</sup> Igen pes čudalinenas a phenenas: "Sa kerel mištes! Kerel, hoj o kaŝuke ŝunen a o ņeme vakeren!"

## 8

### *Čalarel ŝtar ezere manuŝen*

<sup>1</sup> Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuŝa a na sas len so te chal, o Ježiš vičinda ke peste le učeņiken a phenda lenge:

<sup>2</sup> "Pharo mange hin vaŝ kala manuŝa, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal.

<sup>3</sup> Te len bičavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural."

<sup>4</sup> O učeņika leske odphende: "Ko pre kada omuklo than ŝaj dochudel maro, hoj te čalarel kajci manuŝen?"

<sup>5</sup> Ale phučla lendar: "Keci tumen hin mare?" Odphende leske: "Efta."

<sup>6</sup> Rozkazinda le manuŝenge, hoj peske te beŝen pre phuv. Ila ole efta mare, palikerđa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeņikenge, hoj on te poden le manuŝenge. A kerde avke.

<sup>7</sup> Sas len the varesave cikne ribi, the vaŝ ola palikerđa a phenda, hoj len te poden.

<sup>8</sup> Avke chanas a čalile. Olestar, so ačiila, kidle upre efta koŝara.

<sup>9</sup> Ola, save chanas, sas vaj ŝtar ezera (4 000) manuŝa. Palis len bičada het,

<sup>10</sup> a takoj geľa le učeņikenca andre lodka a avľa andre phuv Dalmanuta.

### *O Farizeja mangel znamenje*

<sup>11</sup> Avle paŝ leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangelas lestar znamenje andral o ņebos a oleha les probalinenas (skuŝinenas).

<sup>12</sup> Phares peske vzdichņinda andro duchos a phenda: "Soske kala manuŝa mangel znamenje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manuŝenge na ela dino ņisavo znamenje."

<sup>13</sup> Mukla len ode, geľa pale andre lodka, a pregeľa pre oki sera le moroske.

### *O phučiben pal o kvasos*

<sup>14</sup> Andre lodka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel.

15 O Ježiš lenge dovakerelas: “Merkinen tumenge pre le Farizejengere the le Herodesiskere droždi!”

16 Palis vakerenas maškar peste: “Vašoda vakerel, bo nane amen maro.”

17 O Ježiš džanelas, so vakerenas a phenda lenge: “Soske pal oda vakeren, hoj nane tumen maro? So mek furt na achalon? Hine tumare jile zaphandle?”

18 Hin tumen jakha – a na dikhen? Hin tumen kana – a na šunen? Soske bisterdan:

19 Sar ola pandž mare rozulavavas maškar o pandž ezera (5 000) manuša, keci pherde košara kidnan upre olestar, so ačhila?” Phende leske: “Dešuduj (12).”

20 “A sar ola efa mare rozulavavas maškar o štar ezera (4 000) manuša, keci pherde košara kidnan upre olestar, so ačhila?” Odphende: “Efa.”

21 A phenda lenge: “So mek furt na achalon?”

### *Sastarel le kores andre Betsaida*

22 Palis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangenas les, hoj pes lestar te dotkñinel.

23 O Ježiš chudla le kores vastestar a iła les avri andral o gav. Ode leske le šlinenca makhla o jakha, thoda pre leste o vasta a phučla lestar: “Dikhes vareso?”

24 O koro dikhla upre a phenda: “Dikhav le manušen, ale dičhon avri sar stromi, so phiren.”

25 O Ježiš pale thoda pre leskere jakha o vasta a chudla te dikhel. O koro avke sastila avri, hoj dikhelas savoro žužes.

26 Bičhada les khere a phenda leske: “Ma dža andre oda gav [aňi pal oda ma phen ñikaske!]”

### *O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš*

27 Palis geła o Ježiš le učeñikenca andro gavora andre phuv Cezarea Filiposkeri. Pal o drom lendar phučla: “So pal mande phenen o manuša? Ko phenen, hoj som?”

28 Odphende leske: “Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.”

29 Ov lendar phučla: “Ko phenen tumen, hoj som?” O Peter leske odphenda: “Tu sal o Kristus!”

30 No prikazinda lenge, hoj ñikaske pal leste te na phenen avri.

### *O Ježiš vakerel pal peskero meriben*

31 Palis len chudla te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskero mušinela but te cerpinel a te el odčhido le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoñikendar a hoj mušinela te merel a pal o trin dživesa te uštel andral o meriben.

32 Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les ila pre sera a chudla leske te dovakerel.

33 Ale o Ježiš visalila, dikhla pro učenika a pokarhinda le Peter: “Dža mandar het, Satan, bo na gondolines pre le Devleskere veci, ale pre le manuškere!”

### *Sar te džal pal o Ježiš*

34 Palis vičinda ke peste le manušen the le učeniken a phenda lenge: “Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes. Mi lel pre peste peskero kerestos a mi avel pal ma.

35 Bo sako, ko kamel te zachrañinel peskero dživipen, našavela les, ale ko našavela peskero dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachrañinela les.

36 Bo so hin le manušes olestar, te dochudela calo svetos, ale o dživipen našavela?

37 So o manuš šaj del vaš peskero dživipen?

38 Bo vaš dojekh, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno svetos, pes ladžala the o Čhavo le Manušeskero, sar avela le sentne aňjelenca andre slava peskere Dadeskeri!”

## 9

1 O Ježiš lenge phenda: “Čačipen tumenge phenav, hoj tumendar, save kade ačhen, hine varesave, save na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskero krališagos te avel andre zor.”

### *O Ježiš pes čerinel andre slava*

2 Pal o šov džives o Ježiš ila peha le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende čerinda.

3 Leskere gada sas parne sar jiv – ajse parne, hoj nič pre phuv len na kerđahas parneder.

4 A sikađa pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.

5 Akor phenda o Peter le Ježišoske: “Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin stani – tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašoske jekh.”

6 O Peter na džanelas, so te phenel, bo igen predarandile.

7 Jekhvareste avla e chmara, zaučharda len a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: “Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!”

8 Takoj sar pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.

<sup>9</sup> Sar avenas tele pal o verchos, phendá lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, ňikasko te na vakeren avri, medik o Čhavo le Manušeskero na uštela andral o meriben.

<sup>10</sup> On dolikerde oda, so lenge o Ježiš phendá, ale phučenast jekh avrestar: “So oleha gondolinel, sar phenel, hoj uštela andral o meriben?”

<sup>11</sup> A phučle lestar: “Soske phenen o zakoňnika, hoj ešeb (peršo) mušinel te avel o Eliaš?”

<sup>12</sup> Ov lenge odphendá: “Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela sa. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskero, hoj mušinelat te el odčhido a but te cerpinel?”

<sup>13</sup> Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal leste hin pisimen.”

*Tradel avri le nalačhe duchos andral o čhavoro*

<sup>14</sup> Sar avle pale paš o učenika, dikhle pašal lende but manušen a hoj varesave zakoňnika pes lenca vesekedinen.

<sup>15</sup> Ola manuša, sar dikhle le Ježiš, igen radisaľonas a avle les te pozdravinel.

<sup>16</sup> O Ježiš lendar phučla: “Pal soste pes lenca vesekedinen?”

<sup>17</sup> Jekh ole manušendar leske odphendá: “Rajeja, andom ke tu mire čhas, bo hin andre leste o ňemo duchos a naši vakereľ.”

<sup>18</sup> Všadzik, kaj pre leste oda avel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel le dandenco a ačhel sar kašt. Phendom tire učeníkenge, hoj les te traden andral leste avri, no naši oda kerde.”

<sup>19</sup> O Ježiš lenge odphendá: “Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenco avava? Dži kana tumen mek zlíkerava? Anen les ke mandel!”

<sup>20</sup> Ande les paš leste a sar oda duchos dikhla le Ježiš, čhivkerelas le čhavoreha. Ov peľa pre phuv, kulinelas pes a pro muj leske marelas o peni.

<sup>21</sup> O Ježiš phučla leskere dadestar: “Kanastar hino ajsa?” Ov odphendá: “Ciknorestar.

<sup>22</sup> Buterval les čhivelas andre jag the andro paňi, hoj ča les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskero ke amende a pomožin amenge.”

<sup>23</sup> O Ježiš leske odphendá: “Soske phenes: ‘Te šaj?’ Oda, ko pačal, savoro šaj kerel!”

<sup>24</sup> Ole čhaveskero dad takoj zvičindá: “Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te pačav!”

<sup>25</sup> Sar o Ježiš dikhla, hoj pes mek buter manuša skiden, pokarhinda ole nalačhe duchos a phendá leske: “Tu ňemo the kašuko duchona, prikazinav tuke: Av andral leste avri a šoha buter andre leste ma dža!”



<sup>26</sup> O duchos leha čhivkerelas, vriskinelas a palis geľa avri. O čhavoro sas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa.

<sup>27</sup> Ale o Ježiš les chudľa vastestar, hazdňa les a ušťaľa.

<sup>28</sup> Sar o Ježiš avľa andro kher a imar sas korkore le učeňikenca, phučle lestar: “Soske les amen naši tradňam avri?”

<sup>29</sup> Odphenda lenge: “Kajse demonen naši te tradel avri, ča la modľitbaha [the le postoha].”

*Dujtovar vakerel pal peskero meriben*

<sup>30</sup> Palis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj alestar vareko te džanel.

<sup>31</sup> Bo le učeňiken sikavelas a phenelas lenge: “O Čhavo le Manušeskero ela dino andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives ušťaľa andral o meriben.”

<sup>32</sup> O učeňika na achalonas ole laveske, ale te phučel lestar pal oda pes daranas.

*O Raj sikavel, ko hin bareder*

<sup>33</sup> Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučľa lendar o Ježiš: “Pal soste vakerelas maškar peste, sar avahas pal o drom?”

<sup>34</sup> Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar nekbareder.

<sup>35</sup> O Ježiš peske bešľa, vičinda le dešudujen a phenda lenge: “Oda, ko kamel te el ešebno, mi el posledno a mi služinel savorenge.”

<sup>36</sup> Palis iľa čhavores a ačhaďa les maškar lende. Sar les iľa pro vasta, phenda:

<sup>37</sup> “Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhaďa.”

*Ko na džal pro Ježiš, hino leha*

<sup>38</sup> O Jan leske phenda: “Rajeja, dikhľam varesave manušes, sar andre tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske ada, bo na phirel amenca.”

<sup>39</sup> Ale o Ježiš lenge phenda: “Ma braňinen leske! Bo ňiko, ko kerel andre miro nav zazraki, naši vakerel takoj namištes pal mande.

<sup>40</sup> Bo ko na džal pre amende, hino amenca!

<sup>41</sup> Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis paňi andre miro nav, bo san le Kristoskere, čačes chudela peskeri odmena.”

*Te na cirdel avres pro binos*

42 “Oleske, ko kerel, hoj te oddžal andral o pačaben jekh kale ciknorentar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar\* pre meň a čhidehas les andro moros!

43 A te tut cirdela tiro vast te kerel o binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o vasta, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha (ňikda) na murdałol andre!

44 [Ode, kaj lengero kirmo na merel a e jag na preačhel!]

45 A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro, sar te el čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so šoha na murdałol andre!

46 [Ode, kaj lengero kirmo na merel a e jag na preačhel!]

47 A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro Devleskero krališagos, sar soduje jakhenca te el čhido andro peklos!

48 Ode, kaj lengero kirmo na merel a e jag na murdałol andre!

49 Bo dojekh ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha.

50 O lon hino lačo, ale te o lon našavela peskero londipen, soha les londareha? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!”

## 10

### *Pal o rozvodos*

1 O Ježiš odarik uštila a gela andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.

2 Androda avle ke leste o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskera romňa, bo kamenas les te chudel avri.

3 O Ježiš lenge odphenda: “So tumenge prikazinda o Mojžiš?”

4 Odphende: “O Mojžiš domukla le muršeske te pisinel o rozvodno lil a te premukel la romňa.”

5 O Ježiš lenge odphenda: “O Mojžiš tumenge pisinda oda prikazaňje, bo tumare jile hine barune.

6 Ale ešebnovarestar, sar stvorinda o svetos, o *Del stvorinda len sar muršes the džuvla*.

7 *Vašoda oddžala o murš la datar the le dadestar a ela jekhetane la romňaha*

8 *a on duj džene ena jekh telos*. Avke imar nane duj, ale jekh telos.

\* 9:42 Oda hin o baro bar andral o malmos.

<sup>9</sup> Vašoda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!”

<sup>10</sup> Palis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika.

<sup>11</sup> O Ježiš lenge phendä: “Sako, ko omukel peskera romňa a lel peske avra, kerel laha lubipen.

<sup>12</sup> A te e romňi omukela peskere romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.”

### *O Raj požehňinel le čhavoren*

<sup>13</sup> Anenas ke leste le čhavoren, hoj te thovel pre lende o vasta, ale o učeňika len na domukenas.

<sup>14</sup> Sar o Ježiš oda dikhľa, cholisalila a phendä lenge: “Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengero hin o krališagos le Devleskero.

<sup>15</sup> Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskero krališagos sar čhavoro, šoha (ňikda) andre na džala.”

<sup>16</sup> Palis lelas o Ježiš le čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a žehňinelas lenge.

### *O barvalo terno murš*

<sup>17</sup> Sar džalas pal o drom, avľa ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča a phučľa lestar: “Lačo Učitelina, so te kerav, hoj te dochudav o večno dživipen?”

<sup>18</sup> O Ježiš leske phendä: “Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del.

<sup>19</sup> O prikazaňja džanes: *‘Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre tiro pašutno! Ňikaha na thoveha avri! De pačiv tira da the le dades!’* ”

<sup>20</sup> Ov leske odphendä: “Učitelina, savoro kada imar terňipnastar dolikerav.”

<sup>21</sup> Akor pre leste dikhľa o Ježiš kamibnaha a phendä leske: “Mek jekh tuke kempel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!”

<sup>22</sup> Sar šundä ola lava, ačhila smutno a geľa het, bo sas les but barvalipen.

### *Pal o barvalipen*

<sup>23</sup> O Ježiš dikhľa pre peskere učeňika a phendä: “Sar phares pes dochudena andro Devleskero krališagos ola, kas hin o barvalipen!”

<sup>24</sup> O učeňika pes igen čudalinenas leskere lavenge, ale o Ježiš lenge ada phendä mek jekhvar: “Čhavorale, sar phares hin te džal andro krališagos le Devleskero [olenge, save pes muken pro barvalipen].

<sup>25</sup> Lokeder hin la tavake te predžal prekal e suvakeri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskero.”

<sup>26</sup> On pes mek buter čudalinenas a jekh avreske phenenas: “Akor, ko šaj el spasimen?”

<sup>27</sup> O Ježiš dikhla pre lende a phenda: “Ko manuša pes oda na del, hoj pes te ačhel, ale le Devleske šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.”

<sup>28</sup> Akor chudla te vakerel o Peter: “Dikh, amen omuklam savoro a gelam pal tu.”

<sup>29</sup> O Ježiš odphenda: “Čačipen tumenge phenav, hoj dojekh dženo, ko omukla vaš ma the vaš o evanĝelium peskero kher, vaj le phralen abo le pheñen, vaj la da abo le dades, vaj le čhaven abo o maľi,

<sup>30</sup> dochudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheñen, dajen, čhaven the maľi – choc pre leste o manuša džana – a andro časos, so avela, o večno džživipen.

<sup>31</sup> Ale but olendar, ko hine ešebne (perše), ena posledna a o posledna ena ešebne.”

### *Tritovar vakerel pal peskero meriben*

<sup>32</sup> Džanas le dromeha upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalal anglal lende a le učeñiken andro jilo na sas smirom. A ola, save džanas pal lende, pes daranas. Ila le dešudujen pale pre sera a vakerelas, so pes leske ačhela:

<sup>33</sup> “Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskero ela dino le nekbareder rašajenge the le zakoñikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le Nažidenge.

<sup>34</sup> Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale pro trito džives ušfela andral o meriben.”

### *Le Zebedeoskere čhavengero mangipen*

<sup>35</sup> O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskere, avle ko Ježiš a phende leske: “Učitelina, kamas, hoj amenge te keres sa, so tutar mangaha.”

<sup>36</sup> Ov lenge phenda: “So kamen, hoj tumenge te kerav?”

<sup>37</sup> Odphende: “De amenge, hoj te bešas jekh pre tiri čači (pravo) a aver pre balogñi (ľavo) sera, akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava.”

<sup>38</sup> Ale o Ježiš lenge odphenda: “Tumen na džanen, so mandar mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?”

<sup>39</sup> Odphende: “Šaj.” O Ježiš lenge phenda: “Čačipen hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav. The ole bolipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.

40 Ale nane man pravos te phenel, ko bešela pal miri čači the balogñi sera. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pririchtimen.”

41 Sar oda šunde okla deš učeñika, sas chołamen pro Jakob the pro Jan.

42 Ale o Ježiš peske len vičinda: “Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.

43 Ale maškar tumende te na el avke! Ale oda, ko kamel te el baro maškar tumende, mi el tumaro sluhas.

44 Oda, ko kamel te el te el maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge.

45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskero na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskere džživipnaha vaš o but manuša.”

### *Sastarel le kores paš o Jericho*

46 Palis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeñikenca the but manušenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timaoskero čhavo, bešelasa paš o drom a žobrinelas.

47 Sar šunđa o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudla te vriskinel: “Ježiš, čhavo le Davidoskero, av ke ma jileskero!”

48 O nipi leske phenenas, hoj te čitel, no ov mek zoraleder vriskinelas: “Čhavo le Davidoskero, av ke ma jileskero!”

49 O Ježiš zaačila a phenđa: “Vičinen les!” Vičinde le kores a phende leske: “Ma dara! Ušti, vičinel tut!”

50 O koro čhida tele peskero plaštos, chučila upre a geła ko Ježiš.

51 O Ježiš leske phenđa: “So kames, hoj tuke te kerav?” O koro leske odphenđa: “Učitelina, kamav te dikhel!”

52 Akor leske o Ježiš phenđa: “Dža, tiro pačaben tut sastarđa!” Ov takoj chudla te dikhel a džalas pal o Ježiš.

## 11

### *Le lašaribnaha avel andro Jeruzalem*

1 Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pre Olivovo Verchos, bičhađa o Ježiš duje peskere učeñiken

2 a phenđa lenge: “Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek űiko na bešla. Odphanden les a anen les kade.

3 Te tumendar vareko phučela: ‘Soske oda keren?’ – phenen leske: ‘Le Rajeske les kampil, ale maj les anela pale.’”

<sup>4</sup> Gele a arakhle le somaricis zaphandles ko vudar, avri paš o drom a odphandle les.

<sup>5</sup> Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: “Soske odphanden le somaricis?”

<sup>6</sup> On lenge odphende avke, sar lenge phenda o Ježiš, a mukle len te džal.

<sup>7</sup> Avke ande le somaricis ko Ježiš, čhide pre leste peskere gada a o Ježiš peske pre leste bešla.

<sup>8</sup> But džene rakinenas peskere gada pro drom a aver čhingerenas o prajti pal o stromi pre maľa a rakinenas pro drom.

<sup>9</sup> Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas:

*“Hosanna! Požehñimen oda, ko avel andro nav le Rajeskero!”*

<sup>10</sup> Požehñimen hin o krališagos amare dadeskero le Davidoskero, savo avel! *Hosanna* andro ñebos!”

<sup>11</sup> O Ježiš geľa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhľa. Paľis odgeľa le učeñikenca andre Betanija, bo sas but ori.

### *Prekošel o figovñikos*

<sup>12</sup> Sar pre aver džives gele andral e Betanija, sas bokhalo.

<sup>13</sup> Dural dikhľa o figovñikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale sar doavľa ko stromos, na sas upre ñič, ča o prajti, bo na sas le figengero časos.

<sup>14</sup> Akor o Ježiš phenda: “Imar buter šoha (ñikda) te na chal ñiko tiro ovocje!” A šunde ada leskere učeñika.

### *Žužarel o chramos*

<sup>15</sup> Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chramos a chudľa te tradel avri olen, save cinenas the bikenenas. Previsarđa o skaminda olenge, save vatinenas o love, the olenge, save bikenenas le holuben.

<sup>16</sup> A na domukľa ñikaske, hoj vareso te prelidžal prekal o chramos.

<sup>17</sup> Sar len sikavelas, phenelas: “Či nane pisimen: *‘Miro kher pes vičinel a kher prekal o modlitbi prekal savore narodi?’* Ale tumen lestar kerđan kher prekal o živaňa!”

<sup>18</sup> Šunde ada o zakoñika the o nekbareder rašaja a rodenas, sar les te murdarel. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.

<sup>19</sup> Sar zaračolas, džanas avri andral o foros.

### *O sikaviben pal o figovñikos*

<sup>20</sup> Paľis sig tosara, sar džanas pašal o figovñikos, dikhle, hoj calo šučila avri dži andro koreñis.

21 O Peter peske leperda, so phenda o Ježiš, a phenda leske: “Učitelina, dikh, o figovnikos, so prekošlal, šučila avri!”

22 O Ježiš odphenda le učeňikenge: “Mi el tumen o pačaben andro Del!

23 Bo čaćipen phenav tumenge, te vareko phendahas kale verchoske: ‘Hazde tut a čhiv tut andro moros’ a te na pochibinela andre peskero jilo, a pačal, hoj pes leske oda ačhela, so phenel, ela leske oda kerdo.

24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangel andre modlitba, imar chudlan a hino tumaro.

25 Sar tumen džan te modlinel, a hin tumen vareso pre varekaste, odmuken lenge oda, hoj the tumaro Dad andral o ņebos te odmukel tumare bini.”

26 [“Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ņebos tumenge na odmukela tumare bini.”]

### *O phučiben pal le Ježišoskeri autorita*

27 Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste o nekbareder rašaja, o phuredera the o zakonika

28 a phučle lestar: “Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita, hoj te keres kala veci?”

29 O Ježiš lenge odphenda: “The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange a me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.

30 Khatar sas le Janoskero bolipen? Andral o ņebos, vaj le manuendar? Odphenen mange!”

31 On gondolinenas maškar peste: “Te phenaha: ‘Andral o ņebos’, phenela: ‘Akor soske leske na pačandilan?’

32 Ale te phenaha: ‘Le manuendar...’ ” – on daranas pes le nipendar, bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čaćikano prorokos.

33 Avke odphende le Ježišoske: “Na džanas.” Akor lenge o Ježiš odphenda: “Aňi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.”

## 12

### *Pal o nalače viňicakere chulaja*

1 O Ježiš lenge chudla te vakarel andro podobenstva: “O manuš peske sadzinda e viňica a ohradzinda la. Kerda e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diňa e viňica kečeň le chulajenge a geľa het pro droma.

<sup>2</sup> Sar avľa o časos, hoj pes kidelas upre o hroznos, bičhađa peskere sluhas ko chulaja, hoj les te den olestar, so kidle upre.

<sup>3</sup> On les chudle, marde les, na dine les nič a bičhade les het.

<sup>4</sup> Pale ke lende bičhađa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asandile les avri.

<sup>5</sup> Ov pale bičhađa avres, no les murdarde. Mek but sluhen bičhađa, ale jekhen marenas a avren murdarenas.

<sup>6</sup> Akor bičhađa ke lende peskere jekhores čhas, saves igen kamelas, bo phenda peske: ‘Dena pačiv mire čhas.’

<sup>7</sup> No ola chulaja peske phende: ‘Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a lesker o dedictvos ela amaro!’

<sup>8</sup> Avke les chudle, murdarde a čhide avri andral e viňica.”

<sup>9</sup> O Ježiš phučľa: “No, so kerela o raj la viňicakero? Avela, murdarela ole chulajen a e viňica dela avrenge.”

<sup>10</sup> A phenda: “Na gendān, so hin pisimen:

*‘O murara odčhide ipen oda bar, so pre stavba hino hlavno.*

*<sup>11</sup> O Raj oda kerđa a amen pes oleske čudalinas?”*

<sup>12</sup> Kamenas les te zachudel, bo achalile, hoj pal lende phenda kada podobenstvo. Ale daranas pes le nipendar, vašoda les mukle a gele het.

### *O phučiben pal o daňe*

<sup>13</sup> Palis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava.

<sup>14</sup> Sar avle ko Ježiš, phende leske: “Učitelina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskero drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampil te počinel le Cisariske o daňe, či na? Kampil te del, vaj na kampil?”

<sup>15</sup> O Ježiš prindžarda lengero budžaňdipen a phenda lenge: “Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris (e minca), hoj les te dikhav.”

<sup>16</sup> On ande a o Ježiš lendar phučľa: “Kaskero hin kada obrazis the nav?” On leske odphende: “Le Cisariskero.”

<sup>17</sup> Avke lenge o Ježiš phenda: “Den oda, so hin le Cisariskero, le Cisariske, a so hin le Devleskero, le Devleske.” A igen pes čudalinenas.

### *Pal o uštiben andral o meriben*

<sup>18</sup> Avle ke leste o Saduceja. On pačan, hoj o manuš našti uštel andral o meriben.

<sup>19</sup> A phučle le Ježišostar: “Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda, hoj te muľahas varekaske o phral a mukela la



*romňa bi o čhave, hoj leskero phral peske la mušinela te lel romňake, hoj te kerel le phraleske čhaven.*

<sup>20</sup> Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas len čhave.

<sup>21</sup> Palis laha ačhila dujto phral a tiš muľa bi o čhave, avke varesar sas the tritone phraleha.

<sup>22</sup> Avke laha dživenas savore efta phrala, no ņikastar la na sas čhave. Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

<sup>23</sup> Akor kaskeri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben, te savore efta phrala laha dživenas?”

<sup>24</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Tumen čačes na achalón, bo na prindžaren le Devleskero Lav aňi leskeri zor.

<sup>25</sup> Bo sar uštena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro ņebos.

<sup>26</sup> Te džal pal o mule, save uštena andral o meriben: Tumen na gendan andro Mojžišoskero Zakonos, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenda: *‘Me som o Del le Abrahamoskero, o Del le Izakoskero the o Del le Jakoboskero?’*

<sup>27</sup> O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ņisoske na achalón.”

### *O nekbareder prikazaňje*

<sup>28</sup> Androda avľa pašeder jekh le zakoňikendar, bo šunda, sar pes le Ježišoha vesekedinenas o zakoňika, a džanľa, hoj lenge o Ježiš mištes odphenda. A phučľa lestar: “Savo prikazaňje hin nekbareder maškar savore?”

<sup>29</sup> O Ježiš leske odphenda: “Nekbareder maškar savore prikazaňje hin: *‘Šun, Izrael! O Raj, amaro Del, hin jekh Raj!’*

<sup>30</sup> *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri godi the andral cali tiri zor!’*

<sup>31</sup> Dujto hin kađa: *‘Kameha avres avke, sar pes korkores!’* Bareder prikazaňje kalendar imar nane.”

<sup>32</sup> O zakoňikos leske phenda: “Mištes, učitelina! Čáčipen phendaľ, hoj hin ča jekh Del a aver nane.

<sup>33</sup> A te kamel les andral calo peskero jilo, andral cali godi, andral cali duša the andral cali zor a te kamel avres avke, sar pes korkores, hin buteder sar savore labarde the aver obeti.”

<sup>34</sup> O Ježiš dikhľa, hoj o zakoňikos godaha odphenda a phenda leske: “Na sal dur le Devleskere krališagostar.” A imar buter ņiko pes na tromandila (odvažinda) te phučel vareso le Ježišostar.

### *O phučiben pal o Davidoskero čhavo*

<sup>35</sup> Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phendā: “Sar oda, hoj o zakoňika phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskero?”

<sup>36</sup> Bo korkoro o David phendā prekal o Sentno Duchos:

*‘O RAJ phendā mire Rajeske: Beš tuke pal miri čači (pravo) sera, medik tuke na thovava tire ňeprijateľen tel o pindre.’*

<sup>37</sup> Te korkoro o David les vičinel ‘Rajeja’, sar šaj avel o Kristus leskero čhavo?” A but nipi les radišagoha šunenās.

### *Te merkinen pro zakoňika*

<sup>38</sup> Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: “Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros te pozdravinen;

<sup>39</sup> kamen anglune thana andro sinagogi a nekfeder thana pro hoscini;

<sup>40</sup> thoven avri le vdovenca a len lengere khera, ale but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen.”

### *E čori vdova del nekbuter*

<sup>41</sup> O Ježiš peske bešla andro chramos paš e pokladňica a dikhelas, sar o nipi andre čhivkerenas o love. But barvale čhide but.

<sup>42</sup> Androda avla jekh čori vdova a čhiđa duj churde minci, so na sas but love.

<sup>43</sup> Akor o Ježiš vičinda le učeňiken ke peste a phendā lenge: “Čačipen phenav tumenge, hoj kadi čori vdova čhiđa buter sar savore aver, save čhivkerenas andre pokladňica.

<sup>44</sup> Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhiđa peskere čoripnastar savoro, so la sas pro džživipen.”

## 13

### *O chramos ela tele čhido*

<sup>1</sup> Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phendā leske jekh le učeňikendar: “Dikh, Rajeja, save bara the save stavbi!”

<sup>2</sup> O Ježiš leske odphendā: “Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste; sa ela tele čhido.”

### *O anglune dukha le svetoskere*

<sup>3</sup> Sar bešelās pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, avle ke leste korkoro o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar:

<sup>4</sup> “Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?”

<sup>5</sup> O Ježiš lenge chudla te vakerel: “Merkinen, hoj tumen vareko te na klaminel!

<sup>6</sup> Bo ena but ajse, save avena andre miro nav a phenena: ‘Me som o Kristus!’ a cirdena pro falošno drom but dženen.

<sup>7</sup> Sar šunena pal o maribena a hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koñec.

<sup>8</sup> Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos. Pre varesave thana e phuv razisalola a ela bari bokh. Oda ela o anglune dukha le svetoskere andro trapišagos.

<sup>9</sup> Ale tumen pre peste merkinen! Vaš ma tumen lena pro sudi; andro sinagogi tumen dena te marel a vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj lenge te svedčinel.

<sup>10</sup> Ale angloda ešeb (peršo) musaj te avel vakerdo o evaňjelium savore narodenge.

<sup>11</sup> Sar tumen lidžana, hoj tumen te phanden andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sentno Duchos.

<sup>12</sup> Phral phrales dela andre, hoj les te murdarel, a o dad peskere čhas. O čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len.

<sup>13</sup> Vaš miro nav tumen savoredžene našti avri ačhena. Ale oda, ko likerela avri andro pačaben dži o agor, ela spasimen.”

### *O baro pharipen*

<sup>14</sup> “Sar dikhena oda baro džungipen, so melarel andre o chramos, pre oda than, kaj na majinel te el – oda, ko genel, mi achalol – akor ola, save ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

<sup>15</sup> Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

<sup>16</sup> Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.

<sup>17</sup> No andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvľenge, save den te pijel le čhavoren.

<sup>18</sup> Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende!

<sup>19</sup> Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha (ňikda) na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar šoha buter na ela.

<sup>20</sup> A te o Raj na kerdahas frimeder ola dživesa, na ulahas zachraňimen nisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerđa ola dživesa frimeder.

<sup>21</sup> Te tumenge akor vareko phendahas: ‘Dikh, kade hin o Kristus!’ abo: ‘Kode hino!’ – ma pačan.

22 Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj hine o Kristus, the but falošna proroka a kerena bare znameŋja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes diňahas – the olen, kas peske o Del kidňa avri.

23 Tumen pre peste merkinen! Savoro tumenge phendom anglal.”

*Sar avela o Čhavo le Manušeskero*

24 “Andre ola dživesa, pal oda pharipen, o kham kaľola a o čhonoru imar na labola.

25 O čercheňa perena andral o ňebos a o ňeboskere zora pes čhalavena.

26 Akor dikhena *le Čhas le Manušeskeres te avel pro ňeboskere chmari* andre zor the andre bari slava.

27 Ov bičhavela peskere aňjelen, hoj te skiden upre leskere avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoske – andral jekh agor pre phuv dži andre aver.”

*O podobenstvo pal o figovňikos*

28 “Le figovňikostar peske len o podobenstvo: Sar leskere konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.

29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj oda hino pašes paš o vudar.

30 Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes kada savoro na ačhela.

31 O ňebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.”

*Te merkinel a te na zasovel*

32 “Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskere aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.

33 Merkinen pre tumende, ma zasoven! Bo na džanen, kana avela odi ora.

34 O Čhavo le Manušeskero hino ajso sar jekh manuš, savo omukľa peskero kher a geľa het. Le sluhenge diňa pes pal oda te starinel. Phendã dojekheske, so te kerel, a le vartašiske (stražňikoske) prikazinda, hoj te merkinel a te na zasovel.

35 Vašoda merkinen a ma zasoven, bo na džanen, kana avela o raj le khereskero: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos giľavel, vaj tosara.

36 Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel.

37 So tumenge phenav, savorenge phenav: ‘Ma zasoven!’

## 14

### *Roden sar le Ježiš te murdarel*

<sup>1</sup> Sas mek duj džives angle Patrađi the anglo Inepos, sar pes chal o mare bi o droždi. O bare rašaja the o zakoņnika rodenas, sar le Ježiš počoral te chudel a te murdarel.

<sup>2</sup> Ale phenenas: “Našti oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o manuša.”

### *E džuvli pomakhel le Rajes*

<sup>3</sup> Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo, a bešelas paš o skamind, avla ko Ježiš jekh džuvli. Ola džuvla sas caklocis le alabastrostar a andre sas igen dragano olejos andral o nardos. Phagla o caklocis a čhida avri oda olejos le Ježišoske pro šero.

<sup>4</sup> Varesave olendar, save ode sas, dudrinenas: “Nane zijan, kajso dragano olejos?”

<sup>5</sup> Kada olejos pes šaj bikenda vaš o trin šel (300) rupune minci\* a šaj pes diña le čorenge.” A igen lake dovakerenas.

<sup>6</sup> Ale o Ježiš phenda: “Muken la! Soske la trapinen? Lačo skutkos mange presikađa.

<sup>7</sup> Bo o čore tumenca ena furt a lenge šaj keren lačhipen, kana ča kamena, ale me tumenca furt na avava.

<sup>8</sup> Oj kerđa oda, so šaj – imar anglal pomakhla miro telos pro pohrebos.

<sup>9</sup> Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj pes o evaņjelium vakerela pal o svetos, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerđa, pre lakero leperiben.”

### *O Judaš pes dothovel le rašajenca*

<sup>10</sup> O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geła pal o nekbareder rašaja, hoj les te zradzinel.

<sup>11</sup> Sar oda on šunde, radisalile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te zradzinel.

### *Pririchtinen e posledno večera*

<sup>12</sup> Ešebno džives andro Inepos, sar pes chal o mare bi o droždi, o džives, sar pes murdarel la Patrađakero bakroro, phende o učeņnika le Ježišoske: “Kaj kames, hoj te džas a te pririchtinas o Patrađakero chaben?”

<sup>13</sup> Akor bičhađa duje peskere učeņiken a phenda lenge: “Džan andro foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo lidžala jekh džbanos paņi. Džan pal leste

\* 14:5 300 denara. Oda hin o beršeskero počniiben.

14 a oleske, andre kaskero kher džala, phenen: ‘O Učiteľis tuke phenel: Kaj hin o than, kaj chaha le učeňikenca o Patradakero chaben?’

15 Ov tumenge sikavela upruno baro than, so imar ela pririchtimen the pratimen avri. Ode amenge pririchtinen o chaben.”

16 O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phendā; a pririchtinde o Patradakero chaben.

### *Phenel avri pal o zradcas*

17 Rači avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca.

18 Sar bešenas paš o skamind a chanas, o Ježiš phendā: “Čačipen tumenge phenav, hoj jekh tumendar, savo manca chal, man zradzinela.”

19 Sar oda šunde, ačhile smutne a phučenar lestar jekh pal aver: “Som oda me?”

20 O Ježiš lenge odphendā: “Jekh le dešudujendar, oda, savo manca močinel o maro andro čaro.

21 O Čhavo le Manušeskero mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas (pes narodzindahas).”

### *E posledno večera*

22 A sar chanas, iľa o Ježiš o maro, palikerďa le Devleske, phagerelas, delas lenge a phendā: “Len, [chan], kada hin miro telos.”

23 Paľis iľa the e kuči, palikerďa, diňa lenge a savore pile andral.

24 Phendā lenge: “Kada hin miro rat la zmluvake, so pes čhoreľ avri vaš but manuša.

25 Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha (ňikda) na pijava olear, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro krališagos le Devleskero.”

### *Phenel, hoj o Peter les zaprinela*

26 Gilade jekh chvala, paľis gele pre Olivovo Verchos.

27 O Ježiš lenge phendā: “Adi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

*‘Marava le pastjeris a o bakrore pes sa rozdenašena.’*

28 Ale sar uščava andral o meriben, džava angle tumende andre Galileja.”

29 Akor leske o Peter phendā: “Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!”

30 O Ježiš leske odphendā: “Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar gilavela, tu trival man zaprineha.”

<sup>31</sup> Ale o Peter mek buter vakerelas: “Choc tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.” A savore učeņika avke phenenas.

### *E modlitba andre Getsemane*

<sup>32</sup> Paľis avle pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phendā peskere učeņikenge: “Bešen tumenge kade, medik man modľinava.”

<sup>33</sup> Iľa peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares.

<sup>34</sup> A phendā lenge: “Miri duša hiņi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.”

<sup>35</sup> Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našti kadi phari ora obdžal.

<sup>36</sup> Phenelas: “Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.”

<sup>37</sup> Paľis avľa a arakhľa len te sovel. A phendā le Peteriske: “Soves, Šimon? Jekh ora na birindal upre te ačhel?”

<sup>38</sup> Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeņje, bo o duchos kamel, ale o telos hino slabo.”

<sup>39</sup> O Ježiš pes geľa pale te modľinel a vakerelas pale ola lava.

<sup>40</sup> Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.

<sup>41</sup> Avľa tritovar a phendā lenge: “Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Preačhen! Avľa odi ora – dikhen, o Čhavo le Manušeskero hino dino andro vasta le bi-nošenge.

<sup>42</sup> Ušten a džas, imar hino pašes miro zradcas.”

### *Le Ježiš zalen*

<sup>43</sup> Takoj androda, medik o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoņika the phuredera le šabľenca the le pacenca andro vasta.

<sup>44</sup> Le Ježišoskero zradcas lenge diņa anglal te džanel: “Oda, kas čumidava, hin ov. Zalen les a mištes les odlidžan het.”

<sup>45</sup> Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phendā leske: “Rabbi!” A čumidľa les.

<sup>46</sup> Ola nipi les takoj chudle a zaile.

<sup>47</sup> Varesavo dženo, savo pašes ačelas, iľa avri e šabľa a demada le slugas le nekbaredere rašaskere a odčhindā leske o kan.

<sup>48</sup> O Ježiš lenge phendā: “Avke pre ma avľan le šabľenca the le pacenca sar pro živaņis, hoj man te zalen.

49 Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na zailan man. Ale kada pes mušinel te ačhel, sar hin pisimen.”

50 Akor les savore omukle a denašle het.

51 Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. The oles chudle,

52 ale ov mukla e lepeda a lango denašla het.

### *O Ježiš angle Bari Rada*

53 Ligende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore anglune rašaja, o phuredera the o zakonika.

54 O Peter avelas pal leste dural a doavla dži andre le nekbareder rašaskeri dvora. Ode peske bešla le stražnikenca paš e jag.

55 O anglune rašaja the e cali Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te murdaren, ale našti arakhle.

56 But falošna švedki namištes vakerenas pro Ježiš, ale o lava lenge na bešenas.

57 Varesave džene uštile a svedčinenas pre leste klamišagoha:

58 “Amen šundam, sar phenda: ‘Čhivava tele kada chramos, so o manuša ačhade, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušestar.’”

59 Ale aňi kala lava lenge na bešenas.

60 Akor uštıla o nekbareder rašaj, ačhila maškaral a phučla le Ježišostar: “So, nič na phenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?”

61 Ale o Ježiš sas čhit a na phenda mek aňi lav. O nekbareder rašaj pale lestar phučla: “Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskero†?”

62 O Ježiš leske phenda: “Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskero pre čači (pravo) sera le Nekzoredereske a sar avel pro ņeboskere chmari.*”

63 Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskere gada a phenda: “Pre soste amenge mek kampil švedken?”

64 Šundan, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?” A savore phende, hoj peske zasogalinel (zaslužinel) te merel.

65 A varesave chudle pre leste te čhungarel. Zaučharenas leske o muj, marenas les pal o šero a phenenas leske: “Prorokin! Ko tut demađa?” Palis les ile o stražnika a marenas les.

### *O Peter zaprinel le Ježiš*

66 Sar sas o Peter tele pre dvora, avla ode jekh le nekbareder rašaskere služkendar.

† 14:61 Grekengeri čhib: Oda Požehnano



<sup>67</sup> Sar dikhla le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phenda: “The tu salas ole Ježišoha andral o Nazaret.”

<sup>68</sup> Ale o Peter zaprinda: “Me na džanav aňi na achaluavav, so vakeres!” A geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos giľada.

<sup>69</sup> Sar les ode dikhla e služka, phenda pale oklengi: “The kada hino jekh lendar.”

<sup>70</sup> Ale o Peter pale zaprinda. Ale na likerđa but a ola, save ačhenas paš o Peter, phende leske pale: “Tu sal čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].”

<sup>71</sup> Ale o Peter chudla te košel a iľa pre peste vera: “Me na prindžarav ole manušes, pal savo tumen vakeren!”

<sup>72</sup> Androda takoj giľada o kohutos dujtovar. Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: “Sigeder, sar o kohutos duvar giľavela, tu man trival zaprineha.” A chudla te rovel.

## 15

### *O Ježiš anglo Pilat*

<sup>1</sup> Takoj sig tosara pes dovakerde o nekbareder rašaja, o phuredera, o zakoňika the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odligende les a dine le Pilatoske.

<sup>2</sup> O Pilat lestar phučla: “Sal tu o Židoviko kralis?” O Ježiš leske odphenda: “Tu oda vakeres.”

<sup>3</sup> O nekbareder rašaja pre leste but vakerenas a

<sup>4</sup> o Pilat lestar pale phučla: “So, nič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!”

<sup>5</sup> Ale o Ježiš imar na odphenda. Vašoda pes o Pilat igen čudalinelas.

### *O Ježiš odsudzimen pro meriben*

<sup>6</sup> Furt pro inepos lenge premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas avri.

<sup>7</sup> Akor sas andre bertena jekh, saves vičinenas Barabaš. Ov sas zaphandlo olenca, save paš e vzbura murdarde varesave manušen.

<sup>8</sup> Sar o nipi avle, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt.

<sup>9</sup> O Pilat phučla: “Kamen, hoj tumenge te premukav le Židovike kralis?”

<sup>10</sup> Bo džanelas, hoj les o nekbareder rašaja dine andre zavistatar,

<sup>11</sup> ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš.

12 O Pilat lendar pale phučla: “Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen Židoviko kralis?”

13 On vriskinde: “Ukrižin les!”

14 O Pilat lendar phučla: “So ajsjo nalačo kerda?” No on mek zoraleder vriskinenas: “Ukrižin les!”

15 Vašoda o Pilat lenge premukla le Barabaš, bo kamelas le nipenge te kerel pal e dzeka. Palis prikazinda, hoj le Ježiš te zbičinen a diña les te ukrižinel.

### *O slugada les asan avri*

16 O slugada les ligende andre le vladariskero palacis – oda hin o Praetorium – a vičinde cali čata.

17 Urde les upre andro purpurovo plaštos a thode leske pro šero koruna, so kerde le kandrendar (trñendar).

18 A chudle pre leste te vičinel: “Mi dživel o Židoviko kralis!”

19 Marenas les pal o šero le pacenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča a bandonas anglal leste.

### *Ukrižinen le Ježiš*

20 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos a urde pre leste leskere gada. Palis les ligende avri, hoj les te ukrižinen.

21 Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskero the le Rufoskero, avelas pal e mała. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoskero kerestos.

22 A lidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebkengero Than).

23 Dine les te pijel mol mišimen la mirraha\*, ale ov na kamla.

24 Ukrižinde les a leskere gada maškar peste rozulade le losoha.

25 Eña orendar† tošara les ukrižinde.

26 Upral leskero šero sas pisimen leskeri vina: “Le Židengero Kralis.”

27 Jekhetane leha ukrižinde duje živañen, jekhes pal e čači (pravo) sera a dujtones pal e balogñi (lavo).

28 [Akor pes ačhiła oda, so hin pisimen: “Lidžanas les sar živañis.”]

29 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: “Tu, savo čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves!

30 Zachrañin tut korkoro a av tele pal o kerestos!”

31 The o nekbareder rašaja le zakoñikenca asanas maškar peste: “Avren zachrañinelas a pes našti zachrañinel?”

\* 15:23 E mirra hin o kirko koreñje. † 15:25 Grekengeri čhib: E trito ora

32 O Kristus, o Izraeliko kralis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!” Asanas lestar mek the ola, save sas leha ukrižimen.

### *O Ježiš merel*

33 Dešuduj (12) orendar† pro dilos avla kalipen pal cali phuv a likerda dži trin oriš pal o dilos.

34 A trin orendar o Ježiš zoraha vičinda: “*Eloi, Eloi, lama sabachtani?*” – so hin prethodo: “Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?”

35 Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: “Šunen, vičinel le Eliaš.”

36 Jekh dženo denašelas te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca, diňa les te pijel a phenda: “Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.”

37 Akor o Ježiš zorales vriskinda a muľa.

38 O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele.

39 O velitelis ačhelas paš leste a sar dikhľa, hoj kavke muľa, phenda: “Kada manuš sas čačas o Čhavo le Devleskero!”

40 Varesave džuvľa dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskeri the Jozesiskeri.

41 On phirenas pal leste a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle upre andro Jeruzalem.

### *Parunen le Ježiš*

42 Sas o džives, kana pes richtinenas anglo Šabbat (sombat). Vašoda, sar imar zaračila,

43 avla o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas angluno murš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o krališagos le Devleskero. Ov pes na daralas, avla anglo Pilat a mangľa o telos le Ježišoskero.

44 O Pilat pes čudalinda, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinda peske le velitelis a phučľa lestar, kana muľa.

45 Sar pes dodžanľa le velitelistar, hoj imar muľa, diňa o telos le Jozefoske.

46 O Jozef cinda lepeda, iľa le Ježišoskero telos tele a zapačarda andre lepeda. Thođa les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučarda andre o vudar le bareha.

47 E Maria Magdalena the e Maria le Jozesiskeri daj dikhenas, kaj les thoven.

## 16

### *O Ježiš uštel andral o meriben*

<sup>1</sup> Sar imar pregeľa o Šabbat (sombat), e Maria Magdalena, e Maria, e daj le Jakoboskeri, the e Salome cinde voňava oleja, hoj te pomakhen le Ježiš.

<sup>2</sup> Ešebno džives pal o Šabbat, sar avelas o kham avri sig tosara, avle ko hrobos.

<sup>3</sup> A phenenas jekh avrake: “Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?”

<sup>4</sup> Sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido.

<sup>5</sup> Gele andro hrobos, dikhle, hoj pre čači (pravo) sera bešel terno manuš, urdo andro džindarde parne gada, a darandile pes.

<sup>6</sup> Ale ov lenge phendā: “Ma daran tumen! Roden le Ježiš Nazaretsko, oles, saves ukrižinde? Ov sas uštado andral o meriben. Nane ade! Dikhen, oda than, kaj les thode.

<sup>7</sup> Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: ‘Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phendā.’ ”

<sup>8</sup> On denašle sig avri andral o hrobos, bo izdranas a ačhile bijal peste. Ňikaske nič na phende, bo pes daranas.

### *O Ježiš pes sikavel le učeňikenge*

<sup>9</sup> [Kurke sig tosara, sar uštíľa andral o meriben, pes ešeb (peršo) sikađa la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradiňa avri efa demonen.

<sup>10</sup> Oj oda geľa te phenel le manušenge, save leha phirenas. On sas pal leste igen smutne a rovenas.

<sup>11</sup> On sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhľa, na pačanas lake.

<sup>12</sup> Palis, sar džanas duj džene lendar andro gav, sikađa pes lenge pro drom o Ježiš andre aver podoba.

<sup>13</sup> On pes visarde pale a phende oda oklengen, ale aňi lenge na pačandíle.

<sup>14</sup> Ale palis pes sikađa le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas paš o skamind. Pokarhindā len vaš oda, hoj lengere jile sas zaphandle a na pačanas olengen, save les dikhle pal oda, sar uštíľa.

<sup>15</sup> Phendā lenge: “Džan pal calo svetos a phenen avri o evaňjelium savore manušenge!

<sup>16</sup> Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela odsudzimen.

<sup>17</sup> Ola, save pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca.

18 Te le sapen ilehas andro vasta, abo te pilehas vareso meribnaskero, nič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sastona avri.”

19 Sar lenca o Ježiš vakerelas, sas ilo upre andro ņebos a bešla peske pal e čači (pravo) sera le Devleske.

20 On palis gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lenge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengero lav prekal o zazraki, so kerenas.]

Amen.

## O Evaňjelium Pal O LUKAŠ

*O angluno vakeriben*

<sup>1</sup> Imar but džene kamenas te pisinel o veci, so pes ačhile ke amende,

<sup>2</sup> sar amenge oda podine ola, save sas služobníka andro lav a švedki ešebnovarestar (peršovarestar).

<sup>3</sup> Vašoda, lačo Teofilona, the me mange phendom, hoj kempel mištes te predikhel a te predžal ole veci avke, sar pes ačhila, a te pisinel tuke,

<sup>4</sup> hoj mištes te prindžares o čaćipen pal ola veci, so tut sikavenas.

*O Zachariaš the e Alžbeta*

<sup>5</sup> Sar sas o Herodes kralis upral e Judsko, dživelas varesavo rašaj o Zachariaš, savo sas jekh le Abijašiskere rašajendar. Leskeri romňi e Alžbeta sas le Aronoskere potomkendar.

<sup>6</sup> Soduj džene sas čaćipnaskere anglo Del a dolikerenas bi e chiba savore zakoni the prikazaňja le Rajeskere.

<sup>7</sup> Na sas len čhave, bo e Alžbeta našti ačhila khabňi a sodujdženenge sas imar buter berša.

<sup>8</sup> Jekh džives, sar avľa pro Zachariaš o šoros, kerelas anglo Del e rašajiko služba,

<sup>9</sup> bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos peľa pre leste. A geľa andro chramos le Rajeskero, hoj te labarel o kadídlos.

<sup>10</sup> Akor, sar thuvisalolas o kadídlos, avri pes modlinenas igen but nipi.

<sup>11</sup> Androda pes sikađa le Zachariašoske o aňjelos le Rajeskero a ačhelas pre čaći (pravo) sera le oltariske, kaj pes labarelas o kadídlos.

<sup>12</sup> Sar les dikhľa o Zachariaš, predarandíla a avľa pre leste bari dar.

<sup>13</sup> Ale o aňjelos leske phendľa: “Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta khabňola, uľola (narodzinela pes) lake muršoro a deha leske nav Jan.

<sup>14</sup> Ela tut baro radišagos lestar a but džene radisaľona, sar uľola!

<sup>15</sup> Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela e mol aňi ňisavo aver pijiben a imar andre peskera dakero per ela pherardo le Sentne Duchoha.

16 Ov anela but dženen le Izraeloskere čhavendar pale ko Raj, ke lengero Del.

17 Ov džala anglo Del andro duchos the zor le Eliašoskeri, hoj te visarel o jile le dadengere pale ko čhave a te visarel olen, save na šunen le Devles, ke godi the ko čaćipen. Ov avke le Rajeske pririchtinela le nipen.”

18 Ale o Zachariaš phenda le aňjeloske: “Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.”

19 Akor leske o aňjelos odphenda: “Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kada.

20 Dikh, ačheha ňemo a našti prevakereha dži andre oda džives, sar pes oda ačhela! Bo na pačandilal mire lavenge, save pes ačhena andre peskero časos.”

21 O nipi užarenas le Zachariaš a čudaľinenas pes, hoj pes kajci zľikerda andro chramos.

22 Sar avľa avri, našti ke lende prevakerda a prindžarde, hoj dikhľa videňje andro chramos, bo sikavelas lenge le vastenca a ačhila ňemo.

23 Sar pregele leskere dživesa andre služba, geľa pale khere.

24 Pal ola dživesa ačhila khabňi e Alžbeta, leskeri romňi, a garuvelas pes pandž čhon.

25 Phenelas: “Kada mange kerda o Raj andre kala dživesa, sar pre ma dikhľa a iľa mandar e ladž anglal o nipi.”

### *O aňjelos pes sikavel la Mariake*

26 Andre šovto čhon o Del bičhada le aňjelos Gabriel andro Galilejsko foros Nazaret

27 ke pačivali džuvľi Maria, savi sas mangadi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskero.

28 Sar avľa o aňjelos ke late, phenda: “Radisaľuv! Chudľal o lačhipen (milost) le Devlestar! O Raj tuha.” [“Bachtali sal maškar o džuvľa!”]

29 E Maria na džanelas so te kerel a gondolinelas upral leskere lava, sar lake pozdravinda.

30 Ale o aňjelos lake phenda: “Ma dara tut Mario, bo arakhľal o lačhipen (milost) anglo Del.

31 Ačheha khabňi, ulola (narodzinela pes) tuke čavoro a deha leske nav Ježiš.

32 Ov ela baro a vičinela pes Čhavo le Někbarereskero. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskero, leskere dadeskero.

33 Kralinela upral o kher le Jakoboskero pro furt a leskere krališagoske na ela šoha (ňikda) koňec.”

<sup>34</sup> E Maria phenda le aňjeloske: “Sar pes oda ačhela, te som mek pačivali?”

<sup>35</sup> O aňjelos lake phenda: “O Sentno Duchos avela pre tu a e zor le Někbaredereskeri tut učharel a andre. Vašoda o sentno čavoro, so tutar ułola, vičinela pes Čhavo le Devleskero.

<sup>36</sup> Dikh, tiri pašutni e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našti el čhave, imar šovto čhon hiňi khabni, choc hiňi phuri.

<sup>37</sup> Bo o Del šaj kerel savoro.”

<sup>38</sup> “Me som le Rajeskeri služobnička,” phenda e Maria. “Mi ačhel pes mange pal tire lava.” A o aňjelos latar odgela.

### *E Maria ke Alžbeta*

<sup>39</sup> Andre ola dživesa e Maria uštıla a gela sigo andro foros pre brehengeri phuv andre Judsko.

<sup>40</sup> Gela andro kher ko Zachariaš a pozdravinda la Alžbetake.

<sup>41</sup> Sar šunda e Alžbeta la Mariakero pozdravos, podčučila andre late o čavoro a e Alžbeta sas pherardi le Sentne Duchoha.

<sup>42</sup> Vičinda zorale hangoha: “Tu sal bachtali maškar o džuvla a bachtalo hin oda, ko tutar ułola!

<sup>43</sup> Ale sar oda, hoj mire Rajeskeri daj avel ke mande?

<sup>44</sup> Bo soča šundiła andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravindał, o čavoro radišagoha pes čhalada andre miro per!

<sup>45</sup> Bachtali sal, bo pačandilal, hoj pes tuke ačhela, so o Raj phenda!”

### *E gili la Mariakeri*

<sup>46</sup> E Maria phenda:

“Miri duša bararel le Rajes

<sup>47</sup> a miro duchos radisalol andro Del, miro Spasitelis,

<sup>48</sup> bo dikhla peskera služobničkakeri pokora. Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtali,

<sup>49</sup> bo o Zoralo manca kerda bare veci – sentno hin leskero nav.

<sup>50</sup> Le Devleskero lačhipen džal andral jekh pokoleňje pre aver olenge, save pes lestar daran.

<sup>51</sup> Ov sikađa e zor peskere vasteha a roztradňa olen, save pes hazdenas upre andro jile,

<sup>52</sup> le zoralen čida tele pal o tronos a hazdňa upre olen, save sas tele dikhle;

<sup>53</sup> le bokhalen pherarda lače vecenca a le barvalen bičhada het čučes (prazdnones).

<sup>54</sup> Pomožinda le Izraeloske, peskere služobnikoske, bo na bisterel pro lačhipen,



55 avke sar phenelas amare dadenge, le Abrahamoske the leskere čhavage pro furt.”

56 E Maria laha ačhila vaj trin čhon a palis geľa pale khere.

### *O Jan Krstiteľ ulol*

57 La Alžbetake avle o dživesa, hoj te ločhol (tele te pašlol), a uliľa lake muršoro.

58 Sar pes dodžanle lakere susedi the famelija, hoj o Raj lake presikada ajsa lačhipen, radisaľonas laha.

59 Pre ochtoto džives avle te občhinel (obrezinel) le čhavores a kamle leske te del nav pal leskero dad, Zachariaš.

60 Ale leskeri daj phenda: “Na, bo vičinel a pes Jan.”

61 Phende lake: “Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke vičinel!”

62 Vašoda le vastenca sikavenas le Zachariašoske, a phučle lestar, sar kamel te del nav.

63 Ov peske mangľa tabulka a pisinda: “Leskero nav hin Jan.” A savore pes čudalinenas.

64 Jekhwareste pes leske pomukle o vušta the leskeri čhib. Chudľa te vakerel a lašarelas le Devles.

65 Akor avľa dar pre savorende, save pašal lende bešenas, a pal cali brehengeri phuv andre Judsko pes vakerelas pal kala veci.

66 Savore, so oda šunde, gondolinenas andre peskere jile a phenenas: “So oda ča ela kale čhavorestar?” Bo le Rajeskero vast sas upral leste.

### *Le Zachariašoskero proroctvo*

67 O Zachariaš, leskero dad, sas pherardo le Sentne Duchoha a prorokinelas:

68 “Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskero, bo avľa ke peskere nipi a cinda len avri.

69 Diňa amen zorale Spasitelis andral o potomstvos le Davidoskero, peskere služobňikoskero,

70 avke sar imar čirlastar vakerelas prekal o muja peskere sentne prorokengere,

71 hoj amen zachraňinela amare ňeprijateľendar the andral o vasta savorendar, save amen našti avri ačhen.

72 Aleha sikavel peskero lačhipen amare dadenge a leperel peske pre peskeri sentno zmluva,

73 pro lav, so diňa le Abraham amare dades,

74 hoj zachraňinela amen andral o vasta amare ňeprijateľendar, hoj te služinas leske bi e dar

75 dojekh džives andre amaro dživipen, sentnes the andro čačipen.

<sup>76</sup> A tu, čhavoreja, vičineha tut prorokos le Nekbared-ereskero, bo džaha anglo Raj, hoj leske te pririchtines o droma;

<sup>77</sup> hoj te des leskere nipenge te džanel pal o spaseňje oleha, hoj lenge ela odmukle o bini.

<sup>78</sup> Bo prekal le Devleskero baro lačhejileskeriben avela o spaseňje ke amende andral o ňebos avke, sar avel avri o kham,

<sup>79</sup> hoj te del o svetlos olenge, ko bešen andro kalipen the andro ciňos le meribnaskero, hoj te lidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom.”

<sup>80</sup> O čhavoro barolas a zoralolas andro duchos. Dživelas pre pušta džı andre oda džives, medik pes na sikada le Izraeloskere manušenge.

## 2

### *O Ježiš uľol*

<sup>1</sup> Andre ola dživesa o Cisarıs Augustus diňa avri, hoj pes te zapisinen savore manuša.

<sup>2</sup> Kada ešebno zgendipen pes ačhıla akor, sar sas o Kyrenios vladaris andre Sirıja.

<sup>3</sup> Savore pes gele te zapisinel – sako andre peskero foros.

<sup>4</sup> Avke geľa the o Jozef andral o Galilejsko foros Nazaret andre Judsko, andro foros le Davidoskero, Betlehem, bo ov sas potomkos le Davidoskero,

<sup>5</sup> hoj pes te zapisinel la Mariaha, savi sas leha mangadı a sas khabňi.

<sup>6</sup> Medik ode sas, avľa pre late o časos, hoj te uľol (narodzinel pes) o čhavoro.

<sup>7</sup> Avke lake ulıla lakero ešebno čhavoro a pačarda les andro pherne. Thoda les te pašlol andro jasle, bo na sas len than andro sovibnaskero kher, kaj te sovel.

### *O pastjera the o aňjela*

<sup>8</sup> Andre odi phuv sas o pastjera a stražinenas rači peskere bakren pre maľa.

<sup>9</sup> Jekhvareste ačhıla o aňjelos le Rajeskero angle lende a le Rajeskeri slava len zaučharda a igen pes daranas.

<sup>10</sup> Ale o aňjelos lenge phenda: “Ma daran tumen, bo avlom tumenge te phenel jekh baro radišagos, so ela prekal savore nipi!

<sup>11</sup> Bo adadžives tumenge ulıla andro foros le Davidoskero o Spasitelıs – o Kristus, o Raj.

<sup>12</sup> A kada tumenge ela znameňje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašlol andro jasle.”

13 A jekhwareste pes sikađa le aňjeloha e ňeboskeri armada, save lašarenas le Devles a phenenas:

14 “E slava le Devleske upre pro ňebos a pre phuv o smirom le nipenge, savendar les hin o radišagos!”

15 Sar lendar o aňjela gele het andro ňebos, phende peske ola pastjera: “No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačhila, so amenge phenda o Raj!”

16 Avke gele, sidarenas a arakhle la Maria le Jozefoha, the le čhavores, savo pašlol andro jasle.

17 Sar oda dikhle, vakerenas všadzik, so lenge sas phendo pal oda čhavoro.

18 Dojekh, ko šunđa, so o pastjera vakerenas, pes oleske čudaľinelas.

19 Ale e Maria likerelas savore kala lava andre peskero jilo a gondolinelas pal oda.

20 Palis pes o pastjera visarde pale a lašarenas the bararenas le Devles vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenda o aňjelos.

### *Le Ježiš anen andro chramos*

21 Sar pregela ochto džives a kampla les te občhinel (obrezinel), dine leske nav Ježiš, avke sar phenda o aňjelos, medik na khabňola leskeri daj.

22 Sar pregele ola dživesa, so pes obžuzarenas, avke sar phenel le Mojžišoskero Zakonos, ande les upre andro Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske.

23 Bo andre le Rajeskero Zakonos hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, savo ešebno ulol, ela sentňardo prekal o Raj,*

24 a o Zakonos mek prikazinda, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje terne holuben.*

25 Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Oda sas ajso manuš, savo pes daralas le Devlestar a sas čačipnaskero. Užarelas o spaseňje le Izraeloskero a o Sentno Duchos sas leha.

26 Sas leske sikado le Sentne Duchostar, hoj na merela dži akor, medik na dikhela le Kristus, saves bičhavela o Raj.

27 A ligendo le Duchostar avľa andro chramos. E daj the o dad anenas le čhavores, le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinda o Zakonos.

28 O Simeon les iľa pro vasta, bararelas le Devles a phenda:

29 “Rajeja, akana premukes tire služobňikos andro smirom, avke sar man diňal lav,

30 bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,

31 so pririchtindaľ angle savore narodi,

32 o svetlos, hoj te švicinel le narodenge a pre slava tire Izraeloskere manušenge.”

33 O Jozef the leskeri daj pes čudalinenas upral oda, so pes pal leste vakerelas.

34 O Simeon len požehñinda a phenda la Mariake, leskera dake: “Kada čhavoro hino dino, hoj te peren abo te ušten but džene andral o Izrael; the pro znañenje, pre savo but džene džana,

35 hoj pes te sikavel oda, so peske gondolinen but džene andro jile. A prekal tiri duša predžala e šabla.”

36 Sas ode varesavi prorokiña Anna, le Fanueloskeri čhaj andral o kmeños le Ašeroskeri. Sas lake imar buter berša. Sar geľa romeste, dživelas leha ča efa berš.

37 Palis sas vdova dži ochtovardeš the štar (84) berš. Na džalas avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modlitbi.

38 Ipen akor ode avľa the oj, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savorenge, save užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachrañimen.

39 Sar kerde savoro, so phenel le Rajeskero Zakonos, gele pale andre Galileja, andre peskero foros, Nazaret.

40 O čhavoro, o Ježiš, barolas the zoraľolas pro duchos; sas igen godaver a le Devleskero lačhipen (milost) sas upral leste.

### *O Ježiš sar čhavoro andro chramos*

41 A leskeri daj the o dad phirenas sako berš pre Patrađi andro Jeruzalem.

42 Sar leske sas dešuduj (12) berš, gele pre Patrađi, avke sar furt kerenas.

43 Sar pregeľa e Patrađi, avenas pale khere. O čhavoro o Ježiš ačhila andro Jeruzalem, ale leskeri daj the o dad olestar na džanenas.

44 On gondolinenas peske, hoj hino varekaj maškar ola nipi, save lenca džanas jekhetane. Pregele jekh džives drom a palis les rodenas maškar e famelija the maškar ola, saven džanenas.

45 Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a ode les rodenas.

46 Pal o trin džives le Ježiš arakhle andro chramos te bešel maškar o učiteľa, sar len šunelas a phučelas lendar.

47 Dojekh, ko les šunelas, pes čudalinelas upral leskeri godi the upral oda, sar lenge odphenelas.

48 Sar les dikhle, čudalinenas pes. E daj leske phenda: “Čhavoreha, soske amenge ada kerdal? Tiro dad the me tut rodahas a darahas pal tu.”

49 O Ježiš lenge phenda: “Sar oda, hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušinav te el andre mire Dadeskero kher?”

50 Ale on na achalile ole laveske, so lenge phenda.

<sup>51</sup> Geľa lenca pale, avľa andro Nazaret a šunelas len. Leskeri daj likerelas savore ola lava andre peskero jilo.

<sup>52</sup> O Ježiš barolas andro godaveripen the pro telos a sas les lačhipen anglo Del a o nipi les rado dikhenas.

### 3

#### *Pal o Jan Krstiteľ*

<sup>1</sup> Sar sas o Tiberius imar Cisarís dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskero phral, tetrarchas andre phuva Iturea the Trachonitida a o Lyzaniaš tetrarchas andre Abilena

<sup>2</sup> a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerđa o Lav le Devleskero pre pušta ko Jan, ke le Zachariašoskero čhavo.

<sup>3</sup> Ov phirelas pal cali phuv pašal o Jordan a kazinelas: “Odvísaren tumen le binendar a den pes te bolel, hoj o Del te odmukel tumare bini.”

<sup>4</sup> Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskero Izaiašoskero:

*“Kada hin o hangos, so vičinel pre pušta: ‘Pririchtinen o drom le Rajeske, rovňaren avri leskere chodňiki!*

*<sup>5</sup> Dojekh dolina ela začidi a dojekh verchos the brehos cikňola. Oda, so hin bango, ela rovno a oda drom, so hin puklato, ela hladko.*

*<sup>6</sup> A savore nipi dikhena o spaseňje le Devleskero.”*

<sup>7</sup> O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: “Fajta sapengeri! Ko tumenge sikađa, sar te denašel le Devleskera cholatar, so avela?”

<sup>8</sup> Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visardan tumare binendar! A ma phenen tumenge: “Se o Abraham hino amaro dad!” Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bareNDAR šaj kerel le Abrahamoskere čhaven!

<sup>9</sup> O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengero! Dojekh stromos, so na anel lačho ovocje, čhinen avri a čhiven pre jag!”

<sup>10</sup> O nipi lestar phučenas: “So amenge akor kempel te kerel?”

<sup>11</sup> O Jan lenge odphenda: “Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!”

<sup>12</sup> The o colňika pes avle te bolel a phučle lestar: “Učitelina, amenge so kempel te kerel?”

<sup>13</sup> Ov lenge phenda: “Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!”

<sup>14</sup> A phučle lestar the o slugađa: “Amenge so kempel te kerel?” Phenda lenge: “O love ňikastar ma kiden avri

zoraha a pre ņikaste ma ispiden, hoj tumen te prepočinel. Aven spokojne oleha, so zaroden!”

<sup>15</sup> O manuša užarenas pro Mesijašis a gondolinenas andre peskere jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus.

<sup>16</sup> Ale o Jan odphenda savorenge: “Me tumen bolav le pañeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskere sandalki. Ov tumen bolela le Sentne Duchoha the la jagaha.

<sup>17</sup> Andre leskero vast hin o vejaris a ov prežužarela peskero humnos. O prežužardo điv (zrnos) sthovela andre peskeri šopa, ale o phus labarela andre jag, so šoha (ňikda) na murdařola.”

<sup>18</sup> Mek the andro but aver veci dovakerelas le manušenge a vakerelas lenge o evaňjelium.

<sup>19</sup> Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskere phraleske, the vaš savore nalačhipena, so kerelas.

<sup>20</sup> A ke oda savoro, o Herodes kerđa mek oda, hoj le Jan phandľa andre bertena.

### *O Ježiš boldo*

<sup>21</sup> Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modľinelas, jekhvareste phundriľa o ņebos

<sup>22</sup> a o Sentno Duchos avľa pre leste andre podoba sar holubica. Andral o ņebos šundľa hangos: “Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin o radišagos.”

### *O rodokmeňos le Ježišoskero Kristoskero*

<sup>23</sup> Sar chudľa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondolinenas, hoj sas le Jozefoskero čhavo. Le Jozefoskero dad sas o Heli,

<sup>24</sup> leskero dad sas o Mattat, leskero o Levi, leskero o Melchi, leskero o Jannai, leskero o Jozef,

<sup>25</sup> leskero o Mattatiaš, leskero o Amos, leskero o Nahum, leskero o Esli, leskero o Nagge,

<sup>26</sup> leskero o Mahat, leskero o Mattatiaš, leskero o Semein, leskero o Jozech, leskero o Joda,

<sup>27</sup> leskero o Joanan, leskero o Resa, leskero o Zerubbabel, leskero o Šealtiel, leskero o Neri,

<sup>28</sup> leskero o Melchi, leskero o Addi, leskero o Kosam, leskero o Elmadam, leskero o Er,

<sup>29</sup> leskero o Ješua, leskero o Eliezer, leskero o Jorim, leskero o Mattat, leskero o Levi,

<sup>30</sup> leskero o Simeon, leskero o Juda, leskero o Jozef, leskero o Jonam, leskero o Elijakim,

<sup>31</sup> leskero Melea, leskero o Menamas, leskero o Mattatas, leskero o Natan, leskero o David,

<sup>32</sup> leskero o Izaj, leskero o Obed, leskero o Boaz, leskero o Salmon, leskero o Nachšon,

<sup>33</sup> leskero o Amminadab, leskero o Admin\*, leskero o Checron, leskero o Perec, leskero o Juda, leskero o Jakob,

<sup>34</sup> leskero o Izak, leskero o Abraham, leskero o Terach, leskero o Nachor,

<sup>35</sup> leskero o Serug, leskero o Reu, leskero o Paleg, leskero o Eber, leskero o Šelach,

<sup>36</sup> leskero o Kainan, leskero o Arpachšad, leskero o Šem, leskero o Noach, leskero o Lamech,

<sup>37</sup> leskero o Matuzalem, leskero o Enoch, leskero o Jared, leskero o Mahalalel, leskero o Kenan,

<sup>38</sup> leskero o Enoš, leskero o Šet a leskero dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

## 4

### *O Ježiš pokušimen*

<sup>1</sup> O Ježiš avla pale pašal o Jordan pherdo le Sentne Duchoha. O Duchos les lidžalas pal e pušta

<sup>2</sup> saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola dživesa nič na chalas, a pro agor ole dživesenge bokhalila avri.

<sup>3</sup> O beng leske phenda: “Te sal o Čhavo le Devleskero, phen, hoj kale barestar te ačhel maro.”

<sup>4</sup> O Ježiš leske odphenda: “*Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar, [ale dojekhe Devleskere lavestar!]*”

<sup>5</sup> Palis les ila o beng pro učo than a jekhvareste leske sikada savore krališagi le svetoskere.

<sup>6</sup> O beng leske phenda: “Tuke dava savori kadi zor the slava, bo mange hin diši a dava la kaske kamav te del.

<sup>7</sup> Te bandoha angle mande, kada savoro ela tiro.”

<sup>8</sup> O Ježiš leske odphenda: “Hin pisimen: ‘*Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!*’ ”

<sup>9</sup> Paloda les ligenda andro Jeruzalem, thođa les te ačhel upre pro agor le chramoske a phenda leske: “Te sal o Čhavo le Devleskero, čhiv tut kadarik tele.

<sup>10</sup> Se hin pisimen: ‘*Prikazinela peskere aňjelenge pal tu, hoj tut te chraňinen.*

<sup>11</sup> *On tut chudena pro vasta, hoj te na demes o pindro pro bar.’ ”*

<sup>12</sup> O Ježiš leske odphenda: “Hin phendo: ‘*Na pokušineha le Rajes, tire Devles!*’ ”

<sup>13</sup> Sar o beng les imar preachiła te pokušinel, geła lestar het, ale ča pre varesavo časos.

\* 3:33 Oda hin o Ram.

*O Ježiš andro Nazaret*

<sup>14</sup> O Ježiš avla andre zor le Duchoskeri pale andre Galileja a rozligenda pes pal leste o hiros kadarik pal cali odi phuv.

<sup>15</sup> Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.

<sup>16</sup> A avla andro Nazaret, kaj bariła avri. A avke, sar sas sikado, geła pro Šabbat (sombatone) andre sinagoga. Sar uštıla te genel,

<sup>17</sup> podine leske o zvitkos pal o prorokos Izaiáš. Phundrađa o zvitkos a arakhła oda than, kaj sas pisimen:

<sup>18</sup> *“O Duchos le Rajeskero hin pre mande, a vašoda man pomakhła te vakerel le čorenge o evaňjelium, [bičhada man te sastarel olen, kas hin dukhade jile,] te del te džanel le zaphandlenge, hoj hine premukle; le korenge te phundravel o jakha; te premukel olen, save cerpinen,*

<sup>19</sup> *a te del te džanel, hoj avla bachtalo berš le Rajestar.”*

<sup>20</sup> Phandła andre o zvitkos, diňa les le sluhasko a bešła peske. A savoredžene andre sinagoga visarde peskere jakha pre leste.

<sup>21</sup> A chudła lenge te vakerel: “Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šundán.”

<sup>22</sup> Sa les denas čačipen a čudalinenas pes ole šukar lavenge, so avenas andral leskero muj. Phenenas: “Či nane ov le Jozefoskero čhavo?”

<sup>23</sup> A phenda lenge: “Tumen mange phenena kada podobnostvo: ‘Doktorina, sastar pes korkores! Oda, so šundám, hoj kerdal andro Kafarnaum, ker the ade, kaj bariłal avri!’ ”

<sup>24</sup> A phenda: “Čačipen tumenge phenav, hoj nisave prorokos na den pačiv ode, kaj bariła avri.

<sup>25</sup> Ale čačipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avla bari bokh pre cali phuv.

<sup>26</sup> No o Eliaš na sas bičhado ke nisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv Sidon.

<sup>27</sup> A but malomocne sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale niko lendar na sas obžuzardo, ča o Naman andral e Sirija.”

<sup>28</sup> Sar oda šunde, savoredžene, save sas andre sinagoga, igen cholisalile.

<sup>29</sup> Uštıla a tradle les avri andral o foros a ligende les pro verchos, pre savo sas ačhado lengero foros, dži pro agor, hoj leš odarik te čhiven tele.

<sup>30</sup> Ale ov pregeła maškar lende a geła het.

*O Raj sikavel andro Kafarnaum*



<sup>31</sup> Palis geľa andre Galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas len pro Šabbat.

<sup>32</sup> A čudalinenas pes upral leskero sikaviben, bo leskero vakeriben sas zoralo.

<sup>33</sup> Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo nalače duchoha, demonoha. Ov zorales vriskindā:

<sup>34</sup> “Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avlāl amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal, oda Sentno le Devleskero!”

<sup>35</sup> O Ježiš les pokarhindā a phendā: “Čhit a dža andral leste avri!” O demonos les čhidā maškar lende a geľa andral leste avri a na kerđa leske nič nalačo.

<sup>36</sup> Akor avla bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: “Savo hin kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalače duchenge a on džan avri?”

<sup>37</sup> A džalal pal leste o hiros pal cali odi phuv.

### *Sastarel le Peteriskera sasa*

<sup>38</sup> Palis uštıla, avla avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko Šimon. A le Šimonoskera sasa sas bari horučka a mangenas les, hoj lake te pomožinel.

<sup>39</sup> O Ježiš zaačila, dikhlā pre late a pokarhindā e horučka – a takoj la omukla. E sasuj uštıla a kerelas pašal lende.

<sup>40</sup> Palis rači, sar zageľa o kham, anenas savoredžene peskere nasvalen, save cerpinenas andro chocsave nasvalibena, ko Ježiš. A ov thovelas pre dojekh lendar o vasta a sastarelas len.

<sup>41</sup> Andral o but džene džanaš avri o demona a vriskinenas: “Tu sal o Kristus, oda Čhavo le Devleskero!” Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakerel, bo on džanenas, hoj ov hin o Kristus.

<sup>42</sup> A sar sas pale džives, geľa odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle dži ke leste a zlikerenas les, hoj te na džal lendar het.

<sup>43</sup> Ale ov lenge phendā: “Mušinav the avre forenge te vakerel pal o krališagos le Devleskero, bo pre oda som bičhado.”

<sup>44</sup> Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

## 5

### *O Raj vičinel ešebne učeriken*

<sup>1</sup> Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi, hoj te šunen le Devleskero lav.

<sup>2</sup> Akor dikhlā paš o brehos te ačhel duj lodki – o ribara len mukle ode, hoj te rajbinen o siti.

<sup>3</sup> O Ježiš geľa andre jekh ole lođendar, so sas le Šimonoskeri, a mangľa les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešľa peske a sikavelas le nipen andral e lodka.

<sup>4</sup> Sar dovakerđa, phendľa le Šimonoske: “Dža la lodkaha dureder andro bareder paňi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.”

<sup>5</sup> O Šimon leske odphendľa: “Rajeja, calo rat kerahas buči a nič na chudľam, ale pre tiro lav čhivava e sita.”

<sup>6</sup> Sar ada kerde, chudle ajci ribi, hoj e sita lenge chudľa te čhindol.

<sup>7</sup> Avke sikade le vasteha ole dženen, save sas pre oki lodka, hoj lenge te aven te pomožinel. On avle a pherarde soduj lodki avke, hoj chudle te tašlol.

<sup>8</sup> Sar oda dikhľa o Šimon Peter, peľa pro khoča anglo Ježiš a phendľa: “Dža mandar het, Rajeja! Me som binošno manuš!”

<sup>9</sup> Bo ov the okla džene igen pes oleske čudaľinenas, keci ribi chudle.

<sup>10</sup> A čudaľinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebe-deoskere čhave, save kerenas buči jekhetane le Šimonoha. O Ježiš phendľa le Šimonoske: “Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!”

<sup>11</sup> Avke, sar pricirdle o lodki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

### *O malomocno manuš sastardo*

<sup>12</sup> Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhľa le Ježiš, peľa anglal leste pro muj a mangelas les: “Rajeja, te kamľalas, šaj man sastares.”

<sup>13</sup> O Ježiš nacirdľa o vast, chudľa pes lestar a phendľa: “Kamav, av sasto!” A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

<sup>14</sup> O Ježiš leske prikazinda: “Ma phen oda ňikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, hoj te sikaves savorenge, hoj sal sasto andral o malomocenstvo.”

<sup>15</sup> Ale o hiros pal leste pes furt dureder rozlidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sastarel le nasvalibenendar.

<sup>16</sup> Ale ov džalas pre pušta korkoro, hoj pes ode te modľinel.

### *O Ježiš sastarel le banges*

<sup>17</sup> Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoňika. On avle andral savore gavora andral e Galileja a Judsko the andral o Jeruzalem. A le Rajeskeri zor sas le Ježišoha, hoj te sastarel le nasvalen.

18 Androda avle ode murša, save lidžanas pro hados jekhe manušes, savo sas bango. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš.

19 Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a mukle les tele le hadoha prekal e strecha maškaral o manuša anglo Ježiš.

20 Sar dikhla o Ježiš lengero pačaben, phenda o Ježiš le bangeske: “Manušeja, odmukle tuke hin o bini.”

21 O zakoņika the o Farizeja chudle te gondolinel a phenenas peske: “Ko hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ņiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!”

22 Ale o Ježiš prindžarda, so peske gondolinen a phenda lenge: “Soske oda gondolinen andre tumare jile?”

23 So hin lokeder te phenel: ‘Odmukle tuke hin o bini,’ či te phenel: ‘Ušti a dža?’

24 Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskeres hin pravos the zor pre phuv te odmukel o bini” – phenda le bangeske: “Tuke phenav: Ušti, le tuke tiro hados a dža khere!”

25 Ov takoj anglal lende uštıla, iła oda, pre soste pašlolas, chudla te lašarel le Devles a geła khere.

26 Akor pes savoredžene čudalinenas a lašarenas le Devles. Avla pre lende e dar a phenenas: “Adadžives dikhlam oda, so mek šoha (ņikda) na dikhlam.”

### *O Raj vičinel le Levi*

27 Paļis, sar geła odarik avri, dikhla jekhe colņikos, savo pes vičinelas Levi, te bešel pre colņica a phenda leske: “Av pal ma!”

28 Ov uštıla, omukla savoro a geła pal leste.

29 Paloda o Levi leske presikađa andre peskero kher bari pačiv. Sas ode but colņika the aver džene, savenca bešenas paš o skamind.

30 O Farizeja the lengere zakoņika dudrinenas a phenenas leskere učeņikenge: “Soske chan le colņikenca the le binošnenca?”

31 O Ježiš lenge odphenda: “Le sastenge na kempel doktoris, ale le nasvalenge.

32 Na avlom te vičinel le čačipnaskeren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le binendar.”

### *O phučiben pal o postos*

33 On leske phende: “Le Janoskere učeņika furt pes poscinen the modlinen, the o učeņika le Farizejengere, ale tire chan the pijen!”

<sup>34</sup> Ov lenge phenda: “Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen, medik hino lenca o terno?”

<sup>35</sup> Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes poscinenena.”

<sup>36</sup> A phenda lenge the kada podobenstvo: “Se ņiko na odčhinel kotor le neve pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada, bo čhingerđahas o neve gada a o nevo pochtan pro purano aŋi na pasindahas.

<sup>37</sup> Aŋi ņiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerđahas e cipa a čulola avri a o gone čhindaona.

<sup>38</sup> Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aŋi e mol aŋi o gone.]

<sup>39</sup> A sako, ko pijel e puraŋi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‘E puraŋi hiŋi feder.’ ”

## 6

### *O phučiben pal o Šabbat*

<sup>1</sup> Jekhvar pro Šabbat (sombatone), sar o Ježiš džalas prekal e mała, kaj sas sadzimen, leskere učeŋika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas.

<sup>2</sup> Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: “Soske keren oda, so našti keren pro Šabbat?”

<sup>3</sup> O Ježiš lenge phenda: “Mek šoha (ņikda) na gendaŋ, so kerda o David, sar sas bokhalo ov the leskere manuša?”

<sup>4</sup> Akor, sar geła andro Devleskero kher, iła o sentne mare a chalas a diŋa the peskere manušen, choc ola mare našti chalas ņiko aver, ča o rašaja.”

<sup>5</sup> A phenda lenge: “O Čhavo le Manušeskero hin o Raj upral o Šabbat.”

### *O Ježiš sastarel pro Šabbat*

<sup>6</sup> Jekhvar pre aver Šabbat geła andre sinagoga a sikavelas. A sas ode jekh manuš, saves sas ņevladno čačo vast.

<sup>7</sup> O zakoŋika the o Farizeja užarenas, či sastarela varekas pro Šabbat, hoj len te el vareso pre leste te phenen.

<sup>8</sup> O Ježiš džanelas, so gondolinen, no the avke phenda le manušeske, saves sas ņevladno vast: “Ušti a ačh kade maškara!” Ov uštiła a ačhelas.

<sup>9</sup> Akor lenge o Ježiš phenda: “Phučav tumendar: Šaj pro Šabbat mištes te kerel, vaj namištes te kerel? O džživipen te zachraŋinel, či te murdarel?”

<sup>10</sup> Dikhła pašal peste pre savoredžene a phenda le manušeske: “Nacirde o vast!” Kerda avke a leskero vast sas pale sasto.

11 Avla andre lende bari cholí a vakerenas maškar peste, so šaj kerdehas le Ježišoske.

*O dešuduj učeňika*

12 Andre ola dživesa pes geła o Ježiš pro verchos te modlínel a sas ode calí rat andre modlítba.

13 Sar vidňisalíla, vičinda peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri dešudujen (12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala;

14 O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskero phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip, o Bartolomej,

15 o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskero the o Šimon (saves vičinenas Zelota),

16 o Juda, o čhavo le Jakoboskero – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

*But manuša džan pal o Ježiš*

17 Sar lenca geła tele, zaačhíla pro rovno than. Sas leha but leskere učeňika the igen but nipi andral calí Judsko a Jeruzalem, the andral e Tírsko the Sidoniko phuv pašal o moros.

18 Avenas les te šunel a hoj len te sastarel andral lengere nasvalibena. A sas sastarde avri the ola, saven trapinenas o nalače duchi.

19 Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren sastarelas.

*Ko hin bachtalo a kaske vigos*

20 Ov dihla pre peskere učeňika a vakerelas: “Bachtale hine o čore, bo tumaro hin o krališagos le Devleskero!

21 Bachtale hin ola, save hine akana bokhale, bo avena čalarde! Bachtale hine ola, save akana roven, bo palis asana!

22 Bachtale san, te tumen o nipi našti avri ačhena, te tumen čhivena avri a anena pre ladž a ruhinena pes pre tumaro nav vaš o Čhavo le Manušeskero.

23 Radisaľon andre oda džives a khelen, bo andro ňebos tumen užarel baro počňiben. Se the lengere dada avke kerenas le prorokenge!

24 Ale vigos tumenge, barvale, bo tumen imar akana iľan tumaro radišagos!

25 Vigos tumenge, so san akana čalarde, bo avena bokhale! Vigos tumenge, so akana asan, bo avena andre žala a rovena!

26 Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena, bo ipen avke kerenas lengere dada le falošne prorokenca!”

*O kamiben ko ňeprijatela*

27 “Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare neprijatelen, keren lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen,

28 žehñinen olenge, ko tumen košen, a modlñinen tumen vaš ola, save tumen tele dikhen.

29 Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar lel o plaštos, de the o gada.

30 De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar iľa vareso.

31 Avke, sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.

32 Te kamen ča olen, so tumen kamen, savo počññiben vaš oda užaren? Se the o binošne kamen olen, so len kamen.

33 A te keren o lačhipen ča olenge, save tumenge keren lačhipen, savo počññiben vaš oda užaren? Se the o binošne oda keren.

34 Te dena kečeñ ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počññiben vaš oda užaren? Se the o binošne den kečeñ, hoj oda te dochuden pale.

35 Ale kamen olen, save pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeñ a ma užaren pale. Avke ela tumaro počññiben baro a avena o čhave le Někbaredereskere, bo ov hino lačo the ko nalače the ke ola, save leske na palikeren.

36 Vašoda aven lačhejileskere, avke sar tumaro Dad hino lačhejileskero.”

### *Te na sudzinen jekh avres*

37 “Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo.

38 Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira, razimen avri, zaispidñi andre a pherardi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke ela merimen.”

39 Phenđa lenge the podobenstvo: “Či šaj lidžal o koro le kores? Či na perena sodujdzene andre chev?

40 Oda, ko siklol, nane bareder sar oda, ko les sikavel, ale sako, ko hin avrisikado, ela ajsa sar oda, ko les sikavel.

41 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na dikhes?

42 Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‘Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh,’ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengero! Ešeb (peršo) le avri o kašt andral tiri jakh a palis šaj les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.”

*Pal o lačo the nalačo stromos*

43 “Bo o lačo stromos na anel nalačo ovocje a o nalačo stromos na anel lačo ovocje.

44 Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kandre (o kraki) na obkiden o figi, aňi andral o koľaka na obkiden o hroznos.

45 O lačo manuš lel avri andral peskero lačo barvalipen o lače veci a o nalačo manuš andral peskero nalačo barvalipen lel avri o nalače veci. Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.”

### *Pal o duj khera*

46 “So man vičinen: ‘Rajeja, Rajeja,’ ale na keren oda, so phenav?

47 Sikavava tumenge sar hin oda, ko avel ke ma, šunel mire lava a dolikerel len.

48 Oda manuš hino sar oda, savo ačhavelas peskero kher. Kopalinelas a geľa but tele andre phuv a thođa o zaklados pre skala. Sar avľa o baro brišind a demađa baro paňi pre oda kher, na čhalada leha, bo sas mištes zathodo pre skala.

49 Ale oda, ko šunda a na kerđa, hino sar oda manuš, savo ačhada peskero kher pre phuv bi o zaklados. Sar avľa o baro paňi a demađa pre oda kher, takoj pes rozpeľa a peľa igen bares.”

## 7

### *Sastarel le veliteliskere sluhas*

1 Sar o Ježiš dovakerđa oda savoro le manušenge, save les šunenas, geľa andro Kafarnaum.

2 Jekhe velitelis upral o šel (100) slugađa sas sluhas, saves igen likerelas. No oda sluhas sas pro meriben nasvalo.

3 Sar šunda o velitelis pal o Ježiš, bičhada ke leste varesave Židovike phurederen, hoj te mangel les, hoj te avel a te sastarel leskere sluhas.

4 On avle ko Ježiš, igen les mangelas a phende: “Zasogalinel (zaslužinel) peske, hoj leske oda te keres,

5 bo ov kamel amare nipen. Se mek e sinagoga amenge ačhada.”

6 Avke lenca o Ježiš geľa. Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhada ke leste o velitelis peskere prijatelen, hoj leske te phenen: “Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro kher.

7 Aňi man na šunavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro sluhas sastola avri.

8 Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugađa. A te phenava kaleske: ‘Dža!’ – ta džala; a avreske: ‘Av!’ – ta avela; a mire sluhasko: ‘Ker kada!’ – ov takoj kerela.”

<sup>9</sup> Sar oda šundā o Ježiš, čudalinda pes. Visarda pes ko nipi a phenda lenge: “Phenav tumenge, hoj andro Izrael na dikhlom kajso baro pačaben.”

<sup>10</sup> Sar ola džene, save sas bičhade, gele pale andro kher, arakhle ole sluhas, savo sas nasvalo, imar sastes.

*Le vdovakere čhas uštavel andral o meriben*

<sup>11</sup> Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha but leskere učeņika the igen but nipi.

<sup>12</sup> Sar doavla paš e foroskeri brana, ipen akor lidžanas avri jekhe mules. Oda sas jekhoru čhavo peskera dakero, savi sas vdova. Džanas laha igen but nipi andral o foros.

<sup>13</sup> Sar la dikhla o Raj, sas leske igen pharo pre late a phenda lake: “Ma rov!”

<sup>14</sup> Geļa pašeder, chudla pes le mochtestar a ola, save lidžanas le mules, zaačhile. O Ježiš phenda: “Čhavoreja, phenav tuke, ušti!”

<sup>15</sup> O mulo peske bešla a chudla te vakerele. O Ježiš les diņa leskera dake.

<sup>16</sup> Akor avla bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: “Baro prorokos uštilla maškar amende a o Del avla ke peskere nipi!”

<sup>17</sup> Kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali Judsko the pal savore fori odarik pašal.

*O Jan bičhavel muršen ko Ježiš*

<sup>18</sup> Le Janoskere učeņika leske ande o hiros pal oda savoro. Palis o Jan peske vičinda duje dženen peskere učeņikendar

<sup>19</sup> a bičhada len ko Ježiš, hoj lestar te phučen: “Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?”

<sup>20</sup> Sar avle ola murša ke leste, phende: “O Jan Krstiteľ amen bičhada pal tu a phenda, hoj tutar te phučas: ‘Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?’ ”

<sup>21</sup> Ipen andre odi ora sastarelas but dženen le nasvalibnastar, avre dukhendar the le nalačhe duchendar a but kore dženge diņa pale te dikhel.

<sup>22</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Džan a phenen le Janoske, so dikhlan the šundān: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocne pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerele o evaņjelium.

<sup>23</sup> Bachtalo hin oda manuš, ko na perel andral o pačaben vaš ma!”

*Vakerele avri pal o Jan*

<sup>24</sup> Sar on odgele, chudla o Ježiš te vakerele le nipenge pal o Jan: “So geļan te dikhel pre pušta? E trstina, savaha čhalavel e balvaj?



<sup>25</sup> Abo, so geĽan te dikhel? Manuŝes, savo hino urdo andro barikane gada? Se ola, save uren o barikane gada a dživen barikanes, beŝen andro palaca.

<sup>26</sup> Abo, soske geĽan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos.

<sup>27</sup> Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*‘Me biĉhavav mire poslos anglal tu  
a ov pririchtinela prekal tu o drom.’*

<sup>28</sup> Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krstiteľ maŝkar savore nipi, save ulile (pes narodzinde) le džuvľendar, ale oda, ko hin nekcikneder andro ņeboskero kraliŝagos, hino bareder sar ov.”

<sup>29</sup> Sar o nipi the o colņika, save ŝunenas le Jan, pes dine te bolel leskere bolipnaha, on peske pridžanle, hoj o Del hino ĉaĉipnaskero.

<sup>30</sup> Ale o Farizeja the o zakoņika odĉhide peŝtar oda, so o Del kamĽa, bo na priile le Janoskero bolipen.

<sup>31</sup> O Ježiŝ phenda: “Ke kaste pripodobņinava adadživeskere manuŝen? Pre kaste maren?”

<sup>32</sup> Hine sar ola ĉhavore, save beŝen pro pĽacos a viĉinen pre peste: ‘Baŝavahas tumenge, ale na khelenas! GiĽavahas andre ŝala sar upral o mulo, ale na rovenas!’

<sup>33</sup> Bo avĽa o Jan Krstiteľ, savo na chalas maro aņi na pijelas mol, a phenen: ‘Hin andre leste nalaĉho duchos!’

<sup>34</sup> AvĽa o ĉhavo le Manuŝeskero, savo chalas the pijelas, a phenen: ‘Dikhen, ajso chavaĉis the pijakos! Likerel pes le binoŝnenca the le colņikenca!’

<sup>35</sup> Ale le Devleskero godaveripen pes presikavel sar ĉaĉipen oleha, so kerel.”

### *O Ježiŝ andro kher ko Farizejis*

<sup>36</sup> Varesavo Farizejis les viĉinda ke peste te chal. O Ježiŝ geĽa andro leskero kher a beŝĽa peske pal o skamind.

<sup>37</sup> No andre oda foros sas varesavi binoŝno džuvĽi. Sar pes doŝunda, hoj beŝel andre le Farizejiskero kher, anda peha jekh caklocis, andre savo sas igen dragano olejos.

<sup>38</sup> Aĉhelas pal leste paŝ leskere pindre, rovelas a chudĽa leske te cindarel le apsenca o pindre a khoselas len le balenca. Ćumidelas leske o pindre a pomakhelas le voņave olejoha.

<sup>39</sup> Sar kada dikĽa o Farizejis, savo les viĉinda ke peste, phenda peske: “Te ov ulahas prorokos, džanĽahas, ko hin kadi džuvĽi, savi pes leŝtar chudel – hoj hiņi binoŝni.”

<sup>40</sup> O Ježiŝ leske odphenda: “ŝimon, kamav tuke vareso te phenel.” Ov phenda: “Phen, uĉitelina!”

41 “Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50).

42 Na sas len sar te del pale a ov odmukla sodujdženenge. Phen mange: Ko kale dujendar les buter kamela?”

43 O Šimon odphenda: “Gondolinav mange, hoj oda, kaske buter odmukla.” O Ježiš leske phenda: “Mištes rozsudzindal.”

44 Visarda pes ke džuvli a phenda le Šimonoske: “Dikhes kala džuvla? Avlom andre tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o pindre peskere apsenca cindarda a peskere balenca len khosla.

45 Tu man na čumidlal, ale oj mange na preačila te čumidel o pindre, kanastar avlom andre.

46 O šero mange na pomakhlal le olejoha, ale oj mange pomakhla o pindre le voňave olejoha.

47 Vašoda tuke phenav, oda, hoj but kamel, sikavel, hoj lakere but bini hine odmukle. Oda, kaske hin frima odmuklo, frima kamel.”

48 A phenda lake: “Odmuken pes tuke o bini.”

49 Ola džene, save leha bešenas jekhetane paš o skamind, chudle maškar peste te vakerel: “Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?”

50 Ale o Ježiš phenda la džuvlake: “Tiro pačaben tut zachraňinda. Dža andro smirom!”

## 8

### *O džuvla, save phirenas le Rajeha*

1 Palis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o krališagos le Devleskero. A sas leha o dešuduj (12) učeňika

2 the varesave džuvla, saven sastarda avri le nalače duchendar the le nasvalibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi gele avri efa demoni;

3 e Johanna, e romňi le Chuzasoskeri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesiske; e Zuzana, the mek but aver, save lenge pomožinenas peskere lovenca the vecenca.

### *O podobenstvo pal o štar phuva*

4 Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o fori, phenda kada podobenstvo:

5 “Geľa o manuš te rozčivkerel o semena. Sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale.

6 Aver pele pro baruno than, a sar barile, šučila avri, bo na sas len paňi.

<sup>7</sup> Aver pele maškar o kandre (kraki) a o kandre barile jekhetane lenca a tasade len.

<sup>8</sup> A varesave pele andre lači phuv a sar barile avri, ande šelvar ajci chasna.” Sar oda o Ježiš dovakerđa, vičinda: “Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!”

<sup>9</sup> Leskere učeņika lestar phučle: “Pal soste hin kada podobenstvo?”

<sup>10</sup> Ov phenda: “Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o Devleskero krališagos, ale oklengje avri pes vakerel andro podobenstva, hoj te *dikhen*, ale te na *dikhen*; hoj te *šunen*, ale te na *achalon*.

### *O Ježiš vakerel avri o podobenstvo*

<sup>11</sup> O podobenstvo hin pal kada: O semenos hin o lav le Devleskero.

<sup>12</sup> Ola, save hine paš o drom, hine ola, save šunen, ale palis avel o beng a lel avri o lav andral lengero jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraņimen.

<sup>13</sup> Ola, savenge hino sadzimen pre skala, hine ajse, save prilen o lav radišagoha, sar šunen, ale nane len koreņis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e proba (skuška), oddžan.

<sup>14</sup> Ola, savenge hino sadzimen andro kandre, hine ola, save šunde o lav, ale tasaven len andre o starišagi, o barvalipen the o kiņešagi le dživipnaskere a nane lendar chasna.

<sup>15</sup> A ola andre lači phuv, hin ola, save šunde o lav a likerem les andro čačipnaskero the lačo jilo a anen furt chasna.

### *Pal e momeli*

<sup>16</sup> Ņiko, ko labarel e momeli, na garuvel la tel e piri, aņi na thovel la tel o hađos, ale ačhavel la pro momelaris, hoj ola, save aven andre, te dikhen o svetlos.

<sup>17</sup> Bo nane nič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane nič garudo, so pes na džanela a na avela jekhvar avri.

<sup>18</sup> Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olesar pes lela mek oda, so peske gondolinel, hoj les hin.”

### *Le Rajeskeri daj the phrala*

<sup>19</sup> Avle ke leste leskeri daj the o phrala a našti pes ke leste dochudle, bo sas ode but manuša.

<sup>20</sup> O manuša phende leske: “Tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tut te dikhel.”

<sup>21</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Miri daj the mire phrala hine ola, save šunen le Devleskero lav a dolikerem les.”

### *O Raj začhavel e balvaj*

<sup>22</sup> Jekh džives o Ježiš geľa andre lodka le učeņikenca a phenda lenge: “Aven, predžas la lodkaha pre oki sera le moroske.” A on gele.

<sup>23</sup> Sar pes la lodkaha plavinenas, o Ježiš zasuča. Jekhvareste avľa bari balvaj pro moros. E lodka pherdolas le paņeha avke, hoj imar šaj tašľile.

<sup>24</sup> Avle ke leste, uštade les a phende: “Rajeja! Rajeja! Imar tašľivas!” Avke o Ježiš uštıla, pokarhinda la balvaj the le vlnen a on preačhile a pro moros sas igen čhit.

<sup>25</sup> A phenda lenge: “Kaj hin tumaro pačaben?” O učeņika pes andre dar čudalinenas a phenenas jekh avreske: “Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le paņeske rozkazinel a on les šunen?”

### *O posadnuto manuš andre Gadara*

<sup>26</sup> Andral e Galileja doavle la lodkaha andre phuv Gadara, so hiņi pre aver sera le morostar.

<sup>27</sup> Sar geľa avri andral e lodka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalačhe duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešelas andro kher, ale andro hrobi.

<sup>28</sup> Sar dikhľa le Ježiš, vriskišagoha peľa anglal leste a vičinda zorales: “So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbaredere Devleskero? Mangav tut, ma trapin man!”

<sup>29</sup> Phenda oda, bo o Ježiš prikazinda le nalačhe duchoske, hoj te džal avri andral leste. Choc les phandenas le lancenca the le putenca pro pindre a merkinenas pre leste, ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.

<sup>30</sup> O Ježiš lestar phučľa: “Sar tut vičines?” Ov phenda: “Legion,” bo but nalačhe duchi gele andre leste.

<sup>31</sup> A mangelas les, hoj len te na bičhavel andre benguňali chev\*.

<sup>32</sup> Sas ode baro stados le balenca, so pes pasinenas pro verchos. Mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukľa.

<sup>33</sup> O nalačhe duchi gele avri andral o manuš andro bale a o stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašľile.

<sup>34</sup> Sar dikhle o pastjera, so pes ačhila, denašle a phende ada avri andro foros the pro maľi.

<sup>35</sup> Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhila. Sar avle ko Ježiš, arakhle ole manušes, andral savo gele avri o nalačhe duchi, te bešel paš le Ježišoskere pindre – urdones the paš e godi – a daranas pes.

<sup>36</sup> Ola, save oda dikhle, lenge vakerenas, sar sas o posadnuto sastardo.

\* **8:31** Abo: o Abyssos

37 Akor savore nipi andral Gadaraňiko phuv les mangenas, hoj te džal lendar het, bo avla pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geľa andre lodka a visarda pes pale.

38 Oda murš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhađa het. Phenda leske:

39 “Dža khere a vaker, save bare veci tuke kerđa o Del.” Ov geľa a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerđa o Ježiš.

*E muli čhajori the e nasvali džuvli*

40 Sar avla o Ježiš pale pre aver sera le moroske, priile les igen but nipi, bo savore les užarenas.

41 Avla ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas angluno manuš andral e sinagoga. Peľa paš le Ježišoskere pindre a mangelas les, hoj leha te džal andre leskero kher,

42 bo leskeri jekhoru čhajori – vaj dešuduj beršengeri – merelas. Sar džalas, o nipi pes pre leste ispidenas.

43 Sas maškar lende varesavi džuvli, savi sas dešuduj berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben a diňa savoro, so la sas avri le doktorenge, ale ňiko la našti sastarda.

44 Oj avla ko Ježiš a palunestar pes dotkňinda leskere gadendar a takoj lake o rat preačhiľa te džal.

45 O Ježiš phenda: “Ko pes mandar chudľa?” A sar pes ňiko na pridžanelas, phenda o Peter: “Rajeja, o nipi pes pre tu kikiden the ispiden [a tu phenes: ‘Ko pes mandar chudľa?】”

46 Ale o Ježiš phenda: “Chudľa pes mandar vareko, bo šundom, sar mandar geľa avri e zor.”

47 Sar dikhľa odi džuvli, hoj oda našti garuvel andre, izdralas daratar, avla a peľa anglal leste a angle savoredženende leske phenda avri, soske pes lestar chudľa a sar sastila avri.

48 Ov lake phenda: “Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom!”

49 Medik o Ježiš vakerelas, avla vareko andral le Jairoskero kher a phenda leske: “Tiri čhajori imar muľa, de smirom le učiteliske!”

50 Sar oda šunda o Ježiš, phenda leske: “Ma dara tut! Ča pača a ela sastardi!”

51 Geľa andro kher a na domukľa ňikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakera dake the dadeske.

52 Savore rovenas a hikinenas upral late. Ale o Ježiš phenda: “Ma roven! Na muľa – ča sovel.”

53 Asandile les avri, bo džanenas, hoj muľa.

<sup>54</sup> Ale ov tradña savoren avri, chudľa la le vastestar a vičinda: “Čhajorije, ušći!”

<sup>55</sup> Lakero duchos avľa pale andre late a oj takoj ušćila. O Ježiš prikazinda, hoj la te den te chal.

<sup>56</sup> Lakeri daj the dad ačhile bijal peste, ale o Ježiš lenge prikazinda, hoj te na vakeren ņikhaj, so pes ačhila.

## 9

### *Bičhavel avri le dešuduje učeņiken*

<sup>1</sup> O Ježiš vičinda ke peste le dešuduje učeņiken a diña len e autorita the zor, hoj te traden avri savore nalače duchen a te sastarel o nasvalibena.

<sup>2</sup> Bičhada len te kazinel pal o krališagos le Devleskero a te sastarel le nasvalen.

<sup>3</sup> Phenda lenge: “Ma len tumenca nič pro drom – aņi e paca, aņi e zajdica, aņi maro, aņi love, aņi po duj gada.

<sup>4</sup> Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros.

<sup>5</sup> Džan het andral oda foros, kaj tumen na prilena a o prachos pal o pindre keren tele, sar svedectvo pre lende.”

<sup>6</sup> Avke gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaņjelium a všadzik sastarenas.

### *O Herodes phučel pal o Ježiš*

<sup>7</sup> The o tetrarchas o Herodes šunđa pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondolinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan ušćila andral o meriben,

<sup>8</sup> a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikađa, a pale aver phenenas, hoj ušćila jekh le čirlatune prorokendar.

<sup>9</sup> O Herodes phenda: “Le Janoske odčhindom o šero. Ko hin akor kada, hoj pal leste šunav kajse veci?” A kamelas les te dikhel.

### *O Raj čalarel pandž ezere manušen*

<sup>10</sup> Sar avle o apoštola pale, vakerenas le Ježišoske sa, so kerenas. Iľa len peha a gele korkore andro foros, so pes vičinel Betsaida.

<sup>11</sup> Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiľa len a vakerelas lenge pal o krališagos le Devleskero a sastarelas olen, kaske oda kampelas.

<sup>12</sup> Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeņika ke leste a phende leske: “Rozmuk le nipen, hoj te džan andro pašutne fori the gavora te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.”

<sup>13</sup> Phenda lenge: “Tumen len den te chal!” On phende: “Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?”

14 Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša. Ale phendā peskere učeņikenge: “Thoven len te bešel andro partiji po penda (50) dženen!”

15 Kerde avke a thode savoren te bešel.

16 Paľis iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro űebos, požehňinda, phagerelas a delas le učeňikenge, hoj on te poden le manušenge.

17 Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj košara.

### *O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš*

18 Sar pes modľinelas korkoro a sas leha the o učeňika, phučľa lendar: “So phenen o manuša pal mande? Ko phenen, hoj som?”

19 On leske odphende: “Hoj o Jan Krstiteľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj ušťila jekh le čirlatune prorokendar.”

20 Ov lendar phučľa: “A tumen, so phenen – ko som?” O Peter leske odphendā: “Tu sal o Kristus le Devleskero!”

21 No o Ježiš lenge zoraha prikazinda, hoj oda űikasko te na phenen avri.

22 Paľis lenge phendā: “O Čhavo le Manušeskero mušinel a but te cerpinel a te el odčhido le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoňikendar. Mušinel a te el murdardo a pal o trin dživesa te uštel andral o meriben.”

### *Sar te džal pal o Ježiš*

23 A savorengi phendā: “Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskero kerestos a mi avel pal ma.

24 Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskero dživipen, les našavela, ale ko našavela peskero dživipen vaš ma, oda les zachraňinela.

25 Bo so hin le manušes olestar, te dochudela calo svetos, ale peskero dživipen musarela a našavela?

26 Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskero, sar avela andre peskeri slava the andre slava le Dadeskeri the le sentne aňjelengeri.

27 Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, save kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o krališagos le Devleskero.”

### *O Ježiš pes čerinel andre slava*

28 Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geľa pro verchos pes te modľinel.

<sup>29</sup> Sar pes o Ježiš modlinelas, leskero muj pes jekhwareste čerinda a leskere gada parñile a dičhonas sar o bleskos.

<sup>30</sup> A jekhwareste duj murša leha vakerenas, o Mojžiš the o Eliaš.

<sup>31</sup> Sikade pes andre slava a vakerenas pal leskero meriben andro Jeruzalem, so pes mušinda te ačhel, avke sar oda o Del kamelas.

<sup>32</sup> Angloda pro Peter the okla učeñika avla zoralo soviben a sar pes prekerde dikhle leskeri slava the le Mojžiš a Eliaš, save leha ačhenas.

<sup>33</sup> Sar ola murša imar kamenas te džal het, phenda o Peter le Ježišoske: “Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske the jekh le Eliašoske!” Ov na džanelas, so vakerelas.

<sup>34</sup> Mek sar oda vakerelas, avla e chmara a zaučharda len. Daranas pes, sar džanas andre chmara.

<sup>35</sup> Andral e chmara prevakerda o hangos: “Kada hin miro Čhavo, saves mange avri kidňom – les šunen!”

<sup>36</sup> Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhila o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ñikaske pal oda, so dikhle.

*Sastarel le čhas zaphandles le demonoha*

<sup>37</sup> Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi.

<sup>38</sup> A jekh manuš ole nipendar vičinda: “Učitelina, mangav tut, dikh pre miro čhavo, bo nane man aver čhave, ča ov jekh.

<sup>39</sup> O duchos les chudel a jekhwareste vriskinel a čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, furt les trapinel a phares lestar džal het.

<sup>40</sup> Manglom tire učeñiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našti kerde.”

<sup>41</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava a lidžava tumen? An kade tire čhas!”

<sup>42</sup> Mekča, sar avelas o čhavo, čhida leha o nalačo duchos a čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinda le nalače duchos, sastarda le čhavořes a diña les pale le dadeske.

<sup>43</sup> A savore pes čudalinenas oleske, savi bari hin le Devleskeri zor. Androda, medik pes sako čudalinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phenda peskere učeñikenge:

<sup>44</sup> “Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskero ela dino le manušenge andro vasta.”

<sup>45</sup> Ale on na achalile kale laveske, bo sas garudo anglal lende, hoj leske te na achalõn, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.



*Ko hin čačes baro*

46 O učeňika chudle maškar peste te gondolinel, ko hin lendar bareder.

47 Ale o Ježiš dikhla, so peske andro jilo gondolinen. Ila le čhavores, ačhađa les paš peste

48 a phenđa: “Sako, ko prilela kajse čhavores andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder, oda hin čačes baro.”

49 O Jan phenđa: “Rajeja, dikhlam varesave manušes te tradel avri le demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.”

50 Ale o Ježiš leske phenđa: “Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino tumenca.”

*O Samarijiko gav na prilel le Ježiš*

51 Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te el ilo upre andro ņebos, phenđa peske, hoj džal andro Jeruzalem.

52 A bičhađa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te pririchtinen. Gele a doavle andro Samarijiko gav,

53 ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš sas pro drom andro Jeruzalem.

54 Sar oda dikhle o učeňika o Jakob the o Jan, phende: “Rajeja, kames, hoj te mangas e jag andral o ņebos, hoj len te labarel [avke sar kerđa o Eliaš?”]

55 Ale o Ježiš visališa, pokarhinda len [a phenđa: “Tumen na džanen, savo duchos andre tumende hin,

56 bo o Čhavo le Manušeskero na avla te murdarel le manušen, ale te zachrañinel.”] A gele andre aver gavoro.

*Sar te džal pal o Ježiš*

57 Jekhvar, sar džanas pal o drom, vareko leske phenđa: “Rajeja, džava pal tu všadzik, kaj džaha.”

58 O Ježiš leske phenđa: “Le lišken hin peskere cheva a le čiriklen peskere hñizdi, ale le Čhas le Manušeskeres nane kaj o šero te thovel.”

59 A avreske phenđa: “Av pal ma!” Ale ov phenđa: “Rajeja, domuk mange ešeb (peršo) te džal te parunel mire dades.”

60 Ale o Ježiš leske phenđa: “Le mulen muk te parunel peskere mulen, ale tu dža a vaker pal o krališagos le Devleskero!”

61 Aver phenđa: “Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb, hoj te dav mira famelijake te džanel, hoj džav het.”

62 Ale o Ježiš leske phenđa: “Ňiko, ko thovel peskero vast pro pluhos a obdikhel pes palal, nane hodno andre le Devleskero krališagos.”

## 10

*Bičhavel le eftavardeš učēņiken*

1 Palis kidņa avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhađa len po dujen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov kamelas te džal.

2 A phenda lenge: “E žatva hiņi bari, ale frima hin ola, save keren buči. Vašoda mangen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotņiken pre leskeri žatva.

3 Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o ruva (vlki).

4 Ma len tumenca aņi bugelaris aņi zajdica aņi sandalki a ma zaačhen pro drom varekaha te vakerele.

5 Sar džana andre varesavo kher, ešeb (peršo) phenen: ‘Smirom kale khereske!’

6 Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende.

7 Andre oda kher ačhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o robotņikos peske zasogaļinel (zaslužinel) peskero počiņiben. Ma phiren kher kherestar!

8 Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena.

9 Sasťaren andre oda foros le nasvalen a phenen lenge: ‘O krališagos le Devleskero avľa pašes ke tumende.’

10 Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskere ulici a phenen:

11 ‘Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudľa pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o krališagos le Devleskero avľa ke tumende.’

12 No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder andre oda džives sar ole foroske.”

*O napačabnaskere fori*

13 “Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.

14 No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

15 A tu Kafarnaum, lidžas tut upre dži andro ņebos? Aveha tele čhido dži andro peklos!”

16 Phenda o Ježiš: “Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhađa.”

*O eftavardeš učēņika aven pale*

17 Palis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: “Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.”

18 Ov odphenda: “Dikhłom le satan te perel andral o ņebos avke sar o perumos.

19 Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskeri a nič tumen na dukhavela.

20 Ale ma radisałon oleske, hoj pes tumenge o duchi podden, ale sigeder radisałon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ņebos.”

### *O Ježiš lašarel le Dades*

21 Akor o Ježiš radisałila andro Sentno Duchos a phenda: “Lašarav tut Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv! Bo garudał kala veci anglo avrisikade the godaver manuša a sikadal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.

22 Savoro mange hin dino mire Dadestar. ņiko na džanel ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ņiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamlaahas te sikavel.”

23 Visarda pes ko učeňika, sar sas korkore a phenda: “Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen!

24 Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraļa kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.”

### *Pal o lačo Samaritanos*

25 Varesavo zakoňikos uštıla a probalinašas (skušinelas) les: “Učiťelina, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?”

26 O Ježiš leske phenda: “So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?”

27 Ov odphenda: “Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri zor the andral cali tiri godi a kameha avres avke sar pes korkores.”

28 O Ježiš leske phenda: “Mištes odphendał, kada ker a dživeha.”

29 Ale o zakoňikos kamelas te presikavel peskero čačipen a phučła lestar dureder: “A ko hin mange oda pašutno manuš?”

30 O Ježiš leske odphenda: “Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules.

31 Ačiła pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj a sar les dikhla, obgeła les pal aver sera.

32 A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avľa paš oda than a sar les dikhľa, obgeľa tiš pal aver sera.

33 No palis avľa ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha a sar les dikhľa, avľa leske pharo pre leste.

34 Avľa ke leste, čida leske pro rani olejos the mol a phandľa len andre. Thođa les pre peskero somaris, ligenda les andro sovibnaskero kher a starinda pes pal leste.

35 Pre aver džives, sar džalas het, iľa avri duj denara, diňa le chulajiske a phenda: ‘Starin tut pal leste a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.’

36 Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas pašutno manuš oleske, kas chudle o živaňa?”

37 Ov odphenda: “Oda, ko sas ke leste jileskero.” Akor leske o Ježiš phenda: “Dža a ker the tu avke!”

### *E Marta the e Maria*

38 O Ježiš le učeňikenca džalas pal o drom a avľa andre jekh gav. A e džuvli, savi pes vičinel Marta, les priiľa andre peskero kher.

39 Sas la pheň, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešľa paš le Ježišoskere pindre a šunelas leskero lav.

40 Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avľa ko Ježiš a phenda: “Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheň man mukľa, hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!”

41 Ale o Ježiš lake odphenda: “Marto, Marto, starines the trapines tut but vecenca.

42 Ale ča jekh kempel. E Maria peske kidňa avri, so hin feder, oda, so latar ňiko na lela.”

## 11

### *Le Rajeskeri modlitba*

1 Jekhvar pes o Ježiš modľinelas pre varesavo than. Sar pes domodľinda, phenda leske varesavo leskero učeňikos: “Rajeja, sikav amen pes te modľinel, avke sar the o Jan sikada peskere učeňiken.”

2 Ov lenge phenda: “Sar pes modľinen, phenen:

‘Dado [amaro, savo sal andro ňebos],

mi el sentňardo tiro nav,

mi avel tiro krališagos,

[mi ačhel pes tiri voľa, avke sar andro ňebos, avke the pre phuv!]

3 De amen adadžives o maro, so amenge kempel sako džives!

4 Odmuk amenge amare bini avke, sar the amen odmukas olenge, ko kerel bini pre amende. A ma domuk, hoj te avas cirdle andro binos, [ale le amendar le nalačhes].”

*Pal o prijatelīs, savo pes na del te odmarel*

5 Phenda lenge: “Te varekas tumendar hin varesavo prijatelīs a te džaha ke leste pal jepaš rat a pheneha leske: ‘Phrala, de man kečeň trin mare,

6 bo avla ke ma o prijatelīs dural a nane man les so te del.’

7 A ov andral o kher leske odphendahas: ‘De smirom! O vudar imar hin phandlo a mire čhave hine manca imar pro hašos, našti uščav, hoj tut te dav.’

8 Phenav tumenge, te na uštela a na dela les o maro vaš oda, hoj hino leskero prijatelīs, uštela a dela les sa, so kamel, vaš oda, hoj pes na ladžalas te mangel.

9 Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge.

10 Bo sako, ko mangel, chudela, a ko rodel, arakhela, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.

11 Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo manglahas [maro, ta diňahas les bar]? Abo te lestar manglahas riba, ta diňahas les sapes?

12 Abo te lestar manglahas jandro, ta diňahas les škorpijonos?

13 Avke te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či tumaro Dad andral o ņebos na dela sigeder le Sentne Duchos olen, save lestar mangen?”

*O Ježiš the o Belzebul*

14 Jekhvar o Ježiš tradelas avri le ņemone demonos. Sar gela avri o demonos o ņemo prevakerđa a o nipi pes čudalinenas.

15 Ale varesave džene lendar phende: “Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskera zoraha, savo hino upral savore demona.”

16 A pale aver džene les pokušinenas a mangelas lestar znameňje andral o ņebos.

17 Ale o Ježiš džanelas, so peske gondolinen, a phenda lenge: “Dojekh krališagos, so pes rozulavel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozulado pre peste, perel.

18 Avke, te o krališagos le satanoskero hino rozulado maškar peste, sar šaj obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha.

19 No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeņika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

20 Ale te me le Devleskera zoraha tradav avri le demonen, akor avla ke tumende le Devleskero krališagos.

21 Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – merkinel pre peskero kher, leskero barvalipen ņiko našti čorel.

22 Ale te avlahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domardahas les, ov lestar lela leskeri vizbroj, pre savi pes zmukelas, a leskero barvalipen rozulavela.

23 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.”

### *Te o nalačo duchos avel pale*

24 “Sar džal o nalačo duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‘Džav pale andre miro kher, khatar avlom avri.’

25 Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukaľardo.

26 Akor džal a lel peha mek efa avre dučen, goreder sar ov, džan andre a bešen ode. Avke ole manušeha pro agor ela mek goreder, sar sas ešebnovar (peršovar).”

27 Androda, sar o Ježiš vakerelas, vičinelas jekh džuvli ole nipendar: “Bachtali hin odi džuvli, savi tut anda pro svetos a the ola kolina, so tut denas te pijel!”

28 Ale ov odphenda: “Bachtale hine sigeder ola džene, save šunen le Devleskero lav a dolikeren les!”

### *O znaņeņje le Jonašiskero*

29 Sar pes zdžanas ke leste but nipi, chudľa te vakerel: “Adadživeskere manuša hine nalače, mangel znaņeņje, ale na ela lenge dino znaņeņje, ča o znaņeņje le pro-rokoskero Jonašiskero.

30 Bo avke, sar sas o Jonaš znaņeņje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the o Čhavo le Manušeskero kale manušenge.

31 E kralovna pal o juhos uštela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo avla dural pal aver agor la phuvake te šunel o godaveripen le Šalamunoskero, ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.

32 O murša andral o foros Ninive uštena pro sudos pre kala manuša a odsudzinena len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

### *Pal e momeli*

33 Ņiko na labarel e momeli a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri, ale pro momelaris, hoj ola, save aven andre, te dikhen o svetlos.

34 E momeli le teloskeri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, andre calo tiro telos ela o svetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro kalipen.

35 Merkin, hoj o svetlos, so hin andre tu, te na el kalipen!

36 Te ela calo tiro telos andro svetlos a na ela andre űisavo kalipen, akor labola calo avke, sar te andre tu labilahas e lampa.”

### *O vakeriben pro Farizeja the zakoňika*

37 Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinda les varesavo Farizejis ke peste te chal. Geľa a bešla peske paš o skamind.

38 Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thođa (na omorđa) o vasta, čudalinda pes.

39 O Raj leske phenđa: “Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen.

40 Tumen nagodaver. Se oda, so stvorinda avruno, kerđa the andruno!

41 Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge sa žužo.

42 Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o dešto kotor andral e meta, e ruta the savore aver koreňje, ale obdžan o spravodlišagos the o kamiben le Devleskero. Kada kampľa te kerel a koda te na zamukel.

43 Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen anglune thana andro sinagogi a hoj tumenge te pozdravinen pro placos.

44 Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengere!] Bo san sar o naprindžarde hrobi a o nipi, save pašal phiren, na džanen, hoj phiren upral o hrobi.”

45 Jekh le zakoňikendar leske odphendđa: “Učiťelina, te kavke vakeres, cholares the amen.”

46 O Ježiš phenđa: “Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi ajsa pharipen, so našti te zlidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.

47 Vigos tumenge! Bo ačhaven le prorokenge o hrobi a tumare dada len murdarde!

48 Avke san švedki, save den čačipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde a tumen lenge ačhaven hrobi.

49 Vašoda the o Godaveripen le Devleskero phenđa: ‘Bičhavava ke lende le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.’

<sup>50</sup> Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengero, so sas avričordo, kanastar sas kerdo o svetos,

<sup>51</sup> le Abeloskere ratestar dži ko rat le Zachariašoskero, saves murdardan maškar o chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleñje ela potrestimen vaš oda savoro.

<sup>52</sup> Vigos tumenge, zakoñikale! Bo ilan e kleja le vudarestar, so phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na gelan a olenge, save kamenas, na domukenas.”

<sup>53</sup> Sar gela odarik avri, chudle o zakoñika the o Farizeja pre leste igen te džal a phučkernas lestar pal o but veci,

<sup>54</sup> hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

## 12

### *Te merkinen pre le Farizejengero kvasos*

<sup>1</sup> Medik pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre, chudla o Ježiš ešeb (peršo) te vakere peskere učeníkenge: “Chrañinen tumen le Farizejengere kvasostar, so hin o dujemujeskeriben.

<sup>2</sup> Ale nič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane nič počoral, so pes jekhvar na sikavela.

<sup>3</sup> Vašoda savoro, so vakerdan andro kalipen, pes šunela andro svetlos a oda, so phendjan počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

### *Kastar te daral*

<sup>4</sup> Ale tumenge – mire prijatelenge – phenav: Ma daran tumen olendar, save murdaren o telos a palis imar nič buter našti keren.

<sup>5</sup> Ale sikavava tumenge, kastar tumen majinen te daral: Daran tumen olestar, ko šaj murdarel o telos a hin les the zor tumen te čhivel andro peklos. He, phenav tumenge: Lestar tumen daran!

<sup>6</sup> Či na bikenen pandž cikne čiriklen vaš o duj minci? A o Del aňi pre jekh lendar na bisterel.

<sup>7</sup> Ale tumenge hin zgende mek savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but cikne čirikle.

### *Te pridžanel le Ježiš anglo manuša*

<sup>8</sup> Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskero pridžanela anglo aňjela le Devleskere.

<sup>9</sup> Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskere aňjela.



10 Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskero, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhinela pro Sentno Duchos, oleske na ela odmuklo.

11 Sar tumen lidžana andro sinagogi, anglo uradi the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar pes brañinena a so vakerena.

12 Bo o Sentno Duchos andre odi ora tumenge sikavela, so te phenel.”

*Pal o nagodaver barvalo manuš*

13 Varesavo dženo ole nipendar leske phenda: “Učitelina, phen mire phraleske, hoj peske te rozulavel manca o dedictvos!”

14 Ale ov odphenda: “Manušeja, ko man ačhađa te sudzinel, abo te rozulavel maškar tumende?”

15 A phenda lenge: “Dikhen a merkinen pre tumende, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen andro barvalipen.”

16 Phenda lenge podobenstvo: “Varesave barvale manušeske anda e phuv but ulipen.

17 Gondolinelas peske andro jilo a phenda: ‘So kerava? Bo nane man, kaj te sthovel miro ulipen.’

18 A phenda: ‘Kerava kada: Čhivava tele mire šopi a kerava lendar bareder a sthovava ode savoro miro ulipen the miro barvalipen

19 a phenava mänge: Dušo miri, hin tut but barvalipen sthodo pro but berša; akana imar odpočovin, cha, pi a mulatin!’

20 Ale o Del leske phenda: ‘Tu nagodaver! Mek adi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidňal, kaske ačhela?’

21 Avke ela oleha, ko peske sthovel o barvalipen a nane barvalo andro Del.”

*Te mukas pes pro Del andre savoreste*

22 Phenda peskere učeňikenge: “Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aňi pal tumaro telos, hoj so urena.

23 Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o telos hin buter sar o uraviben.

24 Dikhen pro vrani! Aňi na sadzinen, aňi na kiden upre; nane len špajzi aňi šopi a o Del len čalarel. Či tumen na mon buter sar o čirikle?

25 Ńiko tumendar našti phenel: ‘Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.’

26 Te aňi oda nekcikneder našti keren, akor soske pes starinen pal aver veci?

27 Dikhen pro kvitki pre mała, sar baron. Na keren buči aňi na heklinen. No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskero šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

28 Akor, te o Del e malakeri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha!

29 Ma gondolinen ča pal oda, so chana abo so pijena. Ma trapinen tumen pal oda!

30 Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskere. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kempel.

31 Ale roden ešeb (peršo) o krališagos le Devleskero a ov tumen dela savore kala veci.

32 Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o krališagos!

33 Bikenen tumaro barvalipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čingersalon, o barvalipen andro ņebos, so šoha (ňikda) na našłola – ode, kaj o živaňis pes na dochudel a o kirme na chan.

34 Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ela the tumaro jilo.”

*Pal o sluhi, save merkinen*

35 “Aven furt pririchtimen a o momeľa tumenge mi labon!

36 Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskere Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela.

37 Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende.

38 Te avľahas pal jepaš rat, či ko tosara, bachtale hine ola sluhi, saven arakhlahas, hoj na soven!

39 Ale kada džanen, hoj te džanľahas o gazdas, andre savi ora rači avela o živaňis, merkindahas a na domukľahas leske te džal andro peskero kher.

40 Vašoda the tumen aven pririchtimen, bo o Čhavo le Manušeskero avela andre ora, so na užarena.”

*Pal o verno the godaver sluhas*

41 O Peter leske phenda: “Rajeja, ča amenge phenes kada podobnostvo, vaj savoredženenge?”

42 O Raj odphenda: “Akor, ko hin oda verno the godaver sluhas, saves ačhađa leskero raj upral peskere sluhi, hoj len te del te chal pro časos?”

43 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskero raj, sar avela, arakhela oda te kerel!

44 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskero barvalipen.

45 Ale te peske gondolindahas oda nalačo sluhas andre peskero jilo: 'Miro raj mek but na avela!' A chudlahas te marel le sluhen the le služken, čalahas, pilahas the mačilahas –

46 avela o raj ole sluhaske andro džives, so na užarel, the andre ora, so na džanel; rozčhanela les pro jepaš a dela les than maškar o napačabnaskere.

47 Oda sluhas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pririchtinda pes, aňi na kerđa avke, sar ov lestar kamelas, ela igen mardo.

48 A oda, ko na džanelas, ale kerel ola veci, vaš save peske zasogalinel (zaslužinel) mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudľa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.”

### *O Ježiš avel te rozulavel*

49 “Avľom e jag te čhivel pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te labol!

50 Ale mušnav te el boldo le bolipnaha a avke phares mange, medik pes oda na ačhela!

51 Gondolinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv? Na, ale phenav tumenge, hoj te rozulavav!

52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozulade, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin.

53 Rozulado ela o dad le čhaha a o čhavo le dadeha; e daj la čhaha a e čhaj la daha; e sasuj la boraha a e bori peskera sasaha.”

### *Te prindžaren o značeňja*

54 Phenđa le nipenge: “Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind a hin avke.

55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen a hin avke.

56 Tumen dujemujengere! Oda, so pes sikavel pre phuv the pro ňebos, džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?

57 Soske korkore pestar na rozsudzinen, so hin mištes te kerel?

58 Bo sar džas oleha, kaha rušes anglo raja, lačhuv leha avri mek pal o drom, hoj tut te na lidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugadiske a o slugadis tut čhidahas andre bertena.

59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži posledno minca.”

## 13

### *Vičinel le manušen ko pokaňje*

<sup>1</sup> Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarda o Pilat, sar obetinas le Devleske.

<sup>2</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Gondolinen tumenge, hoj ola Galilejčana, save avke cerpinenas, sas binošneder sar savore aver Galilejčana?”

<sup>3</sup> Phenav tumenge, hoj na – ale te tumen na visarena le binendar, savoredžene avke merena.

<sup>4</sup> Abo so tumenge gondolinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peľa e veža andro Siloe a murdarda len? Gondolinen tumenge, hoj on sas binošneder sar savore manuša, save bešen andro Jeruzalem?

<sup>5</sup> Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te tumen na visarena le binendar, savoredžene avke merena.”

### *Pal o figovňikos, so na del ovocje*

<sup>6</sup> A phenda kada podobenstvo: “Varesave manušes sas sadzimen figovňikos andre peskeri viňica. Avľa a rodelas upre ovocje, ale na arakhľa.

<sup>7</sup> Akor phenda le vinariske: ‘Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovňikos, ale na arakhav. Čhin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!’

<sup>8</sup> Ale ov leske phenda: ‘Rajeja, muk les mek ada berš, mek pašal leste kopalinava a čhivava hnojós.

<sup>9</sup> Šaj anel aver berš ovocje, ale te na, čhineha les tele.’ ”

### *Sastarel pro Šabbat jekha džuvľa*

<sup>10</sup> Jekh Šabbat (sombat) sikavelas andre sinagoga.

<sup>11</sup> Sas ode džuvľi, andre savi sas o nalačo duchos a trapinelas la le nasvalibnaha. Dešuochto (18) berš la bandarelas a oj pes aňi sikra našti rovňinelas avri.

<sup>12</sup> Sar la dikhľa o Ježiš, vičinda la ke peste a phenda lake: “Džuvľije, akanastar sal imar rozphandľi tire nasvalibnastar!”

<sup>13</sup> Thoda pre late o vasta. Oj pes takoj rovňarda avri a lašarelas le Devles.

<sup>14</sup> Akor cholisalila o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sastarda pro Šabbat, a phenda le nipenge: “Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te saston avri – ale ma keren oda pro Šabbat!”

<sup>15</sup> Ale o Raj leske odphenda: “Tu dujemujengero! Či na odphandel sako tumendar pro Šabbat peskera gurunňa vaj

peskere somaris andral e maštalna a na lidžal les ko pañi te pijel?

<sup>16</sup> Kadi džuvli hiñi le Abrahamoskeri čhaj a o beng la zaphandla andre imar dešuohtoto (18.) berš. Našti sas avrisastardi andral ola puta pro Šabbat?”

<sup>17</sup> Sar oda phenda, ladžanas pes savoredžene, save pre leste džanas. A savore nipi radisalonas ole savore bare vecenge, so ov kerelas.

*Pal o horčično semenos*

<sup>18</sup> Akor phenda: “Sar dičhol o krališagos le Devleskero a ke soste les pripodobñinava?

<sup>19</sup> Hino sar o horčično semenos, so iła o manuš a čhida andre peskeri mala. Ode barila, ačila lestar baro stromos a pre leskere konara peske kerde hñizdi o čirikle andral o ñebos.”

<sup>20</sup> Pale phenda: “Ke soste pripodobñinava o krališagos le Devleskero?

<sup>21</sup> Hino sar o droždi, so iła e džuvli a rozkerđa andre igen but aro\*, medik calo chumer na avla upre.”

*E cesno brana*

<sup>22</sup> Le dromeha andro Jeruzalem predžalas o fori the o gavora a sikavelas ode.

<sup>23</sup> Vareko leske phenda: “Rajeja, ena frima džene zachrañimen?” Ov odphenda:

<sup>24</sup> “Keren sa, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našti avena.

<sup>25</sup> Bo sar uštela o chulaj a zarinela o vudar a te tumen ačhena avri, durkinena pro vudar a phenena: ‘Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!’ Ov tumenge odphenela: ‘Na prindžarav tumen! Khatar san?’

<sup>26</sup> Akor chudena te vakerel: ‘Chahas the pijahas tuha a pre amare ulici sikavehas.’

<sup>27</sup> Ale phenela tumenge: ‘Na prindžarav tumen, khatar san. Džan mandar het, tumen, save kerenas o nalačhipen!’

<sup>28</sup> Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro krališagos le Devleskero a tumen avena avričhide.

<sup>29</sup> O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena paš o skamind andro krališagos le Devleskero.

<sup>30</sup> Avke, hin posledna, so ena ešebne, a hin ešebne, so avena posledna.”

\* 13:21 Oda hin trin miri abo 50 kili.

### *Vakerel pal o Herodes*

<sup>31</sup> Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende leske: "Av avri a dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel."

<sup>32</sup> Ov lenge phenda: "Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sastarav adadžives the tajsja a pre trito džives dokerava miri buči.

<sup>33</sup> Ale mušinav adadžives the tajsja the paltajsaste te phirel. Bo na del pes, hoj te merel o prorokos avrether sar andro Jeruzalem!

### *Le Ježišoske hin pharo pro Jeruzalem*

<sup>34</sup> Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, save hine bičhade ke tute! Kecivar kamlom te skidel tire čhaven avke, sar e kachni skidel peskere kachnoren tel peskere kridli, ale na kamlan!

<sup>35</sup> Dikh, mukava tumaro kher omuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar šoha (ňikda) na dikhena, medik na avela e ora, hoj phenena: '*Bachtalo, ko avel andro nav le Rajeskeru!*' "

## 14

### *Pale sastarel pro Šabbat*

<sup>1</sup> Jekhvar pro Šabbat (sombatone) geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo angluno Farizejis. A o Farizeja les dodikhenas avri.

<sup>2</sup> Anglal leste sas varesavo manuš, saveske o pindre the vasta sas šuvle.

<sup>3</sup> O Ježiš pes visarda ko zakoňika the farizeja a phučľa lendar: "Šaj pro Šabbat te sastarel, abo na?"

<sup>4</sup> Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iľa ole manušes, sastarda les a mukľa les te džal.

<sup>5</sup> Avke lenge phenda: "Te tumenge perela o čhavo vaj o bikos andre chaňig, ta na cirdena les avri takoj pro Šabbat?"

<sup>6</sup> A on leske pre oda na džanle te odphenel aňi lav.

### *Pal o ešebne the posledna thana*

<sup>7</sup> Sar dikhľa, hoj ola, save sas vičimen, peske kiden avri anglune thana, phenda lenge kada podobenstvo:

<sup>8</sup> "Te tut vareko vičanela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola vičinde šaj el vareko bareder sar tu.

<sup>9</sup> Bo avela oda, savo tumen sodujen vičinda a phenela tuke: 'Muk leske oda than!' Avke palis tu andre ladž džaha te bešel pro paluno than.

<sup>10</sup> Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda, savo tut vičindā, phenela tuke: ‘Phrala miro, beš tuke pašeder, pro feder than!’ Akor tut ela pačiv angle savoredžene, save tuha bešen pašal o skamind.

<sup>11</sup> Bo sako, ko pes upre hazdel, ela tele dikhlo, a oda, ko pes pokorinela, ela upre hazdlo.”

<sup>12</sup> Ole manušeske, savo les vičindā, phendā: “Te keres dilos, abo večera, ma vičin tuke tire prijatelen aňi le phralen aňi le pašutnen abo barvale suseden – bo te avke keres, the on tut palis šaj vičinen a dena tuke pale.

<sup>13</sup> Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaliken the le koren.

<sup>14</sup> A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a dela pes tuke pale akor, sar o čačipnaskere ena uštade andral o meriben.”

### *O podobenstvo pal e bari večera*

<sup>15</sup> Sar oda šundā jekh olendar, save leha bešen as paš o skamind, phendā leske: “Bachtalo, ko chala o maro andre le Devleskero krališagos!”

<sup>16</sup> No ov leske phendā: “Varesavo manuš kerđa bari večera a vičindā but dženen.

<sup>17</sup> Sar imar sas e večera, bičhađa peskere sluhās, hoj te phenel olenge, save hine vičimen: ‘Aven, bo imar hin savoro pririchtimen.’

<sup>18</sup> Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phendā: ‘Cindom maľa, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mange!’

<sup>19</sup> Aver phendā: ‘Cindom deš guruva a džav len te probalinel (skušinel) avri. Mangav tut, prebačin mange!’

<sup>20</sup> Pale aver dženo phendā: ‘Ilom mange romňa, a vašoda našti džav.’

<sup>21</sup> Sar avľa pale o sluhās, phendā oda peskere rajeske. Akor cholisalila o chulaj a phendā peskere sluhāske: ‘Dža sigo andro foros pro droma the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaliken the le koren!’

<sup>22</sup> O sluhās phendā: ‘Rajeja, ačila pes avke, sar phendal, a mek hin than.’

<sup>23</sup> A o raj phendā le sluhāske: ‘Dža avri le forostar pro droma the malakere dromora a ispiden pre lende te aven, hoj miro kher te el pherdo!’

<sup>24</sup> Bo phenav tumenge, hoj aňi jekh ole muršendar, save sas vičimen pro bijav a odphende, na chana miri večera.”

### *Sar te džal pal o Kristus*

<sup>25</sup> Džanas leha but nipi. Ov pes visarda ke lende a phendā:

26 “Našti aves miro učeņikos, medik man feder na kameha sar tire dades vaj tira da, tira romņa abo tire čhaven, tire phralen vaj tire pheņen. Našti aves pal ma, medik man feder na kameha sar tiro dživipen.

27 Oda, ko na lel peskero kerestos a na avel pal ma, našti el miro učeņikos.

28 Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb (peršo) na bešel, hoj te zrachinel, či les hin pre oda, hoj te dokerel cali veža?

29 Hoj palis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerđa o zakladi a nane les pre oda, hoj te dokerel.

30 A phenena: ‘Kada manuš chudļa te ačhavel a našti dokerđa.’ ”

31 “Abo savo kralis džal andro mariben avre kraliha, medik ešeb (peršo) na bešel a na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000 manušenca?

32 Te na, akor bičhavela peskere sluhēn medik leskero ņeprijaťelis hino dur, hoj pes leha te dothovel pal o smirom.

33 Avke ņiko, ko na omukel savoro, so les hin, našti el miro učeņikos.”

### *Pal o lon*

34 “O lon hino lačo, ale te o lon našavela peskero londipen, sar šaj te dochudel pale o londipen?

35 Nane lačo aņi andre phuv aņi andro hnojos, vašoda les čhivena het. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!”

## 15

### *Pal o našado bakroro*

1 O colņika the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.

2 O Farizeja the o zakoņika dudrinenas a phenenas: “Kada manuš prilē le binošnen a chal lenca.”

3 Akor lēnge phendā kada podobēnstvo:

4 “Te varekas tumendar ela šel (100) bakre a jekhes lendar našadahas, či na mukela olen eņavardeš the eņa (99) pre maļa a na džala pal oda, savo našlila, medik les na arakhela?

5 Sar les arakhel, lel peske les pro vali a radisaľol.

6 A sar avel khēre, vičinel le prijaťelen the le suseden a phenel lēnge: ‘Radisaľon manca, bo arakhlom le bakres, savo mange našlila!’

7 Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ņebos upral jekh binošno manuš, savo pes visarela ko Del, sar upral ola eņavardeš the eņa (99) čačipnaskere, savēnge pes na kampil te visarel le binendar.”



*Pal e našadi minca*

<sup>8</sup> “Abo, te varesava džuvľa ela deš rupune minci a te jekh lendar našadahas, či na labarela e momeli a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel, medik ola love na arakhela?”

<sup>9</sup> Sar la arakhela, vičinela le prijatelken the le susedken a phenela: ‘Radisaŕon manca, bo arakhlom o love, so našadom!’

<sup>10</sup> Phenav tumenge, hoj ajsa radišagos hin maškar o aňjela le Devleskere upral jekh binošno manuš, savo pes visarel le binendar ko Del.”

*Pal o našado čhavo*

<sup>11</sup> A phenďa: “Varesave manušes sas duj čhave.

<sup>12</sup> O terneder čhavo phenďa le dadeske: ‘Dado, de mange miro kotor tire barvalipnastar!’ Avke o dad lenge rozulaďa o barvalipen.

<sup>13</sup> Pal varesave dživesa o terneder čhavo iľa savoro a geľa het dur andre varesavi phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerďa savoro peskero barvalipen.

<sup>14</sup> Sar imar savoro prečala, avľa bari bokh andre odi phuv a na sas les so te chal.

<sup>15</sup> Geľa a chudľa te kerel buči prekal varesavo manuš, savo andre odi phuv bešelas. Ov les bičhaďa pre peskere maľi te pasinel le balen.

<sup>16</sup> Kamelas pes te čaľarel ča ole cipenca, so chan o bale, ale ňiko leske len na delas.

<sup>17</sup> Akor pes zagondolinda a phenďa peske: ‘Keci robotňiken ke miro dad hin but chaben a me kade merav bokhatar!’

<sup>18</sup> Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerďom binos anglo ňebos the angle tu,

<sup>19</sup> imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man sar jekhe tire robotňiken.’

<sup>20</sup> Akor ušťaľa a džalas ke peskero dad. Ov mek sas dur, sar les dikhľa leskero dad. Ačhľa leske pharo pro čhavo, denašľa ke leste, obchudľa les a čumidľa les.

<sup>21</sup> O čhavo leske phenďa: ‘Dado, kerďom binos anglo ňebos the angle tu a imar buter na som hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo.’

<sup>22</sup> Akor phenďa o dad peskere sluhenge: ‘Anen sigo nekšukareder ruchos a uren pre leste! Thoven e angrusi pro angušť a o sandalki pro pindre!’

<sup>23</sup> Len ola thula gurumňora a murdaren la! Chas a radisaľuvas,

<sup>24</sup> bo kada miro čhavo sas mulo a obdžidila, sas našado a arakhľa pes!’ A chudle te radisaľol.

<sup>25</sup> Leskero phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas pašes ko kher, šunďa o bašaviben the o kheliben.

26 Vičinda peske jekhes le sluhendar a phučľa lestar, so pes ačhľa.

27 Ov leske phenda: 'Tiro phral avľa pale, a vašoda, hoj avľa sasto, tiro dad murdarda thula gurunora.'

28 Ov cholisalila a na kamla te džal andro kher. Avke avľa pal leste leskero dad a prevakerelas les.

29 Ale ov odphenda peskere dadeske: 'Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda, so mange phenes, ale man šoha (ňikda) na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire prijatelenca.

30 Ale sar avľa kada tiro čhavo, savo le lubňenca rozkerđa tiro barvalipen, murdardaľ prekal leste thula gurunora.'

31 O dad odphenda: 'Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro, hin the tiro.

32 Ale kampil te radisalol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a obdžidila; sas našado a arakhľa pes.' "

## 16

### *Pal o napačivalo slugas*

1 O Ježiš vakerelas peskere učeňikenge: "Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh slugas, savo leske dodikhelas pro barvalipen. A avle pro slugas te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvalipen.

2 Avke peske les vičinda a phenda: 'So šunav pal tu? Sikav mange, so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter naši dodikheha pre miro barvalipen.'

3 O slugas peske phenda: 'So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopalinel na birinav a te žobrinel man ladžav.

4 Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskere khera, sar našavava e buči.'

5 Po jekhes peske vičinda olen, save kamenas le rajeske, a le ešbnestar phučľa: 'Keci kames mire rajeske?'

6 Odphenda: 'Šel bečki olivovo olejos.' Ov leske phenda: 'Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda (50).'

7 Palis phučľa le dujtonestar: 'Tu keci kames?' Odphenda: 'Ezeros (1 000) gone žužodiv.' Ov leske phenda: 'Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel (800).'

8 A o raj ašarda le napačivale slugas, hoj kerđa ajsi godaver veca. Bo kale svetoskere manuša keren jekh ke aver godavereder, sar o čhave le svetloskere.

9 Phenav the tumenge: Keren tumenge prijatelen le načačipnaskere barvalipnastar. Hoj on tumen te prilen andro večne khera, sar jekhvar našlola oda barvalipen."

10 “Oda, ko hino pačivalo andro frima, hino pačivalo the andro but, a ko nane pačivalo andro frima, nane pačivalo aňi andro but.

11 Te na sanas pačivale andre le svetoskero barvalipen, ko tumenge dela oda čačo barvalipen?

12 A te na sanas pačivale andre oda, so na sas tumaro, ko tumenge dela oda, so hin tumaro?”

13 “Ňiko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le svetoskere barvalipnaske.”

14 Oda savoro šunenas the o Farizeja, save igen kamenas o love, a asanas lestar.

15 A o Ježiš lenge phenda: “Tumen san ola, save korekore pestar keren čačipnaskere anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin baro anglo manuša, oda hin anglo Del džungipen.”

### *Aver sikavibena le Ježišoskere*

16 “O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerel pal o krališagos le Devleskero a sako pes ispidel zoraha andre.

17 Ale sigeder o ņebos the e phuv našlona, sar te našlilahas andral o Zakonos jekh čjarkica.

18 Sako, ko premukel peskera romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske lela kajsa romňa, sava aver rom premukla, kerel o lubipen.”

### *O barvalo the o Lazar*

19 “Sas jekh barvalo manuš, savo pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes.

20 Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašlolas paš leskeri brana a sas les pherdo vredi.

21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind, no mek the o rikone avenas a lžinenas leske o vredi.

22 Ačhila pes, hoj o čoro manuš muľa a o aňjela les ligende paš o Abraham andro ņebos. Muľa the o barvalo a sas parumen.

23 Paľis andro peklos andro dukha hazdňa o jakha a dikhľa dural le Abraham the le Lazar paš leste.

24 Akor vriskinda: ‘Dado Abraham, av ke ma jileskero! Bičhav le Lazar, hoj te močinel o agor le anguštestar andro paňi a te cindarel mange e čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!’

25 O Abraham phenda: 'Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudehas savoro lačhipen, sar dživehas, a o Lazar chudľa o nalačhipen. Avke akana ov radisalol a tu cerpines.

26 A mek ke oda hin maškar amende the tumende bari chev, hoj ola, save kamen te predžal adarik, našti predžan a aňi ola, save kamen te avel odarik kade, našti pes dochuden ke amende.'

27 Phenda: 'Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskero kher,

28 bo hin man pandž phrala. Mi džal lenge te phenel pal ada dukhengero than, hoj pes the on te na dochuden ade!'

29 Ale o Abraham leske phenda: 'Hin len o Mojžiš the o Proroka – len mi šunen!'

30 O barvalo odphenda: 'Na, dado Abraham! Ale te vareko uštela andral o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!'

31 Ale o Abraham phenda: 'Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aňi akor, te vareko uštela andral o meriben.' "

## 17

### *Te na cirden avres pro binos*

1 O Ježiš phenda peskere učeňikenge: "Mušinen pes te ačhel ola veci, so cirden le manušen pro binos, ale vigos ole manušeske prekal kaste oda avel.

2 Feder leske ulahas te leske thodehas baro bar\* pre meň a čhidehas les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknorendar.

3 Merkinen tumenge! Te kerdahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela le binostar, odmuk leske.

4 A te eftavar andro džives kerdahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu avlahas a phendahas: 'Prebačín, odmuk mange' – odmukeha leske!"

### *Pal o pačaben*

5 O apoštola phende le Rajeske: "De amen bareder pačaben!"

6 O Raj phenda: "Te tumen ulahas o pačaben sar o horčično semenos, phendanas kale stromoske: 'Le tut avri the le koreňenca a zasadzin tut andro moros,' šundahas tumen."

### *O sluhas the leskeri buči*

7 "Te hin tumen sluhas, savo orinel abo pasinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar avel pal e maľa: 'Av, beš tuke paš o skamind?'

\* 17:2 O baro bar andral o malmos

<sup>8</sup> Sigeder leske phenela: 'Pririchtin mange e večera, le pre tu e leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu palis chaha the pijeha'.

<sup>9</sup> Či palikerel ole slugaske vaš oda, hoj kerda oda, so leske sas phendo?

<sup>10</sup> Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: 'Sam ča o sluhi, save peske na zasogalinas (na zaslužinas) nič. Kerdam ča oda, so mušindam te kerel.'

### *Sastarel le deše malomocnen*

<sup>11</sup> O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja.

<sup>12</sup> Sar doavla andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocne murša, save dural ačhenas

<sup>13</sup> a zoraha vriskinenas: "Ježiš! Učitelina! Av ke amende jileskero!"

<sup>14</sup> Sar len dikhla, phenda lenge: "Džan a sikaven tumen le rašajenge!" A sar džanas, sas obžužarde andral o malomocenstvo.

<sup>15</sup> Jekh lendar, sar dikhla, hoj sastila avri, avla pale a zorale hangoha lašarelas le Devles.

<sup>16</sup> Le mujeha bandila dži ke phuv paš le Ježišokere pindre a palikerelas leske. A ov sas Samaritanos.

<sup>17</sup> Akor phenda o Ježiš: "Či na sastile avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene?"

<sup>18</sup> On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?"

<sup>19</sup> Phenda leske: "Ušti a dža, tiro pačaben tut sastarda."

### *Kana avela o krališagos le Devleskero*

<sup>20</sup> Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o krališagos le Devleskero, ov lenge odphenda: "O krališagos le Devleskero na avela avke, hoj les te dikhas.

<sup>21</sup> Aňi na phenena: 'Dikh, kade hino!' abo 'Kode hino!' Bo o krališagos le Devleskero hin maškar tumende!"

<sup>22</sup> Phenda le učenikenge: "Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Čhas le Manušeskeres, ale na dikhena.

<sup>23</sup> Phenena tumenge: 'Dikh, kode hino!' vaj 'Kade hino!' Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende!

<sup>24</sup> Bo avke, sar o perumos demel a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskero andre peskero džives.

<sup>25</sup> Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te el odčhido kale pokoleňjostar.

<sup>26</sup> Sar sas andro Noachoskere dživesa, avke ela the andro dživesa, sar avela o Čhavo le Manušeskero.

<sup>27</sup> Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos. Akor avľa e potopa a savore mule.

<sup>28</sup> Avke sas the andro dživesa le Lotoskere: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadzinenas a ačhavenas khera,

<sup>29</sup> ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhađa e jag the sira andral o ňebos a savore mule.

<sup>30</sup> Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskero.

<sup>31</sup> Ko ela oda džives pre strecha a leskere veci ena andro kher, te na avel tele len te lel. Aňi oda, so ela pre maľa, pes te na visarel pale!

<sup>32</sup> Leperen pre Lotoskeri romňi!

<sup>33</sup> Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskero dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela.

<sup>34</sup> Phenav tumenge: Odi rat duj džene ena pro haďos: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

<sup>35</sup> Duj džuvľija jekhetane erňinena: Jekh ela ili a dujto ačhela.

<sup>36</sup> [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]”

<sup>37</sup> On leske odphende: “Kaj, Rajeja?” Ov lenge odphenda: “Ode, kaj ela o felos, ode pes skidena the o supi.”

## 18

### *O sudcas the e vdova*

<sup>1</sup> O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kempel te modľinel a te na omukel pes:

<sup>2</sup> “Andre jekh foros sas sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas.

<sup>3</sup> Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‘Zaačh vaš ma anglo manuš, savo pre ma džal!’

<sup>4</sup> Ov but na kamelas oleha nič te kerel. Ale palis peske phenda: ‘Na darav man le Devlestar a le manušestar na ladžav,

<sup>5</sup> ale vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, zaačhava vaš late, bo imar la našti zľidžav, sar avke phirel pal ma.’ ”

<sup>6</sup> O Raj phenda: “Šunen, so phenda oda načačipnaskero sudcas!

<sup>7</sup> Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen? Či len mukela but te užarel?

<sup>8</sup> Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le Manušeskero o pačaben pre phuv, sar avela?”

*O Farizejis the o colňikos*

<sup>9</sup> Olenge, save pačanas andre peste, hoj hine čačipnaskere a oklen dikhenas tele, vakerelas kada podobenstvo:

<sup>10</sup> “Duj murša pes gele andro chramos te modlinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas colňikos.

<sup>11</sup> O Farizejis peske ačhila a kavke pes andre peste modlinelas: ‘Devla, palikerav tuke, hoj na som ajsa sar okla manuša, save čoren, hine načačipnaskere a keren o lubipen – abo sar kada colňikos.

<sup>12</sup> Poscinav man duvar andro kurko a dav o dešto andral savoreste, so chudav.’

<sup>13</sup> Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ňebos, ale pes marelas pal o kolin a phenelas: ‘Ó, Devla, av ke ma jileskero, bo som binošno!’

<sup>14</sup> Phenav tumenge, hoj ov geľa khere a sas leske odmukle o bini, ale avreske na. Bo sako, ko pes upre hazdel, ela pokorimen, a oda, ko hin pokorno, ela upre hazdlo.”

*O Raj le čhavorenca*

<sup>15</sup> Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge.

<sup>16</sup> Ale o Ježiš len vičinda ke peste a phenda: “Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengero hin o krališagos le Devleskero.

<sup>17</sup> Čačipen phenav tumenge: Ko na pilela le Devleskero krališagos sar čhavoro, šoha (ňikda) andre na džala.”

*O barvalo terno murš*

<sup>18</sup> Varesavo angluno manuš lestar phučľa: “Lačo Učitelina, so te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?”

<sup>19</sup> O Ježiš leske phenda: “Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del.

<sup>20</sup> O prikazaňja džanes: ‘*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre tiro pašutno! De pačiv tira da the le dades!*’ ”

<sup>21</sup> Ov odphenda: “Kada savoro imar mire terňipnastar dolikerav.”

<sup>22</sup> Sar oda šunda o Ježiš, phenda leske: “Mek jekh veka tuke kampil. Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ňebos. Palis av a phir pal ma!”

23 Ale sar oda šundā, ačhila igen smutno, bo sas igen barvalo.

24 Sar oda dikhla o Ježiš, phenda: “Sar phares avena andro krališagos le Devleskero ola, saven hin barvalipen!

25 Lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakeri chev, sar le barvaleske andro Devleskero krališagos.”

26 Akor phende ola džene, save oda šunde: “Ta akor, ko šaj el spasimen?”

27 O Ježiš odphenda: “So našti keren o manuša, o Del šaj.”

28 O Peter phenda: “Dikh, amen omuklam savoro a gełam pal tu.”

29 O Ježiš lenge phenda: “Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš o krališagos le Devleskero peskero kher, vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la romňa, abo le čhaven,

30 chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela, mek the o večno dživipen.”

### *Vakerel pale pal peskero meriben*

31 Ila peske le dešudujen a phenda: “Džas andro Jeruzalem a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskero.

32 Bo dena les le Nažidenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre leste.

33 Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.”

34 Ale on na achalile nič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Añi na džanenas pal soste vakerel.

### *Sastarel le kores paš o Jericho*

35 Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas paš o drom a žobrinelas.

36 Sar šundā le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel.

37 Phende leske: “O Ježiš Nazaretsko adarik džal.”

38 Akor o koro vriskinda: “Ježiš, Čhavo le Davidoskero! Av ke ma jileskero!”

39 Ola, save džanas anglal, phenenas leske, hoj te čhittel, ale ov mek zoraleder vriskinda: “Čhavo le Davidoskero! Av ke ma jileskero!”

40 Avke zaačhila o Ježiš a phenda, hoj les te anen ke leste. Sar avla paš leste, phučla lestar:

41 “So kames, hoj tuke te kerav?” Ov phenda: “Rajeja, kamav te dikhel.”

42 O Ježiš leske phenda: “Dikh! Tiro pačaben tut sastarda.”



43 Takoj chudla te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore nipi, save oda dikhle, lašarenas le Devles.

## 19

### *O Zacheus*

1 Palis geła andro Jericho.

2 Ode sas varesavo murš, savo pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune colnikendar a sas barvalo.

3 Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les naši dikhla, bo sas cikno.

4 Denašla anglal a geła upre pro dzivo figovņikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš majinelas te predžal.

5 Sar avla o Ježiš pre oda than, dikhla upre a phendā leske: “Zacheus, av sigo tele, bo adadžives mušnav te ačhel andre tiro kher!”

6 Ov avla sigo tele a radišagoha les priiła.

7 Savore, save oda dikhle, dudrinenas a phenenas: “Ko binošno manuš geła andro kher!”

8 Ale o Zacheus uštila a phendā le Rajeske: “Jepaš mire barvalipnastar, Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občordom, dav leske pale štarval ajci.”

9 O Ježiš leske phendā: “Adadžives avla o spaseņje kale khereske, bo the ov hino o čhavo le Abrahamoskero.

10 Bo o Čhavo le Manušeskero avla, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.”

### *Pal o talenti*

11 Sar oda šunenas, phendā mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a ola nipi peske gondolinenas, hoj imar takoj pes sikavela o krališagos le Devleskero.

12 Avke phendā: “Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o krališagos a palis majindā te avel pale.

13 Vičindā peske deše sluhen, diña len deš talenti a phendā lenge: ‘Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.’

14 Ale o manuša andral leskeri phuv les naši avri ačhenas a bičhade pal leste le sluhen, hoj te phenen: ‘Na kamas, hoj kada manuš te el amaro kralis.’

15 Sar imar ode preiła o krališagos, avla pale andre peskeri phuv a phendā: ‘Vičinen le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodña.’

16 Avla ešebno a phendā: ‘Rajeja, tiro talentos zarodña aver deš talenti.’

17 A ov leske phendā: ‘Mištes, lačo sluhona! Vašoda, hoj salas pačivalo andro frima, ela tut autorita upral o deš fori.’

18 Palis avľa dujto a phendã: ‘Rajeja, tiro talentos zarodña pandž talenti.’

19 Leske phendã: ‘The tu av upral o pandž fori.’

20 Aver avľa a phendã: ‘Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo andro khosno.

21 Daravas tutar, bo sal zoralejleskero. Les oda, so tuke na odthodal, a kides upre oda, so na sadzindal.’

22 O raj leske phendã: ‘Tu nalačo sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phendal. Džanehas, hoj som zoralejleskero, hoj lav oda, so mange na odthodom, a kidav upre oda, so na sadzindom.

23 Akor soske na diňal mire love olenge, save keren le lovenca, a sar me avľomas, ilomas mange pale buter?’

24 Olenge, save ode ačhenas, phendã: ‘Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.’

25 Odphende leske: ‘Rajeja, se les imar hin deš talenti!’

26 Odphendã: ‘Sakones, kas hin, oles ela dino; ale oleslar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.

27 A ole manušen, save man na kamenas kraliske – anen kade a murdaren len angle mande!’ ”

### *Avel andro Jeruzalem le lašaribnaha*

28 Sar oda phendã, geľa anglal o manuša a džalas andro Jeruzalem.

29 Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo Verchos, bičhađa duje peskere učeňiken

30 a phendã lenge: “Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha (ňikda) ňisavo manuš na bešľa. Odphanden les a anen les ke ma.

31 Te tumendar vareko phučela: ‘Soske les odphanden, phenena leske kavke: ‘Le Rajeske les kempel.’ ”

32 On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phendã.

33 A sar odphandenas le somaricis, leskere chulaja lenge phende: “Soske odphanden le somaricis?”

34 On odphende: “Le Rajeske les kempel.”

35 Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskere ruchi a thode le Ježiš upre te bešel.

36 Sar džalas, rakinenas peskere gada pro drom.

37 Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo Verchos, chudle savore ola but učeňika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle

38 a vičinenas: “Bachtalo o kralis, savo avel andro nav le Rajeskero! O smirom pro ňebos the o lašariben le Devleske!”

<sup>39</sup> Ale varesave Farizeja, save sas maškar ola but nipi, leske phende: “Učitelina, dovaker tire učenikenge!”

<sup>40</sup> Ale ov lenge odphenda: “Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vriskinena!”

### *O Raj rovel upral o Jeruzalem*

<sup>41</sup> Sar avla o Ježiš pašeder a dikhla o foros, zarunda upral leste.

<sup>42</sup> A phenda: “No, te ča andre kada džives prindžardalas, so tut šaj del o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha.

<sup>43</sup> Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire neprijateľa ačhavena pašal tu o barikadi, rozačhavena pes pašal tu a ispidena tut pal savore seri.

<sup>44</sup> Rovnarena tut la phuvaha a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžardal o časos, sar tut avla o Del te zachrañinel.”

### *O Ježiš žužarel o chramos*

<sup>45</sup> Geľa andro chramos a chudla andral te tradel avri olen, save ode bikenenas the cinenas

<sup>46</sup> a phenda lenge: “Hin pisimen: ‘Miro kher pes vičanela kher prekal o modlitbi’, ale tunen lestar kerđan kher prekal o živaňa!”

<sup>47</sup> Paľis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o nekbareder rašaja, o zakoñika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.

<sup>48</sup> Ale na džanenas, so te kerel, bo savore nipi calo časos igen mištes šunenenas leskere lava.

## 20

### *O phučiben pal leskeri zor*

<sup>1</sup> Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas andro chramos le manušen a vakerelas lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o nekbareder rašaja, o zakoñika the o phuredera le manušengere

<sup>2</sup> a phende leske: “Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita?”

<sup>3</sup> A ov lenge odphenda: “The me tumendar vareso phučava a odphenen mange.

<sup>4</sup> O bolipen le Janoskero sas andral o ñebos, vaj le manušendar?”

<sup>5</sup> On gondolinenas maškar peste: “Te phenaha: ‘Andral o ñebos,’ phenela amenge: ‘Akor soske leske na pačandiljan?’

<sup>6</sup> A te phenaha: ‘Le manušendar’ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.”

<sup>7</sup> Avke odphende: “Na džanas khatar leskero bolipen.”

8 O Ježiš lenge phenda: “Añi me tumenge na phenava, sava autoritaha kada kerav.”

*O podobenstvo pal o nalače chulaja*

9 Chudľa te vakerel le manuŝenge kada podobenstvo: “Varesavo manuŝ sadzinda e viñica, diña la kečeñ le chulajenge a geľa het pro but berša.

10 Sar avľa o časos, bičhađa peskere sluhas ke ola chulaja, hoj les te den olestar, so barila andre viñica. Ale ola chulaja les marde, bičhade les pale a na dine les nič.

11 A bičhađa dujtone sluhas. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les pale a na dine les nič.

12 Palis bičhađa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.

13 Akor phenda o raj la viñicakero: ‘So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav. Sar les dikhena, ladžana pes lestar.’

14 No sar les dikhle ola chulaja, gondolinenas maŝkar peste a phende peske: ‘Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!’

15 Čhide les avri andral e viñica a murdarde les. No, so lenca kerela o raj la viñicakero?

16 Avela, murdarela kale chulajen a e viñica dela avrenge.”

Sar oda ŝunde, phende: “Te na pes oda ačhel!”

17 Ale ov dikhľa pre lende a phenda: “Akor so oda hin oda, so hin pisimen?”

*‘O murara odčhide ipen oda bar, so pre stavba hino hlavno.’*

18 Sako, ko perela pre oda bar, pes phagerela, a pre kaste perela, oles rozmarela.”

19 O nekbareder raŝaja the o zakoñika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas pes le manuŝendar. Bo prindžarde, hoj pre lende phenda kada podobenstvo.

*O phučiben pal o dañe*

20 Kamenas les te chudel avri, a vaŝoda bičhade pre leste le ŝpionen, save pestar kamukeri kerenas čačipnaskere, hoj les te chuden pro lava a palis les te den andro vasta the andre zor le vladariske.

21 A phučle lestar: “Učitelina, džanas, hoj miŝtes vakeres the sikaves a na dikhes pro manuŝ, ale sikaves le Devleskero drom andro čačipen.

22 Phen amenge, či kempel te počinel le Cisariske o dañe, vaj na?”

23 No o Ježiš predikhľa lengero budžañdipen a phenda lenge: “Soske man kamen te chudel pro lav!”

24 Sikaven mange o denaris (e minca). Kaskero obrazis the nav upre hin?” On phende: “Le Cisariskero.”

25 O Ježiš lenge phenda: “Den oda, so hin le Cisariskero, le Cisariske, a so hin le Devleskero, le Devleske.”

26 A naši les chudle andro lav anglo manuša. Čudalinde pes upral oda, so lenge odphenda, a imar sas čhit.

*O phučiben pal o večno dživipen*

27 Palis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša naši ušten andral o meriben. Phučle lestar:

28 “Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda: *‘Te merela varekaske o phral a mukela peskera romňa bi o čhave, leskero phral peske mi lel ola romňa a mi kerel le phraleske čhaven.’*

29 Sas efta phrala. Ešebno iľa romňa, muľa a na sas les čhave.

30 Avke peske la iľa dujto, ale the ov muľa.

31 The trito peske la iľa a avke kerde the savore efta phrala, na zamukle čhaven a mule avri.

32 Palis muľa the odi romňi.

33 Akor kaskeri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben, te savore efta phrala laha dživenas?”

34 O Ježiš lenge phenda: “O manuša pre kada svetos peske len romňen a džan romeste.

35 Ale ola, save hine hodne te uštel andral o meriben a te dživel andro časos, so avela, imar na lena romňen aňi na džana romeste.

36 Bo imar naši merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskere čhave, bo sas uštade andral o meriben.

37 A hoj o mule čačes uštena, sikađa the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamoskero, o Del le Izakoskero a o Del le Jakoboskero.*

38 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.”

39 Akor varesave džene le zakoňikendar phende: “Učitelina, mištes phenda!”

40 A buter pes imar na tromandïle (na odvažinde) te phučel.

*O phučiben pal o čhavo le Davidoskero*

41 O Ježiš lenge phenda: “Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskero?”

42 Se korkoro o David phenel andro Žalmi:

*‘O Raj phenda mire Rajeske:*

*Beš tuke pal miri čači (pravo) sera,*

*43 medik tuke na thovava tire*

*ňeprijatelen tel o pindre.’*

44 Te les o David vičinel ‘Rajeja’ akor, sar šaj el leskero čhavo?”

*Te merkinen pro zakoňika*

45 Sar les savore manuša šunenenas, phendā peskere učeňikenge:

46 “Merkinen tumenge pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te palikeren. Kamen anglune thana andro sinagogi a nekfeder thana pro hoscini.

47 On thoven avri le vdovenca a len lengere khera, ale but pes modľinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!”

## 21

*E čori vdova del nekbuter*

1 O Ježiš pes zadikhľa, sar o barvale denas o love andre le chamoskeri pokladňica.

2 Dikhľa the varesava igen čora vdova, sar ode čhida duj churde minci.

3 A phendā: “Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore.

4 Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskere čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.”

*O chamos ela tele čhido*

5 Sar varesave učeňika vakerenas pal o chamos, hoj hino avrišukalardo šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phendā:

6 “Avena dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Sa ela tele čhido.”

*O pharipena pro koňec sveta*

7 Phučle lestar: “Učitelina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?”

8 Ov phendā: “Merkinen, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse, save avena andre miro nav a phenena: ‘Me som o Kristus,’ the: ‘Odi ora imar hin pašes.’ Ma džan pal lende!

9 Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma daran! Bo oda pes mušinel ešeb (peršo) te ačhel, ale na ela takoj o koňec.”

10 Palis lenge vakerelas: “O narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos,

11 e phuv igen razisaľola a ela bari bokh the nasvalibena pre varesave thana. Sikavena pes veci, so anena bari dar, the bare znameňja andral o ňebos.

12 Ale mek angloda savoreste phandena tumen andre a džana pre tumende. Dena tumen andro sinagogi the andro bertení a lidžana tumen anglo krala the anglo vladara vaš miro nav.

13 Oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj te den o svedectvo.

14 Mištes achalon, hoj na kampil pes tumenge anglal te trapinen, so phenena pre peskeri obrana,

15 bo me tumen dava ajse lava the godi, pre save ňiko našti odphenela pale a našti obačhela ňiko olendar, save pre tumende džana.

16 Zradzinena tumen tumare daja the dada, o phrala, o pašutne the o prijateľa – a varekas tumendar the murdarena.

17 Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav.

18 Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našlola.

19 Te likerena avri, chudena peskero dživipen.

### *O Jeruzalem ela zničimen*

20 Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor džanena, hoj sigo les rozmarina a ela tele čhido.

21 Akor ola, save ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi. Ola, save ena andro foros, mi džan odarik het a ola, save ena pro mali, te na džan andro foros.

22 Bo oda ena o dživesa, sar o Del marela peskere manušen, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen.

23 Andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvlence, save den te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e choľi ela pre kala nipi.

24 Murdarena varesaven le šablenca; avren phandena andre a odlidžana len maškar savore narodi. A o Nažidi ena upral o Jeruzalem a zničinenena les, medik pes na pherarela lengero časos.

### *Sar avela o Čhavo le Manušeskero*

25 O znaŕeňja ena pro kham, pro čhon the pro čercheňa. O narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, bo igen hučinelena o moros the o vlni.

26 O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ňeboskere zora peha čhalavena.

27 Akor dikhena le Čhas le Manušeskeres te avel andre čhmara andre bari zor the andre slava.

28 Sar pes oda chudela te ačhel, ušten a hazden upre o šere, bo pašes hin tumaro spaseňje.”

### *O podobenstvo pal o figovňikos*

29 Phendā lenge kada podobenstvo: “Dikhen pro figovņikos the pre savore stromi!

30 Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ņilaj hino pašes.

31 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o krališagos le Devleskero.

32 Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleņje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

33 O ņebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha (ņikda) na našlona.

### *Te merkinen pre peste*

34 Merkinen pre tumende, te na gondolinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben the starišagi, so hin andre kada dživipen – hoj oda džives te na avel jekhvareste pre tumende.

35 Bo avela pre savore manuša, save bešen pre phuv, jekhvareste sar e pasca.

36 Vašoda ma soven, ale furt tumen modlinen ko Del, hoj te denašen savorestar, so pes majinel te ačhel a hoj te ačhen anglo Čhavo le Manušeskero.”

37 Prekal o džives sikavelas andro chramos a rači džalas avri a presovelas pro Olivovo Verchos.

38 A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

## 22

### *O Judaš zradzinel le Ježiš*

1 O Inepos e Patrađi, kana pes chalas o mare bi o drožđi.

2 O nekbareder rašaja the o zakoņika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le nipendar.

3 Akor geļa o satan andro Judaš, savo pes vičinel Iškarijotsko. Ov sas jekh le dešudujendar.

4 Sar o Judaš odgeļa, dovakerđa pes le nekbaredere rašajenca the le chramoskere velitelenca, sar les dela lenge andre.

5 On radisalile a dovakerde pes, hoj les dena love.

6 Ov priačiļa pre oda a rodelas, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

### *Pririchtinen e posledno večera*

7 Palis avļa o Inepos, sar pes chal o mare bi o drožđi, andre savo kampelas te murdarel le Patrađakere bakrores.

8 O Ježiš bičhađa le Peter the le Jan a phendā: “Džan a pririchtinen amenge o Patrađakero chaben, hoj te chas.”

9 On leske phende: “Kaj kames, hoj te pririchtinas?”



<sup>10</sup> Ov lenge phenda: “Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš, savo lidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala.

<sup>11</sup> A phenena le manušeske, kaskero hino o kher: ‘O Učitelis tuke phenel: Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patradakero chaben mire učeňikenca?’

<sup>12</sup> Ov tumenge sikavela upruno baro than, so imar ela pratimen avri. Ode amenge pririchtinen o chaben.”

<sup>13</sup> On odgele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda, a pririchtinde o Patradakero chaben.

### *E posledno večera*

<sup>14</sup> Sar avla odi ora, bešla peske paš o skamind a the o dešuduj (12) apoštola leha.

<sup>15</sup> Phenda lenge: “Igen kamavas tumenca te chal kada Patradakero chaben sigeder, sar cerpinava.

<sup>16</sup> Bo phenav tumenge, hoj imar les buter na chava, medik na ela pherardo andro krališagos le Devleskero.”

<sup>17</sup> Avke iľa e kuči, palikerđa a phenda: “Len kada a den jekh avreske.

<sup>18</sup> Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha (ňikda) na pijava olestar, so barol pre viňica, medik na avela o krališagos le Devleskero.”

<sup>19</sup> Avke iľa o maro a palikerđa. Phagerelas, podelas lenge a phenda: “Kada hin miro felos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.”

<sup>20</sup> Avke pal e večera iľa e kuči a phenda: “Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat, so pes čhorel avri vaš tumenge.

<sup>21</sup> Ale kade paš o skamind hin manca o manuš, savo man zradzinela.

<sup>22</sup> O Čhavo le Manušeskero mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole manušeske, ko les zradzinel.”

<sup>23</sup> Akor o učeňika chudle jekh avrestar te phučel, ko oda kerela.

### *Ko hin nekbareder*

<sup>24</sup> Chudle pes te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder.

<sup>25</sup> O Ježiš lenge phenda: “O kraľa lidžan le naroden zoraha a ola, saven hin autorita upral o nipi, pes den te vičinel: ‘O lačhejileskere.’

<sup>26</sup> Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o nekcikneder a oda, ko lidžal, mi el sar oda, ko služinel.

<sup>27</sup> Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, vaj oda, ko kerel pašal? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel.

<sup>28</sup> Tumen andre mire pokušeňja ačhenas paš ma.

29 A me tumen dava pravos, hoj te kralinen, avke sar man diña miro Dad,

30 hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro krališagos a te bešen pro troni a te sudzinen o dešuduj kmeñi le Izraeloskere.”

*Phenel, hoj o Peter les zaprinela*

31 O Raj phenda: “Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangla, hoj tumen te precidzinel sar o žužodiv (o zrnos).

32 Ale me vaš tu mangavas, hoj te na našlol tiro pačaben. Ale tu, sar pes jekhvar visareha, zoraľar tire phralen.”

33 Ov leske phenda: “Rajeja, tuha som pririchtimen te džal the andre bertena the pro meriben.”

34 Ov phenda: “Phenav tuke, Peter, hoj na gilavela adadžives o kohutos, medik trival na pheneha, hoj man na prindžares.”

35 Paľis lenge phenda: “Sar tumen bičhadom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki, či sas tumen vareso frima?” On phende: “Na sas.”

36 Akor lenge phenda: “Ale akana oda, kas hin o love, mi lel peske len a the e zajdica; oda, kas nane šabla, mi bikenel peskere gada a mi cinel peske.

37 Bo phenav tumenge, hoj mušinel pes mange te ačhel oda, so hin pal ma pisimen: *‘Rachinenas les le živañenca.’* Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar ačhel.”

38 On leske phende: “Rajeja, dikh, kade hin duj šabli.” Ov lenge phenda: “Dos hin.”

*Andre Getsemansko zahrada*

39 Paľis geľa avke sar furt pro Olivovo Verchos a o učeñika džanas pal leste.

40 Sar avľa pre oda than, phenda lenge: “Modľinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!”

41 Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa pro khoča a modľinelas pes:

42 “Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!”

43 A sikaďa pes leske o aňjelos andral o ñebos a delas les zor.

44 Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraľeder pes modľinelas. A leskero spocišagos pal leste čhordolas pre phuv sar ratvale kropaja.

45 Sar uštila pašal e modľitba, avľa ko učeñika a arakhľa len te sovel, bo on zasute andre žaľa.

46 Phenda lenge: “So soven? Ušten a modľinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!”

### *O Judaš zradzinel le Rajes*

<sup>47</sup> Medik ov vakerelas, avenas ke leste o nipi. Anglal lende džalas jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avla ko Ježiš, hoj les te čumidel.

<sup>48</sup> O Ježiš leske phendā: “Judašina, čumibnaha zradzines le Čhas le Manušeskere?”

<sup>49</sup> Sar dikhle ola, save sas pašal leste, hoj so pes kerel, phende leske: “Rajeja, te maras pes le šablēnca?”

<sup>50</sup> Varesavo dženo lendar demađa la šablaha le nekbaredere rašaskere sluhas a odčhinda leske o čačo kan.

<sup>51</sup> Ale o Ježiš phendā: “Preačhen!” A chudla pes leskere kanestar a sastarda les.

<sup>52</sup> A phendā le nekbareder rašajenge, le chramoskere velitelenge the le phurederenge, save pre leste avle: “Avke pre ma avlan, sar pro živañis – le šablēnca the le pacenca?”

<sup>53</sup> Sako džives somas tumenca andro chramos a na thođan pre mande o vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar hin le kalipnaskeri zor.”

### *O Peter zaprinel le Ježiš*

<sup>54</sup> Sar les zaile, ligende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter džalas pal leste dural.

<sup>55</sup> Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešla maškar lende.

<sup>56</sup> Varesavi služka les dikhla, te bešel paš e jag, zadikhla pes pre leste a phendā: “The kada sas leha!”

<sup>57</sup> Ale o Peter zaprinda a phendā: “Džuvlije, na prindžarav les!”

<sup>58</sup> Na pregeľa but a dikhla les aver dženo a phendā: “The tu sal lendar!” Ale o Peter phendā: “Manušēja, na som!”

<sup>59</sup> Vaj pal jekh ora vareko aver phenelas: “He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!”

<sup>60</sup> O Peter phendā: “Manušēja, na džanav, so vakeres!” A takoj, medik vakerelas, gilada o kohutos.

<sup>61</sup> Akor o Raj visaliľa a dikhla pro Peter a le Peteriske avla pre godi oda lav le Rajeskero, so leske phendā: “Sigeder, sar adadžives o kohutos gilavela, tu trival man zaprineha.”

<sup>62</sup> O Peter geľa avri a chudla igen te rovel.

### *Asan le Ježišostar*

<sup>63</sup> O murša, save chudenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les.

<sup>64</sup> Zakerde leskere jakha a phučenas lestar: “Prorokin, ko tut demađa!”

<sup>65</sup> The mek but aver veci pre leste vakerenas a ruhinenas pes.

### *O Ježiš angle Bari Rada*

<sup>66</sup> Sar vidňisalila, zgele pes o phuredera le manušengere, o nekbareder rašaja the o zakoňika a ligende les angle Bari Rada

<sup>67</sup> a phenenas: “Te sal tu o Kristus, akor phen amenge!”  
Ov lenge phenda: “Te tumenge phenava, na pačana.

<sup>68</sup> A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.

<sup>69</sup> Ale akanastar o Čhavo le Manušeskero bešela pal e čači (pravo) sera le zorale Devleske.”

<sup>70</sup> Savoredžene phende: “Tu sal akor o Čhavo le Devleskero?” Ov lenge phenda: “Tumen mištes phenen, hoj me som.”

<sup>71</sup> On phende: “So kempel amenge mek vareso buter? Se korkore šundam andral leskero muj!”

## 23

### *O Ježiš anglo Pilat*

<sup>1</sup> Androda uštile savoredžene a ligende les ko Pilat.

<sup>2</sup> Chudle pre leste te vakerel: “Kales arakhlam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le Cisariske o daňe a phenelas pal peste, hoj ov hin o Kristus, o kralis!”

<sup>3</sup> O Pilat lestar phučla: “Sal tu o Židoviko kralis?” O Ježiš leske odphenda: “Tu oda vakeres.”

<sup>4</sup> Akor o Pilat phenda le nekbaredere rašajenge the le nipenge: “Pre kada manuš na arakhav ňisavi vina.”

<sup>5</sup> Ale on pre leste ispidenas a phenenas: “Kerel upre le manušen, sar sikavel pal caľi Judsko! Chudla andral e Galileja a avla dži kade!”

### *O Ježiš anglo Herodes*

<sup>6</sup> Sar oda o Pilat šunda, phučla: “Hino kada manuš andral e Galileja?”

<sup>7</sup> Sar pes dodžanla, hoj hin tel e autorita le Herodesiske, bičhada les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.

<sup>8</sup> Sar o Herodes dikhla le Ježiš, igen radisalila, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos.

<sup>9</sup> Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske nič na odphenda.

<sup>10</sup> Ačhenas ode o nekbareder rašaja the o zakoňika a igen pre leste vakerenas.

<sup>11</sup> O Herodes peskere slugadenca les ande avri pre bari ladž a asanas lestar. Palis urda les andro šukar gada a bičhada les pale ko Pilat.

12 O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes našti avri ačhenas.

### *O Ježiš odsudzimen*

13 O Pilat peske vičinda le nekbareder rašajen, le anglune muršen the le nipen

14 a phenda lenge: “Andan mange kale manušes a phendan, hoj kerel upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhlom pre kada manuš nisavi ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren.

15 Ale aňi o Herodes na arakhla pre leste nič, vašoda amenge les bičada pale. Na kerda nič, vaš soske mušindahas te merel!

16 Dava les te zbičinel a premukava les!”

17 [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]

18 Ale on savoredžene vriskinde: “Kales murdar! Muk amenge le Barabaš!”

19 Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerda andro foros varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarda.

20 Akor pale ke lende prevakerda o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš.

21 Ale on vriskinenas: “Ukrižin! Ukrižin les!”

22 O Pilat lenge tritovar phenda: “Ale so ajsjo nalačo kerda? Na arakhlom pre leste nič, vaš soske mušindahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!”

23 Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangelas, hoj les te del te ukrižinel. Lengeri vika ņerinda (zvitazinda).

24 Akor kerda o Pilat avke, sar peske mangelas.

25 Premukla oles, savo sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj murdarda, bo les peske mangelas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

### *Le Ježiš ukrižinen*

26 Sar imar les lidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e mala, a thode pre leste o kerestos, hoj les te lidžal pal o Ježiš.

27 Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvla, save rovenas a hikinenas upral leste.

28 O Ježiš pes visarda ke lende a phenda: “Čhajale Jeruzalemoskere, ma roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave.

29 Bo aven ajsje dživesa, sar phenena: ‘Bachtale ola džuvla, saven našti en čhave; ola, save na ločhile (na pašlile tele) a ola, save na denas te pijel le čhavoren!’

30 Akor phenena le verchenge: ‘*Peren pre amende!*’ a le brehenge: ‘*Učharen amen andre!*’

31 Bo te kada keren le saste stromoha, so kerena le šuke stromoha?”

32 A lidžanas leha the duje živañen, hoj len jekhetane leha te murdaren.

33 Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole živañen – jekhes pal e čači (pravo) a dujtones pal e balogñi (lavo) sera.

34 O Ježiš phendā: “Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!” Palis peske rozulade leskere gada a losinde vaše.

35 O manuša ačhenas a dikhenas. O Židovike vodci lestar asanas a phenenas: “Avren zachrañinelas! Mi zachrañinel pes korkoro, te ov hin o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskero!”

36 The o slugađa lestar asanas, avenas a podenas leske šut.

37 Phenenas: “Te sal tu oda Židoviko kralis, zachrañin tut!”

38 Upral leste sas pisimen: “Kada hin le Židengero Kralis!”

39 Jekh olendar, savo leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: “Či na sal tu o Kristus? Zachrañin pes the amen!”

40 Ale oka dujto leske zoraha priphendā: “Añi tu na daras le Devlestar? Se the tu sal avke odsudzimen!”

41 Amen čačipnaha chudlām oda, so peske zasogalindām (zaslužindām), ale ov na kerđa nič nalačo!”

42 A phendā: “Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro krališagos.”

43 O Ježiš leske phendā: “Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro rajos.”

### *Le Ježišoskero meriben*

44 Sas vaj dešuduj (12) ori\* pro dilos a avla o kalipen pre cali phuv a likerelas dži trin ori†.

45 O kham kalila a o chramoskero pochtan phariła pro jepaš.

46 O Ježiš vriskinda zorale hangoha: “Dado, *andre tire vasta dav mire duchos!*” Sar oda phendā, muła.

47 Sar dikhla o velitelis upral o šel slugađa, so pes ačila, lašarelas le Devles a phendā: “Kada manuš sas čačes čačipnaskero!”

48 Savore nipi pes ode zgele sar pro divadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar oda dikhle, marenas pes andre brekh (andro čuča) a gele het.

\* 23:44 Grekengeri čhib: šov ori † 23:44 Grekengeri čhib: eña ori

49 Savore, save prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvľa, save pal leste džanas andral e Galileja.

### *Parunen le Ježiš*

50 Sas jekh manuš andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas lačo the čačipnaskero manuš

51 andral e Judsko foros Arimatija. Ov užarelas o krališagos le Devleskero a na diňa čačipen la Bara Radake, aňi oleske, so kerde.

52 Avľa ko Pilat a mangľa peske le Ježišoskero felos.

53 Sar les iľa tele, zapačarda les andre lepeda a thođa andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha (ňikda) ňiko na pašlolas.

54 Sas paraščuvin a imar avelas o Šabbat (sombat).

55 Džanas pal leste the o džuvľa, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o hrobos the sar thode leskero felos ode.

56 Paľis gele pale a pririchtinde o voňava oleja the o voňava masci. Ale prekal o Šabbat odpočovinenas, avke sar prikazinel o Zakonos.

## 24

### *O Ježiš uštel andral o meriben*

1 Ešebno džives pal o Šabbat avle o džuvľa sig tosara ko hrobos a anenas o voňava oleja, so pririchtinde.

2 Arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos.

3 Sar gele andre, na arakhle o felos le Rajeskero le Ježišoskero.

4 Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondolinel, jekhvareste ačhile paš lende duj murša andro igen jagale gada.

5 O džuvľa darandile a bandile le šereha ke phuv. Ale ola murša lenge phende: “Soske roden le džides maškar o mule?”

6 Nane kade, uštila andral o meriben! Leperen pre oda, so tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja:

7 ‘O Čhavo le Maňušeskero mušinel te el dino andro vasta le binošne manušenge; mušinel te el ukrižimen a pro trito džives te uštel andral o meriben.’ ”

8 Akor peske leperde leskere lava.

9 Sar gele pale khatar o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the savorenge oklengen.

10 Sas oda e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskeri the okla aver lenca, save oda vakerenas le apoštolenge.

11 Ale lenge pes dičholas le džuvlengere lava sar diliņipen a na pačanas lenge.

12 Ale o Peter uštīla a denašelās ko hrobos. Sar bandīla andre, dikhla ode ča o lepedi. Geļa het a čudalinelas pes oleske, so pes ačhīla.

*Pro drom andro Emaus*

13 Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh (11) kilometri.

14 On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačhīla.

15 Androda, sar on vakerenas a phučenās jekh avrestar, avla o Ježiš paš lende a džalas lenca.

16 Ale on les na prindžarde, bo na sas lenge oda mek dino.

17 A phendā lenge: “Pal soste tumenge vakeren le dromeħa?” A on pharipnaha zaačhile.

18 Jekh lendar, savo pes vičinelas Kleofaš, leske phendā: “So, dural aves andro Jeruzalem, hoj ča tu korkoro na džanes, so pes andre kala dživesa ode ačhīla?”

19 Ov lendar phučla: “A so?” On leske phende: “Oda, so pes ačhīla le Ježišoha andral o Nazaret, savo sas prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša.

20 Les o nekbareder rašaja the amare anglune murša dine te odsudzinel pro meriben a ukrižinde les.

21 Amen pes zmuklam pre leste, hoj ov zachrañinela le Izrael. Ale oda imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačhīla.

22 A amen predarandīlam olear, so vakerenas varesave amare džuvlīja. Sig tosara gele paš o hrobos

23 a na arakhle leskero telos. Avle a vakerenas, hoj dikhle le aņjelen a on lenge phende, hoj dživel.

24 Palis gele varesave džene amarendar ko hrobos a arakhle savoro avke, sar phende ola džuvla. Ale les na dikhle.”

25 O Ježiš lenge phendā: “Tumen nagođaver manušale, save polokes pačan savoreske, so vakerenas o Proroka!

26 Či na mušindā o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskeri slava?”

27 A chudla lenge te sikavel andral o Zakonos le Mojžišoskero the andral savore Proroka, kaj hin savoro pal leste pisimen andro Pisišagos.

28 Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala dureder.

29 Ale on les mangle: “Ačħ amenca, bo imar zaračol a maj ela kalipen!” Avke geļa andre a ačhīla lenca.



30 Sar peske lenca bešla paš o skamind, iła o maro a palikerelas, phagerelas a podelas lenge.

31 Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našliła.

32 Akor phende jekh avreske: “Či na labonas andre amende amare jile, sar amenge pal o drom vakerelas a delas te achalol o Pisišagos?”

33 Takoj uštıla a gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh (11) učeņiken jekhetane avrenca, so sas lenca.

34 Ola phenenas, hoj o Raj čačes uštıla a pes sikada le Šimonoske.

35 Palis the ola duj vakerenas pal oda, so pes lenge pro drom ačhiła a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

### *O Raj pes sikavel le učeņikenge*

36 Sar pal oda vakerenas jekhvareste o Ježiš korkoro ačhiła maškar lende a phenda lenge: “Smirom tumenge!”

37 Ale on igen predarandile, bo gondolinenas peske, hoj dikhen le duchos.

38 Ov lenge phenda: “Soske predarandilan? Soske hin andre tumare jile ajse phučibena?”

39 Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a džanena. Se le duchos nane telos the kokala – ale man hin, sar dikhen.”

40 Sar oda phenda, sikada lenge o vasta the o pindre.

41 A sar peske mek andre oda baro radišagos naši dopačanas a čudalinenas pes, phenda lenge: “Nane tumen ade vareso te chal?”

42 On leske podine kotor peki riba.

43 Ov iła a anglal lende chała.

44 Phenda lenge: “Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, mek sar somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro Mojžišoskero Zakonos, Proroka the Žalmi.”

45 Akor phundrađa lengeri godi, hoj te achalon o Pisišagos.

46 Phenda lenge: “Avke hin pisimen, hoj o Kristus cerpina a pro trito džives uštela andral o meriben

47 a andre leskero nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar a te el odmukle lengere bini. A chudela pes oda le Jeruzalemotar.

48 A tumen san o švedki, hoj avke pes ačhiła.

49 Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada foros, medik na prilena e zor andral o ņebos.”

### *O Ježiš ilo upre andro ņebos*

<sup>50</sup> Palis len ila avri angle Betanija a hazdña peskere vasta a diña len o požehnañje.

<sup>51</sup> Sar oda kerelas, geľa lendar sikra dureder a sas ilo upre andro ñebos.

<sup>52</sup> On bandile anglal leste a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha.

<sup>53</sup> A sas calo časos andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

## O Evaňjelium Pal O JAN

*O Ježiš – o večno Lav le Devleskero*

<sup>1</sup> Ešebnovarestar (peršovarestar) sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del.

<sup>2</sup> Ov sas ešebnovarestar paš o Del.

<sup>3</sup> Savoro pes stvorinda prekal leste a bijal leste na sas stvorimen nič olestar, so hin.

<sup>4</sup> Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o svetlos le manuŝenge.

<sup>5</sup> Oda svetlos labol andro kalipen a o kalipen les na.

<sup>6</sup> Sas jekh manuŝ bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan.

<sup>7</sup> Ov avľa te svedčinel pal oda svetlos, hoj oda savore te ŝunen a te pačan.

<sup>8</sup> Ov korkoro na sas oda svetlos, ale avľa te svedčinel pal oda svetlos.

<sup>9</sup> Oda čačo svetlos, so labol prekal dojekh manuŝ, avelas pro svetos.

<sup>10</sup> Ov sas andro svetos, so o Del prekal leste stvorinda, ale oda svetos les na prindžarda!

<sup>11</sup> Avľa andre peskero, ale leskere nipi les na priile!

<sup>12</sup> Ale savoren, save les priile, olen, save pačan andre leskero nav, diňa pravos te ačhen o čhave le Devleskere,

<sup>13</sup> save na ulile (narodzinde pes) le ratestar aňi olestar, so kamelas o telos, vaj o murš – ale le Devlestar.

<sup>14</sup> Oda Lav ačhila manuŝ a dživelas maŝkar amende. Dikhahas leskeri slava, e slava, so hin ča le jekhe Čhas, savo avľa le Dadestar a savo hino pherdo le lačhipnaha (milostaha) the le čačipnaha.

<sup>15</sup> O Jan svedčinel pal leste a vičinel: “Kada hin oda, pal kaste phendom, ‘Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.’ ”

<sup>16</sup> Hin les pherdo lačhipen (milost) a amen savore priilam olestar jekh požehnaňje pal aver.

<sup>17</sup> Bo prekal o Mojžiš sas dino o Zakonos, ale o lačhipen (milost) the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus.

<sup>18</sup> Le Devles ŝoha (ňikda) űiko na dikhľa, ale o jekhoru Čhavo, savo hino pašes paš o Dad, amenge les sikađa.

*Le Janoskero svedectvo*

19 Kada hin oda, so svedčinel o Jan, sar ke leste o Židi bičhade andral o Jeruzalem le rašajen the le Leviten, hoj te phučen: “Ko tu sal?”

20 Na garuđa andre a phenda avri: “Me na som o Kristus.”

21 A phučle lestar: “Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?” Ov phenda: “Na som.” “Abo sal oda prorokos?” Odphenda: “Na.”

22 Androda leske phende: “Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, save amen bičhade. So pal tute phenes?”

23 Phenda oda, so pisinda o prorokos Izaias:

“Me som o *hangos*, so vičinel pre pušta:

‘Rovňaren avri o drom le Rajeskero!’ ”

24 Maškar o manuša, save sas pal leste bičhade, sas the Farizeja.

25 On lestar phučle: “Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aňi o Eliaš aňi oda prorokos?”

26 O Jan lenge odphenda: “Me bolav le paňeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas tumen na prindžaren.

27 Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te rozphandel o sirimocis pro sandalki.”

28 Oda pes ačhiľa andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.

29 Pre aver džives dikhlľa o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenda: “Dikh, o Bakroro le Devleskero, savo odlel o binos le svetostar!

30 Kada hin oda, pal kaste me phendom: ‘Pal mande avel murš, savo hin angle ma, bo sas sigeder sar me.’

31 Aňi me les na prindžaravas, ale vašoda avlom a bolavas le paňeha, hoj les o Izrael te sprindžarel.”

32 O Jan svedčinelas: “Dikhľom le Duchos te avel sar holubica tele andral o űebos a ačhiľa pre leste.

33 Aňi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhada te bolel le paňeha, mange phenda: ‘Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolel le Sentne Duchoha.’

34 Me dikhlľom a svedčinar, hoj kada hino o Čhavo le Devleskero.”

### *Ešebne učeňika le Ježišoskere*

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskere učeňika

36 a dikhlľa le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenda: “Dikhen, o Bakroro le Devleskero!”

37 Ola duj učeňika šunde, so phenda, a gele pal o Ježiš.

38 O Ježiš visalila a dikhlľa, hoj džan pal leste, a phenda lenge: “So roden?” On leske odphende: “Rabbi (so hin prethodo: Učitelina), kaj bešes?”

39 Ov lenge phenda: “Aven a dikhen!” Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori\* pal o dilos.

40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej. Leskero phral sas o Šimon Peter.

41 Ov ešeb (peršo) arakhla le Šimon a phenda leske: “Arakhlam le Mesijašis,” so hin prethodo: Le Kristus.

42 A anda les ko Ježiš. O Ježiš dikhla pre leste a phenda: “Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskero. Tu pes vičineha Kefas,” so hin prethodo: “Peter.”

43 Pre aver džives o Ježiš kamla te džal andre Galileja. Arakhla le Filip a phenda leske: “Av pal ma!”

44 O Filip sas andral e Betsaida, o foros le Andrejiskero the le Peteriskero.

45 A o Filip arakhla le Natanael a phenda leske: “Arakhlam oles, pal kaste hin pisimen andro Mojžišoskero Zakonos the andro Proroka, le Ježiš, le Jozefoskere čhas andral o Nazaret.”

46 O Natanael leske phenda: “Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačo?” O Filip leske odphenda: “Av a dikh!”

47 Sar dikhla o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenda: “Dikh, čačo Izraelitas, andre savo nane klamišagos.”

48 O Natanael leske phenda: “Khatar man prindžares?” O Ježiš leske odphenda: “Mek sigeder, sar tut o Filip vičinda, dikhlom tut, sar salas tel oda figovņikos.”

49 O Natanael leske phenda: “Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskero! Tu sal o kralis le Izraeloskero!”

50 O Ježiš leske odphenda: “Tu pačas, bo phendom tuke: ‘Dikhlom tut tel oda figovņikos’? Bareder veci sar kada dikheha.”

51 Palis phenda: “Čačas, čačas phenav tumenge, hoj dikhena o ņebos phundrado a le Devleskere aņjelen te džal upre a tele paš o Čhavo le Manušeskero.”

## 2

### *O bijav andre Kana*

1 Pal o duj dživesa sas o bijav andro gav Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskeri.

2 O Ježiš sas vičimen pro bijav peskere učeņikenca.

3 Sar imar lenge dodžalas e mol, phenda e daj le Ježišoske: “Nane len mol.”

4 O Ježiš lake phenda: “So man the tut andre oda, džuvlije? Mek na avla miri ora.”

\* 1:39 Grekengeri čhib: deš ori

5 Paloda leskeri daj phenda le sluhenge: “Savoro, so tumenge phenela, keren!”

6 A ačhenas ode šov barune kanti pro pañi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal lengeri tradicija. Andre dojekh rešlolas vaj po šel litra.

7 O Ježiš lenge phenda: “Pheraren o kanti le pañeha!” A pherarde len dži upre.

8 Palis lenge phenda: “Len andral a ligenen oleske, ko lidžal o bijav.” A ligende.

9 Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le pañestar, džanenas. Avke sar koštoľinda o pañi, so sas čerimen pre mol, vičinda peske le ternes

10 a phenda leske: “Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb (peršo) e lači mol a sar imar buter pile, palis del e goreder. Ale tu muklal e lači mol dži akana!”

11 Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerđa, pes ačhila andre Kana Galilejsko. Avke sikađa peskeri slava a leskere učeñika andre leste pačandile.

12 Paloda geľa andro Kafarnaum peskera daha, peskere phralenca the učeñikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

### *O Raj žužarel o chramos*

13 E Patrađi le Židengeri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

14 Ode andro chramos arakhľa olen, save bikenkerenas le gurumñen, bakren the holuben the olen, save vatinenas o love.

15 Kerđa peske le špargendar bičos a tradña savoredženen le bakrenca the gurumñenca avri andral o chramos. Olenge, save vatinenas o love, previsarđa o skaminda a rozčhiđa o love.

16 Olenge, save bikenkerenas le holuben, phenda: “Lidžan kada adarik het! Ma keren mire Dadeskere kherestar pľacos!”

17 Leskere učeñikenge avľa pre godi, hoj hin pisimen: “*O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag.*”

18 Akor leske o Židi phende: “Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj tut hin autorita kada te kerel.”

19 O Ježiš lenge odphenda: “Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale ačhavava.”

20 Akor phende o Židi: “Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?”

21 Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskere feloskero.

<sup>22</sup> Sar imar uštila andral o meriben, o učeňika peske leperde, hoj oda phenda, a pačandile andro Pisišagos the leskere laveske.

<sup>23</sup> Sar sas andro Jeruzalem pro Inepos Patrađi, but pačandile andre leskero nav, bo dikhenas o zazraki, save kerelas.

<sup>24</sup> Ale o Ježiš na dopačalas lenge, bo džanelas savore manušen.

<sup>25</sup> Na kampelas leske, hoj vareko te svedčinel leske pal o manuš, bo ov korkoro džanelas, so hin le manušes andro jilo.

### 3

#### *O Ježiš the o Nikodem*

<sup>1</sup> Sas jekh Farizejis, savo pes vičinelas Nikodem a sas angluno manuš maškar o Židi.

<sup>2</sup> Ov avla rači ko Ježiš a phenda leske: “Rabbi, džanas, hoj avlal le Devlestar sar učitelis, bo ňiko našti kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na ulahas o Del.”

<sup>3</sup> O Ježiš leske odphenda: “Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na ulola (pes na narodzinela) pale, našti dikhel o krališagos le Devleskero.”

<sup>4</sup> O Nikodem phenda: “Sar šaj ulol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal dujtovar peskera dake andro per, hoj te ulol?”

<sup>5</sup> O Ježiš odphenda: “Čačes, čačes phenav tuke, hoj te vareko na ulola andral o paňi the andral o Duchos, našti džal andre le Devleskero krališagos.

<sup>6</sup> So ulila andral o telos, hin o telos, a so ulila andral o Duchos, hin o duchos.

<sup>7</sup> Ma čudalín tut, hoj tuke phendom: ‘Mušinen te ulol pale.’

<sup>8</sup> E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke oda hin the sakoneha, ko ulila andral o Duchos.”

<sup>9</sup> O Nikodem lestar phučla: “Sar pes oda šaj ačhel?”

<sup>10</sup> O Ježiš odphenda: “Se tu sal učitelis andro Izrael a kada na džanes?”

<sup>11</sup> Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhlám vakeras avri, no tumen na prilen amaro svedectvo.

<sup>12</sup> Te tumenge vakerav pal o veci andre kada svetos a na pačan, sar palis pačana, te tumenge vakerava o veci pal o ňebos?

<sup>13</sup> ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avla tele andral o ňebos, o Čhavo le Manušeskero.

14 Avke, sar o Mojžiš pre pušta hazdña upre le sapes, mušinel te el upre hazdlo o Čhavo le Manušeskero,

15 hoj sakones, ko pačal andre leste, te el o večno dživipen.

16 Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj peskere jekhore Čhas diña, hoj ņiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te el les o večno dživipen.

17 Bo o Del na bičhađa pro svetos peskere Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj les te spasinel.

18 Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino odsudzimen, bo na pačandila andro nav le Devleskere jekhore Čhaskero.

19 Kada hin oda sudos, hoj o svetlos avla pre phuv, ale o nipi buter kamenas o kalipen sar o svetlos, bo lengere skutki sas nalače.

20 ņiko, ko kerel nalače veci, našti avri ačhel o svetlos a na džal andro svetlos, hoj te na dičhol, so kerel.

21 Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro svetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda so kerel, hin kerdo prekal o Del.”

### *Le Janoskero svedectvo pal o Ježiš*

22 Palis avla o Ježiš peskere učeņikenca andre Judsko phuv. Ode lenca ačhila a bolelas.

23 A the o Jan bolelas andro Ainon, paš o Salem, bo ode sas but paņi a avenas pes ode te boled.

24 O Jan mek na sas phandlo andre bertena.

25 Varesave le Janoskere učeņika pes vesekedinenas jekhe Židoha pal o žužaripen andro Zakonos.

26 Avle ko Jan a phende leske: “Rabbi, oda, savo sas tuha pal o Jordan a pal savo tu diňal svedectvo, boled a savore džan ke leste.”

27 O Jan odphenda: “O manuš peske našti lel nič korkoro, te leske oda na ela dino andral o ņebos.

28 Tumen korkore san mire švedki, hoj phendom: ‘Me na som o Kristus, ale som bičhado anglal leste.’

29 E terņi hiņi le terneskeri. Le terneskero prijatelis, savo ačhel pašes a šunel, igen radisalol le terneskere hangoske. Kada miro radišagos hin akana pherdo.

30 Ov mušinel te barol a me te cikňol.

### *O Čhavo avel upral*

31 Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o ņebos, hino upral savorende.

32 Vakerel pal oda, so dikhla a šunđa, ale ņiko na prilel leskero svedectvo.



<sup>33</sup> Oda, ko prilel leskere lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskero.

<sup>34</sup> Bo oda, kas o Del bičhađa, vakerel o lava le Devleskere, bo o Del leske del le Duchos bi e mira.

<sup>35</sup> O Dad kamel le Čhas a diňa savoro andre leskere vasta.

<sup>36</sup> Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko na prilel le Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e cholli le Devleskeri.”

## 4

### *O Ježiš a e Samaritanka*

<sup>1</sup> Sar pes dodžanla o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolel buter učeňiken sar o Jan,

<sup>2</sup> choc o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskere učeňika,

<sup>3</sup> omukla e Judsko phuv a geľa pale andre Galileja.

<sup>4</sup> Mušinda te džal prekal e Samarija.

<sup>5</sup> Avke avľa andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi maľa, so diňa o Jakob peskere čhaske le Jozefoske.

<sup>6</sup> Ode sas e chaňig le Jakoboskeri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske bešľa paš e chaňig. Sas vaj dešuduj (12) ori\* pro dilos.

<sup>7</sup> Akor avľa jekh džuvli andral e Samarija te cirdel o paňi. O Ježiš lake phenda: “De man te pijel!”

<sup>8</sup> Bo leskere učeňika gele andro foros te cinel te chal.

<sup>9</sup> Akor leske odi Samaritanka phenda: “Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel paňi?” Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.

<sup>10</sup> O Ježiš lake odphenda: “Te džanlalas, savo daros del o Del a ko hin oda, savo tuke phenel: ‘De man te pijel,’ manglalas les a ov tut diňahas o džido paňi.”

<sup>11</sup> E džuvli leske phenda: “Rajeja, se nane tut aňi džbanos a e chaňig hiňi bari. Akor, khatar leha o džido paňi?”

<sup>12</sup> So, sal tu bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diňa e chaňig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskere čhave the leskere džvirini.”

<sup>13</sup> O Ježiš lake odphenda: “Sako, ko pijela kale paňestar, ela pale smedno,

<sup>14</sup> ale ko pijela ole paňestar, so les me dava, oles na smedzinela šoha (ňikđa). Ale o paňi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chaňig, so dela o večno dživipen.”

<sup>15</sup> E džuvli leske odphenda: “Rajeja, de man ole paňestar, hoj man te na smedzinel a te na phirav kade pašeske.”

<sup>16</sup> Ov lake phenda: “Dža, vičin tire romes a av kade!”

\* 4:6 Grekengeri čhib: šov ori

17 E džuvli odphenda: “Nane man rom.” Ov phenda: “Mištes phenda, hoj tut nane rom,

18 bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Ada phenda čačo.”

19 Akor oj phenda: “Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos.

20 Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kampil te lašarel.”

21 O Ježiš lake odphenda: “Pača mange, džuvlije: Avel e ora, hoj na lašarena le Devles aňi pre kada verchos aňi andro Jeruzalem.

22 Tumen lašaren oles, saves na prindžaren. Ale amen lašaras oles, so prindžaras, bo o spaseňje avel le Židendar.

23 Ale avel e ora a imar hiňi akana, hoj ola, save čačes lašaren le Dades, les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, save les avke lašaren.

24 O Del hino Duchos a ola, save les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the andro čačipen.”

25 E džuvli leske phenda: “Džanav, hoj avela o Mesijašis, savo pes vičinel Kristus. Sar ov avela, phenela amenge savoro.”

26 O Ježiš odphenda: “Me som, savo tuha vakerav.”

27 Androda avle leskere učeňika a čudalinenas pes, hoj vakerelas la džuvľaha. Ale ņiko lake na phenda: “So rodes?” Abo leske: “Soske laha vakeres?”

28 Akor mukľa e džuvli peskero džbanos, geľa andro foros a phenda ode le nipenge:

29 “Aven, dikhen le manušes, savo mange phenda savoro, so kerdom! Či nane ov o Kristus?”

30 Gele avri andral o foros a avle ke leste.

31 Androda les mangelas leskere učeňika: “Rabbi, cha!”

32 Ale ov phenda: “Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.”

33 Akor phenenas o učeňika jekh avreske: “So, anda leske vareko te chal?”

34 Ale o Ježiš lenge odphenda: “Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voľa oleskeri, savo man bičhađa, a te dokerav leskeri buči.

35 Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro mali: Imar hine parne – del pes te skidel!

36 Oda, ko skidel upre, imar lel o počiňiben a skidel o ulipen pro večno dživipen. Hoj oda, ko sadzinda, jekhetane te radisaľon oleha, ko skidňa upre.

37 Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: ‘Jekh sadzinel a aver skidel upre.’

38 Me tumen bičhadom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerđan. Aver kerenas a tumen hin lengera bučatar chasna.”

39 But Samaritana andral oda foros pačandile andro Ježiš prekal odi džuvli, bo oj vakerelas: “Phendā mange avri savoro, so keravas.”

40 Sar ke leste avle o Samaritana, mangenas les, hoj te ačhel ke lende. Ačhiła ode duj džives.

41 Mek buter džene pačandile, sar šunde leskero lav

42 a phenenas la džuvlake: “Amen imar pačas na ča vaš oda, so tu phendal, bo the korkore šundam a džanas, hoj ov hino čačas o Spasifelis le svetoskero.”

*Sastarel le uradnikoskere čhas*

43 Pal ola duj dživesa odgela odarik andre Galileja.

44 O Ježiš korkoro phendā, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj barila avri.

45 Avke avla o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on sas pre Patradi andro Jeruzalem a dikhle sa, so kerelas.

46 Avke o Ježiš avla pale andre Galilejsko Kana, kaj čerinda o pañi pre mol. Ode sas jekh kraliskero uradnikos a sas les nasvalo čhavo andro Kafarnaum.

47 Sar ov šunda, hoj o Ježiš avla andral e Judsko andre Galileja, gela ke leste a mangla les, hoj te avel te sastarel leskere čhas, bo ov imar merelas.

48 O Ježiš leske phendā: “Te na dikhlanas đivi the zazraki, na pačandilanas.”

49 O uradnikos odphendā: “Rajeja, av manca, medik na merel miro čhavo.”

50 O Ježiš leske phendā: “Dža, tiro čhavo dživel.” Ov pačandila le laveske, so leske phendā o Ježiš, a gela.

51 Le dromeha arakhle pes leha leskere sluhi a phende leske: “Tiro čhavo dživel.”

52 Phučla lendar pre ora, kana leske sas feder. Odphende: “Idž, jekh oratar† les e horučka omukla.”

53 Akor prindžarda o dad, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phendā: “Tiro čhavo dživel.” A pačandila ov, the calo leskero kher.

54 Kada sas imar dujto zazrakos, so kerda o Ježiš, sar avla andral e Judsko phuv andre Galileja.

## 5

*Sastarel jekhe nasvales paš e Bethesda*

1 Palis o Ježiš gela andro Jeruzalem pro Židoviko inepos.

† 4:52 Grekengeri čhib: eŧta orendar

<sup>2</sup> Andro Jeruzalem paš e Bakrengeri brana sas pañi, so o Židi vičinen Bethesda. Sas ode pandž pristreški, so sas kerde pro slupi.

<sup>3</sup> Andre ola thana pašlonas igen but nasvale – kore, bange the kaliki. [Užarenas, medik pes na čhalavela o pañi.

<sup>4</sup> Bo o Židi pačanas, hoj le Rajeskero aňjelos avelas pal varesavo časos andro pañi a čhalavelas le pañeha a ko pes akor ešebno chudelas le pañestar, sastólas avri andral savore nasvalibena, so les sas.]

<sup>5</sup> A sas ode varesavo manuš, savo sas tranda the ocho (38) berš nasvalo.

<sup>6</sup> Sar les dikhla o Ježiš te pašlol a prindžarda, hoj imar hino but nasvalo, phenda leske: “Kames te sastól avri?”

<sup>7</sup> O nasvalo manuš leske odphenda: “Rajeja, nane ajso manuš, savo man ligendahas andro pañi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal anglal ma.”

<sup>8</sup> Akor leske o Ježiš phenda: “Ušti, le tiro hados a dža!”

<sup>9</sup> Oda manuš takoj sastila avri, ila peskero hados a phirelas. Oda pes ačila pro Šabbat (sombatone).

<sup>10</sup> Vašoda o Židi phende oleske, savo sas sastardo: “O Šabbat hin, našti lidžas o hados!”

<sup>11</sup> Ov lenge odphenda: “Oda, ko man sastarda, phenda mange: ‘Le tiro hados a dža!’ ”

<sup>12</sup> Avke lestar phučle: “Ko hin oda manuš, so tuke phenda: ‘Le tiro hados a dža?’ ”

<sup>13</sup> Ale oda manuš, savo sastila avri, na džanelas ko oda hin, bo o Ježiš odgeľa dureder pašal ola nipi, save pes ode zgele.

<sup>14</sup> Paľis les arakhla o Ježiš andro chramos a phenda leske: “Dikh, sastilal avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!”

<sup>15</sup> Oda manuš geľa het a phenda le Židenge: “O Ježiš man sastarda.”

<sup>16</sup> Vašoda džanas o Židi pro Ježiš, bo kerđa oda pro Šabbat.

<sup>17</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.”

<sup>18</sup> Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj o Šabbat na dolikerel, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Dadeha.

### *Le Ježišoskeri autorita*

<sup>19</sup> Avke lenge o Ježiš odphenda: “Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našti kerel nič korkoro pestar, ča oda, so

dikhel te kerel peskere Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čavo.

<sup>20</sup> Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudalinen.

<sup>21</sup> Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžidarel len, avke the o Čavo, kas kamel, obdžidarel.

<sup>22</sup> Bo o Dad na sudzinel ničkas, ale savoro sudos diña le Čhaske,

<sup>23</sup> hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhađa.

<sup>24</sup> Čačes, čačes phenav tumenge, hoj hin večno dživipen oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhađa. Na džala pro sudos, ale pregeľa andral o meriben andro dživipen.

<sup>25</sup> Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiñi ade, sar o mule šunena o hangos le Devleskere Čhaskero a ola, save les šunena, dživena.

<sup>26</sup> Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diña the le Čhaske, hoj les te el o dživipen andre peste.

<sup>27</sup> Diña les pravos te sudzinel, bo hino o Čavo le Manušeskero.

<sup>28</sup> Ma čudalinen pes oleske, bo avel e ora sar savore, save hine andro hrobi, šunena leskero hangos

<sup>29</sup> a ola, save mištes kerenas, uštena andral o meriben a dživena, ale ola, save namištes kerenas, uštena a avena odsuzimen.

<sup>30</sup> Me našti kerav nič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskero, bo na rodav miri voľa, ale e voľa Oleskeri, savo man bičhađa.”

### *O svedectvo pal o Ježiš*

<sup>31</sup> “Te me vakerav korkoro pal mande, miro svedectvo nane čačipnaskero.

<sup>32</sup> Aver svedčinel pal ma a džanav, hoj oda, so vakerel hin čačipen.

<sup>33</sup> Tumen bičhađan manušen ko Jan a ov diña čačipnaskero svedectvo.

<sup>34</sup> No me na prilav o svedectvo le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen.

<sup>35</sup> Ov sas e momeli, so labolas the švicinelas, a tumen kamľan sikra te radisaľol andre leskero svetlos.

<sup>36</sup> No man hin bareder svedectvo sar le Jan. Bo o skutki, save mange diña te kerel o Dad, me kerav. Ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhađa.

37 The o Dad, savo man bičhađa, korkoro diňa pal ma svedectvo. Tumen šoha na šundān leskero hangos aňi na dikhlan leskero muj.

38 A leskero lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhađa.

39 Roden andro Pisišagi, bo gondolinen tumenge, hoj andre tumen hin o večno dživipen a ipen oda svedčinel pal mande.

40 Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te el o večno dživipen.

41 O ašariben le nipendar na prilav,

42 ale prindžarav tumen, hoj andre tumare jile le Devles na kamen.

43 Me avlom andro nav mire Dadeskero a na prilen man, ale te avlahas vareko aver andre peskero nav, oles priilanas.

44 Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o ašariben, ale o ašariben le jekhore Devlestar na roden?

45 Ma gondolinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela avri.

46 Bo te pačandilanas le Mojžišoske, pačandilanas the mange, bo ov pisinelas pal mande.

47 Ale te na pačan oleske, so ov pisinda, sar pačana oleske, so me vakerav?"

## 6

### *Čalarel but manušen*

1 Palis pregela o Galilejsko Moros, so the pes vičinel Tiberijadsko Moros.

2 A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskere zazraki, sar sastarelas le nasvalen.

3 O Ježiš geľa pro verchos peskere učeňikenca a ode peske bešľa.

4 O inepos le Židengero, e Patrađi, sas pašes.

5 Sar hazdňa o Ježiš o jakha a dikhľa, hoj aven ke leste igen but nipi, phenda le Filiposke: "Kaj cinaha o maro, hoj kala nipi te chan?"

6 Ale oda phenda, hoj les te probalinel avri (skušinel avri), bo džanelas, so kerela.

7 O Filip leske phenda: "O maro vaš o duj šel (200) denara na ela len dos, hoj sako lendar ča sikra te chudel."

8 Jekh leskere učeňikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskero Peteriskero, leske phenda:

9 "Hin ade jekh čavoro, saves hin pandž jačmene mare the duj ribi. Ale so oda hin prekal kajci džene?"

10 O Ježiš phenda: “Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.” A pre oda than sas but čar. Akor peske beše o murša a sas vaj pandž ezera (5 000).

11 O Ježiš ila o mare, palikerđa a rozdelas le učeňikenge a o učeňika olenge, save bešenas. Avke kerđa the le ribenca, a savoren sas ajci keci kamenas.

12 Sar imar čalile, phenda peskere učeňikenge: “Skiden upre, so ačhila, hoj nič te na musalol!”

13 Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandž jačmene marendar, so chanas.

14 Sar dikhle o nipi oda zazrakos, so o Ježiš kerđa, phenenas: “Ov hino čačes oda Prorokos, so majinda te avel pro svetos.”

15 Sar o Ježiš avla pre oda, hoj les kamen te lel a našilu lestar kamen te kerel kralis, gela pale korkoro pro verchos.

### *O Raj phirel pal o moros*

16 Sar zaračila, gele leskere učeňika paš o moros.

17 Gele andre lodka a džanas pre aver sera le moroskeri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avla pale ke lende.

18 O moros pes upre hazdelas, bo phurdelas zorali balvaj.

19 Sar odgele la lodkaha vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros. Ov avla pašes ke lende a daranas pes.

20 Phenda lenge: “Me som, ma daran tumen!”

21 Akor les ile andre lodka a e lodka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

### *O Ježiš – o maro le dživipnaskero*

22 O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskeri, džanenas, hoj ode sas ča odi jekh lodka, andre savi gele leskere učeňika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na gela jekhetane peskere učeňikenca andre lodka, ale hoj o učeňika odgele korkore.

23 Ale avle aver lodki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar o Raj palikerđa.

24 No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskere učeňika, gele andre ola lodki, so avle andral e Tiberijada. Avke avle andro Kafarnaum te rodel le Ježiš.

25 A sar les arakhle pre aver sera le moroske, phende leske: “Rabbi, kana ade avlal?”

26 O Ježiš lenge odphenda: “Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden vaš oda, hoj dikhlan o zazraki, ale hoj chaľan ole marendar a čalilan.

27 Ma keren buči vaš o chaben, so našlola, ale vaš o chaben, so ačhela andro večno džživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskero dela, bo pre leste thođa o Del o Dad peskeri pečat.”

28 Akor leske phende: “So kempel te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskere?”

29 O Ježiš lenge odphenda: “O Del kamel oda skutkos: hoj te pačan andre Oda, kas ov bičhađa.”

30 Akor leske phende: “Savo znameñje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So kereha?”

31 Amare dada chanas e manna pre pušta, avke sar hin pisimen: ‘*Diňa len te chal o maro andral o ņebos.*’ ”

32 Pre ada lenge o Ježiš phenda: “Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojžiš tumen diňa o maro andral o ņebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o ņebos.”

33 Bo le Devleskero maro hin oda, ko avel tele andral o ņebos a del le svetos džživipen.”

34 Akor leske phende: “Rajeja, de amen furt oda maro.”

35 O Ježiš odphenda: “Me som oda maro, so del o džživipen, ko avela ke mande, na ela šoha (ňikda) bokhalo, a ko andre mande pačal, šoha na ela smedno.”

36 Ale phendom tumenge, choc man imar dikhlan, the avke na pačan.

37 Savore, saven mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na odtradava.

38 Bo na avlom tele andral o ņebos, hoj te kerav miri voľa, ale a voľa oleskeri, ko man bičhađa.

39 Oda, ko man bičhađa, kamel, hoj te na našavav ņikas olendar, so man diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben andro posledno džives.

40 E voľa mire Dadeskeri hiňi, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel o večno džživipen. A me les uštavava andro posledno džives.”

41 O Židi pre leste reptinenas, bo phenda: “Me som oda maro, so avľa tele andral o ņebos.”

42 A phenenas: “Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskero? Či na prindžaras leskere dades the da? Sar šaj phenel: ‘Avlom tele andral o ņebos?’ ”

43 Akor lenge o Ježiš odphenda: “Ma dudrinen maškar tumende!”

44 ņiko našti avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhađa. A me les uštavava andro posledno džives.



45 Andro Proroka hin pisimen: 'Savore ena sikade le Devlestar.' Avke sako, ko šunda le Dadestar a sikliła lestar, avel ke mande.

46 Ņiko na dikhla le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar – ov le Dades dikhla.

47 Čačas, čačas phenav tumenge: Oles hin o večno dživipen, ko andre mande pačal.

48 Me som o maro le dživipnaskero.

49 Tumare dada chanas e manna pre pušta, ale mule.

50 Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ņebos, a manuš, savo chala lestar, na merela.

51 Me som oda džido maro, so avla tele andral o ņebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt. O maro, so me dava, hin miro telos, so dava vaš o dživipen le svetoske."

52 Akor pes o Židi vesekedinenas maškar peste a phenenas: "Sar amenge kada šaj del te chal peskero telos?"

53 O Ježiš lenge phenda: "Čačas, čačas phenav tumenge, hoj te na chana o telos le Čhaskero le Manušeskero a te na pijena leskero rat, na ela tumen o dživipen andre peste.

54 Ko chal miro telos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives.

55 Bo miro telos hin oda čačo chaben a miro rat čačo pijiben.

56 Oda, ko chal miro telos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste.

57 Avke, sar man bičađa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, dživela mandar.

58 Kada hin oda maro, so avla tele andral o ņebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt."

59 Kada phenda, sar len sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

### *But učeņika oddžan le Rajestar*

60 Sar leskere učeņika oda šunde, but lendar phende: "Kala hine zorale lava! Ko len šaj šunel?"

61 Ale o Ježiš džanelas, hoj leskere učeņika pre leste dudrinen, vašoda lenge phenda: "Kada marel tele tumaro pačaben?"

62 A so akor, te dikhlanas le Čhas le Manušeskeres te džal upre ode, kaj sas angloda?"

63 O Duchos hin, savo obdžidarel; le manušeskeri zor nane pre ņisoste. O lava, so tumenge me vakerdom, hine Duchos the dživipen.

64 Ale maškar tumende hin ajse, save na pačan." Bo o Ježiš imar ešebnovarestar (peršovarestar) džanelas, save na pačan a ko les zradzinela.

<sup>65</sup> A phendā: “Vašoda tumenge phendom, hoj ņiko našti avel ke ma, te leske oda na ela dino mire Dadestar.”

<sup>66</sup> Akorestar odgele but leskere učeņika het a na phirenas imar leha.

<sup>67</sup> Avke o Ježiš phendā le dešudujenge: “So, the tumen kamen te džal het?”

<sup>68</sup> O Šimon Peter leske odphendā: “Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno džživipen,

<sup>69</sup> a amen pačandilam a prindžardam, hoj tu sal oda Sentno le Devleskero.”

<sup>70</sup> O Ježiš lenge odphendā: “Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.”

<sup>71</sup> Oda phendā pal o Judaš, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les palis zradzinda.

## 7

### *O Ježiš pro Inepos le Stankengero*

<sup>1</sup> Palis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o Židi les kamenas te murdarel.

<sup>2</sup> Sas pašes le Židengero inepos, o Inepos le Stankengero.

<sup>3</sup> Akor leske leskere phrala phende: “Dža adarik het andre Judsko, hoj the tire učeņika te dikhen o skutki, so keres.

<sup>4</sup> Bo ņiko, ko kamel pes te sikavel anglo nipi, na kerel nič počoral. Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.”

<sup>5</sup> Bo aňi leskere phrala andre leste na pačanas.

<sup>6</sup> Akor lenge o Ježiš phendā: “Miro časos mek na avla, ale tumaro časos hino ade furt.

<sup>7</sup> Pre tumende o svetos na džal, ale man našti avri ačhel, bo me pre leste phenav avri, hoj namištes kerel.

<sup>8</sup> Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek na avla miri ora.”

<sup>9</sup> Kada lenge phendā a ačila andre Galileja.

<sup>10</sup> Ale sar odgele leskere phrala pro inepos, odgeľa the ov – no na avke, hoj les te dičhol, ale počoral.

<sup>11</sup> O Židi les rodenas pro inepos a phenenas: “Kaj hino koda?”

<sup>12</sup> A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačo, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha.

<sup>13</sup> Ale ņiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

### *O Ježiš sikavel andro chramos*

<sup>14</sup> Sar imar pregeľa jepaš inepos, odgeľa o Ježiš upre andro chramos a sikavelas.

15 Akor pes o Židi čudalinenas a phenenas: “Khatar džanel le Devleskero Lav, te na siklila?”

16 O Ježiš lenge odphenda: “Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man bičhađa.

17 Te vareko kamel te kerel le Devleskeri voľa, džanela, či hin oda sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav.

18 Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskeri slava. Ale oda, ko rodel e slava oleske, savo les bičhađa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos.

19 Či na diňa tumenge o Mojžiš o Zakonos? A ňiko tumendar na dolikerel o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?”

20 O nipi odphende: “Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?”

21 O Ježiš odphenda: “Jekh zazrakos kerđom a savore tumen oleske čudalinen.

22 O Mojžiš tumen diňa o občhindipen (e obriezka), vašoda tumen občhinen le manušes pro Šabbat (sombat-one) – choc o občhindipen nane lestar, ale le dadendar.

23 Te o murš prilel o občhindipen pro Šabbat, hoj pes te dolikerel le Mojžišoskero Zakonos, akor soske pre mande chan choľi, hoj sastardom pro Šabbat cale manušes?

24 Ma sudzinen pal oda, sar pes dičhol avral, ale sudzinen o čačipnaskero sudos.”

25 Akor phende varesave Jeruzalemčana: “Či oda nane ov, saves kamen te murdarel?”

26 A dikh, bi e dar vakerel a nič leske na phenen. So, čačes prindžarde o anglune murša, hoj ov hin o Kristus?

27 Se pal kada džanas khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela ňiko, khatar hino.”

28 Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a zvičinda: “Tumen man prindžaren a džanen the khatar som. No me na avľom korkoro mandar, ale oda, ko man bičhađa, hino čačo, ale oles tumen na prindžaren.

29 Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhađa.”

30 Akor les kamenas te zachudel, ale ňiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avľa leskeri ora.

31 But džene ole nipendar andre leste pačandile a phende: “Te avela o Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerđa?”

### *O Farizeja kamen te zalel le Ježiš*

32 Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade on the o nekbareder rašaja le sluhen, hoj les te zalen.

33 Akor lenge o Ježiš phenda: “Imar nabut časos som tumenca a palis džava ke oda, ko man bičhađa.

<sup>34</sup> Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našti aven.”

<sup>35</sup> Akor peske o Židi phende: “Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala andre le Grekengere fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken?”

<sup>36</sup> So hin oda, so phenda: ‘Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen našti aven?’ ”

### *Pal o džido paňi*

<sup>37</sup> Pre posledno baro džives andro inepos ačhelas o Ježiš a zvičinda: “Te hin vareko smedno, mi avel ke mande a mi pijel!

<sup>38</sup> Andral oda manuš, ko pačal andre ma, avena avri o prudi le džide paňeha, avke sar phenel le Devleskero Lav!”

<sup>39</sup> Ale ada phenda pal o Sentno Duchos, saves chudena ola, save andre leste pačana. Na sas mek dino o Sentno Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

### *Vesekedinen pes pal o Ježiš*

<sup>40</sup> Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: “Ov hino čačes oda Prorokos.”

<sup>41</sup> Aver phenenas: “Ov hin o Kristus.” Ale aver phenenas: “Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja?”

<sup>42</sup> Či na phenel le Devleskero Lav, hoj o Kristus avela le Davidoskere potomstvosar, andral o foros Betlehem, kaj bešelasa o David?”

<sup>43</sup> Avke o nipi pes angle leste vesekedinenas.

<sup>44</sup> Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thoda o vasta.

<sup>45</sup> O sluhi avle pale ko nekbareder rašaja the ko Farizeja a on lenge phende: “Soske les na andan?”

<sup>46</sup> O sluhi odphende: “Šoha (ňikda) ňisavo manuš na vakerelas avke sar kada manuš.”

<sup>47</sup> Akor lenge odphende o Farizeja: “So, the tumen diliňarda?”

<sup>48</sup> Hin vareko maškar o anglune murša, abo maškar o Farizeja, ko pačandila andre leste?

<sup>49</sup> Na, ča ola nipi, save na prindžaren o Zakonos – prekošle hine!”

<sup>50</sup> Androda phenda jekh le Farizejendar, o Nikodem, savo sas angloda pal o Ježiš:

<sup>51</sup> “Amaro Zakonos na sudzinel le manušes sigeder, medik les na šunel avri a na dodžanel pes, so kerel.”

<sup>52</sup> Odphende leske: “So, the tu sal andral e Galileja? Gen andre le Devleskero Lav a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.”

<sup>53</sup> A geľa sako andre peskero kher.

## 8

*E džuvli, savi kerđa o lubipen*

<sup>1</sup> O Ježiš odgeła pro Olivovo Verchos.

<sup>2</sup> Tosara avla pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešla a sikavelas len.

<sup>3</sup> O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvla, sava arakhle te kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral.

<sup>4</sup> A phende leske: “Učitelina, kadi džuvli sas arakhlī paš oda, sar kerelas lubipen.

<sup>5</sup> O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinda te murdarel le barenca kajsa džuvla – a tu, so pre oda phenes?”

<sup>6</sup> Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste palis te vakeren. Ale o Ježiš bandila tele a pisinelas le angušteha pre phuv.

<sup>7</sup> Sar lestar na preačenas te phučkerel, uštila a phenda lenge: “Ko tumendar hino bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.”

<sup>8</sup> A pale bandila tele a pisinelas pre phuv.

<sup>9</sup> Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb (peršo) o nekphureder, medik ode na ačhila ča o Ježiš the odi džuvli, savi ačhelas maškaral.

<sup>10</sup> O Ježiš pale uštila a phenda lake: “Kaj hine savore? Ńiko tut na odsudzinda?”

<sup>11</sup> Oj phenda: “Ńiko, Rajeja!” O Ježiš lake phenda: “Añi me tut na odsudzinav: Dža a imar ma ker buter o bini!”

*O Ježiš – o svetlos le svetoskero*

<sup>12</sup> Palis ke lende o Ježiš pale prevakerđa: “Me som o svetlos le svetoskero. Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kalipen, ale ela les o svetlos le džživipnaskero.”

<sup>13</sup> O Farizeja leske phende: “Tu vakeres korkoro pal tu; tiro svedectvo nane čačipnaskero.”

<sup>14</sup> O Ježiš odphenda: “Choc me korkoro pal mande vakerav, miro svedectvo hin čačo, bo džanav, khatar avlom a kaj džav. Ale tumen na džanen, khatar avav abo kaj džav.

<sup>15</sup> Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav ñikas.

<sup>16</sup> Ale te sudzinav, miro sudos hino čačipnaskero, bo na som korkoro, ale o Dad, savo man bičhađa, hino manca.

<sup>17</sup> Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o svedectvo duje manušengero hino čačo.

<sup>18</sup> Me svedčínav korkoro pal mande a svedčínel pal mande the o Dad, ko man bičhađa.”

<sup>19</sup> Akor leske phende: “Kaj hino tiro Dad?” O Ježiš odphenda: “Na prindžaren añi man añi mire Dades. Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades.”

20 O Ježiš vakerda oda, sar sikavelas andro chramos paš e pokladna, ale niko pre leste na thoda o vasta, bo mek na avla leskeri ora.

*O vakeriben le napačabnaskere Židenca*

21 Paloda lenge o Ježiš pale phenda: “Me džav het a tumen man rodona a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našti aven.”

22 Akor phenenas o Židi: “So, kamel pes korkoro te murdarel, te phenel: ‘Ode, kaj me džav, tumen našti aven?’”

23 Ov lenge phenda: “Tumen san telal, me som upral. Tumen san andral kada svetos, me na som.

24 Vašoda phendom tumenge, hoj merena andre tumare bini. Bo te na pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.”

25 Akor leske phende: “Ko sal tu?” O Ježiš lenge odphenda: “Me som oda, so furt tumenge phenavas.

26 Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhada, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šundom lestar.”

27 No on na achalile, hoj lenge vakerelas pal o Dad.

28 Avke phenda o Ježiš: “Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskeres, akor džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav nič, ale vakerav avke, sar man sikađa miro Dad.

29 Oda, ko man bičhada, hino manca. Na mukla man o Dad korkores, bo me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.”

*O čaćipen oslobodzinel*

30 Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačandile.

31 Akor phenda o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačandile: “Te dolikerena miro lav, čačes san mire učeňika.

32 Prindžarena o čaćipen a o čaćipen tumen oslobodzinel.”

33 Odphende leske: “Amen sam le Abrahamskere čhave a šoha (ňikda) ňikaske na samas otroka. Sar tu phenes: ‘Avena oslobodzimen?’”

34 O Ježiš lenge phenda: “Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel o binos, hino otrokos le binoske.

35 O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.

36 Sar tumen o Čhavo oslobodzinel, akor avena čačes slobodne.

37 Džanav, hoj san le Abrahamskere čhave, ale kamen man te murdarel, bo na kamen te prilel mire lava.

38 Me vakerav oda, so dikhlom ke miro Dad, a tumen keren avke, sar šundan tumare dadestar.”

39 Odfhende leske: “Amaro dad hin o Abraham.” O Ježiš odphenda: “Te ulanas le Abrahamskere čhave, kerdanas ola veci, so o Abraham.

40 Akana man kamen te murdarel, manušes, savo tumenge vakerelas o čačipen, so šunđa le Devlestar. A kada o Abraham na kerđa.

41 Tumen keren o skutki tumare dadeskere.” On phende leske: “Amen na ulilam (pes na narodzindam) le lubipnastar, amen hin jekh Dad, o Del.”

42 O Ježiš lenge phenda: “Te ulahas o Del tumaro dad, kamlanas man, bo me avlom le Devlestar a akana som ade. Bo me na avlom korkoro mandar, ale ov man bičhađa.

43 Soske na achalon oleske, so me vakerav? Vašoda, hoj našti zlidžan mire lava.

44 Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadosci tumare dadeskere. Ov sas vrahos ešebnovarestar (peršovarestar) a na ačila andro čačipen, bo andre leste nane nisavo čačipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoske.

45 Ale mange na pačan, bo me vakerav o čačipen.

46 Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerdom varesavo binos? Ale te vakerav o čačipen, soske mange na pačan?

47 Oda, ko hino le Devlestar, šunel le Devleskere lava. Tumen vašoda na šunen, bo na san le Devlestar.”

### *O Ježiš the o Abraham*

48 Akor leske o Židi odphende: “Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritanos a hin andre tu demonos?”

49 O Ježiš odphenda: “Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale tumen man na den pačiv.

50 Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko ada rodel prekal ma, a ov hino sudcas.

51 Čačes, čačes phenav tumenge te vareko dolikerela miro lav, šoha na dikhela o meriben.”

52 Akor leske o Židi phende: “Akana prindžardam, hoj andre tu hin demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko dolikerela tiro lav, šoha na merela?

53 So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So tutar keres?”

54 O Ježiš odphenda: “Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol nič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del.

55 Tumen les na prindžardan, ale me les prindžarav. Te phendomas, hoj les na prindžarav, ulomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav a dolikerav leskero lav.

<sup>56</sup> O Abraham tumaro dad radisalila, hoj dikhela miro džives; no dikhla a radisalila.”

<sup>57</sup> Akor leske o Židi phende: “Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham dikhla?”

<sup>58</sup> O Ježiš phenda: “Čačas, čačas phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham, Me Som.”

<sup>59</sup> Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuđa a geľa avri andral o chramos.

## 9

*O manuš, savo sas koro kanastar ulila*

<sup>1</sup> Sar džalas o Ježiš dikhla jekhe manušes, savo sas koro, kanastar ulila (pes narodzinda).

<sup>2</sup> A leskere učeňika lestar phučle: “Rabbi, ko kerđa binos, hoj ulila koro? Ov, vaj leskeri daj the dad?”

<sup>3</sup> O Ježiš odphenda: “Aňi ov na kerđa binos aňi leskeri daj the dad. Ale kada pes ačhila vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskeri zor.

<sup>4</sup> Me mušnav te kerel o skutki oleskere, savo man bičhađa, medik hin o džives. Avel e rat a akor našti kerela ňiko skutki.

<sup>5</sup> Medik som pro svetos, som o svetlos le svetoske.”

<sup>6</sup> Sar oda phenda, čhungarđa pre phuv, kerđa le šlinenca čhik a pomakhla o jakha le koreske.

<sup>7</sup> A phenda leske: “Dža, thov (omor) tut andro paňi Siloam” (so hin prethodo: Bičhado). Avke geľa a thođa pes, avľa pale a dikhelas.

<sup>8</sup> Akor phende leskere susedi the ola, save les angloda dikhenas te žobrinel: “Či oda nane ov, savo bešelasa a žobrinelas?”

<sup>9</sup> Jekh phenenas: “Oda hin ov.” Aver phenenas: “Nane, ale dičhol sar ov.” Ale ov phenelas: “Oda som me.”

<sup>10</sup> Akor lestar phučle: “Sar tuke phundrile o jakha?”

<sup>11</sup> Ov odphenda: “O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerđa čhik, pomakhla mire jakha a phenda mange: ‘Dža ko paňi Siloam a thov tut!’ Avke gelom, a sar man thodom, chudlom te dikhel.”

<sup>12</sup> Akor leske phende: “Kaj hino oda manuš?” Phenda: “Na džanav.”

<sup>13</sup> Paľis ligende oles, savo sas koro, ko Farizeja.

<sup>14</sup> Oda džives, sar kerđa o Ježiš e čhik a phundrađa leskere jakha, sas Šabbat (sombat).

<sup>15</sup> O Farizeja lestar pale phučle: “Sar chudlal te dikhel?” Ov lenge phenda: “Thođa čhik pre mire jakha, thodom (mordom) man a chudlom te dikhel.”



16 Akor phende varesave Farizeja: “Kada manuš nane le Devlestar, bo na dolikerel o Šabbat!” Aver phenenas: “Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?” A vesekedinenas pes maškar peste.

17 Avke pale phende le koreske: “Tu, so phenes akana pal leste, sar tuke phundrađa o jakha?” Ov phenda: “Hino prorokos.”

18 O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudľa te dikhel, medik peske na vičinde leskera da the dades.

19 Avke lendar phučle: “Hin kada tumaro čhavo? Pal leste phenen, hoj uliľa koro? Sar oda, hoj akana dikhel?”

20 Leskeri daj the o dad lenge odphende: “Džanas, hoj hin amaro čhavo a džanas, hoj uliľa koro,

21 ale sar oda, hoj akana dikhel, na džanas. Amen na džanas, ko phundrađa leskere jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.”

22 Kada phenda leskeri daj the o dad, bo daranas pes le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga.

23 Vašoda phenda leskeri daj the dad: “Hin leske o berša, lestar phučen.”

24 Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, savo sas koro, a phende leske: “Vaker čačipen anglo Del. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.”

25 Ov odphenda: “Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.”

26 Pale leske phende: “So tuke kerđa? Sar phundrađa tire jakha?”

27 Odphenda lenge: “Imar tumenge phendom a na šundān. Soske oda kamen pale te šunel? The tumen kamen te avel leskere učeņika?”

28 On leske rakinenas a phende: “Tu sal leskero učeņikos, ale amen sam o učeņika le Mojžišoskere!”

29 Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerelas, ale pal kada na džanas, aņi khatar hino.”

30 Ov odphenda: “Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundrađa mire jakha.

31 Se amen džanas, hoj o Del le binošnēn na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskeri voľa.

32 Šoha na sas šundo, hoj vareko phundrađa o jakha oleske, ko uliľa koro.

33 Te ov na ulahas le Devlestar, našti nič kerđahas.”

34 Odphende leske: “Tu uliľal calo andro bini a amen aves te sikavel?” A tradle les avri andral e sinagoga.

*O kore andro duchos*

<sup>35</sup> O Ježiš šunđa pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhla, phenđa leske: “Tu pačas andro Čhavo le Manušeskero?”

<sup>36</sup> Ov odphenda: “A ko hin oda Rajeja, hoj andre leste te pačav?”

<sup>37</sup> O Ježiš leske phenđa: “Imar les the dikhla a ov hin oda, savo tuha vakerel.”

<sup>38</sup> Ov phenđa: “Pačav, Rajeja!” A peła pro khoča angle leste.

<sup>39</sup> O Ježiš phenđa: “Me avlom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, save na dikhen, te dikhen a ola, save dikhen, te en kore.”

<sup>40</sup> Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: “So, the amen sam kore?”

<sup>41</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Te ulanas kore, na ulahas tumen binos, ale akana phenen: ‘Amen dikhas!’ Vašoda tumaro binos ačhel.”

**10***O Ježiš hino lačo Pastjeris*

<sup>1</sup> “Čačas, čačas phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbujňikos.

<sup>2</sup> Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pastjeris le bakrengero.

<sup>3</sup> Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskero hangos (hlasos). Vičinel peskere bakroren pal o nava a lidžal len avri.

<sup>4</sup> Sar lidžal avri savore peskere bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal leste, bo prindžaren leskero hangos.

<sup>5</sup> Ale pal aver dženo šoha (ňikda) na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskero hangos.”

<sup>6</sup> Kada podobenstvo lenge phenđa o Ježiš, ale on na achalile, pal soste lenge vakerelas.

<sup>7</sup> Akor lenge o Ježiš pale phenđa: “Čačas, čačas phenav tumenge, me som o vudar le bakrorenges.

<sup>8</sup> Savore, save avle angle mande, sas zbujňika the živaňa, ale o bakrore len na šunde.

<sup>9</sup> Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a džala avri a arakhela o chaben.

<sup>10</sup> O živaňis avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zničinel. Me vašoda avlom, hoj len te el dživipen a savorestar pherdo.”

11 “Me som o lačo Pastjeris. O lačo Pastjeris del peskero dživipen vaš o bakrore.

12 Ale sar o najomňikos, savo nane pastjeris a o bakrore nane leskere, dikhel te avel le ruves (vlkos), omukel le bakroren a denašel. Palis o ruv len chudel a roztradel.

13 Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.

14 Me som oda lačo Pastjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren.

15 Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro dživipen vaš o bakrore.

16 Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len mušnav te lidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pastjeris.

17 Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les te lav pale.

18 Ńiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudľom le Dadestar.”

19 Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel.

20 A but džene lendar phenenas: “O demonos andre leste hin a diliňalol. Soske les šunen?”

21 Aver phenenas: “Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?”

### *O napačaben le Židengero*

22 Andro Jeruzalem sas o Inepos Hanukkah\* a sas jevend.

23 A o Ježiš pes predžalas pal o chramos andre dvora le Šalamunoskeri.

24 Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: “Dži kana amen mukeha avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge phundradones!”

25 O Ježiš lenge odphenda: “Phendom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav andre mire Dadeskero nav, sikaven pre mande.

26 Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore.

27 Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande.

28 Me len dav večno dživipen a šoha na merena. Ńiko len na cirdela avri andral miro vast.

\* **10:22** O inepos, sar o chramos sas pale sentňardo.

29 Miro Dad, savo mange len diña, hino nekbareder savorendar. Ńiko len našti cirdel avri andral o vast mire Dadeske.

30 Me the o Dad sam jekh.”

31 Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren.

32 Ale o Ježiš lenge odphenda: “But lače skutki tumenge sikadom, so hine mire DadeSTAR. Vaš savo man kamen te murdarel le barenca?”

33 O Židi leske odphende: “Na vaš o lače skutki tut kamas te murdarel, ale vaš oda, hoj pes ruhines pro Del a keres tutar Del – tu, so sal ča manuš.”

34 O Ježiš lenge odphenda: “Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: ‘*Me phendom, devla san?*’

35 Vičinel ‘devla’ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskero – a le Devleskero Lav hin čačipen pro furt.

36 Sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidña avri a bičhada pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phendom: ‘*Me som o Čhavo le Devleskero?*’

37 Te me na kerav o skutki mire Dadeskere, akor mange ma pačan.

38 Ale te kerav ola skutki – choc mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.”

39 Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengere vasta.

40 A pale odgeľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačhiľa ode.

41 But džene avle pal leste a phenenas: “Choc o Jan na kerđa ņisavo zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenda, hin čačipen.”

42 A but džene ode andre leste pačandile.

## 11

### *O Lazar merel*

1 Sas jekh nasvalo, o Lazar, andral o gav Betanija, kaj bešenas e Maria the lakeri pheň Marta.

2 Odi Maria pomakhľa le Rajes le olejoha a khosľa leske o pindre le balenca. Lakero phral Lazar sas nasvalo.

3 Avke ola pheňa dine le Ježišoske te phenel: “Rajeja, oda, kas tu rado dikhes, hino nasvalo.”

4 Sar o Ježiš oda šunda, phenda: “Kada nasvaliben nane pro meriben, ale pre le Devleskeri slava, hoj o Čhavo le Devleskero te el barardo.”

5 O Ježiš rado dikhelas la Marta, lakera pheňa the le Lazar.

<sup>6</sup> Ale sar šundā, hoj o Lazar hino nasvalo, ačhiła mek duj džives pre oda than, kaj sas.

<sup>7</sup> Palis phendā le učeňikenge: “Aven, džas pale andre Judsko.”

<sup>8</sup> O učeňika leske phende: “Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?”

<sup>9</sup> O Ježiš odphendā: “Či nane dešuduj (12) ori andro džives? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o svetlos kale svetoskero.

<sup>10</sup> Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o svetlos.”

<sup>11</sup> Pal kala lava lenge phendā: “Amaro prijatelīs Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.”

<sup>12</sup> Akor leske o učeňika phende: “Rajeja, te zasuča, sastōla avri.”

<sup>13</sup> O Ježiš vakerelas pal leskero meriben, ale on peske gondōlinenas, hoj vakerel pal o soviben.

<sup>14</sup> Palis lenge o Ježiš phendā phundradones: “O Lazar muła.

<sup>15</sup> Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven, džas pal leste!”

<sup>16</sup> Akor phendā o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeňikenge: “Džas the amen, hoj te meras leha!”

### *O Ježiš – o uštiben the o dživipen*

<sup>17</sup> Sar ode avla o Ježiš, dodžanla pes, hoj o Lazar imar štar džives pašlol andro hrobos.

<sup>18</sup> E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri.

<sup>19</sup> A but Židi avle ke Marta the Maria te prelīdzal lenca e dukh pal lengero phral.

<sup>20</sup> Sar šundā e Marta, hoj avel o Ježiš, geła ke leste, ale e Maria ačhiła khere.

<sup>21</sup> Avke phendā e Marta le Ježišoske: “Rajeja, te ade ułalas, miro phral na mułahas.

<sup>22</sup> Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.”

<sup>23</sup> O Ježiš lake phendā: “Tiro phral uštela.”

<sup>24</sup> E Marta leske phendā: “Džanav, hoj uštela akor, sar uštēna o mule andral o meriben andro posledno džives.”

<sup>25</sup> O Ježiš lake phendā: “Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačala, choc merela, dživela.

<sup>26</sup> Ņiko olendar, save dživen a pačan andre ma, šoha (ňikda) na merela. Pačas oleske?”

27 Oj leske phenda: “He, Rajeja, me pačandilom, hoj tu sal o Kristus, o Čavo le Devleskero, savo mušinda te avel pro svetos.”

*O Ježiš rovel*

28 Sar oda phenda, geľa pale, vičinda peskera pheňa la Maria a počoral lake phenda: “O Učitelis hino ade a vičinel tut.”

29 Sar oda šunda, uštıla sigo a geľa pal leste.

30 O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačhila mek pro than, kaj ke leste avľa e Marta.

31 O Židi, save andro kher zlidžanas la Mariaha e dukh, dikhle, sar sigo uštıla a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondolinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.

32 Avke e Maria avľa ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa paš leskere pindre a phenda leske: “Rajeja, te ade ulalas, miro phral na mulahas.”

33 Sar dikhľa o Ježiš, hoj rovel oj the o Židi, save avle laha, zaila les oda a avľa leske igen pharo andro jilo

34 a phučľa: “Kaj les thodan?” On leske phende: “Rajeja, av a dikh!”

35 A o Ježiš zarunda.

36 Akor phende o Židi: “Dikhen, sar les rado dikhelas!”

37 Varesave džene lendar phende: “Či ov, savo phundrađa o jakha le koreske, našti kerđa vareso, hoj o Lazar te na merel?”

*O Ježiš uštavel le Lazar*

38 Le Ježišoske sas pale pharo a avľa ko hrobos, so sas jaskiňa a sas phandlo le bareha.

39 O Ježiš phenda: “Odlen o bar!” E Marta, e pheň le muleskeri, phenda: “Rajeja, imar khandel, bo hino ode imar štarto džives.”

40 O Ježiš lake phenda: “Či na phendom tuke, hoj te pačaha, dikheha le Devleskeri slava?”

41 Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phenda: “Dado, palikerav tuke, hoj man šundal avri.

42 Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phendom anglo nipi, save ade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičhaďal.”

43 Sar oda phenda, vičinda zorale hangoha: “Lazar, av avri!”

44 O mulo avľa avri. O pindre the o vasta leske sas zaphandle le faštenca a leskero muj sas zakerdo andre le khosneha. O Ježiš lenge phenda: “Rozphanden les a muken te džal het!”

*O Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš*

<sup>45</sup> But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle so kerđa o Ježiš, a pačandile andre leste.

<sup>46</sup> Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerđa o Ježiš.

<sup>47</sup> Akor zvičinde o nekbareder rašaja the o Farizeja e Bari Rada a phende: “So keraha? Bo kada manuš kerel but znameňja!

<sup>48</sup> Te les mukaha avke, savore pačana andre leste! Avena o Rimana a zničinenena o chramos the amaro narodos!”

<sup>49</sup> Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbareder rašaj, phenda: “Tumen na džanen nič!

<sup>50</sup> Na achalon, hoj tumenge hin feder te merela jekh manuš vaš o nipi, sar te muľahas calo narodos.”

<sup>51</sup> Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phenda oda korkoro pestar, ale prorokinda, hoj o Ježiš merela vaš o narodos,

<sup>52</sup> a na ča vaš o narodos, ale the hoj te anel pale le rozčhide čhaven le Devleskere jekhetane.

<sup>53</sup> Avke ole dživesestar pes dovakerde, hoj les murdarena.

<sup>54</sup> Vašoda o Ježiš pes imar na sikavelas maškar o Židi, ale gela odarik andro phuva paš e pušta, andro foros Efrajim. Ode ačila peskere učeňikenca.

<sup>55</sup> E Patrađi sas pašes a but džene gele angle Patrađi andro Jeruzalem, hoj pes te obžuzaren.

<sup>56</sup> Akor rodenas le Ježiš a sar ačhenas andro chramos, phenenas jekh avreske: “So phenen? Avela ov pro inepos?”

<sup>57</sup> Ale o nekbareder rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te vareko pes dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinelna oda te phenel avri, hoj les te chuden.

## 12

### *E Maria pomakhel le Rajes*

<sup>1</sup> Šov džives angle Patrađi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelasa o Lazar, saves o Ježiš uštađa andral o meriben.

<sup>2</sup> Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar, save leha bešenas pašal o skamind.

<sup>3</sup> E Maria ila vaj jepaš litra igen dragano olejos andral o nardos a pomakhľa le Ježišoskere pindre a khosľa len peskere balenca. Calo kher voňinelas pal o olejos.

<sup>4</sup> Jekh leskere učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda, phenda:

<sup>5</sup> “Soske pes oda olejos na bikenda vaš o trin šel (300) rupune\* a na diňa pes le čorenge?”

---

\* 12:5 300 denara

<sup>6</sup> Oda na phenda vaš oda, hoj leske džalas pal o čore, ale vaš oda, hoj čorkerelas. Sas leste o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.

<sup>7</sup> Ale o Ježiš phenda: “Muk la, bo oda kerđa pre oda džives, sar merava.

<sup>8</sup> Bo o čore hine tumenca furt, ale me tumenca furt na avava.”

<sup>9</sup> But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode. Avle andre Betanija na ča pal o Ježiš, ale the hoj te dikhen le Lazar, saves uštađa andral o meriben.

<sup>10</sup> Avke o nekbareder rašaja pes dovakerde, hoj murdarena the le Lazar,

<sup>11</sup> bo angle leste but Židi oddžanas a pačandile andro Ježiš.

### *Avel le lašaribnaha andro Jeruzalem*

<sup>12</sup> Pre aver džives but nipi, save avle pre Patrađi, došunde pes, hoj o Ježiš džal andro Jeruzalem.

<sup>13</sup> On skidle konara pal o palmi, gele ke leste a vičinenas: “*Hosanna! Požehñimen, ko avel andro nav le Raješkero!*”

Bachtalo o kralis le Izraeloskero!”

<sup>14</sup> O Ježiš arakhla somaricis a bešla pre leste, avke sar hin pisimen:

<sup>15</sup> “*Ma dara tut, čhajori le Sionoskeri! Dikh, tiro kralis avel bešindos pro somaricis.*”

<sup>16</sup> Akor, sar oda phenda, o učeñika na achalile, ale sar o Ježiš sas oslavimen, avla lenge pre godi, hoj pes leske ačhila avke, sar sas pisimen pal leste.

<sup>17</sup> Ola nipi, save dikhle, sar vičinda avri le Lazar andral o hrobos a uštađa les andral o meriben, vakerenas avri pal oda.

<sup>18</sup> Vašoda avle o nipi ke leste, bo šunde, hoj kerđa oda zazrakos.

<sup>19</sup> Akor peske o Farizeja phende: “Dikhen, nič našti keras. Calo svetos džal pal leste!”

### *O Greki kamen te dikhel le Ježiš*

<sup>20</sup> Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren le Devles.

<sup>21</sup> On avle ko Filip, savo sas andral e Galilejsko Betsaida, a mangle les: “Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.”

<sup>22</sup> O Filip geľa a phenda le Andrejske a sodujđzene gele te phenel le Ježišoske.

<sup>23</sup> O Ježiš lenge odphenda: “Avla e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le Manušeskero.



<sup>24</sup> Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but ulipen.

<sup>25</sup> Oda, ko rado dikhel peskero dživipen, našavela les. Ale oda, ko na kamel peskero dživipen andre kada svetos, zachrañinela les pro večno dživipen.

<sup>26</sup> Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro služobñikos. Te mange vareko služinela, oles dela pačiv miro Dad.

### *Vakerel pal peskero meriben*

<sup>27</sup> Akana mange hin phares a so šaj phenav: ‘Dado, le man avri andral kadi ora?’ Se vašoda avlóm, hoj te cerpinav.

<sup>28</sup> Dado, oslavin tiro nav!” Akor šundila o hangos (hlasos) andral o ñebos: “Imar oslavindóm a mek oslavinava.”

<sup>29</sup> Ola nipi, save ode ačhenas a šunde oda, phende: “Herminđa!” Aver phende: “O añjelos leske vareso phendá.”

<sup>30</sup> O Ježiš odphendá: “Na prekal ma šundila oda hangos, ale prekal tumende.

<sup>31</sup> Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o princos le svetoskero.

<sup>32</sup> A sar me avava upre hazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.”

<sup>33</sup> Oda phendá vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.

<sup>34</sup> O nipi leske odphende: “Amen šundám andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro furt. Sar phenes, hoj o Čhavo le Manušeskero mušinel te el upre hazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskero?”

<sup>35</sup> O Ježiš lenge phendá: “Mek frima o svetlos hin tumenca. Phiren, medik tumen hin o svetlos, hoj tumen te na zachudel o kalipen. Bo ko phirel andro kalipen, na džanel, kaj džal.

<sup>36</sup> Medik tumen hin o svetlos, pačan andro svetlos, hoj te aven o čhave le svetloskere.” Sar o Ježiš oda phendá, odgeľa a garuđa pes lendar.

### *O Židi na pačan andro Ježiš*

<sup>37</sup> Choc kerđa kajci but zazraki anglal lende, na pačanas andre leste,

<sup>38</sup> hoj pes te ačhel oda lav, so phendá o prorokos Izaiáš:

“Rajeja, ko pačandila amare lavenge? A kaske sas sikadi le Devleskeri zor?”

<sup>39</sup> Vašoda naši pačandile, bo avrether pisindá o Izaiáš:

<sup>40</sup> “Korarda lengere jakha a zakerđa lengero jilo, hoj le jakhenca te na dikhen, le jileha te na achalon a te na visaren pes, a me len te sastarav avri.”

41 Kada phenda o Izaiaš, sar dikhla leskeri slava a vakerelas pal leste.

42 The avke but anglune murša andre leste pačandile. Ale anglo Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga.

43 Bo buter kamenas, hoj len o nipi te ašaren, sar o Del.

44 O Ježiš vičinda: “Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale andre oda, ko man bičada.

45 A ko man dikhel, dikhel oles, savo man bičada.

46 Me avlom sar o svetlos pre phuv, hoj ņiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro kalipen.

47 Te vareko šundahas mire lava, ale na dolikerena len, me les na sudzinav. Bo me na avlom, hoj te sudzinav o svetos, ale te zachraņnav.

48 Te vareko na prilel man aņi mire lava, leskero sudcas hin o lav, so vakeravas, a sudzinela les andro posledno džives.

49 Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, ko man bičada, korkoro mange prikazinda, so mušnav te phenel a sar te vakerel.

50 A me džanav, hoj leskero prikazaņje anel o večno džživipen. Oda, so me vakerav, vakerav avke, sar mange phenda o Dad.”

## 13

### *Thovel o pindre le učeņikenge*

1 Sas o džives angle Patrađi. O Ježiš džanelas, hoj avla leskeri ora, hoj te oddžal andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskeren, save sas pro svetos, presikađa lenge baro kamiben.

2 Rači paš o chaben o beng imar thođa andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel.

3 No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diņa savoro andro vasta a hoj avla le Devlestar a džal ko Del.

4 Uštila pašal o chaben, čhida tele o uprune gada a phandla e leketa pašal peste.

5 Palis čhida o paņi andro lavoris, chudla te thovel (omorel) o pindre le učeņikenge a khoselas la leketaha, so sas phandli pašal leste.

6 Sar avla paš o Šimon Peter, phenda leske: “Rajeja, tu mange kames te thovel o pindre?”

7 O Ježiš leske odphenda: “Oda, so me kerav, tu akana na achalos, ale palis achaloa.”

<sup>8</sup> O Peter leske phendā: “Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!” Ale o Ježiš leske odphendā: “Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter miro učeņikos.”

<sup>9</sup> Akor leske o Šimon Peter phendā: “Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the o šero.”

<sup>10</sup> O Ježiš leske phendā: “Oleske, ko imar pes thoda, kampil te thovel ča o pindre, bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.”

<sup>11</sup> Džanelas, ko les zradzinela, vašoda phendā: “Na savore san žuže.”

<sup>12</sup> Sar lenge thoda o pindre, urda pre peste pale o uprune gada a bešla peske. Palis phendā: “Achalilan, so tumenge kerdom?”

<sup>13</sup> Tumen man vičinen ‘Učitelina’ the ‘Rajeja’ a mištes phenen, bo me som.

<sup>14</sup> No te me, tumaro Raj the Učitelis, tumenge thodom o pindre, avke the tumen thoven o pindre jekh avreske.

<sup>15</sup> Me tumenge sikadom, sar te kerel, hoj the tumen te keren avke sar me.

<sup>16</sup> Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskero raj, aņi oda, savo sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhađa.

<sup>17</sup> Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

<sup>18</sup> Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidņom, ale hoj pes te ačhel oda, so hin pisimen: *‘Oda, ko manca chal o maro, chudla pre ma te džal.’*

<sup>19</sup> Phenav tumenge oda akana, hoj palis, sar pes oda ačhela, te pačan hoj Me Som.

<sup>20</sup> Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa.”

### *O Ježiš phenel, ko les zradzinela*

<sup>21</sup> Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phendā lenge phundradones: “Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.”

<sup>22</sup> O učeņika dikhenas jekh pre aver, bo na achalonas, pal kaste vakerel.

<sup>23</sup> Jekh leskere učeņikendar – oda, saves o Ježiš rado dikhelas – sas igen pašes paš o Ježiš.

<sup>24</sup> O Šimon Peter leske sikađa, hoj te phučel, pal kaste vakerel.

<sup>25</sup> Oda učeņikos zmukla o šero pašeder ko Ježiš a phučla lestar: “Rajeja, ko hin oda?”

<sup>26</sup> O Ježiš odphenda: "Oda, kaske me podava o močimen maro." Močinda o maro a diña le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko.

<sup>27</sup> Sar o Judaš ila o maro, o satan takoj avla andre leste. O Ježiš leske phenda: "Oda, so kames te kerel, ker sigo."

<sup>28</sup> Ale ņiko lendar, save bešenar pašal o skamind, na achalile, soske leske o Ježiš oda phenda.

<sup>29</sup> Vaš oda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeņika peske gondolinenas, hoj leske phenel: "Dža, cin oda, so kempel pro inepos," abo: "De vareso le čoren."

<sup>30</sup> Sar ila o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

### *O nevo prikazaņje*

<sup>31</sup> Sar o Judaš geľa avri, phenda o Ježiš: "Akana hin oslavimen o Čhavo le Manušeskero a o Del hin oslavimen andre leste.

<sup>32</sup> A te hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste a takoj les oslavinela.

<sup>33</sup> Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phendom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našti aven.

<sup>34</sup> Nevo prikazaņje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas, the tumen kamen jekh avres.

<sup>35</sup> Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeņika, te ela o kamiben maškar tumende."

### *Phenel, hoj o Peter les zaprinela*

<sup>36</sup> O Šimon Peter leske phenda: "Rajeja, kaj džas?" O Ježiš leske odphenda: "Kaj me džav, ode pal ma akana našti aves, ale palis pal ma aveha."

<sup>37</sup> O Peter leske phenda: "Rajeja, soske našti džav akana pal tu? Me o dživipen vaš tu dava!"

<sup>38</sup> O Ježiš leske odphenda: "Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke, hoj medik o kohutos na gilavela, tu man trival zaprineha."

## 14

### *O Ježiš hin o drom, o čačipen the o dživipen*

<sup>1</sup> "Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma.

<sup>2</sup> Andre mire Dadeskero kher hin but khera, te oda na ulahas avke, phendomas tumenge, hoj tumenge džav te pririchtinel o than?

<sup>3</sup> Sar oddžava a pririchtinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande, hoj te aven ode, kaj som me.

<sup>4</sup> Tumen džanen o drom kaj džav.”

<sup>5</sup> O Tomaš leske phenda: “Rajeja, na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o drom?”

<sup>6</sup> O Ježiš leske phenda: “Me som o drom, o čaćipen the o dživipen. Ńiko na avela ko Dad, te na prekal ma.

<sup>7</sup> Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades. Akanastar les imar prindžaren a imar les dikhlan.”

<sup>8</sup> O Filip phenda: “Rajeja, sikav amenge le Dades. Na kampil amenge buter.”

<sup>9</sup> O Ježiš leske phenda: “Kajci but som tumenca a na prindžardal man, Filip? Ko man dikhla, dikhla le Dades. Sar šaj phenes: ‘Sikav amenge le Dades?’

<sup>10</sup> Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale oda kerel o Dad, savo dživel andre mande.

<sup>11</sup> Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. A te na, akor pačan vaš oda, so kerav!

<sup>12</sup> Čačes, čačes phenav tumenge, hoj the oda, ko pačal andre ma, kerela o skutki, save me kerav – a mek bareder kerela, bo me džav ko Dad.

<sup>13</sup> Me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te el o Dad oslavimen andro Čhavo.

<sup>14</sup> Te mangena mandar vareso andre miro nav, me oda kerava.”

### *O Raj del lav pal o Sentno Duchos*

<sup>15</sup> “Te man kamen, dolikerena mire prikazaŃja.

<sup>16-17</sup> A me mangava le Dades a dela tumen le Duchos, savo tumenge pomožinela a lidžala\*. Ov, o Duchos le čaćipnaskero, ela tumenca pro furt. O svetos les našti prilal, bo les aŃi na dikhel aŃi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre tumende.

<sup>18</sup> Na omukava tumen sar široti, avava ke tumende.

<sup>19</sup> Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena.

<sup>20</sup> Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende.

<sup>21</sup> Ko prilal mire prikazaŃja a dolikerel len, oda man kamel. A oda, ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.”

<sup>22</sup> O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenda: “Rajeja, sar oda, hoj kames amenge tut te sikavel a na le svetoske?”

\* **14:16-17** O Ťešitelis abo Radcas

23 O Ježiš leske odphenda: “Te man vareko kamel, dolikerela miro lav a miro Dad les kamela. A amen avaha ke leste a dživaha leha.

24 Oda, ko man na kamel, na dolikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadeskero, savo man bičhada.

25 Kada tumenge phendom, medik somas tumenca.

26 Ale o Sentno Duchos, savo tumenge pomožinela†, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoreske a leperela tumenge savoro, so tumenge phendom.

27 Smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke, sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aňi te na predaran!

28 Šundān, hoj tumenge phendom: ‘Džav a pale avava ke tumende.’ Te man kamľanas, radisalľanas, hoj phendom: ‘Džav ko Dad,’ bo o Dad hino bareder sar me.

29 Phendom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela.

30 Imar na vakerava but tumenca, bo avel o princos le svetoskero. Nane les zor upral mande,

31 ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro, so mange prikazinda. Ušten, džas adarik!”

## 15

### *O Ježiš hino čačo viňičis*

1 “Me som oda čačo viňičis a miro Dad hino vinaris.

2 Dojekh konaricis andre mande, savo na anel ovocje, odčhinel. Dojekh, savo anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje.

3 Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas.

4 Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našti anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viňičis, avke aňi tumen, te na ačhena andre mande.

5 Me som o viňičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našti nič keren.

6 Te vareko na ačhel andre mande, pes čhivela het avke, sar o konaricis a šučola avri. Lena ajse konarica, čhivena len pre jag a zlabona.

7 Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangel savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge.

8 Oleha hin barardo miro Dad, hoj tumen anena but ovocje a avena mire učeňika.

9 Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben!

<sup>10</sup> Te dolikerena mire prikazaŋja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me dolikeravas mire Dadeskere prikazaŋja a ačhav andre leskero kamiben.

<sup>11</sup> Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumaro radišagos te el pherdo.

<sup>12</sup> Kada hin miro prikazaŋje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav.

<sup>13</sup> Ńikas nane bareder kamiben sar oles, savo del peskero dživipen vaš peskere prijateľa.

<sup>14</sup> Tumen san mire prijateľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav.

<sup>15</sup> Imar tumenge na phenav buter sluhi, bo o sluhas na džanel, so kerel leskero raj. Ale tumen vičinav 'prijateľa', bo savoro, so šundom mire Dadestar, tumenge diňom te džanel.

<sup>16</sup> Na tumen peske man kidňan avri, ale me mange tumen kidňom avri a ačhadom, hoj te džan te anen ovocje, so ačhel. Hoj o Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav.

<sup>17</sup> Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!"

*O svetos našti avri ačhel le učeňiken*

<sup>18</sup> "Te tumen o svetos našti avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našti avri ačhelas.

<sup>19</sup> Te ulanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhlahas sar peskeren. Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral leste, o svetos tumen našti avri ačhel.

<sup>20</sup> Leperen peske pro lav, so tumenge phenom: O sluhas nane bareder sar leskero raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te miro lav dolikerde, dolikerena the tumare.

<sup>21</sup> Oda savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, savo man bičhada.

<sup>22</sup> Te na avľomas a na vakerďomas lenge, na ulahas len binos. Ale akana našti phenen, hoj na džanenas.

<sup>23</sup> Oda, ko man našti avri ačhel, našti avri ačhel the mire Dades.

<sup>24</sup> Te na kerďomas maškar lende o skutki, so űiko aver na kerďa, na ulahas len binos. Ale akana dikhle a the avke man the mire Dades našti avri ačhen,

<sup>25</sup> hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengero Zakonos:

*'Našti man avri ačhenas a na sas vaš soske.'*

<sup>26</sup> Ale sar avela o Ťešitelis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskero, savo avel le Dadestar, ov svedčinel a pal ma.

27 A the tumen svedčinenena pal ma, bo san manca ešbnovarestar (peršovarestar).”

## 16

1 “Kada tumenge phendom vašoda, hoj te na preačhen te pačal.

2 Čhivena tumen avri andral o sinagogi a ela časos, sar peske gondolinela sako, ko tumen murdarela, hoj oleha služinel le Devleske.

3 Oda kerena, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man.

4 Kada phendom, hoj peske te leperen, sar avela odi ora, hoj anglal tumenge pal oda phendom. Angloda tumenge kada na phendom, bo somas tumenca.”

### *Pal o Sentno Duchos, savo avela*

5 “Ale akana džav ke Oda, savo man bičhađa, a űiko tumendar mandar na phučel: ‘Kaj džas?’

6 Ale vaš oda, hoj tumenge vakerđom kala veci, o pharipen pherarda tumaro jilo.

7 No me tumenge phenav o čačipen: Ela tumenge feder, te me džava het. Bo te na, o Sentno Duchos na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava les ke tumende.

8 Sar ov avela, sikavela le svetoske pro binos, pro spravodlišagos the pro sudos:

9 O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma;

10 o spravodlišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na dikhena;

11 a o sudos hin andre oda, hoj o princos andral kada svetos hino odsudzimen.

12 Šaj tumenge phenav mek but, ale akana našti zlidžan.

13 Ale sar avela o Duchos le čačipnaskero, lidžala tumen andre dojekh čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the oda, so avela.

14 Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela tumenge.

15 Sa, so hin le Dades, hin miro – vašoda phendom, hoj lela olestar, so hin miro, a phenela tumenge.”

### *O Ježiš oddžala a pale avela*

16 “Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.”

17 Akor varesave učeňika maškar peste phende: “Soske phenel: ‘Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man’? A soske phenel: ‘Me džav ko Dad’?”

18 Avke phenenas: “So hin ada: ‘Mek sikra’? Na džanas, so vakerel.”



19 O Ježiš džanelas, hoj lestar oda kamle te phučel a phenda lenge: “Phučen jekh avrestar, soske phendom: ‘Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?’

20 Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos radisaŀola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro radišagos.

21 La khabňa džuvŀa hin o dukha, sar ločhol (pašŀol tele), bo avŀa lakeri ora. Ale sar lake uŀol o čhavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anda le čhavoress pro svetos.

22 The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisaŀona a tumaro radišagos tumendar űiko na lela.

23 Oda džives mandar imar na phučena űič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj dela tumen sa, so mangena le DadeSTAR andre miro nav.

24 Dži akana mek andre miro nav na mangenas űič. Avke mangel a chudena, hoj tumaro radišagos pes te pherarel.

### *Le Ježišoskero űerindipen upral o svetos*

25 Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad.

26 Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades,

27 se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačandiljan, hoj me avŀom le Devlestar.

28 Avŀom khatar o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav ko Dad.”

29 Akor o učeűika phende: “Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro podobenstvo.

30 Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampil tuke, hoj tutar vareko te phučel. Vašoda pačas, hoj avŀal le Devlestar.”

31 O Ježiš lenge odphenda: “Akana pačan?”

32 No, avel e ora a imar akana avŀa, hoj dojekh tumendar denašela pal peskero drom a man mukena korkores, ale na som korkoro, bo o Dad hino manca.

33 Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te el andre mande smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me űerindom (zviťazindom) upral o svetos.”

## 17

### *Le Ježišoskeri modlitba*

1 Sar oda o Ježiš dovakerđa, dikhŀa pro űebos a phenda: “Dado, avŀa e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut.

<sup>2</sup> Bo tu les diňal autorita upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, saven leske diňal.

<sup>3</sup> O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, jekhe čače Devles the le Ježiš Kristus, kas bičhađal.

<sup>4</sup> Me dokerđom sa, so mange pre kadi phuv diňal te kerel, a oleha tut oslavindom.

<sup>5</sup> Dado, akana oslavin man la slavaha, so man sas paš tute mek sigeder, sar sas stvorimen o svetos.

<sup>6</sup> Sikadom tiro nav le manušenge, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a diňal len mange a dolikerde tiro lav.

<sup>7</sup> Akana džanen, hoj tutar hin savoro, so mange diňal.

<sup>8</sup> Bo o lava, so mange tu diňal, diňom lenge a on priile a čačes prindžarde, hoj avlom tutar, a pačandile, hoj tu man bičhađal.

<sup>9</sup> Me mangav vaš lende. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, saven mange diňal, bo hine tire.

<sup>10</sup> A savoro, so hin miro, hin tiro a tiro hin miro. A me som oslavimen prekal lende.

<sup>11</sup> Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sentno Dado, doliker andre tiro nav olen, saven mange diňal, hoj te en jekh avke sar amen.

<sup>12</sup> Sar somas lenca pro svetos, me len dolikeravas andre tiro nav, so man tu diňal. Merkinavas pre lende a ņiko lendar na našliła, ča oda, savo mušinda te el našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.

<sup>13</sup> Akana džav ke tu a kada phenav, medik som andro svetos, hoj miro radišagos len te el pherdo andro jile.

<sup>14</sup> Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našti avri ačhel, bo nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

<sup>15</sup> Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chrañines le nalačhestar.

<sup>16</sup> Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

<sup>17</sup> Sentñar len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen.

<sup>18</sup> Avke, sar tu man bičhađal andro svetos, the me len bičhadom andro svetos.

<sup>19</sup> Vaš lenge me man oddav tuke, hoj the on čačes te en oddine.

<sup>20</sup> Na mangav ča vaš kala, ale mangav the vaš ola, save prekal lengere lava pačana andre mande,

<sup>21</sup> hoj te en savore jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, kavke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičhađal.

<sup>22</sup> E slava, so man diňal, diňom lenge, hoj te en jekh, avke sar amen.

<sup>23</sup> Me andre lende a tu andre mande, hoj te en jekh andre savoreste, hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičhaďal a hoj kames len avke, sar man kames.

<sup>24</sup> Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te en manca ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal vašoda, hoj man kamehas mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen.

<sup>25</sup> Čačipnaskero Dado, o svetos tut na prindžarda, ale me tut prindžardom a the kala prindžarde, hoj man tu bičhaďal.

<sup>26</sup> Diňom lenge tut te džanel a mek oda kerav, hoj o kamiben, saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.”

## 18

### *Zalen le Ježiš*

<sup>1</sup> Sar pes o Ježiš imar domodlinda, geľa peskere učeňikenca tele prekal o paňi Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš geľa andre peskere učeňikenca.

<sup>2</sup> O Judaš, savo les zradzinda, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes buterval ode arakhelas peskere učeňikenca.

<sup>3</sup> Avke iľa peha o Judaš jekh čata slugađen the sluhen le nekbaredere rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetli, šabli the kopiji.

<sup>4</sup> O Ježiš džanelas savorestar, so pre leste avela, avke geľa a phenda lenge: “Kas roden?”

<sup>5</sup> Odphende leske: “Le Ježiš andral o Nazaret.” Ov phenda: “Me Som.” Ačhelas lenca the o Judaš, savo les zradzinda.

<sup>6</sup> Sar lenge phenda: “Me Som,” gele palal a pele pre phuv.

<sup>7</sup> Avke lendar pale phučla: “Kas roden?” On phende: “Le Ježiš Nazaretsko.”

<sup>8</sup> O Ježiš odphenda: “Phendom tumenge, hoj me som. Te man roden, len muken te džal.”

<sup>9</sup> Oda phenda, hoj pes te ačhel leskere lava: “Ňikas olendar, saven mange diňal, na našadom.”

<sup>10</sup> Akor o Šimon Peter cirdňa avri peskeri šabla a odčhinda le nekbaredere rašaskere slugaske o čačo kan. Ov pes vičinelas Malchos.

<sup>11</sup> Ale o Ježiš phenda le Peteriske: “Thov e šabla pale, kaj sas! Či na pijava avri e kuči, so mange o Dad diňa?”

<sup>12</sup> Akor o slugađa, o velitelis the o sluhi le Židengere ile le Ježiš a zaphandle les.

<sup>13</sup> A ešeb (peršo) les ligende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskero. O Kajfaš sas oda berš nekbareder rašaj.

14 Oda sas ov, savo phenda le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš vaš savore nipi.

*O Peter zaprinel le Ježiš*

15 Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeňikos. Ole učeňikos o nekbareder rašaj prindžarelas a geľa jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskeri dvora.

16 No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Palis oda dujto učeňikos, saves o nekbareder rašaj prindžarelas, avľa avri a vakerđa ola čhajaha, savi phundravelas e brana, palis iľa andre le Peter.

17 Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phenda le Peteriske: “Na sal the tu jekh kale manuškere učeňikendar?” Ov odphenda: “Na som.”

18 Ačhenas ode o sluhi the o služobňika le Židengere a kerde bari jag a tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

*O Ježiš anglo nekbareder rašaj*

19 O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeňika the pal leskero sikaviben.

20 O Ježiš leske odphenda: “Me vakeravas le svetoske avke, hoj sako šaj šunda. Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a nič na vakeravas počoral.

21 So mandar phučes? Phuč olendar, save šunde, so lenge vakeravas. On džanen, so vakerďom.”

22 Sar oda phenda, jekh le slugađendar, savo ode ačhelas, čhinda le Ježiš pal o muj a phenda: “Avke odphenes le nekbareder rašaske?”

23 O Ježiš leske odphenda: “Te namištes phendom, sikav, so namištes phendom, ale te mištes, soske man mares?”

24 Palis bičhađa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj Kajfaš.

*O Peter pale zaprinel le Ježiš*

25 O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phende leske: “Na sal the tu jekh leskere učeňikendar?” No ov zaprinđa a phenda: “Na som.”

26 Jekh le nekbareder rašaskere sluhendar, famelija oleske, kaske o Peter odčhinda o kan, phenda: “Na dikhlom tut leha andre bar (zahrada)?”

27 O Peter pale zaprinđa a takoj gilđa o kohutos.

*O Ježiš anglo Pilat*

<sup>28</sup> Avke ligende le Ježiš khatar o Kajfaš andro Pilatoskero palacis a sas tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na melaren, bo kamle te chal le bakrores pre Patradi.

<sup>29</sup> O Pilat avľa avri pal lende a phenda: “So hin tumen pre kada manuš?”

<sup>30</sup> Odphende leske: “Te na kerdahas kada manuš namištes, na andamas les ke tu.”

<sup>31</sup> O Pilat odphenda: “Len les tumen a sudzinen les pal tumaro Zakonos.” O Židi leske phende: “Amen nane pravos ņikas te murdarel.”

<sup>32</sup> Oda sas, hoj pes te ačhel o lava le Ježišoskere, savenca diňa te džanel, save meribnaha merela.

<sup>33</sup> Avke o Pilat geľa pale andro palacis, vičinda le Ježiš a phenda leske: “Sal tu o Židoviko kralis?”

<sup>34</sup> O Ježiš odphenda: “Phenes oda korkoro pestar, či aver tuke pal ma phende?”

<sup>35</sup> O Pilat phenda: “So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o nekbareder rašaja mange tut dine. So kerđal?”

<sup>36</sup> O Ježiš odphenda: “Miro krališagos nane andral kada svetos. Te ulahas miro krališagos andral kada svetos, mire služobňika pes mardehas vaš ma, hoj te na avav dino le Židenge. Ale akana miro krališagos nane adarik.”

<sup>37</sup> Akor o Pilat phenda: “Ta, the avke sal kralis?” O Ježiš odphenda: “Tu phenes, hoj som kralis. Me pre oda ulilom (pes narodzindom) a vašoda avlom pro svetos, hoj te svedčinav pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, šunel miro hangos.”

<sup>38</sup> O Pilat phučľa: “So hin o čačipen?” Sar oda phenda, geľa pale avri paš o Židi a phenda lenge: “Me pre leste na arakhľom nič nalačo.

<sup>39</sup> Hin tumen tradicija, hoj tumenge jekhes premukav sako Patradi. Kamen, hoj tumenge te premukav le Židovike kralis?”

<sup>40</sup> Ale on savore vičinenas: “Na les, ale le Barabaš!” O Barabaš sas zbujňikos.

## 19

### *O Pilat les odsudzinel pro meriben*

<sup>1</sup> Akor iľa o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha.

<sup>2</sup> O slugađa kerde le kandrendar (le trňendar) koruna a thode leske la pro šero. Urde les andro purpurovo plaštos,

<sup>3</sup> avenas paš leste a phenenas: “Mi dživel o Židoviko kralis!” A marenas les pal o muj.

4 Paľis o Pilat avľa pale avri a phenda lenge: “Dikhen, anav tumenge les avri, hoj te prindžaren, hoj na arakhav pre leste nič nalačo.”

5 Avke avľa o Ježiš avri. Pro šero les sas e korona le kandrendar a sas urdo andro purpurovo plaštos. O Pilat lenge phenda: “Dikhen, o manuš!”

6 Sar les dikhle o nekbareder rašaja the o stražņika, vriskinde: “Ukrižin les! Ukrižin les!” O Pilat lenge phenda: “Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav nič nalačo!”

7 O Židi leske odphende: “Amen hin zakonos a pal amaro zakonos mušinel te merel, bo kerelas pestar Čhavo le Devleskero.”

8 Sar oda šunđa o Pilat, mek buter pes daralas

9 a geľa pale andre peskero palacis a phučľa le Ježišostar: “Khatar sal?” Ale o Ježiš leske na odphenda.

10 O Pilat leske phenda: “Manca na vakeres? Na džanes, hoj man hin zor tut te premukel abo zor tut te ukrižinel?”

11 O Ježiš odphenda: “Na uľahas tut upral mande ņisavi zor, te tuke oda na uľahas dino upral. Vašoda hin bareder binos oles, ko man zradzinda.”

12 Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vriskinenas: “Te kales premukeha, na sal le Cisariskero prijateľis. Bo sako, ko pestar kerel kralis, džal pro Cisaris.”

13 Sar o Pilat šunđa kala lava, iľa le Ježiš avri a bešľa peske pro sudno stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre Hebrejiko čhib Gabata.

14 A sas vaj pro dilos\* paraščuvine, so sas o džives angle Patradi. O Pilat phenda le Židenge: “Dikhen! Tumaro kralis!”

15 No on vriskinde: “De les het! Murdar les! Ukrižin les!” O Pilat phenda: “So, te ukrižinel tumare kralis?” Ale o nekbareder rašaja odphende: “Nane amen kralis, ča Cisaris!”

### *Le Ježiš ukrižinen*

16 Akor lenge les diňa te ukrižinel. Avke ile le Ježiš het.

17 Lidžalas peskero kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka – andre Hebrejiko čhib Golgota.

18 Ode les ukrižinde a leha mek duje avren, jekhes pal jekh a dujtones pal dujto sera, a le Ježiš maškaral.

19 O Pilat diňa te pisinel pre tabuľka: “O Ježiš Nazaretsko, le Židengero Kralis,” a thode la pro kerestos.

\* 19:14 Grekengeri čhib: šov ori

20 A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o foros. Sas pisimen andre Hebrejiko, Grekengeri the Laťiňiko čhib.

21 Akor phende le Židengere nekbaredere rašaja le Pilatoske: “Ma pisin: ‘Le Židengero Kralis,’ ale pisin, hoj ov phenda: ‘Som kralis le Židengero.’ ”

22 Ale o Pilat odphenda: “Oda, so pisindom, pisindom.”

23 Sar imar o slugađa ukrižinde le Ježiš, rozulade leskere gada pro štar kotora, dojekhe slugađiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, so na sas sido a sas jekhe pochtanestar upral dži tele

24 a phende peske: “Na čingeras les, ale losinas vaše, kaskero ela.” Aleha pes ačhiľa avke, sar hin pisimen: “*Rozulade peske maškar peste mire gada a vaš miro ruchos peske čhide losos.*” Oda hin, so kerde o slugađa.

25 Paš le Ježišoskero kerestos ačhelas leskeri daj, lakeri pheň – e Maria, so sas romňi le Kleofašiskeri – the e Maria Magdalena.

26 Sar dikhľa o Ježiš, hoj ode ačhen leskeri daj the o učeňikos, saves kamelas, phenda peskera dake: “Džuvľije, dikh, tiro čhavo!”

27 Paľis phenda le učeňikoske: “Dikh, tiri daj!” Akorestar la iľa oda učeňikos ke peste.

### *O Ježiš merel*

28 Paľis, sar imar dikhľa o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te ačhel oda, so hin pisimen, phenda: “Smedno som!”

29 Sas ode čaro le šuteha. On cindarde e špongija andro šut, phandle la pre izoposkeri paca a thode leske paš o vušta.

30 Sar o Ježiš koštoľinda o šut, phenda: “Dokerdo hin!” Zmukľa tele o šero a mukľa avri peskere duchos.

31 Vašoda, hoj sas o džives anglo Šabbat (sombat), mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o kokala pro pindre olenge, save sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti pro Šabbat a oda Šabbat sas baro.

32 Avke avle o slugađa a phagle o kokala ešebneske the dujtoneske, save leha sas ukrižimen.

33 Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala,

34 ale jekh le slugađendar predemađa la kopijaha leskeri sera a takoj čuliľa avri o rat the o paňi.

<sup>35</sup> A oda murš, savo oda dikhľa, diňa svedectvo a leskero svedectvo hin čačipnaskero. Ov džanel, hoj vakereľ čačipen, hoj the tumen te pačan.

<sup>36</sup> Oda pes ačhľa vašoda, hoj pes te ačhel oda, so hin pisimen:

*“Aňi jekh leskero kokalos na ela phagerdo!”*

<sup>37</sup> A pale avrether pisinel:

*“Dikhena oles, kas predemade!”*

### *Parunen le Ježiš*

<sup>38</sup> O Jozef andral e Arimatija sas le Ježišoskero učeňikos, ale počoral, bo daralas le Židendar. Ov mangľa le Pilat, či šaj lel tele le Ježišoskero telos a ov leske domukľa. Avke avľa a iľa tele le Ježišoskero telos.

<sup>39</sup> Avľa the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a iľa peha vaj tranda (30) kili mišimen aloe the mirra.

<sup>40</sup> Avke ile le Ježišoskero telos a faštinde les andro lepedi le voňave olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel.

<sup>41</sup> Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas bar (zahrada) a andre bar nevo hrobos, andre savo mek šoha (ňikda) ňiko na sas thodo.

<sup>42</sup> A vaš oda, hoj sas o džives anglo Šabbat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le Ježiš.

## 20

### *O Ježiš nane andro hrobos*

<sup>1</sup> Palis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avľa e Maria Magdalena ko hrobos a dikhľa, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos.

<sup>2</sup> Sar oda dikhľa, denašelas a avľa ko Šimon Peter the ke oda dujto učeňikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenda lenge: “Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj les thode.”

<sup>3</sup> Akor o Peter the o dujto učeňikos džanas ko hrobos.

<sup>4</sup> Soduž džene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašelas sigeder sar o Peter a avľa ešebno ko hrobos.

<sup>5</sup> Sar bandiľa, dikhľa ode ča o lepedi, ale na geľa andre.

<sup>6</sup> Palis avľa the o Šimon Peter, geľa andro hrobos a tiš ode dikhľa o lepedi

<sup>7</sup> the o khosno, so sas le Ježišoske pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas zapačardo pre aver than.

<sup>8</sup> Akor avľa andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno ko hrobos, a dikhľa a pačandiľa.

<sup>9</sup> Mek na achalile le Devleskero Lav, hoj mušinda te uštel andral o meriben.



10 Avke ola učeňika gele pale khere.

*Sikavel pes la Maria Magdalenake*

11 Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, bandiła andro hrobos

12 a dikhła te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj pašłolas le Ježišoskero țelos, jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.

13 On lake phende: “Džuvlije, so roves?” Oj odphenda: “Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.”

14 Sar oda phenda, visarda pes palal a dikhła le Ježiš te ačhel, ale na džanelas, hoj oda hino Ježiš.

15 O Ježiš lake phenda: “Džuvlije, so roves? Kas rodes?” Oj peske gondoliđa, hoj hino zahradňikos, a phenda leske: “Rajeja, te les tu ilal het, phen mange, kaj les thodał, a me les lava.”

16 O Ježiš lake phenda: “Maria!” Oj visaliła a phenda leske andre Hebrejiko čhib: “Rabbuni!” (So hin prethodo: Učiťelina.)

17 O Ježiš lake phenda: “Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke miro Dad, ale dža ke mire phrala a phen lenge: ‘Džav upre ke miro Dad the ke tumaro Dad a ke miro Del the ke tumaro Del.’ ”

18 Avke avła e Maria Magdalena a phenda avri le učeňikenge, hoj dikhła le Rajes, a the oda, so lake phenda.

*Sikavel pes le učeňikenge*

19 Mek rači andre oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avła, ačhiła maškar lende a phenda lenge: “Smirom tumenge!”

20 Sar oda phenda, sikađa lenge peskere vasta the peskeri sera. O učeňika radisalile, sar dikhle le Rajes.

21 O Ježiš lenge pale phenda: “Smirom tumenge! Sar man bičhađa o Dad, avke the me tumen bičhavav.”

22 Sar oda phenda, phurdňa pre lende a phenda lenge: “Prilen le Sentne Duchos!

23 Olenge, kasko odmukena o bini, hin odmuklo, a kasko na odmukena o bini, nane odmuklo.”

*O Ježiš the o Tomaš*

24 Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avła o Ježiš.

25 Avke leske phenenas ola aver učeňika: “Dikhłam le Rajes!” No ov lenge phenda: “Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskere vasta a na thovava miro angušt pro

cheva, kaj sas predemado a na thovava miro vast andre leskeri sera, na pačava!”

<sup>26</sup> Pal ochto dživesa sas pale leskere učeņika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avla prekal o zarimen vudar, ačhila peske maškar lende a phendā: “Smirom tumenge!”

<sup>27</sup> Palis phendā le Tomašiske: “Thov tiro anguš kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les pre miri sera a ma av napačabnaskero, ale pačabnaskero!”

<sup>28</sup> O Tomaš leske odphendā: “Miro Raj, the miro Del!”

<sup>29</sup> O Ježiš leske phendā: “Pačandilal, bo man dikhlal. Bachtale hine ola, save na dikhle, a pačandile.”

<sup>30</sup> O Ježiš mek but aver zazrakī kerđa angle peskere učeņika, so nane pisimen andre kada zvitkos.

<sup>31</sup> Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hin o Kristus, Čhavo le Devleskero, a le pačabnaha tumen te el andre leskero nav o dživipen.

## 21

### *Pale pes sikavel le učeņikenge*

<sup>1</sup> Palis pes pale sikada o Ježiš le učeņikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhila pes kavke:

<sup>2</sup> Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskere the duj aver leskere učeņika.

<sup>3</sup> O Šimon Peter lenge phendā: “Džav te chudel ribi.” Phende leske: “Džas the amen tuha.” Avke bešle andre lodka a odgele, ale odi rat na chudle nič.

<sup>4</sup> Sar vidñisaľolas, ačhelas o Ježiš paš o paņi, ale o učeņika na džanenas, hoj oda hino Ježiš.

<sup>5</sup> O Ježiš lenge phendā: “Čhavale, chudľan varesave ribi?” On odphende: “Na!”

<sup>6</sup> Ov lenge phendā: “Čhiven e sita pre čači (pravo) sera la lodkake a chudena.” Avke čhide a chudle ajci but ribi, hoj e šita aņi na birinenas te cirdel avri.

<sup>7</sup> Akor phendā oda učeņikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: “Oda hin o Raj!” Sar šunđa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urđa pre peste uprune gada, so angloda čhida tele, a chučila andro moros.

<sup>8</sup> O aver učeņika avle pre lodka a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri.

<sup>9</sup> Sar doavle paš o brehos, dikhle rozthode kerade angara a upral sas thođi e riba the o maro.

<sup>10</sup> O Ježiš lenge phendā: “Anen ole ribendar, so akana chudľan.”

11 O Šimon Peter geľa a cirdña e sita pre phuv. Andre sas pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale choc sas kajci but, na čhindila e sita.

12 Palis phenda o Ježiš: "Aven, chan!" Ńiko le učeňikendar pes na tromandile (na odvažinde) lestar te phučel: "Ko tu sal?" Bo džanenas, hoj oda hin o Raj.

13 O Ježiš avľa a diňa lenge o maro the e riba.

14 Kada sas imar tritovar, so pes sikada o Ježiš peskere učeňikenge, kanastar ušřila andral o meriben.

### *O Raj the o Peter*

15 Sar imar dochale, phenda o Ježiš le Šimonoske Peteriske: "Šimon, čhavo le Janoskero, kames man buter sar kala?" Ov leske phenda: "He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav." O Ježiš leske phenda: "Pasin mire bakroren!"

16 Pale leske phenda: "Šimon le Janoskero, kames man?" Ov leske phenda: "He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav." O Ježiš leske phenda: "Starin tut pal mire bakrore!"

17 Tritovar leske phenda: "Šimon le Jonašiskero, rado man dikhes?" Akor ačhila smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: "Rado man dikhes?" A phenda leske: "Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav." O Ježiš leske phenda: "Pasin mire bakroren!"

18 Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a lidžala tut ode, kaj na kameha."

19 Oleha o Ježiš diňa le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavanela le Devles. Sar oda phenda, prikazinda leske: "Av pal ma!"

20 O Peter visaliľa a dikhľa, hoj džal pal leste o učeňikos, saves kamelas o Ježiš a savo paš o chaben geľa pašeder ko Ježiš te phučel: "Rajeja, ko tut zradzinela?"

21 Sar les o Peter dikhľa, phenda le Ježišoske: "Rajeja, so ela kaleha?"

22 O Ježiš leske phenda: "Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda? Tu av pal ma!"

23 Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o Ježiš leske na phenda, hoj na merela, ale: "Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda?"

24 Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinda. Džanas, hoj leskero svedectvo hino čačipnaskero.

<sup>25</sup> No, hin mek but aver, so kerđa o Ježiš. Te pes oda savoro pisindahas, gondolinav mange, hoj aňi le svetos na ulahas dos than pre ola zvitki, so pes diňahas te pisinel.  
Amen.

## Le Apoštolengere SKUTKI

1 Lačo Teofilona, ešebno (peršo) zvitkos pisindom pal savoreste, so chudla anglunestar o Ježiš te kerel the te sikavel,

2 dži andre oda džives, sar sas upre ilo andro ņebos. Angloda diña prekal o Sentno Duchos o prikazaŋja le apoštolenge, saven peske kidña avri.

3 Saranda džives pal leskero meriben pes lenge o Ježiš sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o Devleskero krališagos.

4 Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: “Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas, hoj o Dad dela.

5 O Jan bolelas le paŋeha, ale tumen avena bolde le Sentne Duchoha, imar pal o nabut dživesa.”

### *O Ježiš džal andro ņebos*

6 No sar pes zgele, phučle le Ježišostar: “Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o krališagos le Izraeloskero?”

7 Ov lenge odphenda: “Oda nane tumari veca te džanel kana, abo te prindžarel o časi (o idej), so peske o Dad kerđa andre peskeri zor.

8 Ale avela pre tumende o Sentno Duchos, prilena leskeri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cali Judsko the andre Samarija a palis the dži andro posledno agor la phuvake.”

9 Pal kala lava sas angle lengere jakha hazdlo upre andro ņebos a e chmara leš zaučharđa.

10 Androda, sar dikhenas pro ņebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada,

11 a phende: “Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ņebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar upre ilo andro ņebos, avela pale avke, sar les dikhlan te džal andro ņebos.”

12 Palis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin pašes paš o Jeruzalem, vaj jekh kilometros.

13 Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskero, o Šimon Zelota, savo les vičinenas Horlivec, the o Judaš le Jakoboskero.

14 Kala savore sas jekhetane andro modlitbi le džuvlenca the la Mariaha, le Ježišoskera daha, the leskere phralenca.

*Kiden avri le Matej vaš o apoštolos*

<sup>15</sup> Andre ola dživesa uštila o Peter maškar savore učeňika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. Ov phenda:

<sup>16</sup> “Muršale, phralale, mušinda pes te ačhel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenda o Sentno Duchos prekal o David pal o Judaš, savo lidžalas olen, save zaphandle le Ježiš.

<sup>17</sup> Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.”

<sup>18</sup> Vaš oda, hoj zradzinda le Ježiš, chudla love a cinda peske mała. Paloda peła tele šereha a pharila avke, hoj savoro andral leste avla avri.

<sup>19</sup> A dodžanle pes olestar savore manuša, save bešen andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi mała andre lengeri čhib Akeldama, so hin le Rateskeri Mała.)

<sup>20</sup> “Bo andro Žalmi hin pisimen:

*‘Mi ačhel leskero kher omuklo  
a ňiko ode te na bešel!’ A avrether:  
‘Leskeri služba mi prelel aver!’*

<sup>21</sup> Vašoda kampil ole muršendar jekhes avri te lel, savo sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca,

<sup>22</sup> savo sas amenca akorestar, sar sas boldo o Ježiš le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar upre ilo. Oda murš mi svedčinel amenca, hoj o Ježiš uštila andral o meriben.”

<sup>23</sup> Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, savo les vičinenas Čačipnaskero, the le Matej.

<sup>24</sup> Palis pes kavke modlinenas: “Rajeja, tu, savo prindžares o jile savore manušenge, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidnal avri,

<sup>25</sup> hoj te zalel e služba the o apoštolstvo, andral savo o Judaš odgela pre peskero than.”

<sup>26</sup> Avke len dine losi a o losos peła pro Matej, savo sas imar rachimen maškar o dešujekh (11) apoštola.

**2***O Sentno Duchos avel tele*

<sup>1</sup> Sar imar sas pendato (50.) džives pal e Patrađi, pro Letnice (Turice), so hin le Židengero inepos, sas savore pre jekh than a užarenas savore pre oda jekh.

<sup>2</sup> Jekhvareste šundila andral o ňebos zoralo hangos, avke sar te avlahas zorali balvaj a pherarda calo kher, kaj bešenas.

<sup>3</sup> Sikade pes lenge ajse sar jagale rozulade čhiba a pre dojekh lendar bešla jekh čhib.

<sup>4</sup> Jekhwareste sas savore pherarde le Sentne Duchoha a chudle te vakerel andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te phenel.

<sup>5</sup> Andro Jeruzalem bešen as o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos.

<sup>6</sup> Sar šunde ola hangi, sar o apoštola vakeren andro lengere čhiba, sa pes ode zgele a našti avenas ke peste.

<sup>7</sup> Sa pes čudalínenas a phenenas jekh avreske: “Či nane savore kala, save kade vakeren, andral e Galileja?”

<sup>8</sup> Sar oda, hoj len šunas te vakerel sako andre peskere čhiba, andre save avri barilam?

<sup>9</sup> Šunas len amen: O Parti, o Medi, o Elamiti, ola, save bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija,

<sup>10</sup> andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, save hine andral o Rim,

<sup>11</sup> o Židi the ola, save pregele andro Židoviko pačaben, o Krešana the o Arabi – savore šunas len te vakerel andre amare čhiba bare veci le Devleskere!”

<sup>12</sup> Igen pes čudalínenas a našti ke peste avenas, phenenas jekh avreske: “So hin kada?”

<sup>13</sup> Ale varesave lendar asanas a phenenas: “Pile guľi mol!”

### *O Peter kazinel*

<sup>14</sup> O Peter uštila jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a zorale hangoha ke lende prevakerđa: “Muršale, save san Židi the tumen, save bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achalon kaleske!

<sup>15</sup> Kala nane mate, sar tumenge tumen gondolinen. Se mekča hin eňa ori tosara.

<sup>16</sup> Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:

<sup>17</sup> *‘Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del, hoj čhivava avri mire Duchostar pre dojekh telos a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena, tumare terne nipi dikhena videňja a tumare phure manuša džana sune.*

<sup>18</sup> *He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički čhivava avri mire Duchostar a prorokinena.*

<sup>19</sup> *Dava, hoj te dikhen zazraki upre pro ňebos the znameňja tele pre phuv, o rat e jag the baro thuv.*

<sup>20</sup> *O kham pes čerinela pro kalipen a o čhon pro rat mek sigeder, sar avela oda baro the slavno džives le Rajeskero.*

<sup>21</sup> *A ela avke, hoj sako, ko lašarela le Rajeskero nav, ela zachraňimen.’*

<sup>22</sup> Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko, oda murš, savo sas le Devlestar bičhado, sas angle tumende presikado andre bari zor the andro zazraki,

so o Del kerelas prekal leste maškar tumende, avke sar the korkore dikhlan.

<sup>23</sup> O Del imar anglal diña pal peskeri voľa the planos, hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnjengere te primaren pro kerestos a te murdaren.

<sup>24</sup> Oles o Del uštaďa andral o meriben a iľa lestar o meribnaskere dukha, se aňi pes na delas, hoj les o meriben te likerel andre peskeri zor.

<sup>25</sup> Bo o David vakerelas pal leste:

*‘Dikhavas le Rajes angle mande furt; ov hino paš miro čačo vast, me man na čhalavava.*

<sup>26</sup> *Vašoda radisalila miro jilo the miri čhib, hoj mek the miro telos ačhela pro užaripen (nadej),*

<sup>27</sup> *bo na mukeha miri duša pre oda than, kaj hine o mule, aňi na dela tire sentnoneske, hoj leskero telos te kirňol.*

<sup>28</sup> *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskere a pherareha man radišagoha anglal tute!’*

<sup>29</sup> Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav o čačipen pal amaro phuro dad o David: Ov muľa, parundān les a leskero hrobos hin ke amende dži adadžives.

<sup>30</sup> Vašoda, hoj sas prorokos, džanelas, bo o Del diña les andre vera lav, hoj ačhavela pre leskero tronos leskero potomkos.

<sup>31</sup> *Angloda imar dikhla a vakerelas pal o Kristus, hoj uštela andral o meriben a hoj leskeri duša na ačhila pre oda than, kaj hine o mule, aňi leskero telos na kirňola.*

<sup>32</sup> Ipen ole Ježiš o Del uštaďa andral o meriben a amen savore oda dikhlam.

<sup>33</sup> O Del les hazdňa upre paš peskero čačo vast a chudla le Sentne Duchos le Dadestar, avke sar phendā. Paľis les čhida avri pre amende a oda hin, so akana dikhen the šunen.

<sup>34</sup> Bo o David mek na sas andro ņebos a phenel:

*‘O Del phendā mire Rajeske: Beš tuke pal miri čači (pravo) sera,*

<sup>35</sup> *medik tuke na thovava tire ņeprijatelen tel o pindre.’*

<sup>36</sup> Mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves tumen ukrižindān, kerďa Rajeske the Kristoske.”

### *Pačan trin ezera nipi*

<sup>37</sup> Sar oda šunde, čhalada oda lengere jilenca a phende le Peteriske the okle apoštolenge: “So kampil te kerel, phralale?”

<sup>38</sup> O Peter lenge phendā: “Keren pokaňje a sako tumendar pes mi del te boleľ andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te el odmukle o bini a chudena le Sentne Duchos sar daros.



<sup>39</sup> Bo oda, so o Del phendā, patrinel tumenge the tumare čhavage the savorenge, save hine dural: Sakoneske, kas vičinela o Raj, amaro Del.”

<sup>40</sup> The mek avre buter lavenca lenge svedčinelas. Vakere-las a phenelas lenge pre godi: “Zachrañinen tumen andral kada binošno pokoleñje!”

<sup>41</sup> Avke ola, save radišagoha priile leskero lav, dine pes te bolet. Andre oda džives pes pridine ke lende vaj trin ezera (3 000) manuša.

<sup>42</sup> Ola savore calo časos pes sikavenas le apoštolendar a furt pes zdžanas le phralenca. Phagerenas jekhetane o maro a ačhenas pro modlitbi.

### *E ešebno khangeri*

<sup>43</sup> Avla dar pre savore nipi a o apoštola kerenas but zazraki the znameñja.

<sup>44</sup> Ola, save pačandile, sas peha a savoro len sas jekhetane.

<sup>45</sup> Bikenenas peskere mali the majetki a rozdenas maškar peste avke, kaske keci kampelas.

<sup>46</sup> Sako džives sas jekhetane andro chramos. Andre peskere khera phagerenas o mare a radišagoha the žuže jileha chanas o chaben.

<sup>47</sup> Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives neve zachrañimen manušen.

## 3

### *O Peter sastarel avri le banges*

<sup>1</sup> O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modlitbi.

<sup>2</sup> Ipen anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar les e daj anda pro svetos. Les hordinenas sako džives paš o chramos paš o vudar, so pes vičinel Šukar, hoj peske te mangel love olendar, save džanas andro chramos.

<sup>3</sup> Sar ov dikhla le Peter the le Jan, hoj kamen te džal andro chramos, mangelas len, hoj les te den vareso.

<sup>4</sup> Akor o Peter the o Jan dikhle pre leste a phende: “Dikh pre amende!”

<sup>5</sup> Ov dikhelas pre lende igen bares, bo užarelas, hoj les dena vareso.

<sup>6</sup> Ale o Peter phendā: “Somnakaj the rup man nane, no oda, so man hin, oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušti a dža!”

<sup>7</sup> Chudla les a hazdña les čače vastestar. Takoj pro than leske zoralile o pindre the o khoča,

<sup>8</sup> chučila upre a phirelas. Geľa lenca andro chramos, kaj phirelas, chučkerelas radišagostar a lašarelas le Devles.

<sup>9</sup> Savore nipi, save ode sas, les dikhle te phirel a te lašarel le Devles.

<sup>10</sup> Mištes les prindžarenas, hoj oda sas ov, savo bešelas paš e chramoskeri brana, so pes vičinelas Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudalinenas olestar, so pes leske ačila.

*Kazinel andre dvora le Šalamunoskeri*

<sup>11</sup> O bango phirelas pal o Peter the pal o Jan a savore manuša pes zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskeri, bo našti ke peste avenas.

<sup>12</sup> Sar oda dikhľa o Peter, odphenda le manušenge: "Muršale andral o Izrael, so tumen oleske avke čudalinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen peskera zoraha kerdamas, hoj ov phirel? Abo vašoda, bo sam pobožna?"

<sup>13</sup> *O Del le Abrahamoskero, le Izakoskero the le Jakoboskero, o Del amare dadengero* oslavinda peskere čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamenas les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel.

<sup>14</sup> Tumen na kamenas le Sentnes a Čačipnaskeres, ale mangelas, hoj tumenge te premukel le vrahos.

<sup>15</sup> Ale oles, ko del o dživipen, tumen murdarđan. Les o Del uštađa andral o meriben a amen sam oleske švedki!

<sup>16</sup> Dikhen kale muršes a prindžaren les. Diňa peskero pačaben andro nav Ježiš Kristus a avľa leske pale e zor andro pindre. Angle tumare jakha o pačaben andro Ježiš calkom sastarđa kale muršes.

<sup>17</sup> Phralale, akana džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerdan, aňi ola, save tumen lidžan.

<sup>18</sup> O Del phenda prekal savore peskere proroka, hoj leskero Kristus cerpinela, a kerđa, hoj pes avke te ačhel.

<sup>19</sup> Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosel o bini a te avel pre tumende nevi zor the o smirom le Devlestar,

<sup>20</sup> hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino.

<sup>21</sup> Ov mušinel te ačhel andro ņebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskere sentna proroka.

<sup>22</sup> Bo o Mojžiš phenda le dadenge:

*'O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos tumare phralendar avke sar man. Les šunena andre savoreste, so tumenge phenela.*

<sup>23</sup> *Ela avke, hoj dojekh manuš, savo na šunela ole prorokos, ela le Devleskere manušendar odčhido.'*

<sup>24</sup> A o Samuel the savore aver proroka, save sas pal leste, tiš pal kala dživesa vakerenas.

<sup>25</sup> Le Devleskere zaslubeňja, so phendā prekal peskere proroka, hine prekal tumende a tumen hin o kotor pre zmluva, so o Del phandla tumare dadenca, sar phendā le Abrahamoske:

*'Prekal tiro potomkos, požehňinava savore narodi pre phuv.'*

<sup>26</sup> Sar o Del ačhada peskere Služobňikos le Ježiš, ešeb (peršo) les bičhada tumenge, hoj tumen te požehňinel avke, hoj te visarel tumen tumare binošne dromendar."

## 4

### *O Peter the Jan angle Bari Rada*

<sup>1</sup> Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja the o velitelis le stražňikengero andro chramos.

<sup>2</sup> On sas pre lende cholamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a phenenas lenge, hoj andro Ježiš šaj uštena andral o meriben.

<sup>3</sup> Phandle len dži tosara andre bertena, bo imar sas rat.

<sup>4</sup> Ale but olendar, save šunde o lav, pačandile a sas vaj pandž ezera (5 000) murša.

<sup>5</sup> Ačhila pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o anglune murša, o phuredera, o zakoňika,

<sup>6</sup> the o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander the mek savore andral e famelija le nekbareder rašaske.

<sup>7</sup> Ačhade len maškaral a phučenas lendar: "Sava zoraha, abo andre savo nav oda kerđan?"

<sup>8</sup> O Peter, pherardo le Sentne Duchoha, phendā lenge: "Tumen, so lidžan le manušen the o phuredera le Izraeloskere!

<sup>9</sup> Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerđa le nasvale manušeske a tumen amendar phučen, sar les sasfardam.

<sup>10</sup> Akor mi džanen savore Izraeliti the tumen, hoj andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko sas sasfardo. Oda hin o Ježiš, saves tumen ukrižindan a o Del les uštađa andral o meriben. Leskera zoratar hino kada manuš sasto angle tumare jakha.

<sup>11</sup> Oda hin

*'oda bar, so tumen o murara odčhidan  
a so ačhila oda glavno bar.'*

12 A nane andre ñikaste avreste e zachrana, bo aňi nane aver nav tel o ñebos, so ulahas dino le manuŝenge, andre savo ŝaj avas amen zachraňimen.”

13 Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudaľinenas pes, bo džanenas, hoj hine ča ajse manuŝa, save nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le Ježiŝoha.

14 Sar dikhle paŝ lende te ačhel ole manuŝes, savo sastila avri, na sas len pre lende so te phenel.

15 Bičhade len avri andral e Bari Rada. Paľis pes maŝkar peste dovakerenas:

16 “So keraha kale manuŝenca? Bo savore, save beŝen andro Jeruzalem, džanen, hoj prekal lende pes ačhila baro zazrakos a amen oda naŝti phenas, hoj na.

17 Ale hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maŝkar o nipi, zakazinas lenge, hoj imar buter te na vakeren andre oda nav ñisave manuŝeske.”

18 Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar te na vakeren aňi te na sikaven andro nav Ježiŝ.

19 Ale o Peter the o Jan lenge odphende: “Korkore rozsudzinen, či oda ela miŝtes anglo Del, hoj buter te ŝunas tumen sar le Devles.

20 Bo amen naŝti preačas te vakerel pal oda, so dikhľam the ŝundam.”

21 Paľis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende ñič, vaŝ soske len ŝaj potrestinde. Bo savore manuŝa laŝarenas le Devles vaŝ oda, so pes ačhila.

22 Ole manuŝeske, savo sastila avri, sas buter sar saranda (40) berŝ.

### *O učeňika laŝaren le Devles*

23 Paľis, sar len premukle, avle paŝ peskere a phende lenge pal savoreste, so lenge o nekbareder raŝaja the o phuredera phende.

24 Sar oda on ŝunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: “Tu sal Nektbareder Del, savo kerdal o ñebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin.

25 Tu phendal prekal o Davidoskero muj, prekal tiro služobňikos:

*‘Soske pes choľaren o narodi  
a o manuŝa gondolinen pal o diliňipen?’*

26 *Uŝtile upre o kraľa pre phuv  
the ola, save vladňinen,  
a gele pro Del  
the pre leskero Kristus.’*

27 Bo čačes o Herodes the o Pontsko Pilat le Nažidenca the le Izraelitenca pes zgele andre kada foros a džanas pre tiro Sentno Služobňikos, pro Ježiš, kas tu pomazindal,

28 hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamla, hoj pes te ačhel.

29 Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobňikenge te vakerel o lav žužes the bi e dar.

30 Thov tiro vast, hoj te sastarel avri, a ker o đivi the o zazraki andro nav Ježiš, andro nav tire Sentne Služobňikoskere.”

31 Sar pes preačhile te modlinel, razisalila oda than, kaj sas zgele, a jekhvarestes savore sas pherarde le Sentne Duchoha a vakerenas le Devleskero lav bi e dar.

### *Le pačabnaskeren hin savoro jekhetane*

32 Ola, save pačandile, sas igen but, sas len jekh gondolišagos the jekh jilo. Aňi jekh lendar na phenelas pal varesoste, so les sas, hoj oda hin leskero, ale sa len sas jekhetane.

33 O apoštola denas andre bari zor svedectvo pal oda, hoj o Raj o Ježiš uštila andral o meriben a upral lende savorende sas baro lačhipen (milost) le Devleskero.

34 Na sas ňiko maškar lende, kas ulahas vareso frima. Bo savore, kas sas mali abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas,

35 anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.

36 Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus.

37 Les sas maľa, so bikenda a ola love anda a diňa le apoštolenge.

## 5

### *O Ananijaš the e Zafira*

1 Ale jekh murš Ananijaš a leskeri romňi Zafira bikende maľa

2 a počoral ila peske ole lovendar. A leskeri romňi olestar džanelas. Okla love, so leske ačhila, anda a thoda le apoštolenge paš o pindre.

3 O Peter phenda: “Ananijaš, soske pherarda o beng tiro jilo, hoj te klamines le Sentne Duchoske a počoral ilal ole lovendar, so chudlal vaš e maľa?

4 Či na sas e maľa tiri, akor sar mek na sas bikendi? A sar sas bikendi, tiš laha šaj kerdal, so kamlal. Soske tuke

domuklal andro jilo odi veca? Na klamindal le manuŝenge, ale le Devleske.”

<sup>5</sup> Sar ŝunda o Ananijaŝ ola lava, peľa tele a muľa. A dojekh, ko oda ŝunda, predarandila.

<sup>6</sup> O terne murŝa uŝtile, ile les avri a parunde les.

<sup>7</sup> Vaj pal o trin ori avľa andre leskeri romňi, ale oj na džanelas, so pes ačila.

<sup>8</sup> O Peter phučľa the latar: “Phen mange, či vaŝ kajci bikendan e maľa?” Oj odphenda: “He, vaŝ ajci.”

<sup>9</sup> Avke lake o Peter phenda: “Soske tumen dovakerďan, hoj pokuŝinena le Rajeskere Duchos? Dikh, o pindre olengere, save parunde tire romes, hine paŝ o vudar a lidžana avri the tut.”

<sup>10</sup> Androda oj peľa leske paŝ o pindre a muľa. Sar avle andre o terne, dikhle la muľa, ile la avri a parunde la paŝ lakero rom.

<sup>11</sup> A avľa bari dar pre cali khangeri the pre savorende, save oda ŝunde.

<sup>12</sup> Prekal le apoŝtolengere vasta pes ačhenas maŝkar o nipi bare dıvi the zazraki. Savore sas jekhetane andre le Ŝalamunoskeri dvora a sas len jekh gondoliŝagos.

<sup>13</sup> Aver džene imar daranas te džal maŝkar lende a the avke len o nipi laŝarenas.

<sup>14</sup> So dureder, ta buter manuŝa pačanas a igen but murŝa the džuvľa pačandile le Rajeske.

<sup>15</sup> Pro ulici anenas le nasvalen a thovenas len pro haďi the pro noŝitki, hoj te perel pre varekaste le Peteriskero čiňos, sar odarik predžala.

<sup>16</sup> Andral o paŝutne fori pes zdžanas but nipi andro Jeruzalem a anenas le nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sastarde.

### *O raŝaja džan pro apoŝtola*

<sup>17</sup> Akor uŝčila o nekbareder raŝaj the savore, save leha sas andral e sekta le Saducejengeri. On len naŝti avri ačhenas,

<sup>18</sup> vaŝoda chudle le apoŝtolen a phandle len andre foroskeri bertena.

<sup>19</sup> Ale o aňjelos le Rajeskero phundraďa prekal e rat o vudar la bertenakero, ligenda len avri a phenda:

<sup>20</sup> “Džan andro chramos a vakeren le manuŝenge savore lava pal oda nevo dživipen.”

<sup>21</sup> Sar oda on ŝunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. Sar avľa o nekbareder raŝaj the ola, save sas leha, vičinde e Bari Rada, savore phurederen andral o Izrael. A bičhade pal lende andre bertena, hoj len te anen.

<sup>22</sup> O služobňika gele a andre bertena len na arakhle. Avke avle pale

23 a phende: “E bertena arakhlam mištes andre phandli a le stražniken arakhlam te ačhel avri paš o vudar, ale sar la phundrađam, na arakhlam andre ņikas.”

24 Sar šunđa o chramoskero velitelis the o nekbareder rašaja ola lava, čudalinenas pes, bo na džanenas, so pes ačhila.

25 Androda vareko avla, diña lenge te džanel a phendā: “Dikhen, ola murša, saven tumen thođan andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.”

26 Akor odgeľa o velitelis le sluhenca a andā len, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj te na čivkeren le barenca andre lende.

27 Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučľa:

28 “Či na zakazindam tumenge, hoj te na sikaven andre oda nav? Ale dikh, tumen pherardan o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskero meriben.”

29 O Peter odphendā a the okla apoštola phende: “Buter kempel te šunel le Devles sar le manušen.

30 O Del amare dadengero uštađa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primardan pro kerestos a murdardan.

31 Oles o Del hazdña upre ke peskero čačo vast a kerđa lestar Nektbareder Vodcas the Spasitelis, hoj o Izrael te visaloľ pale ko Del a te el lenge odmukle o bini.

32 Amen sam leskere švedki andre kala veci the o Sentno Duchos, saves diña o Del olenge, save les šunen.”

### *Le Gamalieloskeri rada*

33 Sar oda on šunde, sas igen cholamen a kamle len te murdarel.

34 Ale uštıla varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel, le Zakonoskero učitelis, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinda, hoj te lidžan le manušen pro sikra avri

35 a phendā lenge: “Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondolinen, so kerena kale manušenca!

36 Bo načirla uštıla o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les palis murdarde, savore, ko les šunenenas, pes rozdenašle a rozgele.

37 Pal leste, akor sar pes zgenenas o manuša, uštıla o Judaš andral e Galileja. Iľa pal peste but nipen a the ov muľa a savore, save les šunenenas, pes rozgele.

38 Vašoda tumenge phenav, hoj te oddžan kale manušendar a te muken len! Bo te ča o manuša keren kada planos, abo kadi buči, rozperela pes,

<sup>39</sup> ale te hin oda le Devlestar, naši len zaačhavena. A te na oda mek dičhol avke, hoj džan pro Del!”

<sup>40</sup> A šunde les. Vičinde peske le apoštolen, marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.

<sup>41</sup> Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš.

<sup>42</sup> Na preačhenas sako džives te sikavel andro chamos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

## 6

### *Ačhaven eŧa služobňiken*

<sup>1</sup> Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti\* te dudrinel pro Hebreja†, hoj na pomožinenas lengere vdovenge sako džives avke sar avre vdovenge.

<sup>2</sup> Akor peske o dešuduj (12) džene vičinde savore učeňiken a phende: “Nane oda šukares, hoj amen te omukaš le Devleskero lav a te keras kala buča.

<sup>3</sup> Vašoda kiden avri tumendar eŧa muršen, pal save dojekh džanel, hoj hine pherde le Sentne Duchoha the la gođaha. Len ačhavaha pre kadi buči

<sup>4</sup> a amen pes šaj modlinas a služinas le Devleskere laveha calo časos.”

<sup>5</sup> Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle avri le Štefan, muršes, kas sas pherdo pačaben the Sentno Duchos, the le Filip, le Prokorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregeľa andre Židoviko pačaben.

<sup>6</sup> Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modlinde a thode pre lende o vasta.

<sup>7</sup> Le Devleskero lav barolas a saš furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen but rašaja pačandile.

### *Le Štefan zaphanden*

<sup>8</sup> O Del diňa le Štefan pherdo lačhipen (milost) the zor a kerelas maškar o nipi bare đivi the zazraki.

<sup>9</sup> A avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e Cirenija the Alexandrija, a mek ole, save sas andral e Cilicija the andral e Azija, a veseke dinenas pes le Štefanoha.

<sup>10</sup> Ale naši avle anglal ola gođaha the ole Duchoha, saveha vakerelas.

\* 6:1 O Židi, save vakerenas andre le Grekengeri čhib. † 6:1 O Židi, save vakerenas andre Hebrejiko čhib.



<sup>11</sup> Akor podčhide muršen, save phende: “Šundam les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.”

<sup>12</sup> Avke marde upre le nipen the le phurederen the le zakoñiken. Avle pre leste, chudle les a ligende les angle Bari Rada.

<sup>13</sup> Ačhade falošne švedken, save phende: “Kada manuš na preačhel te vakerel nalače lava pre kada Sentno Than the pro Zakonos.

<sup>14</sup> Bo šundam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a čerinela o tradiciji, so amenge diña o Mojžiš.”

<sup>15</sup> Savore, save bešen as andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle leskero muj avke sar muj le aňjeloskero.

## 7

### *Le Štefanoskere lava*

<sup>1</sup> O nekbareder rašaj lestar phučla: “Hin oda čačes avke?”

<sup>2</sup> O Štefan odphendā: “Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikađa amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, akor, sar mek na bešelas andro Charan

<sup>3</sup> *a phendā leske: Av avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, so tuke sikavava.*

<sup>4</sup> Akor odgeľa andral e Chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Palis, sar muľa leskero dad, preligende les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen.

<sup>5</sup> O Del ode na diña le Abraham aňi sikra phuv, ale diña les lav, hoj odi phuv dela leske the leskere potomkenge. O Del oda phendā akor, sar mek les na sas čhave.

<sup>6</sup> O Del phendā, hoj *leskere potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena otroken a štar šel (400) berš len trapinena.*

<sup>7</sup> *Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava, phendā o Del. Palis avena odarik avri a služinena mange pre kada than.*

<sup>8</sup> Kerđa leha zmluva pal o občhindipen (e obriezka), avke leske uliľa o Izak a pre ochtoto džives les o Abraham občhindā (obrezindā). Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas o dešuduj (12) bare dada.

<sup>9</sup> O bare dada sas hamišne (žarlive) pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha

<sup>10</sup> a iľa les avri andral savore leskere pharipena, presikađa leske peskero lačhipen (milost) a diña les godi anglo Faraonos, kralis andral o Egipt. Ov palis ačhađa le Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskero kher.

11 Palis avla bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare daden na sas so te chal.

12 Sar šunda o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhađa ešeb (peršo) amare daden.

13 Sar avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskere phralenge a o Faraonos pes dodžanla pal e famelija le Jozefoskeri.

14 Akor len bičhađa o Jozef, hoj te anen ke leste le Jakob, leskere dades the cali leskeri famelija – eftavardeš the pandž (75) manušen.

15 O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule.

16 Palis len preligende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos cinda o Abraham le Chamoroskere čhavendar andro Šichem.

17 Sar sas pašes o časos, hoj o Del te dolikerel oda lav, so diňa le Abrahamoske, amaro manuša andro Egipt igen zoralonas a sas furt buteder,

18 *medik na sas andro Egipt aver krališ, savo imar na prindžarelas le Jozef.*

19 Oda krališ palis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas te odčhivel peskere čhavoren, save mekča ulonaš a mukenas len te merel.

20 Andre oda časos ulila (pes narodzinda) o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Andre le dadeskero kher les bararenas avri trin čhon.

21 Sar les dine pestar het, arakhla les le Faraonoskeri čhaj, hazdňa les andral o paňi a bararda les avri sar peskere čhas.

22 O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder Egiptsko godaveripen a sas zoralo andre oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.

23 Sar leske sas saranda (40) berš, avla leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskere phralen, le Izraeloskere čhaven.

24 A dikhla, sar o Egiptanos dukhavelas jekhe Izraelitas, vašoda o Mojžiš geľa te pomožinel le Izraelitaske avke, hoj les murdarđa.

25 Ov peske gondolinelas, hoj leskere phrala achalona, hoj o Del len kamel te zachraňinel prekal leskero vast, ale on oleske na achalile.

26 Palis pre aver džives, sar pes duj džene vesekedinenas, sikađa pes lenge a kamla maškar lende te anel o smirom. Phenda: 'Muršale! Phrala san, soske tumen maren?'

27 Ale oda, ko dukhavelas le phrales, les ispidňa a phenda: 'Ko tut thođa upral amende, hoj amen tu te liđžas a te sudzines?'

28 *So? Kames man te murdarel, sar murdardal idž kole Egiptanos?*

29 *Vaš oda lav o Mojžiš denašla a bešelas andre Midijaniko phuv sar cudzincos, kaj leske ulile duj muršora.*

30 *Sar pregeľa saranda (40) berš, sikađa pes leske o aňjelos le Rajeskero pre pušta paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas.*

31 *Sar oda dikhľa o Mojžiš, čudalinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar geľa pašeder, hoj te dikhel feder, prevakerđa ke leste o hangos (hlasos) le Rajeskero:*

32 *‘Me som o Del tire dadengero, o Del le Abrahamoskero, o Del le Izakoskero a o Del le Jakoboskero.’ O Mojžiš avke predarandĭla, hoj izdralas a daralas pre oda buter te dikhel.*

33 *O Raj leske phendă: ‘Čhiv tele o kamašli pal o pindre, bo odi phuv, pre savi aches, hiňi sentno.*

34 *Dikhľom – he mištes dikhľom – sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šundom, sar lenge hin phares. Vašoda avľom tele, hoj len te zachraňinav. Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.’*

35 *O Mojžiš hin oda, saves na kamle. Phende pre leste: ‘Ko tut thođa upral amende, hoj amen tu te lidžas a te sudzines?’ A ipen les bičhađa o Del, hoj len te lidžal a te zachraňinel akor, sar ke leste prevakerđa o aňjelos, savo pes leske sikađa andro krakos.*

36 *O Mojžiš len ilă odarik avri a kerelas paš oda zazraki the đivi andro Egipt, paš o Lolo Moros a mek saranda (40) berš pre pušta.*

37 *O Mojžiš hin oda, savo phendă le Izraeloskere manušenge: ‘O Raj, tumaro Del, tumen dela prorokos avke sar man tumare phralendar.’*

38 *Ov hin oda, ko sas pre pušta le manušenca andral o Izrael the le aňjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada a ov chudľa o lava le džživipnaskere, hoj len te del amenge.*

39 *Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visalĭle peskere jilenca pale andro Egipt.*

40 *Phende le Aronoske: ‘Ker amenge devlen, save džana angle amende, bo na džanas, so pes ačhĭla ole Mojžišoha, savo amen ilă avri andral e Egiptsko phuv.’*

41 *Kerde peske gurunňora a obetinde la modlake e obeta a radisalonas oleske, so kerde peskere vastenca.*

42 *Ale o Del lendar visalĭla a diňa len, hoj te lašaren o čercheňa andral o ņebos, avke sar hin pisimen andre le prorokengero zvitkos:*

*‘Kher le Izraeloskero, andan mange obeti the dari pre pušta tel o saranda (40) berš?’*

<sup>43</sup> *Ilan a lidžanas le Molochoskero stanos the e čercheň tumare devleskeri le Refanoskeri; o modli, so tumenge kerđan, hoj angle lende te bandon. Vašoda lava tumen het a prethovava tumen dži pal o Babilon.'*

<sup>44</sup> Amare daden sas pre pušta o Sentno Stanos. Oda Stanos sas kerdo avke, sar o Del le Mojžišoske phendá the sar oda dikhla.

<sup>45</sup> Oda Sentno Stanos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas le pohanengeri. Le pohanen tradňa o Del het amare dadendar a o Sentno Stanos ode ačhila dži andre Davidoskere dživesa.

<sup>46</sup> O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskere Devles, či šaj leske ačhavel kher,

<sup>47</sup> ale o Šalamun ačhađa le Devleske kher.

<sup>48</sup> Ale o Nektbareder na bešel andro khera, so hine kerde le manušendar, avke sar phenel o prorokos:

<sup>49</sup> *'O ňebos hin miro tronos, phenel o Del, a e phuv hiňi tel mire pindre. Savo kher mange ačhavena? Vaj kaj hin varesavo than, kaj mange me šaj odpočovinav?*

<sup>50</sup> *Či oda savoro na kerđa miro vast?*

<sup>51</sup> Tumen manušale! San zacate a tumare jile hine zaphandle. Na šunen pre tumare kana! Furt džan pro Sentno Duchos, avke sar the tumare dada!

<sup>52</sup> Pre savo prorokos na džanas tumare dada? A murdarenas olen, save imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskero. Les tumen akana diňan andre a the murdardan.

<sup>53</sup> Tumen priiľan o Zakonos le aňjelendar a na dolikerđan les!"

### *Le Štefanoskero meriben*

<sup>54</sup> Sar oda on šunde, dukhandila len andro jile a andre bari cholí randenas le dandenca pre leste.

<sup>55</sup> O Štefan, pherdo le Sentne Duchoha, hazdňa o jakha pro ňebos a dikhla le Devleskeri slava the le Ježiš te ačhel pre čači (pravo) sera le Devleske.

<sup>56</sup> A phendá: "Dikhen, o ňebos dikhav phundrado a le Čhas le Manušeskeres te ačhel pre čači (pravo) sera le Devleske."

<sup>57</sup> Akor on vriskinde zorales, phandle andre o kana a jekhetane pre leste chučile.

<sup>58</sup> Tradle les avri andral o foros a čhivkerenas andre leste le barenca. O švedki peske thode peskere gada paš jekh terno manuš, savo pes vičinelas Saul.

<sup>59</sup> Čhivkerenas andro Štefan le barenca a ov vičinelas pro Raj a phenelas: "Raja, Ježiš, prile mire duchos!"

<sup>60</sup> Palis peľa pro khoča a vičinda zorale hangoha: “Rajeja, ma rachin lenge kada binos!” Sar oda phenda, zasuča.

## 8

### *O Saul džal pro zboros*

<sup>1</sup> Le Saul na sas nič pre oda, hoj le Štefan murdaren. Andre oda džives džanas bares pro zboros, so sas andro Jeruzalem. Savore pes rozdenašle andre Judsko phuv the andre Samarija, ale o apoštola na denašle.

<sup>2</sup> O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas.

<sup>3</sup> Ale o Saul musarelas o zboros. Džalas andro khera, lelas le muršen the le džuvlen a thovelas len andro bertení.

<sup>4</sup> Ola, save pes rozdenašle, džanas than thanestar a vakerenas o evaňjelium.

### *O evaňjelium pes kazinel andre Samarija*

<sup>5</sup> O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus.

<sup>6</sup> O manuša jekhetane igen šunenenas oda, so vakerelas o Filip, a dikhenas o zazraki, so kerelas.

<sup>7</sup> Bo andral o but manuša, saven sas nalače duchi, gele ola duchi avri bara vikaha a but kaliki the bange sastile avri.

<sup>8</sup> Andre oda foros avľa baro radišagos.

<sup>9</sup> Mek angloda sas andre oda foros jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov vražinelas a o nipi andre Samarija ča denas avri o jakha. Ov phenelas pal peste, hoj hino vareko baro.

<sup>10</sup> Savore, bare the cikne, les igen šunenenas a phenenas: “Ov hino odi Bari zor le Devleskeri.”

<sup>11</sup> Igen mištes les šunenenas, bo imar but kerelas maškar lende o čari.

<sup>12</sup> Ale sar pačandile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o Devleskero krališagos the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel o murša the o džuvľa.

<sup>13</sup> The oda Šimon pačandíľa, diňa pes te bolel a likerelas pes paš o Filip. A sar dikhľa, hoj pes keren bare divi the zazraki, čudaľinelas pes.

<sup>14</sup> Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priíľa o lav le Devleskero, bičhade ke lende le Peter the le Jan.

<sup>15</sup> Sar ode doavle, modľinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Sentne Duchos,

<sup>16</sup> bo mek na avľa tele pre ñikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskero le Ježišoskero.

17 Akor pre lende thovenas o vasta a on prilenas le Sentne Duchos.

18 Sar dikhla o Šimon, hoj o Sentno Duchos pes del aleha, hoj o apoštola pre lende thoven o vasta, anda lenge love

19 a phenda: “Den the man odi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Sentne Duchos.”

20 O Peter leske phenda: “Mi kirnon tire love the tuha, bo gondolindal tuke, hoj le Devleskero daros peske šaj te cinel vaš o love!

21 Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del.

22 Vašoda ker pokañje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondolinehas andro jilo.

23 Bo dikhav, hoj sal andre kirko hamišagos a phandlo andro binos!”

24 O Šimon odphenda: “Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma nič olestar, so phendan.”

25 Sar imar o apoštola dine avri o svedectvo a vakerde le Rajeskero lav, avenas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium andro but Samaritanska gavora.

### *O Filip the o eunuchos*

26 O aňelos le Rajeskero prevakerda ko Filip a phenda leske: “Ušti a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.” Pal oda drom pes imar akana igen na phirel.

27 O Filip uštıla a geła. Dikhla muršes Etiopanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakero, la kralovnakero andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakero barvalipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles.

28 Džalas pale khere, bešelas pre peskero verdan a genelas le prorokos Izaias.

29 O Duchos phenda le Filiposke: “Dža pašeder a dochude o verdan.”

30 Sar doavla o Filip šunda les te genel le prorokos Izaias a phenda: “Či achalos oda, so genes?”

31 Ov odphenda: “Sar šaj achaluvav, te mange ņiko na sikavel?” A mangla le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

32 Oda, so genelas le Devleskere Lavestar, sas kada:

*“Lidžanas les sar ovečka te murdarel a avke sar o bakroro na del avri o hangos anglal oda, ko les strihinel, avke aňi ov na phundrađa peskero muj.*

33 *Ov sas tele dikhlo a na sudzinde les avke, sar kampla. A ko šaj vakerela pal leskero potomstvos, te leskero dživipen pes lel pal e phuv?”*

<sup>34</sup> O eunuchos odphenda le Filiposke: “Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?”

<sup>35</sup> Akor chudla o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izaiš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.

<sup>36</sup> Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenda: “Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?”

<sup>37</sup> [O Filip phenda: “Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.” Ov odphenda: “Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskero Čhavo.”]

<sup>38</sup> Zaačhađa o verdan. Soduj džene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a bolda les.

<sup>39</sup> Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskero iľa le Filip het. O eunuchos les buter na dikhľa a džalas peskere dromeha radišagoha.

<sup>40</sup> O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evaňjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

## 9

### *O Saul pes visarel*

<sup>1</sup> O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskere a kamelas len te murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj

<sup>2</sup> a mangľa lestar o lila pre sinagogi andro Damaskus, hoj te rodel avri ole muršen the le džuvlen, save džan pal o drom le Rajeskero, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem.

<sup>3</sup> Androda, sar džalas, ačiľa pes, sar imar sas pašes paš o Damaskus, hoj jekhvareste les zaučharđa andre o kham andral o ňebos.

<sup>4</sup> Peľa pre phuv a šunda o hangos, so leske phenda: “Saul, Saul, soske pre mande džas?”

<sup>5</sup> O Saul phenda: “Ko sal, Rajeja?” O Raj odphenda: “Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.”

<sup>6</sup> Ušti a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kempel te kerel.”

<sup>7</sup> Ola murša, save leha džanas jekhetane, na džanenas pre oda so te phenel. Bo šunde o hangos (hlasos), ale ňikas na dikhle.

<sup>8</sup> Paľis uštiľa o Saul pal e phuv a sar phundrađa o jakha, na dikhelas nič. Avke les ile vastestar a ligende les andro Damaskus.

<sup>9</sup> A trin džives sas avke, hoj na dikhelas, na chalas, aňi na pijelas.

10 Andro Damaskus sas varesavo učeņikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phendā o Raj andro videņje: “Ananijaš!” Ov odphendā: “Kade som, Rajaja.”

11 Avke leske o Raj phendā: “Ušći a dža pre ulica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskero kher arakh avri le Saul andral o Tartzus, bo ipen akana pes modlinel.

12 Ov dikhla andro videņje muršes, savo pes vičinelas Ananijaš, savo avla paš leste a thođa pre leste o vasta, hoj te dikhel.”

13 O Ananijaš odphendā: “Rajaja, but manušendar šundom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerđa tire sentnenge andro Jeruzalem.

14 A the kade les hin zor le nekbareder rašajendar te phandel andre savoren, save lašaren tiro nav.”

15 Ale o Raj leske phendā: “Dža, bo me mange les kidņom avri, hoj prekal leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraļa the anglo čhave le Izraeloskere.

16 Me leske sikavava, keci but mušinela te precerpinel vaš miro nav.”

17 Akor odgeļa o Ananijaš a geļa andro kher, thođa pre leste o vasta a phendā: “Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikada pro drom, sar avehas kade, man bičhada, hoj pale te dikhes a te aves pherdo le Sentne Duchoha.”

18 Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Pale predikhļa, ušćiļa a diņa pes te bolel.

### *O Saul kazinel andro Damaskus*

19 Palis čala o chaben a chudļa zor. A ačhiļa vajkeci dživesa le učeņikenca andro Damaskus.

20 Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskero Čhavo.

21 Savore, save les šunde pes čudalīnenas a phenenas: “Či nane oda ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, save lašarenas kada nav? A the kade avla, hoj len te phandel andre a te lidžal anglo nekbareder rašaja.”

22 O Saul sas furt zoraleder andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hin o Kristus, dži avke, hoj o Židi, save bešenas andro Damaskus, pre oda našći odphenenas.

### *O Saul denašel andro Jeruzalem*

23 Sar imar pregeļa but dživesa, dovakerde pes o Židi maškar peste, hoj les murdarena

24 a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda dodžanļa.

25 Vašoda o učeņika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.



<sup>26</sup> Sar avľa o Saul andro Jeruzalem, kamlá te džal paš o učeňika, ale daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj the ov hin o učeňikos.

<sup>27</sup> Ale o Barnabaš les iľa a ligenda ko apoštola. Vakerďa lenge avri, sar dikhľa le Rajes pro drom, hoj leha vakerďa a the sar andro Damaskus vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskero.

<sup>28</sup> Palis o Saul dživelas lenca jekhetane andro Jeruzalem.

<sup>29</sup> Vakerelas andro nav Ježiš bi e dar a vesekedinelas pes le Židenca, save vakerenas andre Grekengeri čhib. Ale on les kamenas te murdarel.

<sup>30</sup> No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro Tarzus.

<sup>31</sup> Avke sas andro khangera pal cali phuv Judsko the andre Galileja the andre Samarija smirom. Siklonas a dživenas andre pačiv anglo Raj. O khangera baronas a o Sentno Duchos lenge pomožinelas.

### *O Peter sastarel le Eneaš*

<sup>32</sup> Sar phirelas o Peter than thanestar, avľa the ko sentna\*, save bešenas andre Lidda.

<sup>33</sup> Arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš, savo sas kalika a ochto beršendar pašlolas ča andro haďos.

<sup>34</sup> O Peter leske phenda: “Eneaš, o Ježiš Kristus tut sastarel avri! Ušťa a ker pal tu o haďos!” O Eneaš takoj ušťa.

<sup>35</sup> Dikhle les savore, save bešenas andre Lidda the andro Šaron a visarde pes ko Raj.

### *Uštavel la Tabita andral o meriben*

<sup>36</sup> Andre Joppa sas jekh učeňička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre Grekengeri čhib Dorkas†. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.

<sup>37</sup> Andre ola dživesa pes ačhila, hoj nasvaliľa a muľa. Sar la thode le paňeha, ligende la andre upruno kher.

<sup>38</sup> Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde, hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangelas les: “Av sigo ke amende!”

<sup>39</sup> O Peter ušťa a geľa lenca. Sar doavľa ode, ligende les andre upruno kher. Ačhile pašal leste savore vdovi a sikavenas leske o rokli the o gada, so lenge kerelas e Dorkas, medik sas lenca.

<sup>40</sup> Akor bičhaďa o Peter savoren avri, bandiľa pro kohoča a modliňa pes. Palis visaliľa ke muľa a phenda lake: “Tabito,

\* 9:32 Oda hin: pačabnaskere manuša. † 9:36 Oda hin prethodo Srnka.

ušti!" Oj phundrađa o jakha a sar dikhľa le Peter, bešla peske.

<sup>41</sup> Ov lake podiňa o vast a hazdňa la. Palis vičindă le sentnen the le vdoven a ačhađa la džidona anglal lende.

<sup>42</sup> Dodžanľa pes pal oda cali Joppa a but džene pačandile andro Raj.

<sup>43</sup> O Peter ačhiľa buter časos andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas le cipenca.

## 10

### *O Kornelius dikhel videňje*

<sup>1</sup> Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas velitelis upral o šel slugađa andral e čata, so la vičinenas Italsko.

<sup>2</sup> Ov sas pobožno manuš a ov the cali leskeri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modľinelas ko Del.

<sup>3</sup> Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhľa andro videňje le Devleskere aňjelos. O aňjelos leske phendă: "Kornelius!"

<sup>4</sup> Ov pes pre leste zadikhľa a daraha phendă: "So, Rajeja?" O aňjelos leske odphendă: "Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.

<sup>5</sup> Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, savo pes vičinel Peter.

<sup>6</sup> Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel le cipenca a leskero kher hin paš o moros. Ov tuke phenela, so kampil te kerel."

<sup>7</sup> A sar odgeľa het o aňjelos, so leha vakerelas, vičindă peske o Kornelius duje sluhen the jekhe pobožne slugaďis, savo paš leste furt ačhelas.

<sup>8</sup> Sar imar lenge sa vakerďa avri, bičhađa len andre Joppa.

### *O Peter dikhel videňje*

<sup>9</sup> Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos o Peter geľa pro pados pes te modľinel.

<sup>10</sup> Igen bokhalıľa a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhľa videňje.

<sup>11</sup> Dikhľa o ňebos phundrado a andral avelas tele pre phuv vareso sar barı lepeda, so sas mukľi tele le štare agorenca.

<sup>12</sup> Andre sas savore štarpindrengere džviri, save ča hin pre phuv, o dzive džviri, ola, save pes cirden pal e phuv, the o čirikle.

13 A prevakerđa ke leste o hangos (hlasos): “Ušti Peter, murdar a cha!”

14 O Peter phenda: “Na, Rajeja! Mek šoha (ňikda) na chalom vareso melalo abo nažužo.”

15 Oda hangos leske pale phenda: “Pre oda, so o Del žužarda, tu ma phen melalo!”

16 Kada savoro pes ačila trival a palis e lepeda sas takoj ili upre andro ňebos.

17 Medik o Peter andre peste gondolinelas, so leske o Del kamla te phenel prekal oda, so dikhla, doavle paš e brana ola murša, saven bičhađa o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskero kher.

18 Vičinde a phučle, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.

19 Sar mek gondolinelas o Peter pal oda, so dikhla, phenda leske o Duchos: “Dikh, trin murša tut roden.

20 Ušti, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len bičhadom.”

21 Sar avla o Peter tele pal ola murša, phenda: “Me som oda, kas roden. Soske pal mande avlan?”

22 On odphende: “O Kornelius, velitelis upral o šel slugađa amen bičhađa. Ov hino čačipnaskero manuš, savo daral le Devlestar. Calo Židoviko narodos del les calo pačiv. O sentno aňjelos leske phenda, hoj te vičinel tut andre peskero kher a te šunel tire lava.”

### *O Peter džal ko Kornelius*

23 Akor len vičinda o Peter andre, diňa len pačiv a presute ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa.

24 Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinda peske la famelija the peskere pašutne prijatelen.

25 Sar geľa o Peter andre a o Kornelius les dikhla, peľa pro khoča a bandolas anglal leste.

26 Ale o Peter les hazdňa a phenda: “Ušti, the me som ča manuš.”

27 Vakerelas leha, geľa andre a dikhla ode but zgele manušen.

28 A phenda lenge: “Tumen džanen, hoj le Židoske nane domuklo te džal abo te arakhel pes cudze manušeha. Ale mange sikada o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo melalo.

29 Vašoda avlom a na odphendom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhadan?”

<sup>30</sup> O Kornelius phenda: “Anglo štar džives trin orendar\* man modlinavas andre miro kher. A jekhwareste angle angle ma ačila murš andro igen parne gada

<sup>31</sup> a phenda: ‘Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterda.

<sup>32</sup> Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]’

<sup>33</sup> Avke bičađom pal tu a tu mištes kerđal, hoj avlal. Akana sam kade savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke phenda o Raj.”

*Vakerel andro kher le Korneliuskero*

<sup>34</sup> Akor chudla o Peter te vakerel: “Akana čačas achaluvav, hoj o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

<sup>35</sup> Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel andro čačipen.

<sup>36</sup> Bo džanen oda lav, so bičađa o Del te kazinel le Izraelitenge, o smiromoskero evaňjelium le Ježišoskero Kristoskero, savo hin o Raj upral savore.

<sup>37</sup> Tumen džanen pal oda, so pes ačila pal cali Judsko. Chudla pes ada andre Galileja pal o bolipen, so vakerelas o Jan.

<sup>38</sup> A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomakhla le Sentne Duchoha the la zoraha a phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge a sastarelas savoren, save sas tel e zor le bengeskeri, bo o Del sas leha.

<sup>39</sup> Amen sam ola, save dikhlam oda, so kerelas andre Židoviko phuv the andro Jeruzalem. Palis les murdarde a primarde les pro kerestos.

<sup>40</sup> Les pro trito džives o Del uštađa a sikavelas pes amenge.

<sup>41</sup> Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar anglal kidňa avri. Oda sam amen, save leha chahas the pijahas paloda, sar uštila andral o meriben.

<sup>42</sup> Prikazinda amenge, hoj te vakeras le manušenge a te das lenge te džanel, hoj ov hino le Devlestar dino te sudzinel le džiden the le mulen.

<sup>43</sup> Pal leste vakeren savore proroka, hoj andre leskero nav ela odmukle o bini sakoneske, ko pačala andre leste.”

*O Sentno Duchos avel pro Nažidi*

\* 10:30 Grekengeri čhib: eňa orendar

44 Medik o Peter vakerelas kala lava, avľa o Sentno duchos tele pre savorende, save šunenias o lav.

45 O pačabnaskere le Židendar, save avle le Peteriha pes čudalinenas, hoj the pro manuša, save nane Židi, hin avričhido o Sentno Duchos,

46 bo šunde len te vakerel andre aver čhiba a te lašarel le Devles. Akor o Peter phenda:

47 “Či šaj vareko zaachavel te bolel le paňeha olen, save priile le Sentne Duchos avke sar the amen?”

48 A prikazinda len te bolel andro nav Ježiš Kristus. Paľis les mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

## 11

### *O Peter pale andro Jeruzalem*

1 Paľis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, save nane Židi, priile le Devleskero lav.

2 Sar avľa o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskere Židi

3 a phende: “Geľal andro khera ke ola, save nane občhinde (obrezimen) a chahas lenca!”

4 O Peter lenge chudľa sa te vakerel avri:

5 “Somas andro foros Joppa, modľinavas man a dikhlom videňje. Avelas pre mande andral o ňebos vareso sar bari lepeda, so avelas tele le štare agorenca a doavľa dži paš ma.

6 Mištes man andre zadikhlom a dikhlom štarpindrengere džviri, dzive džviri, olen, save pes cirden pal e phuv, the le čiriklen.

7 A šundom o hangos, savo mange phenda: ‘Ušti Peter, murdar a cha!’

8 Me phendom: ‘Na Rajeja! Mek šoha (ňikda) na geľa andre miro muj vareso melalo abo nažužo!’

9 O hangos andral o ňebos mange pale phenda: ‘Ma phen melalo pre oda, so o Del žužarda!’

10 Ada sa pes ačhila trival a paľis sas savoro pale ilo upre andro ňebos.

11 Takoj paloda doavle trin murša, saven bičhade ke ma andral e Cezarea, paš o kher, kaj bešavas.

12 O Duchos mange phenda, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle manca the kala šov phrala a geľam andro kher ke oda murš.

13 Vakerelas amenge, hoj dikhľa andre peskero kher le aňjelos, savo ačhila angle leste a phenda leske: ‘Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.

14 Ov tuke vakerela o lava, savenca aveha zachrañimen tu the calo tiro kher.'

15 Androda, sar chudlóm te vakerel, avla pre lende o Sentno Duchos, avke sar angloda pre amende.

16 A avla mange pre godi oda lav le Rajeskero, sar phenda: 'O Jan bolelas le pañeha, ale tumen avena bolde le Sentne Duchoha.'

17 Te len o Del diña ajso daros sar the amen, save pačandilam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?"

18 Sar oda šunde, preačhile te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: "The le manušenge, save nane Židi, diña o Del, hoj pes te visaren ke leste a te el len o dživipen."

### *O evaňjelium andre Antiochija*

19 Andre ola pharipena, so avle akor, sar murdarde le Štefan, pes rozdenašle ola, save pačanas le Rajeske. Gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija. Vakerenas o evaňjelium ča le Židenge a ñikaske avreske.

20 Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the Cirenija a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge avri pal o Ježiš Kristus.

21 Le Rajeskeri zor sas lenca a but džene pačandile a visalile ko Del.

22 E khangeri andro Jeruzalem pes došunda pal oda a bičhade le Barnabaš andre Antiochija.

23 Sar ode avla a dikhla oda lačhipen (milost) le Devlestar, radisañila a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca.

24 O Barnabaš sas lačo manuš, pherdo le Sentne Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačandile andro Raj.

25 Pañis geła o Barnabaš andro Tarzus te rodel avri le Saul. Sar les arakhla, anda les andre Antiochija.

26 Ačhila pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas but nipen. Andre Antiochija ešebnovar (peršovar) dine le učeñiken nav "Krestana".

27 Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija.

28 Jekh lendar, o Agabus, uštila a prekal o Duchos prorokinda, hoj pal cali phuv avela bari bokh. Odi bokh avla čačes, sar sas Cisarís o Klaudius.

29 Vašoda pes savore učeñika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj del, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko.

30 Pañis oda kerde a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anel o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

## 12

### *O Herodes džal pro apoštola*

<sup>1</sup> Andre oda časos o kralis Herodes chudľa igen te džal pre varesave andral e khangeri.

<sup>2</sup> Ov la šablaha murdarda le Jakob, le Janoskere phrales.

<sup>3</sup> Sar dikhľa, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diňa, hoj te zalen the le Peter. Ipen akor sas o Inepos, sar pes chal o mare bi o drožďi.

<sup>4</sup> Sar les chudľa, thođa les andre bertena a diňa, hoj pre leste te merkinen štar čati po štar slugađa. Pal e Patraďi les kamľa te anel anglo nipi.

<sup>5</sup> Medik likerenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modľinel.

### *O Peter avriilo andral e bertena*

<sup>6</sup> Andre odi rat, sar imar les kamľa o Herodes te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugađa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugađa, save stražinenas e bertena.

<sup>7</sup> A jekhwareste o aňjelos le Rajeskero avľa andre bertena a ačhila paš leste. Švicinelas avke sar kham. Demađa le Peter andre sera, uštađa les a phendă: “Sigo, ušti!” A pal o vasta leske pele o lanci.

<sup>8</sup> O aňjelos leske phendă: “Phand pašal tu o sirimos a uri o sandalki!” O Peter oda kerďa a o aňjelos leske palis phendă: “Čhiv pre tu tiro plaštos a av pal ma!”

<sup>9</sup> O Peter džalal pal leste a aňi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aňjelos, hin čačes. Gondolinelas peske, hoj džal suno.

<sup>10</sup> Sar pregele ešebne (perše) slugaden the dujtone, doavle paš e trastuňi brana, savaha pes džal andro foros, a phundrađa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh ulica a o aňjelos lestar takoj odgeľa.

<sup>11</sup> O Peter avľa ke peste a phendă: “Akanake čačes džanav, hoj o Raj bičhađa peskere aňjelos a iľa man avri andral e Herodesiskere vasta the andral oda savoro, so mange kamle o Židi te kerel.”

<sup>12</sup> Sar imar savoreske achaliľa, avľa paš o kher la Mariakero. Oj sas e daj le Janoske, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modľinenas pes.

<sup>13</sup> O Peter durkindă pre brana a avľa e čhajori, savi pes vičinelas Rode, te phučel, ko oda hin.

<sup>14</sup> Sar prindžarda le Peteriskero hangos, avke pes radisalolas, hoj leske na phundrađa, ale denašla te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.

15 Ale on lake phende: “So, diliñi sal?” No oj ačhelas furt pre peskero lav a phenelas, hoj oda hin čačo. On paľis phende: “Oda leskero aňjelos hin.”

16 O Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade, dikhle les a igen pes čudalīnenas.

17 Ov lenge sikađa le vasteha, hoj te čhiten a chudľa lenge te vakerel, sar les o Raj iľa avri andral e bertena a phenda: “Den ada te džanel le Jakoboske the le phralenge.” Paľis geľa pre aver than.

18 Sar vidñisalīľa, daranas pes o slugađa a chudle pes maškar peste te vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhīľa le Peteriha.

19 O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhľa, vičinda peske le slugađen, hoj lendar te phučel, so pes ačhīľa. Paľis len diňa te murdarel. Paloda odgeľa andral e Judsko te bešel andre Cezarea.

### *O Herodes merel*

20 O Herodes chalas choľi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore jekhetane sthode a avle paľ leste, bo lenas o chaben le kraliskera phuvatar. Sar imar prevakerde le Blastus, le kraliskere nekbaredere manušes a dochudle les pre peskeri sera, mangle le Herodes vaš o smirom.

21 Paľis, sar avľa oda džives, urđa pes o kralis andre kraliskere gada, bešľa peske pro tronos a prevakerđa ke lende.

22 A o manuša zoraha vriskinenas: “Kada hin hangos le Devleskero, nane manušeskero!”

23 Androda o aňjelos le Rajeskero les ode pro than marđa, bo na diňa e slava le Devleske. Chanas les o kirme a muľa.

24 O lav le Devleskero buter šundolas a dodžalas furt buteder maškar o manuša.

25 Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

## 13

### *O Barnabaš the o Saul bičhade avri*

1 Andre khangeri andre Antiochija sas proroka the učiteľa o Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o Manahem (savo sas avriбарardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.

2 Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phenda lenge o Sentno Duchos: “Oden mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me kidňom avri.”

3 Akor poscinenas, modľinenas pes, thode pre lende o vasta a premukle len.



### *O drom andro Ciprus*

<sup>4</sup> On sas bičhade le Sentne Duchostar a avle tele andre Seleukia a odarik gele la lođaha pro ostrovos Ciprus.

<sup>5</sup> Sar avle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskero andre le Židengere sinagogi. O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.

<sup>6</sup> Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave čarodejňnikos, falošne prorokos. Ov sas o Židos Barjezus

<sup>7</sup> a sas le guverneriha, savo sas godaver murš a vičinelas pes Sergius Pavlus. A o guverneris peske vičinda le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskero lav.

<sup>8</sup> Ale o Elimas, o čarodejňnikos (bo avke pes prethovel leskero nav) lenge ačhelas pro lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben.

<sup>9</sup> Akor o Saul, savo pes vičinel the Pavol, sas pherardo le Sentne Duchoha. Dikhla pre leste

<sup>10</sup> a phenda: “Tu sal le bengeskero čhavo, pherdo andro klamišagos the džungipen – tu, savo džas pre dojekh čačipen. Kana preacheha te previsarel o čače droma le Devleskere?”

<sup>11</sup> Avke akana, dikh! Avla pre tu o vast le Rajeskero: Korisaloha a na dikheha pre varesavo časos o kham!” A takoj pre leste avla o kalipen, phirelas pašal peste a rodelas, ko les šaj lidžal vastestar.

<sup>12</sup> Sar dikhla o guverneris, so pes ačiha, pačandila a čudaľinelas pes upral le Rajeskero sikaviben.

### *Andro foros Antiochija*

<sup>13</sup> Paľis o Pavol the ola, save sas leha, gele la lođaha andral o Pafus a gele andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek) lendar odgeľa andro Jeruzalem.

<sup>14</sup> Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Pro Šabbat (sombatone) gele andre sinagoga a bešle peske.

<sup>15</sup> Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal lende ola, save lidžan e sinagoga, hoj lenge te phenen: “Phralale, te tumen hin varesavo lav, so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!”

<sup>16</sup> Akor uštila o Pavol, sikađa le vasteha, hoj te šunen a phenda: “Muršale andral o Izrael the tumen, save pes daran le Devlestar, šunen!”

<sup>17</sup> Le Izraeloskero Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa len upre, akor sar dživenas sar cudzinci andre Egiptsko phuv a peskera bara zoraha len iľa odarik avri.

<sup>18</sup> Paloda pre pušta o Del likerelas avri oleha, so on kerenas vaj saranda (40) berš.

<sup>19</sup> Palis zničinda efa naroden andre phuv Kanaan a odi phuv le Izraelitenge rozulađa.

<sup>20</sup> A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o prorokos Samuel.

<sup>21</sup> Akorestar peske mangelas kralis a o Del lenge diňa pro saranda (40) berš le Saul. Ov sas le Kišoskero čhavo andral o kmeňos Benjamin.

<sup>22</sup> Sar les palis ila het, diňa lenge le David kraliske, pal savo diňa svedectvo a phenda pre leste: *'Arakhłom le David, le Izajoskere čhas, muršes pal miro jilo, savo furt kerel miri vola.'*

<sup>23</sup> Andral leskero potomstvos ačhađa o Del le Ježiš sar Spasitelis, avke sar diňa o lav le Izrael.

<sup>24</sup> O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar a te den pes te bolel.

<sup>25</sup> Sar imar o Jan dokerelas peskeri buči, phenda: *'Me na som oda, ko tumenge gondolinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel o kamašli pro pindre.'*

<sup>26</sup> Phralale, čhave le Abrahamskere, the tumen, save pes daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachraňinel.

<sup>27</sup> Bo ola, save bešen andro Jeruzalem, the lengere vodci les na prindžarde, ale aleha, hoj les odsudzinde, pes ačhile o lava le prorokengere, so pes genel sako Šabbat.

<sup>28</sup> Na arakhle pre leste nič, vaš soske mušinda te merel, ale on the avke mangelas le Pilat, hoj les te del te murdarel.

<sup>29</sup> Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a thode les andro hrobos.

<sup>30</sup> Ale o Del les uštađa andral o meriben

<sup>31</sup> a palis ov pes buter dživesa sikavelas olenge, save andral e Galileja avle jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akanake leskere švedki anglo nipi.

<sup>32</sup> The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diňa amare daden,

<sup>33</sup> akana dolikerđa amenge, lengere čhavenge, bo uštađa le Ježiš andral o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm: *'Tu sal miro čhavo, me adadžives ačhilom tiro Dad.'*

<sup>34</sup> Oda, hoj les uštađa andral o meriben, hoj te na kirňol leskero felos andro hrobos, phenda kavke: *'Dava tumen sentne the lače požehnaňja, so diňom le David.'*

<sup>35</sup> A phenel pre aver than: *'Tu na domukeha tire sentneske, hoj leske te kirňol o felos andro hrobos.'*

<sup>36</sup> O David andre peskero pokoleňje kerda le Devleskeri voľa. Sar muľa, sas thodo paš peskere dada a leskero telos kirňila andro hrobos,

<sup>37</sup> ale oleske, kas o Del uštaďa andral o meriben, o telos na kirňila.

<sup>38</sup> Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini the savoro, sostar tumen našti ospravedlňindas le Mojžišoskero Zakonos.

<sup>39</sup> Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal.

<sup>40</sup> Merkinen pre peste, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende o Proroka:

<sup>41</sup> *‘Dikhen, tumen, save asan le Devlestar, čudaľinena tumen a merena! Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro, soske tumen na pačana, choc te tumenge vareko pal oda vakerela.’* ”

<sup>42</sup> Sar avenas avri andral e sinagoga, mangelas len o manuša, hoj lenge buter pal oda te vakeren the pre aver Šabbat.

<sup>43</sup> Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o Židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre le Devleskero lačhipen.

<sup>44</sup> Pre aver Šabbat pes zgele vaj calo foros te šunel le Devleskero lav.

<sup>45</sup> Sar dikhle o Židi ole but nipen, avľa andre lende e zavist. Chudle te vakerel pre oda, so vakerelas o Pavol, previsarenas leskere lava a namištes vakerenas pre leste.

<sup>46</sup> Ale o Pavol the o Barnabaš na daranas te phenel: “Tumenge pes mušindä ešeb (peršo) te vakerel le Devleskero lav. Ale te o lav tumen na kamen a korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, oddžas tumendar a džas ko manuša, save nane Židi.

<sup>47</sup> Bo amenge o Raj avke prikazindä: *‘Thodom tut, hoj te lidžas e zachrana savore narodenge dži andro posledno agor la phuvake.’* ”

<sup>48</sup> Sar oda šunde o Nažidi, radisaľonas a lašarenas o lav le Rajeskero. A pačandile savore, save sas avrikidle andro večno dživipen

<sup>49</sup> a o lav le Rajeskero pes rozlidžalas pal cali odi phuv.

<sup>50</sup> Ale o Židi marde upre le pobožne the anglune džuvlen the le foroskere vodcen pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskeri phuv.

<sup>51</sup> Vašoda on marde tele o prachos pre oda than pal peskere pindre a gele andre Ikonija.

<sup>52</sup> A o učeňika sas pherarde le radišagoha the le Sentne Duchoha.

## 14

### *O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija*

<sup>1</sup> The andre Ikonija pes ačhila oda, hoj gele andre Židoviko sinagoga a sar vakerenas, pačandile igen but Židi the Greki.

<sup>2</sup> Ale o Židi, save na pačandile, marde upre le Nažiden a cholarde len pro phrala.

<sup>3</sup> O apoštola ačhile ode buter časos a vakerenas bi e dar o lav pal le Devleskero lačhipen (milost). A o Raj pes pridžanelas ke lende avke, hoj pes ačhenas bare divi the zazraki prekal lengere vasta.

<sup>4</sup> O nipi andro foros pes rozulade: Jekh sas le Židenca a dujte le apoštolenca.

<sup>5</sup> O Židi, o Nažidi the lengere vodci peske phende, hoj džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca.

<sup>6</sup> Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the Derbe the andro phuva ode pašes

<sup>7</sup> a vakerenas ode o evaňjelium.

### *Andre Listra*

<sup>8</sup> Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kalika pro pindre, kanastar ulila (pes narodzinda), a mek šoha (ňikda) na phirda.

<sup>9</sup> Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhla. Sar dikhla, hoj les hin pačaben, hoj šaj el sastardo,

<sup>10</sup> vičinda: “Ušti upre a ačh pre tire pindre!” Ov chučila upre a phirelas.

<sup>11</sup> A sar dikhle o nipi, so kerda o Pavol, chudle te vriskinel a phende andre le Likaonengeri čhib: “O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!”

<sup>12</sup> Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov lidžalas o lav.

<sup>13</sup> O rašaj andral o Zeusoskero chramos, so sas anglo lengero foros, anda biken the venci ke brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.

<sup>14</sup> Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada, denašle maškar o nipi

<sup>15</sup> a vičinenas: “Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A vakeras tumenge o evaňjelium, hoj te visalon kale mule modlendar ko džido Del, savo kerda o ňebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin.

<sup>16</sup> Andre čirlatune časi mukelas te džal savore naroden lengere dromenca,

17 no the avke na preačhelas o Del te del te džanel pal peste. Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ņebos the ulipen pro maľi, pherarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!”

18 Kale lavenca len varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na obetinen.

19 Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le nipen. Čhivkerenas le barenca andro Pavol, ligende les avri andral o foros a gondolinenas peske, hoj muľa.

20 No sar ačhile o učeňika pašal leste, uštila a geľa lenca andro foros. A pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

### *Aven pale andre Antiochija*

21 Sar imar dovakerde o evaňjelium andre ola foros a kerde but učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija.

22 Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andre le Devleskero krališagos musaj te džal prekal o but pharipena.

23 Andro khangera la modlitbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Palis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačandile.

24 Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija.

25 Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

26 Odarik gele la loďaha pale andre Antiochija. Angloda ole forostar sas bičhade avri, sar o phrala len dine andre le Rajeskere vasta ke buči, so akana dokerde.

27 Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge, so kerďa lenca o Del a sar phundraďa le Nažidenge o drom ko pačaben.

28 Ačhile ode le učeňikenca but časos.

## 15

### *O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem*

1 Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, hoj našti ena zachraňimen, te pes na občhinena (obrezinena) avke, sar oda diňa o Mojžiš.

2 Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o Pavol the o Barnabaš the vareko lendar te džal ola vecaha upre andro Jeruzalem ko apoštola the ko phuredera.

<sup>3</sup> Akor len bičhađa e khangeri a gele prekal e Fenicija the Samarija. Vakerenas pal oda, hoj the aver narodi pes visarde ko Del a savore phralen sas baro radišagos olestar.

<sup>4</sup> Sar doavle andro Jeruzalem, priiła len e khangeri, o apoštola the o phuredera a phenenas lenge avri savoro, so lenca kerđa o Del.

<sup>5</sup> Ale varesave le Farizejendar, save pačandile, ušćile a phenenas le manušenge: “Ola manuša, save nane Židi, pes mušinen te občhinel a kampil lenge te prikazinel, hoj te dolikeren le Mojžišoskero Zakonos.”

<sup>6</sup> Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondolinen.

<sup>7</sup> Paloda, sar imar buter vakerenas, ušćila o Peter a phenda lenge: “Phralale! Tumen džanen, hoj o Del man kidña avri tumendar anglo but časos, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan.

<sup>8</sup> O Del, savo prindžarel o jile, sikađa, hoj len prilel oleha, hoj len diña le Sentne Duchos avke sar the amen.

<sup>9</sup> Ov kerđa lenca avke sar the amenca, sar žužarda lengere jile le pačabnaha avke sar amare.

<sup>10</sup> Kamen akana te cholarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň le učeňikenge ola phare prikazi, so na birinenas te lidžal aňi amare dada, aňi amen?

<sup>11</sup> Na! Amen pačas, hoj prekal o lačhejileskeriben (milost'), so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha zachraňimen avke sar the on.”

<sup>12</sup> Savore ola but manuša preačhile te vakerel akor, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel, save bare đivi the zazraki kerđa o Del prekal lende maškar o manuša, save nane Židi.

<sup>13</sup> Sar preačhile te vakerel, phenda o Jakob: “Phralale, šunen man!

<sup>14</sup> O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar (peršovar) kidña avri manušen le Nažidendar, hoj te aven leskere nipi.

<sup>15</sup> Oleha pasinen the o lava le Prorokengere, sar hin pisimen:

<sup>16</sup> *Palis avava pale a ačhavava o rozpelo kher le Davidoskero. Oda, so hin tele čhido, pale ačhavava a thovava les te ačhel pre peskero than,*

<sup>17</sup> *hoj the okla manuša te roden le Rajes: Savore, save nane Židi, saven vičindom, hoj te aven mire. Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro’.*

<sup>18</sup> Imar čirlastar pes oda džanel.

<sup>19</sup> Vašoda phenav, hoj na kampil te kerel pharipen le Nažidenge, save pes visarde ko Del,

<sup>20</sup> ale kampil lenge te pisinel lil a te phenel andre, hoj te na keren lubipen, te na chan o rat, oda, so hin obetimen le modleng, aňi o mas le tasade džvirinendar.

<sup>21</sup> Bo le Mojžišoskero Zakonos pes imar čirła genel sako Šabbat (sombat) andro sinagogi a leskere lava vakeren andre dojekh foros.”

*O lil le Nažidenge andre Antiochija*

<sup>22</sup> Akor o apoštola the o phuredera the cali khangeri peske phende, hoj ela mištes te kidaha avri amendar muršen a bičhavaha len andre Antiochija. Bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas anglune murša maškar o phrala.

<sup>23</sup> Pisinde a bičhade lenca kada lil: “O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.

<sup>24</sup> Šundam, hoj varesave džene amendar tumen na den smirom le lavenca a previsarde tumare gođa, bo phenen, hoj tumen te občinen (obrezinen) a te dolikeren o Zakonos. Ale amen lenge nič na phendam,

<sup>25</sup> vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerdam, hoj kidaha avri muršen a bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On hine amare phrala, saven kamas,

<sup>26</sup> murša, save dine peskere džvipena vaš o nav amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>27</sup> Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen.

<sup>28</sup> Bo le Sentne Duchoske the amenge pes avke dičholas, hoj te na das tumenge nisavo pharo prikazis, ča oda, so igen kampil:

<sup>29</sup> Hoj te na keren lubipen, te na chan o rat, oda, so hin obetimen le modleng, aňi o mas le tasade džvirinendar. Te kada savoro dolikerena, mištes kerena. Ačhen Devleha!”

<sup>30</sup> Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a dine lenge o lil.

<sup>31</sup> Sar les pregende, radisalile oleske.

<sup>32</sup> The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda podhazdenas le phralen andro pačaben a but lavenca len zoraľarenas.

<sup>33</sup> Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a gele pale ke ola, save len bičhade.

<sup>34</sup> [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.]

<sup>35</sup> The o Pavol a Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas. On the but aver džene vakerenas le Rajeskero lav.

### *O Barnabaš pes rozdžal le Pavloha*

<sup>36</sup> Pal vajkeci dživesa phendā o Pavol le Barnabašiske: “Džas ča pale te dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerđam le Rajeskero lav, a dikhaha, sar lenge džal.”

<sup>37</sup> O Barnabaš kamla, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek.

<sup>38</sup> Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kempel peha te lel. Bo angloda odgeła lendar, sar sas andre Pamfilija a buter lenca na služinelas.

<sup>39</sup> Prekal oda pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peha iła le Marek a gele pre lođa andro Ciprus,

<sup>40</sup> ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modlinenas vaš lende a dine len andre le Rajeskere vasta a avke gele het.

<sup>41</sup> Ov phirelas pal e Sirija the Cilicija a podhazdelas o khangerā andro pačaben.

## 16

### *O Pavol lel peha le Timoteus*

<sup>1</sup> Avke doavļa o Pavol andre Derbe the Listra. Ode sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskeri daj sas pačabnaskeri Židkiňa a leskero dad sas Grekos.

<sup>2</sup> O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas.

<sup>3</sup> O Pavol kamla, hoj leha te džal pro drom. Avke občhinda (obrezinda) les prekal o Židi, save ode bešenas, bo sako džanelas, hoj leskero dad sas Grekos.

<sup>4</sup> Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te dolikeren oda, so phende o apoštoła the o phuredera andral o Jeruzalem.

<sup>5</sup> O khangerā zoralonas andro pačaben a džives so džives sas buter džene.

### *O drom andre Macedonija*

<sup>6</sup> O Sentno Duchos lenge na domukla te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e Galatsko phuv the e Frigija.

<sup>7</sup> Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos le Ježišoskero lenge na domukla.

<sup>8</sup> Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada.

<sup>9</sup> Ode dikhla o Pavol rači videňje: Varesavo murš, Macedončanos, ačhelas a mangelas les: “Av andre Macedonija a pomožin amenge!”



<sup>10</sup> Sar dikhla o videňje, takoj paloda rodahas drom, sar te džal andre Macedonija. Avke amen oleske achaluvahas, hoj o Raj amen ode vičinda, hoj lenge te vakeras o evaňjelium.

<sup>11</sup> Akor geľam la lođaha andral e Troada rovnones pro ostrovos Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija.

### *E Lidija pačal*

<sup>12</sup> Odarik geľam andro Filipi, so hin ešebno (peršo) foros andre Rimanengeri provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.

<sup>13</sup> Pro Šabbat (sombatone) geľam pal e foroskeri brana paš o paňi, kaj peske gondolinas, hoj pes zdžana o Židi pre modlitba. Bešlam peske a vakerahas le džuvlenca, save pes ode zgele.

<sup>14</sup> Šunelas amen varesavi džuvli, savi pes vičinelas Lidija, savi bikenelas o lole pochtana a sas andral o foros Tijatira. Oj pes daralas le Devlestar a o Raj lake phundrađa o jilo, hoj mištes te achalol oda, so vakereľ o Pavol.

<sup>15</sup> Sar pes bolda oj the savore manuša andral lakero kher, mangelas amen: “Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher a bešen ke mande.” A prevakerđa amen.

### *O Pavol the o Silas andre bertena*

<sup>16</sup> Ačhila pes, sar džahas pre modlitba, hoj pes amenca arakhla varesavi čhaj, sava sas vraščengero duchos. Sar vražinelas, zarodelas peskere rajenge bare love.

<sup>17</sup> Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vriskinelas: “Kala manuša hine o služobňika le Nekbaredere Devleskere a on tumenge phenen, sar šaj aven zachraňimen!”

<sup>18</sup> Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda cholisalila, vašoda visalila a phendđa ole duchoske: “Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!” A o duchos latar takoj geľa het.

<sup>19</sup> Ale sar dikhle lakere raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a lidžanas len pro pľacos anglo nekbareder manuša ole foroske.

<sup>20</sup> Ande len anglo veliteľa a phende: “Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre amaro foros

<sup>21</sup> a sikaven o zviki, so amen o Rimana našti aňi prilas, aňi dolikeras.”

<sup>22</sup> Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gada a dine len le pacenca te marel.

<sup>23</sup> Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražnikoske phende, hoj len mištes te stražinel.

24 Sar chudľa o stražňikos oda prikazis, čida len andre andruňi bertena a o pindre lenge zaphandľa andro kaštune kľigina.

25 Ale pal jepaš rat o Pavol the o Silas pes modľinenas a giľavenas o giľa pre le Devleskeri chvala a o bertenoša len šunenias.

26 Jekhvareste razisaľila e phuv avke, hoj la bertenakere zakladi pes čhalade. Takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde.

27 Sar ušćila o stražňikos a dikhľa, hoj savore vudara andre bertena hine phundrade, cirdňa avri e šabľa a kamľa pes te murdarel. Gondolinelas peske, hoj o bertenoša denašle.

28 Ale o Pavol vićinda zorale hangoha: “Ma ker tuke nič nalačo, bo savore sam ade!”

29 Sar peske mangľa e lampa, denašľa andre a peľa predarandutno anglo Pavol the Silas.

30 Ligenda len avri a phendľa: “Rajale, so kampil te kerel, hoj te avav zachraňimen?”

31 On leske phende: “Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachraňimen tu the calo tiro kher!”

32 Vakerenas leske the savorengel andre leskero kher le Rajeskero lav.

33 Sar mek sas raći, iľa len a thođa (omorde) lenge avri o rani. A takoj paloda pes diňa te bolel ov the savore andre leskero kher.

34 Paľis len iľa upre andre peskero kher, thođa lenge pro skamind o chaben a radisaľolas caľa peskera famelijaha, hoj paćandľa andro Del.

35 Sar sas džives, bićhade o sudci le slugađen, hoj te džan te phenel: “Premuk kale manušen!”

36 O stražňikos la bertenakero phendľa le Pavloske: “O sudci bićhade le slugađen, hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.”

37 Ale o Pavol lenge phendľa: “Ešeb (peršo) amen marde angle savore nipi a aňi amen na sudzinde, choc te sam Rimaňike obćana! A paloda amen čhide andre bertena, ale akana amen počoral traden avri?” Na. Mušinen te avel a korkore amen te lidźal adarik.

38 O slugađa dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes predaranděle, sar šunde, hoj hine Rimaňike obćana.

39 On avle a odmangle pes lenge. A sar len odligende avri, mangenas len, hoj te džan het andral o foros.

40 Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen a radisaľile lenge. Paľis gele het.

## 17

*O apoštola andre Tesalonika*

<sup>1</sup> Sar pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengeri.

<sup>2</sup> Avke sar furt kerelas, o Pavol geľa maškar lende a trival pal peste pro Šabbat lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen.

<sup>3</sup> Sikavelas lenge andral o Devleskero Lav, hoj te achal'on, hoj o Kristus mušind'a te cerpinel a pro trito džives te uštel andral o meriben. Phend'a: "Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Kristus."

<sup>4</sup> Varesave lendar pačand'ile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačand'ile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvľa.

<sup>5</sup> Ale o hamišne (žarlive) Židi peske ile pal e ulica varesave živažen, hoj te maren upre le manušen the calo foros. Gele pro Jasonoskero kher a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi.

<sup>6</sup> Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradņika ole foroske a vriskinenas: "Kala, save upre maren calo svetos, avle the kade <sup>7</sup> a o Jason len priiľa andre peskero kher. Kala savore džan pro Cisariskere zakoni, bo phenen, hoj aver dženo, o Ježiš, hino kralis!"

<sup>8</sup> Kavke marde upre le nipen the le uradņiken andral oda foros, save oda šunenas.

<sup>9</sup> Ispidle pro Jason the pro phrala, hoj te den o love, palis len premukle.

*Andre Berea*

<sup>10</sup> O phrala takoj rači bičhade le Pavol the Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele andre Židoviko sinagoga.

<sup>11</sup> On sas buter otkerde prekal oda sar okla andral e Tesalonika. Priile o lav radišagoha a sako džives rodenas avri andral le Devleskero Lav, či oda hin čačes avke.

<sup>12</sup> Avke pačand'ile but džene lendar, the mek but anglune džuvľa the murša andral e Grecko.

<sup>13</sup> Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea vakerel le Devleskero lav, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre lende.

<sup>14</sup> Akor o phrala takoj bičhade le Pavol, hoj te džal dži ko moros. Ale o Silas the o Timoteus ačhile ode.

<sup>15</sup> Ola, save džanas le Pavloha, les ligende dži andro Ateni. On pes visarde andre Berea a ile le Pavlostar prikazis prekal o Silas the Timoteus, hoj so neksigeder te aven pal leste.

### *O Pavol andro Ateni*

<sup>16</sup> Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskero duchos andre leste cholisalolas, sar dikhla, hoj andro foros hin pherdo modli.

<sup>17</sup> Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, save pes daranas le Devlestar. The pro placos vakerelas sako džives olenca, save odarik ča avke predžanas.

<sup>18</sup> Chudle pes leha te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: O Epikurejci the Stoici. Jekh phenenas: “So kamel kada beblošis te phenel?” A aver phenenas: “Avke oda dičhol, hoj vakerel pal varesave aver devla.” Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o uštiben andral o meriben.

<sup>19</sup> Chudle les, ligende les pro Areopagos a phende: “Kamas te džanel, so oda hin oda nevo sikaviben, so tu vakeres.

<sup>20</sup> Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šundam. Vašoda kamlamas te džanel, sar oda hin.”

<sup>21</sup> Bo savore Atenčana the o cudze manuša, save ode bešen, pre nisoste avreste na užarenas, ča pre oda, hoj te šunen abo te phenen vareso nevo.

<sup>22</sup> Akor o Pavol terdiła maškara pro Areopagos a phenda: “Muršale andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša.

<sup>23</sup> Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sentne thana a arakhlom the oltaris, pre savo hin pisimen: ‘Le devleske, saves na prindžaras.’ Oles, kas tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.

<sup>24</sup> O Del, savo kerđa o svetos the savoro, so andre hin, ov hin o Raj le ņboske the la phuvake a na bešel andro chrami kerde le manušengere vastendar.

<sup>25</sup> Añi pes leske na služinel le manušeskere vastenca, sar te leske vareso kamlahas, bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro.

<sup>26</sup> Ov kerđa jekhe ratestar savore manušen, hoj te bešen pal cali phuv. Diña le manušen časos, keci te dživel, the o than, kaj te bešel.

<sup>27</sup> O Del oda kerđa, hoj o manuša les te roden, hoj šaj pes te nacirden ke leste a te arakhen les. Se ov nane dur ņikastar amendar.

<sup>28</sup> Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave tumare basnika: ‘Bo amen sam the leskero potomstvos.’

<sup>29</sup> Akor te sam le Devleskero potomstvos, našti peske gondolinas, hoj o Del dičhol avri sar vareso le somnakastar,

le rupostar, abo le barendar – sar oda, so o manuš gondolinda avri a kerda peskere vastenca.

<sup>30</sup> O Del imar na leperel ola časi, sar o manuša na prindžarahas leskeri voľa, ale akana phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te visaren peskere nalače dromendar.

<sup>31</sup> Bo diňa jekh džives, andre savo sudzinela spravodlišagoha calo svetos prekal o jekh murš, saves pre oda kidňa avri. O Del čačes oda sikađa savorengle oleha, hoj les uštađa andral o meriben.”

<sup>32</sup> Ale sar šunde oda, hoj les uštađa andral o meriben, chudle varesave džene te asal, ale aver džene phende: “Kamas tut pal oda te šunel te vakerel the dujtovar.”

<sup>33</sup> Avke o Pavol geľa lendar het.

<sup>34</sup> No varesave murša pes pridine ke leste a pačandile. Maškar lende sas o Dionis Areopagitas the e džuvli Damaris a lenca mek aver.

## 18

### *O Pavol andro Korint*

<sup>1</sup> Paľis odgeľa o Pavol andral o Ateni a avľa andro foros Korint.

<sup>2</sup> Ode arakhľa varesave Židos, o Akvilas, savo sas andral o Pontus a nadočirla avľa peskera romňaha la Priscillaha andral e Talijaňiko. Soduj džene ode avle, bo o Cisarıs Klaudius diňa avri oda, hoj savore Židi mušinen te džal het andral o Rim. O Pavol pes pridiňa paš lende,

<sup>3</sup> a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, bešelas ke lende a kerelas lenca.

<sup>4</sup> Vakerelas andre sinagoga sako Šabbat (sombat) a pre-vakerelas le Židen the le Greken.

<sup>5</sup> Sar avle andral e Macedonija o Silas the o Timoteus, o Pavol diňa calo peskero časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge, hoj o Ježiš hino Kristus.

<sup>6</sup> Ale sar pro Pavol o Židi džanas a namištes vakerenas pre leste, o Pavol razinda avri peskere gada le prachostar a phenda lenge: “Tumaro rat pre tumaro šero! Me som žužo olestar. Akanastar džava ko manuša, save nane Židi.”

<sup>7</sup> Odgeľa odarik a geľa andro kher ko Titus Justus, savo lašarelas le Devles. Leskero kher sas igen pašes paš e sinagoga.

<sup>8</sup> O Krispus, angluno andral e sinagoga, pačandila le Rajeske caľa peskera famelijaha. A sar šunenas, but aver manuša andro Korint pačanas a denas pes te bolel.

<sup>9</sup> O Raj phendā le Pavloske rači andro videňje: “Ma dara tut. Vaker a ma av čhit!

<sup>10</sup> Bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačo, bo hin man andre kada foros but manuša.”

<sup>11</sup> A ačhiła ode berš the šov čhon a sikavelas len le Devleskero lav. <sup>12</sup> Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, uštile o Židi jekhetane pro Pavol a ligende les pro sudos.

<sup>13</sup> Phende: “Kada marel upre le manušen, hoj te lašaren le Devles avke, sar o Zakonos na domukel!”

<sup>14</sup> Sar imar o Pavol kamla te prevakerel, phendā o Gallion le Židenge: “Židale! Te kerđa vareso nalačo, abo te na dolikerđa amaro Zakonos, šundomas tumen avri, avke sar kampil.

<sup>15</sup> Ale te tumen vesekedinen vaš o lava, vaš o nava the vaš tumaro Zakonos, oda hiňi tumari veca. Bo me na kamav te avel sudcas oleske.”

<sup>16</sup> A čhiđa len odarik avri.

<sup>17</sup> Akor chudle savore Židi le Sostenes, savo lidžalas e sinagoga, te marel pre oda than, kaj pes sudzinel. Ale o Gallion pre oda nič na phendā.

### *Pale andre Antiochija*

<sup>18</sup> O Pavol ode ačhiła mek but dživesa a palis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la lođaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav.

<sup>19</sup> Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukla a geľa korkoro andre sinagoga, kaj vakerelas le Židenca.

<sup>20</sup> Sar les mangenas, hoj ode te ačhel buter časos, ov na kamla.

<sup>21</sup> Ale, sar pes lenca rozgeľa, phendā: “Te kamela o Del, avava pale ke tumende.” Avke geľa la lođaha andral o Efezus.

<sup>22</sup> Sar doavla andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te dikhel e khangeri a odarik geľa andre Antiochija.

<sup>23</sup> Sar ode imar ačhiła varesavo časos, geľa pale dureder pal e Galatsko phuv a palis pal e Frigija a podhazdelas savore učeňiken andro pačaben.

### *O Apollo andro Efezus*

<sup>24</sup> Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avla andro Efezus. Ov sas murš, savo džanelas te vakerel a sas zoralo andro Devleskero lav.

<sup>25</sup> O Apollo sas imar avrisikado le Rajeskere dromeske. Ov sas igen horljivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj Ježiš, ale prindžarelas ča le Janoskero bolipen.

<sup>26</sup> A chudla bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o Akvilas, ile les ke peste a feder vakerde leske avri le Devleskero drom.

<sup>27</sup> Sar o Apollo kamla te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj pisinde le učeņikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode avla, igen pomožinda olenge, save pačandile prekal o lačhipen (milost) le Devleskero.

<sup>28</sup> O Apollo zorales phenelas pre godi le Židenge a anglo manuša sikavelas andro le Devleskero Lav, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

## 19

### *O Pavol andro Efezus*

<sup>1</sup> Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengere phuva a avla andro Efezus. Ode arakhla varesave učeņiken

<sup>2</sup> a phenda lenge: “Chudlan le Sentne Duchos akor, sar pačandilan?” On leske odphende: “Mek aņi na šundam, hoj hin o Sentno Duchos.”

<sup>3</sup> Ov lendar phučla: “Ta akor, save bolipnaha san bolde?” On odphende: “Le Janoskere bolipnaha.”

<sup>4</sup> O Pavol phenda: “O Jan bolelas vašoda, hoj o manuša pes te visaren le binendar a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.”

<sup>5</sup> Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskero Ježišoskero.

<sup>6</sup> Palis o Pavol pre lende thoda o vasta, avla pre lende o Sentno Duchos a vakerenas andro čhiba the prorokinas.

<sup>7</sup> On savore sas vaj dešuduj (12) murša.

<sup>8</sup> O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the sikavelas len pal o krališagos le Devleskero.

<sup>9</sup> Sar pes varesave na poddenas, na šunenenas a namištes vakerenas anglo manuša pal o Devleskero drom, odgeľa lendar. Kidna avri le učeņiken a vakerelas lenca andre hala le Tirannoskeri.

<sup>10</sup> Ada likerđa duj berš a savore, save bešenenas andre provincija Azija, o Židi the o Greki, šunde le Rajeskero lav.

<sup>11</sup> O Del kerelas bare veci prekal o vasta le Pavloskere.

<sup>12</sup> Vašoda o manuša anenas ko nasvale o khosne the o leketi, savenca pes chudle le Pavlostar. O nasvalibena lendar takoj oddžanas a o nalače duchi lendar džanas avri.

*Le Skevoskere čhave*

13 Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le duchen. On kamenas te tradel avri le nalače duchen andral o manuša andro nav le Rajeskero Ježišoskero a phenenas: “Prikazinas tumenge andro nav le Ježišoskero, pal savo o Pavol vakerel: Džan het!”

14 Kerenas oda o efta čhave le Skevaskere, savo sas o nekbareder Židoviko rašaj.

15 Ale o nalačo duchos lenge odphenda: “Le Ježiš prindžarav, the pal o Pavol džanav, ale ko san tumen?”

16 Oda manuš, andre kaste sas o nalačo duchos, len chudľa a savoren ajci marda, hoj on lange the zmarde denašle andral oda kher.

17 Savore Židi the Greki, save bešenas andro Efezus, pes olestar dodžanle, avľa bari dar pre savorende a lašarenas o nav le Rajeskero, le Ježišoskero.

18 But olendar, save pačandile, avenas a vakerenas avri o bini so kerenas.

19 Ola, save čarinenas, anenas peskere zvitki a labarenas len angle savorende. Sar gende, avle pre oda, hoj ola zvitki monas penda ezera (50 000) rupune.

20 Avke le Devleskero lav barolas a zoraľolas.

*Džan pro apoštola*

21 Sar pes kala veci dokerde, o Pavol peske phenda, hoj predžala e Macedonija the e Achaja a hoj palis džala andro Jeruzalem. Phenda: “Ačhava ode a palis mušnav te džal te dikhel o Rim.”

22 A bičhađa andre Macedonija dujen olendar, save pašal leste kerenas, le Timoteus the le Erastos. No ov mek ačhila varesavo časos andre Azija.

23 Andre oda časos pes igen vesekedinenas andro Efezus o manuša vaš o evaňjelium.

24 Bo varesavo manuš Demetrios kerelas e buči le rupeha. Ov kerelas cikne rupune khangerora la devľiňake Dijanake a delas olen, save leske kerenas buči, but te zarodel.

25 Ov pes lenca zgela a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenca, a phenda: “Muršale, tumen džanen, hoj kala bučatar amen but zarodas.

26 Dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal cali provincija Azija cirdňa upre but manušen a prevakerđa len. Ov phenel, hoj oda, so keren le manušengere vasta, nane devla.

27 Akana na ča, hoj amari buči šaj našavas a polokes la űikasko na kampela, ale mek the o chramos la bara devľiňake la Dijanake pes na likerela vaš űisoste a



musarella pes e slava olake, kas lašarel cali Azija the calo svetos.”

<sup>28</sup> Sar oda šunde, avla andre lende e choli a vriskinenas: “Bari hiñi e Dijana andral o Efezus!”

<sup>29</sup> Andre calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro teatros (divadlos). Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha.

<sup>30</sup> O Pavol kamla te džal maškar o manuša, ale o učeñika les na mukle.

<sup>31</sup> The varesave uradñika andral e Azija, save sas leskere prijateľa, bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro teatros.

<sup>32</sup> Avke sas, hoj dojekh lendar vriskinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar diline a but lendar añi na džanenas, soske pes zgele.

<sup>33</sup> O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerđa le vasteha, hoj te čhiten a kamla te prevakerel ko manuša.

<sup>34</sup> Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene vaj duj ori jekhetane te vriskinel: “Bari hiñi e Dijana andral o Efezus!”

<sup>35</sup> Sar o foroskero pisaris zaačhađa le manušen, phenđa: “Muršale andral o Efezus, savore manuša džanen, hoj o foros Efezus likerel o chramos la bara Dijanake the ole sentne bareske, so peľa andral o ňebos.

<sup>36</sup> Vašoda, hoj pes pre oda na del nič te phenel, kempel tumenge te zaačhel, hoj te na keren varesavo diliñipen.

<sup>37</sup> Bo andan kade kale manušen a on na vakerenas namištes pre tumari devli.

<sup>38</sup> Te hin le Demeter the olen, save hine leha, vareso pre varekaste, pre oda hin o foroskere sudi the o prokonzula. Ode pre peste mi vakeren avri.

<sup>39</sup> A te kamen mek vareso aver, oda pes dela te vakerel akor, sar vičinaha le manušen, hoj pes te zdžal pal o Zakonos.

<sup>40</sup> Bo amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes ačhiľa adadžives. Bo añi na džanas sar te phenel avri, so pes ačhiľa.” Pal ola lava rozmukla le manušen.

## 20

### *O drom andre Macedonija the Troada*

<sup>1</sup> Sar pes imar preačhile te vesekedinel, vičinda o Pavol ke peste le učeñiken, zoraľarđa len, obchudle pes a palis odgeľa andre Macedonija.

<sup>2</sup> Sar pregeľa ola phuva, delas len zor andro pačaben butere lavenca a avla andro Grecko.

<sup>3</sup> Ačhila ode trin čhon a palis kamla te džal la lođaha andre Sirija. Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondolinda pes, hoj avela pale prekal e Macedonija.

<sup>4</sup> Džanas leha o Sopater le Pyrroskero čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a andral e Azija o Tichikus the o Trofimus.

<sup>5</sup> On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

*Uštavel le Eutichus andral o meriben*

<sup>6</sup> Pal o Inepos, sar pes chal o bi o droždengere mare, gelam la lođaha andral o Filipi a pandže dživesenca doavlam pal lende andre Troada, kaj ačhilam efta džives.

<sup>7</sup> Ešebno džives andro kurko, sar pes zgelam te phagerel o maro, o Pavol lenge vakerelas but o lav dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamla te džal het.

<sup>8</sup> Andre upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi.

<sup>9</sup> Jekh terno manuš, o Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peľa pal o trito poschodos tele. Sar les hazdle, sas mulo.

<sup>10</sup> Ale o Pavol geľa tele, čhida pes pre leste, obchudľa les a phenda: “Ma daran tumen, bo leskeri duša hiňi andre leste.”

<sup>11</sup> Palis geľa pale upre, phagerelas a chalas o maro. Vakerelas lenca dži tosara a palis geľa het.

<sup>12</sup> Le terne manušes ande džidones a savoren sas olestar radišagos.

<sup>13</sup> O Pavol amenge phenda, hoj kamel te džal pro pindre andro Assos. Amen gelam ode la lođaha sigeder a odarik majindam le Pavol te lel pre lođa.

<sup>14</sup> Sar pes amenca arakhľa andro Assos, ilam les andre lođa a avlam andre Mitilena.

<sup>15</sup> Odarik gelam la lođaha het, pre dujto džives avlam paš o Chios a pre trito džives gelam la lođaha paš o Samos. Palis pre aver džives avlam andro Miletus.

<sup>16</sup> Bo o Pavol peske phenda, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na zlíkerel andre Azija. Bo kamelas te avel pro Letńice (Turice) andro Jeruzalem, te pes oda diňahas.

*O Pavol oddžal andral o Miletus*

<sup>17</sup> Andral o Miletus bičhađa andro Efezus a vičinda ke peste le phurederen andral e khangeri.

<sup>18</sup> Sar avle paš leste, phenda lenge: “Tumen džanen, hoj ešebne dživesestar, kanastar avlom andre Azija, somas calo časos maškar tumende.

19 Služinavas le Rajeske andre cali pokora le apsenca prekal o probi (skuški), so pre ma avenas le Židendar.

20 Nič olestar, so tumenge ulahas pre chasna, na garuđom andre. Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuš a pal o khera

21 a vakeravas o svedectvo le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.

22 Ale akana o Duchos man ispidel, hoj te džal andro Jeruzalem, choc na džanav, so pes manca ode ačhela.

23 Ča ajci džanav: O Sentno Duchos mange furt sikavel pal o fori a phenel, hoj man užarel e bertena the o pharipen.

24 Ale pal miro džživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le Ježišostar – hoj te vakerel avri o evaňjelium pal le Devleskero lačhipen (milost’).

25 Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o Devleskero krališagos, man imar buter na dikhela.

26 Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengere ratestar.

27 Bo me tumenge phendom sa, so kamel o Del; nič tumenge na garuđom andre.

28 Merkinen pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sentno Duchos ačhađa sar pastoren, hoj te čalaren le Devleskeri khangeri, so peske cinda peskere rateha.

29 Bo me džanav, hoj avena maškar tumende dzive ruva (vlki), save na sajinen a o stados, sar me džava het.

30 Bo mek the maškar tumende ena ajse manuša, save previsarena o lava, hoj ča te ciriden pal peste le učeňiken.

31 Vašoda merkinen! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na preačhiľom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre godi.

32 Avke akana, phralale, dav tumen le Devleske a mukav tumenge leskero lav pal leskero lačhipen (milost’), so tumen šaj del zor te barol a so tumen del o đedictvos savore sentnenca.

33 Me na kamľom ňikaskero rup abo somnakaj, abo varekaskere gada.

34 Tumen korkore džanen, hoj zarodavas korkoro mire vastenca pre oda, so mange the olenge, save sas manca, kampelas.

35 Savoro tumenge sikađom, hoj kampil te kerel buči, te likerel le slaben a te na bisteren pro lava le Rajeskere le

Ježišokere, bo ov phenda: 'Bachtaleder hin te del, sar te lel.' "

<sup>36</sup> Sar oda dophenda, geľa pro khoča savoredženenca a modlinda pes.

<sup>37</sup> A avľa pre savoredženende baro roviben, obchudenas le Pavol pašal e meň a čumidenas les.

<sup>38</sup> Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenda, hoj imar buter les na dikhena. A ligende les dži paš e lođa.

## 21

### *Le Pavloskero drom andro Jeruzalem*

<sup>1</sup> Sar geľam lendar het, odgeľam la loďaha pro moros. Rovnones doavľam pro ostrovos Kos, pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros Patara.

<sup>2</sup> Ode arakľham lođa, so džalas andre phuv Fenicija, a geľam laha.

<sup>3</sup> Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgeľam les pal e balogňi (ľavo) sera a džahas la loďaha andre Sirija. Zaačilam andro foros Tir, bo ode kampľa te thovel tele pal e lođa oda, so lidžalas.

<sup>4</sup> Arakľham ode le učeňiken a ačilam ode efta dživesa. Ola učeňika phenenas le Pavloske prekal o Duchos, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

<sup>5</sup> Sar pregele ola efta dživesa, džahas dureder. Savoredžene le romňijenca the le čhavenca amen ligende dži avri pal o foros. Ode pro brehos geľam pro khoča a modlindam pes.

<sup>6</sup> Sar lendar odgeľam, geľam andre lođa a on gele pale khere.

<sup>7</sup> Džahas la loďaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode palikerďam le phralenge a ačilam ode jekh džives.

<sup>8</sup> Palis pre aver džives odgeľam le dromeha a doavľam andre Cezarea. Ode geľam andro kher ko Filip, savo sas evaňelistas, a ačilam ke leste. Ov sas jekh ole efta služobnikendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem.

<sup>9</sup> Les sas štar pačivale čhaja a on prorokinenas.

<sup>10</sup> Medik ode samas a ačilam ode buter dživesa, avľa ode varesavo prorokos, o Agabus, andral e Judsko.

<sup>11</sup> Sar avľa paš amende, iľa le Pavloskero sirimos, phandľa peske o vasta the o pindre a phenda: "Kada phenel o Sentno Duchos: 'Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskero hin kada sirimos, a dena les andro vasta le manušenge, save nane Židi.' "

<sup>12</sup> Sar oda šundam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

13 Ale o Pavol odphendā: “So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pririchtimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskero le Ježišoskero.”

14 Sar dikhlam, hoj pes na del te prevakerel, preachi lam a phendam: “Mi ačhel pes e voła le Rajeskeri.”

15 Pal ola dživesa pes pririchtindam a gelam upre andro Jeruzalem.

16 Avenas amenca the varesave učeņika andral e Cezarea a ligenenas amen ko Mnason, bo ke leste majindam te bešel. Ov sas andral o Ciprus a sas jekh le čirlatune učeņikendar.

### *O Pavol andro Jeruzalem*

17 Sar doavlām andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile.

18 Pre aver džives geła o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore phuredera.

19 Paļikerda lenge a chudla lenge te vakerel avri savoro, so kerda o Del maškar o Nažidi prekal le Pavloskeri služba.

20 Sar oda on šunde, lašarenas le Devles a phende: “Dikhes phrala, hoj igen but Židi pačandile a on savore hine oddine le Zakonoske.

21 Pal tute pes došunde, hoj sikaves le Židen, save dživen maškar o Nažidi, hoj te oddžan le Mojžišostar, bo phenes lenge, hoj te na občhinen (obrezinen) le čhavoren a te na dolikeren o tradiciji.

22 Akana, so kereha? Bo savore lendar pes došunena, hoj tu avlal.

23 Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, save dine lav le Devleske.

24 Le len tuha a jekhetane lenca tut obžužar a počin vaš lenge, hoj peske te den te holinel o šere. Palis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro dolikeres o Zakonos.

25 Le Nažidenge, save pačandile, amen pisindam, hoj te na keren o lubipen a te na chan o rat, aņi oda, so hin obetimen le modlenge, aņi le tasade džvirinakere masestar.”

26 Akor iła o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diņa te obžužarel. Geła andro chramos a diņa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžužarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

### *O Židi zalen le Pavol*

27 Sar imar predžalas ola efta dživesa, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azija a marde upre savore manušen.

28 Chudle les a vriskinenas: “Muršale andral o Izrael, pomožinen! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos the pre kada than. Mek the le Greken andā andro chramos a meļarđa kada Sentno Than!”

29 Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondolinenas peske, hoj les o Pavol iļa andro chramos.

30 Calo foros pes vzburiņā a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, lidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani.

31 Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došunđa o velitelis upral o ezeros slugađa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem.

32 Ov peha takoj iļa le slugađen the le velitelēn upral o šel a denašla maškar lende. Sar dikhle o manuša le velitelis the le slugađen, preačhile te marel le Pavol.

33 O velitelis avļa paš leste, chudļa les a diņa les te phandel duje lancenca. Phučļa lendar: “Ko hin kada manuš? So kerđa?”

34 Ale sako ole but manušendar vriskinelas vareso aver. Sar pes o velitelis angle vika našti dodžanļa o čačipen, rozkazinđa, hoj les te len andre kasarņa.

35 Sar avļa o Pavol paš o garadiči (ganki), ačhila pes oda, hoj les mušinde o slugađa te lidžal pro vasta anglo manuša,

36 bo savore ola but nipi džanas pal leste a vriskinenas: “Murdaren les!”

### *O Pavol privakerel*

37 Sar les imar kamenas te lidžal andre kasarņa, phendā o Pavol le veliteliske: “Šaj tuke vareso phenav?” A ov odphendā: “Džanes te vakerel andre Grekengeri čhib?”

38 Na sal tu oda Egiptanos, savo anglo vajkeci dživesa marda upre a ligenda pre pušļa štar ezera (4 000) živaņen?”

39 O Pavol phendā: “Me som Židos, občanos andral o Tartzus, savo hin nachocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.”

40 Sar leske domukļa, ačhila o Pavol pro garadiči a kerđa le manušenge le vasteha, hoj te čhiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerđa ke lende andre Hebrejiko čhib.

## 22

1 A o Pavol phendā: “Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.”

<sup>2</sup> Sar šunde, hoj ke lende prevakerđa andre Hebrejiko čhib, sas mek cicheder.

<sup>3</sup> A phenda: "Me som Židos, uliŕom (pes narodzindom) andre Tarzus andre phuv Cilicija, ale barilom avri andre kada foros. A ciknovarestar o Gamaliel sas miŕo učiŕelis. Ode sikliŕom o Zakonos amare dadengero a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives.

<sup>4</sup> Somas oda, so džalas pre ola, save pačandile o evaŕjelium a varesaven the diŕom te murdarel. Phandavas a davas andre bertena le muršen the le džuvlen.

<sup>5</sup> Mire švedki hine o nekbareder rašaj the savore phured-  
era. Sar lendar chudlŕom o lila pro phrala, džavas andro Damaskus, hoj len te phandav a te anav andro Jeruzalem, hoj len te potrestinen.

### *Le Pavloskero svedctvo*

<sup>6</sup> Ačhila pes mange, sar džavas imar paš o Damaskus, avke vaj pro dilos, hoj jekhvareste avla andral o ŕebos igen zoralo svetlos a zaučharda man andre.

<sup>7</sup> Peŕom pre phuv a šundom o hangos, so mange phenda: 'Saul, Saul, soske pre mande džas?'

<sup>8</sup> A me odphendom: 'Ko sal, Rajeja?' Odphenda mange: 'Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.'

<sup>9</sup> Ola, save sas manca, dikhle oda svetlos a darandile, ale o hangos, so manca vakerelas, na šunde.

<sup>10</sup> Me phendom: 'So majinav te kerel, Rajeja?' O Raj mange odphenda: 'Ušti a dža andro Damaskus. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.'

<sup>11</sup> Ole zorale svetlostar na dikhavas nič a vašoda man liŕigenas le vastestar ola, save sas manca. Avke gelom andro Damaskus.

<sup>12</sup> Avla varesavo Ananijaš, pobožno murš, savo dolikerelas o Zakonos. Savore Židi, save ode bešenas, mištes vakerenas pal leste.

<sup>13</sup> Ačhila paš ma a phenda mange: 'Phrala, Saul, dikh pale!' A takoj mange phundrile o jakha a dikhŕom les.

<sup>14</sup> O Ananijaš phenda: 'O Del amare dadengero peske tut anglal kidna avri, hoj te prindžares leskeri voŕa a te dikhes ole Čačipnaskeres a te šunes o hangos andral leskero muj.

<sup>15</sup> Bo aveha leskero švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhŕal the šundaŕ.

<sup>16</sup> Akana, so užares? Ušti, de tut te bolel, obžužar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskero.'

<sup>17</sup> Sar avlŕom pale andro Jeruzalem a modlinavas man andro chramos, dikhŕom videŕje.

<sup>18</sup> Dikhŕom le Rajes, sar mange phenel: 'Sidar a dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.'

19 Me phendom: 'Rajeja, on džanen, hoj me džavas pal o sinagogi pre ola, save pačan andre tu, a phandavas len andre bertena a maravas len.

20 The akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me somas ode a davas lenge o čačipen, sar les murdarenas, a ačhavas paš lengere gada, medik les na murdarde le barenca.'

21 Androda mange phendā: 'Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o manuša, save nane Židi.' "

### *O Pavol phenel, hoj hino Rimaňiko občanos*

22 Šunenias les dži akor, medik na phendā kada lav. Paľis chudle zoraha te vriskinel a phende: "Murdar les! Kajso manuš mi džal het pal o svetos! Našti dživel!"

23 Sar vriskinenas a čhivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos andro luftos,

24 phendā o velitelis, hoj te len le Pavol andro kasarňi. Prikazinda, hoj les te zbičinel a paľis te šunen avri, bo kamla pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol avke vriskinenas.

25 Sar les ile te zbičinen, phendā o Pavol le veliteliske upral o šel slugađa, savo ode ačhelas: "Či šaj maren bičoha le Rimaňike občanos bi o sudos?"

26 Sar oda šunda o velitelis upral o šel, geľa oda te phenel peskere veliteliske: "So kereha? Bo kada manuš hino Rimaňiko občanos!"

27 Akor avľa o velitelis paš o Pavol a phendā leske: "Phen mange, sal tu Rimaňiko občanos?" Ov odphendā: "He, som."

28 O velitelis odphendā: "Me mange vaš o but love cindom oda, hoj te avav Rimanos." O Pavol phendā: "Ale me uliľom (pes narodzindom) sar Rimaňiko občanos."

29 Avke lestar takoj odgele o slugađa, save les kamle te marel. The o velitelis pes darandila, sar šunda, hoj o Pavol hino Rimaňiko občanos, bo diňa les te phandel.

### *O Pavol angle Bari Rada*

30 Pre aver džives kamelas mištes pes te dodžanel, so vakerenas o Židi, hoj kerđa namištes. Iľa leske pal o vasta tele o puta a phendā, hoj pes te zdžan o nekbareder rašaja the e cali Bari Rada. Andā le Pavol a ačhađa les angle lende.

## 23

1 O Pavol dikhľas andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phendā: "Muršale, phralale! Dži adadžives me dživav avke, hoj miro jilo hino žužo anglo Del."



<sup>2</sup> Ale o nekbareder rašaj, o Ananijaš, phenda olenge, save ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj.

<sup>3</sup> Akor leske o Pavol phenda: “Marela tut o Del, tu parni falo! Bešes ade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren – a keres oda, so o Zakonos na phenel!”

<sup>4</sup> Ola, save ode ačhenas, phende: “Tu rakines le Devleskere nekbareder rašaske?”

<sup>5</sup> O Pavol odphenda: “Na džanavas, phralale, hoj ov hino o nekbareder rašaj, bo hin pisimen: *‘Na vakereha namištes a na košeha oles, ko lidžal tire manušen!’*”

<sup>6</sup> Sar pes o Pavol dodžanla, hoj jepaš andral e Bari Rada hine Saduceja a aver jepaš Farizeja, vriskinda: “Muršale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskero a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule uštena andral o meriben!”

<sup>7</sup> Sar oda phenda, chudle pes te vesekedinel o Farizeja the o Saduceja maškar peste a ola, save sas zgele, pes rozulade pro duj seri.

<sup>8</sup> Bo o Saduceja phenen, hoj našti te uštel andral o meriben, hoj nane aňjela, aňi duchi, ale o Farizeja pačan the oda the ada.

<sup>9</sup> A sas olestar bari vika. Andre oda uštile upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro Židoviko Zakonos, a phenenas: “Na dikhas nič nalačo pre kada manuš. A so te ke leste prevakerda o duchos abo o aňjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]”

<sup>10</sup> Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o velitelis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vašoda phenda le slugaenge, hoj les te džan te cirdel lendar avri a te lidžan les andro kasarňi.

<sup>11</sup> Pre aver rat avla o Raj ke leste a phenda: “Ma dara tut Pavol, bo sar pal ma zoraha svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel the andro Rim.”

### *O Židi pes dothoven pro Pavol*

<sup>12</sup> Sar avla avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile pre peste vera, hoj na chana aňi na pijena, medik na murdarena le Pavol.

<sup>13</sup> Ola, save ile vera, sas buter sar saranda (40).

<sup>14</sup> Avle ko nekbareder rašaja the ko phuredera a phende: “Ilam pre peste vera, hoj na laha nič andro muj, medik na murdaraha le Pavol.

<sup>15</sup> Avke akana tumen the e Bari Rada mangel le velitelis, hoj les tajsa te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamlanas buter te šunel avri pal leskeri veca. A amen sam pririchtimen les te murdarel mek sigeder, sar ade doavela.”

16 Ale sar le Pavloskera pheñakero čhavo šunda, so kamen te kerel, avla andre kasarňa a diňa oda te džanel le Pavloske.

17 O Pavol peske vičinda jekhe velitelis upral o šel a phenda: "Lidža kale terne manušes ko peskero velitelis, bo kamel leske vareso te phenel."

18 Avke les iľa, ligenda les ke peskero velitelis a phenda: "O bertenošis o Pavol peske man vičinda a mangla man, hoj te anav kale terne manušes ke tu, bo kamel tuke vareso te phenel."

19 O velitelis les iľa vastestar sikra pre sera a phučla lestar: "So mange kames te phenel?"

20 Ov phenda: "O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsja te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso buter te dodžanel.

21 Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan. On ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar hine pririchtimen a ča užaren pre oda, hoj lenge tu te domukes."

22 Palis premukla o velitelis le terne manušes a prikazinda leske: "Ma phen ňikaske avri, hoj mange oda phenda!"

### *Le Pavol lidžan andre Cezarea*

23 Palis o velitelis peske vičinda varesave duje velitelen upral o šel a phenda: "Pririchtinen duj šel (200) slugaden the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaden le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea."

24 Prikazinda, hoj te anen le grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a bachtales te lidžan ko vladaris Felix.

25 A pisinda leske kajso lil:

26 "O Klaudius Lisijaš palikerel le lačhe vladariske le Felixoske!

27 Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avlom le slugadenca a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanlom man, hoj hino Rimaňiko občanos.

28 Kamlom man mištes te dodžanel, soske pre leste vakeren a ligendom les angle lengeri Bari Rada.

29 Avlom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengero zakonos, ale na kerda nič, vaš soske mušindahas te merel, abo te džal andre bertena.

30 Sar mange dine te džanel, so o Židi kamen te kerel kale muršeske, takoj les bičhadom ke tute. Prikazindom olenge, save pre leste vakeren, hoj te phenen oda tuke, te len hin vareso pre leste. [Av bachtalo!]"

<sup>31</sup> Avke o slugađa kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ligende les prekal e rat andre Antipatrida.

<sup>32</sup> Pre aver džives ola, save džanas pro graja, gele dureder le Pavloha a okla slugađa gele pale andre kasarňa.

<sup>33</sup> Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o lil a ačhade angle leste le Pavol.

<sup>34</sup> O vladaris pregenda o lil a phučla lestar, andral savi provincija hino. Sar pes dodžanla, hoj hino andral e Cilicija,

<sup>35</sup> phenda: “Sar ena ade ola, save pre tute vakeren, šunava tut avri.” A prikazinda, hoj les te stražinen andre le Herodesiskero palacis.

## 24

### *Vakeren pro Pavol anglo vladaris*

<sup>1</sup> Pal o pandž dživesa avla tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the le Tertulloha, savo sas baro manuš andro vakeriben, hoj te vakeren pro Pavol anglo vladaris.

<sup>2</sup> Vičinde le Pavol a o Tertullus chudla pre leste te vakerel: “Nekbareder Felix, amen džanas, hoj prekal tu avla baro smirom a prekal tiri godi hin andre kada narodos feder dživipen!

<sup>3</sup> Amen furt andre savoro, ó, baro Felix, všadzik tuke igen palikeras!

<sup>4</sup> Ale hoj tut but te na zlíkerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro lačhipen.

<sup>5</sup> Bo avlam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaliben, kerel upre le Židen a anel nasmirom maškar lende pal calo svetos. Lidžal e sekta, savi pes vičinel o Nazariti,

<sup>6</sup> a kamelas te melarel o chramos. Amen les chudlam [a kamlamas te sudzinel pal amaro zakonos,

<sup>7</sup> ale avla o velitelis Lisijaš a cirdňa les bara zoraha avri andral amare vasta a ila les het.

<sup>8</sup> Palis prikazinda olenge, save pre leste vakerenas, hoj te aven ke tu.] Sar tu lestar phučeha, the korkoro tut dodžaneha pal oda savoro, so amen pre leste vakeras.”

<sup>9</sup> O Židi ačhenas vaš o Tertullus a denas les čačipen.

### *O Pavol anglo Felix*

<sup>10</sup> Sar kerđa o vladaris le vasteha le Pavloske, hoj te vakerel, phenda o Pavol: “Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o čačipen pal mande.

<sup>11</sup> Bo šaj tut dodžanes, hoj nane oleske buter sar dešuduj (12) džives, sar man gelom te modlinel andro Jeruzalem.

<sup>12</sup> A na arakhle man varekaha te vakerel aňi te marel upre le nipen andro chramos, andro sinagogi, aňi andro foros.

<sup>13</sup> Aňi tuke oda naŝi presikaven, so pre mande akana vakeren.

<sup>14</sup> Ale oda tuke avri phenav, hoj me sluŝinav mire dadengere Devleske ole dromeha, so on viĉinen sekta. Paĉav savoreske, so hin pisimen andro Zakonos the Proroka.

<sup>15</sup> Uŝarav pro Del a paĉav oleske, hoj uŝtena andral o meriben o ĉaĉipnaskere the o nalaĉhe – avke sar the on.

<sup>16</sup> Vaŝoda kerav sa, hoj man te el ŝuŝo jilo anglo Del the anglo nipi.

<sup>17</sup> Pal o buter berŝ avlom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almuŝni, dari the obeti.

<sup>18</sup> Diňom man te ŝuŝarel a palis varesave Ŝidi andral e Azija man arakhle andro chramos. Na sas ode manca ŝisave nipi, aňi na sas vika.

<sup>19</sup> On akana kade majinde te aĉhel angle tu, hoj te vakeren, so len pre mande hin.

<sup>20</sup> Abo kala, save hine ade, mi phenen ĉi arakhle pre mande nalaĉhipen akor, sar aĉhavas angle Bari Rada.

<sup>21</sup> Niĉ, ĉa oda jekh lavoro, so phendom, sar aĉhavas angle lende, a vriskindom: ‘Adadŝives man sudzinen vaŝ oda, bo sikavav, hoj o mule uŝtena andral o meriben.’ ”

<sup>22</sup> Sar oda ŝunda o Felix, bo ov miŝtes dŝanelas pal oda paĉaben, prethoda lengero sudos a phenda: “Sar avela o veliŝelis Lisijaŝ, palis rozsudzinava tumari veca.”

<sup>23</sup> Phenda le veliŝeliske upral o ŝel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te domukel leskere uĉeňikenge te avel a te anen leske oda, so kampil.

### *O Pavol anglo Felix the Druzilla*

<sup>24</sup> Pal vajkeci dŝivesa avla o Felix peskera romňaha la Druzillaha, savi sas Ŝidkiňa, biĉhada pal o Pavol a ŝunelas les, so vakerel pal o paĉaben andro Jeŝiŝ Kristus.

<sup>25</sup> Sar vakerelas o Pavol pal o spravodliŝagos, pal oda, hoj pes te zlikeras le ŝadoscendar, the pal o sudos, so avela, darandila o Felix a phenda: “Akana imar dŝa, ale sar man ela ĉasos viĉinava tut.”

<sup>26</sup> Ale androda ov uŝarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vaŝoda pal leste the buterval biĉhavelas a vakerelas leha.

<sup>27</sup> Sar pregeľa duj berŝ, o Porcius Festus aĉhila vladaris pal o Felix. O Felix kamelas te avel pre dzeka le Ŝidenge, vaŝoda mukla le Pavol andre bertena.

## 25

*Kamel te el sudzimen anglo Cisarís*

<sup>1</sup> Trin džives pal oda, sar o Festus avľa andre odi provincija, odgeľa andral e Cezarea upre andro Jeruzalem.

<sup>2</sup> Avle paš leste o nekbareder rašaja the anglune le Židendar, hoj te vakeren pro Pavol. Mangenas le Festus,

<sup>3</sup> hoj te kerel lenge pre dzeka a te bičhavel vaš o Pavol, hoj les te anel andro Jeruzalem. Bo o Židi le dromeħa les kamle te murdarel.

<sup>4</sup> Ale o Festus odphenda, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea a hoj ov korkoro ode maj džala.

<sup>5</sup> A phenda: “Tumare anglune mi aven manca a te len hin pre oda murš vareso, ode pre leste mi vakeren.”

<sup>6</sup> O Festus ačhiľa maškar lende vaj ochto abo deš džives a palis odgeľa tele andre Cezarea. Pre aver džives bešľa o Festus, hoj te sudzinel a diňa te anel le Pavol.

<sup>7</sup> Sar avľa o Pavol, ačhile pašal leste o Židi, save avle andral o Jeruzalem, a vakerenas pre leste but bare veci, so našti dokazinenas.

<sup>8</sup> O Pavol pes brañinelas a phenda: “Na phendom nič, aňi pre le Židengero Zakonos, aňi pro chramos, aňi pro Cisarís.”

<sup>9</sup> O Festus kamľa te avel pre dzeka le Židenge a odphenda le Pavloske: “Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?”

<sup>10</sup> Ale o Pavol odphenda: “Me akana som anglo Cisariskero sudos a ade majinav te el sudzimen. Tu džanes mištes, hoj na kerđom le Židen nič nalačho.

<sup>11</sup> Te kerđom vareso nalačho, vaš soske mušinav te merel, na darav man te merel. Ale te nane nič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ņiko man našti del lenge andro vasta. Mi sudzinel man o Cisarís!”

<sup>12</sup> Akor pes o Festus dovakerđa peskera radaha a phenda: “Ko Cisarís tut mangľal, ko Cisarís džaha!”

*O Pavol anglo Agrippa the Bernika*

<sup>13</sup> Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kralis Agrippa the e Bernika te dikhel le Festus.

<sup>14</sup> Sar imar ode sas buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraliske pal o Pavol a phenda: “O Felix ade mukľa varesave bertenošis.

<sup>15</sup> A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o nekbareder rašaja the o phuredera le Židengere a mangenas man, hoj les te odsudzínav.

<sup>16</sup> Me lenge phendom, hoj o Rimana našti den le bertenošis andro vasta olenge, save pre leste vakeren,

medik les na šunen avri angle lende, hoj the ov pes te brañinel pre oda, so vakeren.

17 Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešlom a diñom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav.

18 Ola, save pre leste vakerenas, ačhenas pašal leste, ale na vakerenas pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena.

19 Ale vesekeদিনenas pes leha vaš peskero pačaben the pal varesavo Ježiš, savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel.

20 Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučlom, či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen.

21 Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko Cisarís, hoj les te sudzinel, me prikazindom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko Cisarís.”

22 O Agrippa phenda le Festoske: “The me kamľomas te šunel ole manušes.” Ov phenda: “Tajsa les šuneha.”

23 Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikañibnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veliťa the o bare raja andral o foros a o Festus prikazinda, hoj te anen le Pavol.

24 O Festus phenda: “Kralina Agrippa the savore, save san amenca kade! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangelas igen but Židi andro Jeruzalem the kade a vriskinenas, hoj na tromal buter te dživel.

25 Ale me achalilom, hoj na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel. No ov pes mangľa ko Cisarís a me phendom, hoj les ode bičhavava.

26 Ale nane man so pal leste te pisinel le Cisariske. Vašoda les andom angle tumende a nekbuter angle tute, kralina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri.

27 Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis, medik na pisinava, so kerđa.”

## 26

### *O Pavol vakerel anglo Agrippa*

1 O Agrippa phenda le Pavloske: “Domukav tuke, hoj te vakeres vaš peste.” Akor hazdña o Pavol o vast a phenda:

2 “Bachtalo som, kralina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav vaš ma anglal tute pal ola savore veci, so pre mande o Židi vakeren.

<sup>3</sup> Vašoda, bo tu mištes prindžares le Židengere tradiciji the oda, so len rozulavel, mangav tut, hoj man te šunes avri phundrade jileha.

<sup>4</sup> Savore Židi džanen miro džživipen ternipnastar, prindžaren, savo sas ešebnovar (peršovar) andre miro narodos the andro Jeruzalem.

<sup>5</sup> Prindžaren man ešebnovarestar a te kamlehas, šaj phenen avri, hoj džvivavas sar jekh le Farizejendar, save igen dolikeren savoro andre amaro pačaben.

<sup>6</sup> The akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diña o Del amare dadenge.

<sup>7</sup> Oda lav, so phendā o Del, furt užaren o dešuduj (12) fajti andral amaro narodos, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš oda, so me pačav the užarav, o Židi pre mande vakeren, kralina Agrippa.

<sup>8</sup> Soske tumen phenen, hoj našti te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?

<sup>9</sup> Me mange tiš gondolinavas, hoj mušnav zoraha te džal pre dojekh, ko pačal andro nav Ježiš Nazaretsko.

<sup>10</sup> A andro Jeruzalem oda the kerdom. O nekbareder rašaja mange domukle te phandel but sentnen andro berten. A sar len murdarenas, the me davas miro lav ke oda, hoj len te murdaren.

<sup>11</sup> Pal savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas len, hoj te zaprinen peskero pačaben. Andre bari cholī pre lende džavas a lavas len palal džī andro aver fori.

### *O Pavol phenel sar pes visarda*

<sup>12</sup> Aleha džavas the andro Damaskus. O nekbareder rašaja mange oda domukle a dine man pravos.

<sup>13</sup> Kralina, sar džavas pro dilos pal o drom, dikhlom andral o ņebos svetlos zoraleder sar o kham. Oda jekhvareste man zaučharda andre the olen, save sas manca.

<sup>14</sup> Savore pełam pre phuv a šundom o hangos, so mange andre Hebrejiko čhib phendā: ‘Saul, Saul, soske pre mande džas?’ Phares tuke ela, te aveha sar guruv, so ruhinel andre peskero rajeskero špicos.

<sup>15</sup> A me phendom: ‘Ko sal, Rajeja?’ O Raj phendā: ‘Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.’

<sup>16</sup> Ale ušti a ačhav tut pro pindre. Bo man tuke sikadom, hoj te aves miro služobňikos a te vakeres pal oda, so dikhlal, the pal oda, so tuke sikavava.

<sup>17</sup> Lava tut avri andral o vasta le Židenge the andral e zor avre narodenge, ke save tut me akana bičhavav,

<sup>18</sup> hoj te phundraves lengere jakha, hoj pes te visaren le kalipnastar ko svetlos the le bengeskera zoratar ko Del, hoj

lenge te el odmukle o bini a hoj len te el o than maškar ola sentna, save pačan andre ma.’

### *Phenel pal leskeri služba*

19 Avke, kralina Agrippa, me kerdom, so šundom andro videñje andral o ñebos.

20 Me vakeravas ešeb (peršo) andro Damaskus the andro Jeruzalem the pal cali Judsko phuv a palis the le Nažidenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven oda peskere skutkenca.

21 Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel.

22 Ale o Del mange pomožinda, a vašoda ačhav dži adadžives a vakerav savorenge, či sluhasko abo kraliske. A na vakerav nič aver, ča oda, so prorokinde o Proroka the o Mojžiš,

23 hoj o Kristus cerpinela the uštela ešebno andral o meriben a vakerela le Židenge the avre narodenge pal o svetlos.”

24 Sar o Pavol ačhelas vaš peste a kada vakerelas, phenda o Festus zorale hangoha: “Tu na sal paš e godi, Pavol! Igen but siklihal a oda tut lidžal andro diliñipen!”

### *O Festus na kamel te pačal*

25 Ale o Pavol phenda: “Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav o čačipnaskere lava andral e sasti godi.

26 Bo o kralis džanel pal kala veci, vašoda leske bi e dar avke vakerav, bo džanav mištes, hoj nane nič sostar na džanlahas. Bo oda pes na ačila varekaj andro kutos.

27 Kralina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.”

28 O Agrippa phenda le Pavloske: “Imar na kampła but, hoj man te prevakeres, hoj te ačhav Krestanoske.”

29 Ale o Pavol phenda: “Či ačheha akana vaj pozneder, mangav mange le Devlestar, hoj na ča tu, ale the savore, save man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala puta.”

30 Sar oda phenda, uštila o kralis, o vladaris, e Bernika the ola, save lenca bešenas.

31 A sar džanas, phenenas jekh avreske: “Kada manuš na kerel nič, vaš soske mušindahas te merel vaj te avel andrephandlo.”

32 O Agrippa phenda le Festoske: “Te kada manuš pes na manglahas ko Cisarís, šaj les premuklamas.”



## 27

*O Pavol džal andro Rim*

<sup>1</sup> Sar sas phendo, hoj te džas la lođaha andre Italija, odine le Pavol the varesave avren bertenošen le veliteľiske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e Cisariskeri čata.

<sup>2</sup> A bešlam pre lođa andral e Adramitija, so majinelas te džal la seraha pašal e Azija. Sar imar gełam, sas amenca o Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.

<sup>3</sup> Pre aver džives doavlám andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačno le Pavloha, domukla leske te džal ko prijateľa, hoj les te den oda, so leske kampelas.

<sup>4</sup> Sar odarik gełam het, muklam pes la lođaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus, kaj e balvaj avke zoraes na phurdelas pre amende.

<sup>5</sup> Pregelám o moros la lođaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavlám ke Mira andre provincija Licija.

<sup>6</sup> Ode arakhla o veliteľis lođa andral e Alexandrija, so džalas andre Italija, a thođa amen upre.

<sup>7</sup> But dživesa džahas la lođaha igen polokes a igen phares dochudlam pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamlam, gełam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta.

<sup>8</sup> Igen pharipnaha palis pregelám pašal leste a avlam pro than, so pes vičinelas Šukar Pristavos, pašes paš o foros Lasea.

<sup>9</sup> Vašoda, hoj imar pregeľa but časos, dar sas te džal dureder la lođaha, bo pregeľa imar the o Postos\* a avelas o jevend. Palis o Pavol lenge phenda:

<sup>10</sup> “Muršale, merkinen, me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder, bo na ča e lođa the oda, so hin andre lođa, našavaha, ale the amare dživipena.”

<sup>11</sup> Ale o veliteľis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskeri sas e lođa, sar le Pavloske.

<sup>12</sup> Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin o pristavos pre Kreta, so hin phundrado pro juhozapados the severozapados.

*E balvaj pro moros*

<sup>13</sup> Chudla te phurdel e južno balvaj a gondolinenas peske, hoj imar dochudle oda, so peske phende. Hazdle upre o kotvi a džanas la lođaha pašes pašal e Kreta.

\* 27:9 O Židoviko inepos Jom Kippur

14 Ale na pregeľa but a demaďa pre loďa zoraľi balvaj, so pes viĉinel Eurakilon.

15 Sar imar e balvaj e loďa zachudľa a nařti la ľikerďam, pomuklam, hoj la te ľidźal e balvaj.

16 Sar avľam pař o cikno ostrovos, so pes viĉinel Kauda, ĉa ajci-ajci so zachraňindam e lodka, so pal peste cirdahas.

17 Cirdle la upre a palis zoraľarde e loďa le lanenca. Darahas, hoj te na demas tel o paňi andre pořakero than pař e phuv Libija, mukle tele la loďakeri lepeda a dine pes te ľidźal la balvajake.

18 Vařoda, hoj e zoraľi balvaj amenca igen ĉhivkerelas, pro dujto dźives ĉhivkerenas avri o veci andral e loďa.

19 A pro trito dźives peskere vastenca ĉhivkerenas avri o sersamos la loďakero.

20 Sar imar buter dźivesa pes na sikavenas aňi o kham aňi o ĉercheňa a meķ furt ľikerelas oda nalaĉho ĉasos, preaĉhilam imar te paĉal, hoj pes zachraňinaha.

21 Sar imar buter dźivesa na ĉaľam niĉ, aĉhila o Pavol mařkar lende a phendā: "Kampla man te řunel, murřale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na uľahas tumen kada pharipen the kada nařaviben.

22 Akana tumen mangav, hoj tumen pes te na daran, bo ņiko tumendar na nařavela o dźivipen, ĉa e loďa tařľola.

23 Bo adi rat aĉhila pař mande o aňjelos le Devlestar, kaskero som the saveske sluźinav,

24 a phendā mange: 'Ma dara tut, Pavol, bo muřines te aĉhel anglo Cisarīs! Dikh, o Del tuke diňa olen, save hine tuha andre loďa.'

25 Vařoda, murřale, ma daran tumen, bo paĉav le Devleske, hoj pes aĉhela avke, sar mange phendā.

26 Ale e balvaj amen ľidźala pre varesavo ostrovos."

27 E deřuřtarto (14.) rat amen ľigendā e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal jepař rat pes diĉholas le namorňikenge, hoj doaven pař varesavi phuv.

28 Merinde, keci tele hin o paňi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la loďaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri.

29 Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele řtar kotvi a mangenas pes, hoj te el imar dźives.

30 O namorňika kamenas te denařel andral e loďa a mukle e lodka tele andro moros. Kamukeri pes kerenas, hoj kamen anglunestar te mukel tele o kotvi.

31 O Pavol phendā le veliteliske the le slugaďenge: "Te kala na aĉhena pre loďa, tumen nařti aven zachraňimen."

32 Akor preĉhinde o slugaďa o řele la loďkake a mukle, hoj te perel andro moros.

<sup>33</sup> Medik na avla avri o kham, mangla o Pavol savoren, hoj te chan, a phenda: "Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren bokhaha a na chan nič.

<sup>34</sup> Vašoda tumen mangav, hoj te chan, bo oda hin prekal tumari zachrana. Nिकासке tumendar pes mek aňi o bal pro šero na našavela!"

<sup>35</sup> Sar o Pavol oda dophenda, ila o maro a palikerda le Devleske angle savorende, odphagla a chudla te chal.

<sup>36</sup> Savorenge avla pale o radišagos a chanas the on.

<sup>37</sup> Pre lođa samas savore duj šel the eftavardeš the šov (276).

<sup>38</sup> Sar čalile le chabenestar, čhivkerenas andral e lođa avri o điv (zrnos), hoj te el e lođa lokeder.

### *E lođa demel a taštol*

<sup>39</sup> Sar imar sas džives, na prindžarde oda than, ale dikhle varesavi zatoka a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena la lođaha pre phuv.

<sup>40</sup> Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o šele pro kormidli, hazdle upre e angluňi lepeda a kerinenas ko brehos.

<sup>41</sup> Ale e lođa demađa pre pošakero than tel o paňi avke, hoj angluno kotor la lođake pes našti čhalavelas a palunestar o vlni phagerenas e lođa.

<sup>42</sup> Akor kamle o slugađa te murdarel le bertenošen, hoj te na varesavo чуčel andro paňi a denašel.

<sup>43</sup> Ale o velitelis upral o šel kamla te zachraňinel le Pavol a na domukla lenge te kerel oda, so kamenas. Phenda, hoj ola, save džanen te plavinel, ešebne te чуčen andro paňi a te doplavinen ke phuv.

<sup>44</sup> Ola aver manuša kamle te preplavinel pro kašta, abo pre varesave aver kotora pal e lođa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachraňinde pes.

## 28

### *O Pavol pro ostrovos Malta*

<sup>1</sup> Sar imar pes zachraňindam, akor prindžardam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta.

<sup>2</sup> O manuša, save ode bešenas, amenge sikade bari pačiv, bo priile amen savoredženen a rozthode e jag, bo chudla te del brišind a sas šil.

<sup>3</sup> Sar skidňa o Pavol upre šuke kaštora a thoda pre jag, avla avri o sap anglo tačipen a danderđa les andro vast.

<sup>4</sup> O manuša, save ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pro vast, a phenenas jekh avreske: "Kada manuš

mušinel te el vrahos, bo choc pes zachrañinda le morostar, the avke les diña te merel e devli Spravodlišagos.”

<sup>5</sup> Ale ov razinda tele le sapes andre jag a na ačhila pes leske nič nalačo.

<sup>6</sup> On užarenas, hoj šuvlola, abo hoj perela jekhvareste tele mulo. Sar imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske nič nalačo na ačhel, visarde peskere lava a phende, hoj hino del.

<sup>7</sup> Pašal oda than sas mali le načelňikos ole ostrovoske a leskero nav sas Publius. Priilas amen a trin džives pašal amende kerelas.

<sup>8</sup> Ačhila pes, hoj le Publiuskero dad pašlolas strapimen andre horučka a igen les pretradelas. O Pavol geľa ke leste, modlinda pes, thođa pre leste o vasta a sastarda les.

<sup>9</sup> Sar pes oda ačhila, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a sas avrisastarde.

<sup>10</sup> On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la lođaha het, dine amen oda, so kampelas pro drom.

### *O drom andral e Malta andro Rim*

<sup>11</sup> Pal o trin čhon odgeľam het la lođaha andral e Alexandrija, so ačhila prekal o jevend pro ostrovos. La lođa sas znakov Dvojički.

<sup>12</sup> Sar doavľam la lođaha andro Sirakus, ačhilam ode trin džives.

<sup>13</sup> Odarik džahas la lođaha pašal o brehos a doavľam andro Regium. Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lači balvaj, dogeľam tel o duj džives andro Puteol.

<sup>14</sup> Ode arakhľam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačas eľta dživesa. Avke avľam andro Rim.

<sup>15</sup> Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avenas ke amende dži paš o fori Appiuskero placos the paš o Trin Taberne. Sar len dikhľa o Pavol, palikerđa le Devleske, radisalila a sas povzbudzimen.

<sup>16</sup> Sar doavľam andro Rim, [o velitelis upral o šel oddiña le bertenosen le nekbareder veliteliske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel avrether jekhe slugadiha, savo pre leste merkinelas.

### *O Pavol kazinel andro Rim*

<sup>17</sup> Ačhila pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinda le Židovike vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: “Muršale, phralale! Choc te na kerđom nič amare manušen, aňi na džavas pro dadengere tradiciji, the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le Rimanenge.

<sup>18</sup> Ale on, sar imar man šunde avri, kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma nič ajsa, vaš soske mušindomas te merel.

<sup>19</sup> Ale vaš oda, hoj o Židi oda na kamenas, mušindom man te mangel anglo Cisaris, ale na kamavas nič te vakerel pre miro narodos.

<sup>20</sup> Akana tumen vašoda vičindom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo vaš oda, pre soste užarel o Izrael, som adadžives phandlo kale lancoha.”

<sup>21</sup> On leske phende: “Amen pal tute na chudlam nisavo lil andral e Judsko, aňi na avla ňiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel, abo te phenel vareso nalačo pal tute.

<sup>22</sup> Ale kamlamas tutar te šunel, sar gondolines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre late všadzik džan.”

<sup>23</sup> Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. Ov lenge vakerelas avri, sikavelas pal o krališagos le Devleskero a prevakerelas len pal o Ježiš andral o Mojžišoskero Zakonos the andral o proroka tosarastar dži rači.

<sup>24</sup> Varesave pačanas oleske, so vakerelas, ale aver na pačanas.

<sup>25</sup> Vašoda, hoj len na sas jekh gondolišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phenda kada lav: “Mištes vakerelas o Sentno Duchos prekal o prorokos Izaiáš amare dadenge:

*<sup>26</sup> ‘Dža ke kala nipi a phen: Tumen šunena tumare kanenca, ale na achalona! Tumen dikhena tumare jakhenca, ale na dikhena!’*

*<sup>27</sup> Bo kale nipengero jilo ačhila baruno, peskere kanenca phares šunen a peskere jakha phandle andre, hoj te na dikhen, le kanenca te na šunen, le jileha te na achalon a te na visaren pes, hoj len te sastarav avri.’*

<sup>28</sup> Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhadı kadi zachrana le Devleskeri a on la the šunena.”

<sup>29</sup> [Sar oda o Pavol phenda, o Židi gele het a igen pes maškar peste vesekedinenas.]

<sup>30</sup> O Pavol ačhila duj berš andro kher, so peske korkoro iľa. Prilelas savoren, ko ke leste avelas,

<sup>31</sup> a vakerelas pal o krališagos le Devleskero a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus phundradones the bi e dar. A ňiko leske andre oda na braňinelas.

## Le Pavloskero Lil Le RIMANENGE

*O pozdravos*

<sup>1</sup> Pisinav tumenge, me o Pavol, o služobňikos le Ježišoskero Kristoskero. O Del peske man avri kidňa, hoj te avav leskero apoštolos, a vičinda man, hoj te vakerav o evaňjelium.

<sup>2</sup> O Del imar čirla diňa lava pal oda evaňjelium prekal peskere proroka andro peskero sentno Lav.

<sup>3</sup> Oda hin o evaňjelium pal leskero Čhavo a amaro Raj Ježiš Kristus, savo pal o telos ulila (narodzinda pes) le Davidoskera famelijatar.

<sup>4</sup> No o Sentno Duchos sikađa peskera bara zoraha pre leste, hoj hino o Čhavo le Devleskero akor, sar les uštađa andral o meriben.

<sup>5</sup> Prekal o Kristus mange sas dino le Devleskero lačhipen (milost'), hoj te avav leskero apoštolos a te lidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les.

<sup>6</sup> The tumen san jekh lendar, save san vičimen le Ježišostar Kristostar.

<sup>7</sup> A vašoda pisinav tumenge savorenge andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske avri kidňa sar peskere sentne manušen: O lačhipen (milost') the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar.

*O Pavol kamel te džal ke lende*

<sup>8</sup> Ešeb kamav te palikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savorenge, hoj pes vakerel pal tumaro pačabben pal calo svetos.

<sup>9</sup> O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskero Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav,

<sup>10</sup> kecivar man modlinav. Furt mangav le Devles, hoj mange te del imar te džal ke tumende, kana ov kamela.

<sup>11</sup> Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duhovno daros, hoj te zoraľon.

<sup>12</sup> Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľovas: Tumen mire pačabnastar a me tumare pačabnastar.

<sup>13</sup> Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve

manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.

<sup>14</sup> Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; olenge, save hine avrisikade the save nane avrisikade.

<sup>15</sup> Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the ke tumende andro foros Rim.

### *Pal e zor le evaňjelioskeri*

<sup>16</sup> Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskero, bo oda hin e zor le Devleskeri, so zachraňinel olen, ko pačal: Ešeb (peršo) le Židen a palis the le Nažiden.

<sup>17</sup> Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskero anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: “*O čačipnaskero manuš dživela le pačabnastar.*”

### *O binos le manušengero*

<sup>18</sup> Le Devleskeri choľi pes sikavel andral o ňebos pre dojekh binos the nalačhipen le manušengero, so garuven andro čačipen le nalačhipnaha.

<sup>19</sup> Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel.

<sup>20</sup> Le Devleskeri zor the leskero devľipen našti te dikhel, ale kanastar o Del kerđa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerđa, a vašoda len nane ospravedlňeňje.

<sup>21</sup> Bo choc prindžarenas le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske na palikerenas. Andre peskero gondolišagos gele andro diliňipen a andre lengero nagodađer jilo avľa o kalipen.

<sup>22</sup> Phenen pre peste, hoj hine godađer, ale ačhile diline.

<sup>23</sup> Na te lašardehas le Devles, savo šoha (ňikda) na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.

<sup>24</sup> Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskere jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskere telenca maškar peste.

<sup>25</sup> On čerinde o čačipen le Devleskero vaš o klamišagos. Na le Devles lašarenas a leske služinenas, ale le vecenge, so o Del kerđa. Les kampil le manušenge furt te lašarel! Amen.

<sup>26</sup> Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengere džuvľa preačhile te dživel le muršenca avke, sar kampil.

<sup>27</sup> Avke the o murša omukle o normalno dživipen le džuvľenca a chudľa andre lende te labol e binošno žadosca

jekh ke aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a chudle pre peskere tela o počnišiben, so peske zasogalinde (zaslužinde) vaš oda nalačhipen, so kerenas.

<sup>28</sup> A vašoda, hoj ola manuša na kamle te likerel andre peskere gođa o čačipen pal o Del, diña len o Del andre lengere previsarde gođa, hoj te keren oda džungipen, so na tromal te kerel.

<sup>29</sup> Hine pherarde savore binenca, le nalačhipnaha, le džungipnaha, la choľaha the le hamišagoħa. Hine nalačhe; murdaren; maren pes; klaminen; keren o pletki;

<sup>30</sup> namištes vakeren jekh pre aver. Našti avri ačhen le Devles; lidžan pes upre; hine barikane; lašaren pes; gondolinen avri o nalačhe veci; na šunen le dajen the le daden;

<sup>31</sup> nane gođaver; na dolikeren peskere lava; na sikaven nisavo kamiben a nane jileskere ke aver.

<sup>32</sup> Kala manuša džanen, hoj le Devleskero zakonos phenel, hoj ko avke dživel, zasogalinen peske o meriben. Na ča, hoj oda keren, ale mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

## 2

### *Le Devleskero čačipnaskero sudos*

<sup>1</sup> Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našti tut nisoha ospravedlňineha, kaj te ko sal. Bo te tu sudzines avren a palis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines.

<sup>2</sup> Amen džanas, hoj o Del sudzinel čačipnaha ole manušen, save keren kajse veci.

<sup>3</sup> Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren a the tu oda keres? Gondolines tuke, hoj tu denašeha le Devleskere sudostar?

<sup>4</sup> So, tu tele dikhes le Devleskero baro lačhipen, avrilikeriben the zlikeriben? Na džanes, hoj le Devleskero lačhipen tut lidžal ko pokaňje?

<sup>5</sup> Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choľi pre oda džives, sar o Del sikavela peskeri choľi a čačipnaha sudzinela savoro.

<sup>6</sup> O Del počinela sakoneske vaš oda, sar kerelas.

<sup>7</sup> Ov dela o večno dživipen sakones, ko likerelas avri te kerel o lačhipen a džalas pal oda, hoj te dživel furt a te chudel e slava the e pačiv.

<sup>8</sup> Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čačipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskeri igen bari choľi.

<sup>9</sup> O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb (peršo) pro Židi a palis the pro Nažidi.



10 Ale sako, ko kerel o lačo, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židos a palis the o Nažidos.

11 Bo o Del na sudzinel le manušen pal o muj.

12 Savore, save kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore, save kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen.

13 Bo paš o Del nane čačipnaskere ola manuša, save ča šunen o zakonos, ale ola, save les dolikeren.

14 Te le Nažiden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so kamel o zakonos, choc len nane zakonos, korkore peske hine zakonos.

15 On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengere jile. A takoj the lengero svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondolišagos obviñinen, abo obrañinen.

16 Avke sar oda phenavas andre miro evaņjelium, hoj andre oda džives o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus ola veci, so o manuša garuven andre.

### *O Židi the o zakonos*

17 Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha

18 a džanes, so tutar o Del kamel; te siklos andral o zakonos te prindžarel, so hin lačo the nalačo

19 a pačas tuke, hoj sal oda, ko lidžal le koren; oda, ko hin o svetlos olengero, save hine andro kalipen;

20 oda, ko bararel avri le nagodaveren a sikavel le terne manušen, bo andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen:

21 Akor soske tu, savo avres sikaves, tut korkores na sikaves?

Tu vakeres, hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores?

22 Avrenge phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našti avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos?

23 Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na šunes, keres ladž le Devleske.

24 Avke sar hin pisimen: “*Vaš tumenge o Nažidi namištes vakeren pro Del.*”

25 Te dolikeres o zakonos, akor hin tiro občhindipen (obriezka) pro lačo; ale te na dolikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha (ñikda) na ulalas občhindo (obrezimen).

26 Te dolikerel o naobčhindo manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na rachinel o Del avke, sar te ulahas občhindo?

27 A oda manuš, savo nane občhindo, ale dolikerel o zakonos, ov sudzinela tut. So the te sal občhindo a hin tut o zakonos, ale na dolikeres les?

28 Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi o občhindipen (e obriezka) nane oda, so dičhol pro telos;

29 ale Židos hin oda manuš, savo hino počoral občhindo andro jilo le Duchostar a na le pisimen zakonostar. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

### 3

1 So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin le občhindipnastar (la obriezkatar)?

2 Igen bari chasna andre savoreste! Vašoda, hoj pre ešebno than lenge sas dine le Devleskere lava.

3 Se, so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela verno, bo len na sas pačaben?

4 Šoha na! Ale mi dičhol, hoj o Del hino čačipnaskero a dojekh manuš hino klamaris, avke sar hin pisimen:

*“Te presikavel pes, hoj sal čačipnaskero, sar vakeres, a hoj te ņerines (zvítazines), te tut sudzinena.”*

5 Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskero o Del hino – ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke, sar manuš.)

6 Šoha na! Se sar palis o Del sudzindahas o svetos?

7 Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskero čačipen hino bareder a anel leske oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno?

8 Vaj so, hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre amende, hoj amen phenas: “Aven keras o nalačo, hoj te avel o lačo.” Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

#### *Ňiko nane čačipnaskero*

9 So akor? Hine o Židi feder sar o Nažidi? Ňisoha na! Se akana phendam the pro Židi the pro Nažidi, hoj savore hine tel o bini.

10 Avke sar hin pisimen:

*“Ňiko nane lačo,*

*11 ņiko na achalol, ņiko na rodel le Devles.*

*12 Sako pes visarda het le Devlestar, sa gele namištes, nane ņiko, ko kerdahas o lačo, aňi jekh.*

*13 Lengero kirlo hin sar phundrado hrobos, peskere čhibenca vakeren klamišagos a pro vušta len hin o jedos le sapestar.*

*14 Andre lengero muj hin pherdo džungale košibena.*

*15 Lengere pindre hine sidarde te dukhavel a te murdarel,*

*16 pre lengere droma hin sa musardo the bibachtalo.*

*17 O drom, so anel o smirom, na prindžarde.*

18 *Nane andre lende űisavi dar anglo Del.*”

19 Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, save dživen tel o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te el binošno anglo Del.

20 Bo le zakonoskere skutkendar na ela anglal leste ospravedlűimen űisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

*O spravodlišagos avel prekal o pačaben*

21 Ale akana pes sikađa, hoj o Del kerel le manušen spravodliven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka;

22 o spravodlišagos le Devleskero prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorenge, ko pačan. Bo nane űisavo rozdjelis maškar o manuša,

23 bo savore kerde bini a nane len le Devleskeri slava.

24 Ale hine ospravedlűimen hijaba, le Devleskere lačhipnastar (milostatar), prekal o Ježiš Kristus, savo len cinda avri.

25 O Del imar anglal diňa le Ježiš a obetinda les, hoj prekal leskero rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikađa peskero spravodlišagos, hoj odmukla o bini, so sas kerde anglal,

26 sar o Del zlikerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskero spravodlišagos, bo Ov hino čačipnaskero a ospravedlűinel oles, ko pačal andro Ježiš.

27 Soha pes palis o manuš šaj lašarel? űisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj dolikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas.

28 Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlűimen le pačabnaha bi o zakonoskere skutki.

29 Či hino ča Del le űidenge? Či nane Del the le Nažidenge? He, hino Del the le Nažidenge.

30 Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlűinela le űiden lengere pačabnastar a the le Nažiden prekal o pačaben.

31 Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha (űikda) na! Ipen hoj visara: Amen les upre hazdas.

## 4

*O pačaben pes rachinel sar spravodlišagos*

1 So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o telos?

2 Bo te sas o Abraham ospravedlűimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del.

<sup>3</sup> Se sar hin pisimen? *“O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda vaš o spravodlišagos.”*

<sup>4</sup> Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počiniben sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zasogalinel (zaslužinel).

<sup>5</sup> Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlñinel le bijedevleskere manušes, rachinel pes leskero pačaben sar spravodlišagos.

<sup>6</sup> Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskeres bijal oda, hoj peske oda zasogalinda:

<sup>7</sup> *“Bachtale hine ola,  
kaske sas odmukle o nalačhipena  
a kaske sas o binj učharde andre!*

<sup>8</sup> *Bachtalo manuš,  
kaske o Raj na rachinel o binos!”*

<sup>9</sup> Hine kala bachtalipena ča prekal o občhinde (obrezi-men), abo the prekal o naobčhinde? Se phenas: *“Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben vaš o spravodlišagos.”*

<sup>10</sup> Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas občhindo, abo akor, sar mek na sas? Na akor, sar imar sas, ale akor, sar mek na sas občhindo.

<sup>11</sup> Ov sas občhindo a avke leskero občhindipen (leskeri obriezka) sikavelas, hoj pačabnaha sas čačipnaskero anglo Del mek angloda, sar sas občhindo. Avke ačhila o Abraham dad savorenge, save pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodlišagos, the te nane občhinde.

<sup>12</sup> Ov hino tiš dad olenge, save hine občhinde, olenge, save na ča hoj hine občhinde, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda, sar sas občhindo.

### *O lav hin dino prekal o pačabnaskere*

<sup>13</sup> Bo na prekal o zakonos sas dino le Abrahamoske the leskere čhavage o lav, hoj ela o dedičos le svetoskero, ale prekal o pačaben sas čačipnaskero.

<sup>14</sup> Te hine dediča ola, save len hin o zakonos, akor o pačaben nane nič a o Del diña hijaba peskere lava.

<sup>15</sup> Bo le Zakonoha avel e cholī, ale kaj nane zakonos, ode nane aňi binos.

<sup>16</sup> Vašoda mušinel o spravodlišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le Devleskere lačhipnastar (milostatar) a oda lav te avel prekal savore Abrahamoskere čhave. Oda lav na sas dino ča prekal ola, save dživen le zakonostar, ale the prekal ola, save dživen pačabnaha sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge.

17 Avke sar hin pisimen: “*Kerđom tutar dades but narodenge.*” O Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačandila; oda Del, savo obdžidarel le mulen a vakerele ke oda, so nane, sar te ulahas.

18 Ode, kaj na sas le Abraham pes pre soste te zmukel, pačandila. A užarelas, hoj ela *dad but narodenge*, avke sar sas phendo: “*Ajci but tut ela čhave.*”

19 Le Abrahamoskero pačaben na ciknila aňi akor, sar leske sas maj šel (100) berš a dikhelas, hoj leskero telos imar hino phuro a na birinel a leskera romňa la Sara imar našti aven čhave.

20 Na preačila te pačal andre oda lav, so les o Del diňa, ale zoraliła andro pačaben a bararelas le Devles.

21 Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo oda the te kerel, so leske phenda.

22 Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodlišagos.

23 A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas,

24 ale the prekal amende – amenge, save pačas andre Oda, ko uštađa amare Rajes le Ježiš andral o meriben.

25 Bo ov sas dino te merel vaš amare bini a sas uštado andral o meriben, hoj amen te avas čačipnaskere.

## 5

### *Ospravedlňimen prekal o pačaben*

1 Akana sam ospravedlňimen pačabnaha a hin amen smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

2 Pačabnaha andre leste šaj avas andro lačhipen (milost) le Devleskero, andre savo lačhipen the ačas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskeri slava.

3 Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o pharipen amen lidžal ko avrilikeriben

4 a andro avrilikeriben pes presikavel či obačilam; a oda amenge anel o užaripen (nađej).

5 A kada užaripen amenge šoha (ňikda) na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskero hin avričhido andre amare jile prekal o Sentno Duchos, savo amenge sas dino.

6 Bo o Kristus andre le Devleskero časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o bijedevleskere.

7 Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskero manuš? No talam pes vareko arakhlahas, ko diňahas peskero dživipen vaš varesavo lačo manuš,

<sup>8</sup> ale o Del presikavel peskero kamiben ke amende avke, hoj mek akor, sar amen samas binošna, imar o Kristus muľa vaš amenge.

<sup>9</sup> Vašoda akana avaha mek sigeder zachrañimen le Devleskera choľatar prekal o Kristus, te imar sam obžuzarde leskere rateha.

<sup>10</sup> Prekal o meriben leskere Časkero, andã o Del o smirom maškar amende imar akor, sar mek amen samas ke leste nalače. Avke akana džanas, hoj avaha zachrañimen leskere dživipnaha, te sam imar leha lače.

<sup>11</sup> A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal savo amen hin akana smirom le Devleha.

*Pal o Adam the pal o Kristus*

<sup>12</sup> Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke pregela o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.

<sup>13</sup> O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes na rachinel.

<sup>14</sup> Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaske, the te na kerde ajso binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

<sup>15</sup> Ale le Devleskere daroha hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe manušeskero binos but džene mule, ta avke prekal o lačhipen (milost) jekhe manušeskero, le Ježišoskero Kristoskero, igen but rozbarila le manušenge le Devleskero lačhipen (milost) the daros.

<sup>16</sup> Kale Devleskere daroha oda hin avres, sar ole binoha, so kerđa jekh manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskero lačhipnaskero daros, so amendar kerel čačipnaskeren.

<sup>17</sup> Vašoda, hoj jekh manuš kerđa binos, chudľa o meriben te kralinel. So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kralinena andro dživipen savore, so chudle le Devleskero lačhipen (milost) the oda daros, so lendar kerel čačipnaskeren.

<sup>18</sup> Avke sar prekal jekh manuš, savo kerđa binos, avľa o sudos pre savore manuša, avke the prekal jekh čačipnaskero skutkos avľa o ospravedlñeñje pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen.

<sup>19</sup> Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šunđa, ačhile but džene binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunđa, ačhena but džene čačipnaskere.

<sup>20</sup> Andre oda avľa mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj barila o binos, ode mek buter barila le Devleskero lačhipen (milost),

<sup>21</sup> hoj avke, sar o binos chudla te kralinel a te lidzal ko meriben, the o lačhipen (milost) le Devleskero chudla te kralinel le čačipnaha a te lidzal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

## 6

### *Mule le binoske, džide le Kristoske*

<sup>1</sup> Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol o lačhipen (milost) le Devleskero?

<sup>2</sup> Šoha na! Amen, save mułam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas?

<sup>3</sup> Abo so, na džanen, hoj savore, save samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam andre leskero meriben?

<sup>4</sup> Le bolipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskera slavaha, the amen te dživas andro nevo dživipen.

<sup>5</sup> Bo te ačhilam jekh leha andre leskero meriben a mułam avke sar the ov, ta avke avaha uštade sar ov.

<sup>6</sup> Se džanas, hoj amaro purano manuš, sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te el zničimen o binošno telos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske.

<sup>7</sup> Bo oda, ko muła, hino imar slobodno le binostar.

<sup>8</sup> Amen pačas, hoj te mułam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha.

<sup>9</sup> Se džanas, hoj o Kristus uštila andral o meriben, imar buter na merel a imar nane tel e zor le meribnaske.

<sup>10</sup> Bo ov muła jekhvar pro furt a le binos imar nane upral leste nisavi zor, ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.

<sup>11</sup> Avke peske the tumen gondolinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus.

<sup>12</sup> Te na kralinel o binos andre tumaro meribnaskero telos avke, hoj šunena leskere teloskere žadosci.

<sup>13</sup> Añi ma den, hoj varesavo kotor tumare telostar te el le binoske sar o nastrojis pro nalače veci. Ale odden tumen le Devleske sar ola, save uštile andral o meriben a dživen. A tumare teloskere kotora den le Devleske sar o nastroj le čačipnaske.

<sup>14</sup> O binos na ela tumaro raj, bo na san tel o zakonos, ale tel o lačhipen (milost) le Devleskero.

### *Otroka le čačipnaske*

<sup>15</sup> Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel o lačhipen (milost) le Devleskero? Šoha na!

<sup>16</sup> So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj san otroka oleske, kas šunen? Vaj san

otroka le binoske, so lidžal andro meriben, abo san otroka le šundipnaske, so lidžal ko spravodlišagos.

<sup>17</sup> Varekana sanas otroka le binoske, ale palikeras le Devleske, hoj andral o jilo šundan oda sikaviben, so tumenge sas dino.

<sup>18</sup> Akana san slobodne le binostar a ačhilan otroka le čaipnaske.

<sup>19</sup> Vašoda, hoj tumaro telos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar diňan tumare tela te služinel le nažužipnaske the le nalačhipnaske, hoj kerenas o nalačhipen, avke akana den cale tumare tela te služinel le čaipnaske pro sentnipen.

<sup>20</sup> Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodne le čaipnaske.

<sup>21</sup> Savi chasna tumen olesar akor sas? Akana tumen vaš oda ladžan, bo pro agor oleske hin o meriben.

<sup>22</sup> Ale akana san slobodne le binostar a ačhilan otroka le Devleske. Kada tumendar kerela sentnen a lidžala tumen andro večno dživipen.

<sup>23</sup> Bo o počiňiben vaš o binos hin o meriben. Ale o Del diňa peskero lačhipnaskero daros, o večno dživipen andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

## 7

### *O podobenstvo pal e veraduňi džuvli*

<sup>1</sup> Abo či na džanen, phralale – bo phenav olinge, save prindžaren o zakonos – hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel?

<sup>2</sup> Bo e veraduňi džuvli hiňi le zakonoha phandli ke peskero rom, medik o rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvli uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko murš.

<sup>3</sup> Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubňi. Ale te lakero rom muľahas, oj hiňi slobodno le zakonostar a nane lubňi te ačhela te dživel avreha.

<sup>4</sup> Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o telos le Kristoskero, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le Devleske.

<sup>5</sup> Bo sar samas andro telos, kerenas andre amende o binošna žadosci, so avenas prekal o zakonos. A sa, so kerahas, lidžalas andro meriben.

<sup>6</sup> Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo duchos a na andro purano pisimen zakonos.

### *O binos andro manuš*



7 Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na prindžaravas, prindžardom les ča prekal o zakonos. Bo aňi pal e žadosca na džanlomas, te na phendahas o zakonos: *“Na kameha te lel nič le pašutnestar!”*

8 O binos pes chudľa le zakonostar a prekal o prikazaňje andre mande uštađa savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo.

9 Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazaňje, o binos obdžidıla.

10 Ale me muľom a sikada pes, hoj o prikazaňje, so man kamelas te lidžal ko dživipen, mange anda o meriben.

11 O binos pes olestar chudľa, klaminda man prekal o prikazaňje a murdarda man.

12 Avke o zakonos hin sentno the o prikazaňje hino sentno, čačipnaskero the lačo.

13 Akor so? Oda lačo mange anda o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačo anel o meriben. Hoj pes prekal o prikazaňje te sikavel o binos, savo baro hino.

14 Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som telesno, bikendo andro otroctvo le binoske.

15 Me na achaľuvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so našti avri ačhav.

16 Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačo.

17 Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande.

18 Se džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro telos – na dživel o lačo. Bo the te kamav te kerel o lačo, na birinav oda te kerel.

19 Bo na kerav o lačo, so kamav, ale kerav oda nalačo, so na kamav.

20 Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos, so dživel andre mande.

21 Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačo, takoj hin paš ma o nalačo.

22 Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskere zakonos.

23 Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri godi a phandel man andro zakonos le binoskero, so hin andre mande.

24 Ó, čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskero telos?

25 Ale palikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.

Avke akana, me mira godaha služinav le Devleskere zakonoske, ale mire teloha le binoskere zakonoske.

## 8

### *Pal o dživipen andro Duchos*

<sup>1</sup> Akana imar nane nisavo odsudeñje prekal ola, save hine andro Ježiš Kristus.

<sup>2</sup> Bo o zakonos le Duchoskero, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man oslobodzinda andral o zakonos le binoskero the andral o meriben.

<sup>3</sup> Oda, so našti kerelas o zakonos, bo o telos sas slabo, oda kerđa o Del, sar bičhađa peskere Čhas. Ov avla andre ajso telos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinda o binos andro telos.

<sup>4</sup> O Del oda kerđa, hoj pes te dokerel sa, so amendar o zakonos mangelas, andre amende, save na dživas pal o telos, ale pal o Duchos.

<sup>5</sup> Bo ola, save dživen pal o telos, gondolinen pro teloskere veci, ale ola, save dživen pal o Duchos, gondolinen pro duchoskere veci.

<sup>6</sup> Bo le teloskero gondolišagos anel o meriben, ale o gondolišagos le Duchoskero anel o dživipen the o smirom.

<sup>7</sup> Le teloskero gondolišagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskere zakonoske, bo pes aňi našti poddel.

<sup>8</sup> Ola, save dživen andro telos, našti aven pre dzeka le Devleske.

<sup>9</sup> No tunen na san andro telos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskero dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskero Duchos, oda nane leskero.

<sup>10</sup> Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o telos mulo vaš o binos, ale o Duchos hin dživipen vaš o spravodlišagos.

<sup>11</sup> Te dživel andre tumende o Duchos oleskero, savo uštađa le Ježiš andral o meriben, ta akor oda, ko uštađa le Kristus andral o meriben, obdžidarela the tumare meribnaskere tela prekal peskero Duchos, savo dživel andre tumende.

<sup>12</sup> Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o telos,

<sup>13</sup> bo te dživen le teloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le teloskere, dživena.

<sup>14</sup> Bo savore, save hine ligende le Devleskere Duchoha, hine čhave le Devleskere.

<sup>15</sup> Se priilan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar, ale priilan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste šaj vičinas: "Abba, Dado!"

<sup>16</sup> Oda Duchos korkoro sikavel amare duchoske, hoj sam o čhave le Devleskere.

<sup>17</sup> A te sam o čhave, sam the o d'ediča: O d'ediča le Devleskere the jekhetane d'ediča le Kristoskere. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskeri slava.

*E slava, so avela*

<sup>18</sup> Me mange gondolinav, hoj o pharipen, so amen hin akanake, pes aňi na del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela.

<sup>19</sup> Bo calo ņebos the cali phuv igen užarel pro Del, hoj te presikavel peskere čhaven.

<sup>20</sup> Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačo pre ņisoste a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukla. No diňa amen the oda, pre soste pes šaj zmukas,

<sup>21</sup> hoj sa, so sas kerdo le Devlestar, ela andre jekh džives oslobodzimen andral o otroctvo, so les zničinelas, a hoj sa ela andre sloboda the slava le Devleskere čhavengeri.

<sup>22</sup> Amen džanas, hoj sa, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel andro dukha sar e džuvli, savi užarel te ločhol (tele te pašlol).

<sup>23</sup> No na ča oda, ale the amen, save chudlam le Duchos sar oda ešebno daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar užaras pro Del, hoj amendar te kerel peskere čhaven a te oslobodzinel amaro telos.

<sup>24</sup> Bo amen sam zachraňimen andro užaripen (nađej). Ale te oda, pre soste užaras, šaj te dikhel, akor oda nane užaripen. Bo soske vareko užarela pre oda, so dikhel?

<sup>25</sup> Ale te pes zmukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda avrilikeribnaha.

<sup>26</sup> Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na džanas, vaš soske pes amenge kampel te modlinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri.

<sup>27</sup> Ale oda, ko prindžarel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš o sentna avke, sar o Del kamel.

<sup>28</sup> Amen džanas, hoj sa, so avel andro dživipen, hin pro lačo olenge, save kamen le Devles a kas peske vičinda andre peskero planos.

<sup>29</sup> Olen, kas peske o Del kidňa avri, olen the anglal diňa, hoj te ačhen ajse sar leskero Čhavo, hoj o Čhavo te el ešebno maškar o but phrala.

<sup>30</sup> Olen, kas peske anglal iľa avri, the vičinda avri; olen, kas vičinda avri, kerđa the čačipnaskeren; olen, kas kerđa čačipnaskeren, diňa the peskeri slava.

*Le Devleskero kamiben*

31 Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel?

32 O Del, savo na sajinda peskere Čhas, ale diña les vaš amenge savorenge, či oleha amenge na diña savoro?

33 Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidña? O Del hin oda, so amendar kerel čačipnaskeren.

34 Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa a mek the uštıla andral o meriben, hino pal e čači (pravo) sera le Devleske a privakerel pes vaš amenge.

35 Ko amen odlela le Kristoskere kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abo te pre amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben?

36 Avke sar hin pisimen:

*“Vaš tuke amen kamen te murdarel calo džives; keren amenca sar le bakrorenca, saven lidžan te murdarel.”*

37 Ale andre kada savoro ņerinas (zviťazinas) a predžas oda prekal o Ježiš, savo peske amen zakamľa.

38 Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi ņisave zora,

39 aňi oda, so hin učas, aňi oda, so hin teles, aňi nič aver, so sas kerdo le Devlestar, amen našti odlela le Devleskere kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

## 9

*Pal o Izrael*

1 Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sentno Duchos mange hin švedkos,

2 hoj man hin bari žala a furt man dukhal o jilo.

3 Bo me korkoro kamľomas te el prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala the miri famelija pal o telos.

4 On hine o Izraeliti: Lendar kerđa peskere čhaven; lenge sas diňi e slava, o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zaslubeňja.

5 Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o telos, savo hino Del upral savorende a hino požehňimen pro furt. Amen.

6 Ale našti phenas, hoj o Del prephagľa peskere lava. Bo na savore, save hine andral o Izrael, hine Izraeliti.

7 Aňi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskere, ale o Del phenda le Abrahamoske: *“Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.”*

8 Dikhas, hoj le Devleskere čhave nane ola, save ulile (pes narodzinde) andro Izrael pal o telos. Ale ola čhave, pal

save o Del diña lav, pes rachinen andro Abrahamoskero potomstvos.

<sup>9</sup> A kada hin oda lav, so diña o Del: “*Aver bers̄ andre kajso časos avava a la Sara ela čhavoro.*”

<sup>10</sup> Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakere čhaven sas jekh dad, amaro dad o Izak.

<sup>11-12</sup> Bo mek akor, sar o čhave aňi na ulile, aňi na kerde nič lačo abo nalačo, imar sas lake phendo le Devlestar: “*O phureder služinela le ternedereske.*” O Del phend̄a kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerđa.

<sup>13</sup> Avke sar hin pisimen: “*Le Jakob kamavas, ale le Ezav našti avri ačhavas.*”

<sup>14</sup> Akor so šaj phenas, hoj o Del nane čačipnaskero? Šoha na!

<sup>15</sup> Bo le Mojžišoske phenel kada:

“*Ela mange pharo vaš oda, vaš kaste me kamav a avava jileskero ke oda, ke kaste me kamav!*”

<sup>16</sup> Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del peskero lačhipen.

<sup>17</sup> Andro lava le Devleskere hin phendo le Faraonoske: “*Vašoda tut vičindom andro džživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakerel pal cali phuv.*”

<sup>18</sup> Bo o Del hino jileskero ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o jilo andre.

*Le Devleskeri choľi the lačhejileskeriben*

<sup>19</sup> Ale vareko mange šaj phenel: “*Ńiko pes našti ačhavel oleske, so o Del kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?*”

<sup>20</sup> Ó, manušeja, ko sal tu, hoj aches pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino kerdo oleske, ko les kerđa: “*Soske man avke kerďal?*”

<sup>21</sup> Abo či nane zor le hrc̄jaris upral e čhik, hoj andral odi jekh čhik te kerel jekh kuči pre pačiv a aver pre napačiv?

<sup>22</sup> Avke o Del kamla te sikavel peskeri choľi the peskeri zor. Igen zľikerelas avri a zľidžalas ola kuča, pre save sas leskeri choľi, so sas pririchtimen pro meriben.

<sup>23</sup> O Del kamla te sikavel peskeri bari slava pro kuča, pre save sas lačhejileskero a save pririchtinda pre slava –

<sup>24</sup> pre amende, saven peske vičinda: Na ča le Židendar, ale the le Nažidendar.

<sup>25</sup> Avke sar the andro Hozeaš phenel:

“*Olen, save na sas mire manuša, vičinava ‘mire manuša’ a olenge, saven na kamavas, phenava: ‘Kamav tumen.’*”

<sup>26</sup> A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:

“*Tumen na san mire manuša’*,”

*ode pes len vičinela čhave le džide Devleskere.”*

<sup>27</sup> O Izaiaš vičinel upral o Izrael:

*“The te o čhave le Izraeloskere ulehas ajci, keci hin e poš  
paš o moros,*

*ča frima lendar ena zachrañimen,*

<sup>28</sup> *bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenda,  
a kerela oda sig.”*

<sup>29</sup> The o Izaiaš oda imar anglal phenda:

*“Te amenge o Nekzoraleder Raj na muklahas o potom-  
stvos,*

*ulamas sar e Sodoma a dičhilamas avri sar e Gomora.”*

*O Izrael the o evaņjelium*

<sup>30</sup> So akor oleha phenas? O Nažidi, save na kerenas nič pre oda, hoj te ačhen čačipnaskere anglo Del, dochudle o spravodlišagos prekal o pačaben.

<sup>31</sup> No o Izrael, savo kerelas sa, hoj te ačhel čačipnaskero prekal o zakonos, na dochudle o spravodlišagos prekal o zakonos.

<sup>32</sup> Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskere skutki. Avke pele pro bar a demade pes,

<sup>33</sup> sar hin pisimen:

*“Dikh, thovav pro Sion e skala,*

*kaj pes o manuša demena*

*the o bar; pre savo perena,*

*ale oda, ko andre leste pačala,*

*pes šoha (ñikda) na ladžala.”*

## 10

<sup>1</sup> Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachrañimen.

<sup>2</sup> Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len lačo prindžaripen.

<sup>3</sup> Bo na prindžaren le Devleskero spravodlišagos a kamen te presikavel peskero spravodlišagos, na poddine pes le Devleskere čačipnaske.

<sup>4</sup> Se o Kristus hin o koñec le zakonoske, hoj sako, ko pačala, te el čačipnaskero anglo Del.

*O spaseņje prekal savorende*

<sup>5</sup> Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodlišagos andral o zakonos:

*“Oda manuš, ko dolikerela leskere prikazaņja, dživela  
lendar.”*

<sup>6</sup> Ale o spravodlišagos prekal o pačaben, phenel kada:

*“Ma phen tuke andro jilo: ‘Ko džala upre andro ñebos?’  
(Oda hin te anel le Kristus tele.)*

<sup>7</sup> Abo:

*‘Ko džala tele andro svetos le mulengero?’ (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)*

<sup>8</sup> Ale sar phenel? *“Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo”* – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras.

<sup>9</sup> Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštađa andral o meriben, aveha zachrañimen.

<sup>10</sup> Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskere, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachrañimen.

<sup>11</sup> Bo hin pisimen: *“Sako, ko andre leste pačal, na ladžala pes.”*

<sup>12</sup> Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorengi – barvalo ke sakoneste, ko les mangel.

<sup>13</sup> Bo sako, ko vičinel pro nav le Rajeskero, ela zachrañimen.

<sup>14</sup> Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačandile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ņiko lenge o lav na vakerela?

<sup>15</sup> A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen:

*“Save šukar hine o pindre olengere, save aven te vakerel o lačo hiros pal o lače veci.”*

<sup>16</sup> Ale na savore priile o evaņjelium, bo o Izaiáš phenel: *“Rajeja, ko pačandila amare lavenge?”*

<sup>17</sup> O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristoskero.

<sup>18</sup> Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:

*“Lengero hangos pes rozligenda pal cali phuv a lengere lava dži pro agor le svetoske.”*

<sup>19</sup> Pale phučav: Či oda o Izrael na achaliła? O Mojžiš ešebno pre oda odphenda:

*“Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žarlinen pro manuša, save aňi nane narodos.*

*Kerava, hoj te chan cholí pro narodos, savo nane godaver.”*

<sup>20</sup> O Izaiáš pes na daralas te phenel:

*“Diňom man te arakhel olenge, save man na rodenas, sikadom man olenge, save pal ma na phučenas.”*

<sup>21</sup> Ale pal o Izrael phenel:

*“Calo džives nacirdavas mire vašta ko manuša, save na kamenas te šunel a ačhenas mange pre čhib.”*

# 11

## *O Del na odčhida le Izrael*

<sup>1</sup> Phučav akor: Či odčhida o Del peskere manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskero andral o kmeňos Benjamin.

<sup>2</sup> O Del na odčhida peskere manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas le Devleske pro Izrael a phenda:

<sup>3</sup> *“Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhilom ča me korkoro a the man kamen te murdarel.”*

<sup>4</sup> Ale so leske odphenda o Del? *“Muklom mange eſta ezera (7 000) muršen, save na lašarenas le Baal, le falošne devles.”*

<sup>5</sup> Avke hin the akana. Ačhila lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidňa o Del avri peskere milošfaha.

<sup>6</sup> Ale te oda hin le Devleskere milošfatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda ulahas avke, palis imar le Devleskero miloš na ulahas miloš.

<sup>7</sup> Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ča ola, save sas avrikidle. A okle dženenge ačhila e godi zaphandli,

<sup>8</sup> avke sar hin pisimen:

*“O Del len diňa duchos, hoj zorales te soven, jakha, hoj te na dikhen, the kana, hoj te na šunen – dži adadžives.”*

<sup>9</sup> A o David phenel:

*“Mi en zachudle paš peskero pijibnaskero skamind sar andre pasca, mi peren a mi en marde!”*

<sup>10</sup> *Mi korisałon pro jakha, hoj te na dikhen, a bandar lengero dumo pro furt.”*

## *O spaseņje le Nažidenge*

<sup>11</sup> Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na uštena? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avla e zachrana ko Nažidi, hoj o Izrael pre lende te thovavel.

<sup>12</sup> Ale te le Židengero binos anda o barvalipen le svetoske a oda, hoj on pele, anda o barvalipen le Nažidenge, ta keci buter barvalipen anela oda, sar avena savoredžene pale?

<sup>13</sup> Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le Nažidenge.

<sup>14</sup> A talam šaj kerava oda, hoj mire teloskere phrala te thovaven, a oleha šaj zachraņinava varekas lendar.

<sup>15</sup> Bo te vaš oda, hoj o Del odčhida le Židen, hin o svetos le Devleha andro smirom – ta so ela akor, sar len pale prilela? Te na o dživipen andral o meriben?



16 Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sentno, akor calo maro hino sentno a te hin o koreñis sentno, akor the o konara.

17 Varesave konarica sas avriphage, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zaštepimen maškar okla. Te oleha ačhila tutar –le Nažidostar –oda, ko lel e chasna la olivakere koreñistar the le žirostar,

18 ma lašar tut upral o konara. Ale te tut lašares, ta džan, hoj na tu lidžas o koreñis, ale o koreñis tut.

19 Ale tu pheneha: “O konara sas avriphage, hoj me te avav zaštepimen.”

20 Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le pačabnaha. Vašoda tut ma lidža upre, ale dara tut!

21 Bo te o Del na sajinda o čače konara, na sajinela aňi tut.

22 Vašoda dikh le Devleskero lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino zoralo ke ola, save pele, ale hino lačo ke tu, te ačheha andro lačhipen. Ale te na ačheha, aveha the tu avričhindo.

23 Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zaštepimen. Bo le Devles hin zor pale len te zaštepinel.

24 Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zaštepimen andre lači oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači (pravo) oliva, pale zaštepimen andre peskeri oliva?

### *O Izrael ela pale zachraňimen*

25 Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garudipen, hoj te na aven gođaver korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del.

26 A avke ela calo Izrael zachraňimen, sar hin pisimen:

*“Andral o Sion avela o Zachrancas  
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.*

27 *Kada ela miri zmluva prekal lende,  
sar odlava lengere bini.”*

28 Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine ňeprijateľa le Devleskere a ada hin pro lačo tumenge, save na san Židi. Ale vaš lengere dada, saven peske o Del kidňa avri, hine leskere prijateľa.

29 Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, kas peske kidňa avri.

30 Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenias le Devles, ale akana chudľan le Devleskero lačhipen (milosť) vaš oda, hoj o Židi na šunenias le Devles,

<sup>31</sup> avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel le Devleskero lačhipen. No prekal oda palis the on chudena pale le Devleskero lačhipen.

<sup>32</sup> Bo o Del zakerđa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre sakoneste te avel palis leskero lačhipen.

### *Bararel le Devles*

<sup>33</sup> Ó, savo baro hino o Del andre peskero barvalipen, godaveripen the prindžaripen! Ko šaj achalol leskere sudi a ko šaj avel pre oda, save hin leskere droma?

<sup>34</sup> “*Se ko prindžarel le Devleskero gondolišagos? Abo ko sas varekana leskero radcas?”*

<sup>35</sup> “*Ko diňa le Devles vareso, hoj ov oda leske te del pale?”*

<sup>36</sup> Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro! Leske e slava pro furt! Amen.

## 12

### *Nevo dživipen andro Kristus*

<sup>1</sup> Phralale, mangav tumen igen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskero! Den tumare tela sar džidi, sentni obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le Devleske.

<sup>2</sup> Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te čerinel tumen andral a te del tumen nevo gondolišagos, hoj palis te džanen, so kamel o Del, so hin lačno, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

<sup>3</sup> Vaš o lačhipen (milost) le Devleskero, so sas mange dino, phenav sakoneske tumendar: Ma av barikano, ma gondoln pal tu buter, sar kempel, ale gondoln pal tu ajci, keci tut o Del diňa pačaben.

<sup>4</sup> Bo sar amen hin but kotora andro telos, ale na savore kotora keren jekh buči,

<sup>5</sup> avke the amen sam but džene jekh telos andro Kristus, ale sako hin aver kotor. No jekhetane sam oda jekh telos.

<sup>6</sup> Ale o Del amen diňa peskere lačhipnastar (milostatar) sakones aver dari. Te hin varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben.

<sup>7</sup> Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi sikavel.

<sup>8</sup> Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi del ščirones. Ko lidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

*Sar te dživel o dživipen le Devleha*

<sup>9</sup> O kamiben mi el čačo a na dujemujengero. Mi džunglöl tumenge o nalačhipen; likerem tumen le lačhipnastar.

<sup>10</sup> Jilestar pes kamen sar phrala-pheña a jekh avreske presikaven bareder pačiv.

<sup>11</sup> Keren sa prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo.

<sup>12</sup> Radisałon andro užaripen (nađej); andro pharipen likerem avri; andro modlitbi ma preačhen.

<sup>13</sup> Sthoven tumen pre oda, so kampil le phralenge. Phundraven tumare khera prekal o cudze manuša a den len pačiv.

<sup>14</sup> Žehñinen olenge, save pre tumende džan, žehñinen a ma košen.

<sup>15</sup> Radisałon olenca, save radisałon, a roven olenca, save roven.

<sup>16</sup> Mi el tumen jekh gondolišagos maškar peste. Ma hazden pes upre, ale achalañ the olen, ko hine slabeder. Ma aven godaver korkore ke peste.

<sup>17</sup> Ńikaske ma den pale o nalačo vaš o nalačo. Ale keren oda, so hin lačo angle savore manuša.

<sup>18</sup> Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro smirom.

<sup>19</sup> Mire lače phralale, ma visaren avreng pale o nalačhipen, ale muk oda le Devleskera cholake. Se hin pisimen: *“Me dava pale, me počinava,”* phenel o Raj.

<sup>20</sup> Vašoda, te hino tiro űeprijateljis bokhalo, de les te chal; *te kamel te pijel, de les te pijel. Bo te kada kereha, labola bara ladžatar.*

<sup>21</sup> O nalačhipen tut te na thovel tele, ale tu thov tele o nalačhipen le lačhipnaha.

## 13

### *Te poddel pes le autoritenge*

<sup>1</sup> Sako pes mi poddel le svetoskere autoritenge. Bo űiko na lidžal korkoro pestar, te leske oda o Del na domuklahas. Sako hino ačhado le Devlestar.

<sup>2</sup> Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del prikazinda, bo ov le autoriten ačhađa. Ola, save na šunen, anen pre peste o sudos.

<sup>3</sup> Ola džene, save keren o lačo, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola, save keren o nalačo. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o lačo a lašarena tut,

<sup>4</sup> bo on hine le Devleskere služobñika tuke pro lačo. Ale te keres oda, so nane lačo, dara tut, bo na hijaba hordinen e šablā. On hine le Devleskere služobñika, save sikaven le Devleskeri choli olenge, ko keren o nalačo.

<sup>5</sup> Vašoda pes igen kampil te poddel na ča vaš le Devleskeri choli, ale the vašoda, bo andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.

<sup>6</sup> Se vašoda počinen the o daňe, bo on hine le Devleskere služobníka, save keren ipen odi buči.

<sup>7</sup> Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o daňe, oleske o daňe; kaske o clo, oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kampil te daral, olestar daran.

### *Pal o kamiben maškar o phrala*

<sup>8</sup> Ma ačhen űnikaske nič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko oda kerel, dolíkerel calo zakonos.

<sup>9</sup> Bo o prikazaňja: “*Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na džaha pal avreskero!*” – savore kala a mek the savore okla prikazaňja hine andre kada jekh: “*Kameha avres avke, sar pes korkores.*”

<sup>10</sup> Te varekas kames, šoha (ňikda) leske na kereha o nalačo. Vašoda te tut hin o kamiben, akor dolíkeres calo zakonos.

### *O Džives le Kristoskero hino pašes*

<sup>11</sup> A kada keren, se džanen, hoj imar avla tumari ora, hoj te ušten andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseňje pašeder, sar sas akor, sar pačandílam.

<sup>12</sup> E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačas te kerel o skutki le kalípnaskere a las pre peste o zbraňi le svetloskere.

<sup>13</sup> Vašoda líkeras pes rajikanes sar o manuša, save dživen dživese – na andro mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the kiňešagi; na andro vesekeđišagi the andro hamišagos.

<sup>14</sup> Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondolinen pre oda, sar te kerel o nalače žadosci, so kamel te kerel amaro felos.

## 14

### *Te na odsudzinen peskere phralen*

<sup>1</sup> Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekeđinen tumen lenca vaš oda, sar on gondolinen, so hin lačo, abo nalačo.

<sup>2</sup> Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča zeleňina.

<sup>3</sup> Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priíla.

<sup>4</sup> Ko sal tu, hoj sudzines avreskere sluhas? Ča leskero Raj rozsudzinel či ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.

<sup>5</sup> Varesave manuša likerem varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar achaľol.

<sup>6</sup> Ko dolikerel varesavo džives, dolikerel les le Rajeske. Ola, ko chan savoro, den pačiv le Rajes, bo palikeren le Devleske vaš o chaben. Ola, ko na chan savoro, den tiš pačiv le Rajes, bo the on palikeren le Devleske.

<sup>7</sup> Bo ňiko amendar na dživel korkoro peske a ňiko korkoro peske na merel.

<sup>8</sup> Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo meras, sam le Rajeskere.

<sup>9</sup> Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžidíľa, hoj te avel Raj upral o džide the upral o mule.

<sup>10</sup> Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos.

<sup>11</sup> Bo hin pisimen: *“Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj, dojekh khoč anglal mande bandola a dojekh čhib viznavinela, hoj som o Del.”*

<sup>12</sup> Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

*Ma ker avke, hoj tiro phral te perel*

<sup>13</sup> Vašoda preačas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondolin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben.

<sup>14</sup> Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro peštar nane ňisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo.

<sup>15</sup> Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus!

<sup>16</sup> Te na pre tumende namištes vakeren vaš oda, so tumen džanen, hoj hin lačo.

<sup>17</sup> Bo o krališagos le Devleskero nane o chaben the o pijiben, ale o spravodlišagos, o smirom the o radišagos andro Sentno Duchos.

<sup>18</sup> Oda, ko le Kristuske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.

<sup>19</sup> Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben.

<sup>20</sup> Ma musar oda, so o Del kerđa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos.

<sup>21</sup> Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel nič, pre soste šaj perel tiro phral.

<sup>22</sup> O pačaben, so tut hin, liker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondolinel, hoj hin lačo.

<sup>23</sup> Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzi-men, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

## 15

*Te keren oda, so anel lačo avreng*

<sup>1</sup> Te sam zorale andro pačaben, kampil amenge te lidžal o slabišagi olenge, ko hine slaba. Na kampil te avel ča korkore peske pre dzeka.

<sup>2</sup> Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskero lačo, hoj te barol andro pačaben.

<sup>3</sup> Se aňi o Kristus na rodelas oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: *“Pre mande avla e ladž olendar, save tuke kerde e ladž.”*

<sup>4</sup> Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikluvas, hoj te likeravas avri, hoj te radisaľuvas a hoj avke amen te el o užaripen (nadej).

<sup>5</sup> A o Del, kastar avel o avrilikeriben the o radišagos, mi del tumenge te gondolinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš Kristus,

<sup>6</sup> hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles the le Dades amare Rajeskere le Ježišoskere Kristoskere.

*O evaňjelium hin the prekal o Nažidi*

<sup>7</sup> Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le Devleskeri.

<sup>8</sup> Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakernel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskere lava, so diňa lengere dadenge, hine čače,

<sup>9</sup> a hoj o Nažidi vaš leskero lačhipen te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen:

*“Vašoda tut lašarava maškar o Nažidi a gilavava tire naveske o chvali.”*

<sup>10</sup> A pale phenel:

*“Nažidale, radisaľon leskere manušenca!”*

<sup>11</sup> A pale:

*“Bararen le Devles savore narodi  
a lašaren les savore nipi!”*

12 O Izaiaš phenel:

*“Avela o potomkos le Izajoskero,  
ov lidžala le pohanen  
a pre leste pes zmukena o Nažidi.”*

13 A o Del, savo amen del o užaripen, tumen mi pherarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Sentne Duchoskeri andro užaripen.

*Le Pavloskeri buči*

14 Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačhipnaha a hin tumen savoro prindžaripen a tumen šaj sikaven jekh avres.

15 Me tumenge pisindom sikra zoraleder, bo kamlom tumenge pale te leperel varesave veci prekal o lačhipen (milost), so man diña o Del.

16 Diña, hoj me te avav o služobnikos le Ježišoskero Kristoskero le Nažidenge, hoj te služinav sar rašaj le Devleskere evaňjelioske, hoj o Nažidi te en e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi sentňardí le Sentne Duchostar.

17 Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del.

18 Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerđa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o Nažidi te šunen.

19 O Kristus oda kerđa prekal o zorale zazraki the đivi, andre zor le Devleskere Duchoskeri. Avke chudlom te vakerel le Kristoskero evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum.

20 Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskero zaklados.

21 Avke sar hin pisimen:

*“Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les  
a ola, save pal leste na šunde, achalona.”*

*O Pavol kamel te džal andro Rim*

22 Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende.

23 Ale akana imar andre kala phuva dokerđom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende.

24 A džava akor, sar man ela drom andre špaňieliko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange palis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisaľol.

<sup>25</sup> Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskere manušenje,

<sup>26</sup> bo e Macedonija the e Achaja pes rozgondolinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem.

<sup>27</sup> On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o Nažidi dochudle le Židengero duchovno barvalipen, ta akor on oda kamen te visarel le Židenge, oleha, hoj lenge te služinen peskere telesne barvalipnaha.

<sup>28</sup> Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špañieliko.

<sup>29</sup> Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnañje le Kristoskero.

<sup>30</sup> Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskero, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modlitbi anglo Del.

<sup>31</sup> Modlīnen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta ole manušendar andre Judsko, save na pačan. A modlīnen tumen, hoj le Devleskere manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba radišagoha.

<sup>32</sup> A modlīnen tumen, hoj le Devleskera voľatar te avav ke tumende pherdo le radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav.

<sup>33</sup> O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

## 16

### *O posledna lava*

<sup>1</sup> Kamav tumenge te phenel pal amari pheñ Feba, savi služinel andre khangeri andro foros Kenchrea,

<sup>2</sup> hoj la te prilen andro nav le Rajeskero, avke sar kempel le Devleskere manušenje. Te lake vareso kampa, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinda but dženenge the mange korkoreske.

<sup>3</sup> Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske Kristoske.

<sup>4</sup> On kamenas te del the o dživipen vaš mange. Me lenge palikerav, no na ča me, ale the savore khangera le Nažidengere.

<sup>5</sup> Pozdravinen the o zboros, so hin andre lengero kher. Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko pačandila andro Kristus.

<sup>6</sup> Pozdravinen la Maria, oj kerđa but phari buči prekal tumende.



7 Pozdravinen le Adronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca andre bertena. Len o apoštola len sar baren a on pačandile andro Kristus sigeder sar me.

8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.

9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristuskeri, the le Stachys, mire lače phrales.

10 Pozdravinen le Appolo, savo presikađa peskero pačaben andro Kristus. Pozdravinen olen, save hine andro kher ko Aristobulos.

11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me. Pozdravinen le pačabnaskeren andral le Narcissoskeri famelija.

12 Pozdravinen la Tryfajna the la Tryfosa, save keren buči prekal o Raj. Pozdravinen la Persida, mira lača pheña, savi kerđa igen but buči prekal o Raj.

13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskere da, savi hiñi the mange sar daj.

14 Pozdravinen le Asynkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.

15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskera pheña, le Olympas the savore phralen andro Del, save hine lenca.

16 Pozdravinen tumen savore jekh avres le sentne čumibnaha. Pozdravinen tumen savore khanger a le Kristoskere.

17 Phralale mire, mangav tumen, merkinen pre ola džene, save rozulaven o khanger a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priilan. Džan pašal lende!

18 Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskere teloskere žadoscenge. Peskere gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondolišagos.

19 Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačo, a te na domuken peske o nalačo.

20 O Del, kastar avel o smirom, sig rozmarela le satan tel tumare pindre.

O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumenca.

21 Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.

22 Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinda kada lil.

23 Pozdravinel tumen o Gajos. Andre leskero kher pes džal e khangeri a the me ode akana bešav.

Pozdravinel tumen o Erastos, savo kerel buči le lovenca andro foros a mek the leskero phral o Kwartos.

<sup>24</sup> [O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumenca savorencia.]

*O lašariben*

<sup>25</sup> Slava le Devleske! Ov tumen šaj zoraľarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikada o garuđipen, so sas garudo čirlastar.

<sup>26</sup> Ale akana oda avľa avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinda oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les.

<sup>27</sup> Leske, le jekhe godavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.

Amen.

## Le Pavloskero Ešebno Lil Le KORINŤANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o Pavol, le Devleskera volatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, the o phral o Sostenes

<sup>2</sup> pisinas le Devleskera khangerake andro foros Korint, olenge, save hine vičinde te en le Devleskere sentna manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge, save bararen o nav amare the lengere Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero pre dojekh than:

<sup>3</sup> Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskero lačhipen (milost') the o smirom.

<sup>4</sup> Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskero lačhipen (milost'), so tumenge sas dino andro Ježiš Kristus.

<sup>5</sup> Bo andre leste ačhilan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen.

<sup>6</sup> O svedectvo pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,

<sup>7</sup> vašoda na chibalinel tumenge nisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.

<sup>8</sup> Ov tumen dela zor andro pačaben dži o agor. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>9</sup> Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinda, hoj te dživen jekhetane leskere Čaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

### *Jekh le Pavloskero a jekh le Apolloskero*

<sup>10</sup> Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekeদিনen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden.

<sup>11</sup> Bo dodžanl'om man la Chloakera famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekeদিšagi.

<sup>12</sup> Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: "Me som le Pavloskero," abo: "Me som le Apolloskero," a aver: "Me le Peteriskero," a mek aver: "Me le Kristoskero!"

<sup>13</sup> Či hino o Kristus rozulado? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskero?

<sup>14</sup> Palikerav le Devleske, hoj ņikas tumendar na boldom – ča le Krispus the le Gajos –

15 hoj ņiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.

16 No, mek boldom the le Štefan leskera famelijaha a buter imar na džanav, či mek boldom varekas avres.

17 Bo o Kristus man na bičhađa te bolel, ale te vakerel o evaŋjelium, na andro manušengere godaver lava, hoj o kerestos le Kristoskero te na našavel peskeri zor.

*O Kristus – le Devleskeri zor the godaveripen*

18 Se o lav pal o kerestos hin diliŋipen prekal ola, save meren, ale prekal amende, save avaha zachraŋimen, hin le Devleskeri zor.

19 Bo hin pisimen: *“Zničŋnava o godaveripen le godavere manušengero a e godi le godavere manušengeri odčhivava.”*

20 Kaj hino o godaver? Kaj o avrisikado? Kaj ola, save avke bares vakeren andre kada svetos? Či na visarđa o Del o godaveripen kale svetoskero pro diliŋipen?

21 Se o Del peskere godaveripnaha kerđa avke, hoj les o svetos te na sprindžarel peskere godaveripnaha. Ov kamla, hoj les te sprindžaren prekal o vakerdo lav, so lenge dičhol sar diliŋipen, hoj te zachraŋinel olen, save pačan.

22 Bo o Židi mangen o zazraki a o Greki roden o godaveripen.

23 Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le Grekenge oda hin diliŋipen.

24 Ale le Židenge the le Grekenge, saven o Del vičinda, hin o Kristus le Devleskeri zor the le Devleskero godaveripen.

25 Bo oda, so dičhol sar diliŋipen le Devleskero, hin godavereder sar le manušengero godaveripen. A oda, so dičhol sar o slabišagos le Devleskero, hin zoraleder sar le manušengeri zor.

26 Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinda! Pal oda, sar dikhen o manuša, nane maškar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuša.

27 Ale o Del peske kidňa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o godaver, a so hin slabo andro svetos, o Del peske kidňa avri, hoj pes te ladžan o zorale.

28 O Del peske kidňa avri oda, so nane baro andro svetos a hin odčhido – so o svetos na likerel ņisoske – hoj te zničinel oda, so o svetos likerel sar varesoske,

29 hoj pes anglo Del ņiko te na lašarel.

30 Ale o Del kerđa, hoj te aven andro Ježiš Kristus a hoj ov te el amaro godaveripen. Andro Kristus sam ospravedlŋimen, sentŋarde the avricinde.

31 Hoj te el avke, sar hin pisimen: *“Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.”*

## 2

*O evaņjelium pal o ukrižimen Kristus*

<sup>1</sup> The me, phralale, sar avlŃom ke tumende te vakerel le Devleskero garudo čačipen, na avlŃom les te vakerel bare lavenca, abo bare godaveripnaha.

<sup>2</sup> Phendom mange, hoj maškar tumende na vakerava nič aver, ča pal o Ježiš Kristus, savo sas primardo pro kerestos.

<sup>3</sup> Sar avlŃom ke tumende, avlŃom andro slabišagos – daravas man the izdravas.

<sup>4</sup> Mire lava the miri kazeņ na sas andro godaver lava, so tumen kamlehas te prevakerel, ale andre le Devleskero Duchos, savo sikavelas peskeri zor,

<sup>5</sup> hoj te na ačhaven tumaro pačaben pre le manuškero godaveripen, ale pre le Devleskeri zor.

*Le Duchoskero godaveripen*

<sup>6</sup> Ale amen vakeras o godaveripen maškar ola, save imar podbarile andro pačaben, ale na o godaveripen kale svetoskero, abo le bare rajengero andral kada svetos, save našaven e zor.

<sup>7</sup> Ale vakeras le Devleskero garudo godaveripen, so o Del diņa pre amari slava mek angłoda, sar sas kerdo o svetos.

<sup>8</sup> A ņiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda godaveripen. Bo te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava.

<sup>9</sup> Ale avke sar hin pisimen:

*“Aņi e jakh na dikhla,*

*aņi o kan na šunđa,*

*mek aņi andro jilo le manuške na avla,*

*so o Del pririchtinđa olenge, save les kamen.”*

<sup>10</sup> Ale amenge o Del oda sikada prekal peskero Duchos, bo o Duchos arakhel avri savoro a džanel the le Devleskero garuđipen.

<sup>11</sup> Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manuškero, so hin andre leste? Avke the le Devleskere veci na prindžarel ņiko, ča o Duchos le Devleskero.

<sup>12</sup> A amen na chudlām le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diņa.

<sup>13</sup> Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manuškere godaveripnastar, ale ole lavenca, so siklilām le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskere čačipena olenge, kas hin o Duchos.

<sup>14</sup> Ale o telesno manuš na achalol oda, so kamel le Devleskero Duchos, bo oda hin leske diliņipen. Našti oda sprindžarel, bo oda kempel te achalol andro Duchos.

<sup>15</sup> O manuš, saves hin o Duchos, šaj rozsudzinel savoro, ale les naši sudzinel ňiko.

<sup>16</sup> Sar hin pisimen: “*Se ko prindžarda e godi le Rajeskeri, hoj les te sikavel?*” No amen hin e godi le Kristoskeri.

### 3

*O služobníka le Devleskere*

<sup>1</sup> A me, phralale, naši tumenge vakerdom sar olenge, kas hin o Duchos, ale sar olenge, so mek hine telesne the čhavore andro Kristus.

<sup>2</sup> Karminavas tumen thudeha a naši tumen diňom o zoralo chaben, bo oda mek naši chaľan. Aňi akana naši chan,

<sup>3</sup> bo mek furt san telesne. Bo te hin maškar tumende e zavist the o vesekedišagos, či mek na san telesne a či na keren avke sar o nipi andro svetos?

<sup>4</sup> Bo te vareko phenel: “Me som le Pavloskero!” a aver phenel: “Me le Apolloskero!” – či na keren avke sar o nipi andro svetos?

<sup>5</sup> Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobníka, prekal save pačandíľan. A oda sako avke, sar leske diňa o Raj.

<sup>6</sup> Me sadzinavas a o Apollo čhivkerelas o paňi, ale o Del diňa, hoj te barol.

<sup>7</sup> A vašoda oda manuš, ko sadzinel nane nič, aňi oda, ko čhivkerel o paňi, ale o Del, savo del, hoj te barol.

<sup>8</sup> No oda, ko sadzinel the oda, ko čhivkerel o paňi, hine jekh. Ale sako chudela peskero počiniben paľ oda, sar kerelas peskeri buči.

<sup>9</sup> Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskeri maľa the le Devleskeri stavba.

<sup>10</sup> Le Devleskere lačhipnastar (milosťatar), so mange sas dino, sar godaver staviteľis, thoďom o zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre ačhavel.

<sup>11</sup> Bo ňiko naši thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo – a oda hin o Ježiš Kristus.

<sup>12</sup> Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, či o rup, o dragane bara, o kašt, o phus, či e šuki čar:

<sup>13</sup> Sakoneskeri buči jekhvar dičhola. Bo andro Džives le Kristoskero dojekhe manušeskeri buči pes probalínela avri (skušínela avri) andre jag a odi jag sikavela, savi odi buči hiňi.

<sup>14</sup> Te odi buči, so varesavo manuš kerďa pre oda zaklados, líkerela avri, chudela o počiniben.

<sup>15</sup> Ale te varesave manušeske e buči zlabola, našavela o počiniben, ale ov korkoro ela zachraňimen, no avke, sar te uľahas avricirdlo andral e jag.

<sup>16</sup> So na džanen, hoj tumen san le Devleskero chramos a hoj o Duchos le Devleskero dživel andre tumende?

<sup>17</sup> Te vareko musarel le Devleskero chramos, oles o Del musarela, bo o chramos le Devleskero hino sentno a oda san tumen.

<sup>18</sup> Ńiko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko gondolinel, hoj hino godaver pre kada svetos, mi el dilino, hoj te el godaver.

<sup>19</sup> Bo o godaveripen kale svetoskero hin diliņipen anglo Del. Bo hin pisimen: “*O Del zachudel le godaveren andre lengero godaveripen.*”

<sup>20</sup> A pale: “*O Raj džanel, hoj o gondolišagi le godaverengere nane pre űisoste.*”

<sup>21</sup> Vašoda pes űiko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro:

<sup>22</sup> Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Kefas\*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro,

<sup>23</sup> ale tumen san le Kristoskere a o Kristus le Devleskero.

## 4

### *E služba le apoštolengeri*

<sup>1</sup> Tumen gondolinen pal amende avke, sar pal o služobņika le Kristoskere the sar pal o spravci, savende hin le Devleskere garude čačipena.

<sup>2</sup> Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskere rajenge.

<sup>3</sup> Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manušeskero sudos. Ale aņi korkoro man na sudzinav,

<sup>4</sup> bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj.

<sup>5</sup> Vašoda ma sudzinen űič anglal, medik na avela o Raj a anela pro svetlos oda, so hin garudo andro kalipen, a sikavela, so peske gondolinenas o manuša andro jile. Palis chudela sako le Devlestar peskero lašariben.

<sup>6</sup> Phralale, kada phendom prekal tumende a sikađom pre ma the pro Apollo, hoj amendar te siklon, oda so hin phendo: “Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.” Hoj pes űiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele.

<sup>7</sup> Bo ko tutar kerel barederes avrestar? A so tut hin, so na chudlal? A te oda chudlal, soske tut lašares, sar te oda na chudlalas?

<sup>8</sup> Hin tumen imar sa, so tumenge kampel? Imar barvalilan? Imar kralinen, choc bijal amende? No kamlomas,

\* 3:22 O Peter

hoj čačes te aven kraľa, hoj amen jekhetane tumenca te kralinas!

<sup>9</sup> Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del oda nekostatneder than: Sar olen, save hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o dīvadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge.

<sup>10</sup> Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san godaver andro Kristus; amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren.

<sup>11</sup> Dži akana sam bokhale, smedne a lange; sam marde a phiras than thanestar.

<sup>12</sup> Keras phares buči peskere vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas; džan pre amende, amen zlidžas;

<sup>13</sup> sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhilam sar o šmeci le svetoskere; sam odčhide savorendar dži akana.

<sup>14</sup> Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te dovakerav sar mire čhavenge, saven kamav.

<sup>15</sup> Choc te tumen ulahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o pačaben andro Kristus, no naši tumen avel but dada, bo me tumen andom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium.

<sup>16</sup> Mangav tumen: Keren avke sar me.

<sup>17</sup> Vašoda tumenge bičhadom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav vsádzik andre dojekh zboros.

<sup>18</sup> Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondolinen, hoj na avava ke tumende.

<sup>19</sup> Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a palis sprindžarava e zor ole barikane manušengeri, a na ča lengere lava.

<sup>20</sup> Bo o krališagos le Devleskero nane andro lava, ale andre zor.

<sup>21</sup> So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, vaj le kamibnaha a kovle duchoha?

## 5

### *Pal o lubipen andre khangeri*

<sup>1</sup> Šundom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo nane mek aňi maškar o napačabnaskere. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskere dadeskera romňaha.



<sup>2</sup> Tumen pes mek lašaren? Na ulahas feder, hoj te roven upral oda a ole dženes, savo oda kerđa, te čhiven avri tumendar?

<sup>3</sup> Bo choc te na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode ulomas a imar sudzindom oles, ko oda kerđa.

<sup>4</sup> Sar tumen zdžana the mire duchoha, kempel andro nav the andre zor amare Rajeskeri le Ježišoskeri Kristoskeri

<sup>5</sup> te del ole manušes le satanoske, hoj leskero felos te el zničimen a leskero duchos te el zachrañimen andro džives amare Rajeskeri.

<sup>6</sup> Oda, soha tumen lašaren, nane lačo. So, na džanen, hoj frima droždi anel upre calo chumer?

<sup>7</sup> Odčhiven tumendar o purane binoskere droždi, hoj te aven nevo chumer, bo tumen san o maro bi o droždi. Se the o Kristus, amaro Patradakero Bakroro, sas murdardo vaš amenge.

<sup>8</sup> Vašoda te na likereras o inepos le purane droždjenja, andre save hin o binos the o nalačhipen. Ale likereras o inepos ole mareha, so hino bi o droždi, andro žužipen the čačipen.

<sup>9</sup> Pisindom tumenge andro lil, hoj tumen te na chal nič le lubarenca,

<sup>10</sup> ale na gondolinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, save hine izdrade pal o love, abo pal o živaña, abo pal o modlara andro svetos. Bo te lenca tumen na ulahas nič, mušindanas te džal het andral o svetos.

<sup>11</sup> Ale pisindom tumenge, hoj tumen pes te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živañis. Añi na chan kajse dženeha!

<sup>12</sup> Man nane vaš soske te sudzinel olen, save hine avri, ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos.

<sup>13</sup> A olen, save hine avri, sudzinel o Del. “Čhiven ole nalače manušes tumendar avri!”

## 6

### *Pal o sudi maškar o phrala*

<sup>1</sup> Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglal o napačabnaskere manuša a na anglal o pačabnaskere?

<sup>2</sup> Či so, na džanen, hoj o pačabnaskere manuša sudzinena o svetos? A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekcikneder?

<sup>3</sup> So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Oleha mek buter o veci kale džživpnaskere?

4 Sar džan pro sudos vaš o veci kale džživipnaskere, soske tumen den te sudzinel ajsenge, save nane nič andre khangeri?

5 Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh godaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskere phrala?

6 Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglal o napačabnaskere?

7 Se imar ča oleha prekheldan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zlidžan o nalačhipen?

8 Ale tumen keren o nalačo a dukhaven le phralen.

9 So na džanen, hoj o načačipnaskere na chudena le Devleskero krališagos? Ma klaminen pes korkoren! O binošna manuša na chudena le Devleskero krališagos: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren,

10 aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen, aňi o živaňa. Ňiko lendar na chudela le Devleskero krališagos.

11 A varesave džene tumendar sanas ajsje. Ale akana sanas olestar obžuzarde, sentňarde the ospravedlňimen andro nav le Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero the andro Duchos amare Devleskero.

### *O telos hin o chramos le Duchoskero*

12 "Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačo." "Savoro šaj kerav, ale me na avava Ňisoske otrokos."

13 "O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!" Ale o Del zničinel a soduj. No o telos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o telos.

14 O Del uštada le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskera zoraha.

15 So na džanen, hoj tumare tela hine o kotora le Kristoskere telostar? Či šaj lav o kotora le Kristoskere telostar a kerava lendar o kotora la lubňakere? Šoha na!

16 Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskero telos la lubňake, hino laha jekh telos? Se hin pisimen: "*Ola duj džene ena jekh telos.*"

17 A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.

18 Denašen het le lubipnastar! Aver binos, so kerđahas o manuš, na kerel peskere teloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro peskere teloske.

<sup>19</sup> So na džanen, hoj tumaro telos hino o chramos le Sentne Duchoskero, savo hino andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na san korkore peskere!

<sup>20</sup> Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare teloha [the tumare duchoha, bo o duchos the o telos hin le Devleskero].

## 7

### *Pal o veradune*

<sup>1</sup> Akana pal oda, so mange pisindan. Mištes ulahas, te le muršes na ela nič la džuvlaha.

<sup>2</sup> Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskeri romňi a dojekha džuvla lakero rom.

<sup>3</sup> O murš mi kerel oda, so kampil peskera romňake, a the e džuvli mi kerel avke peskere romeske.

<sup>4</sup> E džuvli nane raňi peskere teloske, ale lakero rom – aňi o murš nane raj peskere teloske, ale leskeri romňi.

<sup>5</sup> Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujdžene oda kamena pre varesavo časos, hoj tumen te modlinen. Palis aven pale peha, hoj tumen te na pokušinel o satan, bo našti bijal oda likerem avri.

<sup>6</sup> No phenav, hoj oda šaj keren, ale oda nane prikazis.

<sup>7</sup> Rado ulomas, hoj te en savore manuša sar me, ale sakones hin le Devlestar peskero daros: Jekhes kajso daros a avres aver.

<sup>8</sup> Ale phenav olenge, save nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela, te ačhenas korkore avke sar me.

<sup>9</sup> Ale te pes na džanen te zlikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste, sar žadoscaha pal oda te labol.

<sup>10</sup> Prekal o veradune manuša dav prikazaňje, so nane mandar, ale le Rajestar: E džuvli te na džal het peskere romestar.

<sup>11</sup> Ale choc te geľahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskere romeha. O murš te na omukel peskera romňa.

<sup>12</sup> A oklengje phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romňi, savi na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na la omukel.

<sup>13</sup> A te hin varesava džuvla ajso rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te na les omukel.

<sup>14</sup> Bo o napačabnaskero murš hino sentňardo prekal peskeri romňi a e napačabnaskeri džuvli hiňi sentňardi prekal peskero rom. Te oda na ulahas avke, ulehas tumare čhave nažuže, ale akana hine sentna.

<sup>15</sup> Ale te o napačabnaskero kamel te džal het, ta mi džal. Andre kajse veci o pačabnaskero phral abo pheň nane phandle, se o Del amen vičinda ko smirom.

16 Bo sar šaj džanes, džuvlije, či zachrañineha tire romes? Abo tu, muršēja, sar šaj džanes, či zachrañineha tira romña?

17 Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diña o Raj – sako avke, sar les o Del vičinda. Kada hin, so sikavav andre savore khangera.

18 Sas vareko vičimen sar občhindo (obrezimen)? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobčhindo? Te na pes del te občhinel (obrezinel).

19 Bo na džal pal oda, či hino o manuš občhindo abo nane, ale džal pal oda, či dolikerel le Devleskere prikazañja.

20 Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.

21 Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerđalas, hoj te aves slobodno, ker oda.

22 Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskero.

23 Bares sas vaš tumenge počimen. Ma aven otroka le manušenje!

24 Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.

25 Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazañja. No phenava sar oda, ko hin pačivalo le Rajeskere lačhipnastar:

26 Gondolinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romñi.

27 Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romña.

28 Ale te ilalas romña, na kerđal binos. A te džala e pačivali čhaj romeste, na kerđa binos. Ale kajsen ela pharipen andro felos a me tumen kamav olestar te chrañinel.

29 Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romñija, mi dživen avke, sar te len na ela romñija.

30 Ola, save roven, mi dživen avke, sar te na rundehas; ola, save radisalón, sar te na radisalilehas; ola, save cinkeren, sar te len nič na ela; a ola,

31 save chasñaren kada svetos, sar te les na chasnalindehas. Bo kada svetos imar na ačhela but avke, sar hino akana.

32 Me kamlomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romñi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskero, hoj te avel pre dzeka le Rajeske.

33 Ale oda, ko ila romña, starinel pes pal o veci le svetoskere, sar te avel pre dzeka la romñake.

<sup>34</sup> Akor hin leskero jilo rozulado. E pačivali džuvli vaj odi džuvli, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskere, hoj te el sentno the le teloha the le duchoha. Ale odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskere, sar te el pre dzeka le romeske.

<sup>35</sup> Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav o šelo andre meň, ale pre tumaro lačo, hoj te dživen mištes a šukares tumen te likerem le Rajestar, hoj te na gondolinen pre aver.

<sup>36</sup> Te varesavo manuš phirel pačivala čhaha a našti pes zlikerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romňake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela űisavo binos.

<sup>37</sup> Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romňake a hino zoralo pes te zlikerel a phenda peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivali, mištes kerel.

<sup>38</sup> O manuš, savo peske lel romňa, mištes kerel. Ko peske na lel romňa, kerel meksa feder.

<sup>39</sup> E džuvli hiňi phandli dži akor, medik dživel lakero rom. Ale te lake muľahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj.

<sup>40</sup> No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondolínave mange, hoj the man hin le Devleskero Duchos.

## 8

### *Pal o chaben*

<sup>1</sup> A pal oda mas, so pes obetinel le modlenge, džanas, hoj amen hin savoren o prindžaripen. No o prindžaripen lidžal andro baripen, ale o kamiben bararel avri.

<sup>2</sup> Oda manuš, ko peske gondolinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarda avke, sar kempel te sprindžarel.

<sup>3</sup> Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.

<sup>4</sup> A pal oda chaben, so sas obetimen le modlenge: Amen džanas, hoj űisavi modla pro svetos nane nič – hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del.

<sup>5</sup> Bo choc hine “devla”, saven o manuša len sar devlen, či pro űebos vaj pre phuv – a choc hin but ajse “devla” the “raja” –

<sup>6</sup> ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.

<sup>7</sup> Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o mas avke, sar te oda mas uľahas čačes obetimen le modlenge, a vaš oda, hoj lengero svedomje hino slabo, hino oleha meľardo.

<sup>8</sup> Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, nič na našavaha, a te chaha, nič na dochudaha.

<sup>9</sup> Ča dikhen pre oda, hoj kadi tumari sloboda le slaben te na anel andro binos.

<sup>10</sup> Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te bešel pal o skamind andro modlakero chramos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas obetimen le modlenge?

<sup>11</sup> A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zničimen vaš oda, hoj tut hin o prindžaripen.

<sup>12</sup> Te kada binos keren le phralenge, kaleha dukhaven lengero slabo svedomje a hin tumen binos the ko Kristus.

<sup>13</sup> Vašoda, šoha na chava oda chaben, so lidžal mire phrales andro binos, hoj ov oleha te na perel andro binos.

## 9

### *O pravos le apoštoloskero*

<sup>1</sup> Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakero andro Raj?

<sup>2</sup> Te na som apoštolos avrenge, no tumenge som. Se tumen san oda, so sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.

<sup>3</sup> Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada:

<sup>4</sup> Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči?

<sup>5</sup> Či naši peha las pačabnaskera džuvľa avke, sar keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskere a the o Peter?

<sup>6</sup> Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj te el amen so te chal?

<sup>7</sup> Savo slugadš peske korkoro počinel sa peskere loven-dar? Ko sadzinel e viňica a na chal olestar, so upre barol? Abo ko pes starinel pal o bakre a na lel ole thudestar, so den o bakre?

<sup>8</sup> Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos?

<sup>9</sup> Bo andro zakonos le Mojžišoskero hin pisimen:

*“Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal.”*

Či pes o Del starinel ča pal o gurumňa?

<sup>10</sup> Či oda na vakerel amenge? Se prekal amende sas pisimen:

*“Oda, ko orinel e phuv, a the oda, ko marel avri o žužodiv (o zrnos), mi kerel peskeri buči andro užaripen (nadej), hoj olestar chudela peskero kotor.”*

11 Amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno. Avke nane amen pravos te lel tumendar o veci, so kampil le feloske sar žatva?

12 Te aver džene tumendar oda šaj len, ta akor amen na? Ale amen na ačhahas vaš oda pravos. Savoro zlidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskero.

13 So na džanen, hoj ola, save služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, save keren buči paš o oltaris, šaj peske len kotor le obetendar?

14 Avke the o Raj prikazinda, hoj ole, save o evaňjelium kazinen, te dživen le evaňjeliostar.

15 Ale me na kerđom nič olestar. Aňi kada na pisindom vaš oda, hoj oda pes avke te kerel paš mande. Bo feder mange ulahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te musarel kada miro lašariben.

16 Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te kerel, ale vigos mange ulahas, te les na vakerđomas.

17 Te oda kerav ča vaš oda, hoj kamav, chudav vaš oda počiniben. Ale me mange našti kidav avri, bo o Del mange diňa kadi sentňi služba.

18 So hin miro počiniben? Me na lav nisave love vaš oda, hoj vakerav o evaňjelium le Kristoskero. Choc te mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, choc šaj ilomas.

19 Me som slobodno manuš a na som ņikaske otrokos, ale me mandar kerđom sakoneskero otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.

20 Prekal o Židi ačhilom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, save hine tel o zakonos, ačhilom, sar te ulomas the me tel o zakonos – choc na som tel o zakonos – hoj te dochudav olen, save hine tel o zakonos.

21 Prekal ola, save hine bi o zakonos, ačhilom sar te bi o zakonos – choc na som bi o zakonos le Devleskero, ale som tel o zakonos le Kristoskero – hoj te dochudav olen, save hine bi o zakonos.

22 Prekal o slaba ačhilom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhilom savoro, hoj te zachraňinav hojča varesaven.

23 Savoro kerav prekal o evaňjelium, hoj man andro evaňjelium te el miro kotor.

24 Se džanen, hoj but džene denašen pro prefeki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden.

25 Dojekh prefekaris pes mušinel te zlikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našlola, ale amen chudaha ajsi, so ačhela pro furt.

<sup>26</sup> Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cieľos, a demav avke, hoj te trafina, a na ča avke andro luftos.

<sup>27</sup> Marav man mire teloha avke, hoj man te šunel, bo naši avrenge pal oda kazina, te me korkoro na dochudav e cena.

## 10

### *Te na lašaren le modlen*

<sup>1</sup> Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore pregele prekal o moros.

<sup>2</sup> Savore sas bolde andre chmara the andro moros, hoj te en jekh le Mojžišoha.

<sup>3</sup> Savore chanas oda jekh duchovno chaben

<sup>4</sup> a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala, so džalas pal lende – a odi skala sas o Kristus.

<sup>5</sup> Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušta.

<sup>6</sup> Kada pes ačiča savoro prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas oda nalačipen, avke sar on.

<sup>7</sup> Aňi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen:

*“Beše peske o nipi, hoj te chan the te pijen, a palis uštile, hoj pes te zabavinen.”*

<sup>8</sup> Aňi na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives lendar mule avri 23 000 manuša.

<sup>9</sup> Aňi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinenas a merenas le sapendar.

<sup>10</sup> Aňi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrine-nas a palis sas zničimen le meribnaskere aňjelostar.

<sup>11</sup> Kada savoro pes ačiča lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas a te sikluvas olestar – amen, save dživas andro posledna časi.

<sup>12</sup> A avke oda, ko peske gondolinel, hoj ačhel, mi del pozora, hoj te na perel.

<sup>13</sup> O pokušeňja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zlidžal o manuš. Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre proba (skuška) tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zlidžal.

<sup>14</sup> Vašoda, mire lače phralale, denašen het, hoj tumen te na el nič le modlenca.

<sup>15</sup> Phenav tumenge sar le godaverenge, hoj pes te zagondolinen upral oda, so phenav.



16 Či nane amen kotor andro rat le Kristoskero, sar pijas andral e kuči, vaš savi palikeras? A či nane amen kotor andro telos le Kristoskero, sar chas o maro, so phageras?

17 Vaš oda, hoj hin ča jekh maro, amen but džene sam jekh telos, bo savore chas ole jekhe marestar.

18 Dikhen pro Izrael: Či nane olen, save chan o chaben le oltaristar, jekhetañiben le oltariha?

19 So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlengje, hin vareso? Abo, hoj e modla hin vareso?

20 Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A me na kamav, hoj tumen te el o jekhetañiben le demonenca.

21 Našti pijen andral e kuči le Rajeskeri the andral e kuči le demonengeri. Našti chan pal o skamind le Rajeskero the pal o skamind le demonengero.

22 Abo či kamas te choľarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

*Te keren savoro pre slava le Devleskeri*

23 “Savoro šaj kerav” – ale na savoro hin pro lačo. “Savoro šaj kerav” – ale na savoro hin pre chasna.

24 Ńiko te na dikhel pre peskero, ale sako mi rodel e chasna prekal aver.

25 Savoro, so pes bikenel pro placos, chan a nič ma phučen vaš tumaro svedomje.

26 Bo hin pisimen:

*“Le Rajeskeri hiñi e phuv the savoro, so upre hin.”*

27 Te tumen vičinel a te chal vareko olendar, save na pačan, a tumen kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a nič ma phučen vaš tumaro svedomje.

28 Ale te tumenge vareko phendahas: “Kada sas obetimen le modlengje!” Ma chan vaš o svedomje the vaš oda manuš, savo tumenge oda phenda.

29 Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal avre dženeskero svedomje.

Vareko šaj phučen: “So? Prekal o svedomje aver dženeskero te na avav slobodno?”

30 Bo te me palikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me palikerdom?”

31 Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskeri.

32 Vašoda, likerem tumen avke, hoj te na anen o pohoršeñje añi le Židenge, añi le Grekenge, añi le Devleskera khangerake,

<sup>33</sup> avke sar the me kerav sa prekal oda, hoj te avav pre dzeka savorenge andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačo, ale so hin pre chasna but dženenge, hoj te aven zachrañimen.

## 11

<sup>1</sup> Keren sa pal ma, avke sar me kerav sa pal o Kristus.

*O džuvla mi zaučharen o šero andre khangeri*

<sup>2</sup> Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a likerem tumen olestar, so tumen sikađom, avke sar tumenge oda podiňom.

<sup>3</sup> Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeske hin o Kristus, o šero la džuvlake hin o murš a o šero le Kristoške hin o Del.

<sup>4</sup> Dojekh murš, sar pes modlinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele dikhel peskero šero.

<sup>5</sup> Dojekh džuvli, sar pes modlinel abo prorokinel a nane la učardo andre o šero, tele dikhel peskero šero – a oda hin avke, sar te peske hoľindahas o šero.

<sup>6</sup> Te e džuvli na učarel andre peskero šero, ta šaj pes the strihinel. Ale te peske e džuvli ladžal te hoľinel o šero, abo te strihinel o bala, ta mi učarel peske o šero andre.

<sup>7</sup> O murš peske na mušinel te učarel andre peskero šero, bo hino o obrazis the e slava le Devleskeri, ale e džuvli hiňi e slava le muršeskeri.

<sup>8</sup> Bo o murš nane la džuvlatar, ale e džuvli le muršestar,

<sup>9</sup> bo na o murš sas kerdo prekal e džuvli, ale e džuvli prekal o murš.

<sup>10</sup> Vašoda mušinel te avel la džuvla pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita le romeskeri, prekal o aňjela.

<sup>11</sup> Ale andro Raj hiňi e romňi jekh le romeha a o rom hino jekh la romňaha.

<sup>12</sup> Bo sar hiňi e džuvli kerđi le muršestar, avke uľol the o murš la džuvlatar a sodujdžene hine le Devlestar.

<sup>13</sup> Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e džuvli te modlinel ko Del bijal nisoste pro šero.

<sup>14</sup> Abo či na sikľuvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin leske oda pre ladž?

<sup>15</sup> No te hin la džuvla bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake sas dine sar o šlajeris.

<sup>16</sup> Ale te pes vareko vaš oda kamlahas te vesekedinel: Amen pre oda na sam sikade, aňi o khangeri le Devleskere.

*Pal e večera le Rajeskeri*

<sup>17</sup> Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo tumen pes zdžan na pro lačo, ale pro rosno.

18 Ešeb šundom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan andre khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo.

19 Bo mušinel maškar tumende te el the o vesekedišagi, hoj pes te presikaven maškar tumende ola, save džan pal o čačo drom.

20 A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskeri.

21 Bo sar džan te chal, sako peske chal peskero chaben a avke hin vareko bokhalo a aver mato.

22 Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na dikhen tele la Devleskera khangeri a keren ladž olenge, saven nane nič? So kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.

23 Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phendom: O Raj o Ježiš andre odi rat, sar les dine andre, iľa o maro

24 a sar palikerďa, phagerelas a phendā: “Len, chan, kada hin miro telos, so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!”

25 Avke pal e večera iľa the e kuči a phendā: “Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.”

26 Bo kecivar chalanas kada maro a piľanas andral kadi kuči, lidžan o hiros pal o meriben le Rajeskero, medik na avela.

27 Vašoda, te vareko chalahas le Rajeskere marestar vaj piľahas leskera kučatar nažuže jileha, ela les binos pro telos the pro rat le Rajeskero.

28 Ale sako pes ešeb (peršo) mi zagondolinel upral peskero dživipen a avke šaj chal ole marestar the šaj pijel ola kučatar.

29 Bo te o manuš chal ole marestar the pijel ola kučatar bi e pačiv anglo telos le Rajeskero, akor oleha, hoj chal the pijel, anel upral peste o sudos.

30 Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule.

31 Bo te pes korkore zagondolindamas upral peste, či mištes dživas, akor na uľamas sudzimen.

32 No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen le svetoha.

33 A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver!

34 Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar tumen zdžan. A okla veci prikerava, sar avava.

## 12

### *Pal o dari le Duchoskere*

<sup>1</sup> Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos.

<sup>2</sup> Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko ňeme modli, avke sar pes denas te lidžal.

<sup>3</sup> Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ňiko, kas lidžal o Duchos le Devleskero, našti košel le Ježiš. A ňiko našti phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas lidžal o Sentno Duchos.

<sup>4</sup> Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh.

<sup>5</sup> A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh.

<sup>6</sup> A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.

<sup>7</sup> Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pre chasna savorenge.

<sup>8</sup> Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerele o godaveripnaskero lav; avreske hin dino o prindžaripnaskero lav ole jekhe Duchostar;

<sup>9</sup> avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sastarel ole jekhe Duchostar;

<sup>10</sup> avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le dučen; avreske te vakerele andre aver čhiba; a avreske, hoj te achalol a te prethovel o čhiba.

<sup>11</sup> Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar ov kamel.

### *Jekh telos, ale but kotora*

<sup>12</sup> Bo avke, sar hin jekh telos a hin les but kotora a savore kotora hine jekh telos, choc te hine but: Avke hin the o Kristus.

<sup>13</sup> Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh telos – či o Židi vaj o Greki, či o otroka abo o slobodne: Savore priilam ole jekhe Duchos.

<sup>14</sup> Se aňi o telos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.

<sup>15</sup> Te avke phendahas o pindro: “Me na som le telostar, bo me na som o vast!” Ta imar na ela o pindro le teloskero kotor?

<sup>16</sup> A te phendahas o kan: “Me na som le telostar, bo me na som e jakh!” Ta imar na ela o kan le teloskero kotor?

<sup>17</sup> Te ulahas calo telos ča e jakh, sar palis o telos šaj šundahas? Te ulahas calo telos ča o kan, sar palis šaj voňindahas?

<sup>18</sup> Vašoda sthoda o Del savore kotora pro telos avke, sar ov kamla.

<sup>19</sup> Te ulahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj ulahas calo felos?

<sup>20</sup> No akana hin but kotora, ale ča jekh felos.

<sup>21</sup> Vašoda e jakh našti phenel le vasteske: "Mange tut na kampil!" Añi o šero le pindrengi: "Na kampil mange tumen!"

<sup>22</sup> No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampil pro felos.

<sup>23</sup> A presikavas bareder pačiv ole kotorengi, so peske amen gondolinas, hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine garude.

<sup>24</sup> Ale amare pačivale kotorengi oda na kampil. O Del sthoda o felos avke, hoj olen, so hine slabeder, diña bareder pačiv,

<sup>25</sup> hoj te na avel andro felos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te starinen.

<sup>26</sup> A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisaŕon savore kotora.

<sup>27</sup> Tumen san le Kristoskero felos a sako tumendar hin leskero kotor.

<sup>28</sup> A andre khangeri o Del ačhađa ešeb (peršo) le apoštolen, dujten proroken, triten učitelēn, olen, save keren o zazraki, olen, saven hin daros te sastarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerele andre aver čhiba.

<sup>29</sup> Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiteľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki?

<sup>30</sup> Či hin savoren o dari te sastarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore džanen te prethovel o čhiba?

<sup>31</sup> Mi džal tumengi igen pal o feder dari. A me tumengi sikavava oda nekfeder drom.

## 13

### *Pal o kamiben*

<sup>1</sup> Te vakerdomas manušengere čhibenca abo le aňjelengere čhibenca, ale na ulahas man o kamiben, ulomas ča sar o zvonos, so harangožinel, abo sar o trast, so čerginel.

<sup>2</sup> Te man ulahas o daros te prorokinel a achaliľomas savore garuđipena, te man ulahas savoro prindžaripen, abo ajso pačaben, hoj o verchi prethodomas, ale na ulahas man o kamiben, nič na som.

<sup>3</sup> A te rozdiňomas savoro miro barvalipen, abo te miro felos diňomas te labarel, ale na ulahas man o kamiben, nane mange oda pre ñisoste.

<sup>4</sup> O kamiben likerel avri, o kamiben hino lačo. O kamiben na zavidzinel, na lašarel pes a na thovel pes upre.

<sup>5</sup> O kamiben pes likerel rajikanes, na rodel peskero, na cholisałol, na leperel o nalačo,

<sup>6</sup> na radisałol le načaćipnaske, ale radisałol le čaćipnaske.

<sup>7</sup> O kamiben savoro zlidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro precerpinel.

<sup>8</sup> O kamiben šoha (ňikda) na preačhel, ale o prorocstva pes predžana, o čhiba preačhena a o prindžaripen našłola.

<sup>9</sup> Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas.

<sup>10</sup> Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našłola oda, so nane dokonalo.

<sup>11</sup> Sar somas čhavoro, vakeravas sar čhavoro, gondolinavas sar čhavoro a achaluvas sar čhavoro, ale sar ačhiłom murš, zamukłom o čhavorikane veci.

<sup>12</sup> Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale pałis pes dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale pałis prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.

<sup>13</sup> Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, o užaripen (nađej) the o kamiben. Ale nekbareder lendar hin o kamiben.

## 14

*Te vakerel andre aver čhiba, abo te prorokinel*

<sup>1</sup> Keren sa prekal oda, hoj tumen te el o kamiben a igen džan pal o dari le Duchoskere, ale buter pal oda, hoj te prorokinen.

<sup>2</sup> Bo oda, ko vakerel andro aver čhiba, na vakerel le manušenje, ale le Devleske. Bo ňiko lenge na achalol, bo vakeren o garudipena prekal o Duchos.

<sup>3</sup> No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenje, hoj len te zorałarel, te podhazdel a lenge te anel o radišagos.

<sup>4</sup> Oda, ko vakerel andro čhiba, zorałarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel, zorałarel e khangeri.

<sup>5</sup> Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no ulomas radeder te prorokindanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba, te na džanel o čhiba te prethovel. Ča akor, sar hin prethode o čhiba, e khangeri pes zorałarel.

<sup>6</sup> Phralale, te me avłomas ke tumende a vakerđomas andro aver čhiba, savi chasna tumen mandar ulahas? Hin chasna ča te vakerđomas oda, so mange sikada o Del, abo

vareso, so mange diňa te prindžarel, varesavo prorocstvo, abo varesavo sikaviben.

<sup>7</sup> Avke sar the o nadžide nastroji, so den avri o zvukos, či e pištalka vaj e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanľahas, sar šundol e pištalka a sar e harfa?

<sup>8</sup> Abo ko pes pririchtinela pro mariben, te e truba namištes šundola a na dela avri lačo hangos?

<sup>9</sup> Avke the tumen: Te na phendān la čhibaha ajso lav, so pes del te achalol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena andro luftos.

<sup>10</sup> Andro svetos hin ajci but čhiba a ņisavi lendar nane bi o lava.

<sup>11</sup> Ale te na prindžarav a na achaluvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos mange a me leske.

<sup>12</sup> Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskere, dikhen hoj te džan pal o dari, save anena buter chasna la khangerake.

<sup>13</sup> A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modlinel, hoj oda te džanel the te prethovel.

<sup>14</sup> Bo sar man modlinav andro aver čhiba, modlinel pes miro duchos, ale mira goda olestar nane nič.

<sup>15</sup> Akor so te kerel? Modlinava man mire duchoha, ale modlinava man the mira godaha. Lašarava le Devles le giľavipnaha andre miro duchos, ale giľavava le Devleske the mira godaha.

<sup>16</sup> Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ča ajso manuš, sar šaj phenela "Amen" pre oda, sar tu palikeres, te ov na achalol, so vakeres?

<sup>17</sup> Bo choc tu mištes palikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.

<sup>18</sup> Palikerav le Devleske, hoj buter vakerav aver čhibenca sar tumen savore,

<sup>19</sup> ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achalola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achalola – hoj te sikavav the avren oleha so vakerav.

<sup>20</sup> Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondolišagos. Sar džal pal o nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondolišagos aven sar duchovne dospele.

<sup>21</sup> Andro zakonos hin pisimen:

*"Aver čhibenca  
the aver vuštenca  
vakerava ke kala manuša,  
no the avke man na šunena",  
phenel o Raj.*

22 Vašoda hin o čhiba pro znameŋje, no na olenge, save pačan, ale olenge, save na pačan. Ale o prorocstvo nane prekal ola, save na pačan, ale prekal ola, save pačan.

23 Te pes cali khangeri zgelahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskere, či na phendehas pre tumende, hoj diliňalon?

24 Ale te savore prorokindehas a avlahas andre varesavo napačabnaskero, abo ča ajso manuš, ta ulahas olestar, so šundahas, usvedčimen the sudzimen.

25 Avke ena otkerde o garude veci andral leskero jilo, perela pro muj, bandola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

*Pal o poradkos andro khangera*

26 Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikada, vareko vakerel andre aver čhiba, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj e khangeri te zoralol.

27 Te vakerel vareko andre aver čhiba: Mi vakeren jekh pal aver duj, abo nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel.

28 Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske the le Devleske.

29 Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla mi rozsudzinen oda.

30 Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela vareso le Devlestar, oka ešebno mi el čhit.

31 Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj dojekh te sikľol a te el podhazdlo.

32 A o duchi le prorokengere pes mušinen te poddel le prorokenge,

33 bo o Del hino Del, savo kamel o šoros (poradkos) the o smirom. Avke sar hin andre savore sentne khangera.

34 O džuvľa andro khangera mi en čhit, bo na domukel pes lenge te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskero zakonos.

35 A te kamen vareso te sikľol, mi phučen oda khere peskere romendar. Bo la džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.

36 Abo so, tumendar avľa o lav le Devleskero? Abo ča ke tumende avľa?

37 Te peske vareko gondolinel, hoj hino prorokos, abo hoj les hin daros le Duchostar, mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskero.

38 Ale te vareko oda na šunel, aňi tumen les ma šunen.



<sup>39</sup> Avke, phralale mire, mi džal tumenge igen pal oda, hoj te prorokinen a ma zaačhaven o vakeriben andre aver čhiba.

<sup>40</sup> Ale savoro pes mi kerel šukares the andro šoros (poradkos).

## 15

### *Pal o Ježišoskero uštiben andral o meriben*

<sup>1</sup> Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, so tumenge vakeravas, so priilan a andre savo ačhen.

<sup>2</sup> Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les dolikerena avke, sar tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačandilan.

<sup>3</sup> Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priilom: O Kristus muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen;

<sup>4</sup> parunde les a pro trito džives uštıla andral o meriben, avke sar hin pisimen;

<sup>5</sup> a sikađa pes le Peteriske a palis le dešudujenge.

<sup>6</sup> Paloda pes jekhwareste sikađa buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter džene mek dživen dži akana, ale varesave imar the mule.

<sup>7</sup> Paloda pes sikađa le Jakoboske a palis savore apoštolenge.

<sup>8</sup> A pro ostatkos savorendar pes sikađa the mange, sar varekaske, ko namištes uliľa (pes narodzinda).

<sup>9</sup> Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos, bo džavas pre le Devleskeri khangeri.

<sup>10</sup> Ale le Devleskere lačhipnastar (milostatar) som oda, ko som, a leskero lačhipen (milost) mange na sas presikado hijaba. Se buter kerđom buči sar on savore – no oda na me, ale le Devleskero lačhipen (milost), so hino manca.

<sup>11</sup> Či me abo on: Oda jekh savore vakeras, a tumen oleske pačandilan.

### *Pal le manušengero uštiben andral o meriben*

<sup>12</sup> Ale te vakeras pal o Kristus, hoj uštıla andral o meriben, sar oda, hoj varesave džene tumendar phenen, hoj nane uštiben andral o meriben?

<sup>13</sup> Se te pes na del te uštel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uštıla andral o meriben.

<sup>14</sup> Te o Kristus na uštıla andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben nane pre űisoste.

<sup>15</sup> Bo te o mule čačes nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del na uštadahas andral o meriben,

ta akor amen uľamas o falošna švedki le Devleskere, bo amen svedčinahas pro Del, hoj le Kristus uštaďa andral o meriben.

<sup>16</sup> Bo te o mule na ušten andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uštıla andral o meriben;

<sup>17</sup> a te o Kristus na uštıla andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre ņisoste a mek san andre tumare bini.

<sup>18</sup> A palis the ola, save mule andro Kristus, hine našade.

<sup>19</sup> Te pes pro Kristus šaj zmukas ča andre kada dživipen, ta akor sam nekčoreder savore manušendar.

<sup>20</sup> Ale o Kristus sas uštado andral o meriben sar ešebno olendar, save mule.

<sup>21</sup> Bo sar avľa prekal o manuš o meriben, avke avľa prekal o manuš the o uštıben andral o meriben.

<sup>22</sup> Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdžıdarde.

<sup>23</sup> Ale sako andre peskero šoros (poradkos): Ešeb o Kristus a palis ola, save hine le Kristoskere, sar ov avela.

<sup>24</sup> A palis avela o końec, sar o Kristus oddela o kralıšagos le Devleske le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladarenge the zorenge.

<sup>25</sup> Bo ov mušinel te kralinel, medik leske na thovela tel o pindre savore ņeprijateľen.

<sup>26</sup> A sar o posledno ņeprijateľis ela zňičimen o meriben.

<sup>27</sup> Bo hin pisimen: “Savoro leske thoďa tel o pindre.” Ale te phenel, hoj savoro leske hin poddino, ta džanas, hoj o Del, ko leske thoďa sa tel o pindre, nane leske poddino.

<sup>28</sup> A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela Oleske, savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te el savoro andre savoreste.

<sup>29</sup> Bo akor so kerena ola, save pes den te bolel vaš o mule? Te o mule našti ušten andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolel?

<sup>30</sup> Akor soske sako džives predžas e dar pal amare dživipena?

<sup>31</sup> Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiš Kristus amaro Raj!

<sup>32</sup> Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive džvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na ušten andral o meriben, ta akor “*chas, pijas, bo tajsa meraha!*”

<sup>33</sup> Ma den tumen te klaminel: “Maškar o nalačhe manuša pes musarel o lačho charakteris.”

<sup>34</sup> Strıžbisalon avri avke, sar kampel, a ma keren o bini! Bo varesave na prındžaren le Devles – phenav oda, hoj tumen te ladžan.

*Sar uštına o mule*

35 Ale vareko šaj phučel: “Sar uštēna o mule andral o meriben? A andre savo tēlos avena?”

36 Tu nagodaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžidardo ča akor, te merela.

37 Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeñicakero, vaj varesavo aver, mek na dičhol avri avke sar odi rastlina, so lestar barola.

38 A o Del les del o tēlos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskero tēlos.

39 Na dojekh tēlos hin jekh: Aver tēlos hin le manušen, aver le džvirinen, aver le čiriklen a aver le riben.

40 Hin ņeboskere tēla a hin phuvakere tēla, ale aver šukariben hin le ņeboskeren a aver le phuvakeren.

41 Aver hin o šukariben le khameskero, aver hin o šukariben le čhoneskero a aver hin o šukariben le čercheñengero; a e čercheñ la čercheñatar hiñi aver andro šukariben.

42 Avke oda ela, sar pes uštēla andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso tēlos, so kirñol, ale uštēl ajso, so na kirñol.

43 Thovel pes andre phuv andro našukariben – uštēla andro šukariben; thovel pes andre phuv andro slabišagos – uštēla andre zor;

44 parunel pes o phuvakero tēlos, no uštēla o duchovno tēlos. Te hin phuvakero tēlos, akor hin the duchovno tēlos.

45 Avke hin the pisimen: “*Ešebno manuš o Adam ačhila džido manuš*”; o posledno Adam ačhila Duchos, savo del dživipen.

46 Nane ešeb (peršo) o duchovno, ale o tēlesno, a palis o duchovno.

47 Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o ņebos.

48 Savo sas oda phuvakero, ajse hine the savore phuvakere; a savo oda ņeboskero, ajse hine the savore ņeboskere.

49 Sar pre peste urahas e podoba le phuvakere manušeskeri, avke pre peste uraha the e podoba le ņeboskere manušeskeri.

50 Ale kada phenav, phralale, hoj o tēlos the o rat naši džal andro krališagos le Devleskero, añi amaro tēlos, so kirñol, naši chudela o večno dživipen.

51 Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha čerimen –

52 jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šundola e truba, o mule uštēna andral o meriben a imar šoha (ñikda) pale na merena a amen avaha čerimen.

<sup>53</sup> Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda, so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar našti merel.

<sup>54</sup> A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so merel, pre peste urela oda, so imar našti merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen:

*“O meriben hin zničimen, imar hin ņerindo (zviťazimen)!”*

<sup>55</sup> *“Meriben, kaj hin tiro ņerindipen (viťaztvo)?*

*Meriben, kaj hin tiri zor te dukhavel?”*

<sup>56</sup> O meriben lel peskeri zor le binostar a o binos lel peskeri zor le zakonostar.

<sup>57</sup> Ale palikeras le Devleske, savo amenge del te ņerinel (te zviťazinel) prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

<sup>58</sup> A avke, mire lačhe phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma preačhen te barol andre buči le Rajeskeri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro Raj nane hijaba.

## 16

### *O love prekal o Jeruzalem*

<sup>1</sup> Pal o love, so pes skidel upre prekal o sentna, keren avke, sar oda phendom the le khangerenge andre Galacija.

<sup>2</sup> Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love ča akor, sar me imar avava.

<sup>3</sup> Sar avava, dava lila olenge, kas tumen avri kidňan a bičhavava len tumare daroha andro Jeruzalem.

<sup>4</sup> Te kamplahas, hoj te džav the me, on avena manca.

### *O mangipena le Pavloskere*

<sup>5</sup> Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča predžava.

<sup>6</sup> Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal.

<sup>7</sup> Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela.

<sup>8</sup> Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letnice (Turice),

<sup>9</sup> bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lači buči, the te ode hin but manuša, save pre ma džan.

<sup>10</sup> Ale te avela o Timoteus, dikhen, hoj te el slobodno a hoj na mušinel pes te daral ke tumende, bo ov kerel le Rajeskeri buči avke sar me.

<sup>11</sup> Ňiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.

<sup>12</sup> Kamav te phenel pal amaro phral Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos, džala.

*O posledna lava*

<sup>13</sup> Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven murša a aven zorale!

<sup>14</sup> Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!

<sup>15</sup> Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskero, hoj hine ešebne andral e Achaja a dine pes andre služba le sentnege. Vašoda mangav tumen,

<sup>16</sup> hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel the kerel buči.

<sup>17</sup> Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange kerde, so tumen našti kerďan, akor sar ade na sanaš.

<sup>18</sup> Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.

<sup>19</sup> Pozdravinen tumen o khanger a andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengero kher.

<sup>20</sup> Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le sentne čumibnaha.

<sup>21</sup> Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.

<sup>22</sup> Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!

<sup>23</sup> O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero mi el tumenca!

<sup>24</sup> Miro kamiben mi el tumenca savorenca andro Ježiš Kristus.

Amen.

## Le Pavloskero Dujto Lil Le KORINŤANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o Pavol, le Devleskera volatar apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, the o phral o Timoteus pisinās le Devleskera khangerake andro foros Korint the savore sentne manuŝenge andre cali Achaja:

<sup>2</sup> Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskero lačhipen (milost) the o smirom.

### *O Pavol palikerel le Devleske*

<sup>3</sup> Palikeras le Devleske, savo hin o Dad amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero. Ov hin o lačhejileskero Dad the o Del, kastar avel savoro radiŝagos.

<sup>4</sup> Ov amen del o radiŝagos andre savore amare pharipena. Avke palis the amen ŝaj das ole radiŝagostar, so chudlam le Devlestar, avre manuŝen andre lengere pharipena.

<sup>5</sup> Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskere, avke aven the but radiŝagi le Kristostar.

<sup>6</sup> Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radiŝagos the zachrana. A te hin amen radiŝagos, ta the tumen hin o radiŝagos. Oda radiŝagos tumen del zor te likerel avri a te zlidzal ola pharipena, so the amen zlidzas.

<sup>7</sup> Amaro uzaripen (nadej) pal tumende hiŝi zorali, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radiŝagos.

<sup>8</sup> Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O pharipen, so pre amende avla, sas ajso baro – bareder sar amari zor – imar aŝi na pačas, hoj oda predživaha.

<sup>9</sup> Imar peske gondolinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačhila vašoda, hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen.

<sup>10</sup> Choc sas oda avke, hoj ŝaj mulam, o Del amen cirdna avri a mek amen the cirdela avri andral oda. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri,

<sup>11</sup> sar the tumen ke oda pomožinen tumare modlitbenca vaŝ amenge. Vaŝ oda, hoj but džene pes vaŝ amenge modlinenas, but manuŝa palikerena vaŝ o lačhipen (milost), so chudlam.

### *O Pavol naŝti avel andro Korint*

12 Bo amaro lašariben hin kada: Amaro jilo amenge sikavel, hoj dživahas andro svetos sentnes the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maškar tumende meksa buter. Amen na dživahas le manušeskera godaha, ale le Devleskere lačhipnaha (milostaha).

13 Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar mištes achalon. A pačav, hoj mek achalona savoro.

14 Choc akana amen achaluven ča sikra, pačav, hoj achalona amen andre savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskero le Ježišoskero.

15 Andre kada pačaben kamlom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar požehñimen.

16 Palis khatar tumende kamlom te predžal andre Macedonija a andral e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko.

17 Te oda me kamlom, kerdom oda bi o gondolišagos? Abo te man rozgondolinav, rozgondolinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the “He” the “Na”?

18 Sar čačes o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the “He” the “Na”.

19 Bo o Čhavo le Devleskero, o Ježiš Kristus, na sas the “He” the “Na”. Ov, pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskero “He”, bo furt kerel, so phenel.

20 Bo savore lava, pal save o Del phendā, hoj amenge dela, hine andro Ježiš “He”, a vašoda andro Ježiš phenas “Amen” – le Devleske pre slava.

21 Ale o Del hin oda, ko zoraľarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov amen pomazinda

22 a zapečaťinda, hoj te avas leskere. A diňa le Duchos andre amare jile, sar zaloha savorestar, so mek chudaha.

23 O Del mange hin švedkos – bo prindžarel miro jilo – hoj na avlom andro Korint vašoda, bo na kamlom tumen te dukhavel.

24 Se na sam o raja upral tumaro pačaben, ale amen sam ola, save tumenca keren prekal tumaro radišagos, bo ča andro pačaben ačhen zoraľes.

## 2

1 Phendom peske, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava pharipen.

2 Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man palis dela o radišagos? Na oda, kaske me kerdom o pharipen?

<sup>3</sup> A kada tumenge pisindom, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar, kastar majindomas te radisaolol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca radišagos.

<sup>4</sup> Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutne, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

*Te odmukel le binošneske*

<sup>5</sup> Ale te vareko kerđa varekaske pharipen, na ča mange kerđa pharipen, ale andre varesoste the tumenge savorengē. No na kamav ke oda mek me te prithovel.

<sup>6</sup> Imar les hin dos, bo but tumendar les potrestinde.

<sup>7</sup> Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a podhazdena, hoj les oda smutnišagos te na odlel calkom le pačabnastar.

<sup>8</sup> Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben.

<sup>9</sup> Bo vašoda kada pisindom, hoj te dikhav, sar andre odi proba (skuška) obačhena a či kerena savoro avke, sar phendom.

<sup>10</sup> Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me odmuklōm – te man sas so te odmukel – odmuklōm prekal tumaro lačo anglo Raj,

<sup>11</sup> hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskere plani.

*Le Pavloskero pharipen andre Troada*

<sup>12</sup> Sar avlōm andre Troada te vakerel o evaņjelium le Kristoskero, choc te sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma,

<sup>13</sup> mire duchos na sas smirom, bo na arakhlōm ode mire phrales le Titus. Vašoda man lenca ode rozgelōm a gelōm andre Macedonija.

<sup>14</sup> Ale palikerav le Devleske, savo amenge del furt te ņerinel (te zviťazinel) andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskero prindžaripen sar odi šukar saga.

<sup>15</sup> Bo amen sam le Devleske sar odi šukar saga le Kristoskeri maškar ola, save pes zachrañinen a the maškar ola, save ena zñičimen.

<sup>16</sup> Prekal jekh oda hin e meribnaskeri saga pro meriben a prekal aver oda hin e dživipnaskeri saga pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel?

<sup>17</sup> Bo amen na šeftinas le Devleskere laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda, hoj amen o Del bičhađa, vakeras pačivalones anglo Del sar služobñika le Kristoskere.



## 3

*O služobņika la neva zmluvake*

<sup>1</sup> Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kampil (sar varesave aver manušenge) o ĩla prekal tumende – abo tumendar – so phenena, hoj ko sam?

<sup>2</sup> Se tumen san amaro ĩl pisimen andre amare jile, so prindžaren a genen savore manuša.

<sup>3</sup> Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskero ĩl, pririchtimen amara službaha, so nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskere Duchoha. Oda ĩl hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare jile.

<sup>4</sup> A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del.

<sup>5</sup> Amen našti kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar.

<sup>6</sup> Ov amendar kerđa, hoj te avas služobņika la neva zmluvake – na le pismenenge andro zakonos, ale le Duchoske – bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžidarel.

<sup>7</sup> E služba le meribnaskeri – o zakonos avrirandlo le pismenena pro bara – sas ajsi slavņi, hoj o manuša andral o Izrael našti dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e slava, so našliša, sas ajsi bari,

<sup>8</sup> akor, keci bareder ela e slava, so hiņi pre služba le Duchoskeri?

<sup>9</sup> Te e služba, so anel odsudeņje, sas ajsi slavņi, keci slavneder ela e služba, so anel o spravodlišagos?

<sup>10</sup> Odi služba, so sas jekhvar slavņi, imar nane slavņi anglal odi služba, so hin akana, bo hin la bareder slava.

<sup>11</sup> Bo te oda, so našlol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?

<sup>12</sup> Vašoda, hoj amen hin kajso užaripen (nađej), keras sa phundrades bi e dar.

<sup>13</sup> Na avke sar o Mojžiš, savo thoda o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti o agor la slavakero, so našliša.

<sup>14</sup> Ale lengere goda sas zaphandle, a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel.

<sup>15</sup> Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskero zakonos, ačhel o khosno pre lengere jile.

<sup>16</sup> No, takoj soča vareko pes visarela ko Raj, o khosno pes odlela.

<sup>17</sup> Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskero, ode hin e sloboda.

<sup>18</sup> No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskeri odučharde mujeha, sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskero obrazis – jekha slavatar andre aver.

## 4

*O barvalipen andro čhikakere kuča*

<sup>1</sup> Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diñi le Devleskere lačhipnastar, amen na slabisaľuvas.

<sup>2</sup> Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci vibitones, aňi na previsaras o lav le Devleskero. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanen andre peskere jile, save sam amen manuša anglo Del.

<sup>3</sup> A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, save meren.

<sup>4</sup> On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskero lenge korarda o gođa, hoj te na dikhen o svetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskeri, savo hin o obrazis le Devleskero.

<sup>5</sup> Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hin o Raj, bo amen sam ča tumare služobňika prekal o Ježiš.

<sup>6</sup> Bo o Del hin oda, ko phenda: “Le kalipnastar avela o svetlos!” Ov labarda o svetlos andre amare jile a anda o vidňišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskeri, so dikhas pro muj le Ježišoske Kristoske.

<sup>7</sup> Ale kada barvalipen hin andre amende sar andro čhikakere kuča, hoj te dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar.

<sup>8</sup> Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha (ňikda) na sam ispidle andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas;

<sup>9</sup> džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zňičimen.

<sup>10</sup> Furt las pre peskero telos le Ježišoskero meriben, hoj o dživipen le Ježišoskero te dičhol pre amaro telos.

<sup>11</sup> Bo amen, medik dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj te el the o dživipen le Ježišoskero sikado pre amaro meribnaskero telos.

<sup>12</sup> A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.

<sup>13</sup> Hin pisimen: “*Pačandilom, vašoda vakerdom.*” Amen hin oda jekh Duchos pačabnaskero – amen tiš pačas, vašoda vakeras.

<sup>14</sup> Bo džanas, hoj o Del, savo uštađa le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal peste.

<sup>15</sup> Kada savoro pes ačhel prekal tumende; a sar le Devleskero lačhipen (milost) rozbarol pro buter the buter manuša, on buter the buter palikerena pre le Devleskeri slava.

*O dživipen andral o pačaben*

<sup>16</sup> Vašoda amen na slabisaľuvav, ale choc te amaro avruno manuš merel, o andruno manuš hino neveder džives so džives.

<sup>17</sup> Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na likerena but a anena amenge igen baro barvalipen – e večno slava.

<sup>18</sup> Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

**5***Pal o večno kher andro ņebos*

<sup>1</sup> Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela čhido tele kada řeloskero stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ņebos, so nane kerdo le vastenca.

<sup>2</sup> Vašoda andre kada řelos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel peskero kher andral o ņebos,

<sup>3</sup> hoj te avas arakhle urde a na lange.

<sup>4</sup> Bo medik sam andre kada řeloskero stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakero řelos, ale te urel pre peste oda ņeboskero, hoj o meribnaskero te el zaučardo andre le dživipnaha.

<sup>5</sup> No, o Del hin oda, ko amen pre oda pririchtindā a diña amenge the le Duchos sar e zaloha.

<sup>6</sup> Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro řelos, sam dur le Rajestar.

<sup>7</sup> Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas.

<sup>8</sup> Amen zoraha pačas a radeder omukľamas peskero řelos a geľamas te bešel khere ko Raj.

<sup>9</sup> Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras sa hoj te avas leske pre dzeka.

<sup>10</sup> Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskero, hoj peske sako te lel peskero počiniĭben vaš oda, so kerďa, medik sas andro řelos – či lačho, abo nalačho.

*Pal e sluźba, so anel o smirom*

<sup>11</sup> Amen džanas, so oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras le manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre tumaro jilo.

<sup>12</sup> Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso, soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj tumen te el so te phenel olenge, save pes lašaren le avruneha, so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo.

<sup>13</sup> Sam bi e goďi? Oda hin prekal o Del. Sam paš e goďi? Oda hin prekal tumende.

<sup>14</sup> Bo o kamiben le Kristoskero amen ispidel, bo amen achaliŝam oda, hoj te jekh dženo muŝa vaš savore, ta akor savore mule.

<sup>15</sup> A vašoda muŝa vaš savore, hoj ola, save dživen, te na dživen buter peske, ale oleske, ko vaš lenge muŝa a sas uštado andral o meriben.

<sup>16</sup> Akana imar na dikhas űikas avke, sar dikhen o manuša andro svetos. Bo choc amen dikahas le Kristus sar o manuša, akana les avke na dikhas.

<sup>17</sup> Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci našŝile, dikh, savoro hin nevo!

<sup>18</sup> Kada savoro hin le Devlestar, savo amen anda pale ke peste prekal o Kristus. A diŝa amen e sluŝba, so anel o smirom le manušenge le Devleha.

<sup>19</sup> Bo o Del andro Kristus anda o smirom maškar peste the maškar o svetos. Na rachinelas imar le manušenge lengere bini a diŝa amenge o lav, so anel o smirom.

<sup>20</sup> Sam bičhade te vakere vaš o Kristus, sar te o Del dovakerdahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Lačhuvan le Devleha!

<sup>21</sup> Bo pre oda, ko na prindžarelas o binos, thođa o Del savore amare bini, hoj andro Kristus te avas anglo Del čačipnaskere.

## 6

<sup>1</sup> Mangas tumen sar ola, save keras buči jekhetane le Devleha, hoj o lačhipen (milost) le Devleskero te na prilen hijaba.

<sup>2</sup> Bo phenel:

*“Sar avla o lačho časos, šundom tut;  
andro džives sar kampelas e zachrana, tuke po-  
možindom.”*

Dikh, akana hin o džives te avel zachraŝimen!

<sup>3</sup> Amen na keras nič, pre soste vareko šaj rušlahas, hoj te na el len so te phenel pre amari sluŝba.

<sup>4</sup> Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskere sluŝobŝnika, save but likerem avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi;

<sup>5</sup> samas marde, samas andro bertenim a but nipi pre amende igen džanas; phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale.

<sup>6</sup> Likerahas pes andro ŝuŝipen, hoj te el amen prindžaripen, te likerem avri a te avas lače ke aver manuša prekal e zor le Sentne Duchoskerim le čače kamibnastar,

<sup>7</sup> andro čačipnaskero lav the andre zor le Devleskerim. O spravodlišagos amenge hin andre jekh vast sar zbraŝ pro utokos a andre aver pre obrana.

<sup>8</sup> Sar le Devleskere služobníka predživas the o baripen the e ladž; vakeren pal amende the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale vakeras o čačipen.

<sup>9</sup> Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola, save imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde, ale na sam murdarde.

<sup>10</sup> Sam sar smutne, ale furt radisaľuvav; sam sar čore a the avke but dženen barvaľaras; sam sar te amen nič na uľahas, ale hin amen savoro.

<sup>11</sup> Ó, Korinťanale, vakerahas tumenca andral o jilo a nič tumenge na garuďam andre.

<sup>12</sup> Amen na phandľam prekal tumende amare jile, ale tumen prekal amende.

<sup>13</sup> Ale phenav tumenge sar le čhavenge: Phundraven the tumen tumare jile ke amende!

*O chramos le džide Devleskero*

<sup>14</sup> Ma cirden o cudzo jarmo jekhetane olenca, save na pačan! Sar šaj el o lačhipen jekhetane le nalačipnaha? Abo sar šaj el o svetlos jekhetane le kalipnaha?

<sup>15</sup> Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha\*? So hin jekhetane oles, ko pačal, oleha, ko na pačal?

<sup>16</sup> So hin jekhetane le Devleskere chramos le modlenca? Se amen sam o chramos le džide Devleskero, avke sar phendā o Del:

*“Bešava the phirava maškar lende,  
me avava lengero Del a on ena mire manuša.*

<sup>17</sup> Vašoda aven lendar avri a odcirden tumen het, phenel o Raj,

*ma chuden tumen le nažužestar  
a me tumen prilava.*

<sup>18</sup> *Me avava tumaro Dad  
a tumen avena mire čhave the čhaja,  
phenel o Raj, o Nekzoraleder.”*

## 7

<sup>1</sup> Mire lačhe phralale, te amen o Del diňa kajse lava, žužaras pes savorestar, so meľarel o felos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sentna a te daras le Devlestar.

*Le Pavloskero radišagos*

<sup>2</sup> Prilen amen jilestar! Ňikaske na kerďam nič nalačo; Ňikas na dukhaďam; Ňikaha na thoďam avri.

<sup>3</sup> Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinať. Se imar kada anglal phendom, hoj san andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas.

\* 6:15 O Belial

<sup>4</sup> Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro baripen! Andre savore amare pharipena som zoralardo a pherardo le radišagoa.

<sup>5</sup> Bo akorestar, sar avlam andre Macedonija, amare telos na sas ņisavo odpočinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar.

<sup>6</sup> Ale o Del, savo del o radišagos olen, save andro duchos na birinen, diña o radišagos the amen oleha, hoj avla o Titus.

<sup>7</sup> No, na ča oleha, hoj ov avla, ale the ole radišagoa, so les sas tumendar. Ov amenge vakerelas pal oda, sar igen man kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar igen pes starinen pal ma. Olestar man sas mek buter radišagos.

<sup>8</sup> A te le lileha tumenge kerđom pharipen, imar mange oda nane pharo, choc te sas. Se dikhav, hoj tumenge oda lil andã sikra pharipen,

<sup>9</sup> ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale vašoda, hoj oda pharipen tumen visarđa le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a oleha tumenge ņič na kerđam nalačo.

<sup>10</sup> Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskeri voľa, a visarel pes le binostar, zachrañinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o svetoskero pharipen, anel leske oda o meriben.

<sup>11</sup> Dikhen kaj tumen andã kada pharipen, so hin pal e Devleskeri voľa. Ča dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horľivost! Savi voľa te potrestinel oles, ko kerđa o nalačo! Aleha savoreha presikađan, hoj san žuže andre kadi veca!

<sup>12</sup> A choc te tumenge pisindom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerđa o nalačo; aňi na vaš oda, kaske sas kerdo o nalačipen; ale vaš oda, hoj pes te sikavel anglo Del, sar čačes tumen amen kamen.

<sup>13</sup> Olestar samas zoralarde. A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskere radišagostar, bo leskero duchos sas tumendar savorendar zoralardo.

<sup>14</sup> Me man lašardom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš tumende. Amen tumenge furt vakerahas o čačipen a avke the amaro lašariben anglo Titus pes sikađa sar čačipen.

<sup>15</sup> Leskero jilo hino meksa pašeder ke tumende, sar peske leperel, sar les savore šunenás a sar les priilan andre sentňi dar the pačiv.

<sup>16</sup> Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

## 8

*O daros prekal o Jeruzalem*

<sup>1</sup> Kamas, phralale, hoj te džanen pal le Devleskero lačhipen (milost'), so sas dino le khangerenge andre Macedonija.

<sup>2</sup> Prekal o but pharipena sas probalimen avri (skušimen avri), ale lengero radišagos sas ajsó baro, hoj choc te hine igen čore, the avke dine igen ščirones.

<sup>3</sup> Čačas tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek buter dine, sar sas hodne.

<sup>4</sup> Igen amen mangenas vaš o lačhipen (milost'), hoj the on te šaj pomožinen le pačabnaskere andre Judsko.

<sup>5</sup> No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb (peršo) pes korkore oddine le Rajeske a palis the amenge, avke sar oda o Del kamel.

<sup>6</sup> Vašoda manglam le Titus, hoj avke, sar chudla tumenca te kerel kadi kamibnaskeri služba, avke la the te dokerel.

<sup>7</sup> Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the andro prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskeri služba.

<sup>8</sup> Na phenav oda sar rozkazis. Ale leperav, sar igen kamen te del avre džene, hoj te probalín avri, savo čačo hin tumaro kamiben.

<sup>9</sup> Se prindžaren o lačhipen (milost') amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero. Sas barvalo, ale prekal tumende ačhila čoro, hoj tumen te barvalon prekal leskero čoripen.

<sup>10</sup> Kadi hin miri rada tumenge: Oka berš tumen na ča diňan ešebne (perše), ale the ešeb kamenas oda te kerel.

<sup>11</sup> No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin.

<sup>12</sup> Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane, ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.

<sup>13</sup> Bo na džal pal oda, hoj avrenge te avel lokeder a tumenge phareder, ale hoj te el len avke sar the tumen.

<sup>14</sup> Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj on te pomožinen tumenge, te kampela.

<sup>15</sup> Avke sar hin pisimen:

*“Oleske, ko skidňa but, na ačhila a oleske, ko frima, na chibalinelas.”*

*O Titus le phralenca bičhade*

<sup>16</sup> Palíkeras le Devleske, hoj thođa le Titoske andro jilo kajso starišagos pal tumende.

17 Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiła. A na ča oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende.

18 Amen leha bičhađam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš leskeri služba prekal o evaňjelium.

19 A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi kamibnaskeri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te pomožinel.

20 Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale barvale daroha.

21 Bo kamas te kerel o lačo: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.

22 A bičhađam lenca the avre phrales. Les buterval probalindam avri a dikhlam, hoj hin igen horľivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre tumende baro pačaben.

23 A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava le Kristuske.

24 Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

## 9

### *O daros prekal o phrala*

1 Mange tumenge na kampil te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskere manuša.

2 Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen – o phrala andral e Achaja – san imar okle beršestar pririchtimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, podhazdňa but dženen.

3 Vašoda bičhađom le phralen, hoj te aven pririchtimen, sar tumenge oda phendom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na aven ča lava andro luftos.

4 Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a na arakhena tumen pririchtimen – bo sar tumen palis ladžana?

5 Vašoda dikhavas, hoj kampil igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende anglal a te pririchtinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar pririchtimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.

6 Oda hin avke: “Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.”



<sup>7</sup> Sako avke, sar peske phenda andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manuŝes, ko del radiŝagoha.

<sup>8</sup> Bo le Devles hin zor te del tumen andre savoreste buter, sar tumenge kempel, avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kempel pre dojekh lačhipen.

<sup>9</sup> Avke sar hin pisimen:

*“Rozčhivkerđa a diňa le čorenge, leskero spravodlišagos ačhel pro furt.”*

<sup>10</sup> No, o Del hin oda, ko del o žužodiv (o zrnos) oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čačipnaskero ulipen.

<sup>11</sup> Ov tumen barvalarela andre savoreste, hoj te aven ščire. A o manuša palikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.

<sup>12</sup> Bo kadi sentni služba, so keras, na ča del le sentnen oda, so lenge chibalinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša palikeren le Devleske.

<sup>13</sup> Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskero evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen lenca the savorenca ulaven.

<sup>14</sup> On pes vaš tumenge modlinen a igen tumen kamen, bo le Devleskero lačhipen (milost) upral tumende hin igen baro.

<sup>15</sup> Palikeras le Devleske vaš leskero daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

## 10

### *O Pavol pal peskeri služba*

<sup>1</sup> Mangav tumen, me o Pavol, savo som “kovlejleskero”, sar som tumenca, ale “zoralo” ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačo the kovlejleskero,

<sup>2</sup> hoj te na mušinav te el zoralo pre varesave džene tumendar, sar avava, so peske pal amende gondolinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos.

<sup>3</sup> Bo choc dživas andro telos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša andro svetos.

<sup>4</sup> No amare zbraňi, savenca pes amen maras, nane le svetostar, ale hine le Devlestar, zorale te phagerel o pevnosti. Lenca phageras o nalačo gondolišagos

<sup>5</sup> a savoro, so pes upre lidžal a hazdel pes upral le Devleskero prindžaripen. Ole zbraňenca phandas dojekh gondolišagos, hoj pes te podden le Kristoske.

<sup>6</sup> A sam pririchtimen te potrestinel savoro našundïpen, medik na šunena andre savoreste.

<sup>7</sup> Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal, hoj hino le Kristoskero, mi gondolinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskero, sam the amen.

<sup>8</sup> Choc man but lašarava ola zoraha, so amen diňa o Raj, na avava andre ladž, bo odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te rozmaras.

<sup>9</sup> Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamlomas le lïlenco te daravel avri.

<sup>10</sup> Bo phenen: "Leskere lïla hine zorale the phare, ale sar hino maškar amende, hino slabo a leskere lava űikhaj űič."

<sup>11</sup> Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinas andro lïla, sar na sam tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.

<sup>12</sup> No amen pes na opovažinas te prirovňinel abo te rachinel ke varesave džene, save pal peste but gondolinen a pes hazden upre. On oda keren sar bi e gođi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovňinen.

<sup>13</sup> No amen pes na lašaraha bi e mira buter, sar kempel. Lašaraha pes ča ola bučaha, so o Del amen diňa te kerel a tumen san kotor ola bučatar.

<sup>14</sup> Amen pes na lašaras buter, sar kempel. Se dogełam dži ke tumende le Kristoskere evaňjelioha.

<sup>15</sup> Nane mištes, hoj pes te lašaras avrengera bučaha, a avke na keras. Ale amen pačas, hoj sar barola tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči, so keras maškar tumende.

<sup>16</sup> Palis šaj anaha o evaňjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na mušinaha pes te lašarel avreskera bučaha.

<sup>17</sup> Ale avke sar hin pisimen: "*Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.*"

<sup>18</sup> Bo na oda, ko pes korkoro lašarel, hino lačo služobňikos, ale oda, kas o Raj lašarel.

## 11

### *O Pavol the o falošna apoštola*

<sup>1</sup> Šaj mek zlidžan man andre oda, hoj avava sikra nagodaŕer? Mangav tumen, hoj te zlidžan!

<sup>2</sup> Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Manglom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivala čha.

<sup>3</sup> Ale darav man, hoj pes tumaro gondolišagos te na visarel het le čačipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdňa pro binos la Eva peskere klamišagoha.

<sup>4</sup> Bo tumen šukares zlidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaņjelium sar oda, so priilan amendar.

<sup>5</sup> Me mange gondolinav, hoj pal ola “bare” apoštola ņisoha na som palal.

<sup>6</sup> Bo choc na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikadam andre savoreste.

<sup>7</sup> Či so, kerdom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o počičiben tumenge vakeravas o evaņjelium le Devleskero?

<sup>8</sup> Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počičiben, hoj tumenge te služinav.

<sup>9</sup> The akor, sar somas ke tumende a chibalinelas mange vareso, na somas ņikaskes pre meñ. Se te mange vareso chibalinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca ņisavo pharipen, a avke kamav dureder te kerel.

<sup>10</sup> Avke sar hin o čačipen le Kristoskero andre mande: Kada miro lašariben ņiko našti ačhavela andre Achajakere phuva!

<sup>11</sup> Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

<sup>12</sup> No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole “apoštolenge”, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen.

<sup>13</sup> Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskere.

<sup>14</sup> Na čudalinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aņjelos le svetloskero!

<sup>15</sup> Vašoda nane oda bari veca, te leskere služobņika keren pestar o služobņika le čačipnastar. Ale lengero koñec ela avke, sar peske zasogaļinen (zaslužinen).

### *O cerpišagi le Pavloskere*

<sup>16</sup> Pale phenav: ņiko peske pal ma te na gondolinel, hoj som nagodaŕaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagodaŕaverones, hoj man the me sikra te lašarav.

<sup>17</sup> Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagodaŕaver manuš.

<sup>18</sup> Ale, te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava,

<sup>19</sup> bo te san ajse godaŕaver, ta radišagoha zlidžan le nagodaŕaveren!

20 Se tumen zlidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko avri hasnalinel, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko hazdel upre prekal tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel.

21 Ladžaha phenav: Samas igen slaba oda te kerel tumenca! Te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagodaŕaver:

22 On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskere? The me som.

23 Hine o služobnika le Kristoskere? Phenav oda sar nagodaŕaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro bertení, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben.

24 Le Židendar chudlóm pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani,

25 trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čhivkerenas le barenca, hoj man te murdaren. Trival predžidilóm oda, hoj e lođa rozpeľa a jekh džives the jekh rat somas andro paňi pro moros.

26 Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le zbužnikendar the andre dar mire manušendar – le Židendar – a le Nažidendar. Somas andre dar andro foros, pre pušta, andro moros a the maškar o falošna phrala.

27 Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada.

28 Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal savore khangera.

29 Te vareko hino slabo, the me som; te vareko perel andro binos, mange hin pharo.

30 Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha.

31 O Del, o Dad le Ježišoskero Kristoskero – mi el požehňimen leskero nav pro furt – džanel, hoj na klaminav.

32 Sar somas andro foros Damaskus, o guverneris, savo sas tel o kralis Aretas, man kamľa te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskere.

33 Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a denašlóm leske andral o vasta.

## 12

*Le Pavloskero videňje the leskero trňos*

1 Mušinav man te lašarel, the te oda nane pre ňisoste lačo. A phenava pal oda, so dikhlóm a so mange o Raj sikađa.

<sup>2</sup> Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš avricirdlo dži andro trito ņebos. Na džanav, či oda sas andro telos vaj avri le telostar – o Del džanel.

<sup>3</sup> A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro telos, vaj avri le telostar, me na džanav, o Del džanel –

<sup>4</sup> sas avricirdlo andro rajos a šunđa ajse veci, so pes na den te prevakerel le lavenca, so našti o manuš phenel avri.

<sup>5</sup> Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca.

<sup>6</sup> Se choc te man kamlomas te lašarel, na ulomas nagodaver, bo phenava ča o čaćipen. Ale zlikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondolinel buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar.

<sup>7</sup> Ale vašoda, hoj man te na lidžav upre ole bare vecenca so dikhlom, sas mange diŋi o trňos andro telos – oda hin o poslos le satanoskero – hoj man te dukhavel, hoj man te na lidžav igen upre.

<sup>8</sup> Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het.

<sup>9</sup> Ale ov mange odphenda: “Dos tuke hin miro lačhipen (milost), bo miri zor pes presikavel andro slabišagos.” Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te el andre mande e zor le Kristoskeri.

<sup>10</sup> Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo, akor som zoralo.

### *O starišagos pal o Korintana*

<sup>11</sup> Ačhilom nagodaver, no tumen man ke oda ligendan. Se tumen man majindan te lašarel; no choc me na som nič, andre ņisoste na som cikneder ole “bare apoštolendar”.

<sup>12</sup> Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andro baro avrilikeriben a keravas o zazraki, znameŋja the o zorale veci.

<sup>13</sup> So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meŋ. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!

<sup>14</sup> Akana som imar tritovar pririchtimen te džal ke tumende a na avava tumenge pre meŋ. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen te del o barvalipen le dajenge the le dadenge, ale on le čhavage.

<sup>15</sup> Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare dživipena. Te me tumen kamav buter, tumen man kamena frimeder?

<sup>16</sup> Se dikhen, me na somas tumenge pre meŋ. Ale vareko šaj phenel, hoj som godaver a thodom tumenca avri.

17 So? Či tumen viužindom avri varekaha olendar, saven ke tumende bičhadom?

18 Manglom le Titus a bičhadom leha le phrales. Či o Titus tumen viužindā avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeħa?

19 So? Calo časos tumenge gondolinen, hoj amen anglal tumende pes brañinas? Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire laħe phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron.

20 Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj añi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na arakhav andre vika, andro hamišagos (žarlivost), andre cholī, andro vesekedišagi, andro pletki, andro nalaħe vakeribena, andro baripen vaj andro nasmirom.

21 Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

## 13

### *O posledna lava*

1 Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: “*Dojekh lav aħela pro duj abo trin švedki.*”

2 Phendom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana – choc ode na som – pale phenav olenge, save angloda kerde o bini, the savore okle dženge: Sar avava pale, na sajinava ñikas!

3 Se tumen kamen te dikhel či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende.

4 Bo choc sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskera zoratar. Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskera zoraha.

5 Korkore tumen probalinen avri (skušinen avri), či dživen andro pačaben abo na; phučen oda korkore pestar. Či na prindžaren pre peste, hoj o Kristus dživel andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačilan andre proba (skuška).

6 Pačav, hoj džanena, hoj amen obačilam.

7 Mangas pes ko Del, hoj te na keren ñič nalaħo. Na vašoda, hoj amen te dičhuvas laħe, ale hoj tumen te keren o laħo, choc te amen na obačilamas.

8 Se amen našti džas pro čačipen, ale ačas vaš o čačipen.

9 Radisaľuvas, sar sam slaba a tumen san zorale. Amen the vaš oda pes modľinas, hoj te dobaron.

<sup>10</sup> Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušinav te el prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diña autorita pre oda, hoj tumen te čhivav tele, ale hoj tumen te budinav.

<sup>11</sup> A mek kada, phralale: Radisaŕon! Keren sa, hoj furt te baron; dolikeren oda, so tumenge phendom; gondolinen jekhetane a dživen andro smirom! A o Del le kamibnaskero the smiromoškero ela tumenca.

<sup>12</sup> Pozdravinen jekh avres le sentne čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala andro Del.

<sup>13</sup> O lačhipen (milost) le Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero, o kamiben le Devleskero the o jekhetañiben le Sentne Duchoskero mi el tumenca savorenca!

## Le Pavloškero Lil Le GALAŤANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale bičhado prekal o Ježiš Kristus the prekal o Del o Dad, savo les uštađa andral o meriben,

<sup>2</sup> the savore phrala, save hine manca, pisinas le khang-erenge andre Galacija:

<sup>3</sup> Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus o lačhipen (milost') the o smirom.

<sup>4</sup> Ov pes diňa vaš amare bini, hoj amen te lel avri andral kada nalačo časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del.

<sup>5</sup> Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

### *Aver evaňjelium nane*

<sup>6</sup> Čudaľinav man, hoj avke sig oddžan Olestar, ko tumen vičinda prekal o lačhipen (milost') le Kristoskero, a džan ke aver evaňjelium.

<sup>7</sup> Nane aver evaňjelium, ale hine varesave džene, save tumen diliňaren andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskero.

<sup>8</sup> Ale te tumenge amen – abo o aňjelos andral o ňebos – vakerđamas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerđam, mi el prekošlo!

<sup>9</sup> Avke sar imar sigeder phendám the akana pale phenav: Te tumenge vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan, mi el prekošlo!

<sup>10</sup> Me na kamav akana te vakerel oda, so kamen o manuša te šunel, ale oda, so o Del kamel. Abo kamav te el pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te el pre dzeka le manušenge, ta imar na uľomas le Kristoskero služobňikos.

### *Sar priiľa o evaňjelium le Devlestar*

<sup>11</sup> Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas, nane le manušestar.

<sup>12</sup> Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange na sikađa o manuš, ale priiľom les prekal o Ježiš Kristus, savo mange oda sikađa.

<sup>13</sup> Se tumen šundán pal miro dživipen, sar mek somas andre Židoviko pačaben. Šundán, sar džavas pre le Devleskeri khangeri a keravas sa pre oda, hoj la te rozmarav.



<sup>14</sup> A andro Židoviko pačaben somas feder but Židendar, save sas andre mire berša, bo mange džalas buter pal o tradiciji amare dadengere.

<sup>15</sup> Ale o Del peske man avri kidňa mek angloda, sar uliľom (pes narodzindom), a vičinda man peskere lačhipnaha (milostaha), akor sar kamľa

<sup>16</sup> prekal mande te sikavel peskere Čhas a hoj pal leste te vakerav maškar o Nažidi. Akor na geľom ňikastar pal oda te phučel,

<sup>17</sup> aňi na geľom andro Jeruzalem ko apoštola, save sas sigeder sar me, ale geľom andre Arabija a paloda avľom pale andro Damaskus.

<sup>18</sup> Palis pal o trin berš geľom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas\*, a ačhilom ke leste dešupandž džives.

<sup>19-20</sup> Avre apoštolos na dikhlom, ča le Jakob, le Rajeskere phrales – o Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

<sup>21</sup> Palis geľom andro phuva Sirija the Cilicija,

<sup>22</sup> ale le Kristoskere khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas.

<sup>23</sup> On ča šunde: “Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te rozmareľ.”

<sup>24</sup> A lašarenas vaš ma le Devles.

## 2

### *Le Pavol prilen andro Jeruzalem*

<sup>1</sup> Palis pal o dešuštar berš geľom le Barnabašiha pale andro Jeruzalem a iľom manca the le Titus.

<sup>2</sup> Geľom ode, bo o Del mange sikađa, hoj te džav. Sar man arakhľom korkoro le vodcenca, phendom lenge pal soste hin o evaňjelium, so kazinav maškar o Nažidi. Bo na kamavas te kerel hijaba miri buči, so kerdom a so mek kerav.

<sup>3</sup> Ale aňi na ispidenas le Titus, savo sas manca, hoj pes te občhinel (obrezinel), choc hino Grekos.

<sup>4</sup> Ča ola falošna phrala oda kamenas, bo amendar kamenas te kerel otroka. On pes sar špijona počoral ispidle andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus.

<sup>5</sup> Amen lenge na pomukľam aňi sikra, aňi pes lenge na poddiňam, hoj o čačipen le evaňjelioskero te ačhel prekal tumende.

<sup>6</sup> Ale ola, saven o manuša likerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium nič buter na dothode – choc man andre oda

\* 1:18 O Peter

nane nič, ko sas on, bo o Del peske na kidel avri le manušes pal o muj.

<sup>7</sup> No, ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaňjelium prekal o Nažidi, avke sar le Peteriske prekal o Židi.

<sup>8</sup> Se oda, ko delas zor le Peter ke apoštoliko buči maškar o Židi, delas zor the man maškar o Nažidi.

<sup>9</sup> Ola, save hine sar o slupi andre khangeri: O Jakob, o Peter\* the o Jan sprindžarde o lačhipen (milost), so chudľom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o Nažidi a on maškar o Židi.

<sup>10</sup> Ča oda mangenas, hoj te na bisteras pro čore. Oda the me kamavas igen te kerel.

### *O Pavol pokarhinel le Peter*

<sup>11</sup> Ale sar avľa o Peter andre Antiochija, ačhadom man leske a phendom leske andro jakha, bo namištes kerđa.

<sup>12</sup> Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le Nažidenca. Ale sar on avle, odcirdelas pes le Nažidendar, bo daralas pes olendar, save sikavenas pal o občhindipen (e obriezka).

<sup>13</sup> The okla Židi kerenas avke, sar o Peter a mek le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengero.

<sup>14</sup> Ale sar dikhľom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskero, phendom le Peteriske anglal savorende: "Se tu, savo sal Židos, džives sar o Nažidi a na sar o Židi. Soske kames, hoj o Nažidi te dživen avke sar o Židi?"

### *O Židi the o Nažidi spasimen le pačabnaħa*

<sup>15</sup> Amen uliľam (pes narodzindam) sar Židi a na sar o Nažidi.

<sup>16</sup> Ale džanas, hoj pes o manuš našti ospravedľňinel oleha, hoj dolikerel o zakonos, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačandiľam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedľňimen prekal o pačaben le Kristoskero a na oleha, hoj keras pal o zakonos. Bo le skutkendar andral o zakonos na ela ospravedľňimen ňisavo manuš.

<sup>17</sup> Te amen kamas te el ospravedľňimen andro Kristus a the avke dikhas, hoj sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobňikos le binoskero? Šoħa na!

<sup>18</sup> Bo te oda, so čidom tele, pale ačhavava, sikavav, hoj som binošno manuš.

<sup>19</sup> Bo me prekal o zakonos muľom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som ukrižimen jekhetane le Kristoha

\* 2:9 Abo: O Kefas

<sup>20</sup> a imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana dživav andro telos, dživav pačabnaha andro Čhavo le Devleskero, savo peske man zakamla a diña pes korkores vaš ma.

<sup>21</sup> Na odčhivav mandar le Devleskero lačhipen (milost), bo te ulahas o manuš ospravedlňimen prekal o zakonos, akor o Kristus muľa hijaba.

### 3

#### *O zakonos vaj o pačaben*

<sup>1</sup> Ó, tumen nagodaver Galaťanale! Ko tumen diliňarda andre? Se avke žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muľa o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda dikhľanas tumare jakhenca!

<sup>2</sup> Ča oda tumendar kamľomas te džanel: Či chudľan le Devleskere Duchos, bo kerenas pal o zakonos? Abo vašoda, hoj šundān o evaňjelium a pačandilān?

<sup>3</sup> So, našadañ e godi? Chudľan te dživel le Duchoha, ale akana kamen te dokerel andre peskeri zor?

<sup>4</sup> Kajci but precerpindañ hijaba? Ale oda čačes nane hijaba!

<sup>5</sup> Se džanen, hoj o Del tumen del peskere Duchos a kerel maškar tumende o zazraki. Či oda kerel, bo dolikeren o zakonos, abo vašoda, hoj šundān o evaňjelium a pačandilān?

<sup>6</sup> Dikhen pro Abraham: *“Pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda vaš o spravodlišagos.”*

<sup>7</sup> Vašoda, džanen, hoj ola, save pačan, hine o čhave le Abrahamoskere.

<sup>8</sup> Le Devleskero Lav džanelas imar anglal, hoj o Del pačabnaha ospravedlňinel le Nažiden, vašoda vakerđa o evaňjelium angłoda le Abrahamoske: *“Andre tu ena požehňimen savore narodi.”*

<sup>9</sup> O Abraham pačandila a sas požehňimen; avke the savore, save pačan, hine požehňimen, sar sas ov.

<sup>10</sup> Bo savore, save dživen pal o zakonos, hine tel o prekošiben. Bo hin pisimen:

*“Prekošlo hin sako, ko na kerel savoro, so hin pisimen andro zakonos a na dolikerel oda.”*

<sup>11</sup> Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlňimen ňisavo manuš prekal o zakonos, bo *“o čačipnaskero manuš dživela le pačabnastar.”*

<sup>12</sup> Ale o zakonos nane le pačabnastar. Bo hin pisimen: *“Ča oda, ko dolikerela o prikazaňja, dživela.”*

<sup>13</sup> O Kristus amen cindā avri andral o prekošiben, so hin le zakonostar, bo ov korkoro ačhiła prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: “*Prekošlo hin sako, ko hino figimen pro kašt.*”

<sup>14</sup> Vašoda, hoj le Abrahamoskero požehnañje te avel prekal o Kristus pro Nažidi, a hoj te chudas le pačabnaha le Duchos, avke sar phendā o Del.

*O zakonos the o lav, so diña o Del*

<sup>15</sup> Phralale, phenava tumenge priklados: Te pes duj manuša pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ñiko imar oda našti čerinel, añi našti ke oda vareso dothovel.

<sup>16</sup> O Del diña lav le Abraham the leskere potomkos. Na phendā “the leskere potomkenge\*,” sar te vakerđahas pal o but džene, ale phendā pal jekh: “*The tire potomkos†*”, savo hin o Kristus.

<sup>17</sup> Kamav oleha te phenel kada: O Del kerđa le Abrahamoha zmluva a diña les lav, hoj la dolikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, našti prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diña.

<sup>18</sup> Bo te o đedictvos hin le zakonostar, na ulahas pal o lav, so diña o Del. No diña oda le Abrahamoske sar đaros prekal peskero lav. <sup>19</sup> Akor pre soste sas o Zakonos? Sas dino prekal o añjela the prekal le Mojžišoskero vast pre oda, hoj te sikavel o bini, medik na avela le Abrahamoskero potomkos, pal savo o Del diña lav.

<sup>20</sup> Ale na kampil, hoj vareko te ačhel maškaral, te hin ča jekh dženo. A o Del hin jekh.

*O otroka the o čhave*

<sup>21</sup> Ta akor, sar? Či o zakonos pes ačhavel pre le Devleskere lava, so diña? Na, šoha (ñikda) na! Bo te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diñahas dživipen, ta akor sako, ko les dolikerđahas, ulahas ospravedlñimen.

<sup>22</sup> Ale le Devleskero Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e binoskeri zor; avke o đaros, pal soste o Del diña lav, chudena ola, save pačan andro Ježiš Kristus – a ča prekal o pačaben.

<sup>23</sup> Ale angloda sar avla o pačaben, o zakonos amen phandla sar andre bertena, medik pes na sikađa o pačaben.

<sup>24</sup> O zakonos sas sar oda, ko amen bararelas avri a avke amen lidžalas ko Kristus, hoj te avas ospravedlñimen prekal o pačaben.

<sup>25</sup> Ale kanastar avla o pačaben, imar na kampil, hoj o zakonos amen buter te bararel avri,

<sup>26</sup> bo prekal o pačaben andro Ježiš Kristus san savore o čhave le Devleskere.

\* 3:16 Grekengeri čhib: O semena † 3:16 Grekengeri čhib: O semenos

27 Tumen savore, save san bolde andro Kristus, urďan pre tumende le Kristus.

28 Imar akana nane aňi Źidos, aňi Grekos; imar nane aňi otrokos abo slobodno; aňi murš vaj dŹuvľi – bo tumen savore san jekh andro JeŹiř Kristus.

29 A te san le Kristoskere, akor san o potomki le Abrahamoskere the o đedića, a oda prekal o lav, so diňa o Del.

## 4

1 Ale phenav: Medik hin o đedićos terno, űisoha nane aver le otrokostar, choc savoro hin leskero.

2 Ov mek hino tel ola, save les lidŹan a bararen avri, medik na avela oda dŹives, so diňa leskero dad.

3 Avke the amen: Sar samas terne, samas otroka a sluŹinahas ole duchenge, so lidŹan kada svetos,

4 ale sar avľa oda ćasos, so majinda te avel, bićhaďa o Del peskere Ćhas, savo uľiľa (pes narodzinda) la dŹuvľatar a dŹivelas tel o Źidoviko zakonos,

5 hoj te cinel avri olen, save dŹivenas tel o zakonos, hoj te avas o ćhave le Devleskere.

6 A vařoda, hoj san leskere ćhave, bićhaďa o Del le Duchos peskere Ćhaskero andre amare jile – o Duchos, savo vićinel: “Abba, Dado!”

7 Akana imar na sal o otrokos, ale o ćhavo; a te sal o ćhavo, akor o Del tutar kerďa te o đedićos.

### *O stariřagos pal o Galaťana*

8 Ale akor, sar na prindŹarenas le Devles, sluŹinenas olenge, save nane ćaće devla.

9 No akana, sar prindŹardan le Devles – abo sigeder phenďomas, sar o Del prindŹarďa tumen – sar oda, hoj tumen pale visaren ke ola slaba the bizorakere veci, so lidŹan kada svetos? Soske lenge kamen pale te sluŹinel sar otroka?

10 Soske pes pale likerem le dŹivesendar, le ćhonendar, le ćasendar the le berřendar?

11 Darav pal tumende, ći na sas hijaba savori bući, so keravas prekal tumende.

12 Mangav tumen phralale: Aven sar me, bo the me som sar tumen. űisoha man na dukhaďan.

13 Se tumen dŹanen, hoj sar tumenge eřebnovar (perřovar) vakeravas o evaňjelium, somas nasvalo.

14 Ale choc miro nasvaliben sas prekal tumende bari proba (skuřka), na dikhľan man tele a na odćhidan man. Priiľan man sar le Devleskere aňjelos – sar korkores le JeŹiř Kristus.

15 So pes ačhila tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge ilanas avri a diňanas len mange.

16 A so, akana som nalačo tumenge, bo phendom tumenge o čačipen?

17 Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro lačo. Ale on ča kamen tumen te odlel mandar, hoj te džan pal lende.

18 Hin mištes te tumenge furt džal pal o lačo, ale na ča akor, sar som tumenca.

19 Čhave mire, pale vaš tumenge igen cerpinav – sar o dukha paš o ločhiben – medik na avena ajse sar o Kristus.

20 Akana kamlomas igen te el paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres. Igen darav pal tumende.

### *E Sara the e Hagar*

21 Phenen mange tumen, save kamen te dživel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o zakonos?

22 Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a jekh la slobodnonatar, leskera romňatar.

23 La otrokiňakero čhavo uliľa (pes narodzinda) le manuškera voľatar, ale la slobodna romňake o čhavo uliľa prekal o lav, so diňa o Del.

24 Oda, so pes ode ačhila, kampil te achalol sar podobenstvo. Kala duj džuvlija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake ulon o čhave andro otroctvo.

25 Oj hiňi sar oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hin sar akanaskero foros Jeruzalem, so hino peskere čhavenca andro otroctvo.

26 Ale o upruno Jeruzalem hin sar e slobodni, savi hiňi amari daj.

27 Bo hin pisimen:

*“Radisaľuv tu, savi tut našti el čhave a našti len anes pro svetos! Vriskin a vičin tu, savi na cerpines andro ulipnaskere dukha! Bo ola džuvľa, savi hiňi omukľi, ela buter čhave sar ola, sava hin rom.”*

28 Ale phralale, tumen san čhave prekal o lav, so diňa o Del, avke sar o Izak.

29 Ale hin the akana avke sar akor, sar oda čhavo, savo uliľa (pes narodzinda) le telostar džalas pre oda, savo uliľa le Duchostar.

30 Ale so phenel le Devleskero Lav?

*“Trade avri la otrokiňa the lakere čhas, bo lakero čhavo na ela dedičos le čaha”, savo hino la slobodnatar.*

31 Vašoda, phralale, amen na sam la otrokiňakere čhave, ale la slobodnakere.

## 5

*E sloboda andro Kristus*

<sup>1</sup> O Kristus amen oslobodzinda, hoj te avas slobodne. Vašoda ačhen andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvo.

<sup>2</sup> Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te občhinel (obrezinel), akor tumenge o Kristus nane pre nisavi chasna.

<sup>3</sup> Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te občhinel, hoj mušinel te dolikerel calo zakonos.

<sup>4</sup> Tumen, save kamen te el ospravedlñimen prekal o zakonos, imar na san le Kristoha. Peľan avri andral le Devleskero lačhipen (milost).

<sup>5</sup> Ale amen pes mukas pre oda, hoj anglo Del avaha ospravedlñimen pačabnaha prekal o Duchos.

<sup>6</sup> Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino občhindo (obrezimen), abo na. Džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.

<sup>7</sup> Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhađa, hoj te na šunen o čačipen?

<sup>8</sup> Oda, ko tumen prevakerel, na sas Olestar, savo tumen vičinda.

<sup>9</sup> “*Sikra droždĩ anel upre calo chumer.*”

<sup>10</sup> Pačav andro Raj pal tumende, hoj tumen na gondolinena avres. Ale o Del marela oles, ko tumen diliňarel andre, choc te ko oda ela.

<sup>11</sup> Phralale, te me mek vakerđomas, hoj pes kempel te občhinel (obrezinel), akor soske pre mande mek furt džan? Te oda ulahas čačo, ta akor o kerestos le Kristoskero imar lenge na andahas o rušiben.

<sup>12</sup> Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi čhinen avri sa!

<sup>13</sup> Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodne. No, ma len e sloboda prekal tumaro felos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben.

<sup>14</sup> Bo calo zakonos hin dokerdo andre jekh prikazaňje: “*Kameha avres avke, sar pes korkores!*”

<sup>15</sup> Ale te jekh avres chan the danderen, den pozora, hoj te na aven jekh avrestar zachale!

*O skutki le feloskere*

<sup>16</sup> Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le feloskere.

<sup>17</sup> Bo o felos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o felos.

<sup>18</sup> Ale te tumen lidžal o Duchos, na san tel o zakonos.

19 O skutki le teloskere igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž,

20 te služinel le modlence, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel pes, te thovavel pes, te chořarel pes, te marel upre jekh avres, te rozulavel pes, te rozmarel o khangera,

21 te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phendom: Ola, save keren kala veci, na chudena le Devleskero krališagos.

### *O ovocje le Duchoskero*

22 Ale o ovocje le Duchoskero hin o kamiben, o radišagos, o smirom, o avriřkeriben, o lačhipen, o lačhejileskeriben, o pačivaliben,

23 o kovlejileskeriben the o zřikeriben. Pre kala veci nane zakonos.

24 Ola, save hine le Kristoskere, primarde pro kerestos peskere nalačhe binošne žadosci.

25 Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos.

26 Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

## 6

### *Jekh avreske te pomožinas*

1 Phralale, te varesave manušes arakhlanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor tumen, save san duchovne, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keren oda andre pokora. No, de pozora the pre peste, hoj the tu te na peres andro pokušeņje.

2 Lidžan o pharipena jekh avreskere a oleha dolikerena o zakonos le Kristoskero.

3 Bo te peske vareko gondolinel, hoj hino vareko a ov nane ņiko, korkoro pes klaminel.

4 Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a palis pes šaj lašarela korkoro andre peste, ale na anglal aver.

5 Bo sako lidžala peskero pharipen.

6 Oda manuš, savo sikřol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so les hin.

7 Ma klaminen pes korkoren! Le Devlestar ņiko na asala. Bo savoro, so o manuš sadzinel, oda the kidela upre.

8 Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te el pre dzeka peskere teloske, andral o telos kidela upre o kirņipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te el pre dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno dživipen.



<sup>9</sup> Choc te na birinas, ma preačas te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o ulipen.

<sup>10</sup> Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorenge a mek buter le phralenge the le pheňenge andro pačaben.

*Te lašaras pes ča le Ježišokere kerestoha*

<sup>11</sup> Dikhen, save bare pismenena tumenge me mire vasteha pisinav!

<sup>12</sup> Ola, save kamen te el pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den te občhinel (obrezinel), ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskero.

<sup>13</sup> Bo aňi on, save hine občhinde (obrezimen), na dolikeren o zakonos. Ale kamen, hoj pes tumen te den te občhinel vašoda, hoj pes palis on te lašaren oleha, hoj kerde občhindipen (e obriezka) pre tumaro felos.

<sup>14</sup> Ňisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le svetoske.

<sup>15</sup> Bo na džal pal oda, či hin o manuš občhindo abo nane, ale či hino nevo manuš.

<sup>16</sup> A pre savorende, save pes kamen pal oda te likerel, mi avel o smirom the o lačhipen – a the pro Izrael le Devleskero.

<sup>17</sup> A imar man dureder ņiko te na trapinel, bo me lidžav pre miro felos o jazvi le Kristoskere.

<sup>18</sup> O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišokero Kristoskero mi el tumare duchoha, phralale.

Amen.

## Le Pavłoskero Lil Le EFEŽANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero le Devleskera voľatar, pisinav le Devleskere manušenge the oľenge, save pačan andro foros Efezus.

<sup>2</sup> Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskero lačhipen (milosť) the peskero smirom!

### *Pal o duchovno požehnaňje andro Kristus*

<sup>3</sup> Lašarav le Devles le Dades amare Rajeskere le Ježišoskere Kristoskere, hoj andro Kristus amen požehňinda savore duchovne požehnaňjenca andral o ňebos.

<sup>4</sup> Se mek sar aňi o svetos na sas kerdo, imar amen o Del avri kidňa prekal peste, hoj te avas andro Kristus sentna the bi e chiba a te dživas andro kamiben.

<sup>5</sup> Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerďa, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskere čhave prekal o Ježiš Kristus.

<sup>6</sup> Aven lašaras le Devles vaš leskero baro šukar lačhipen (milosť), so amen diňa hijaba andre peskero Čhavo, saves kamel.

<sup>7</sup> Andre leste sam avricinde, prekal leskero rat amenge hin odmukle o bini. Igen baro hin le Devleskero lačhipen (milosť),

<sup>8</sup> so amen avke barvales diňa! Andre savoro peskero godaveripen the prindžaripen

<sup>9</sup> amenge diňa o Del te džanel o garuďipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenda, hoj kerela prekal o Kristus.

<sup>10</sup> Oda, so kamel o Del te kerel, hin, hoj sar avela oda lačho časos, kamel te sthovel sa jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ňebos the pre phuv.

<sup>11</sup> Andre leste ačhilam the o deďiča, avke sar oda o Del imar anglal kamla. Bo ov kerel sa avke, sar oda ov kamel,

<sup>12</sup> hoj te avas pro lašariben leskera slavake; amen, save imar sigeder pes mukahas pro Kristus.

<sup>13</sup> The tumen, sar andre leste pačandilán, sanas zapečatimen ole Sentne Duchoha, pal savo o Del diňa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šundán o lav le čačipnaskero, o evaňjelium pal tumari zachrana.

14 O Sentno Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phendā. Diña lav, hoj cinela peskere manušen avri. Aven lašaras leskeri slava!

*Le Pavloskeri modlitba*

15 Vašoda the me, sar šundom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore sentne,

16 na preačhav vaš tumenge te palikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modlitbi,

17 hoj o Del amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero, o Dad la slavakero, tumen te del peskero Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela godāveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena.

18 Mangav, hoj tumare jile te en phundrade te dikhel leskero svetlos, avke hoj te prindžaren o užaripen (nađej), andre savo ov tumen vičinda, a savo slavno the barvalo hin o dēdictvos, so phendā, hoj dela peskere manušenge.

19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiñi odi zor, so kerel andre amende, save pačas. Oda hin ipen odi bari zor le Devleskeri,

20 savaha uštađa le Kristus andral o meriben a thođa les te bešel pal peskeri čači (pravo) sera andro ņebos.

21 Ov hino upral savorende pro ņebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the rajipen; a mek upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre oda svetos, so avela.

22 O Del thođa le Kristoske savoro tel o pindre a diña les šereske upral savoreste la khangerake.

23 E khangeri hiñi leskero telos; hiñi pherardi lestar, savo pherarel savoro andre savoreste.

## 2

*Andral o meriben andro dživipen*

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenas le Devles a kerenas bini.

2 Akor dživenas avke, sar pes dživel andro svetos a šunenas le benges, savo hino raj upral o nalače duchengere zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša, save na šunen le Devles.

3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le teloskere a kerahas oda, so kamelas amaro telos the amari godi. A oleha, hoj samas ajse sar savore okla manuša, majindam tiš te cerpinel le Devleskeri cholī.

4 Ale o Del hino ajso barvalo andre peskero lačhipen the baro andro kamiben ke amende,

<sup>5</sup> hoj amen obdžidarđa le Kristoha, medik samas mule andre peskere bini. Le Devleskere lačhipnastar (milosťatar) san zachraňimen!

<sup>6</sup> Andro Ježiš Kristus o Del amen jekhetane leha ušťada andral o meriben, hoj leha jekhetane te bešas andro ňebos.

<sup>7</sup> Ov kerđa oda, hoj peskere lačhipnaha (milosťaha) andro Ježiš Kristus amenge te sikavel peskero igen baro kamiben andre oda časos, so avela.

<sup>8</sup> Bo le Devleskere lačhipnastar (milosťatar) san zachraňimen prekal o pačaben. No oda nane tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskero daros.

<sup>9</sup> Na san zachraňimen le skutkendar, hoj pes ňiko te na lašarel.

<sup>10</sup> Se vašoda amen o Del stvorinda andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače veci, so o Del imar anglal pririchtinda prekal amende.

### *Jekh andro Kristus*

<sup>11</sup> Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uliňan (pes narodzindan) sar o pohana a o Židi, save peske phenen “občhinde” (obrezimen), tumen vičinen “naobčhinde” a thoven baripen andre oda, so pes kerel le manuškere vastenca pro telos.

<sup>12</sup> Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le Izraeloskere manušenca a na sas tumen kotor andre le Devleskere zmluvi the lava, so phenda, hoj dela. Sanas andre kada svetos bi o užaripen (naďej) a dživenas bi o Del.

<sup>13</sup> Tumen, save sanas varekana dur, san akana jekhetane le Ježišoha Kristoha pašes paš o Del prekal o Kristoskero rat.

<sup>14</sup> Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoda andre jekh. Čiđa tele peskere teloha oda muros, so len rozulavelas sar ňeprijateľen.

<sup>15</sup> A zrušinda o Židoviko zakonos, so phenel, so mušinas a na mušinas te kerel, hoj andre peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom.

<sup>16</sup> Prekal o kerestos andre jekh telos sthoda sodujen le Devleha a aleha zničinda oda, hoj našti pes avri ačhenas.

<sup>17</sup> A sar avľa, kazinelas o smirom tumenge le Nažidenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes.

<sup>18</sup> Bo prekal leste šaj avas sodujđzene andre jekh Duchos ko Dad.

<sup>19</sup> Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, save bešen andre aver phuv, ale san ade khere jekhetane le sentne manušenca andre jekh famelija le Devleskeri.

20 San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengero the le prorokengero, kaj hin o glavno bar korkoro o Ježiš Kristus.

21 Ov likerel calí stavba jekhetane a kerel, hoj te ačhel sentno chramos prekal o Raj.

22 Prekal leste the tumen, o Nažidi, san jekhetane up-reačhade sar oda chramos, kaj o Del bešel prekal o Duchos.

### 3

*Le Pavloskeri buči maškar o Nažidi*

1 Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske vaš tumenge, save na san Židi.

2 Se šundān pal oda, hoj o Del andre peskero lačhipen (milost) mange diña kadi služba, hoj la te kerav prekal tumende.

3 O Del mange sikađa, hoj te džanav leskero garudīpen, pal savo sikra pisindom.

4 Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaluvav o garudīpen le Kristoskero.

5 Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o Del diña te džanel peskere sentne apoštolenge the le prorokenge oda,

6 hoj the o Nažidi hine prekal o evaňjelium jekhetane le Židenca dediča a kotora andre jekh telos a the prekal lende hine o lava, so diña o Del andro Kristus.

7 Me ačhilom o služobňikos ole evaňjelioske prekal le Devleskero daros – leskero lačhipen – so zoraes kerel andre ma.

8 Mange, savo som nečikneder maškar o phrala andro pačaben, sas dino kada lačhipen (milost), hoj le Nažidenge te vakerav o evaňjelium pal le Kristoskero barvalīpen, so pes na del te merinel,

9 a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerđa savoro.

10 O Del kamel, hoj pes akana prekal e khangeri te dodžanel dojekh ņeboskeri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskeri godi andre savoreste.

11 Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinda, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

12 hoj pačabnaha andro Kristus šaj avas slobodne the bi e dar anglo Del.

13 Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

*O kamiben le Kristoskero*

14 Vašoda mangav pro khoča le Dades,

15 savestar hin savore famelijen andro ņebos the pre phuv peskere nava,

16 hoj prekal o Duchos tumenge andral peskeri barvali slava te del igen te zoraŀol pro andruno manuŝ;

17 mangav les, hoj o Kristus prekal o paĉaben te dživel andre tumare jile, hoj te aven zakoreņimen the zoraes zathode andro kamiben,

18 hoj te ŝaj achalon tumen – the savore le Devleskere manuŝa – savo hino buchlo, the džindardo, the uĉo, the igen baro o kamiben le Kristoskero;

19 a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskero, so hin upral dojekh godi, hoj te aven pherarde andre savoro pherdipen le Devleskero.

20-21 Akana mi džal pal savore pokoleņja pro furt e slava andre khangeri the andro Kristus Ježiŝ le Devleske, ko peskera zoraha kerel andre amende a ko mek buter ŝaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondolinas! Amen.

## 4

### *Pal o jekhetaņiben andre khangeri*

1 Vaŝoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen miŝtes oda dživipen, andre savo san viĉimen le Devlestar.

2 Aven pokorna a kovlejleskere andre savoreste a avrilikeribnaha zlidžan jekh avres andro kamiben.

3 Keren sa prekal oda, hoj te dolikeren o jekhetaņiben le Duchoskero, so tumen sphandel jekhetane andro smirom.

4 Hin jekh telos a jekh Duchos, avke sar the sanas viĉimen andre jekh užaripen (nađej) le Devlestar;

5 hin jekh Raj, jekh paĉaben, jekh bolipen,

6 a hin jekh Del the Dad savorenge, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a andre sakoneste.

7 Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskere laĉhipnastar (milostatar) pal oda, keci amenge o Kristus merinda avri.

8 Avke sar hin pisimen:

*“Geŀa upre pro nekuĉeder thana, ila peha le zaphandlen; diņa le manuŝen o dari.”*

9 Akana, so hin oda, hoj “geŀa upre”? Oda hin, hoj eŝeb (perŝo) geŀa tele andro nekteluneder thana la phuvake.

10 Oda, ko avŀa tele, hin oda jekh, savo geŀa the upre upral savore ņebi, hoj te pherarel savoro.

11 Ov aĉada jekhen sar apoŝtolen, avren sar proroken, avren sar evaņjelisten, avren sar pastoren a avren sar uĉiteljen.

<sup>12</sup> Ačhađa len pre oda, hoj te pririchtinen le sentnen te kerel e služba, hoj te budinen le Kristoskero telos,

<sup>13</sup> medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben the andro prindžaripen le Devleskere Čhaske a medik na avaha dospele manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus,

<sup>14</sup> Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čhivkerel sar le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha lidžan avren pro nalačo drom, hoj te peren.

<sup>15</sup> Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas andre savoreste sar o Kristus, bo ov hin o šero.

<sup>16</sup> Ov sthovel savore kotora andro telos a likerel calo telos jekhetane. A kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kempel, hoj o telos te barol a te zoraľol andro kamiben.

### *O purano the o nevo dživipen*

<sup>17</sup> Mangav tumen andro nav le Rajeskero: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskere manuša, bo oda, so on gondolinen, nane lačo pre űisoste

<sup>18</sup> a lengere gođa hin andro kalipen. Na prindžaren le Devleskero dživipen, bo na achalón űisoske a lengere jile hine barune.

<sup>19</sup> Imar pes aňi na ladžan űisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te preačhel.

<sup>20</sup> Ale tumen pal o Kristus avke na sikľilľan!

<sup>21</sup> Te šundán pal o Ježiš a sikľilľan o čačipen, so hin andre leste,

<sup>22</sup> čhiven pal tumende tele le purane manušes leskere phurikane dživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the nalače žadoscenca.

<sup>23</sup> Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondolišagos

<sup>24</sup> a uren pre tumende le neve manušes, hoj te el avke sar o Del andro spravodľišagos the andro sentno čačipen.

### *Sar te dživel andro nevo dživipen*

<sup>25</sup> Savore sam jekhetane andre jekh telos, vašoda preačhen te klaminel a chuden te vakereľ o čačipen jekh avreha.

<sup>26</sup> Te tumen ela choľi, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari choľi.

<sup>27</sup> Ma den le benges űisavo than!

<sup>28</sup> Oda, ko čoreľ, imar buter te na čoreľ, ale mi chudel te kerel buči peskere vastenca, hoj les te el so te del olen, kas nane.

<sup>29</sup> Ņisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačo lav, so zoraľarel avren avke, sar kampil a anel o lačhipen (milost) olenge, save šunen.

<sup>30</sup> Ma dukhaven le Sentne Duchos, saveha sanas za-pečaťimen pre oda Džives, sar avena zachraňimen.

<sup>31</sup> Preačhen te ľikerel e kirko choľi andro jilo, te rušel, te vesekedinel pes a te kerel vika, o košiben the savoro, so hin nalačo.

<sup>32</sup> Ale aven jekh ke aver lače a kovlejleskere – a odmuken jekh avreske avke, sar the o Del andro Kristus odmukľa tumenge.

## 5

### *Te dživel andro svetlos*

<sup>1</sup> O Del tumen kamel, bo san leskere čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar Ov.

<sup>2</sup> Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diňa pes korkores sar daros the sar obeta, so šukares voňinelas a hin pre dzeka le Devleske.

<sup>3</sup> Avke sar kampil te el maškar o čhave le Devleskere, te na pes aňi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno.

<sup>4</sup> Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder palikeren le Devleske.

<sup>5</sup> Bo mištes džanen, hoj űisave manušes, ko kerel o lubipen, vaj o džungale veci, abo hino igen hamišno – bo o hamišagos hin sar modlosľužba – nane űisavo than andro krališagos le Kristoskero the le Devleskero.

<sup>6</sup> Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline lavenca, bo ipen vaš oda avel e choľi le Devleskeri pre ola manuša, save les na šunen.

<sup>7</sup> Te na chal tumen nič kajse manušenca!

<sup>8</sup> Bo varekana sanas andro kalipen, ale akana san o svetlos, bo san le Rajeskere. Dživen sar o manuša, save hine andro svetlos.

<sup>9</sup> Se o ovocje le svetloskero hin savoro lačhipen, spravodľišagos the čačipen.

<sup>10</sup> Roden, so hin le Devleske pre dzeka.

<sup>11</sup> Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kalipen a nane lače pre űisoste, ale radeder anen ajse veci avri pro svetlos.

<sup>12</sup> Bo hin ladž ča te vakerel pal oda, so on počoral keren,

<sup>13</sup> ale andro svetlos dičhola, save ola veci čačes hine.

<sup>14</sup> Bo andro svetlos sa dičhola avri. Vašoda hin phendo: “Preker tut, ko soves, ušťi andral o meriben a švicinela tuke o Kristus.”



15 Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o nagodaver, ale sar o godaver.

16 Kala dživesa nane lače, vašoda viuzinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o lačo.

17 Ma aven nagodaver, ale achalon, so tumendar o Raj kamel.

18 Ma mačon la molatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale pheraren tumen le Sentne Duchoha.

19 Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca a andral o jilo gilaven the lašaren le Rajes.

20 Vaš savoreske palikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskero Ježišoskero Kristoskero.

### *Pal o veradune*

21 Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.

22 O džuvla pes mi podden peskere romenge sar le Rajeske.

23 Bo o murš hin o šero la džuvlake, avke sar hin o Kristus o šero la khangerake, peskere teloske, saveske hin o Spasitelis.

24 Avke, sar pes e khangeri poddel le Kristoske andre savoreste, pes mi podden the o džuvla peskere romenge.

25 Tumen muršale, kamen le romņijen avke, sar the o Kristus kamelas peskera khangera a diņa vaš lake pes korkores,

26 hoj la te sentņarel a te žužarel andro paņi prekal o lav.

27 Kamel te ačhavel la khangera anglal peste andro šukariben a kamel, hoj te avel žuži a sentno, bi e chiba, bi o vraski the bijal aver nalačhipen.

28 Avke kamlehas te kamel the o murša peskere romņijen sar pes korkoren. Ko kamel peskera romņa, korkoro pes kamel.

29 Bo mek šoha (ņikda) ņiko na sas ajsa, hoj te našti avri ačhilahas peskero telos. Ale sako les likerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e khangeri,

30 bo amen sam leskere teloskere kotora.

31 Avke sar hin pisimen:

*“Vašoda omukela o murš peskera da the le dades, ela jekhetane la romņaha a sodujdžene ena jekh.”*

32 Kada garudipen hin baro a me achaluvav, hoj oda vakerel pal o Kristus the pal e khangeri.

33 Ale avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskera romņa avke sar pes korkores a e romņi mi del pačiv peskere romes.

## 6

*Pal o čhave the dada*

1 Čhavorale, tumen san le Rajeskere, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden, bo oda hin mištes.

2 “*De pačiv tira da the le dades,*” – kada hin ešebno prikazaŋje, paš savo o Del amen diña lav:

3 “*Hoj tuke te el mištes a but te džives pre phuv.*”

4 Tumen, dadale, ma cholaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri oleha, hoj lenge dovakeren a sikaven pal o Raj.

*Pal o raja the otroka*

5 Otrokale, šunen tumare phuvakere rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the andro izdraŋipen.

6 Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, save kamen te avel pre dzeka le manušenje, ale sar le Kristoskere otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske pre dzeka.

7 Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenje.

8 Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačo, chudela o počiniŋben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.

9 Tumen, save san lengere raja, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj hin tumen jekh Raj lenca andro ŋebos a ov na dikhel le manušeske pro muj.

*E vizbroj le Devleskeri*

10 A pro agor phralale, aven zorale andro Raj the andre leskeri zor.

11 Uren pre tumende caŋi vizbroj le Devleskeri, hoj te šaj obačhen andro nalače plani le bengeskere.

12 Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le uprune rajenca, save lidžan kada kalo svetos a le nalače duchenca andro luftos.

13 Vašoda uren pre tumende caŋi vizbroj le Devleskeri, hoj te obačhena andre oda nalačo džives a sar imar ŋerinde (zvifazinde) upral sa, hoj mek te ačhen.

14 Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodlišagos sar o trastuno pancjeris

15 a sar pro pindre uren o sandalki, hoj te džan varekaj, avke aven pririchtimen te džal te kazinel o smiromoskero evaŋjelium.

16 A mek ke oda, len o pačaben sar o šfitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačestar.

17 Len o spaseŋje sar e prilba pre tumare šere the e šabla le Duchoskeri, so hin o Lav le Devleskero.

18 Savoro keren prekal e modlitba a modlġinen tumen furt andro Duchos. Vašoda furt merkinen a modlġinen tumen vaš savore Devleskere manuša.

19 Modlġinen tumen the vaš ma, hoj mange te el dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garuđipen le evaňjelioskero.

20 Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušġnav.

*O pozdravi*

21 O Tichikus, amaro lačho phral the o pačivalo služobňnikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav.

22 Me les bičhadom ke tumende, hoj te džanen pal amende a te anel tumenge o radišagos andro jile.

23 O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben.

24 Le Devleskero lačhipen (milost') mi el savorenca, save kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

## **Le Pavloskero Lil Le FILIPANENGE**

### *O pozdravi*

<sup>1</sup> O Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišokere Kristoskere, pisinas savore sentnenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le vodcenge upral o zbori the le dijakonenge.

<sup>2</sup> O lačhipen (milost) tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar.

### *Le Pavloskeri modlitba*

<sup>3</sup> Palikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav;

<sup>4</sup> andre dojekh miri modlitba man modlinav furt radišagoha vaš tumenge savorenge,

<sup>5</sup> bo pomožinas mange andre le evaňjelioskeri služba ešebne (perše) dživesestar dži akana.

<sup>6</sup> Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lači buči, so andre tumende chudla te kerel, dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.

<sup>7</sup> Me mange oda šaj gondolnav pal tumende savorende. Se san mange andro jilo, bo tumen savoren hin kotor manca pre le Devleskero lačhipen (milost), či som akana andre bertena, vaj akor, sar braňnahas a zoraľarahas o evaňjelium.

<sup>8</sup> O Del hino švedkos, sar mange hin pharo vaš tumenge savorenge le Ježišokere Kristoskere kamibnaha.

<sup>9</sup> A modlinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achalon

<sup>10</sup> a te džanen mištes te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modlinav man, hoj te aven žuže the bi o binos andre le Kristoskero Džives

<sup>11</sup> a hoj te presikaven o dživipen, so hin pherardo le čačipnaha, so avel prekal o Ježiš Kristus – pre slava the pro lašariben le Devleskero.

### *Pal o Pavol andre bertena*

<sup>12</sup> Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačhila, pomožinda le evaňjelioske.

<sup>13</sup> Savore slugađa andro palacis the savore aver džene pes dodžanle, hoj som phandlo andre vaš o Kristus.

<sup>14</sup> Oda, hoj som andre bertena, zoraľarđa but phralen andro Raj, hoj mek zoraleder a bi e dar te vakeren o Lav.

15 No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo hin len zavist' a ispiden pes anglal, ale aver džene kazinen pal o Kristus lačhe jilestar.

16 On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj brañinav o evaňjelium,

17 no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispiden anglal a na keren oda žužes, bo peske gondolinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena.

18 Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro čačipen – pal o Kristus pes kazinel. Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava,

19 bo džanav, hoj oda hin mange prekal o spaseňje prekal tumare modlitbi the prekal e pomoca le Duchoskeri le Ježišoskero Kristoskero.

20 Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ñisoste na ladžava. Pačav, hoj leske služinava bi e dar, hoj o Kristus ela barardo andre miro telos avke, sar furt the akana – či imar dživava, vaj merava.

### *O dživipen hin o Kristus*

21 Bo mange o dživipen hin o Kristus a te merel hin pre chasna.

22 Ale te dživava andro telos, oda ela pre chasna la bučake, vašoda na džanav te phenel, so mange kidňomas avri.

23 Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange ulahas nekfeder;

24 ale prekal tumenge hin feder, hoj te ačhav andro telos.

25 Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorenca pre tumaro lačo the radišagos andro pačaben.

26 Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale ke tumende.

### *Te ačhen zoraes a jekhetane*

27 Ča dživen avke, sar oda tumenge phenel le Kristoskero evaňjelium. Či imar avava a dikhava tumen, vaj na avava, kamav te šunel pal tumende, hoj ačhen zoraes andre jekh duchos a jekhetane pes maren vaš o pačaben le evaňjelioskero.

28 Ma daran olendar, save pre tumende džan! Kada ela znažeňje, hoj on ena zñičimen a hoj tumen avena zachrañimen le Devlestar.

29 Bo tumenge hin dino le Devleskere lačhipnastar (milostatar), hoj na ča te pačan andro Kristus, ale hoj tiš te cerpinen vaš leske.

<sup>30</sup> Se the tumen san andre ajso mariben, sar dikhlán paš ma a pal savo the akana šunen, hoj man marav.

## 2

<sup>1</sup> Te san zorale andro Kristus a leskero kamiben tumen hazdel upre; te san jekhetane le Duchoha; te san lačhejileskere a te hin tumenge pharo pal aver, sar cerpinen,

<sup>2</sup> pheraren miro radišagos: Mi el tumen jekh gondolišagos the jekh kamiben, aven jekh duchos the jekh godi.

<sup>3</sup> Ma keren nič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar.

<sup>4</sup> Ma dikhen sako ča pre peskero, ale sako the pre oda, so hin avrengero.

*Te el pokorno avke sar o Ježiš*

<sup>5</sup> Mi el andre tumende ajso gondolišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:

<sup>6</sup> Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,  
peske na gondolinelas,  
hoj mušinel te ačhel  
andre le Devleskeri podoba,

<sup>7</sup> ale korkoro savoro omukla  
a priila e podoba le sluhaskeri,  
ačhiła ajso sar o manuš  
a sikađa pes sar manuš.

<sup>8</sup> Ponižinda pes  
a sas poslušno dži o meriben  
– dži o meriben pro kerestos.

<sup>9</sup> Vašoda les o Del hazdňa upral savoreste  
a diňa les nav, so hin upral dojekh nav,

<sup>10</sup> hoj andro nav Ježiš  
te bandol dojekh khoč andro ňebos,  
the pre phuv the tel e phuv,

<sup>11</sup> hoj dojekh čhib te viznavinel,  
hoj o Ježiš Kristus hino Raj,  
pre slava le Devleskeri le Dadeskeri.

<sup>12</sup> Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenas – oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som – andre sentři dar the andro izdraňipen keren pre tumaro spaseňje.

<sup>13</sup> Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.

<sup>14</sup> Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,

<sup>15</sup> hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskere maškar kada falošno the previsardo pokoleñje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheña pro ñebos.

<sup>16</sup> Chuden tumen zorales le dživipnaskere lavestar, hoj mange oda te el andro Džives le Kristoskero pro lašariben, hoj na denašavas aňi e buči na keravas hijaba.

<sup>17</sup> No choc te ulahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sentňi služba tumare pačabnaskeri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca.

<sup>18</sup> Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

### *O Timoteus the o Epafroditos*

<sup>19</sup> Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a sar man dodžanava, sar tumenge hin, radisaľuvava.

<sup>20</sup> Bo nane man ñiko ajsa sar ov, ko avke pal tumende gondolinel a čačes pes pal tumende starinel.

<sup>21</sup> Bo savore roden peskero a na le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>22</sup> Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikađa, hoj sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium.

<sup>23</sup> Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela.

<sup>24</sup> Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.

<sup>25</sup> Dičholas pes mange avke, hoj kempel ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhađan, hoj pes te starinel pal mande.

<sup>26</sup> Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes olestar, hoj tumen šunđan, hoj nasvaliľa.

<sup>27</sup> Bo ov čačes pro meriben nasvaliľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskero, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen.

<sup>28</sup> Vašoda les so neksigeder bičhađom, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te el frimeder pharipen.

<sup>29</sup> Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv,

<sup>30</sup> bo vaš e buči le Kristoskeri sas imar dži paš o meriben. A na darandiľa te del the peskero dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našti kerđan.

## 3

*O spravodlišagos prekal o pačaben*

<sup>1</sup> No akana mek phenav, phralale mire, radisalón andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačo.

<sup>2</sup> Dikhen pro rikone, dikhen pro nalače manuša, dikhen pre ola, save čhingeren o felos.

<sup>3</sup> Bo amen sam čačas o občhinde (obrezimen), amen, save le Duchoha lašaras le Devles a pes bararas andro Kristus a na mukas pes pre amaro felos,

<sup>4</sup> choc me man šaj muklomas the pre miro felos. Te peske vareko aver gondolinel, hoj pes šaj mukel pro felos, me mek buter:

<sup>5</sup> Somas občhindo pro ochtoto džives, andral o Izraeliko rodos, andral o kmeños Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis;

<sup>6</sup> bara cholaha andro jilo igen džavas pre khangeri; a dolikeravas sa, so kamel o zakonos.

<sup>7</sup> Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar nič vaš o Kristus.

<sup>8</sup> Ale čačas dikhav savoro sar našadipen, bo vzacneder mange hin, hoj te prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhidom a hin mange sar o šmeci, hoj te dochudav le Kristus

<sup>9</sup> a te avav arakhlo andre leste sar ajsó manuš, savo nane čačipnaskero korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskero prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskero le Devlestar prekal o pačaben;

<sup>10</sup> hoj te prindžarav les the e zor, so les uštađa andral o meriben; hoj te lidžav leskere dukha a te avel ajsó sar ov andre leskeró meriben,

<sup>11</sup> hoj varesar te dodžav ke oda, hoj uščava andral o meriben.

### *Te džal pal e ňeboskeri odmena*

<sup>12</sup> Na hoj imar te dogelomas abo imar te ulomas dokonalo, ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudla.

<sup>13</sup> Phralale, me mange na gondolínal pal mande, hoj imar oda dochudlom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma.

<sup>14</sup> Denašav andro cielos, hoj te ňerinav (zvitazinav) e odmena, o ňeboskeró dživipen, andre savo man o Del vičinda andro Ježiš Kristus.

<sup>15</sup> Avke te gondolinas amen savore, save sam dospele andro pačaben. A te pal varesoste avres gondolinen, the oda tumenge mek o Del sikavela.

<sup>16</sup> Ča dživas dureder andre oda, so imar priilam.



<sup>17</sup> Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen avke, sar tumenge amen sikadām.

<sup>18</sup> Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a the akana rovibnaha phenav, dživen sar neprijaŕeļa le Kristoskere kerestoske.

<sup>19</sup> Lengero agor hin o meriben, lengero del hin lengero per, lengeri slava hin e ladž a gondolinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv.

<sup>20</sup> Ale amaro kher hin andro ņebos a odarik užaras the le Spasitelis, le Rajes le Ježiš Kristus.

<sup>21</sup> Ov peskere zoraha, savaha šaj thovel sa tel peskere pindre, čerinela amare slabe the pokorne ŕela pre ajse slavne ŕela, sar hin leskero.

## 4

<sup>1</sup> Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibalinen, tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, kamade phralale, ačhen zoraha andro Raj!

### *O Pavol zoraļarel le pačabnaskeren*

<sup>2</sup> Mangav tut, Evodia, a mangav the tut, Syntycha: Mi el tumen jekh gondolišagos andro Raj!

<sup>3</sup> Mangav the tut, miro čačo phrala, Sizigos, savo pačivalones manca keres e buči: Pomožin ole pheņenge, se the on manca phares kerenas buči vaš o evaņjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca, savengere nava hine andro dživipnaskero zvitkos.

<sup>4</sup> Radisaļon andro Raj furt a pale phenav: Radisaļon!

<sup>5</sup> Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!

<sup>6</sup> Pal ņisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modlitbi the andro mangipena phenen le Devleske palikeribnaha, so tumenge kampil.

<sup>7</sup> A o smirom le Devleskero, so hin upral dojekh godi, chrañinela tumare jile the tumare gondolišagi andro Ježiš Kristus.

<sup>8</sup> No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondolinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskero the žužo, so anel o lačo hiros, so hin igen lačo vaj pro lašariben a hin le Devleske pre dzeka.

<sup>9</sup> Keren oda, so sikliļan, so priiļan, šundān a dikliļan pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

### *O palikeriben vaš o dari*

<sup>10</sup> Igen radisaļiļom andro Raj, hoj tumen pale chudliļan te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačhiļan pal ma te starinel, ča na sas tumen sar mange oda te sikavel.

<sup>11</sup> Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibalinel, bo me siklilom te el spokojno oleha, so man hin.

<sup>12</sup> Džanav te dživel, sar man hin frima the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te el spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen.

<sup>13</sup> Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.

<sup>14</sup> Ale mištes kerđan, hoj mange pomožindan andre miro pharipen.

<sup>15</sup> The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudľom te vakerel o evaňjelium, sar odgelom andral e Macedonija, aňi jekh zboros mange na pomožinelas andre oda, so mange kampilas, ča tumen korkore.

<sup>16</sup> Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhađan mange buterval oda, so mange kampilas.

<sup>17</sup> Na džal mange pal oda, hoj te chudav tumare dari, ale džal mange pal oda, hoj tumen oleha te el chasna.

<sup>18</sup> Chudľom savoro, hin man mek buter, sar mange kampil; hin man savoro pherdo olestar, so bičhađan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voňavo saga, sar e kamibnaskeri obeta igen šukar le Devleske.

<sup>19</sup> A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kampil peskere barvalipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.

<sup>20</sup> Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

### *O pozdravi*

<sup>21</sup> Pozdravinen savore sentnen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.

<sup>22</sup> Pozdravinen tumen savore sentna a nekbuter ola, save služinen andre le Cisariskero palacis.

<sup>23</sup> O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumenca savorenca.

Amen.

## Le Pavloškero Lil Le KOLOŠANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o Pavol, le Devleskera voľatar o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, the o phral o Timoteus,

<sup>2</sup> pisinas le sentnenge the le pačivale phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolossi: O lačhipen (milost') the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar.

### *Le Pavloskero mangipen the palikeriben*

<sup>3</sup> Sar pes modlinas, furt palikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>4</sup> Šundam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore sentne,

<sup>5</sup> bo džanen o užaripen (nađej), so hin odthodo prekal tumende andro ňebos. Šundam pal oda mek sigeder andre oda lav, so hin čačipen, andro evaňjelium,

<sup>6</sup> so avľa ke tumende. Pal calo svetos oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol avke sar the maškar tumende, ole dživesestar, kanastar šundan a prindžardan le Devleskero lačhipen (milost') avke, sar oda čačes hin.

<sup>7</sup> Avke sar oda sikľilan le Epafrasistar, saves amen kamas, savo služinel jekhetane amenca a hino pačivalo služobňikos le Kristoskero prekal tumende.

<sup>8</sup> Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.

### *Ko hin o Kristus a so kerel*

<sup>9</sup> Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šundam, pes na preačas vaš tumenge te modlinel. Mangas le Devles, hoj tumen te pherarel le prindžaripnaha pal peskeri voľa, hoj te el tumen savoro godaveripen the savori duchovno godi.

<sup>10</sup> Mangas, hoj te phiren avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lače veci, so kerena, a hoj furt buter the buter te prindžaren le Devles.

<sup>11</sup> A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskera slavakera zoratar, hoj te birinen te zlidžal a te likerel avri, a hoj le radišagoha

12 te palikeren le Dadeske, bo kerda, hoj amen šaj chudas o kotor olestar, so pes pririchtinel prekal o sentne andro krališagos le svetloskero.

13 Ov amen cirdña avri andral e zor le kalipnaskeri a prethoda andro krališagos le Časkero, saves Ov kamel,

14 savo amen cinda avri, hoj te en amare bini odmukle.

15 O Kristus hino obrazis le Devleskero, saves našti te dikhel. Ov hino ešebno čhavo, savo hino upral savoreste the anglal savoreste, so hin stvorimen.

16 Bo prekal o Kristus hin stvorimen savoro, so hin andro ņebos a so hin pre phuv – oda, so dičhol a oda so na dičhol, či o troni, vaj o raja, či o kraľa, vaj o autoriti. Sa hin stvorimen lestar a prekal leste.

17 O Ježiš hin anglal savoreste a savore veci andre leste pes likerem jekhetane.

18 Ov hino o šero le feloske, la khangerake, o ešebno, savo uštıla andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno.

19 Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskero Čhavo

20 a prekal leste te lačhuvel savoreha, so hin pro ņebos the pre phuv, sar lenge anda o smirom prekal leskero rat, so čulila avri pro kerestos.

21 Tumen sanas varekana cudze a dur le Devlestar a sanas ņeprijafela le Devleskere ole nalače vecenca, so kerenas the gondolinenas.

22 No akana tumenca pale lačila, sar leskero Čhavo muľa andro manuškero felos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglal peste sentnen, žužen the bi o binos.

23 Oda ča akor, te likerena avri, te ačhena zoraha andro pačaben a te tumen na visarena het le užaripnastar (nađejatar), pal soste šundan andro evaňjelium, so pes vakerel savorenge tel o ņebos. Me, o Pavol, ačilom služobňikos ole evaňjelioske.

### *Le Pavloskeri služba prekal e khangeri*

24 Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj lidžav the me pre miro felos vareso olestar, so o Kristus cerpinda vaš leskero felos, so hin e khangeri.

25 Me ačilom o služobňikos la khangerakero, avke sar oda o Del kamelas. A diña man andre kadi buči prekal tumaro lačo, hoj te vakerav calo lav le Devleskero,

26 o garudipen, so sas but berša garudo angle savore manuša, ale akana sas sikado leskere sentnenge.

27 Lenge o Del kamla te del te džanel, savo hin barvalo the slavno oda garudipen, so les hin prekal o Nažidi.

Oda garuđipen hin o Kristus andre tumende – prekal leste chudena kotor le Devleskera slavatar.

<sup>28</sup> Pal leste vakeras avri a cale godaveripnaha dojekheske dovakeras a sikavas vašoda, hoj les te ačhavas anglo Del dokonales andro Kristus.

<sup>29</sup> Vašoda man marav a kerav sa leskera zoraha, so zorales kerel andre ma.

## 2

<sup>1</sup> Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, save hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save mek man šoha (ňikda) na dikhle,

<sup>2</sup> hoj te aven podhazdle lengere jile a te aven jekh andro kamiben the barvale andre oda, hoj ačaľuven savoreske a prekal oda te prindžaren le Devleskero garuđipen, so hin o Kristus.

<sup>3</sup> Bo andre leste hin garudo savoro godaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvalipen.

<sup>4</sup> Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ňiko te na odcirdel le falošne vakerebnaha.

<sup>5</sup> Bo choc na som tumenca andro řelos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav, sar dikhav tumaro zoralo pačaben andro Kristus a hoj ačhen jekhetane.

### *Pherdo dživipen andro Kristus*

<sup>6</sup> Sar priiľan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha.

<sup>7</sup> Aven zakoreňimen the ačhade pre leste, zoraľarde andro pačaben, avke sar sanas sikade; aven pherarde le paľikeribnaha.

<sup>8</sup> Dikhen mištes pre oda, so sikavel o Kristus, hoj tumen vareko te na odcirdel varesava falošne filozofijaha, so hin pre ňisoste a le manušengere tradiciendar the le svetoskere sikavibnastar, a na le Kristostar.

<sup>9</sup> Bo andro Kristus dživel o Del savoreha andro manušeskero řelos

<sup>10</sup> a the tumen hin pherdo dživipen andro Kristus, savo hino upral savore rajipena the zora.

<sup>11</sup> Tumen san andre leste občhinde (obrezimen), na le manušeskere vastenca, ale o Kristus tumen občhindā (obrezindā) akor, sar tumendar iľa o binošno dživipen,

<sup>12</sup> sar sanas leha parunde andro bolipen a leha jekhetane the ušřilān andral o meriben prekal o pačaben andre zor le Devleskeri, savo les ušřada andral o meriben.

<sup>13</sup> Tumen, save sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj tumare řela na sas občhinde, o Del jekhetane leha obdžidarda. Sar amenge odmukľa savore bini,

14 o Del khosla avri oda dlžno lil leskere zakonenca, so vakerelas pre amende. Khosla avri oda lil oleha, hoj les primarda pro kerestos.

15 Ila e zor le duchovne rajendar the autoritendar a anda len avri anglal sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende nerinda (zvitazinda).

16 Ņiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, vaš varesavo inepos, abo vaš o Inepos le neve choneskero the vaš o Šabbat.

17 Kada hin ča o ciños olestar, so avela, ale imar avla a oda hin o Kristus.

18 Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorne a lašaren le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o űerindipen (vitaztvo). On pes ča furt lidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskero manušeskero gondolišagos.

19 Kajse manuša pes na likerem le šerestar, so hin o Kristus. O šero likerel calo telos jekhetane prephandlo le šlachenca te le klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

### *Nevo dživipen andro Kristus*

20 Te imar muľan le Kristoha kale svetoske, soske tumen den te phandel kajse zakonenca sar ola manuša andro svetos?

21 “Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Aňi ma le andro vasta!”

22 Oda hin ča le manušeskere prikazaňja the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a palis nane.

23 No kala prikazaňja dičhon avri sar godaver, bo ola manuša korkore pestar keren pobožne the pokorne oleha, hoj peskere tela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o telos.

## 3

1 Avke, te imar uštilan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj bešel o Kristus pal e čači (pravo) sera le Devleskeri.

2 Gondolinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv.

3 Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del.

4 A sar pes sikavela o Kristus, savo hin tumaro dživipen, akor the tumen pes leha sikavena andre slava.

*O purano the o nevo dživipen*

<sup>5</sup> Murdaren andre tumende o teloskere žadosci: O lubipen, o nalačhipen, o nažužipen, e nalači žadosca the oda, hoj te aven izdrade pal o love, so hin e modloslužba.

<sup>6</sup> Angle kala veci avel e choli le Devleskeri [pre ola, save na kamen te šunel.]

<sup>7</sup> The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas.

<sup>8</sup> Ale akana čhiven tumendar oda savoro het: E choli, oda, hoj chučena avri cholaha, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj.

<sup>9</sup> Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhidan tele le purane manušes leskere skutkenca

<sup>10</sup> a urdan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskero obrazis, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerđa.

<sup>11</sup> Vašoda imar nane aňi Grekos aňi Židos, abo občhindo (obrezimen) vaj naobčhindo, aňi cudzincos vaj barbaris\*, abo otrokos vaj slobodno, ale o Kristus hin savoro a andre savorende.

<sup>12</sup> Vašoda, hoj o Del tumen kidňa avri a kerđa sentnen, a vašoda, hoj tumen igen kamel, uren tumen andro lačhejileskeriben, lačhipen the pokora a aven kovle andro jile a likerem avri.

<sup>13</sup> Zlidžan jekh avres a odmukem tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Avke, sar tumenge o Kristus odmukla, odmukem jekh avreske.

<sup>14</sup> Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, bo o kamiben tumen sphandel čačes jekhetane.

<sup>15</sup> O smirom le Kristoskero mi lidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh telos, hoj te dživen andro smirom. A aven pherarde le palikeribnaha.

<sup>16</sup> O lav le Kristoskero mi el barvales andre tumende. Bare godaveripnaha sikaven a dovakerem jekh avres. Gilaven le Devleske a palikerem leske le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca andral o jile.

<sup>17</sup> A savoro, so kerem, abo vakerem, kerem andro nav le Rajeskero le Ježišoskero a prekal leste palikerem le Devleske amare Dadeske.

*Sar te dživel o nevo dživipen*

<sup>18</sup> Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kempel te kerel andro Raj.

<sup>19</sup> Muršale, kamen tumare romňijen, ma vakerem zoraless pre lende a ma šulaven lenca sar la metlaha.

<sup>20</sup> Čhavorale, šunen le dajem the le dadem andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.

\* 3:11 O Skytos

<sup>21</sup> Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.

<sup>22</sup> Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengere jakha sar ola, save kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar.

<sup>23</sup> Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge.

<sup>24</sup> Se džanen, hoj le Rajestar chudena o d'edictvos sar o počiniben, bo le Rajeske le Kristoske služinen.

<sup>25</sup> Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerda. Bo o Del peske na kidel avri nisave manušes, sar sudzinel.

## 4

<sup>1</sup> Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin čačipnaskero a so peske zasogalinen (zaslužinen). Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro ņebos.

### *Te modlinen pes*

<sup>2</sup> Ačhen andro modlitbi, aven upre a ma soven, ale furt palikeren le Devleske.

<sup>3</sup> Modlinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal o lav, hoj te vakeras le Kristoskero garudipen, vaš savo som akana andre bertena.

<sup>4</sup> Modlinen tumen, hoj te sikavav oda žužes, avke sar kempel.

<sup>5</sup> Dživen godaha anglo napačabnaskere manuša a cinen tumenge avri o časos.

<sup>6</sup> Vakeren šukares andro kamiben a džanen, sar kempel sakoneske te odphenel. Tumaro vakeriben mi el lačo sar o chaben le loneha.

### *O posledna lava*

<sup>7</sup> Miro lačo phral the pačivalo služobňikos, savo amenca jekhetane služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel sa, so hin manca.

<sup>8</sup> Me les bičhadom ke tumende vašoda, hoj pes te dodžanen, sar hin amenge a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile.

<sup>9</sup> Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačo phral, saves igen kamas a hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

<sup>10</sup> Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the o Marek, le Barnabašiskero stričnophral. (Pal leste tumenge imar pisindom, hoj te priljen les, te avela ke tumende.)



<sup>11</sup> Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on korkore keren manca jekhetane buči prekal o krališagos le Devleskero a but mange pomožinde.

<sup>12</sup> Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino tumendar, o sluhas le Ježišoskero Kristoskero, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskere modlitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonale a andre savoreste te keren le Devleskeri voła.

<sup>13</sup> Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, save hine andre Laodikea the andro Hierapolis.

<sup>14</sup> Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas.

<sup>15</sup> Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nymfa the o zboros, so hin andre leskero kher.

<sup>16</sup> A sar ela o l'il pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andro zboros andre Laodikea. A tumen pregenen o l'il andral e Laodikea.

<sup>17</sup> A phenen le Archipaske: Merkin, hoj te dokeres odi buči, so prii'la le Rajestar.

<sup>18</sup> Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre mire lanci! O lačhipen (milost) le Devleskero mi el tumenca savorencal!  
Amen.

## Le Pavloskero Ešebno Lil Le TESALONIČANENGE

*Ašarel lengero pačaben*

<sup>1</sup> O Pavol, o Silvan the o Timoteus piskas le manušenge andro foros Tesalonika, la khangerake, so hiñi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus: O lačhipen (milost) the o smirom tumenge!

<sup>2</sup> Amen palikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre amare modlitbi.

<sup>3</sup> Na preačas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savo zoralo hin tumaro užaripen (nadej) andre amaro Raj Ježiš Kristus.

<sup>4</sup> Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidña peske tumen avri.

<sup>5</sup> Bo amen anenas tumenge o evaňjelium na ča le lavenca, ale la zoraha the le Sentne Duchoha the andre bari istota. Se džanen, save samas maškar tumende prekal tumaro lačhipen.

<sup>6</sup> A tumen kerđan avke, sar dikhľan amen te kerel, a the avke, sar o Raj kerelas. Priľľan o lav andro but cerpišagi radišagoha le Sentne Duchostar.

<sup>7</sup> Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja.

<sup>8</sup> Bo tumendar geľa o lav le Rajeskero na ča andre Macedonija the andre Achaja – pre dojekh than pes rozľigenda tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na kampil buter nič te vakerel,

<sup>9</sup> bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priľľan a sar tumen visarđan le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske.

<sup>10</sup> Vašoda akana užaren leskere Čhas le Ježiš, saves o Del uštađa andral o meriben a savo amen zachraňinel andral odi choli, so avela.

## 2

*Pal e buči andre Tesalonika*

<sup>1</sup> Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avľam ke tumende hijaba.

<sup>2</sup> Se džanen, hoj angloda but precerpindam andro Filipi a hoj amen ande avri pre ladž. Ale the avke arakhľam e zor

andro Del te vakerel tumenge o evaňjelium le Devleskero bi e dar, choc but manuša džanas pre amende.

<sup>3</sup> Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca,

<sup>4</sup> ale vašoda, hoj amen o Del dikhľa sar hodnen, diňa amenge o evaňjelium a avke les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenge, ale le Devleske, savo probalinel (skušinel) amare jile.

<sup>5</sup> Se tumen džanen, hoj šoha (ňikda) tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos.

<sup>6</sup> Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ňikastar avrestar.

<sup>7</sup> Bo sar o apoštola le Kristoskere šaj tumendar užardamas, hoj pes pal amende te starinen. No amen avke na kerđam, ale samas ke tumende kamibnaskere sar e daj, savi pes starinel pal peskere čhave.

<sup>8</sup> Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the peskere džživipena, bo igen peske tumen zakamľam.

<sup>9</sup> Se leperen peske, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskero.

<sup>10</sup> Tumen the o Del san o švedki, sar pes likerahas sentne, čačipnaskere the žuže ke tumende, save pačan.

<sup>11</sup> Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel peskere čhaha:

<sup>12</sup> Zoraľarahas tumen a priphenahas a dovakerahas tumenge, hoj te dživen lačo džživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskero krališagos the slava.

<sup>13</sup> Vašoda na preačas te palikerel le Devleske, hoj na priľan sar o lav le manušeskero, oda lav, so šundän amendar, ale sar le Devleskero lav. Bo ajsa čačas hin oda lav, so kerel andre tumende, save pačan.

<sup>14</sup> Se tumen, phralale, ačhilan ajse sar le Devleskere zbori andro Ježiš Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, the tumen cerpinenas le manušendar tumare narodendar.

<sup>15</sup> Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš the peskere proroken a džanas the pre amende. On nane le Devleske pre dzeka a hine ňeprijaťela savore manušenge.

<sup>16</sup> Na domuken amenge te vakerel le Nažidenge, hoj te aven zachraňimen, a oleha mek furt buter dothoven ke peskere bini. Ale e cholĭ le Devleskeri imar avľa pre lende.

*Kamel te avel pale ke lende*

17 Phralale, choc amen gełam het tumendar pro sikra, na gełam het le jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas.

18 A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale o satan amenge na domukla.

19 Bo ko hin amaro užaripen (nadej), amaro radišagos, vaj amari baripnaskeri koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela?

20 Tumen san amari slava the radišagos!

**3**

1 Vašoda, hoj imar buter našti likerahas avri, phendám peske, hoj ačhaha andro Ateni korkore,

2 sar bičhadám le Timoteus, amare phrales the le Devleskere služobňnikos, savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskero, hoj tumen te zoralarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske,

3 hoj űiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen, hoj hin e voľa le Devleskeri prekal amende, hoj te cerpinas.

4 The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj cerpinaha. A džanen, hoj avke pes the ačhila.

5 Vašoda, sar me imar buter našti likerdom avri, bičhadom les, hoj man te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči palis na ulahas pre űisoste.

6 Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, anda amenge o lačo hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phenda amenge, hoj pre amende furt gondolinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel – avke sar the amen tumen.

7 Vašoda, phralale, radisalilam tumare pačabnaske, choc amen hin bare pharipena the cerpišagi.

8 Akana obdžidilam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.

9 Se soha šaj palikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del?

10 Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kempel tumare pačabnaske.

11 Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi lidžal amaro drom ke tumende.

12 A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben maškar tumende the ke savorende te el furt buter the barvaleder, sar the amaro kamiben ke tumende.

<sup>13</sup> Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sentna the bi o binos anglo Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskere sentnenca. Amen.

## 4

### *O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka*

<sup>1</sup> No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priilan. Bo amen tumen sikaďam, sar kempel te dživel a te el pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen.

<sup>2</sup> Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.

<sup>3</sup> Bo kada hin, so o Del kamel, hoj te dživen sentnes a te zľikeren tumen le lubipnastar.

<sup>4</sup> Dojekh tumendar mi džanel sar te dživel peskera romňaha andro sentňipen the andre pačiv

<sup>5</sup> a na andre džungali žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le Devles.

<sup>6</sup> Ňiko te na thovel avri peskere phraleha avke, hoj kerela vareso leskera romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha priphendam the dovakerďam.

<sup>7</sup> Bo na vičinda amen o Del pre oda, hoj te dživas andro nažužipen, ale andro sentňipen.

<sup>8</sup> Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar, savo tumen del peskere Sentne Duchos.

<sup>9</sup> Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kempel te pisinel, bo tumen san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen.

<sup>10</sup> Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre cali Macedonija. Ale mangas tumenge, hoj oda te keren mek buter.

<sup>11</sup> Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako mi starinel pes pal peskero a mi kerel peskere vastenca e buči, avke sar tumenge oda phendam.

<sup>12</sup> Bo oleha tumen ľikerena šukares anglal ola, save na pačan, a na avena ņikasko pre meň.

### *Sar o Raj avela tele*

<sup>13</sup> Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane užaripen (naďej).

<sup>14</sup> Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a ušřila andral o meriben, ta akor pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, save mule pačabnaha andre leste.

<sup>15</sup> Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskere: Amen, save mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, save imar mule.

<sup>16</sup> Bo sar šundola o zoralo rozkaxis, le archaňjeloskero hangos the le Devleskeri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ņebos a ola, save mule andro Kristus, uštena ešebne.

<sup>17</sup> A palis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdle upre jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt.

<sup>18</sup> Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

## 5

<sup>1</sup> Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kampil tumenge te pisinel,

<sup>2</sup> bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskero avela avke sar o živaňis prekal e rat.

<sup>3</sup> Bo sar vakerena: “Smirom hin a na mušinas pes te daral,” akor e bari bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvli – na denašena a ena zňičimen.

<sup>4</sup> Ale tumen, phralale, na san andro kalipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živaňis.

<sup>5</sup> Bo tumen savore san o čhave le svetloskere the o čhave le dživeseskere. Amen na sam o čhave le kalipnaskere the la račakere.

<sup>6</sup> Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižbe.

<sup>7</sup> Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate.

<sup>8</sup> Ale amen, save sam o čhave le dživeseskere, avas strižbe, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskero the le kamibnaskero a sar e prilba o užaripen (nađeň) pro spaseňje.

<sup>9</sup> Bo o Del peske amen na kidňa avri pre peskeri cholí, ale pre oda, hoj te dochudas e spaseňje prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

<sup>10</sup> savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide abo mule.

<sup>11</sup> Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

### *O pozdravi*

<sup>12</sup> Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te likerem olen, save maškar tumende keren e phari buči, save hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen.

<sup>13</sup> Le kamibnaha likerem len igen bares vaš lengeri buči. Mi el maškar tumende o smirom!

14 A mangas tumen, phralale: Dovakeren olenge, save na kamen te kerel buči, podhazden olen, save pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha likereren avri.

15 Dikhen, hoj ņiko varekaske te na visarel pale o nalačo vaš o nalačo, ale furt keren lačo jekh avreste the savorenge manušenje.

16 Furt radisaŀon!

17 Ma preačhen tumen te modľinen!

18 Andre savoreste palikeren, bo ada hin le Devleskeri voľa prekal tumende andro Ježiš Kristus.

19 Ma murdaren andre e jag le Sentne Duchoskeri a na zalikeren les.

20 Ma dikhen tele o prorocťva,

21 ale savoro probalinen (skušinen) a o lačo tumenge muķen.

22 Nič tumen te na chal le nalačhipnaha.

23 A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sentnen andre savoreste a mi likerel tumen – calo tumaro duchos, duša the felos – bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus.

24 Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

25 Phralale, modľinen tumen vaš amenge!

26 Pozdravinen šukares savore phralen jilestar.

27 Mangav tumen anglo Raj: Pregonen oda lil savore sentne phralenge.

28 O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumenca!

Amen.

## Le Pavloskero Dujto Lil Le TESALONIČANENGE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> O Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinen la khangerake andro foros Tesalonika, la khangerake andro Del amaro Dad the andre amaro Raj Ježiš Kristus:

<sup>2</sup> O lačhipen (milost') tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar, le Ježišostar Kristostar.

### *Pal o sudos*

<sup>3</sup> Phralale, amen mušinas vaš tumenge te palikerel furt le Devleske a hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste.

<sup>4</sup> Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khangera le Devleskere, bo tumen likerem avri a pačan andre savore tumare pharipena the sar o manuša pre tumende džan.

<sup>5</sup> Kada savoro sikavel pre le Devleskero čačipnaskero sudos, a vašoda avena hodne te džal andro krališagos le Devleskero, vaš savo the cerpinen.

<sup>6</sup> Bo o Del hino čačipnaskero: Dela pale o pharipen olenge, save tumenge keren o pharipen,

<sup>7</sup> ale tumenge, save san andro pharipen, dela smirom le pharipnastar avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ňebos sikavela o Raj o Ježiš peskere zorale aňjelenca.

<sup>8</sup> Akor marela andro jagale plameňa olen, save na prindžaren le Devles, the olen, save na šunen o evaňjelium amare Rajeskero le Ježišoskero.

<sup>9</sup> Lengero trestos hin, hoj ena zničimen pro furt dur le Rajeskere mujestar the leskera slavakera zoratar,

<sup>10</sup> andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te el e slava savore leskere sentne manušendar the e bari pačiv savorendar, save pačandile. Tumen avena maškar lende, bo pačandilan amare svedectvoske.

<sup>11</sup> Vašoda pes furt vaš tumenge modlinas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinda, a hoj peskera zoraha te dokere savoro lačno, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskeri buči.

<sup>12</sup> Modlinas oda, hoj te el barardo o nav amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero andre tumende a tumen andre leste prekal o lačhipen (milost'), so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.



## 2

*O znađeňja le Rajeskere Dživeseskere*

1 Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke peste, mangas tumen, phralale:

2 Ma den tumen te daravel avri ņisave duchoha, aňi laveha, aňi ľileha – so dičhol, hoj hin amendar – so phenen, hoj o Džives le Kristoskero imar avľa.

3 Ma den tumen ņisoha a ņikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskero na avela, medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a medik pes na sikavela o Manuš le Binoskero, oda, kas o Del zňičinela andro peklos.

4 Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes vičinel Del, abo pes lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskero a kerela pestar, hoj ov hin o Del.

5 Bisterďan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende?

6 A tumen džanen, so les akana zľikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste.

7 A e zor le nalačhipnaskeri imar kerel počoral, bo mek hino zľikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zľikerel.

8 A palis pes oda Manuš le Binoskero sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dichoha andral peskero muj a zňičinela peskera slavaha, sar avela.

9 Oda Manuš le Binoskero avela savora zoraha le satanos-tar a kerela falošna znađeňja the zazraki,

10 hoj te cirdel andro nalačhipen olen, save ena zňičimen, bo na priile a na kamle o čačipen, hoj te aven spasimen.

11 Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len anela andro načačipen avke, hoj te pačan le klamišagoske.

12 Avke ena odsudzimen savore, save na pačandile le čačipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

*Te ačhen zorales*

13 Ale amen mušinas furt te palikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, kas o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa ešebnovarestar (peršovarestar) pre oda, hoj te aven spasimen andro sentňipen le Duchoskero the le pačabnaha andro čačipen.

14 Akor, sar amendar šundán o evaňjelium, vičindđa tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskeri le Ježišoskeri Kristoskeri.

15 Vašoda, phralale, ačhen zorales a ľikeren oda, so sikľilán, či amare lavestar vaj amare ľilestar.

16 A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamľa a diňa amen peskere

lačhipnaha (milostaha) o večno radišagos the o lačo užaripen (nađej),

<sup>17</sup> mi zoraľarel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačo skutkos the lav.

### 3

#### *Mangipen pal o modlitbi*

<sup>1</sup> Dureder, phralale, modľinen tumen vaš amenge, hoj te rozľidžal o lav le Rajeskero a te el avrether barardo avke, sar the ke tumende.

<sup>2</sup> A modľinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo nane sakones pačaben.

<sup>3</sup> Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chraňinela le nalačestar.

<sup>4</sup> Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas.

<sup>5</sup> O Raj mi ľidžal tumare jile ko kamiben le Devleskero a hoj te ľikeren avri prekal e zor le Kristoskeri.

#### *Sako te kerel buči*

<sup>6</sup> Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero, hoj tumen te odcirden dojekh phralestar, savo dživel leňivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudľan.

<sup>7</sup> Tumen korkore džanen, hoj kampil te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leňivones:

<sup>8</sup> Na chahas o maro űikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas űikaske tumendar pro starišagos.

<sup>9</sup> Amen kerďam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen.

<sup>10</sup> A sar samas ke tumende, prikazinahas: “Ko na kamel te kerel buči, aňi te na chal!”

<sup>11</sup> Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes ľikeren – űič na keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kampil.

<sup>12</sup> Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te keren buči, a avke te chan peskero maro.

<sup>13</sup> Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen

<sup>14</sup> a te vareko na šunel amaro lav andre kada ľil, pre oda manuš tumenge den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal.

<sup>15</sup> Ma len les sar űeprijaťelis, ale dovakeren leske sar phraleske.

*O posledno lav*

<sup>16</sup> Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!

<sup>17</sup> Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o znakov\* andre savore mire ĺila.

<sup>18</sup> O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumenca savorenca!

Amen.

---

\* **3:17** Abo: O odpisos

## Le Pavloskero Ešebno Lil Le TIMOTEOSKE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Pisinav me, o Pavol o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero. Me som bičhado le Devlestar amare Spasiteľistar the le Ježišostar Kristostar, savo hin amaro užaripen (nađej).

<sup>2</sup> Pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben: Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, o smirom, o lačhipen (milost) the o lačhejileskeriben!

### *Pal o falošno sikaviben*

<sup>3</sup> Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno sikaviben.

<sup>4</sup> Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le igen bare rodokmeñenca, bo kajse lava na služinen le Devleskera bučake, savi pes kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekedišagi.

<sup>5</sup> O cielos ole prikaziskero hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačo svedomje the andral o čačo pačaben.

<sup>6</sup> Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena.

<sup>7</sup> On kamen te el o učiteľa le zakonoske, ale aňi na achalon, so vakeren, a aňi oda, pre soste avke ačhen.

<sup>8</sup> Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačo – te les vareko lel avke, sar kampil.

<sup>9</sup> A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskere, ale prekal ola, save na dolikeren o zakonos a save pes na podden – hino dino prekal o bijedevleskere the binošna, ola, ko hine nasentne the nažuže, the prekal o vrahi, ola, save murdaren le dajen the le daden.

<sup>10</sup> O zakonos hino the prekal o lubara, the o murša, save soven le muršenca, prekal ola, save cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the ola, save den lav klamišagoha – prekal savore, save na keren pal o sasto sikaviben.

<sup>11</sup> Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium, so mange diňa te vakerel o požehnano Del.

### *Palikerel le Devleske*

<sup>12</sup> Palikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diña zor, bo dikhla man sar lačhes a ačhađa man andre služba –

<sup>13</sup> man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a dukhavavas. Ale o Del sas ke mande lačhejileskero, bo mek na somas andro pačaben a na džanavas, so keravas.

<sup>14</sup> Ale o Raj čhorda avri peskero barvalo lačhipen (milost) pre ma a diña man o pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.

<sup>15</sup> Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal: O Ježiš Kristus avla pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekgoreder.

<sup>16</sup> Ale o Del sas ke mande lačhejileskero vašoda, hoj pre ma ešebno (peršo) o Ježiš Kristus sikada peskero baro avrilikeriben, sar priklados prekal ola, save pačana andre leste, a avke chudena o večno dživipen.

<sup>17</sup> Le večne Kraliske the jekhe Devleske, savo furt dživel a saves našti te dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

<sup>18</sup> Timoteus, čhavo miro, ada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocke lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares lenca o lačo mariben

<sup>19</sup> a likereres tuke o pačaben the o lačo svedomje! Varesave džene preačhile te šunel peskero svedomje, a vašoda lengero pačaben rozpela.

<sup>20</sup> Lendar hin o Hymeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsiklon pes te ruhinel.

## 2

### *Pal e modlitba*

<sup>1</sup> Mangav tut ešeb (peršo), hoj pes te keren o modlitbi, o mangipena the o modlitbi vaš avreng the o palikeribena vaš savore manuša.

<sup>2</sup> A modlinen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro smirom cicho dživipen andre savoro sentnipen the pačivaliben,

<sup>3</sup> bo kada hin lačo the šukar anglo Del amaro Spasitelis,

<sup>4</sup> savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen.

<sup>5</sup> Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh, savo ačhel maškar o Del the maškar o manuša, o manuš Ježiš Kristus,

<sup>6</sup> savo počinda peskere džživpnaha, hoj te cinel avri savoren, a o Del amenge ada sikada andro spravno časos.

<sup>7</sup> Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazatēlis, o učitelis le Nažidenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!

<sup>8</sup> Vašoda kamav, hoj pes o murša te modlīnen pre dojekh than a te hazden o sentna vasta bi e choļi the vesekeđišagos.

<sup>9</sup> Avke the o džuvļa pes mi uren šukares, avke sar kempel, žužipnaha the zlíkeribnaha, jednoduche uchañibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada,

<sup>10</sup> ale mi šukaľaren pes le lače skutkenca, avke sar oda kempel te kerel le džuvľenge, save phenen, hoj lašaren le Devles.

<sup>11</sup> E džuvľi cichones mi sikľol savora pokoraha.

<sup>12</sup> La džuvľake na domukav te sikavel, aņi te lidžal le muršes, ale mi avel čhit.

<sup>13</sup> Bo o Adam sas stvorimen ešebno a palis e Eva.

<sup>14</sup> Aņi o sap na klaminďa le Adam, ale la džuvļa; oj kerďa o binos.

<sup>15</sup> Ale e džuvľi ela zachrañimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sentñipen the zlíkeriben.

### 3

#### *Pal ola, save lidžan e khangeri*

<sup>1</sup> Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te lidžal o zboros, mangel peske lači buči.

<sup>2</sup> Oda, ko lidžal o zboros, mušinel te dživel avke, hoj te na el pre leste so te phenel, murš jekha džuvľakero, strižbo, gođaver the rajikano, savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren.

<sup>3</sup> Ajso manuš nane pijakos, aņi maribnaskero, ale kovlo, a nane ajso, savo pes na choľarel sig aņi na izdral pal o love.

<sup>4</sup> Ov hin ajso, savo mištes lidžal peskero kher a sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv.

<sup>5</sup> Ale te vareko na džanel te lidžal peskero kher, sar pes palis starinela pal e khangeri le Devleskeri?

<sup>6</sup> Oda, ko lidžal e khangeri, našti avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te el odsudzimen avke sar o beng.

<sup>7</sup> Ale musaj pal leste te džal o lačo hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž a pelahas le bengeske andre pasca.

#### *Pal o dijakona*

<sup>8</sup> Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivales a mušinen te dolikerel peskero lav. Našti aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love,

<sup>9</sup> ale ajse, save o čačipen le pačabnaskero likerem andro žužo svedomje.

<sup>10</sup> No the on mi aven ešeb (peršo) probalimen avri (skušimen avri) a palis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskeri buči.

<sup>11</sup> Avke the lengere romñija te aven lače, na pletkarki, ale strižbe the pačivale andre savoreste.

<sup>12</sup> Le dijakonen mi el ča jekh romñi a mi džanen mištes te lidžal peskere čhaven the peskere khera.

<sup>13</sup> Bo pal ola, save mištes keren e dijakonoskeri buči, džal o lačo hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

### *O baro garuđipen*

<sup>14</sup> Pisinav tuke kada lil, ale pačav, hoj sig ke tu avava.

<sup>15</sup> No, te avlomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kempel te likerel andre le Devleskero kher, so hin e khangeri le džide Devleskeri, o slupos the o zoralo zaklados le čačipnaskero.

<sup>16</sup> Savore viznavinen, hoj baro garuđipen hin andre oda, so pačas:

O Kristus avla andro telos,  
o Duchos sikada pre leste, hoj hino le Devleske pre dzeka,

o anjela les dikhle,  
sas vakerdo pal leste maškar o narodi,  
andro svetos andre leste pačandile  
a sas ilo upre andre slava.

## 4

### *Pal o falošna učitelja*

<sup>1</sup> O Duchos phenel igen žužes, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene le pačabnastar a likerena pes le klamišagoskere duchendar the le demonengere sikavibenendar.

<sup>2</sup> Kada sikaviben avel le dujemujengere manušendar, save klaminen a na šunen imar peskero svedomje, sar te ulahas avrilabardo.

<sup>3</sup> Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerđa, hoj len palikeribnaha te chan ola, save pačan a prindžaren o čačipen.

<sup>4</sup> Ale savoro, so o Del kerđa, hin lačo a nič na kempel te odčhivel het, te pes prilel palikeribnaha.

<sup>5</sup> Bo o chaben pes sentñarel le Devleskere laveha the la modlitbaha.

<sup>6</sup> Te kada sikaveha le phralen, aveha lačo služobňikos le Ježišoske Kristoske, avribarardo le pačabnaskere lavenca the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana likerehas.

*O lačo služobňikos le Ježišoskero*

<sup>7</sup> Ale ola bijedevleskere paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro sentno dživipen anglo Del.

<sup>8</sup> Bo te zoraľares tiro telos, oda anel ča frima chasna, ale o sentno dživipen anel chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela.

<sup>9</sup> Kala lava hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal.

<sup>10</sup> Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes pro džido Del, savo hino Spasiteľis savore manušenge, no mek buter olenge, save pačan.

<sup>11</sup> Kada prikazin a sikav.

<sup>12</sup> Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale av priklados, so mištes sikavel avrenge, sar pes kempel te likerel andro lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen.

<sup>13</sup> Medik me avava, gen o Lav, zoraľar a sikav avren.

<sup>14</sup> Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a sas tuke dino le prorocke laveha, sar o starši pre tu thode peskere vasta.

<sup>15</sup> Kala veci ker a muk tut andre oda, hoj savore manuša te dikhen, sar džas dureder andro pačaben.

<sup>16</sup> Merkin pre tu the pre tiro sikaviben; ačh andre oda! Bo te kada kereha, zachraňineha tut a the olen, save tut šunen.

## 5

*O vdovi, phuredere the otroki*

<sup>1</sup> Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le ternederenge sar phralenge,

<sup>2</sup> le phuredere džuvlengje sar dajenge a le ternedere džuvlengje sar pheňenge, andre savoro žužipen.

<sup>3</sup> De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi.

<sup>4</sup> Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb (peršo) mi sikaven te avel pobožna andre peskero kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del.

<sup>5</sup> E čači vdova, savi hiňi korkori a nane la ňiko, pes zmukel pro Del a rat-džives hiňi andro modlitbi the mangipena.

<sup>6</sup> Ale ajsi vdova, savi dživel rozmkles, hiňi muľi, choc dživel.

<sup>7</sup> Prikazin lenge kada, hoj ňikas pre lende te na el so te phenel,



<sup>8</sup> bo te pes vareko na starinel pal peskere pašutne a na mek pal peskeri famelija andral peskero kher, akor zaprinda o pačaben a hino goreder sar o napačabnaskere.

<sup>9</sup> Rachel pes vdovake odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar veraduňi

<sup>10</sup> a džal pal late o lačo hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararda avri le čhaven, prilelas le hoscen, thovelas (omorelas) o pindre le sentnenge, pomožinelas olenge, save hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.

<sup>11</sup> Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes visaren le Kristostar

<sup>12</sup> a anen pre peste o sudos, bo na dolikerde oda ešebno lav, so les dine.

<sup>13</sup> A mek ke oda ča siklon nič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj na keren nič, ale paš oda vakeren pal oda, so lenge na kempel, keren o pletki a thoven pes andre savoreste.

<sup>14</sup> Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te el len čhave a te starinen pes pal peskere khera, bo oleha na domukena olenge, save pre amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes.

<sup>15</sup> Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.

<sup>16</sup> Te varesava pačabnaskera džuvla hin vdova andre lakeri famelija, mi starinel pes pal late, hoj te na el pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal ola, save hine čačes vdovi.

<sup>17</sup> Le staršen, save mištes lidžan e khangeri, kempel te del duvar ajci pačiv; no mek buter olen, save služinen andro lav a sikaven.

<sup>18</sup> Bo hin pisimen:

*“Na phandeha o piskos la gurunňake, savi kerel buči, hoj te na chal”; a: “Oda, ko kerel buči, zasogalinel (zaslužinel) peske o počňiben.”*

<sup>19</sup> Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko lidžal o zboros, ma prile oda, te nane duj abo trin švedki.

<sup>20</sup> Olen, save keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran the okla džene.

<sup>21</sup> Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela, hoj tut te likeris pal kada a te aves čačipnaskero ko dojekh a te na kides tuke avri ñikaskeri sera.

<sup>22</sup> Ma thov pre ñikaste sig o vasta a te na chal tut nič avrengere binenca. Liker tut, hoj te aves žužo.

<sup>23</sup> Ma pi imar ča paňi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt sal nasvalo.

<sup>24</sup> Varesave dženengere bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver dženengere bini pes sikavela, sar ela o sudos.

<sup>25</sup> Avke the o lače skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, naši ačhena garude.

## 6

<sup>1</sup> Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskere rajenge savori pačiv, hoj ňiko te na dikhel tele o lav le Devleskero the amaro sikaviben.

<sup>2</sup> Ola manuša, kas hin pačabnaskere raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine pačabnaskere a on len kamen. Kada sikav a prikazin.

### *O falošno sikaviben the čačo barvalipen*

<sup>3</sup> Te vareko sikavel avres a na likerel pes le saste lavendar, so phenda amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskero dživipen,

<sup>4</sup> ajsa manuš peske pal peste but gondolinel a na džanel nič – furt pes kamel te vesekedinel a kerel pes pro lava. Olestar avel e zavist, o vesekedišagi, o džungale vakeribena the o nalačo gondolišagos pal aver

<sup>5</sup> a furt pes vesekedinen o manuša, save namištes gondolinen a savenge chibalinel o čačipen, a save peske gondolinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko love.

<sup>6</sup> He, hin le manušes but barvalipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino spokojno oleha, so les hin.

<sup>7</sup> Bo nič peha pro svetos na andam a nič peha pal o svetos aňi naši las,

<sup>8</sup> ale te amen hin o chaben the o uraviben, oleha avas spokojne.

<sup>9</sup> Ola, save kamen te barvalol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but nagodaver the nalače žadosci, so doanen le manušen andro meriben a zničinen len.

<sup>10</sup> Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačipnaske. Varesave džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

### *Te marel pes o lačo mariben*

<sup>11</sup> Ale tu, manušeja le Devleskero, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin čačipnaskero, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, kamiben the avrilikeriben a hoj te el kovlo ke aver džene.

<sup>12</sup> Mar tut o lačo pačabnaskero mariben a chude mištes o večno dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phenda o lačo viznaňje anglo but švedki.

<sup>13</sup> Prikaznav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus, savo phenda avri o lačo viznaŋje anglo Pontsko Pilat:

<sup>14</sup> Doliker oda, so tuke phendom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus.

<sup>15</sup> Ov pes sikavela andro časos, so diña o Del, savo hino korkoro požehñimen Raj, o Kralis le kralengero the o Raj le rajengero.

<sup>16</sup> Jekh ov, o Del, šoha (ñikda) na merel a bešel andro svetlos, kaj ñiko našti džal; ñisavo manuš les šoha na dikhla a aňi les našti dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno zor! Amen.

<sup>17</sup> Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na lidžan upre a te na pes muken pro barvalipen, so nane isto, ale hoj len te el o užaripen (nađej) pro džido Del, savo amen del barvales sa, so amenge kampel pro bachtalo dživipen.

<sup>18</sup> Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvalon andro lače skutki, te aven šcire a te džanen pes te rozulavel avrenca.

<sup>19</sup> Kavke peske skidena o barvalipen, so hin o lačo zaklados andre oda časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.

<sup>20</sup> Timoteus, doliker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, save vakeren o bijedevleskere diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen.

<sup>21</sup> Oda nalačo šikaviben zachudla varesave dženen a našade peskero pačaben.

O lačhipen (milost) tumenca!  
Amen.

## Le Pavloskero Dujto Lil Le TIMOTEOSKE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Le Pavlostar, savo hin o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero le Devleskera voĵatar, savo hin biĉhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo angloda diña lav,

<sup>2</sup> le Timoteoske, mire ĉhaske, saves kamav: Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, o laĉhipen (milost'), o smirom the o laĉhejileskeriben.

### *O paĉivalĭben andro evaņĵelium*

<sup>3</sup> Paĵikerav le Devleske, saveske sluĵinav andral o ŷuĵo jilo avke sar the mire dada, sar rat-dĵives andre mire mangipena na preaĉhav te gondolĭnel pre tu.

<sup>4</sup> Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav pherardo le radiŷagoha.

<sup>5</sup> Leperav mange pre tiro ŷuĵo paĉaben, so sas eŷeb (perŷo) andre tiri baba Loida the andre tiri daj Eunika, no paĉav oleske, hoj the andre tu.

<sup>6</sup> Vaŷoda tuke leperav: Rozbarar le Devleskero daros, so hin andre tu akorestar, sar pre tu thodom mire vasta.

<sup>7</sup> Bo o Del amen na diña darandutno duchos, ale Duchos, savo amen zoraĵarel a del kamiben the godaveripen.

<sup>8</sup> Vaŷoda tut ma ladĵa vaŷ o svedectvo le Rajeskero, aņi vaŷ ma, hoj beŷav vaŷ leske andre bertena, ale jekhetane manca zĵidĵa o cerpiŷagos vaŷ o evaņĵelium andre zor le Devleskeri.

<sup>9</sup> O Del amen zachraņinda a viĉinda, hoj te avas leskere sentna manuŷa, na vaŷ amare skutki, ale pal leskero planos the laĉhipen (milost'), so amenge diña andro Ježiš Kristus, kanastar hino ĉasos,

<sup>10</sup> so pes sikaĉa akana, sar pes sikaĉa amaro Spasitelis, o Ježiš Kristus. Ov zņiĉinda o meriben a prekal o evaņĵelium anda pro svetlos o veĉno dživipen.

<sup>11</sup> Me somas aĉhado prekal kada evaņĵelium sar o apoštolos, kazatelis the uĉitelis.

<sup>12</sup> Vaŷoda the cerpinav, ale na ladĵav man, bo dĵanav, kaske paĉandĭlom; a paĉav, hoj les hin zor dĵi andre oda Dĵives te dolĭkerel oda, so mange sas dino.

<sup>13</sup> Liker tut miŷtes ole saste lavendar, so mandar ŷundal, a mi el tuke sar o priklados andro paĉaben the kamiben andro Ježiš Kristus.

<sup>14</sup> Oda lačhipen, so amenge sas dino, doliker le Sentne Duchoskera zoraha, savo dživel andre amende.

<sup>15</sup> Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin the o Fygelos the o Hermogenes.

<sup>16</sup> Mi el o Raj lačhejileskero ke Oneziforoskero kher, bo buterval man zoraľarďa a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena.

<sup>17</sup> Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodela a arakhľa man.

<sup>18</sup> Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives. Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

## 2

### *O lačho slugadīs le Ježišoskero*

<sup>1</sup> Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre oda lačhipen (milost), so amen hin andro Ježiš Kristus.

<sup>2</sup> Oda, so šundal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenge, save džanena te sikavel the avren.

<sup>3</sup> Zľidža manca o pharipen sar lačho slugadīs le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>4</sup> Ňisavo slugadīs, savo džal andro mariben a kamel te el pre dzeka peskere veliteliske, pes na mišinel andre aver buča.

<sup>5</sup> Oda, ko denašel, našti ņerinel (zviťazinel) e cena, te na dolikerela o pravidla.

<sup>6</sup> O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, šaj ešebno (peršo) lel andral o ulipen (e žatva).

<sup>7</sup> Gondolīn pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achalol.

<sup>8</sup> Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskero čhavo, savo uštīla andral o meriben, avke sar me vakerav andre miro evaŋjelium.

<sup>9</sup> Vaš oda evaŋjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaŋis, ale o Lav le Devleskero nane zaphandlo.

<sup>10</sup> Vašoda zľidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden o spaseŋje andro Ježiš Kristus the e večno slava.

<sup>11</sup> Čačipnaskere hin kala lava:

“Te leha jekhetane muľam,  
jekhetane leha the dživaha;

<sup>12</sup> te ľikeraha avri,  
jekhetane leha the kralīnaha;

te les amen zaprinaha,  
the ov amen zaprinela;

13 te amen na sam verna,  
ov ačhel verno furt, bo našti pes korkoro zaprinel.”

*O lačo robotňikos*

14 Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro lava, se oda nane pre űisoste lačo a musarel olen, save oda űunen.

15 Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuű, savo pes na muűinel te ladűal vaű peskeri buči a savo miűtes vakeral o čačipnaskero lav avke, sar kempel.

16 Liker tut dur le bijedevleskere the diline lavendar, bo kajse lava lidűan le manuűen dur le Devlestar

17 a lengere lava rozdűana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Hymeneos the o Filetos.

18 Kala dűene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar uűtile andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben.

19 Ale o zoralo zaklados le Devleskero ačhel a hino zapečaťimen kale lavenca: “*O Raj dűanel olen, save hine leskere*”; a: “*Mi oddűal le nalačipnastar sako, ko lel o nav le Rajeskero!*”

20 Andro baro kher nane ča somnakune the rupune čare, ale the kaűtune the čikakere; oda jekh pre pačiv, ale dujte nane pre pačiv.

21 Te pes vareko obűuűarela ole vecendar, ela sar o čaro pre pačiv, sentno, so anel e chasna le Rajeske a hino pririchtimen ke dojekh lači buči.

22 Ale le terňikane űadoscendar denaű het a dűa pal oda, so hin čačipnaskero, pal o pačaben, kamiben the smirom jekhetane olenca, save andral o űuűo jilo vičinen pro Raj.

23 Ale o diline the nagođaver phučibena odmar, se dűanes, hoj ole lavendar aven ča o vesekediűagi.

24 Le Rajeskere sluhaskes pes na kempel te vesekedinel, ale kempel leske te el lačo ke sakoneste. Muűinel te dűanel te sikavel a te zlidűal the o nalačo.

25 Muűinel te dűanel űukares the polokes te dovakerel olenge, save pre leste odvakeren, bo talam lenge o Del űaj del, hoj pes te visaren a te prindűaren o čačipen.

26 Avke avena ke godi a denaűena andral e bengeskeri pasca, andre savi sas zachudle, hoj te keren leskeri voľa.

### 3

*Pal o manuűa andro posledna dűivesa*

1 Ale kada te dűanes, hoj andro posledna dűivesa avena phare časi.

<sup>2</sup> Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kama o love a ena lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen le daden, na palikerna a ena bijedevleskere,

<sup>3</sup> ena bi o kamiben a sar bi o jilo, ena pletkošne a na džanena pes te zlíkerel, no ena igen dzive a narado dikhena o lačhipen,

<sup>4</sup> ena zradci, ena splašimen a igen pes lidžana upre. Radeder dikhena o mulatošno dživipen sar le Devles.

<sup>5</sup> Kerena pestar, hoj hine pačabnaskere, ale e zor le pačabnaskeri na prindžaren. Chrañin tut kajse manušendar.

<sup>6</sup> Bo varesave lendar džan andro khera a diliñaren andre le slabe džuvlen, saven hin but bini a hine ligende všelijake žadoscenca;

<sup>7</sup> džuvla, save furt siklon, ale šoha (ñikda) naši prindžaren o čačipen.

<sup>8</sup> Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro čačipen, bo hin lenge o gondolišagos musardo a nane presikade andro pačaben.

<sup>9</sup> Ale imar na džana dureder anglal, bo lengero diliñipen dikhena savore, avke sar pes sikada o diliñipen ole manušengero.

### *O posledna prikazañja le Timoteoske*

<sup>10</sup> Ale tu pes mištes likerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, zlíkeriben, kamiben the avrilikeriben,

<sup>11</sup> the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu the džanes, sar igen pre mande o manuša džanas a soha pregelom. No andral savoreste man o Del iľa avri.

<sup>12</sup> A o manuša džana the pre savorende, save kamen te dživel o sentno dživipen le Ježišoha Kristoha.

<sup>13</sup> Ale o nalače manuša the o podvodnika džana furt dureder andro nalačhipen. Diliñarena andre le manušen a the korkore eña andre diliñarde.

<sup>14</sup> Ale tu ačh andre oda, so siklilal, the andre oda, so pačandilal, se džanes, kastar oda siklilal.

<sup>15</sup> Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskere lava, so tut den godi pre oda, hoj te aves zachrañimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus.

<sup>16</sup> Sa, so hin pisimen andre le Devleskero lav, avel andral le Devleskero muj a hino lačo pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel andro dživipen, te karhinel a te bararel avri, hoj te prindžarel o čačipen,

17 hoj o manuš le Devleskero te el pririchtimen the vizbrojimen pre dojekh lači buči.

## 4

1 Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le mulen, sar avela leskero krališagos:

2 Av pririchtimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačo the andro nalačo časos, dovaker lenge, karhin, podhazde, sikav savore avrilikeribnaha.

3 Bo avela ajso časos, hoj o manuša na zlidžana o čačo sikaviben, ale rodena peske le učitelēn, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.

4 A visarena peskere kana le čačipnastar ko paramisa,

5 ale tu av strižbo andre savoreste, zliker savoro pharipen, ker e buči sar o evaņjelistas a doker mištes tiri buči.

6 Bo me som imar obetimen a imar avla miro časos, hoj te džav pal kada svetos.

7 Maravas man mištes vaš o čačipen, o denašiben dodenašlom, o pačaben dolikerdom.

8 Imar mange hin pririchtimen o čačipnaskero počiniben, e koruna, so man dela andre oda Džives o Raj, o čačipnaskero Sudcas – no, na ča man, ale the savoren, save užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

### *O lava le Timoteoske*

9 Ker sa prekal oda, hoj te aves sig pal ma.

10 O Demas man omukla, bo zakamla pes andre kada svetos a geła andre Tesalonika. O Krescens geła andre Galacija a o Titus andre Dalmacija.

11 Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre buči.

12 Le Tichikus bičhadom andro Efezus.

13 Sar aveha, an tuha o plaštos, so muklom andre Troada ko Karpos. An tuha the o lila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.

14 O kovačis Alexander mange kerđa but nalačo. O Del leske dela pale vaš oda, so kerđa.

15 The tu chrašin tut lestar, bo igen džalas pre amare lava.

16 Sar ešebnovar (peršovar) ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ņiko manca, ale savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel.

17 Ale o Raj ačhelas paš ma a zoralarda man, hoj te el prekal mande vakerdo o evaņjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le levoske.



<sup>18</sup> O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachrañinela man a lela andre peskero ñeboskero krališagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

<sup>19</sup> Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskero kher.

<sup>20</sup> O Erastos ačhila andro Korint. Le Trofimus muklom nasvales andro foros Miletus.

<sup>21</sup> Ker sa, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.

<sup>22</sup> O Raj mi el tire duchoha. Le Devleskero lačhipen (milost) mi el tumenca!

Amen.

## Le Pavloskero Lil Le TITOSKE

### *O pozdravi*

<sup>1</sup> Pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskero the o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben olenge, kas o Del avri kidla, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len lidžal andro pobožno dživipen

<sup>2</sup> the užaripen (nađej) pro večno dživipen, pal savo o čačipnaskero Del amen diňa lav mek sigeder, sar sas stvorimen o svetos.

<sup>3</sup> Andre peskero časos o Del amaro Spasiťelis oda lav sikađa prekal oda, hoj mange les diňa te kazinel.

<sup>4</sup> Pisinav le Titoske, mire čače časke, andre amaro jekhetano pačaben: Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasiťelis, o smirom the o lačhipen (milost').

### *Le Titoskeri buči pre Kreta*

<sup>5</sup> Vašoda tut muklom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kempel, a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phendom.

<sup>6</sup> O manuš šaj el o starši, te nane pre leste nič nalačo te phenel a hin les jekh romňi a leskere čhave pačan, ale nane ajse, pal save vakeren, hoj hine rozmukle a na šunen.

<sup>7</sup> Bo oda, ko lidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskero a mušinel te dživel avke, hoj pre leste nane so te phenel. Našti el ajso, savo pes lidžal upre, aňi sig cholisaľol, aňi pijakos, aňi oda, ko kerel ča furt pal peskero, abo ko izdral pal o love.

<sup>8</sup> Ale mi el ajso, savo prilal le hoscen, kamel o lačhipen, džanel pes te zlikerel a hino godaver, čačipnaskero a sentno.

<sup>9</sup> Mušinel pes te likerel le čačipnaskere lavestar amare sikavibnastar, a te džanel te zoraľarel le manušen andro lačo sikaviben a te prikerel olen, save odvakeren pre oda sikaviben.

<sup>10</sup> Bo hin but ajse, save pes na podden: But vakeren a diliňaren andre o goda, a oda keren nekbuter ola le Židendar.

<sup>11</sup> Lenge kempel te phandel o muja, bo cale fameliji maren tele pal o čačo drom, bo sikaven oda, so na kempel, a keren oda bi e ladž vaš o love.

<sup>12</sup> Jekh lengero prorokos lendar phenda:

“O Krešana hine furt klamara, o džungale džviri a starinen pes ča pal peskere džombra.”

<sup>13</sup> Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zoraha dovaker, hoj te saston avri andro pačaben,

<sup>14</sup> te na pes likerem le Židovike paramisendar the le prikazañendar, so vakeren o manuša, save pes odvisarde le čačipnastar.

<sup>15</sup> Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, save na pačan, nane nič žužo a melarđi hin the lengeri godi the lengero svedomje.

<sup>16</sup> On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na prindžaren. Hine džungale, na šunen a andre nisavo lačhipen nane presikade.

## 2

### *O sasto sikaviben*

<sup>1</sup> Ale tu, Titus, vaker oda, so kempel andro sasto sikaviben.

<sup>2</sup> O phureder murša mi en strižbe, pačivalo, godaver, saste andro pačaben, kamiben the avrilikeriben.

<sup>3</sup> A the o phureder džuvla pes mi likerem avke, sar kempel le pobožne manušenge te dživel, te na vakeren o pletki, te na aven otrokiñi la molake. Mi sikaven oda, so hin lačo,

<sup>4</sup> a mi den le ternedere džuvlen godi, hoj te kamen peskere romen the peskere čaven.

<sup>5</sup> O terneder džuvla mi en godaver the pačivale, mi starinen pes pal peskere khera, mi en lače a mi podden pes peskere romenge, hoj ñikas te na el so te phenel pro Lav le Devleskero.

<sup>6</sup> A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven godaver andre savoreste.

<sup>7</sup> Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kempel te kerel o lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačo.

<sup>8</sup> Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ñiko naši nič phenela, hoj pes te ladžan ola, save pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.

<sup>9</sup> O sluhi pes andre savoreste mi podden peskere rajenge, hoj lenge te en pre dzeka. Te na odphenen lenge

<sup>10</sup> a te na čoren lendar, ale mi presikaven lenge andre savoreste o pačivaliben, hoj savoreha te šukałaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasitelis.

<sup>11</sup> Bo o Del sikađa savore manušenge peskero lačhipen (milost), so len šaj spasinel.

<sup>12</sup> Oda lačhipen le Devleskero amen sikavel, hoj te das o bijedevleskeriben the le svetoskere žadosci pestar het a

pre kada svetos te dživas andro godaveripen, čaćipen the sentñi dar anglo Del,

<sup>13</sup> medik užaras pre oda bachtalo Džives – amaro užaripen (nadej) – sar pes sikavela e slava amare bare Devleskeri the le Spasiťeliskeri, le Ježišoskeri Kristoskeri.

<sup>14</sup> Ov diña korkoro pes vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro nalačhipen, a žužarda peske amen, hoj te avas leskere manuša, save igen kamen te kerel o lačhipen.

<sup>15</sup> Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre godi savora autoritaha. Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

### 3

#### *Te šunel le autoriten*

<sup>1</sup> Leper le manušenge, hoj pes te podden le vladareng the autoritenge a te šunen len a mi en pririchtimen te kerel savore lačhe veci.

<sup>2</sup> Phen lenge, hoj pre ñikaste te na vakeren pletki a te na pes vesekeďinen, ale mi aven kovlejleskere a mi presikaven o lačhipen savore manušenge.

<sup>3</sup> Bo the amen samas varekana nagodaver a na šunahas le Devles. Bludzinahas a samas otroka le chocsave žadoscenge the rozkošenge; dživahas andre choľi a zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas a the amen len.

<sup>4</sup> Ale sar pes sikada o lačhipen le Devleskero, amare Spasiťeliskero, the leskero kamiben ko manuša,

<sup>5</sup> ov amen zachraňinda. Oda na sas vaš ñisave lačhe skutki, so amen kerďam, ale vašoda, bo ov hino lačhejleskero, a prekal o Sentno Duchos amen žužarda a kerďa, hoj pale te uluvas (narodzinas pes) andro nevo dživipen.

<sup>6</sup> Les o Del pre amende čhorda avri barvales prekal o Ježiš Kristus, amaro Spasiťelis,

<sup>7</sup> hoj te avas čaćipnaskere prekal leskero lačhipen (milost) a te chudas sar dďediča o večno dživipen, pre savo pes zmukas the užaras.

<sup>8</sup> Kada lav hin čaćipen. A kamav, hoj te keres sa pre oda, hoj ola, save pačandile andro Del, te avas oddine te kerel o lačhe skutki. Oda hin pro lačho the pre chasna le manušenge.

<sup>9</sup> Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o vesekeďišagi the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre ñisoste a na anen ñisavi chasna.

<sup>10</sup> Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre godi jekhvar the duvar. Palis tut leha te na chal buter ñič.

<sup>11</sup> Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes odsudzinel.

*O prikazaŋja le Titoske*

<sup>12</sup> Sar ke tu bičhavava le Artemas vaj le Tichikus, ker sa pre oda, hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend.

<sup>13</sup> Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravňikoske le Zenaske the le Apolloske, hoj len te el sa, so lenge kempel pro drom.

<sup>14</sup> The amare manuša mi siklon te kerel o lače skutki ode, kaj kempel, hoj the on te anen chasna.

<sup>15</sup> Pozdravinen tut savore, save hine manca. Pozdravin amare phralen andro pačaben, save amen kamen. Le Devleskero lačhipen (milost) mi el tumenca savorenca.

## Le Pavloskero Lil Le FILEMONOSKE

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> O Pavol, o bertenošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinās le Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči.

<sup>2</sup> Pisinās the la pheňake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca kerel jekhetane e buči, a the le zboroske, so pes zdžal andre tiro kher.

<sup>3</sup> Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus o lačhipen (milost') the o smirom!

### *Le Filemonoskero kamiben the pačaben*

<sup>4</sup> Me palikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modlitbi,

<sup>5</sup> bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš amaro Raj the pal tiro kamiben ke savore pačabnaskere.

<sup>6</sup> Modlinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoraľol andre tu a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus.

<sup>7</sup> Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskere manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

### *Mangel vaš o Onezimus*

<sup>8</sup> Me tuke andro Kristus šmelones šaj rozkazindomas, hoj te kerel, so kampil,

<sup>9</sup> ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke. Me, o Pavol, phureder manuš a akana the bertenošis vaš o Ježiš Kristus,

<sup>10</sup> mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhiľa miro duchovno čhavo andre bertena.

<sup>11</sup> Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino the tuke the mange pre chasna.

<sup>12</sup> Bičhadom les pale ke tute a leha džal the miro jilo.

<sup>13</sup> Kamľom mange les te mukel paš mande, hoj ov vaš tuke te kerel pašal mande, medik som andro lanci vaš o evaňjelium.

<sup>14</sup> Ale na kamľom te kerel nič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar.

<sup>15</sup> Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj palis tuha te avel pro furt,

<sup>16</sup> na sar otrokos, ale imar hino buter sar otrokos: sar lačo phral. Hino igen lačo mange, no mek buter tuke – the sar manuš, the sar phral andro Raj.

<sup>17</sup> Te man likereres sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man.

<sup>18</sup> Te tuke kerda vareso nalačo, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange.

<sup>19</sup> Me, o Pavol, oda pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te phenel, hoj mange kames mek the tut korkores.

<sup>20</sup> He, phrala, mi el man tutar chasna andro Raj. Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus!

<sup>21</sup> Pisindom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha mek buter, sar tuke phendom.

<sup>22</sup> A mek: Pririchtin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj prekal tumare modlitbi o Del man dela tumenge pale.

### *O posledna lava*

<sup>23</sup> Pozdravinel tut o Epafra, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš Kristus.

<sup>24</sup> Pozdravinen the ola, save jekhetane manca keren e buči – o Marek, o Aristarchos, o Demas the o Lukaš.

<sup>25</sup> O lačhipen (milost) amare Rajeskero le Ježišoskero Kristoskero mi el tumare duchoha!

## O Lil Le ŽIDENGE

*O Del prevakerđa prekal peskero Čhavo*

<sup>1</sup> Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka,

<sup>2</sup> ale akana andre kala posledna dživesa prevakerđa prekal peskero Čhavo, saveha stvorinda sa, so hin pro ňebos the pre phuv, a ačhađa les sar dēdičos savoreske.

<sup>3</sup> Le Devleskeri slava avel avri le Čhastar a hino ipen ajso sar o Del. Ov savoro likerel peskere zorale laveha. Sar dokerđa oda, hoj obžuzarđa le manušen le binendar, bešla peske andro ňebos pal e čači (pravo) sera le Nekzoraledere Devleske.

*O Čhavo hino bareder sar o aňjela*

<sup>4</sup> Ov ačhiľa bareder sar o aňjela, avke sar o nav, so les o Dad diňa, hin bareder sar lengero.

<sup>5</sup> Se o Del šoha (ňikda) na phenda ňisave peskere aňjeloske:

*“Tu sal miro Čhavo, adadžives ačhilom tiro Dad.”*

A na phenda lenge:

*“Me avava leskero Dad a ov ela miro Čhavo.”*

<sup>6</sup> A sar o Del bičhađa andro svetos peskere jekhore Čhas, phenda:

*“Savore aňjela mušinen anglal leste te bandol.”*

<sup>7</sup> Pal o aňjela o Del phenel:

*“Ov kerel peskere aňjelendar balvaja a peskere služobňikendar jagale jaga.”*

<sup>8</sup> Ale pal o Čhavo phenda:

*“Tiro tronos, ó, Devla, hino furt pro furt a kralineha čačipnaskere žezloha!*

*<sup>9</sup> Zakamlal tut andro čačipen a našti avri ačhes o nalačhipen, vašoda tut o Del, tiro Del, pomakhľa le olejoha pro radišagos buter sar olen, ko hine tuha.”*

<sup>10</sup> Ov the phenda:

*“Tu, Rajeja, anglal savoreste kerđal e phuv a tire vastenca kerđal o ňebos.*

*<sup>11</sup> On našlona a sa phurona sar o uraviben, ale tu aveha furt.*

*<sup>12</sup> Tu len zapačareha sar o plaštós a čerinena pes sar o gada, ale tu sal furt jekh a tire berša šoha na preačhena.”*

<sup>13</sup> Se o Del na phenda ňisave aňjeloske:



*“Beš tuke pal miri čači (pravo) sera, medik tuke na thovava tire neprijateljén tel o pindre.”*

<sup>14</sup> Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine bičhade le Devlestar te služinel le manuŝenge, save prilena o spaseňje.

## 2

### *O baro spaseňje*

<sup>1</sup> Vašoda muŝinas mek zoraleder te likerel oda, so ŝundam, hoj te na oddžas varekaj avrether.

<sup>2</sup> Se o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes imar sikađa sar čačipen a sako, ko les na dolikerelas abo na ŝunelas, chudelas oda, so peske zasogalinelas (zaslužinelas).

<sup>3</sup> Akor, sar amen denaŝaha, te odčivaha kajso baro spaseňje? O Raj chudľa eŝebno (perŝo) te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, save les ŝunde, amenge svedčinenas, hoj oda hin čačipen.

<sup>4</sup> The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas vŝelijake zorale zazraki the znameňja a delas peskere Duchos avke, sar ov kamelas.

### *O Ježiŝ amen anel ko spaseňje*

<sup>5</sup> Bo o Del na diňa tel e zor le aňjelenge oda svetos, so avela a pal savo amen vakeras.

<sup>6</sup> Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:

*“So hino o manuŝ, hoj les leperes, abo o čhavo le manuŝeskero, hoj tut pal leste starines?”*

<sup>7</sup> *Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela, diňal les e slava the e pačiv sar koruna*

*<sup>8</sup> a savoro thoďal tel leskere pindre.”*

Savoro leske diňal a na mukľal nič, so leske na ulahas poddino. Ale akana mek na dikhas, hoj leske hin savoro poddino.

<sup>9</sup> Akana dikhas, hoj o Ježiŝ – savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o aňjela a muľa prekal o baro lačhipen (milost) le Devleskero vaš sakoneste – chudľa e slava the pačiv sar koruna vašoda, bo cerpinda the muľa.

<sup>10</sup> Sas miŝtes, hoj o Del – ko stvorinda savoro a prekal kaste savoro hin – prekal o dukha kerďa dokonales Oles, kastar avel o spaseňje, hoj te lel but čhaven andre slava.

<sup>11</sup> Bo the Ov, savo sentňarel le manuŝen, the on, save hine sentňardo, hine jekhe Dadeŝtar. Vašoda pes o Ježiŝ na ladžal len te vičinel phralale,

<sup>12</sup> sar phenel le Devleske:

*“Vakerava pal tiro nav maŝkar o phrala a laŝarava tut andre khangeri.”*

<sup>13</sup> Pale phenel:

*“Me man mukava pro Del.”*

A pale:

*“Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.”*

<sup>14</sup> Sar le čhaven hin telos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avľa andre ajsa telos sar manuš, hoj peskere meribnaha te zničinel le benges, saves sas zor upral o meriben.

<sup>15</sup> Avke oslobodzinda olen, save calo peskero dživipen sas zaphandle sar otroka andre dar le meribnastar.

<sup>16</sup> Se o Ježiš na avľa te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamoskere potomkenge,

<sup>17</sup> vašoda mušinda te ačhel andre savoreste ajsa sar leskere phrala, hoj te el lačhejileskero the verno Nekbareder Rašaj anglo Del, hoj len te cinel avri le binendar.

<sup>18</sup> Akana, hoj korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge, save hine pokušimen.

### 3

*O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš*

<sup>1</sup> Mire sentna phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš – pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaske.

<sup>2</sup> Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhađa, avke sar o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskero.

<sup>3</sup> Le manušes, savo ačhavel o kher, hin bareder pačiv sar ole kheres, avke the o Ježiš peske zasogalinel (zaslužinel) bareder pačiv sar o Mojžiš.

<sup>4</sup> Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhađa savoro, hin o Del.

<sup>5</sup> The o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskero sar služobňikos a svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamla te vakerel.

<sup>6</sup> Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral leskero kher. A leskero kher sam amen, te dolikeraha zoraha o pačaben the užaripen (nađeji), saveha pes lašaras.

*O odpočinkos prekal le Devleskere manuša*

<sup>7</sup> Vašoda, avke sar phenel o Sentno Duchos:

*“Adadžives, te šundanas Leskero hangos,*

*<sup>8</sup> ma phanden andre tumare jile, sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde andro džives, sar pokušinas le Devles pre pušta,*

*<sup>9</sup> akor, sar tumare dada man furt probalinas (skušinas), choc saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.*

<sup>10</sup> *Vašoda ačhilom choľamen pre oda pokoleňje a phendom: ‘Furt hine le jileha avrether a mire droma na prindžarde.’*

<sup>11</sup> *Avke andre cholí diňom lav: ‘Čačes na džana andre miro odpočinkos!’ ”*

<sup>12</sup> Den pozora, phralale, hoj te na el varekas tumendar nalačo the napačabnaskero jilo a te na pes visarel le džide Devlestar.

<sup>13</sup> Ale sako džives tumen zoraľaren jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel “adadžives”, hoj le klamišagoha ňikaske o binos te na zaphandel andre o jilo.

<sup>14</sup> Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te zoraha dolikeraha dži ostatkos oda pačaben, so amen sas anglunestar.

<sup>15</sup> Hin phendo: “*Adadžives, te šundanas Leskero hangos, ma phanden andre tumare jile, sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.*”

<sup>16</sup> Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskero hangos a vzburinde pes? Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš liğenda avri andral o Egipt?

<sup>17</sup> Pre kaste o Del chalas cholí saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini a lengere feľa mule avri pre pušťa.

<sup>18</sup> Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskero odpočinkos? Či na olenge, save les na kamenas te šunel?

<sup>19</sup> Avke dikhas, hoj našti gele andre, bo na pačanas.

## 4

<sup>1</sup> Kampel amenge te del pozora, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik likerel kada lav, so o Del amen diňa, hoj pes del te džal andre leskero odpočinkos.

<sup>2</sup> Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na pomožinda oda lav, so šunde, bo choc les šunde, na priile les pačabnaha.

<sup>3</sup> Andro odpočinkos džas amen, save pačandilam, avke sar phenda:

*“Avke andre cholí diňom lav: ‘Čačes na džana andre miro odpočinkos!’ ”*

Phenda oda, choc leskeri buči imar hiňi dokerdí akorestar, kanastar hin stvorimen o svetos,

<sup>4</sup> bo pal o eftato džives hin varekaj pisimen kavke:

*“O Del peske odpočovinda eftato džives savore peskere bučendar.”*

<sup>5</sup> A kade pale:

*“Čačes na džana andre miro odpočinkos!”*

<sup>6</sup> Ola, save šunde ešebnovar (peršovar) o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na kamenas te šunel. Avke hin ade aver džene, save šaj džan andre,

<sup>7</sup> a o Del pale del aver džives a vičinel les “*adadžives*”, te pal o but berša phenel prekal o David, avke sar imar sas phendo:

*“Adadžives, te šundanas Leskero hangos, ma phanden andre tumare jile!”*

<sup>8</sup> Bo te len o Jozua andahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerdahas pal aver džives.

<sup>9</sup> Avke mek ačhel o Šabbatoskero odpočinkos prekal le Devleskere manuša,

<sup>10</sup> bo oda, ko geľa andre leskero odpočinkos, peske odpočovinda peskere bučendar, avke sar o Del peskerendar.

<sup>11</sup> Vašoda keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko amendar te na doperel avke sar on, save les na kamenas te šunel.

<sup>12</sup> Bo o Lav le Devleskero hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozulavel e duša le duchostar a o klubi le špikendar a sikavel oda, so peske gondolinas andro jilo a so kamas.

<sup>13</sup> A nane nič stvorimen, so ulahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

### *O Ježiš – o čačo Nektbareder Rašaj*

<sup>14</sup> Vašoda likerzas zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Nektbareder Rašaj, savo geľa andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čhavo le Devleskero.

<sup>15</sup> Bo nane amen Nektbareder Rašaj, savo na achalol amare slabišagenge, ale hin amen ajsa, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerđa ňisavo binos.

<sup>16</sup> Vašoda šaj avas pačabnaha anglo tronos le Devleskero, bo ode hin o lačhipen (milost'). Ode chudaha o lačhejileskeriben a arakhaha o lačhipen (milost') ipen akor, sar amenge oda kampela.

## 5

<sup>1</sup> Dojekhe nektbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre peskeri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini.

<sup>2</sup> Vašoda, hoj the les hin slabišagi, šaj el kovlejleskero ke ola manuša, saven nane prindžaripen a hine odcirdle avrether.

<sup>3</sup> Vašoda ov mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengere bini, ale the vaš peskere.

<sup>4</sup> Ńiko korkoro peske našti lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nekbareder rašaj, avke sar kidňa avri le Aron.

<sup>5</sup> Avke aňi o Kristus peske na ila korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nektbareder Rašaj, ale o Del leske phenda:

*“Tu sal miro Čhavo, adadžives ačhilom tiro Dad.”*

<sup>6</sup> A sar pre aver than phenel:

*“Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.”*

<sup>7</sup> O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca anelas peskere mangipena the modlitbi Oleske, ko les šaj zachraňinda le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas poddino le Devleske.

<sup>8</sup> Choc ov sas o Čhavo, prekal peskere cerpišagi siklila te šunel le Dades,

<sup>9</sup> a vašoda, hoj ačhila dokonalo, ov hin oda, kastar avel o večno spaseňje prekal savore, save les šunen,

<sup>10</sup> a o Del pal leste phenda, hoj hino o Nektbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

### *Te ačhel andro pačaben*

<sup>11</sup> Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj te achalon, bo san leňive te šunel.

<sup>12</sup> Pal kajci časos tumen imar šaj ulanas učiteľa, ale pale tumenge kempel, hoj tumen vareko te sikavel ola ešebne zakladi le Devleskere lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kempel thud a na o zoralo chaben.

<sup>13</sup> Bo kaske kempel thud, oda mek na achalol, so hin čačes lačo a so na, bo mek hino čhavoro.

<sup>14</sup> O zoralo chaben hin prekal o dospela, save siklonas oleha, so pregele andro dživipen, te rozprindžarel, so hin lačo a so na.

## 6

<sup>1</sup> Mukas akana ola ešebne čačipena, so siklilam, a džas anglal andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokaňje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del,

<sup>2</sup> pal o bolipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o uštiben andral o meriben the pal o večno sudos.

<sup>3</sup> A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.

<sup>4</sup> Bo ola, save omukle peskero pačaben našti aven pale ko pokaňje, ola, save imar sas varekana andre le Devleskero svetlos, koštoľinde o űeboskere dari a priile le Sentne Duchostar,

<sup>5</sup> a prindžarde o lačo lav le Devleskero a the o zora ole časoske, so avela,

<sup>6</sup> a palis the avke odpele andral o pačaben. Olenge pes imar na del, hoj te aven pale ko pokañje, bo on pale ukrižinen le Devleskere Čhas a anen les avri pre ladž.

<sup>7</sup> O Del požehñinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o ulipen, a del chasna olen, save pre late keren buči.

<sup>8</sup> Ale te anel o kołaka the o kandre (o kraki), na mol nič a o Del pre late šaj del o košiben a pro ostatkos ela zlabardī.

<sup>9</sup> Ale choc kavke vakeras, mire lačhe phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san pre oda feder a san pašeder ko spaseñje.

<sup>10</sup> Se o Del hino čačipnaskero a na bisterel pre tumari buči, añi pre tumaro kamiben, so presikađan leskere naveske, sar služinenas le sentnenge a mek furt služinen.

<sup>11</sup> Ale amen igen kamas, hoj ñiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale hoj peske oda te dolikerel dži o ostatkos, hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen zmuken.

<sup>12</sup> Na kamas, hoj te ačhen leñive, ale hoj te aven ajse sar ola, save likerem avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phendā.

### *O Del dolikerel peskere lava*

<sup>13</sup> Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ñiko bareder, pre kaste ilahas vera, vašoda *ila vera korkoro pre peste*.

<sup>14</sup> A phendā:

*“Čačes tut igen but požehñinava a dava tut but potomken.”*

<sup>15</sup> O Abraham likerđa avri a dochudla oda lav, so leske o Del phendā, hoj les dela.

<sup>16</sup> Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera zaačhavel oda, pre soste pes našti dothovenas.

<sup>17</sup> O Del paše thođa peskeri vera, bo kamla te sikavel peskere manušenge, hoj na čerinela oda lav, so len diña.

<sup>18</sup> O Del našti klaminel! Kala duj veci, le Devleskero lav the leskeri vera, pes šoha (ñikda) na čerinena. Amen, save denašlam pes te garuvel paš o Del, las olestar bari zor, hoj pes mištes te chudel le užaripnastar (nadejatar), so hin angle amende.

<sup>19</sup> Oda užaripen hin prekal amaro dživipen sar e kotva, zoralo the isto, so džal prekal o pochtan le ñeboskere chamoskero dži andro Neksentneder Than.

<sup>20</sup> O Ježiš ode imar geła anglal vaš amenge a ačhila o Nekbareder Rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.

## 7

*O Ježiš the o Melchisedek*

<sup>1</sup> Oda Melchisedek sas kralis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleske. Sar o Abraham avelas pale andral o mariben, kaj domardā štare (4) kraļen, o Melchisedek geļa paš leste a požehņinda les.

<sup>2</sup> O Abraham les diņa đesiatka savorestar, so peske andā andral o mariben. Leskero nav pes ešeb (peršo) prethovel “o Kralis le Čačipnaskero” a palis the “o Kralis le Salemoskero,” so hin “o Kralis le Smiromoskero.”

<sup>3</sup> Nane pisimen, ko hino leskero dad či leskeri daj, ov hino bi o rodokmeņos a na džanel pes, aņi kana uliļa (pes narodzinda), aņi kana muļa, a sar o Čhavo le Devleskero ačhel rašaske pro furt.

<sup>4</sup> Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoske, les diņa đesiatka savorestar, so peske andā andral o mariben.

<sup>5</sup> Le Leviskere čhavage, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos te prilel o đesiatki le manušendar andral o Izrael – oda hin peskere manušendar – choc hine tiš o čhave le Abrahamostar.

<sup>6</sup> Ale o Melchisedek, choc nane andral le Leviskero potomstvos, priiļa e đesiatka le Abrahamostar a požehņinda oles, kaš o Del diņa o lava.

<sup>7</sup> A džanas mištes, hoj o bareder požehņinel le ciknederes.

<sup>8</sup> Ade anen o đesiatki le rašajenge, save meren, ale ode prilel o đesiatki o Melchisedek, pal savo hin svedectvo, hoj dživel.

<sup>9</sup> Šaj te phenel, hoj prekal o Abraham tiš Levi diņa o đesiatki, choc korkoro đesiatki chudelas.

<sup>10</sup> Se mek sas le Abrahamoske andro telos, sar avļa o Melchisedek ke leste.

<sup>11</sup> O zakonos sas dino le Izraelitenge prekal o Levitengere rašaja. Akana, te le Levitengere rašajiko služba ulahas dokonalo, avke le Aronoskeri rašajiko služba šaj ačihilahas a imar na kamlahas, hoj te avel aver rašaj, ajsa sar o Melchisedek.

<sup>12</sup> Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos.

<sup>13</sup> A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeņos, andral savo ņiko na služinelas paš o oltaris.

<sup>14</sup> Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskere kmeņostar, no o Mojžiš šoha (ņikda) na phendā, hoj o rašaj avela andral kada kmeņos.

<sup>15</sup> A akana oda dikhas meksa feder, bo avļa aver rašaj, savo hin sar o Melchisedek.

16 Ov na ačila rašaske prekal o prikazaŋje le zakonoskero pal leskero rodokmeňos, ale prekal e zor le večno dživipnaskero.

17 Se pal leste hin pisimen:

*“Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.”*

18 Oleha pes zrušinel o purano prikazaŋje, bo hino slabo a nane pre chasna.

19 Se o zakonoš naši kerđa ŋikas dokonales. No akana amen hin feder užaripen (nadej), soha avas pašeder ko Del.

20 A paš oda o Del diňa vera. Ole aver džene ačhile rašaja bi e vera,

21 ale sar o Ježiš ačila rašaske, o Del diňa paše the e vera a phenda leske:

*“O Raj ila vera a na lela oda pale: ‘Tu sal rašaj pro furt.’*

”

22 A vašoda o Ježiš ačila o ručitelis la feder zmluvake.

23 Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro furt,

24 ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver, bo dživel pro furt.

25 Vašoda šaj dokonales zachraňinel olen, save aven ko Del prekal leste, bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.

26 Se oda the kampelas, hoj amen te el ajsjo Nektbareder Rašaj – sentno, bi o binos, bi e mel, ilo het le binošnendar, upre hazdlo a ačhado upral o ŋebi.

27 Leske na kampel sako džives te obetinel ešeb (peršo) vaš peskere bini a palis vaš le manušengere bini, avke sar oda keren o nektbareder rašaja. Se ov oda kerđa jekhvar a pro furt akor, sar obetinda pes korkores.

28 Bo o zakonos ačhavel nektbareder rašajenge le manušen, save nane dokonale, ale e vera le Devleskeri, so avla pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo pro furt.

## 8

### *O Nektbareder Rašaj la neva zmluvake*

1 Savorestar, pal soste vakeras, hin nektbuter kada: Hin amen ajsjo Nektbareder Rašaj, savo peske bešla pal e čači (pravo) sera le Devleskere tronoske andro ŋebos.

2 Ov služinel sar o Nektbareder Rašaj andro Nektbareder Than, andro čačo Stanos, so ačhađa o Raj, a na o manuš.

3 Dojekh nektbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda kampelas the leske vareso te obetinel.



<sup>4</sup> Avke te ulahas pre phuv, aňi na ulahas rašaj, bo hin imar the ajse rašaja, save anen o dari pal o zakonos,

<sup>5</sup> no on služinen andre ajso than, so ča dičhol avke sar oda, so hin andro ņebos, ale hino ča ciňos olestar. Vašoda, sar kamla o Mojžiš te kerel o Stanos, phenda leske o Del: *“Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.”*

<sup>6</sup> No akana chudla o Ježiš e rašajiko služba, so hiňi bareder sar lengeri, bo odi zmluva, so ov kerda maškar o Del the maškar o manuša, hiňi feder. Bo o lav, so o Del diňa prekal odi zmluva, hin zoraleder.

<sup>7</sup> Se te ulahas odi ešebno zmluva bi e chiba, ta akor na kamplahas e dujto.

<sup>8</sup> Bo o Del lenge priphenel:

*“Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj, hoj kerava le Izraeloskere khereha the le Judaskere khereha e nevi zmluva.*

<sup>9</sup> *Na ajsi zmluva, sar kerdom lengere dadenca andre oda džives, sar len ilom vastestar; hoj len te lav avri andral o Egipt, bo on na dolikerde miri zmluva a me len omuklom, phenel o Raj.*

<sup>10</sup> *Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskere khereha andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj. Thovava mire zakoni andre lengeri godi a pisinava len pre lengere jile. Me avava lengero Del a on ena mire manuša.*

<sup>11</sup> *A imar ņiko na mušinelu te sikavel avres, aňi o phral peskere phrales, le lavenca: ‘Prindžar le Rajes!’ Bo savore man prindžarena, le nekciknederestar dži o nekbareder;*

<sup>12</sup> *bo odmukava lenge o nalačhipen a imar buter lengere bini mange na leperava.”*

<sup>13</sup> Sar vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiňi imar puraňi a oda, so imar hin purano the phuro, na likerela but a sig našlola.

## 9

*O lašariben pre phuv the andro ņebos*

<sup>1</sup> Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sentňi služba le Devleske a sas la pre phuv o Sentno Than.

<sup>2</sup> Sas kerdo o Stanos, so pes vičinelas o Sentno Than, a andre sas o momelaris the o skamind, kaj thovenas o mare anglo Del.

<sup>3</sup> Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksentneder Than,

<sup>4</sup> a andre sas o somnakuno kadidloskero oltaris the e Zmluvakeri Archa, so sas obthodi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno čaro la mannaha, le

Aronoskeri paca, so rozkvitňisalila, the o barune tabli la zmluvakere.

<sup>5</sup> Upral e archa sas o cherubi la slavakere, so peskere kridli rozcircdle upral oda than, pre savo pes odmukel o bini. No akana na kampil te vakere pal savore kala veci.

<sup>6</sup> Sar oda savoro sas kerdo kavke, o rašaja džan furt andre ešebno than a ode služinen,

<sup>7</sup> ale andre dujto than džal ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste, no ča le rateha, so anel vaš peskere the le manušengere bini, so kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini.

<sup>8</sup> Oleha sikavel o Sentno Duchos, hoj nane phundrado o drom andro Neksentneder Than, medik ačhel o ešebno than.

<sup>9</sup> Oda hin obrazis pre kada časos, so sikavel, hoj o dari the o obeti, so pes anen, našti keren dokonalo o jilo ňikaske, ko lašarel le Devles.

<sup>10</sup> Bo oda hin ča pal o chaben, pijiben a sar pes te morel, so hin ča o avruno, telesne prikazaňja, so likerem ča dži akor, medik na kerela o Del neve.

<sup>11</sup> Ale sar avla o Kristus, avla sar o Nkbareder Rašaj ole lačhipnastar, so imar hino ade, prekal o bareder the dokonaleder Stanos, so na sas kerdo le manuškere vasteha a nane andral kada svetos.

<sup>12</sup> Geľa korkoro peskere rateha – na le rateha le capendar vaj le gurunňorendar – jekhvar a pro furt andro Neksentneder Than a avke dochudla o večno dživipen prekal amende.

<sup>13</sup> O rat le capengero the le bikengero a o prachos le labarde gurunňorendar sentňarel olen, save hine melale a žužarel len pro telos.

<sup>14</sup> Te oda hin avke, keci buter o rat le Kristoskero amenge žužarela o svedomje andral o mule skutki! Bo o Ježiš anda pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le večne Duchoskeri a avke šaj služinas le džide Devleske.

<sup>15</sup> Vašoda kerđa o Kristus nevi zmluva maškar o manuša the maškar o Del, hoj savore, save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno dēdictvos, pal savo len o Del diňa lav – bo o Kristus muľa, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.

<sup>16</sup> Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te presikavel, hoj imar muľa oda, ko les pisinda.

<sup>17</sup> Bo e posledno voľa nane pre ňisoste, medik dživel oda, ko la kerđa.

<sup>18</sup> Vašoda aňi e ešebno zmluva na sas kerdi bi o rat.

<sup>19</sup> Sar o Mojžiš diňa te džanel savore manušenge savore prikazaňja pal o zakonos, ila o rat le capengero the le

bikengero a mišindā le pañeha, palis iġa e ħoli vlna the o konaricis pal o izopos a pokropindā o zvitkos the savore manušen

<sup>20</sup> a phendā: *“Kada hin o rat la zmluvakero, so o Del tumenge prikazindā.”*

<sup>21</sup> Avke pokropindā le rateha o Stanos the savore veci, soha pes kerelas e služba le Devleske.

<sup>22</sup> Andro zakonos pes maj savoro obžuzarel le rateha a te nane avričhordo o rat, nane odmukle o bini.

### *Le Ježišoskeri obeta odlel o binos*

<sup>23</sup> Kampelas kavke te obžuzarel ola veci, so hine ča obraza le ņeboskere, ale o ņeboskere veci kampel te obžuzarel federe obetenca sar kala.

<sup>24</sup> Se o Kristus na geġa andro Sentno than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno obrazis le čačeske, ale ov geġa dži andro ņebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del vaš amenge.

<sup>25</sup> Añi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal sako berš andro Neksentneder Than le rateha, so nane leskero.

<sup>26</sup> Bo te sas avke, o Ježiš mušindahas buterval te cerpinel, kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikađa akana andro posledna časi (idei) jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zničinel o binos.

<sup>27</sup> Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a palis ela o sudos,

<sup>28</sup> avke the o Kristus pes jekhvar obetindā, hoj te odlel o bini but manušengere a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, save pre leste užaren.

## 10

<sup>1</sup> O zakonos hino ča čiños ole lačhipnaskero, so avela, ale nane calo the čačo obrazis ole vecenge. Vašoda naši ole jekhe obetenca, so pes anel furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, save aven ko Del.

<sup>2</sup> Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžuzarde peskere binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine binošna, a preačilehas imar te obetinel.

<sup>3</sup> Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini.

<sup>4</sup> Bo o rat le capengero the le bikengero šoha (ñikda) naši odlel o bini.

<sup>5</sup> Vašoda, sar o Kristus avelas pro svetos, phendā:

*“Obeti aňi dari na kamehas, ale diňal man telos.”*

<sup>6</sup> *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos.*

<sup>7</sup> *Akor phendom: 'Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó, Devla, avke sar pal ma hin pisimen andro zakonoskero zvitkos.'* ”

<sup>8</sup> Ešeb phenel:

*“Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,”* – choc pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos.

<sup>9</sup> Palis phenda:

*“Kade som, avlom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.”*  
Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto.

<sup>10</sup> Vašoda prekal le Devleskeri voľa sam amen savore obžužarde le binendar prekal e teloskeri obeta le Ježišoskeri Kristoskeri jekhvar pro furt.

<sup>11</sup> Dojekh Židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola obeti, so šoha našti odlen o bini.

<sup>12</sup> No o Kristus anda jekh obeta vaš o bini pro furt a bešla peske pal e čači (pravo) sera le Devleske.

<sup>13</sup> Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskere nepřijateľa tel o pindre.

<sup>14</sup> Bo jekha obetaha kerđa dokonalen furt pro furt olen, save hine oleha sentňarde.

<sup>15</sup> A the o Sentno Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:

*“Kada hin e zmluva, so lenca kerava pal ola dživesa, phenel o Raj. Thovava mire zakoni andre lengere jile a pisinava len andre lengere goda;*

*“17 a pre lengere bini the nalačhipena mange imar buter na leperava.”*

<sup>18</sup> Te hin kavke odmukle o bini, na kampil imar buter vaše obeti.

*Te džal pašeder ko Del*

<sup>19</sup> Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskero bi e dar andro Neksentneder Than,

<sup>20</sup> pal o nevo the džido drom, so amenge otkerđa prekal o pochtan, so hin leskero telos

<sup>21</sup> a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskero,

<sup>22</sup> aven, džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžužarde andral o nalačo svedomje, the le telenca, so hine thode (omorde) le žuže paňeha.

<sup>23</sup> Aven, chudas pes zoraha le užaripnastar (nađejatar), so viznavinas, bo Ov, savo diňa lav, hino verno.

<sup>24</sup> Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lačhe skutki.

25 Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko sikliła te kerel, ale zoraların jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskero hino pašeder.

26 Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžardam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini,

27 ale šaj ča užaren andre dar o sudos the e bari jag, so zničinel olen, save pes ačhaven le Devleske.

28 Te vareko na dolikerela le Mojžišoskero zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našti leske presikaven o lačhipen.

29 No akana, gondolinen: Te vareko uštarel pro Čhavo le Devleskero a dikhel tele o rat la zmluvakero, so les obžuzarda, a dophenel le lačhipnaskere (milostakere) Duchoske, keci bareder trestos peske zasogalinel (zaslužinel)?

30 Se prindžaras oles, ko phenda:

*“Me dava pale, me počinava.”*

A pale phenda:

*“O Raj sudzinela peskere manušen.”*

31 Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleske!

32 Ma bisteren pre ola ešebne (perše) dživesa, sar avlan andro svetlos a sar pregelan baro mariben andro cerpišagi.

33 Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a palis pre aver dživesa zlidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen.

34 Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvalipen, radišagoha oda zlidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt.

35 Vašoda džan dureder bi e dar, bo te likerena avri, užarel tumen baro počiniben.

36 Kampil tumenge te likerel avri, hoj te keren oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o dedictvos.

37 Bo hin pisimen:

*“Imar ča sikra, sikrica a avela Oda, kaske kampil te avel, a na avela nasig.”*

*38 Miro čačipnaskero manuš dživela le pačabnastar, ale te džala palal, na ela mange pre dzeka.”*

39 Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačas, a sam spasimen.

## 11

*Pal o pačaben*

<sup>1</sup> O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel.

<sup>2</sup> Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.

<sup>3</sup> Le pačabnaha achaľuvas, hoj o ňebos the e phuv sas stvorimen le Devleskere laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.

<sup>4</sup> Le pačabnaha andä o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben chudľa o svedectvo, hoj hino čačipnaskero, bo leskere dari sas le Devleske pre dzeka. A choc hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.

<sup>5</sup> Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les, bo o Del les ila upre. Mek angloda, sar sas upre ilo, sas svedčimen pal leste, hoj hino le Devleske pre dzeka.

<sup>6</sup> Bi o pačaben našti avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel ko Del, mušinel te pačal, hoj o Del hin a hoj počinela pale olenge, save les roden.

<sup>7</sup> Sar leske o Del diňa te džanel oda, so mek pes na dičhol, o Noach le pačabnaha šundä a ačhađa o korabos, hoj te zachraňinel peskera famelija. Le pačabnaha odsudzinda o svetos a chudľa le Devlestar o spravodlišagos, so avel le pačabnastar.

<sup>8</sup> Le pačabnaha o Abraham šundä le Devles, sar les vičinda, hoj te džal avri andral peskeri phuv pre oda than, so leske o Del kamľa te del. Geľa bi oda, hoj te džanľahas, kaj džal,

<sup>9</sup> a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, so o Del phendä, hoj leske dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda lav le Devlestar.

<sup>10</sup> Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, so naplaňinda the ačhađa o Del.

<sup>11</sup> Le pačabnaha the e Sara, sava našti ulä čhave, chudľa zor te ačhel khabňi, choc sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phendä.

<sup>12</sup> Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, ulile (pes narodzinde) ajci but potomki, keci hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros, so pes aňi na del te zrachinel.

<sup>13</sup> Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda, so lenge phendä, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisaľonas oleske. Viznavinenas, hoj ča predžan pal e phuv sar cudzinci a nane ade khere.

<sup>14</sup> Ola, save avke vakeren, sikaven, hoj roden peskeri phuv.

15 Se te gondolindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj gelehas pale.

16 Ale on radisalón pre feder phuv, pre űeboskeri phuv. Vašoda pes aűi o Del na ladűal te viĉinel lengero Del, se pririchtinda lenge o foros.

17 Le paĉabnaha obetinda o Abraham le Izak, sar sas probalimen (skušimen) le Devlestar. Sas pririchtimen te obetinel peskere jekhore ĉhas, choc ov sas oda, kas o Del diűa lav,

18 sar leske phenda: *“Andral o Izak avela tiro potomstvos.”*

19 O Abraham achalolas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diűahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.

20 Le paĉabnaha poűehűinda o Izak le Jakob the le Ezav andre oda, so avela.

21 Le paĉabnaha o Jakob, sar imar merelas, poűehűinda savore Jozefoskere ĉhaven a zmukla o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.

22 Le paĉabnaha o Jozef phenda sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskere ĉhave dűana avri andral o Egipt, a phenda lenge so te keren leskere kokalenca.

23 Le paĉabnaha garuvenas le Mojűišoskeri daj the dad le Mojűiš trin ĉhon pal oda, sar ulila (pes narodzinda), bo dikhenas, hoj o ĉhavoro hino űugar, a na daranas pes le Faraonoskere rozkazistar.

24 Le paĉabnaha o Mojűiš, sar barila avri, na kamla, hoj les te viĉinen ĉhavo le Faraonoskera ĉhakero.

25 Radeder peske kidűa avri te cerpinel le Devleskere manuűenca, sar te radisalol pro cikno ĉasos le binostar.

26 Te el pre ladű vaű o Kristus sas prekal leste feder sar o barvalipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskero poĉiűiben.

27 Le paĉabnaha omukla o Egipt a na daralas pes le kraliskera cholatar, ale likerda avri avke, sar te dikhlahas le Devles, saves naűti te dikhel.

28 Le paĉabnaha dolikerda e Patradi a pokropinda o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskero aűjelos le Izraelitengere eűebne (perűe) ĉhavoren.

29 Le paĉabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e űuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egiptana, takoj taűlile.

30 Le paĉabnaha pele o muri le Jerichoskere, sar paűal lende efa dűives phirenas.

31 Le paĉabnaha na muľa e lubűi e Rachab olenca, save na kamenas le Devles te űunel, bo priila űukares olen, save avle te predikhel e phuv.

<sup>32</sup> A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerele pal o Gideon, Barak, Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o proroka,

<sup>33</sup> save le pačabnaha domarenas o krališagi, kerenas o spravodlišagos a dochudenas o lava, so len o Del diña. Le pačabnaha le levenge phandenas andre o piski,

<sup>34</sup> murdarde andre o bare jaga a zachrañinde pes le ñeprijateľengere šablendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoralonas andro maribena a roztradenas avre narodengere armadi.

<sup>35</sup> Le pačabnaha o džuvľa chudle peskere mule pašutnen uštaden pale andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te el premukle, bo kamenas te chudel feder uštiben andral o meriben.

<sup>36</sup> Aver sas asade avri, marde len le bičoha a ke oda sas andro lanci andre bertena.

<sup>37</sup> Murdarenas len le barenca the le šablenc a prečhingerenas len. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakere cipi – na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a dukhavenas len.

<sup>38</sup> On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zasogalinda (na zaslužinda), save bludzinenas pro pušti, pro verchi, andro jaskiñi the andro cheva andre phuv.

<sup>39</sup> A on savore, choc pes presikade andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phenda, hoj len dela,

<sup>40</sup> bo o Del pririchtinda prekal amende vareso feder: Kamel, hoj on ča jekhetane amenca te ačhen dokonale.

## 12

### *O Del bararel avri peskere čhaven*

<sup>1</sup> Vašoda, te hin amen ajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, the o binos, so amen phandel andre a likeraras avri andro denašiben, so hin angle amende.

<sup>2</sup> Dikhas pro Ježiš, ko zachudľa a dokerel amaro pačaben. Ov precerpinda o meriben pro kerestos a pregela bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a palis peske bešla pal e čači (pravo) sera le Devleskere tronoske.

<sup>3</sup> Gondolinen pre oda, ko zligenda kajci nalače lava le binošnendar, so džanas pre leste, hoj tumen te na podden a te na slabisalon pro duchos.

<sup>4</sup> Bo mek tumen na marenas le binoha džiči andro rat.

<sup>5</sup> Bisterđan pro lava, so tumen zoralfaren, a vakeren ke tumende sar ko čhave?



*Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri, ma le tuke lokes oda, aňi ma slabisaľuv, akor sar tuke dovakerel.*

<sup>6</sup> *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri a marel sakones, kas prilal sar čhas.*

<sup>7</sup> Likeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskere čhavenca. Bo savo dad na bararel zoraha avri peskere čhas?

<sup>8</sup> Ale te na san avriбарarde avke, sar hine savore leskere čhave, akor san o kopirdana (kopilaki) a na san leskere čhave.

<sup>9</sup> The amare telesne dada amen zoraha bararenas avri a likerahas peske len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas?

<sup>10</sup> Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke sar peske on gondolinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari chasna, hoj amen te el leskere sentňipnastar.

<sup>11</sup> Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale palis anel o smirom the o spravodlišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikada avri.

<sup>12</sup> Vašoda rovňaren avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende izdran,

<sup>13</sup> a tumare pindre mi phiren pal o rovne droma, hoj oda pindro, so hino bango, te na чуčel avri, ale te sastol avri.

*Te na odčhivas le Devleskeri milost*

<sup>14</sup> Keren sa prekal oda, hoj tumen te el o smirom sakoneha a hoj te dživen o sentno dživipen, bijal savo ňiko na dikhela le Devles.

<sup>15</sup> Dikhen mištes pre oda, hoj ňiko te na visalol palal le Devleskere lačhipnastar (milostatar), hoj te na barol ňisavo kirko koreňis, so andahas pharipen a musardahas but dženen.

<sup>16</sup> ňiko te na el lubaris aňi bijedevleskero avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben bikenda peskero pravos, so les sas sar le ešebne (perše) čhas.

<sup>17</sup> Se džanen, hoj choc palis kamelas te chudel le dadestar o požehnaňje, sas odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, choc roviбnaha oda kamelas.

<sup>18</sup> Se tumen na avľan ko verchos, sostar pes o manuš šaj chudel, abo so labolas la jagatar, abo ko kalipen, ke rat abo ke burka,

<sup>19</sup> aňi ko hangos la trubakero, aňi ko hangos, so vakerel ajse lava, hoj ola, save les šunde, pes mangelas, hoj imar te na vakerel dureder.

20 Bo našti zlidžanas oda, so pes lenge prikazinelas:

*“Te ča o džviros pes chudlahas le verchostar, mušinel te el murdardo le barenca.”*

21 Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phendā: “Izdrav a darav man!”

22 No tumen avlan ko verchos Sion the ko foros le džide Devleskero, ko ņeboskero Jeruzalem, the ko but ezera aňjela.

23 Avlan ko radišagoskero zhromaždeňje le Devleskere ešebne čhavengero, savengere nava hine pisimen andro ņebos. Avlan ko Del, ke savorengero Sudcas, ko duchi le čaćipnaskere manušengere, save imar chudle dokonalost.

24 Avlan ko Ježiš, savo andā e nevi zmluva the ko pokropimen rat, so vakerel feder lav sar o rat le Abeloskero.

25 Den tumenge pozora pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskeri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našti denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ņebos.

26 Leskero hangos akor čhalada la phuvaha, no akana mek diňa lav:

*“Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ņeboha.”*

27 Oda, hoj phenel “mek jekhvar”, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našti čhalaven.

28 Vašoda te amen prilas oda krališagos, so pes našti čhalavel, kempel amenge te palikerel a te lašarel le Devles andre bari pačiv the andre sentňi dar, avke sar ov kamel.

29 Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

## 13

*E služba, so hin le Devleske pre dzeka*

1 O kamiben maškar o phrala te na preačhel.

2 Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le aňjelen, choc pal oda na džanenas.

3 Gondolinen the pro bertenosa, avke sar te tumen ulanas lenca andre bertena. A gondolinen the pre ola, save cerpinen, avke sar te the tumen cerpindanas lenca.

4 Sako peske mi likerel o manžestvo andre pačiv. O rom la romňaha peske mi en pačivale, bo le lubaren the olen, save pašlon avre romňijenca, sudzinela o Del.

5 Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojne oleha, so tumen hin, bo o Del phendā:

*“Na mukava tut, aňi tut šoha (ňikda) na omukava.”*

<sup>6</sup> Vašoda bi e dar šaj phenas:

*“O Raj mange pomožinel a na darava man. So man šaj kerel o manuš?”*

<sup>7</sup> Ma bisteren pre ola, save tumen lidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskero. Dikhen pre lengero dživipen, sar dživenas a sar mule, a keren andro pačaben avke, sar on kerenas.

<sup>8</sup> O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the furt pro furt.

<sup>9</sup> Ma den tumen te odlel všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zoraľardo le Devleskere lačhipnastar (milostatar) a na ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, save oda dolikeren.

<sup>10</sup> Amen hin o oltaris, pal savo našti chan aňi o rašaja, save služinen andro Stanos.

<sup>11</sup> O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengero andro Neksentneder Than vaš o bini, ale lengere tela labaren avri le taboristar.

<sup>12</sup> Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskeri, hoj te sentňarel le manušen peskere rateha.

<sup>13</sup> Aven džas pal leste avri andral o taboris a zlidžas leha leskeri ladž.

<sup>14</sup> Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so avela.

<sup>15</sup> Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakeri obeta prekal o Ježiš, oda hin o ovocje andral o muj, so viznavinel leskero nav.

<sup>16</sup> Ma bisteren te kerel o lačhipen the te pomožinel jekh avreske, bo oda hin o obeti, so hin le Devleske pre dzeka.

<sup>17</sup> Šunen olen, save tumen lidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren le radišagoha, a na le rovibnaha, bo oda na ela tumenge pre chasna.

<sup>18</sup> Modľinen tumen vaš amenge. Amen mištes džanas, hoj amen hin žuže jile, bo andre savoreste pes kamas mištes te ľikerel.

<sup>19</sup> A mek buter tumen mangav, hoj pes te modľinen vaš ma, hoj sigeder pale te džav ke tumende.

### *E modľitba the o požehnaňje*

<sup>20</sup> O Del, savo del o smirom a uštaďa amare Rajes le Ježiš andral o meriben, savo hin o baro Pastjeris le bakrengero prekal o rat, so anda e večno zmluva,

<sup>21</sup> mi kerel tumendar ajsen, save kamena te kerel savoro lačhipen, so ov kamel. Mi kerel andre tumende oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e slava furt pro furt. Amen.

<sup>22</sup> Na pisindom tumenge but, phralale, no mangav tumen, hoj te prilen kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoralaren.

<sup>23</sup> Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.

<sup>24</sup> Pozdravinen savore tumare vodcen the savore sentnen. O phrala andral e Italija tumen pozdravinen.

<sup>25</sup> O lačhipen (milost) le Devleskero mi el tumenca savorenca!

## O Lil Le JAKOBOSKERO

<sup>1</sup> O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rageske le Ježišoske Kristoske, bičhavel pozdravi dešuduje kmeňenge, save hine rozchide pal o svetos.

<sup>2</sup> Phralale mire, len sar baro radišagos, te pre tumende avela e proba (skuška).

### *Pal o pačaben the godaveripen*

<sup>3</sup> Se džanen, te ela tumaro pačaben probalimen avri (skušimen avri), oda tumen dela avrilikeriben.

<sup>4</sup> A tumaro avrilikeriben pes mi presikavel oleha, so keren, hoj te aven žuže andro jile a lače andre savoreste, hoj tumenge nič te na chibalinel.

<sup>5</sup> Te varekaske tumendar kempel godi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske diši. Bo ov del sakones a na čivkerel pro jakha.

<sup>6</sup> Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar moroskeri vlna, so tradel e balvaj a ispidel pal jekh sera pre aver.

<sup>7</sup> Te na peske gondolinel kajso manuš, hoj chudela vareso le Rajestar:

<sup>8</sup> Kajso, savo na džanel, so kamel, perel pre savore peskere droma.

### *Pal o čoripen the barvalipen*

<sup>9</sup> O phral, savo hino čoro, pes mi lašarel oleha, hoj hino upre hazdlo andro Kristus,

<sup>10</sup> ale o barvalo pal peste te na gondolinel but, bo našlola sar e kvitka la čarakeri.

<sup>11</sup> Bo sar avel avri o kham le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakeri kvitka perel tele a lakero šukariben našlol. Avke perela tele the o barvalo pre peskere droma.

### *Te zlidžal e proba*

<sup>12</sup> Bachtalo murš, savo zlidžal e proba, bo te obačhela, chudela odi koruna le dživipnaskeri, pal savi o Raj diša lav, hoj dela olen, so les kamen.

<sup>13</sup> Ņiko te na phenel, sar les cirdel pro binos: “Se oda o Del man cirdňa!” Se le Devles našti te cirdel pro nalačo a aši űikas na cirdel andro binos.

<sup>14</sup> Ale sako hin cirdlo andro binos peskera žadoscatar, so les cirdel a vabinel.

15 A palis e žadosca sar avel, khabňol a ulol (narodzinel pes) o binos a o kerdo binos anel o meriben.

16 Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale!

17 Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, olestar, savo kerđa o űeboskere űvetli a savo hino furt jekh a na visarel pes avke sar o ciňos.

18 Peskera volatar amen diňa o dživipen prekal o čačipnaskero lav, hoj te avas ešebne savorestar, so kerđa!

### *Te űunel the te kerel*

19 Mire lače phralale: Sako sig mi űunel, polokes mi vakerel a polokes andre choľi!

20 Bo o manuű andre choľi na kerel avke, sar o Del kamel.

21 Vaűoda čhiven tele savori mel the savoro nalačhipen a űukares prilen oda lav, so hin sadzimen andro jilo a űaj zachraňinel tumare dživipena.

22 Aven ola, save dživen pal le Devleskero lav, a na ola, save ča űunen a oleha pes korkoren klaminen.

23 Bo te vareko hin ajsa, hoj ča űunel o lav a na dolľikerel les, hino sar o manuű, savo dikhel peskero muj andro gendalos,

24 ale sar pes dikhľa, džal het a takoj bisterel, savo sas.

25 Ajsa manuű ela požehňimen andre oda, so kerel: Oda, ko pes miűtes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda, a ľikerel pes pal oda lav a ko na bisterel oda, so űunda, ale dživel pal oda.

26 Te peske vareko tumendar gondolľinel, hoj hino pobožno, a na zľikerel peske e čhib, klaminel korkoro pes a oda, so kerel prekal o Raj, na anel chasna.

27 Anglo Del amaro Dad hin kadi pobožnosť žuži the bi e mel: Te starinel pes pal o űiroti the pal o vdovi andre lengero pharipen a te na melarel pes andre le svetoha.

## 2

### *Te na kerel rozďjelis maűkar o manuűa*

1 Phralale mire, sar ola, save pačan andro Ježiű Kristus, andro Raj la slavakero: Ma dikhen pro manuű a ma keren rozďjelis maűkar o manuűa.

2 Bo te avľahas andre tumari khangeri murű somnakuňa angrusaha, urdo andro űukar gada, a te avľahas the čoro murű andro melale gada,

3 a dikhľanas pre oda, pre kaste hin ola űukar gada a phendanas leske: "Tu tuke űukares beű kađe," ale le čoreske phendanas: "Tu ačh kode," abo: "Beű tuke kade paű mire pindre,"

4 Či na keren oleha rozdželis maškar tumende? Či na ačhilan sudci, save namištes gondolinen a sudzinen?

5 Šunen, mire lače phralale! Či peske na kidña o Del avri le čoren andral kada svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilen o krališagos, pal savo o Del diña lav olenge, save les kamen?

6 Ale tumen tele dikhlan le čores! Či nane oda ipen o barvale, save pre tumende zoraha ispiden a tumen cirden pal o sudi?

7 Či nane oda on, save namištes vakeren pre oda lačo nav le Rajeskero, so tumenge o Del diña?

8 No, te dolikeren o zakonos le krališagoskero, avke sar hin pisimen:

*“Kameha avre manušes avke sar pes korkores!”* Ta akor mištes keren.

9 Ale te keren rozdželis maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos pre tumende sikavel sar pre ola, save namištes keren.

10 Bo oda, ko dolikerdahas calo zakonos, ale jekh prikazañje na dolikerdahas, hino vinovato andre savore.

11 Se Oda, ko phendã: *“Na kereha lubipen”*, the phendã: *“Na murdareha.”* No, choc na keres lubipen, ale murdares, na dolikeres o zakonos.

12 Avke vakeren the keren sar ola, save ena sudzimen pal o zakonos so del o sloboda!

13 Bo o sudos na ela lačhejileskero ke oda, ko na sas lačhejileskero. No, o lačhejileskeriben ñerinel (zvitãzinel) upral o sudos!

### *O pačaben the o skutki*

14 So hin olestar, phralale mire, sar vareko phenel, hoj les hin o pačaben a nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachrañinel?

15 A te le phrales abo la pheña na uľahas so te urel a na uľahas len o dživeseskero chaben,

16 a te lenge vareko tumendar phendãhas: *“Džan andro smirom, tačaren tumen a chan,”* ale te len na diňanas oda, so kampil le teloske, so len hin olestar?

17 Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo.

18 Ale vareko phenela: *“Tut hin o pačaben a man hin o skutki.”* Sikav mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki.

19 Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demonã pačan a izdran.

20 Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagodãver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki hino pre ñisoste?

<sup>21</sup> Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlñimen le skutkendar, sar anda peskere čhas le Izak te obetinel pro oltaris?

<sup>22</sup> Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskere skutkenca a o skutki keren leskero pačaben dokonalo.

<sup>23</sup> A ačila pes, so hin pisimen: *“O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda vaš o spravodlišagos.”* A sas vičimen le Devleskero prijatelis.

<sup>24</sup> Avke akor dikhen, hoj o manuš hin ospravedlñimen the le skutkendar a na ča le pačabnastar.

<sup>25</sup> Avke sas the paš e lubñi Rachab: Či na sas ospravedlñimen le skutkendar, sar priiła olen, save sas bičhade, a phenda, hoj te džan het avre dromeħa?

<sup>26</sup> Bo avke sar o telos hino mulo bi o duchos, avke hin mulo the o pačaben bi o skutki.

### 3

#### *Pal e čhib*

<sup>1</sup> Phralale mire, ma keren tumendar savore učiteľa. Se džanen, hoj avaha zoraleder sudzimen.

<sup>2</sup> Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš, savo džanel te likerel calo peskere telos.

<sup>3</sup> Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo leskero telos, kaj kamas.

<sup>4</sup> A dikhen, choc hine o lođi bare a traden len o zorale balvaja, oda, ko len lidžal, len šaj lidžal ciknore kormidloħa ode, kaj kamel.

<sup>5</sup> Avke the e čhib hiñi cikno kotor, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo baro veš labarđa e cikñi jagori!

<sup>6</sup> E čhib hiñi sar jag, o načaćipnaskero svetos. Hiñi oda, so šaj meľarel andre calo amaro telos. Rozlabarel calo manušeskero dživipen a korkori hiñi rozlabardi le peklostar.

<sup>7</sup> O manuš šaj phandel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sapan a the le džviren andro moros,

<sup>8</sup> ale e čhib ñiko le manušendar našti phandel. Hiñi o nalačhipen, so našti te lidžal, a hiñi pherdo meribnaskero jedos.

<sup>9</sup> La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades – a ola čhibaha the koħas le manušen, save hine kerde pre le Devleskeri podoba.

<sup>10</sup> Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našti oda avke el, phralale mire!



11 Či šaj andral jekh chañig, andral jekh chev, avel avri gulo the kirko pañi?

12 Či šaj barol, phralale mire, pro figovňikos o olivi, vaj pro viñičis o figi? Avke the ñisavi londĩ chañig našti del gulo pañi.

### *O godaveripen upral*

13 Ko hin maškar tumende godaver a kas hin godi? Mi sikavel peskere dživipnaha o lače skutki a mi avel pokorno the godaver andre savoreste, so kerel.

14 Ale te tumen hin andre tumare jile e kirko zavist a kamen ča pes te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen.

15 Odi godi na avel upral, ale hiñi pal e phuv, telesno, benguañali.

16 Bo ode, kaj hin e zavist a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, hino nasmirom the dojekh nalačhipen.

17 Ale e godi le ñebostar hiñi ešeb (peršo) žuži, palis ajsi, so kamel o smirom, kovli a phundrađi te šunel; hiñi ajsi, so sajinel avres a anel o lačo ovocje, na kerel rozđjela a nane dujemujengeri.

18 Ola, ko anen o smirom, sadzinen o điv (o zrnos) le smiromoskero a kidena upre o lačhipen.

## 4

### *Ko kamel o svetos, na kamel le Devles*

1 Khatar aven o maribena a soske tumen maškar tumende pes vesekedinen? Či na andral tumare telesne žadosci, so pes vesekedinen andre tumende?

2 Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidzinen a našti dochuden – ispiden tumen a vesekedinen pes, ale nane tumen, bo na mangel tumenge.

3 Tumen mangel a na len, bo namištes mangel, bo kamen oda prekal tumare nalače žadosci.

4 Ó, napačivale manuša, či na džanen, hoj oda, ko kamel te el lačo le svetoha, hino nalačo le Devleha? Oda manuš, ko kamlahas te el lačo le svetoha, ačhel nalačo le Devleha.

5 Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskero Lav: “O Duchos, saves diña andre amende te bešel, amen igen kamel, dži e zavist\*?”

6 Se o Del del bareder lačhipen (milost). Vašoda phenel le Devleskero Lav:

\* 4:5 Grekengeri čhib šaj el: “O duchos andre amende hino žarljivo.”

*“O Del džal pro barikane, ale le pokornen del peskero lačhipen (milost).”*

<sup>7</sup> Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela tumendar.

<sup>8</sup> Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta, tumen binošne! A žužaren o jile, tumen, save na džanen, so kamen!

<sup>9</sup> Zagondolinen tumen upral tumaro čoripen, aven andre žala a roven! Tumaro asaben pes mi visarel pro apsa a o radišagos pro roviben!

<sup>10</sup> Podden tumen le Rajeske a ov tumen hazdela upre.

*Te na sudzinel le phrales*

<sup>11</sup> Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro phral, abo sudzinel peskere phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal le Devleskero zakonos, ale sal leškero sudcas.

<sup>12</sup> Ča jekh o Del diña o zakonos a ov hin the o sudcas. Ov šaj zachrañinel a šaj zničinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

*Te na pes lašaren*

<sup>13</sup> No akana tumen so phenen: “Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a ela amen.”

<sup>14</sup> Se tumen na džanen so ela tajsa! A so hin tumaro dživipen? San sar e para, so pes pro sikra sikavel a palis našlol.

<sup>15</sup> Ale kempel tumenge te phenel kavke: “Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada abo koda.”

<sup>16</sup> Ale akana tumen lašaren tumare baripnaha. Dojekh kajso lašariben hino nalačo.

<sup>17</sup> Binos hin oles, ko džanel mištes te kerel, ale na kerel oda.

## 5

*O lav prekal o barvale*

<sup>1</sup> No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare čoripena, so pre tumende avena!

<sup>2</sup> Tumaro barvalipen kirñila a tumare gada chale o kirme.

<sup>3</sup> Tumaro somnakaj the o rup hardzavisališa a odi hardza sikavela pre tumende a čala tumare tela sar jag, bo skidňan o barvalipen pro posledna dživesa.

<sup>4</sup> Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare maši, na počindan! Vašoda, dikh, lengero počiniben vičinel pre

tumende! O vičiňiben olengero, save kidenas upre pal tumare maľi, avľa andro kana le Nekzoraledere Rajeske.

<sup>5</sup> Dživenas pre kadi phuv andro kiňešagos the andro baripen a čaľardan tumare jile avke sar ola bale, so pes pririchtinen, hoj len te začinen.

<sup>6</sup> Odsudzindan a murdardan le čačipnaskeres a na braňinelas pes.

*Pal o avriľikeriben the modľitba*

<sup>7</sup> Phralale, vašoda ľikeren avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš, savo kerel buči pre maľa, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno brišind a dela les o lačo ulipen andral e phuv.

<sup>8</sup> Avke the tumen: Užaren a zoraľaren tumare jile, bo o Raj avela maj pale.

<sup>9</sup> Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas ačhel anglo vudar!

<sup>10</sup> Len tumenge, phralale, pal o proroka, save vakerenas andro nav le Rajeskero: Dikhen sar te cerpinel a te ľikerel avri.

<sup>11</sup> Dikhen, amen phenas pal ola, save ľikerde avri, hoj hine bachtale. Šundān, sar o Job ľikerďa avri, a dikhľan, sar o Raj pro agor pes starinelas pal leste! O Raj hino igen lačo the jileskero.

<sup>12</sup> Ale angle savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro ňebos aňi pre phuv, aňi ňisavi aver vera. Ale te phenen “He,” mi el oda čačes “He,” a te phenen “Na,” mi el oda “Na.”

<sup>13</sup> Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modľinel pes. Hin varekas radišagos andro jilo? Mi giľavel le Devleske.

<sup>14</sup> Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen andral o zboros. On pes vaš leste mi modľinen a mi makhen les le olejoha andro nav le Rajeskero.

<sup>15</sup> A e modľitba andro pačaben sastarela le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te kerďa bini, odmukela pes leske.

<sup>16</sup> Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modľinen tumen jekh vaš aver, hoj te saston avri. E modľitba le čačipnaskere manušeskeri šaj kerel but a hin la bari zor.

<sup>17</sup> O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modľinelas pes, hoj te na del o brišind a na diňa o brišind pre phuv trin berš the šov čhon.

<sup>18</sup> A pale pes modľinelas a o ňebos diňa o brišind a e phuv diňa peskero ulipen.

<sup>19</sup> Phralale mire, te vareko tumendar odgeľahas le čačipnastar a te les vareko visardahas pale,

<sup>20</sup> mi džanel, hoj oda, ko visarel le binošnes pal leskero nalačo drom, zachrañinela leskero dživipen andral o meriben a učarela andre but bini.

## O Ešebno Lil Le PETERISKERO

### *O pozdravi*

<sup>1</sup> Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, pisinav tumenge, save san avrikidle le Devlestar – tumenge, save dživen sar o cudzinci a san rozchide andro Pontus, Galacija, Kapadokija, Azija the Bitinija.

<sup>2</sup> O Del amaro Dad peske tumen angloda kidña avri pre peskero planos a prekal peskero Duchos tumen sentňarda, hoj te šunen le Ježiš Kristus a te aven obžuzarde leskere rateha. Mi del tumen o Del pherdo lačhipen (milost) the smirom!

### *O džido užaripen*

<sup>3</sup> Lašaras le Devles, savo hin o Dad amare Rajeske le Ježišoske Kristoske! Bo peskere bare lačhipnaha amen diña o nevo dživipen the o džido užaripen (nađej), sar uštađa le Ježiš Kristus andral o meriben.

<sup>4</sup> Oda užaripen hin, hoj chudaha sar đedictvos o barvalipen, so šoha (ňikda) na preačhela, na musalola aňi na kirňola a hino garudo andro ňebos prekal tumende.

<sup>5</sup> E zor le Devleskeri tumen likerel prekal o pačaben, hoj te aven zachraňimen. Odi zachrana hiňi pririchtimen a sikavela pes andro posledno časos.

<sup>6</sup> Radisalon olestar, choc akana pes tumenge kampil sikra te cerpinel andro všelijake probi (skuški),

<sup>7</sup> hoj pes te sikavel, hoj hino probalimen avri (skušimen avri) tumaro pačaben, so mol buter sar o somnakaj, so našlol. Tumaro pačaben pes mušinel andre jag te probalinel, hoj te chuden vaš oda o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

<sup>8</sup> Les šoha na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan andre leste a san pherarde slavne radišagoha, so pes aňi na del avri te phenel le lavenca.

<sup>9</sup> Bo dochuden oda, pal soste džanas andro pačaben: E zachrana prekal tumare duši.

<sup>10</sup> O proroka, so prorokinenas pal le Devleskero lačhipen (milost) prekal tumende, igen rodenas a dophučenas pes pal kadi zachrana.

<sup>11</sup> A dophučenas pes pal oda, kana oda časos ela, the sar oda avela, a o Duchos le Kristoskero, savo sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le Kristoskere the pal e slava, so avela palis.

<sup>12</sup> Lenge sas sikado, hoj na služinde peske, ale tumenge oleha, so tumenge hin akana vakerdo prekal ola, save tumenge vakerenas o evaňjelium andre zor le Sentne Duchoskeri, savo sas bičhado andral o ňebos. The o aňjela pre oda igen kamen te dikhel, hoj te achalón.

*Te aven sentna*

<sup>13</sup> Vašoda gondolinen pal oda, so keren. Aven strižbe a muken tumen igen pre le Devleskero lačhipen (milost), so tumenge ela dino, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

<sup>14</sup> Aven sar ola čhave, save šunen le Dades a ma den tumen te lidžal ole žadoscenge, so tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen.

<sup>15</sup> Ale aven sentna andre savoreste, so keren, sar hino sentno Oda, ko tumen vičinda.

<sup>16</sup> Bo hin pisimen: “*Aven sentna, bo me som sentno!*”

<sup>17</sup> A te vičinen “Dado” le Devles – savo na dikhel pro manuš, ale sudzinel pal oda, ko so kerel – ta dživen daraha anglo Del, medik san pre kadi phuv.

<sup>18</sup> Oda purano dživipen, so siklilan tumare dadendar, sas bi e chasna. No, džanen, hoj sanas cinde avri andral oda dživipen a na sas vaš tumenge počimen le somnakaha aňi le rupoha – so našlona –

<sup>19</sup> ale le dragane (vzacne) Kristoskere rateha. Ov, sar o bakroro bi e chiba the bi o binos,

<sup>20</sup> sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerđa o svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende.

<sup>21</sup> Prekal leste pačan andro Del, savo les uštađa andral o meriben a diňa les e slava, hoj tumaro pačaben the užaripen te el andro Del.

<sup>22</sup> No, te imar žužardan tumare jile oleha, hoj kerenas oda, so phenel o čačipen a hoj kamenas le phralen čače kamibnaha, avke the akana kamen jekh avres žuže jileha.

<sup>23</sup> Se ulilan (narodzindan pes) mek jekhvar – na andral o semenos, so kirňol – ale andral o semenos, so na kirňol: Andral o džido the večno lav le Devleskero.

<sup>24</sup> Bo hin pisimen: “*Savore manuša hine sar e čar a cali lengeri slava hiňi sar e čarakeri kvitka. E čar šučila avri a lakeri kvitka pela tele,*

<sup>25</sup> *ale o lav le Rajeskero ačhel pro furt.*”

Oda lav hin o evaňjelium, so pes tumenge vakerđa.

## 2

*O džido bar a o sentno narodos*

<sup>1</sup> Vašoda odčhiven tumendar savori choli, savore pletki, dojekh klamišagos the zavist a ma aven dujemujengere.

<sup>2</sup> Sar o čhavore, save mekča akana ulile (pes narodzinde), mangel tumenge o žužo duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachrañimen,

<sup>3</sup> te imar koštoľindan oda, hoj o Raj hino lačo.

<sup>4</sup> Aven ke leste, ko džido Bar, saves o manuša odčhide, ale hin avrikidlo the igen vzacno anglo Del.

<sup>5</sup> The tumen, sar o džide bara, den pes te ačhavel andro duchovno kher, hoj te aven o sentno rašajipen a te anen o duchovne obeti, so hin pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus.

<sup>6</sup> Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskero: *“Thovav pro Sion o glavno bar; o avrikidlo the igen vzacno bar; oda, ko andre leste pačal, na ladžala pes.”*

<sup>7</sup> Oda bar hino vzacno tumenge, save pačan, ale olenge, save na pačan: *“O bar; so odčhide o murara, ačhila pre stavba glavno, <sup>8</sup> o bar; pre savo pes demen, the e skala, pre savi peren.”* Ola, save na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

<sup>9</sup> Ale tumen san o avrikidle manuša, o krališagos le rašajengero a o sentno narodos, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del – ov, ko tumen vičinda avri andral o kalipen andre peskero igen šukar svetlos.

<sup>10</sup> Varekana na sanas narodos, no akana san o manuša le Devleskere; varekana na prindžarenas o lačhipen le Devleskero, ale akana les chudľan.

*Te dživel sar le Devleskere služobňika*

<sup>11</sup> Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, so nane khere kade pre phuv a save ča pal kadi phuv predžan: Zľikeren tumen le telesne žadoscendar, so pes maren la dušaha!

<sup>12</sup> Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, save na pačan – choc te pre tumende namištes vakeren sar pro živaňa – hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.

<sup>13</sup> O Raj kamel, hoj tumen te podden savorenge, save hine ačhade le manušendar: Či le kraliske sar le nekbared-ereske,

<sup>14</sup> abo le vladarenge. Bo ov len bičhavel te marel olen, so namištes keren, a te lašarel olen, so keren mištes.

<sup>15</sup> Bo kada hin oda, so o Del kamel: Te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le nagodaver manušenge, save na džanen, so vakeren.

<sup>16</sup> Dživen sar o slobodne, ale ma zagaruven tumaro nalačhipen la slobodaha; dživen sar o sluhi le Devleskere.

17 Savoren den pačiv: Le phralen kamen, le Devlestar daran the le kralis den pačiv.

*Te zlidžal o pharipen sar o Raj*

18 A tumen, o sluhi, podden tumen tumare rajenge a šunen len andre savoreste. Ale ma podden tumen ča le lačhenge the le jileskerenge, ale the le nalačhenge.

19 Bo o Del žehñinela oles, ko zlidžal o pharipen vaš oda, hoj kerel pal leskeri voľa a cerpinel, choc nič nalačo na kerđa.

20 Bo so hin olestar, hoj likerem avri, sar tumen dukhaven, te tumen keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a likerem avri, kada hin le Devleske pre dzeka. 21 Se pre oda sanas le Devlestar vičinde, bo the o Ježiš cerpinelas vaš tumenge a sikađa tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.

*22 Ov šoha (ñikda) na kerđa binos, añi o klamišagos šoha na sas andre leskero muj.*

23 Sar les košenas, na košelas pale, a sar cerpinelas, na daravelas avri, ale mukelas pes pre oda, ko čačipnaha sudzinel.

24 Ov korkoro ligenda amare bini peskere teloha pro kerestos, hoj te meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Prekal leskere rani san avrisastarde.

25 Bo sanas sar o bakrore, save na džanenas, kaj džan, ale akana san visarde ko Pastjeris the ke Oda, savo pes starinel pal tumare duši.

### 3

*Pal o džuvľa the pal o murša*

1 Avke the tumen o džuvľa, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar na pačan le Devleskere laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare dživipnaha,

2 oleha, hoj on dikhena sar tumen dživen žužes the andre sentno dar.

3 Tumaro šukariben te na el avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada.

4 Ale tumaro šukariben mi el andro jilo – o andruno manuš – kovlo the pokorno duchos, bo ada hin, so ačhel pro furt a hin le Devleske pre dzeka.

5 Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sentna džuvľa, save pačanas andro Del a poddenas pes peskere romenge,

6 sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les “rajeja”. Tumen san lakere čhaja te keren o lačhipen a na daran tumen ñisostar.



<sup>7</sup> The tumen o murša: Dživen jekhetane tumare romñenca avke, hoj te achaluven, hoj hine slabeder. Presikaven lenge e pačiv, hoj tumare modlitbi nič te na zaačhavel, bo the on tumenca jekhetane chudena le Devlestar o dživipen.

*Te likerel avri andro cerpišagos*

<sup>8</sup> Pro ostatkos: Mi el tumen savoren jekh gondolišagos, kamen le phralen, mi el tumenge pharo jekh vaš aver, aven lačhejileskere the pokorna.

<sup>9</sup> Ma den pale o nalačo le nalačhipnaha abo o košiben le košibnaha, ale previsaren oda a žehñinen, bo pre oda san vičimen, hoj te chuden o požehnañje.

<sup>10</sup> Bo hin pisimen:

*“Oda, ko kamel, hoj les te el bachtalo dživipen, a kamel te dikhel o lače dživesa, mi zlikerel peskeri čhib le nalačhestar the peskere vušta, hoj te na vakerel o klamišagos,*

*<sup>11</sup> mi visarel pes le nalačhestar a mi kerel o lačhipen a mi rodel o smirom andral calo jilo.*

*<sup>12</sup> Bo le Rajeskere jakha dikhen pro čačipnaskere a leskere kana šunen pre lengero mangipen, ale o Raj džal pre ola džene, save keren namištes.”*

<sup>13</sup> A ko tumenge kerela namištes, te labona pal o lačhipen?

<sup>14</sup> Ale choc te cerpindanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar, aňi ma izdran.

<sup>15</sup> Ale den le Kristus pačiv sar le sentne Rajes andre tumare jile. Aven furt pririchtimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučlahas pal oda, so užaren andre tumaro jilo,

<sup>16</sup> ale polokes a andro smirom. Mi el tumen žuže jile, hoj pes te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen le Kristoha.

<sup>17</sup> Bo te o Del kamlahas, hoj te cerpinas, ta feder hin, hoj te cerpinen vaš o lačo sar vaš o nalačo.

<sup>18</sup> Se the o Kristus jekhvar cerpinelas a muľa vaš o bini – o čačipnaskero vaš o načačipnaskere – hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo felesnones, ale obdžidardo andro Duchos,

<sup>19</sup> a andre leste geľa te vakerel le duchenge andre bertena,

<sup>20</sup> save varekana na šunenas, medik o Del likerelas avri a užarelas pre lende andro dživesa le Noachoskere, medik pes ačhavelas o korabos. A gele andre ča frima – oda hin očno džene – a sas zachrañimen prekal o paňi.

<sup>21</sup> Oda pañi sas angluno obrazis le bolipnaske. No o bolipen na thovel amari mel pal o telos, ale hin o mangipen ko Del vaš o žužo jilo. A o bolipen tumen akana zachrañinel prekal ada, hoj o Ježiš uštila andral o meriben

<sup>22</sup> a geľa andro ñebos a hino pal e čači (pravo) sera le Devleske a hin leske poddine o anjela, o autoriti the o zora.

## 4

### *Sar te dživel o sentno dživipen*

<sup>1</sup> Te o Kristus avke cerpinda vaš amenge pro telos, ta the tumen pes zoraľaren ajse gondolišagoha, bo oda, ko cerpinda pro telos, preačila te kerel o binos.

<sup>2</sup> Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen buter pal o manuškere žadosci, ale pal oda, so kamel o Del.

<sup>3</sup> Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskere manuša. Ńisostar tumen na ladžanas, dživenas andro nalače žadosci, mačarenas tumen la molaha, mulatineas, pijenas a služinenas le džungale modlenge.

<sup>4</sup> A sar imar lenča oda na keren a na dživen avke rozmukles sar on, čudalinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren.

<sup>5</sup> Ola manuša pes jekhvar ačhavena anglo Del, savo hino pririchtimen te sudzinel le džiden the le mulen.

<sup>6</sup> Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te en sudzimen pal oda, sar dživenas andro telos, ale te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.

<sup>7</sup> O agor savoreske hino pašes. Vašoda aven godaver the strižbe, hoj te aven pririchtimen pes te modľinel.

<sup>8</sup> Ale anglal savoreste, mi el tumen jekh ke aver baro kamiben, bo o kamiben učarel andre but bini.

<sup>9</sup> Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos.

<sup>10</sup> Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijake dari, služinen jekh avreske, sako ole duchovne daroha, so chudľa.

<sup>11</sup> Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskere; te vareko služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te el andre savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske hin e slava the e zor pro furt. Amen.

### *Sar te cerpinel sar o Krestanos*

<sup>12</sup> Mire lače phralale, ma čudalinen tumen la jagake, savi pre tumende avľa, hoj tumen te probalinel (skušinel), sar te pes tumenge ačilahas vareso čudno.

<sup>13</sup> Ale radisaľon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisaľon bares the akor, sar pes sikavela leskeri slava.

14 Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskero nav, bachtale san, bo o Duchos la slavakero, o Duchos le Devleskero, ačhel pre tumende.

15 Ale ňiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaŋis abo zbujňikos, vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste.

16 Ale te cerpinel vareko sar Krestanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles, hoj les hin kada nav.

17 Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskere manuŋendar. Ale te pes chudela ešeb (peršo) amendar, savo ela o agor ole dženengero, save na šunen o evaňjelium le Devleskero?

18 A sar hin pisimen:

*“Te o manuŋ, savo hino čačipnaskero, ča ajci-ajci pes zachraŋinela, kaj ela o binošno the o bijedevleskero?”*

19 Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar kamel o Del, mi podden pes korkore le verne Stvoriteliske a mi keren o lačo.

## 5

*Olenge, save lidžan o zboros*

1 Mangav, sar o starši, le staršen maŋkar tumende – me, savo dikhľom le Kristoskero cerpišagos a som the o dedičos ola slavake, so pes sikavela:

2 Lidžan o stados, so tumenge o Del diňa. Na vašoda, hoj tumen andre oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel.

3 Aňi ma lidžan olen, saven tumenge o Raj diňa, sar te uľanas lengere raja, ale aven priklados le stadoske.

4 A sar pes sikavela o nekbareder Pastjeris, chudena e slavno koruna, so šoha (ňikda) na kirňola.

5 Avke the o terneder: Podden tumen le phuredereŋge a savore tumen podden jekh avreŋge. A uren tumen andre pokora, bo o *Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskero lačhipen (milost)*.

6 Podden tumen tel o zoralo vast le Devleskero, hoj tumen te hazdel upre andre peskero časos.

7 Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.

8 Aven paš e godi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o cholamen ľevos, savo rodel kas te chal.

9 Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.

<sup>10</sup> Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskero lačhipen (milost') andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinda andre peskeri slava – korkoro tumen sasfarela, zoraľarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren.

<sup>11</sup> Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

*O posledna pozdravi*

<sup>12</sup> Ča sikra tumenge pisindom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin oda čačo le Devleskero lačhipen (milost'). Ačhen andre oda!

<sup>13</sup> Miro čhavo Marek, the e khangeri andro Babilon\*, tumenge bičhavel o pozdravi.

<sup>14</sup> Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar. Smirom tumenge savorenge, save san andro Ježiš Kristus. Amen.

---

\* **5:13** E khangeri andro Rim

## O Dujto Lil Le PETERISKERO

### *O pozdravi*

<sup>1</sup> Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskero Kristoskero, pisinav olenge, save chudle ajso pačaben sar the amen amare čačipnaskere Devlestar the Spasiťelistar le Ježišostar Kristostar.

<sup>2</sup> O lačhipen (milost) the smirom mi rozbarol maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

### *O Krestana vičimen the avrikidle*

<sup>3</sup> Le Devleskeri zor amen diňa sa, so amenge kempel, hoj te dživas avke, sar ov kamel. Diňa amenge oda akor, sar prindžardam oles, ko amen vičinda peskera slavaha the zoraha.

<sup>4</sup> Aleha amen diňa oda baro the vzacno daros, pal savo amenge diňa lav: o kotor leskero devlĭpnaskero. Avke šaj denašaha het le svetoskere džungipnastar, kaj amen cirden o nalače žadosci.

<sup>5</sup> Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven ko pačaben o žužipen a andro žužipen o prindžaripen,

<sup>6</sup> andro prindžaripen o zlikeriben, andro zlikeriben o avrilikeriben, andro avrilikeriben o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka,

<sup>7</sup> andre oda dživipen o lačhipen ko phrala a andre oda lačhipen o kamiben.

<sup>8</sup> Te kada savoro tumen hin a barol andre tumende, na avena ajse, save na keren nič, ale save anen e chasna, bo prindžaren amare Rajes le Ježiš Kristus.

<sup>9</sup> Bo kas nane kala veci andre peskero dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterđa pre oda, hoj sas obžučardo peskere binendar, so varekana kerelas.

<sup>10</sup> Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha (ňikda) na perena

<sup>11</sup> a avke tumen igen šukares prilena andro večno krališagos amare Rajeskero, savo hin amaro Spasiťelis, o Ježiš Kristus.

<sup>12</sup> Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, choc oda džanen a san zorale andro čačipen, so priiľan.

<sup>13</sup> Medik som andre kada telos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te leperav kala veci,

<sup>14</sup> bo džanav, hoj imar kada teloskero stankos maj omukava, sar mange oda diña te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus.

<sup>15</sup> A kerava sa prekal oda, hoj tumen peske te leperen kala veci, sar adarik džava het.

### *Le Kristoskeri slava*

<sup>16</sup> Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na gondolinahas peske avri varesave paramisa. Bo korkore peskere jakhenca dikhlam leskeri slava.

<sup>17</sup> Se chudla le Dadestar le Devlestar e pačiv the o baripen, sar avla pre leste andral e Bari Slava kada hangos: “Kada hino miro Čhavo, kas kamav! Lestar man hin o radišagos.”

<sup>18</sup> Amen šundam oda hangos, so avla tele andral o ņebos, sar leha samas pre oda sentno verchos.

<sup>19</sup> Kada amen diña mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeli, so labol andro kalipen, medik na avela o džives a e tosaraskeri čerčeñ tumenge na anela o nevo svetlos andro jile.

<sup>20</sup> Mi el tumenge nekbuter pre godi, hoj aňi jekh prorocko andro pisimen Lav našti achalol manuš korkoro.

<sup>21</sup> Bo o prorocko šoha na avla andral e voľa le manušeskeri, ale o manuša vakerenas vaš o Del avke, sar len lidžalas o Sentno Duchos.

## 2

### *Pal o falošna proroka the učiteľa*

<sup>1</sup> Ale sar maškar o nipi sas falošna proroka, avke ena the maškar tumende falošna učiteľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A the le Bare Rajes, savo len cinda avri, zaprinena a avke korkore pre peste anena oda, hoj sigo ena zničimen.

<sup>2</sup> But manuša džana pal lengero džungipen a vaš lende namištes vakerena pro čačipnaskero drom.

<sup>3</sup> No ola falošna učiteľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena tumenge oda, so peske gondolinde avri. Le Devleskero sudos kale falošne učitelenge imar hino pririchtimen čirla a Oda, ko len zničinel, na sovel.

<sup>4</sup> Se o Del na sajinda le aňjelen, save kerde binos, ale čida len andre bertena a zaphandla len andre le lancenca andro kalipen, andro peklos, hoj ode pes pre lende te stražinel dži o sudos.

<sup>5</sup> O Del na sajinda aňi o phurikano svetos, sar anda e potopa pro binošna manuša. Ale le Noach the efa avre

dženen o Del zachraňinda, bo ov le manuŝenge kazinelas pal o spravodlišagos.

<sup>6</sup> The o fori Sodoma the Gomora sar priklados zlabarđa la jagaha pro prachos, hoj pes o bijedevleskere manuša te daran olestar, ko avela.

<sup>7</sup> Ale o Del zachraňinda le Lot, bo sas čačipnaskero a cerpinelas, sar dikhelas le bijedevleskere manuŝengero džungalo dživipen.

<sup>8</sup> Oda čačipnaskero manuŝ beŝelas maŝkar lende a džives so džives andre peskeri čačipnaskeri duša cerpinelas, sar dikhelas the ŝunelas, savo nalačipen kerenas.

<sup>9</sup> Avke o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manuŝen andral o pharipena a te potrestinel le nalačhen, medik užaren o sudno Džives.

<sup>10</sup> Mek buter marela olen, save džan pal o felos; save keren o džungale žadosci a na podden pes la autoritake. Ola manuša na daran űikastar, hine barikane a bi e dar vakeren namiŝtes pro űeboskere bitosťi.

<sup>11</sup> Ale o aňjela, save hine bareder the zoraleder, na vakeren nalače lava pre ola bitosťi anglo Raj.

<sup>12</sup> Ale kala hine bi e godťi sar o dzive džviri, save ulile (pes narodzinde) ča pre oda, hoj len te chuden a te murdaren. Vakeren namiŝtes pre ola veci, so na achalon, a ena zničimen avke sar o dzive džviri.

<sup>13</sup> A vaŝ lengero nalačipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno džives keren rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven peskere diliňipnaha.

<sup>14</sup> Lengere jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane ŝoha (ňikda) dos; odcirden le slabe manuŝen a lengere jile hine avrisikade andro hamiŝagos (chamťivost') – hine prekoŝle manuša.

<sup>15</sup> Ola faloŝna učitel'a omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom le Bileamoskero, le Beoriskere čhaskero, savo kamelas o počiňiben vaŝ o nalačipen.

<sup>16</sup> Ale vaŝ leskere bini leske sas phendo pre godťi: O űemo somaris ke leste prevakerđa manuŝeskere hangoha a zaačađa o diliňipen le prorokoskero.

<sup>17</sup> On hine sar o chaňiga bi o paňi; o chmari, saven tradel e zoraľi balvaj. Prekal lende hin pririchtimen o nekkaleder kalipen.

<sup>18</sup> Bo vakeren bare lava, so na anen űisavi chasna a cirden andro džungale telesne žadosci ajse manuŝen, save mekča akana denaŝle olendar, save dživen andro diliňipen.

<sup>19</sup> On len den lav, hoj ena slobodne, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu ņerinel (zviťazinel).

<sup>20</sup> Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes the le Spasiteľis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudľa a ņerinda upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb.

<sup>21</sup> Bo feder lenge ulahas, te na prindžarel o čačipnaskero drom, sar te prindžarel a palis te visarel pes andral oda sentno prikazaŋje, so lenge sas dino.

<sup>22</sup> Ačhiľa pes lenge avke, sar pes vakerel: “*O rikono geľa pale paš oda, so čandľa avri,*” the: “O žužo balo pes geľa pale te melarel andre čhik.”

### 3

#### *Pal o Džives le Rajeskero*

<sup>1</sup> Kada lil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lače phralale. Andro soduj lila tumenge leperav, hoj mištes te gondolinen.

<sup>2</sup> Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sentna proroka aňi pro prikazaŋje le Rajeskero le Spasiteľiskero, so tumenge sas dino prekal o apoštola.

<sup>3</sup> Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena ajse manuša, save dživena pal peskere binošna žadosci. Asana tumen avri

<sup>4</sup> a phenena: “Či na phendľa, hoj avela? Kaj hino? Se kanastar mule o dada, sa hin avke, kanastar sas kerdo o svetos!”

<sup>5</sup> Bo on narokom na kamen te džanel, hoj imar čirlastar o Del kerďa o ņebos the e phuv le laveha. Na kamen te džanel oda, hoj e phuv sas kerďi le paňestar a le paňeha

<sup>6</sup> a hoj o čirlatuno svetos sas tašľardo a zňičimen ole paňeha.

<sup>7</sup> Adadžives oda lav likerel kada ņebos the kadi phuv la jagake. Likerel len prekal oda džives, sar ena odsudzimen a zňičimen o bijedevleskere manuša.

<sup>8</sup> Ale ma bisteren, mire lače phralale, hoj jekh džives hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros (1 000) berša sar jekh džives.

<sup>9</sup> O Raj na avela nasig te kerel oda, so phendľa, avke sar peske vareko gondolinel. Ov mek užarel, bo na kamel, hoj ņiko te na el odsudzimen andro meriben, ale kamel, hoj pes savoredžene te visaren ko Del.

<sup>10</sup> A o džives le Rajeskero avela sar o živaňis počoral. Andre oda džives o ņebos našľola bara vikaha a sa, so hin



upre pro ņebos, zlabola andre jag a e phuv the sa, so pre late hin, ela zničimen.

<sup>11</sup> Te kada savoro kavke našlola, save mušinen te el andre tumaro dživipen sentne the pobožne?

<sup>12</sup> Sar tumenge kampil te dživel, so igen užaren oda Džives le Devleskero, sar dikhena, hoj o ņebos našlola andre jag the sar savore aver veci rozdžala andro baro keradžipen?

<sup>13</sup> No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ņebos the pre nevi phuv, so ena pherde le spravodlišagoha.

<sup>14</sup> Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj te aven arakhle andro smirom le Rajeha, žužen the bi o binos.

<sup>15</sup> Len sar tumari zachrana oda, hoj amaro Raj mek užarel. Bo avke tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola godaha, so leske sas diňi.

<sup>16</sup> Avke vakerel pal kala veci andre savore peskere lila. Andre ola lila hin varesave veci, so hin phares te achalol, vašoda len previsaren o manuša, save nane avrisikade a nane zorale andro pačaben. On previsaren the aver pisimen Lav a avke pes zničinen korkore.

<sup>17</sup> Ale te oda imar anglal džanen, mire lače phralale, chrañinen tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskere manuša le klamišagoha a te na odperen andral tumaro zoralo pačaben.

<sup>18</sup> Ale baron andro lačhipen (milost) le Rajeskero, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare Rajes the Spasitelis. Leske e slava the akana the pro furt!

Amen.

## O Ešebno Lil Le JANOSKERO

### *Pal o lav, so del o dživipen*

<sup>1</sup> So sas ešebnovarestar (peršovarestar), so šundam, so dikhlam peskere jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chudenas, pal oda vakeras, pal oda lav, so del o dživipen.

<sup>2</sup> A sar pes oda dživipen sikađa, dikhlam a svedčinas tumenge pal oda večno dživipen, so sas ko Dad a sikađa pes amenge.

<sup>3</sup> Avke oda, so dikhlam the šundam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskere Čhaha, le Ježišoha Kristoha.

<sup>4</sup> Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherardo.

### *O Del hin o svetlos*

<sup>5</sup> Kada hin oda, so šundam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o svetlos a andre leste nane nisavo kalipen.

<sup>6</sup> Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kalipen, klaminas a na keras o čačipen.

<sup>7</sup> Ale te phiras andro svetlos avke, sar ov hino andro svetlos, akor sam jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskero, leskere Čhaskero, amen obžužarel andral dojekh binos.

<sup>8</sup> Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o čačipen.

<sup>9</sup> Ale te viznavinas peskere bini, verno hino the čačipnaskero, hoj amenge te odmukel o bini a te žužarel andral savore nalačhipena.

<sup>10</sup> Te phenas, hoj na kerđam binos, keras lestar klamaris a nane andre amende leskero lav.

## 2

### *O Ježiš zaachel vaš amende*

<sup>1</sup> Čhavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko kerđahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o čačipnaskero.

<sup>2</sup> Prekal leste amenge hin odmukle o bini – no, na ča amenge, ale the cale svetoske.

<sup>3</sup> Pal oda džanas, hoj les prindžaras: Te dolikeras leskere lava.

<sup>4</sup> Oda, ko phenel: "Prindžarav les," ale leskere lava na dolikerel, hino klamaris a andre leste nane o čačipen.

<sup>5</sup> Ale oda, ko dolikerel leskero lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam andre leste.

<sup>6</sup> Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

### *O nevo prikazañje*

<sup>7</sup> Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazañje, ale o purano prikazañje, so tumende sas ešebnovarestar (peršovarestar). Oda purano prikazañje hin o lav, so imar šundān.

<sup>8</sup> A the nevo prikazañje tumenge pisinav, bo oda čačipen dičhol andro Kristus the andre tumende, bo o kalipen džal het a o čačo svetlos imar švicinel.

<sup>9</sup> Oda, ko phenel, hoj hino andro svetlos a našti avri ačhel peskere phrales, hino mek furt andro kalipen.

<sup>10</sup> Oda, ko kamel peskere phrales, ačhel andro svetlos: Nane andre leste nič, pre soste vareko šaj perel.

<sup>11</sup> Ale oda, ko našti avri ačhel peskere phrales, hino andro kalipen a phirel andro kalipen. Añi na džanel, kaj džal, bo o kalipen korarda leskere jakha.

<sup>12</sup> Pisinav tumenge, čhavorale, hoj vaš leskero nav tumenge hin o bini odmukle.

<sup>13</sup> Pisinav tumenge, dadale, hoj prindžardān oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisinav tumenge, terne čhavale, hoj ñerindān (zviřazindān) upral o Nalačo.

<sup>14</sup> Pisinav tumenge, čhavale, hoj prindžarenas le Dades.

Pisindōm tumenge, dadale, hoj prindžarenas oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisindōm tumenge, terne muršale, hoj san zorale a le Devleskero lav ačhel andre tumende a ñerindān (zviřazindān) upral o Nalačo.

<sup>15</sup> Ma kamen o svetos, añi o veci, so hin pro svetos. Te vareko kamel o svetos, na kamel le Dades.

<sup>16</sup> Bo nič olestar, so hin pro svetos – e žadosca le řeloskeri, e žadosca le jakhengeri, abo o barikano dživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o svetos.

<sup>17</sup> A o svetos the leskeri žadosca našřol, ale oda, ko kerel e vořa le Devleskeri, ačhel pro furt.

### *Pal o antikrist*

<sup>18</sup> Čhavale, hin ade e posledno ora. Šundān, hoj avela o antikrist, a avke imar akana avle but antikristi. Oleha džanas, hoj hin e posledno ora.

19 Avle avri maškar amende, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca. Ale kada pes ačila, hoj pes te sikaven, hoj nane savore amendar.

20 Tumen san pomazimen le Sentnonestar, vašoda tumen savore džanen o čačipen.

21 Na pisindom tumenge vašoda, hoj na džanen o čačipen, ale vašoda, bo les prindžaren a džanen, hoj nisavo klamišagos na avel andral o čačipen.

22 A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? Oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas, hin oda antikrist.

23 Ole manušes, savo zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oda, ko viznavinel le Čhas, oles hin the o Dad.

24 Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šundān ešebnovarestar. Te oda, so šundān ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo the andro Dad.

25 A oda hin o lav, so o Kristus diňa: O večno dživipen.

26 Kada tumenge pisindom pal ola, save tumen cirden andro binos.

27 No pre tumende ačhel o Duchos le Kristoskero, saves priilan lestar, a vašoda na kempel tumenge, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskero Duchos tumen sikavel pal savoreste a oda, so sikavel, hino čačipen a na klamišagos – ačhen andre leste, avke sar tumen sikavelas.

### *Čhave le Devleskere*

28 A akana, mire čhavorale, ačas andre leste, hoj akor, sar pes sikavela, te avas bi e dar a te na pes ladžas angle leste, sar avela.

29 Te džanen, hoj ov hino čačipnaskero, akor džanen, hoj sako, ko kerel o spravodlišagos, uliła (narodzinda) lestar.

## 3

1 Dikhen, savo kamiben amen diňa o Dad, hoj pes te vičinas le Devleskere čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarda.

2 Mire lače phralale, akana sam le Devleskere čhave, ale mek pes na sikađa, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar hino.

3 Sako, kas hin kajso užaripen (nađej) andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.

4 Sako, ko kerel binos, na doľikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na doľikerel o zakonos.

5 A džanen, hoj o Ježiš pes sikađa vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste nane binos.

<sup>6</sup> Sako, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhla, aňi les na prindžarel.

<sup>7</sup> Čhavorale, űiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel, so hin čačipnaskero, hino čačipnaskero, avke sar o Kristus hino čačipnaskero.

<sup>8</sup> Oda, ko kerel o binos, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar (peršovarestar). Vašoda pes sikađa o Čhavo le Devleskero, hoj te musarel le bengeskere buča.

<sup>9</sup> Sako, ko uliła (pes narodzinda) le Devlestar, na kerel bini, bo le Devleskero dživipen ačhel andre leste avke sar o semjenkos a aňi našti kerel bini, bo uliła (pes narodzinda) le Devlestar.

<sup>10</sup> Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskere čhave a ko le bengeskere čhave: Sako, ko na kerel oda, so hin čačipnaskero, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel peskere phrales.

*Te kamas jekh avres*

<sup>11</sup> Bo kada hin oda, so šundān ešebnovarestar: Hoj te kamas jekh avres.

<sup>12</sup> Na avke sar o Kain, savo sas le Nalačhestar a murdarda peskere phrales. A soske les murdarda? Bo oda, so o Kain kerelas, sas nalačo a oda, so kerelas leskero phral, o Abel, sas lačo.

<sup>13</sup> Ma čudalinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našti avri ačhel.

<sup>14</sup> Vašoda, hoj kamas le phralen, džanas, hoj pregełam andral o meriben andro dživipen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben.

<sup>15</sup> Sako, ko našti avri ačhel peskere phrales, hino vrahos a džanen, hoj űisave vrahos nane andre peste o večno dživipen.

<sup>16</sup> Pal oda prindžardam le Devleskero kamiben, hoj ov diňa peskero dživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskero dživipen vaš o phrala.

<sup>17</sup> Te varekas hin o barvalipen andre kada svetos a te dikhela, hoj le phrales nane vareso, ale phandela angle leste peskero jilo, sar šaj el le Devleskero kamiben andre leste?

<sup>18</sup> Mire čhavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale oleha, so čačes keras.

*Te džas anglo Del bi e dar*

<sup>19</sup> Pal oda džanas, hoj sam le čačipnastar a hin amen anglo Del smirom andro jile,

<sup>20</sup> bo te šunas andro jilo, hoj namištes keras, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro.

<sup>21</sup> Phralale, te šunas andro jilo, hoj amen nane binos, šaj džas anglo Del bi e dar.

<sup>22</sup> A chudas lestar savoro, so mangas, bo dolikeras leskere prikazaŋja a keras oda, so leske hin pre dzeka.

<sup>23</sup> Kada hin leskero prikazaŋje: Hoj te pačas andre leskero Čhavo – andro nav Ježiš Kristus – a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge diña o prikazaŋje.

<sup>24</sup> Ola, save dolikeren leskere prikazaŋja, ačhen andre leste a ov tiš andre lende. A džanas, hoj ačhel andre amende, prekal o Duchos, saves amenge diña.

## 4

### *Te na pačas dojekhe duchoske*

<sup>1</sup> Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Probalinen (skušinen) le dučen, či hine le Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos.

<sup>2</sup> Pal kada prindžarena le Devleskere Duchos: Dojekh duchos, savo pridžanel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, hino le Devlestar.

<sup>3</sup> A dojekh duchos, savo na pridžanel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskero, pal savo šundān, hoj avela a akana imar hino pro svetos.

<sup>4</sup> Čhavorale, tumen san le Devlestar a ŋerindān (zvifazindān) upral lende, bo oda, ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos.

<sup>5</sup> On hine andral o svetos, vaš oda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel.

<sup>6</sup> Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen – ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskere Duchos the le duchos, savo cirdel andro klamišagos.

### *O Del hin o kamiben*

<sup>7</sup> Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar a sako, ko kamel, uliła (pes narodzindā) le Devlestar a prindžarel le Devles.

<sup>8</sup> Oda, ko na kamel, na prindžarda le Devles, bo o Del hin o kamiben.

<sup>9</sup> Le Devleskero kamiben ke amende pes sikađa avke, hoj o Del bičhađa peskere jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te el dživipen.

<sup>10</sup> O kamiben nane oda, hoj amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas amen a bičhađa peskere Čhas, hoj prekal leste amenge te el odmukle o bini.

<sup>11</sup> Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh avres.

<sup>12</sup> Le Devles šoha (ňikda) ňiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende a leskero kamiben hin dokerdo andre amende.

<sup>13</sup> Pal oda džanas, hoj ačas andre leste a ov andre amende, hoj amen diňa peskere Duchostar.

<sup>14</sup> Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhaďa le Čhas sar Spasiteľis le svetoske.

<sup>15</sup> O Del ačhel andre dojekh, ko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskero, a ov andro Del.

<sup>16</sup> Amen pačandilam a prindžardam o kamiben, so hin le Devles ke amende. O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste.

<sup>17</sup> Avke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajs o sar ov hino andre kada svetos, ajse sam the amen.

<sup>18</sup> Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.

<sup>19</sup> Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas.

<sup>20</sup> Te vareko phenel: “Kamav le Devles,” ale peskere phrales našti avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskere phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhľa?

<sup>21</sup> A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mi kamel the peskere phrales.

## 5

### *O pačaben ňerinel upral o svetos*

<sup>1</sup> Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hin o Kristus, uliľa (pes narodzinda) le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the leskere čhas.

<sup>2</sup> Pal oda džanas, hoj kamas le Devleskere Čhaven, te kamas le Devles a dolikeras leskere prikazaňja.

<sup>3</sup> Bo kada hin o kamiben le Devleskero, hoj te dolikeras leskere prikazaňja a leskere prikazaňja nane phare.

<sup>4</sup> Bo savoro, so uliľa (pes narodzinda) le Devlestar, ňerinel (zvifazinel) upral o svetos. A amaro pačaben hin oda, so ňerinda upral o svetos.

<sup>5</sup> Ko šaj ňerinel upral o svetos? Ča oda, ko pačal, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskero.

### *O svedectvo pal o Čhavo*

<sup>6</sup> O Ježiš Kristus hin oda, savo avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko svedčinel, bo o Duchos hin o čačipen.

<sup>7</sup> Bo trin hine, save svedčinen:

<sup>8</sup> o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda.

<sup>9</sup> Te prilas o svedectvo le manušengero, o svedectvo le Devleskero hino bareder. Le Devleskero svedectvo hin oda, so phenda pal peskero Čhavo.

<sup>10</sup> Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskero, oles hin o svedectvo andre peste. Ko na pačal le Devleske, oda lestar kerđa klamaris, bo na pačandila ole svedectvoske, so phenda o Del pal peskero Čhavo.

<sup>11</sup> A kada hin oda svedectvo, hoj amen o Del diňa večno dživipen a oda dživipen hin andre leskero Čhavo.

<sup>12</sup> Kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskero, oles nane o dživipen.

### *Pal o večno dživipen*

<sup>13</sup> Kada pisindom tumenge, save pačan andro nav le Devleskere Čhaskero, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen.

<sup>14</sup> Hin amen kadi istota anglo Del, hoj ov amen šnel, sar mangas vareso pal leskeri voľa.

<sup>15</sup> Te džanas, hoj amen šnel andre savoreste, so mangas, ta džanas, hoj pes amenge imar ačhila oda, so lestar manglam.

<sup>16</sup> Te vareko dikhlahas peskere phrales, hoj kerel binos, so na lidžal pro meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen – ale ča te na kerđa binos pro meriben. Te vareko kerđa ajso binos, so lidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš ajso manuš.

<sup>17</sup> Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na lidžal pro meriben.

<sup>18</sup> Džanas, hoj o manuš, savo ulila le Devlestar, na kerel o bini. Ale oda, ko ulila le Devlestar – o Ježiš – les chrañinel a o nalačo pes lestar na chudel.

<sup>19</sup> Džanas, hoj sam le Devlestar a calo svetos hin andre zor le bengeskeri.

<sup>20</sup> A džanas, hoj o Čhavo le Devleskero amen avľa te del godi, hoj te prindžaras le čače Devles. Amen dživas jekhetane le čače Devleha – andre leskero Čhavo, o Ježiš Kristus. Ov hin o čačo Del the o večno dživipen.

<sup>21</sup> Čhavorale, chrañinen tumen le modlendar – le falošne devlendar. Amen!



## O Dujto Lil Le JANOSKERO

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o phureder:

La Rañake, savi hiñi avrikidñi le Devlestar, the lakere čhavage, saven čačes kamav – a na ča me korkoro, ale the savore, save prindžarde o čačipen.

<sup>2</sup> Kamas tumen, bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

<sup>3</sup> Mi del tut o lačhipen (o milost), o smirom the o lačhejileskeriben andro čačipen the kamiben amaro Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj o Čhavo le Dadeskero.

### *O kamiben the o čačipen*

<sup>4</sup> Igen radisalilom, hoj arakhlom tire čhavendar ajsen, save phiren andro čačipen avke, sar chudlam o prikazañje le DadeSTAR.

<sup>5</sup> Akana, Rañije, na pisinav tuke nevo prikazañje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar (peršovarestar). Mangav tut, hoj te kamas jekh avren.

<sup>6</sup> A o kamiben hin oda, hoj te phiras andre leskere prikazañja. A oda prikazañje hin te phirel andro kamiben, avke sar šundan ešebnovarestar.

<sup>7</sup> Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos. Ajsjo manuš hino klamaris the o antikrist.

<sup>8</sup> Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas, ale hoj te chuden calo počičiben.

<sup>9</sup> Ole manušes, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskero, nane o Del. Ale ko ačhel andro sikaviben le Kristoskero, oles hin the o Dad the o Čhavo.

<sup>10</sup> Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les andro kher, añi les ma pozdravinen.

<sup>11</sup> Bo oda, ko les prilel, hino jekhetane leha andre leskere nalače skutki.

### *O posledna lava*

<sup>12</sup> Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, hoj amaro radišagos te el pherdo.

<sup>13</sup> O čhave tira pheñakere, savi hiñi avrikidñi le Devlestar, tut pozdravinen.

Amen.

## O Trito Lil Le JANOSKERO

### *O pozdravos*

<sup>1</sup> Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves čačeš kamav.

<sup>2</sup> Miro lačo Gajona, mangav, hoj tuke te el mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake.

<sup>3</sup> Bo igen radisalilom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno andro čačipen a sar džives andro čačipen.

<sup>4</sup> Nane man bareder radišagos sar oda, hoj te šunav, hoj mire čhave dživen andro čačipen.

### *Ašarel le Gajos*

<sup>5</sup> Phrala miro lačo, presikaves tiri vernoš andre oda, sar pes likereres ko phrala the ko cudze.

<sup>6</sup> On phende avri angle khangeri pal tiro kamiben. A sar len des oda, so lenge kempel pro drom, mištes keres, bo avke oda kamel o Del.

<sup>7</sup> Se pes dine pro drom prekal o nav le Kristoskero a na lenas nič le manuendar, save na pačan.

<sup>8</sup> Amenge kempel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čačipen.

### *O Diotrefes the o Demetrios*

<sup>9</sup> Pisindom imar le khangerake, ale o Diotrefes, savo kamel te el ešebno (peršo) maškar lende, amen na prilel.

<sup>10</sup> Vašoda sar avava, leperava oda, so kerel: Hoj vakerel pal amende nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilel le phralen. A olenge, save len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.

<sup>11</sup> Phrala miro lačo, ma liker tut pal o nalačo, ale pal o lačo. Oda, ko kerel o lačo, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačo, na dikhla le Devles.

<sup>12</sup> Sako – the korkoro o čačipen – vakerel mištes pal o Demetrios. The amen svedčinas a džanen, hoj amare lava hine čačipnaskere.

<sup>13</sup> Ulahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro lil.

<sup>14</sup> Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

<sup>15</sup> Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar le phralen, dojekhes lendar.

## O Lil Le JUDASKERO

<sup>1</sup> Me o Juda, le Ježišoskero sluhas the le Jakoboskero phral, pisinav tumenge, save san vičimen avri a kas o Del o Dad kamel a likerel andro Ježiš Kristus.

<sup>2</sup> O lačhipen, o kamiben the o smirom mi rozbaron maškar tumende.

### *Pal o falošna učitel'a*

<sup>3</sup> Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amari jekhetañi zachrana, ale akana tumenge mušnav te pisinel a te priphenel, hoj te keren sa vaš o pačaben, so o Del diña le sentnenge jekhvar a pro furt.

<sup>4</sup> Bo varesave manuša pes avre dromenca ispidle andre počoral. Lengero sudos hin pisimen imar čirla anglal. On hine o bijedevleskere manuša, save čerinen o lačhipen (milost') amare Devleskero vaš o nažužipena a na pridžanen pes ke amaro jekh vladcas the Raj, Ježiš Kristus.

<sup>5</sup> Kamav tumenge te leperel, choc imar savoro oda džanen, hoj o Raj ešeb (peršo) zachrañinda leskere manušen andral e Egiptsko phuv, ale palis merarda olen, save na pačandile.

<sup>6</sup> The le añjelen, save na zalikerde peskeri autorita, ale omukle peskere than, likerel andro kalipen andro večne puta, medik len na sudzinela andre oda Baro Džives.

<sup>7</sup> Leperen peske the pre Sodoma the Gomora the pro fori pašal lende, so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la jagaha, so šoha (ñikda) na preachel. Oda hin dino prekal amende, hoj pal oda te džanas a te daras.

<sup>8</sup> Avke hin the kale manušenca: Lidžan len o sune a melaren andre peskere tela le binenca, na prilen e autorita a namištes vakeren pro añjela andre slava.

<sup>9</sup> Añi o archañjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o telos le Mojžišoskero, pes na opovažinda leske namištes te phenel. Ča phend'a: "O Raj tut mi marel!"

<sup>10</sup> Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achalon; hine sar o dzive džviri, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zñičimen.

<sup>11</sup> Vigos lenge! Bo gele ajse dromeha sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro diliñipen, avke sar o Bileam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburinde sar the ov.

<sup>12</sup> Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len lidžan avrether a hine sar o chmari bi o pañi; sar o jesutne stromi bi o ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the le koreñenca.

<sup>13</sup> Hine sar o dzive moroskere vlni, so anen avri peskero džungipen sar o peni. Ola manuša hine sar o našade čercheña a prekal lende hin pririchtimen o nekkaleder kalipen pro furt.

<sup>14</sup> Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar phendā: “Dikh, o Raj avela peskere but ezere sentnenca,

<sup>15</sup> hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskere manušen vaš savore bijedevleskere veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste phende.”

<sup>16</sup> Oda hin o dudroša, savenge nane nič pre dzeka; save dživen pal peskere žadosci. Lengere vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

### *Te likerem avri*

<sup>17</sup> Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge sas anglal phende prekal o apoštola, saven bičhađa amaro Raj, o Ježiš Kristus.

<sup>18</sup> On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, save asana a dživena pal peskere binošna žadosci.

<sup>19</sup> Oda hin ola, save tumen odcirden the rozulaven; telesne manuša bi o Duchos.

<sup>20</sup> Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sentno pačaben a modlīnen tumen andro Sentno Duchos.

<sup>21</sup> Likerem tumen andre le Devleskero kamiben a užaren pro lačhipen, so tumen lidžala andro večno dživipen – o lačhipen, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.

<sup>22</sup> Aven lačhejileskere ke ola džene, save hine slaba andro pačaben.

<sup>23</sup> Cirden len avri andral e jag a zachrañinen len. Avreng aven lačhejileskere, ale merkinen, hoj pes te na meļaren lengere binenca. The lengere gada, so sas meļarde le binenca, tumenge mi džunglōl.

### *O lašariben le Devleske*

<sup>24-25</sup> Mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen le jekhe Devleske, amare Spasiťeliske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, anglal savore časi, the akana the pre savore časi. Ov hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren, a šaj anel andre peskeri slava bare radišagoha a bi e mel.

**Amen.**

## Le Janoskero ZJAVEŃJE

### *O anglune lava*

<sup>1</sup> Kada hin o zjaveŃje le Ježišoskero Kristoskero, so les diŃa o Del, hoj te sikavel peskere sluhenge pal oda, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhađa peskere aŃjelos, hoj oda te del te džanel peskere sluhasko le Janoske.

<sup>2</sup> Ov vakerelas avri savoro, so dikhla – oda hin o lav le Devleskero the o svedectvo le Ježišoskero Kristoskero.

<sup>3</sup> Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, save šunen o lava andral kada prorocstvo a dolikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

<sup>4</sup> O Jan pozdravinel o eŃta khangera, so hine andre Azija: O lačhipen (milost) the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole eŃta duchendar, save hine anglal leskero tronos,

<sup>5</sup> the le Ježišostar Kristostar. Ov hin o verno švedkos, ešebno olendar, save sas uštade andral o meriben, a hin kralis upral savore krala pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskere rateha amen cinda avri amare binendar;

<sup>6</sup> savo kerđa amendar kralen\* the rašajen le Devleske peskere Dadeske, e slava the e zor pro furt! Amen.

<sup>7</sup> Dikh, avel le chmarenca a dikhela les dojekh jakh, the ola, save les predemade. Rovena upral leste savore nipi pre phuv. Avke hin. Amen!

<sup>8</sup> “Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,” phenel o Raj, o Del, “oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.”

### *O Jan dikhel le Kristus*

<sup>9</sup> Me o Jan, tumaro phral, jekhetane tumenca likerav avri o pharipen, so amen hin vaš o krališagos le Ježišoskero Kristoskero. Somas pro ostrovo Patmos vaš o lav le Devleskero the vaš o svedectvo pal o Ježiš.

<sup>10</sup> Andre le Rajeskero džives somas andro Duchos a šundom pal mande zoralo hangos sar o hangos la trubakero,

<sup>11</sup> so vakerelas: “Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le eŃta zborengi, so hin andre Azija: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tijatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.”

\* 1:6 Grekengeri čhib: O krališagos

<sup>12</sup> Visalilom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visalilom, dikhlom efta somnakune momelara

<sup>13</sup> a maškar ola efta momelara dikhlom varekas, ko marelas pro Čhavo le Devleskero. Sas urdo andro džindarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les sas prephandlo prekal e brekh (o čuča).

<sup>14</sup> Leskero šero the leskere bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskere jakha sas sar o jagale plameña.

<sup>15</sup> A leskere pindre sas sar o blištaco trast rozlabardo andro bov a leskero hangos sas sar o hangos but pañengero.

<sup>16</sup> Andro čačo vast les sas efta čercheña, andral leskero muj avelas avri ostro šabla, so čhinel pal soduj seri, a leskero muj sas sar o kham, so labol andre peskeri zor.

<sup>17</sup> Sar les dikhlom, pelom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thođa peskero čačo vast a phendža mange: “Ma dara tut! Me som o Ešebno (Peršo) the o Posledno.

<sup>18</sup> Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.

<sup>19</sup> Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhlal: Oda, so hin akana, the oda, so pes pal kada ačhela.

<sup>20</sup> Ola efta čercheña, so dikhlal andre miro čačo vast, the ola efta somnakune momelara hin o garuđipen. O efta čercheña hin o aňjela le efta khangerengere a o efta momelara hin o efta khangera.”

## 2

### *La khangerake andro Efezus*

<sup>1</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada vakerel oda, savo likerel o efta čercheña andre peskero čačo vast a phirel maškar ola efta somnakune momelara.

<sup>2</sup> Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiro avrilikeriben a the oda, hoj našti zlidžas le nalächen. Probalindal (skušindal) olen, save pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avlal pre oda, hoj hine klamara.

<sup>3</sup> Likerdal avri, cerpindal but vaš miro nav a furt birines.

<sup>4</sup> Ale hin man pre tu oda, hoj omuklal tiro ešebno (peršo) kamiben.

<sup>5</sup> Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peľal avri, visar tut ole binendar a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro momelaris pal leskero than.

<sup>6</sup> Ale jekh veca keres mištes: Našti avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci\*, so the me našti avri ačhav.

\* 2:6 Abo: O Nikolaiti

<sup>7</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko ņerinel (zviťazinel), dava te chal pal o stromos le dživipnaskero, so hin andro rajos le Devleskero.”

*La khangerake andre Smirna*

<sup>8</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada vakerel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžidila.

<sup>9</sup> Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola, save namištes pal tu vakeren a save phenen pal peste, hoj hine Židi, ale nane a hine e sinagoga le satanoskeri.

<sup>10</sup> Ma dara olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar andre bertena, hoj te aven probalimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskeri!

<sup>11</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko ņerinel (zviťazinel), o dujto meriben na dukhavela.”

*La khangerake andro Pergamos*

<sup>12</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada vakerel oda, kas hin odi ostro šablā, so čhinel pal soduj seri.

<sup>13</sup> Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskero. Ale likereres tut mire navestar a na preačihilal andre ma te pačal, aňi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andro tumaro foros, kaj bešel o satan.

<sup>14</sup> Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save likereren o sikaviben le Bileamoskero. Bo ov sikavelas le Balak sar te lidžal le Izraeloskere čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlengje a te keren o lubipen.

<sup>15</sup> A the tut hin ajse džene, save likereren o sikaviben le Mikulašengero†.

<sup>16</sup> Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šablāha andral miro muj.

<sup>17</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko ņerinel, dava andral e garuđi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ņiko, ča oda, ko les chudel.”

*La khangerake andre Tijatira*

<sup>18</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Tijatira pisin:

Kada vakerel o Čhavo le Devleskero, saves hin o jakha sar o jagale plameňa the o pindre sar o blišťaco trast.

† 2:15 Abo: Le Nikolaitengero



<sup>19</sup> Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaliben the tiro avrilikeriben. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačandilal.

<sup>20</sup> Ale hin man pre tu oda, hoj domukes la džuvla Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiñi prorokiña. Oleha, so sikavel, odcirdel mire služobniken, hoj te keren o lubipen a te chan oda, so hin obetimen le modlenge.

<sup>21</sup> Diñom la časos, hoj pes te visarel andral peskero lubipen, ale na kamel.

<sup>22</sup> Dikh, me la thovav pro hačos, kaj cerpinela. A pre ola, save laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren.

<sup>23</sup> Lakere čhaven marava the le meribnaħa a dodžanena pes savore khangera, hoj me som, savo prindžarav o jile the o goda, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.

<sup>24</sup> Ale phenav tumenge andre Tijatira, save pes na likerem ole sikavibnastar a save na prindžardan ‘o bare garudipena le satanoskere’, hoj na thovav pre tumende aver pharipen.

<sup>25</sup> Ča likerem mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.

<sup>26</sup> Oles, ko ñerinel a kerela dži o agor oda, so me kamav, dava zor upral o aver narodi –

<sup>27</sup> ‘Ov len lidžala la trastuħa pacaha a phagerela len pro kotora sar čikakere čare’

<sup>28</sup> – avke sar the me priilom e zor mire Dadestar. A dava les the e tošaraskeri čerčeñ.

<sup>29</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!”

### 3

#### *La khangerake andro Sardis*

<sup>1</sup> “Le añjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada vakere oda, saves hin o ehta duchi le Devleskere the o ehta čerčeña. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo.

<sup>2</sup> Ušti a zoraħar savoro, so mek ačhila a so hin pašes paš o meriben. Bo na dikhav, hoj oda, so keres, hin mištes angle miro Del.

<sup>3</sup> Ma bister pre oda, sar oda priilal the šundal, doliker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živañis a añi na džaneħa, savi ora pre tu avava.

<sup>4</sup> Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na meħarde andre o gada. On peske phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zasogaħinen (zaslužinen).

<sup>5</sup> Oda, ko ñerinel (zviřazinel), ela urdo andro parne gada a leskero nav na khosava avri andral o zvitkos le

dživipnaskero. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskere aňjela.

<sup>6</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangereŃge!”

*La khangerake andre Filadelfia*

<sup>7</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

*Kada vakerel o Sentno, o Čačipnaskero, kaste hin e kleja le Davidoskeri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ņiko našti phandel a phandel avke, hoj ņiko našti phundravel:*

<sup>8</sup> Džanav tire skutki. Dikh, phundrađom anglal tu o vudar a ņiko les našti phandel. Bo choc tut hin ča sikra zor, dolikeres miro lav a na zapriŃđal man.

<sup>9</sup> Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskeri sinagoga – ola, save phenen pal peste, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen – te aven a te bandon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamľom.

<sup>10</sup> Vašoda, hoj dolikerđal miro lav a likerđal avri, the me pre tu zadikhava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te probalinel avri (skušinel avri) olen, save bešen pre phuv.

<sup>11</sup> Avava sigo! Liker oda, so tut hin, hoj tuke ņiko te na lel tiri koruna!

<sup>12</sup> Oles, ko ņerinela, kerava sluposke andro chramos mire Devleske a imar šoha (ňikda) odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskero the o nav mire Devleskere forostar, ole neve Jeruzalemostar, so avel tele mire Devlestar andral o ņebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav.

<sup>13</sup> Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangereŃge!”

*La khangerake andre Laodikea*

<sup>14</sup> “Le aňjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada vakerel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskero švedkos, kas hin autorita upral savoro, so o Del kerđa.

<sup>15</sup> Džanav tire skutki, hoj na sal aňi šilalo aňi tato. Te ča uľalas šilalo abo tato!

<sup>16</sup> Ale vaš oda, hoj sal letno a na sal aňi šilalo aňi tato, čhungarava tut avri andral miro muj!

<sup>17</sup> Bo phenes: ‘Som barvalo, barvaliľom a na kampil mange ņikas,’ ale tu na džanes, hoj sal čoro, pro roviben, bidno, koro the lango.

<sup>18</sup> Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag, hoj te barvalos. Cin tuke the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladž tire langipnaskeri. A cin mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.

19 Me dovakerav a bararav avri sakones, kas kamav. Vašoda čačes pes rozgondolin a visar tut le binendar!

20 Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šundahas miro hangos a phundrađahas o vudar, džava andre ke leste a čhava leha a ov manca.

21 Oleske, ko ņerinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke sar the me ņerindom a bešav mire Dadeha pre leskero tronos.

22 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!”

## 4

### *O lašariben andro ņebos*

1 Palis dikhłom o phundrado vudar pro ņebos. A oda ešebno hangos, so šundom sar o hangos la trubakero, manca vakerelas a phenda: “Av kade upre a me tuke sikavava, so pes mušinela palis te ačhel.”

2 A takoj somas andro Duchos. Dikhłom tronos, so ačhelas andro ņebos, a pro tronos vareko bešelas.

3 Oda, ko bešelas pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a pašal o tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdos.

4 Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhłom te bešel bišuštar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o somnakune koruni.

5 Andral o tronos avenas avri o bleski the o perumi a anglo tronos labonas efta jagale lampaša, so hin o efta duchi le Devleskere.

6 A anglo tronos sas ajso vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar krištalos. A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitostī, saven sas pherdo jakha anglunestar the palunestar.

7 Ešebno (peršo) džidi bitost dičholas sar o ľevos; e dujto dičholas sar e gurunņori; la tritona bitost sas ajso muj sar le manušes; a štarto dičholas sar orlos, so ľefinel.

8 Dojekha kale bitostendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the andrunestar. A rat a džives na preačhen te vičinel:

“Sentno, sentno, sentno hin o Raj,  
o Del, saves hin savori zor,  
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.”

9 A furt sar den o džide bitostī o baripen, e pačiv the o palikeriben Oleske, ko bešel pro tronos a ko dživel pro furt,

10 o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a bandon anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskere koruni anglo tronos a phenen:

11 “Tu sal hodno, Rajeja amaro Devla,  
te lel o baripen, e pačiv the e zor,  
bo tu kerdal savore veci;  
tira voľatar sas stvorimen a hine.”

## 5

### *O Bakroro the o zvitkos*

<sup>1</sup> Dikhľom o zvitkos andre čačo vast Oleske, savo bešelas pro tronos. Sas pisimen pal soduj seri a sas zaphandlo efa pečatenca.

<sup>2</sup> A dikhľom jekhe zorale aňjelos te vakerel zorale hangoha: “Ko hino hodno te phundravel o zvitkos a te prephagel leskere pečate?”

<sup>3</sup> A űiko pro űebos, aňi pre phuv, aňi tel e phuv les našti phundrađa, aňi andre našti dikhľa.

<sup>4</sup> Me igen rovavas, hoj pes űiko na arakhľa hodno te phundravel o zvitkos a andre te dikhel.

<sup>5</sup> Jekh le phurederendar mange phenda: “Ma rov! Dikh, űerinda (zvitazinda) o Levos andral o kmeňos le Judaskero, o Koreňis le Davidoskero, hoj te phundravel o zvitkos the leskere efa pečate.”

<sup>6</sup> A dikhľom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitostĩ the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas les efa rohi the efa jakha, so hine o efa duchi le Devleskere bičhade pre cali phuv.

<sup>7</sup> Ov avľa a iľa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, savo bešelas pro tronos.

<sup>8</sup> Sar iľa oda zvitkos, o štar džide bitostĩ the o bišuštar (24) phureder pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči pherardi le kaďidloha, so hin o modľitbi le sentnengere.

<sup>9</sup> Giľavenas nevi giľi a phenenas:  
“Hodno sal te lel o zvitkos a te phundravel leskere pečate,  
bo salas murdardo a cindal avri tire rateha le manušen le  
Devleske,  
andral savore kmeňi, čhiba, ıipi the narodi.

<sup>10</sup> Kerdal lendar kralen the rašajen amare Devleske a on kralinena pre phuv.”

<sup>11</sup> Palis dikhľom a šundom o hangos but aňjelengero. Sas milioni milionengere the ezera ezerengere aňjela pašal o tronos, pašal o džide bitostĩ the pašal o bišuštar (24) phureder.

<sup>12</sup> A on vičinenas zorale hangoha:  
“Hodno hino o Bakroro, oda murdardo, te prilal e autorita,  
the o barvalipen,

the o godaveripen, the e zor, the o rajipen, the e pačiv, the e slava a the o lašariben!”

<sup>13</sup> Šundom te phenel savoro, so dživel andro ņebos, pre phuv the tel e phuv, the pro moros a sa, so hin andre: “Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske o lašariben, e pačiv, e slava the e zor pro furt!”

<sup>14</sup> O štar džide bitostí phende: “Amen,” a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a lašarenas les.

## 6

### *O pečate*

<sup>1</sup> Dikhłom, sar phundrađa o Bakroro jekh le efa pečatendar a šundom jekha le džide bitostendar te vakerele perumoskere hangoha: “Av!”

<sup>2</sup> Me dikhłom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh lukos. Sas leske diŇi e koruna. Ov imar buterval ņerinda (zviťazinda) a gela, hoj te ņerinel.

<sup>3</sup> Sar phundrađa e dujto pečat, šundom sar e dujto džidi bitost vakerele: “Av!”

<sup>4</sup> Aver graj avla avri, sas jagalo-lolo, a oleske, ko upre bešelas, pes diŇa, hoj te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diŇi jekh bari šabla.

<sup>5</sup> Sar phundrađa e trito pečat, šundom, sar e trito džidi bitost vakerele: “Av!” Dikhłom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, likerelas andro vast e vaha.

<sup>6</sup> A maškar ola štar džide bitostí šundom vareso sar hangos, so phenelas: “Jepaš kilos žužodiv (zrnos) vaš jekhe dživeseskero počiŇiben\* a kilos the jepaš jačmeŇis tiš vaš ajci, ale o olejos the e mol ma musar!”

<sup>7</sup> Sar phundrađa e štarto pečat, šundom, sar e štarto džidi bitost vakerele: “Av!”

<sup>8</sup> Dikhłom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. DiŇa pes lenge e zor upral jekh štvrtina la phuvatar, hoj te murdaren la šablaha, la bokhaha, le meribnaskere nasvalibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.

<sup>9</sup> Sar phundrađa e pandžto pečat, dikhłom tel o oltaris o duši ole manušengere, save sas murdarde vaš o lav le Devleskero the vaš o svedectvo, so likerenas.

<sup>10</sup> Vriskinenas zorale hangoha a phenenas: “Ó, Nekzoraleder Rajeja, sentno the čačipnaskero, kana imar sudzineha a visareha pale le manušenge pre phuv vaš oda, hoj amen murdarde?”

\* 6:6 Grekengeri čhib: jekh denaris † 6:8 Grekengeri čhib: Hades

<sup>11</sup> Dojekheske lendar sas dine džindarde parne gada a sas lenge phendo, hoj mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengere phrala, save lenca služinenas, a save mušinen te el murdarde avke sar on.

<sup>12</sup> Sar phundrađa e šovto pečat, dikhłom, hoj e phuv chudłā igen te razisalol, o kham kalıla andre a o čhon sas calo sar rat.

<sup>13</sup> A o ňeboskere čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zoralı balvaj a razinel leha.

<sup>14</sup> O ňebos pes scirdłā andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes čhalade pal peskere thana.

<sup>15</sup> Akor o kraļa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the o slobodne pes garude andro jaskiňi the andro skali le verchengere

<sup>16</sup> a phenenas le verchenge the le skalenge: “Peren pre amende a zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e cholı le Bakroreskeri!

<sup>17</sup> Bo avłā oda baro džives lengera cholakero a ko šaj obačhel?”

## 7

### *O manuša andral o Izrael zapečatimen*

<sup>1</sup> Palis dikhłom štare aňjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakere a chudenas la phuvakere balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aňi pro moros, aňi pre ňisavo stromos.

<sup>2</sup> A dikhłom avre aňjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečat le džide Devleskeri. Ov vriskinelas zorale hangoha pro štar aňjela, savenge sas dino, hoj te dukhaven e phuv the o moros,

<sup>3</sup> a phendā lenge: “Ma dukhaven e phuv, aňi o moros, aňi o stromi, medik amen na daha e pečat pro čekata ole dženen, save služinen amare Devleske.”

<sup>4</sup> Šundom, keci džene sas zapečatimen: 144 000 džene andral savore kmeňi andral o Izrael.

<sup>5-8</sup> Avke sas zapečatimen 12 000 manuša andral dojekh kmeňos: andral o Juda, Ruben, Gad, Ašer, Naftali, Menašše, Šimeon, Levi, Jissachar, Zebulun, Jozef the Benjamin.

### *Igen but manuša anglo tronos*

<sup>9</sup> Palis dikhłom a sas ode pherdo manuša, saven ňiko našti zrachelas, andral savore narodi, kmeňi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo Bakroro, urde andro džindarde parne gada a sas len andro vasta o palmi.

<sup>10</sup> Vriskinenas zorale hangoha a phenenas:

“Amaro spaseŃje hin le Devlestar, savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!”

<sup>11</sup> Savore aŃjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide bitostí. Pele pro muj anglo tronos a lašarenas le Devles

<sup>12</sup> a phenenas:

“Amen! O lašariben, e slava, e godí, o palíkeriben, e pačiv, e zor the o rajipen amare Devleske pro furt! Amen!”

<sup>13</sup> Jekh le phurederendar mandar phučla: “Ko hine kala džene, save hine urde andro džindarde parne gada? A khatar avle?”

<sup>14</sup> Me leske odphendom: “Rajeja, tu džanes.” A phenda mange: “Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a rajbinde peskere gada a parňarde len andro rat le Bakroreskero.

<sup>15</sup> Vašoda hine anglo Devleskero tronos a služinen leske rat-džives andre leskero chramos. A Oda, ko bešel pro tronos, dživela maškar lende a chrañinela len.

<sup>16</sup> Imar na ena buter bokhale, aňi smedne. O kham len imar buter na labarela aňi ñisavo aver tačipen.

<sup>17</sup> Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos, ela lengero pastjeris a lidžala len paš o prameňis, khatar džal o džido paňi a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.”

## 8

### *E eftato pečat*

<sup>1</sup> Sar phundrađa o Bakroro e eftato pečat, sas pro Ńebos čhit vaj pre jepaš ora.

<sup>2</sup> Dikhľom efa aňjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o efa trubi.

<sup>3</sup> Avľa jekh aver aňjelos a ačhiľa paš o oltaris. Sas les somnakuno thuvalo čaroro a chudľa but kaďidlos, hoj les te thovel le modľitbenca savore sentne manušengere pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.

<sup>4</sup> O thuv le kaďidlostar avelas jekhetane le sentne manušengere modľitbenca andral o vast le aňjeloskero upre anglo Del.

<sup>5</sup> Palis iľa o aňjelos o thuvalo čaroro, pherarda les la jagaha pal o oltaris a čidľa les pre phuv. Avle o perumoskere hangi, herminelas, sas o bleski a e phuv razisalolas.

### *O trubi*

<sup>6</sup> Ola efa aňjela, saven sas o efa trubi, pes pririchtinde te trubinel.

<sup>7</sup> Ešebno aňjelos zatrubinda a o legi the e jag mišimen le rateha sas čhido pre phuv. A zlabila jekh tretina la phuvatar, jekh tretina le stromendar the savori zeleno čar.

<sup>8</sup> Dujto aňjelos zatrubinda a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čhido andro moros. A jekh tretina le morostar pes čerinda pro rat

<sup>9</sup> a muľa jekh tretina le moroskere džvirinendar a jekh tretina le lođendar sas zničimen.

<sup>10</sup> Trito aňjelos zatrubinda a andral o ņebos peľa jekh bari čerčeň, so labolas sar e fakľa a peľa pre jekh tretina le paňendar the pro chaňiga.

<sup>11</sup> Odi čerčeň pes vičinel Palina. Jekh tretina le paňendar kirkila a but manuša mule le paňendar, bo kirkile.

<sup>12</sup> Štarto aňjelos zatrubinda a sas zničimen tretina le khamestar, tretina le čhonestar the tretina le čerčeňendar avke, hoj kalila andre. A jekh tretina le dživesestar na sas svetlos a avke sas the prekal e rat.

<sup>13</sup> Paľis dikhľom a šundom jekhe orlos, sar lefinel upre a vičinelas zorale hangoha: “Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, save bešen pre phuv, bo posledna trin aňjela mek mušinena te trubinel!”

## 9

<sup>1</sup> O pandžto aňjelos zatrubinda a dikhľom e čerčeň, so peľa andral o ņebos pre phuv a diňa pes lake e kleja andral e chaňig, andral e bari chev.

<sup>2</sup> Odi čerčeň otkerďa e chaňig, odi bari chev, a andral odi chev avľa avri ajso baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kalila andre o kham the o luftos.

<sup>3</sup> Andral o thuv avle avri pre phuv o malakere grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.

<sup>4</sup> A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aňi o stromi, aňi nič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskeri pečat pro čekat.

<sup>5</sup> Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengeri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderďa o škorpijonos.

<sup>6</sup> Andre ola dživesa o manuša rodena o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.

<sup>7</sup> Ola malakere grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pririchtimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajso vareso sar somnakune koruni a lengere muja sas ajse sar o muja le manušengere.



<sup>8</sup> Lengere bala sas ajse sar džuvlikane bala a lengere danda sas ajse sar o danda le levengere.

<sup>9</sup> Sas pre lende urde vareso sar trastune pancjera a o hangos lengere kridlendar šundolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben.

<sup>10</sup> Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon.

<sup>11</sup> Lidžalas len o kralis, o aņjelos andral e bari chev, so pes andre Hebrejiko čhib vičinel Abaddon a andre Grekengeri čhib Apollyon.

<sup>12</sup> Ešebno dukh pregeła. Dikh, pal kada avena mek duj aver dukha!

<sup>13</sup> O šovto aņjelos zatrubinda a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šundom o hangos,

<sup>14</sup> so phenelas le šovtone aņjeloske la trubaha: “Muk avri ole štare aņjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paņi Euftrat!”

<sup>15</sup> A sas mukle avri ola štar aņjela, save sas pririchtimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh tretina le manušendar.

<sup>16</sup> O slugađa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šundom, keci ode sas.

<sup>17</sup> Andro videņje dikhłom le grajen the olen, save upre bešenasa a sas len jagale lole pancjera, belave the šarge. O šere le grajengere sas sar o šere le levengere a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira.

<sup>18</sup> Kale trine dukhendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengere muja, sas murdardi jekh tretina le manušendar.

<sup>19</sup> Bo le grajengeri zor hin andre lengere muja the andro chvosti. Lengere chvosti hine sar o sapa, so peskere šerenca dukhaven le manušen.

<sup>20</sup> Ola manuša, save na mule ole dukhendar, mek aņi akor pes na visarde le binendar aņi le modlendar, so keren lengere vasta. Na preačhile te bandol anglal o demoni the anglal o somnakune, rupune, međune, barune the kaštune modli, so na dikhnen, na šunen a aņi našti phiren.

<sup>21</sup> Aņi na preačhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen vaj te čorel.

## 10

### *O aņjelos le cikne zvitkoha*

<sup>1</sup> Dikhłom avre zorale aņjelos te avel tele andral o ņebos. Ov sas urdo andre chmara, pro šero les sas e duha, leskero muj sas sar o kham a leskere pindre sas sar jagale slupi.

<sup>2</sup> Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače (prave) pindreha ačhelas pro moros a le bałogneha (laveha) pre phuv

<sup>3</sup> a zvičindā zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičindā, o efta perumi prevakerde peskere hangenca.

<sup>4</sup> Sar prevakerde o efta perumi, kamłom te pisinel, ale šundom andral o ņebos o hangos, so mange phendā: “Garuv a ma phen avri oda, so vakerenas ola efta perumi, a ma pisin oda!”

<sup>5</sup> O aňjelos, saves dikhlom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdņa peskero čačo vast ko ņebos

<sup>6</sup> a iľa vera andro nav le Devleskero, savo hino džido pro furt a stvorindā o ņebos the oda, so andre hin, the e phuv the oda, so upre hin, the o moros the oda, so andre hin. A phendā: “Imar nane časos!”

<sup>7</sup> Andre oda džives, sar o eftato aňjelos trubinela, pes dokerela o garudo planos le Devleskero, avke sar oda vakerelas peskere sluhenge le prorokenge.”

<sup>8</sup> Pale manca vakerelas oda hangos, so šundom andral o ņebos, a phendā: “Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aňjeloste, savo ačhel pro moros the pre phuv.”

<sup>9</sup> Akor gełom ko aňjelos a phendom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phendā: “Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.”

<sup>10</sup> Ilom oda cikno zvitkos andral o vast le aňjeloske a chałom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preligindom, kirkiľa mange andro per.

<sup>11</sup> A sas mange phendo: “Mušines pale te prorokinel ko but manuša, narodi, čhiba the kraľa.”

## 11

### *O duj švedki*

<sup>1</sup> Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: “Ušći a merin o chramos le Devleskero the o oltaris a rachin olen, save andre lašaren.

<sup>2</sup> Ale e avruňi chramoskeri dvora muk avri, ma merin la, bo hiňi diňi Nažidenge a on uštarena pro sentno foros saranda the duj (42) čhon.

<sup>3</sup> A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.”

<sup>4</sup> Kada hin ola duj olivi the o duj momelara, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvake.

<sup>5</sup> Te len kamel vareko te dukhavel, avel lenge avri andral o muj e jag a chal olen, save pre lende džan. Avke, te len kamlahas vareko te dukhavel, mušinel te merel.

<sup>6</sup> Len hin zor te phandel andre o ņebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paŋi pro rat a te marel e phuv savore dukhenca, kana ča on kamena.

<sup>7</sup> Sar dovakerena peskero svedectvo, e šelma, so avel avri andral odi bari chev, pes lenca marela, ņeranela (zvifazinela) upral lende a murdarela len.

<sup>8</sup> Lengere mule ťela pašlona pre ulica andre oda baro foros, kaj sas ukrižimen lengero Raj, o foros, so duchovne hin sar e Sodoma the Egipt.

<sup>9</sup> But manuša andral savore kmeŋi, nipi, čhiba the narodi dikhena lengere mule ťela trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengere mule ťela andro hrobos.

<sup>10</sup> Ola, save bešen pre phuv, radisalona upral lende, thovena baripen a jekh avreske bičhavana o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre phuv.

<sup>11</sup> Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskero dichos le Devleskero avla andre lende a uštile. A pre ola džene, save len dikhle, avla bari dar.

<sup>12</sup> Andral o ņebos šunde zoralo hangos, so lenge phenda: "Aven kade upre!" Avke gele upre andro ņebos andre chmara a lengere ņeprijaťela oda dikhenas.

<sup>13</sup> Andre odi ora chudla e phuv igen te razisaol. Jekh đesaťina le forostar peľa tele a eťta ezera (7 000) manuša mule. Okla džene predarandile a dine e slava le Devleske pro ņebos.

<sup>14</sup> Dujto vigos pregeľa. Dikh, trito vigos avela maj!

### *E eftato truba*

<sup>15</sup> Eftato aňjelos zatrubinda a pro ņebos šundile zorale hangi, so phenenas:

"O krališagos le svetoskero ačiľa o krališagos le Rajeskero the leskere Kristoskero a ela kralis furt pro furt."

<sup>16</sup> O bišuštar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskere troni, pele sako pre peskero muj a lašarenas le Devles.

<sup>17</sup> Phenenas:

"Paľikeras tuke, Rajeja, Devla, o Nekzoraleder, ko sal a ko salas!

Bo preiľal tiri bari zor a chudľal te kralinel!

<sup>18</sup> O narodi pes choľarde, ale avla tiri choľi the o časos te sudzinel le mulen a te počinel tire sluhenge,

le prorokenge, le sentnenge the olenge, save pes daran tire navestar – le ciknenge the le barenge – o časos, hoj te zničines olen, save ničinen e phuv.”

<sup>19</sup> Pal ada pes phundrađa o chamos le Devleskero andro ņebos a dičholas e Zmluvakeri Archa. Avle o bleski, šundile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisaľolas a delas baro brišind le krupenca.

## 12

*E džuvli the o drakos*

<sup>1</sup> Pro ņebos pes sikada baro znaenje: Jekh džuvli sas urdi andro kham, o čhon lake sas tel o pindre a pro šero la sas e korona le dešuduje čercheňendar.

<sup>2</sup> Oj sas khabni a vriskinelas andro ločhibnaskere dukha, bo sas o časos te ločhol.

<sup>3</sup> A sikada pes the aver znaenje pro ņebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas efa šere the deš rohi a pro šere les sas efa koruni.

<sup>4</sup> A le chvostoha cirdňa pal peste tele jekh trefina le ņboskere čercheňendar a čhida len pre phuv. O drakos pes thoda te ačhel angle džuvli, savi užarelas te ločhol (te pašol tele), hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola.

<sup>5</sup> Uľila lake čhavo, muršoro, savo ľidžala savore naroden la trastuňa pacaha. A lakero čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskero tronos.

<sup>6</sup> E džuvli denašla pre pušta, kaj o Del lake pririchtinda than, hoj pes pal late ode te starinen 1 260 džives.

<sup>7</sup> Andro ņebos pes chudle te marel. O Michael peskere aňjelenca pes marelas le drakoha the leskere aňjelenca,

<sup>8</sup> save na likerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ņebos than.

<sup>9</sup> A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o satan. Ov, savo peskere klamišagenca odcirdel calo svetos, sas čhido tele pre phuv a leskere aňjela leha.

<sup>10</sup> A šundom te vakerel zoralo hangos andral o ņebos: “Akana avľa o spaseňje, e zor the o krališagos amare

Devleskero the o rajipen leskere Kristoskero.

Bo sas čhido tele oda, ko vakerelas pre amare phrala, oda, ko pre lende rat-džives vakerelas angle amaro Del.

<sup>11</sup> A on ņerinde (zviťazinde) upral leste prekal o rat le Bakroreskero the prekal lengero svedectvo

a sas pririchtimen te del peskero dživipen a te merel.

<sup>12</sup> Vašoda radisaľuv, ņebona, savorenca, save andre tu dživen!

Ale vigos olenge, save bešen pre phuv the andro moros, bo avla tele ke tumende o beng bara cholaha, bo džanel, hoj les hin frima časos.”

<sup>13</sup> Sar dikhla o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvli, savake ulila oda muršoro.

<sup>14</sup> Ale la džuvla sas dine duj bare orloskere kridli, hoj te lefinel pre pušta pre peskero than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar.

<sup>15</sup> O sap mukla andral peskero muj baro paňi pre džuvli, hoj la te odlidžal.

<sup>16</sup> Ale e phuv pomožinda la džuvlake, bo phundrađa peskero muj a zliginda oda paňi, so mukla o drakos andral peskero muj.

<sup>17</sup> O drakos cholisalila pre džuvli a odgela pes te marel lakere avre čhavenca, save šunen le Devleskere prikazaňja a likerem o svedectvo le Ježišoskero.

<sup>18</sup> Akor ačhelas pre poši paš o moros.

## 13

### *O duj šelmi*

<sup>1</sup> Dikhłom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la efa šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, so džunglarelas le Devles.

<sup>2</sup> E šelma, sava dikhłom, dičholas sar leopardos. Lakere pindre sas sar le medvediskere a lakero piskos dičholas sar le levoskero. O drakos lake diňa peskeri zor, the tronos, the autorita.

<sup>3</sup> A dikhłom, hoj jekh lakere šerendar sas pro meriben mardo, ale lakeri meribnaskeri rana sastila avri. Caľi phuv pes čudalinelas a džalas pal e šelma.

<sup>4</sup> Bandonas anglal o drakos, savo diňa la šelma ajsi autorita, a bandonas the anglal e šelma a phenenas: “Ko hin ajsi sar e šelma a ko pes laha šaj marel?”

<sup>5</sup> La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel bare the nalače veci pro Del a chudla autorita pro saranda the duj (42) čhona.

<sup>6</sup> Phundrađa peskero muj, hoj te vakerel namištes pro Del, pre leskero nav the pro than, kaj o Del bešel, the pre ola, save bešen andro ňebos.

<sup>7</sup> Sas lake diňi e zor, hoj pes te marel le sentnenca a te ňerinel (te zviťazinel), a chudla e autorita upral savore kmeňi, nipi, čhiba the narodi.

<sup>8</sup> A savore, save bešen pre phuv, bandona anglal e šelma – ola, kaskere nava nane pisimen andro zvitkos le

dživipnaskero, so hin o zvitkos le Bakroreskero, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.\*

<sup>9</sup> Kas hin kana, mi šunel!

<sup>10</sup> *Te mušinel vareko te el phandlo andre bertena, ela phandlo andre bertena.*

*Te mušinel vareko te el murdardo la šablaha, ela murdardo la šablaha.*

*Andre oda kampel le sentnenge te likerel avri a te pačal.*

<sup>11</sup> A dikhłom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi, sar le Bakroreskere, ale vakerelas sar o drakos.

<sup>12</sup> Oj sa kerelas vaš e ešebno šelma a andre lakeri autorita. Ispidelas zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj savore te bandon anglal e ešebno šelma, savake sastila e meribnaskeri rana.

<sup>13</sup> Kerelas bare zazraki avke, hoj the e jag andral o ņebos avelas tele pre phuv anglo jakha le manušenge.

<sup>14</sup> A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas dine, hoj te kerel anglal e šelma. Rozkazinda le manušenge pre phuv, hoj te keren obrazis la šelmake, savi sas dukhadi la šablaha a obdžidiła.

<sup>15</sup> Sas lake diŃi e zor, hoj te del duchos† andro obrazis la šelmakero, hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te en murdarde savore, save na bandona anglal šelmakero obrazis.

<sup>16</sup> Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o slobodne the o sluhi – te chuden o znakos pre peskero čačo vast abo pre lengero čekat,

<sup>17</sup> hoj Ńiko aŃi te na cinel, aŃi te na bikenel, ča oda, kas hin o znakos, abo o nav la šelmakero, vaj o čislos lakere naveskero.

<sup>18</sup> Andre kada hin o godaveripen: Kas hin godi, mi zrachel o čislos la šelmakero, bo oda hin o čislos le manušeskero. A leskero čislos hin 666.

## 14

### *O Bakroro the leskere manuša*

<sup>1</sup> Palis dikhłom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000 manuša, saven hin pisimen leskero nav the o nav leskere Dadeskero pro čekat.

<sup>2</sup> Šundom o hangos andral o ņebos sar o hangos but paŃengero, sar o hangos le zorale perumoskero. Oda hangos, so šundom, sas ajs, sar kana o lavutara bašaven pre peskere harfi.

\* 13:8 Abo: andro zvitkos le džživipnaskero Bakroreskero † 13:15 Abo: O dichos

<sup>3</sup> A gilavenas nevi gili anglo tronos, anglo štar džide bitostí the anglo phureder. Niko našti siklila odi gili, ča ola 144 000 manuša, save peske o Del pal e phuv cinda avri.

<sup>4</sup> Oda hine ola, save pes na melarde andre le džuvlenca, bo hine pačivale, a save džan pal o Bakroro všadzík, kaj džal. On sas cinde avri maškar o manuša sar oda ešebno daros le Devleske the le Bakroreske.

<sup>5</sup> Andre lengero muj na sas arakhlo ņisavo klamišagos; on hine bi e mel.

### *O trin aňjela*

<sup>6</sup> Palis dikhlom maškar o ņebos te lefinel avre aňjelos. Les sas o večno evaňjelium, hoj les te vakerel olenge, save bešen pre phuv, savore narodenge, kmeňenge, čhibenge the nipenge.

<sup>7</sup> A phenelas zorale hangoha: “Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo avla leskeri ora, hoj te sudzinel! Bandon anglal Oda, ko kerda o ņebos, e phuv, o moros the o prameňa!”

<sup>8</sup> Pal leste avelas dujto aňjelos a phenelas: “Peľa, peľa tele oda baro Babilon, so mačarelas savore naroden la molaha peskera lubikaňa žadoscaha!”

<sup>9</sup> Pal lende avelas trito aňjelos a phenelas zorale hangoha: “Te bandola vareko anglal e šelma the anglal lakero obrazis a prilela o znakos pre peskero čekat abo pre peskero vast,

<sup>10</sup> the ov pijela andral le Devleskeri cholí e zoralí mol, so hiňi čhidi andre kuči leskeri cholakeri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sentna aňjela the anglo Bakroro.

<sup>11</sup> O thuv lengere cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aňi dživese aňi rači olen, save bandon anglal e šelma the anglal lakero obrazis, a aňi olen, save prilena o znakos lakere naveskero.”

<sup>12</sup> Andre oda kampil te likerel avri le sentnenge, save šunen o prikazaňja le Devleskere a hine verna le Ježišoske.

### *E bari žatva pre phuv*

<sup>13</sup> Palis andral o ņebos šundom o hangos, so mange phenelas: “Pisin! Bachtale hine ola, save akanastar meren andro Raj.” “He, avke,” phenel o Duchos, “hoj te odpočovinen peskere bučendar, bo lengere skutki džan lenca.”

<sup>14</sup> Dikhlom parňi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le Manušeskero. Pro šero les sas e somnakuňi koruna a andre peskero vast ostro kosakos.

<sup>15</sup> Aver aňjelos avla avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko bešel pre chmara: “Le tiro

kosakos a skide upre o ulipen, bo imar avla o časos pre žatva a dobarila oda, so kampil te skidel pal e phuv.”

<sup>16</sup> Oda, ko bešelas pre chmara, chudla te košinel e phuv a o ulipen sas skidlo upre.

<sup>17</sup> Pale aver aňjelos avla avri andral o chramos, so hin andro ņebos, a the les sas ostro kosakos.

<sup>18</sup> A mek the aver aňjelos avla le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičinda zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: “Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral e viñica pre phuv, bo o hroznos imar hino lačo.”

<sup>19</sup> O aňjelos chudla te obkidel le kosakoha a obkidla e phuvakeri viñica. A čidā oda andre baruñi chev, kaj pes pučinel avri e štava, andre chev le Devleskera choľatar.

<sup>20</sup> O hroznos pes pučinelas avri le forostar a avla andral odi chev avri o rat dži upre ko zubadla le grajengere, dur pro trin šel (300) kilometri.

## 15

### *O efa aňjela le posledne dukhenca*

<sup>1</sup> A dikhlom aver znameñje pro ņebos, baro the igen čudno: efa aňjelen le efa posledne dukhenca, bo lenca pes dokerela e choľi le Devleskeri.

<sup>2</sup> Dikhlom ajsa vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhlom the olen, save ņerinde (zviťazinde) upral e šelma, upral lakero obrazis the upral o čislos lakere naveskero, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diña o Del.

<sup>3</sup> A gilavenas e gili le Mojžišoskeri, savo služinelas le Devleske, the e gili le Bakroreskeri:

*“Baro the igen šukar hin oda, so tu keres, Rajeja, Devla Nekzoraleder!*

*Čačipnaskere the lače hin tire droma, ó, Kraľina le narodengero!*

*<sup>4</sup> Ko pes tutar na darandilahas, ó, Rajeja, a na lašardahas tiro nav?*

*Bo ča tu jekh sal Sentno!*

*Savore narodi avena a bandona anglal tu, bo dičhol tire čačipnaskere sudi.”*

<sup>5</sup> Palis dikhlom a phundrađa pes o chramos andro ņebos, o sentno Stanos.

<sup>6</sup> Andral o chramos avle avri efa aňjela, saven sas o efa dukha. Sas urde andro igen parne gada a prekal e brekh (o čuča) sas prephandle somnakune pasenca.

<sup>7</sup> A jekh le štare džide bitostendar diña le efa aňjelenge o efa somnakune kuča, pherde la choľaha le Devleskera, savo hino džido pro furt.



<sup>8</sup> O chramos pes pherarda le thuveha le Devleskera slavaha the zoraha a ņiko naŝti geľa andro chramos, medik o efa aňjela na čhorde avri o efa dukha pre phuv.

## 16

### *O efa kuća le Devleskera cholatar*

<sup>1</sup> Šundom andral o ņebos zoralo hangos, so phenelas le efa aňjelenge: “Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskeri cholĭ, so hin andre ola efa kuća!”

<sup>2</sup> Avke odgeľa o ešebno a čhida avri pre phuv oda, so les sas andre peskeri kući. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakero, the pre ola, save lašarenas lakero obrazis.

<sup>3</sup> Dujto aňjelos čhida avri peskeri kući pro moros a o paňi andro moros pes čerinda pro rat. Sas ajsa sar le mule manuškero rat a muľa savoro, so dživelas andro moros.

<sup>4</sup> Trito aňjelos čhida avri peskeri kući pro paňa the pro prameňa a čerinde pes pro rat.

<sup>5</sup> A šundom sar o aňjelos, saves sar zor upral o paňa te phenel:

“Čačipnaskero sal, ó, Rajeja, tu, ko sal a ko salas, oda  
Sentno,

hoj oda avke rozsudzindaľ,

<sup>6</sup> bo on čhivenas avri o rat le sentnengero the le prorokengero

a diňal lenge te pijel rat. Zasogalinde (zaslužinde) peske  
oda!”

<sup>7</sup> Šundom, sar o oltaris vičinelas:

“He, Rajeja, Devla Nekzoraleder,

čačipnaskere the lače hin tire sudi!”

<sup>8</sup> A štarto aňjelos čhida avri peskeri kući pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.

<sup>9</sup> A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskero nav, saves hin zor upral ola dukha, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.

<sup>10</sup> Pandžto aňjelos čhida avri peskeri kući pro tronos la šelmakero a lakero krališagos kaľiľa andre. A dukhatar peske danderenas o čhiba

<sup>11</sup> a košenas le Devles pro ņebos, vaš peskere dukha the vredi, ale na visarde pes peskere skutkendar.

<sup>12</sup> Šovto aňjelos čhida avri peskeri kući pro baro paňi Euftrat a šučiľa avri leskero paňi, hoj pes te pririchtinel o drom le kralenge andral o vichodos.

<sup>13</sup> Dikhłom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas avri sar žabi, andral o muj le drakoske, andral o muj la šelmake the andral o muj le falošne prorokoske.

<sup>14</sup> Oda hin o duchi le demonengere, save keren o zazraki. On hine ola, save džan avri ko kraļa pal calo svetos, hoj len te sthoven andro mariben andre oda baro Džives le Nekzoraledere Devleskero.

<sup>15</sup> “Dikh, avava avke sar o živañis, hoj añi na džaneha kana! Bachtalo oda, ko užarel, ko na sovel a starinel pes pal peskere gada, hoj te na phirel lango a hoj te na dikhen leskeri ladž.”

<sup>16</sup> A ola nalačhe duchi len sthode pro than, so pes andre Hebrejiko čhib vičinel Harmagedon\*.

<sup>17</sup> Eftato añjelos čidiđa avri peskeri kuči pro luftos a le tronostar andro ņboskero chramos avļa avri zoralo hangos a phendā: “Imar hin dokerdo!”

<sup>18</sup> Avle o hangi, o perumi the o bleski a e phuv chudļa te razisalol. Avke zorales razisalila, sar mek šoha (ñikda) na razisalila, kanastar hino o manuš pre phuv.

<sup>19</sup> Oda baro foros pes prečindiđa pro trin kotora a o fori le narodengere pele. O Del na bisterdā añi pre oda baro Babilon, hoj leske te del e kuči la moļaha peskera bara choļaha.

<sup>20</sup> A našlile savore ostrovi a añi o verchi imar na sas.

<sup>21</sup> Pro manuša perenas andral o ņbos igen bare krupi, sar bare bara†, a o manuša košenas le Devles vaš e dukh le krupengeri, bo odi dukh sas igen bari.

## 17

### *E džuvli the e šelma*

<sup>1</sup> Avļa jekh ole efta añjelendar, saven sas ola efta kuča, prevakerdā manca a phendā: “Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubņa, savi bešel pro but paņa.

<sup>2</sup> Laha kerenas o lubipen o phuvakere kraļa a ola, save bešenas pre phuv, mačonas lakera lubikaņa moļatar.”

<sup>3</sup> A ligendā man andro duchos pre pušta. Dikhłom jekha džuvļa, savi bešelas pre loļi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la efta šere the deš rohi.

<sup>4</sup> E džuvli sas urdi andro fijalova the lole gada a sas avrišukalardi le somnakaha, le dragane barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la melaha lakere lubipnastar.

<sup>5</sup> Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garudipen:

O BARO BABILON,

\* 16:16 Abo: Har-Megiddo † 16:21 Abo: sar talentos – vaj 50 kili

## E DAJ LE LUBŃENGERI

## THE LE DŽUNGIPNASKERI PRE PHUV.

<sup>6</sup> A dikhłom la džuvla, hoj sas mači le Devleskere manušengere ratestar the le ratestar le Ježišokere švedkengere. Sar la dikhłom, igen man čudařinavas.

<sup>7</sup> O aňjelos mange phenda: “Soske tut čudařines? Me tuke phenava o garudipen la džuvlakero the la šelmakero, savi la lidžal a sava hin efa šere the deš rohi.

<sup>8</sup> E šelma, sava dikhłal, sas, akana nane, ale avela avri andral e bari chev a džala andro večno našadipen. Ola, save bešen pre phuv a savengere nava nane pisimen andro zvitkos le dživipnaskero, kanastar sas kerdo o svetos, čudařinena pes, sar dikhena la šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

<sup>9</sup> Pre kada kampil bari godi: O efa šere hin o efa verchi, pre save bešel e džuvli. Hine the efa kraľa:

<sup>10</sup> Pandž lendar sas murdarde, jekh hin a jekh mek na avla. Sar avela, mušinela te kralinel ča pro frima časos.

<sup>11</sup> E šelma, savi sas a nane, korkori hiňi ochtoto kralis. Hiňi the ole eftendar a džal andro našadipen.

<sup>12</sup> O deš rohi, so dikhłal, hine deš kraľa, save mek na chudle o krališagos, ale chudena e autorita te kralinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha.

<sup>13</sup> Len hin jekh gondolišagos a peskeri zor the peskeri autorita dena la šelmake.

<sup>14</sup> On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende ņerinela (zviřazinela), bo ov hino Raj le rajenge a o Kralis le kralenge. A leha ena the leskere vičimen, avrikidle the pačivale manuša.”

<sup>15</sup> O aňjelos mange: “Ola paňa, so dikhłal, upral save bešel odi lubňi, hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba.

<sup>16</sup> E šelma the o deš rohi, so dikhłal, našti avri ačhena ola džuvla, savi kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakero mas a zlabarena la jagaha.

<sup>17</sup> Bo o Del lenge thođa andro jilo, hoj te keren pal leskero planos, hoj jekhetane te den peskero krališagos la šelmake, medik pes na ačhena o lava le Devleskere.

<sup>18</sup> Odi džuvli, sava dikhłal, hin oda baro foros, so kralinel upral savore kraľa pre phuv.”

## 18

*O baro Babilon perel tele*

<sup>1</sup> Paľis dikhłom te avel tele andral o ņebos avre aňjelos, saves sas bari zor. Leskera slavatar e phuv rozvidňisalila.

<sup>2</sup> A vriskinda zorale hangoha:

“Peľa, peľa tele o baro Babilon!  
 Ačhila lestar kher prekal o demona,  
 o than prekal dojekh nažužo duchos  
 the prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo.

<sup>3</sup> Bo savore narodi pijenas  
 andral leskeri zorali lubikaňi mol.  
 O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen  
 a ola, so cinen the bikenen, barvalile leskere barikane  
 barvalipnastar.”

<sup>4</sup> Andral o ņebos šundom aver hangos, so phenelas:  
 “Aven odarik avri, mire manušale,  
 hoj te na keren leha o bini

a te na chuden kotor leskere dukhendar!

<sup>5</sup> Bo leskere bini doavle dži ko ņebos  
 a o Del peske leperďa pre leskerero nalačhipen.

<sup>6</sup> Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,  
 den lake duvar ajci pal lakere skutki.

Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas, čhiven lake  
 duvar ajci.

<sup>7</sup> A keci pes lašarelas a lidžalas pes upre,  
 ajci la den cerpišagos the pharipen,

bo andro jilo peske phenel:

‘Bešav mange sar e kralovna,

na som vdova

a šoha (ňikda) na dikhava o pharipen.’

<sup>8</sup> Vašoda andre jekh džives avena pre late o dukha,  
 o meriben, e žaľa the e bokh

a ela zlabardī la jagaha,

bo zoralo hin o Raj, o Del, savo la odsudzinel.

<sup>9</sup> O kraľa la phuvakere rovena pre late a hikinena  
 upral late, sar dikhena lakero thuv, hoj labol. Bo laha  
 kerenas o lubipen a kiňešnones (mažlivones) dživenas  
 andro barvalipen.

<sup>10</sup> Ačhena dural, daratar lakere dukhendar a phenena:

‘Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros, zoralo foros  
 Babilon,

bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!’

<sup>11</sup> The ola, save cinen the bikenen pre phuv, rovena a  
 ena andre žaľa upral late, bo imar ņiko na cinela lengero  
 tovaris:

<sup>12</sup> O somnakaj, o rup, o dragane bara, o perli, o kmentos,  
 o purpur, o hodvab, o šarlat, o všelijaka voňava kašta, o  
 všelijaka veci le slonskere kokalostar, o dragane kašta, o  
 međos, o trast, o mramoris,

<sup>13</sup> e škorica, o voňavo amonos, o tymian, e myrha, o  
 kadidlos, e mol, o olejos, o sano aro, o điv (zrnos), o

gurumña, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duši le manušengere.

<sup>14</sup> Našliła tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro, so sas vzacno the blišfaco, a imar šoha oda na arakhena!

<sup>15</sup> Ola, save cinen the bikenen kala veci a save lestar barvalile, ačhena dural daratar leskere dukhendar. Rovená, ena andre žala

<sup>16</sup> a phenena:

‘Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,  
so sas urdo andro šukar lole the fjalova pochtana  
a sas učardo andre le somnakaha,  
le dragane barenca the le perlenca!

<sup>17</sup> Tel jekh ora sas zničimen kajso baro barvalipen!’

Ačhela dural dojekh kormidelňnikos the sako, ko odarik predžal la lođaha, o namorňnika the savore, save dživen le morostar,

<sup>18</sup> a vriskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena:

‘Savo foros sas ajso sar kada baro foros?’

<sup>19</sup> Čhivkerenas peske o prachos pro šere a rovibnaha the pharipnaha vriskinenas:

‘Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,  
andre savo savore, kas sas o lođi pro moros, barvalile.  
Bo tel jekh ora sas zničimen!’

<sup>20</sup> Radisałon upral late savore andro ňebos! Radisałon the tumen, o sentna, o apoštola the o proroka! Bo o Del la odsudzinda vaš oda, so tumenca kerelas.”

<sup>21</sup> A jekh zoralo aňjelos hazdña igen baro bar, sar o bar andral o malmos, čhida les andro moros a phenda:

“Avke zoraha ela tele čhido o Babilon, oda baro foros, a šoha pes imar na arakhela.

<sup>22</sup> Imar šoha andre tu na šundola o bašaviben olengero, save bašaven pro harfi, pro flauti the pro trubi, the o hangos avre lavutarengero. Imar šoha pes andre tu na arakhela ňisavo majstros, savo kerel varesavi buči, aňi andre tu na šundola o hangos le malmoskero.

<sup>23</sup> Šoha imar na labola andre tu o svetlos la momelakero, aňi imar na šundola andre tu o hangos le terneskero the la terňakero. Ola manuša, save tutar cinenas the bikenenas, sas bare manuša pre phuv. Savore narodi sas andre diliňarde tire čarenca.

<sup>24</sup> A arakhla pes andre late o rat le prorokengero the le sentnengero the savore manušengero, save sas murdarde pre phuv.”

## 19

<sup>1</sup> Palis šundom andro ņebos vareso sar zoralo hangos igen but manuŝengero, sar viĉinenas:

“Haleluja!

O spaseŇje, e slava the e zor le Rajeske, amare Devleske!

<sup>2</sup> Bo laĉhe the ĉaĉipnaskere hin leskere sudi,

bo odsudzinda ola bara lubŇa,

savi musarelas e phuv peskere lubipnaha

a diŇa lake pale vaŝ o rat peskere sluŝobŇikengero.”

<sup>3</sup> Phende the dujtovar:

“Haleluja! O thuv latar avela upre pro furt!”

<sup>4</sup> O biŝuŝtar (24) phureder the o ŝtar dŝide bitoŝti pele a bandonas anglo Del, savo beŝel pro tronos, a phende:

“Amen. Haleluja!”

<sup>5</sup> Andral o tronos avla avri o hangos, so phenda:

“Laŝaren amare Devles,

savore leskere sluŝobŇika,

tumen, save lestar daran,

o cikne the o bare!”

*Le Bakroreskero bijav*

<sup>6</sup> Palis šundom vareso sar hangos but manuŝengero the but paŝengero the zorale perumengero, so viĉinenas:

“Haleluja!

Bo chudla te kralinel o Raj,

amaro Del Nekzoraleder!

<sup>7</sup> Radisaľivas, khelas

a das leske e slava!

Bo avla o bijav le Bakroreskero

a leskeri terŇi pes pririchtinda

<sup>8</sup> a diŇa pes lake, hoj pes te urel andro ŝuŝe, igen ŝukar, bliŝtace gada.”

(Ola gada hine o ĉaĉipnaskere skutki le sentne manuŝengere.)

<sup>9</sup> O aŇjelos mange phenda: “Pisin: ‘Bachtale hine ola, save hine viĉimen pro bijav le Bakroreskero.’ ” A phenda mange: “Kala hine o ĉaĉipnaskere lava le Devleskere.”

<sup>10</sup> Me pelom paŝ leskere pindre, hoj te banduvav anglal leste. Ale ov mange phenda: “Ma ker ada! Me sluŝinav le Devleske jekhetane tuha the le phralenca, save likerem o svedectvo le Jeŝiŝoskero. Anglo Del banduv! Bo olen, save vakeren le Jeŝiŝoskero svedectvo, hin o prorocko duchos.”

*Oda, ko beŝel pro parno graj*

<sup>11</sup> Dikhlom phundrado o ņebos a jekhvareste pes sikaĉa o parno graj a Oda, ko upre beŝelas, pes viĉinelas Paĉivalo the ĉaĉipnaskero. Leskero sudos the mariben hino ĉaĉipnaskero.

<sup>12</sup> Leskere jakha sas sar o jagale plameňa, pro šero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na džanelas ņiko, ča ov korkoro.

<sup>13</sup> Urdo sas andro gada, so sas močimen andro rat a leskero nav sas: “O Lav le Devleskero.”

<sup>14</sup> A o ņeboskere armadi džanas pal leste pro parne graja a sas urde andro žuže, parne gada.

<sup>15</sup> Andral leskero muj avelas avri ostro šablja, hoj laha te marel le naroden. Ov len lidžala la trastuňa pacaha a ov pučinela avri andral o molakero lisos e mol – e choľi le Nekzoraledere Devleskeri.

<sup>16</sup> A pre leskere gada the pre leskero klubos les hin pisimen nav:

O KRALIS LE KRALENGERO  
THE O RAJ LE RAJENGERO.

<sup>17</sup> Palis dikhlom te ačhel jekhe aňjelos andro kham. Zorale hangoha vriskinda pre savore čirikle, save leťinenas andro luftos: “Aven, zdžan tumen pre le Devleskeri bari hoscina,

<sup>18</sup> hoj te chan o tela olengere, save mule: O kraľa, o generala, o zorale, o graja the ola, save upre bešen, savore slobodne the otroka, o cikne the bare.”

<sup>19</sup> Dikhlom la šelma the le kralen pal e phuv the lengere slugaden, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko bešelas pre oda graj, the leskere slugadenca.

<sup>20</sup> A e šelma sas zachudňi a laha the o falošno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdľa andro klamišagos olen, save priile o znakov la šelmakero the olen, save bandonas anglal lakero obrazis. Sodujdženen čhide džidonen andro jagalo jazeros, so labol la siraha.

<sup>21</sup> Okla sas murdarde la šablaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko bešelas pro graj. A savore čirikle čalile lengere telendar.

## 20

### *O ezeros berša*

<sup>1</sup> Dikhlom aňjelos, savo avelas tele andral o ņebos. Sas les e kleja andral odi bari chev a andro vast baro lancos.

<sup>2</sup> Chudľa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandľa les andre pro ezeros (1 000) berša.

<sup>3</sup> Čiďa les andre odi bari chev a zaphandľa a zapečatindja la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros (1 000) berša. Palis mušinel te avel premuklo pro cikno časos.

<sup>4</sup> Dikhlom o troni a bešle upre ola, save chudle e autorita te sudzinel. Dikhlom the o duši ole džeenengere, saveenge

sas odčhinde o šere vaš o svedectvo le Ježišoskero the vaš o lav le Devleskero. Oda sas ola, save na bandile anglal e šelma aňi anglal lakero obrazis a na priile o znakov pre peskero čekat aňi pre peskero vast. Obdžidile a kralinenas le Kristoha ezeros (1 000) berša.

<sup>5</sup> Kada hin o ešebno (peršo) uštiben andral o meriben. Ale okla aver mule manuša na obdžidile, medik na predžala ezeros (1 000) berš.

<sup>6</sup> Bachtalo the sentno hin oda, kas o Del uštađa andro ešebno uštiben. Ole dženen o dujto meriben našti kerel nič, ale ena o rašaja le Devleske the le Kristoske a kralinena leha ezeros (1 000) berša.

### *O beng čhido andro jazeros*

<sup>7</sup> Sar predžana ola ezeros (1 000) berša, ela o satan premuklo andral peskeri bertena.

<sup>8</sup> Avela avri, hoj le klamišagoha te scirdel le naroden, save hine pro štar phuvakere seri, o Gog the o Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena ajci but sar e moroskeri poš.

<sup>9</sup> Gele pal cali phuv a rozačhade pes pašal o taboris le sentnengero – o foros, so o Del kamel. Ale avla tele e jag andral o ņebos a zlabarda len.

<sup>10</sup> O beng, savo len le klamišagoha scirdla, sas čhido andro jagalo the sirakero jazeros, kaj hiňi the e šelma the o falošno prorokos. Ode ena mučimen rat-džives furt pro furt.

### *O sudos anglo parno baro tronos*

<sup>11</sup> Dikhľom baro parno tronos the Oles, ko upre bešelas. E phuv the o ņebos anglal leste denašla a na sas prekal lende than.

<sup>12</sup> A dikhľom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le Devleskero. A phundrađe pes o zvitki a phundrađa pes the aver zvitkos, o zvitkos le džživipnaskero. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro zvitki, pal lengere skutki.

<sup>13</sup> O moros diňa avri peskere mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskere skutki.

<sup>14</sup> Palis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben.

<sup>15</sup> Te varekaskero nav na sas pisimen andro zvitkos le džživipnaskero, sas čhido andro jagalo jazeros.

## 21

*O nevo ņebos the e nevi phuv*



<sup>1</sup> A dikhłom o nevo ňebos the e nevi phuv, bo ešebno (peršo) ňebos the ešebno phuv našlıle a aňi o moros imar na sas.

<sup>2</sup> Dikhłom oda sentno foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ňebos. Sas pririchtimen sar e terňi, savi hiňi šukares urđi prekal peskero rom.

<sup>3</sup> Le tronostar šundom zoralo hangos, so phendá: “Dikh, o Stanos le Devleskero hin maškar o manuša a bešela maškar lende. On ena leskere manuša a korkoro o Del ela lenca a ela lengero Del.

<sup>4</sup> Ov khosela savore apsa pal lengere jakha a o meriben imar buter na ela. Aňi žala, aňi vika, aňi dukha imar buter na ena, bo o ešebne veci našlıle.”

<sup>5</sup> Oda, ko bešelasa pro tronos, phendá: “Dikh, kerav savoro nevo!” A phendá mange: “Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskere.”

<sup>6</sup> Phendá mange: “Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, hijaba andral o prameňis, so del o džido paňi.

<sup>7</sup> Oleske, ko ňerinelá (zviťazinela), ačhela savoro sar dedictvos; me avava leskero Del a ov ela miro čhavo.

<sup>8</sup> Ale ola, save daran, save keren o džungipen, save služinen le modlenge, the o napačivale, o vrahı, o lubara, o čarodejňika, the savore klamara ena čhide andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.”

### *O nevo Jeruzalem*

<sup>9</sup> Avľa ke ma jekh le efa aňjelendar, saven sas ola efa kuča pherarde le efa posledne dukhenca, a phendá mange: “Av, sikavava tuke la terňa, la romňa le Bakroreskera.”

<sup>10</sup> A ligendá man andro duchos pro baro the učo verchos a sikada mange oda baro foros, o sentno Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ňebos.

<sup>11</sup> Sas les e slava le Devleskeri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen dragano bar jaspis.

<sup>12</sup> Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aňjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeňengere le Izraeloskere manušengere.

<sup>13</sup> Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados.

<sup>14</sup> Le foroskere muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoštolengere le Bakroreskere.

<sup>15</sup> A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuňi paca, hoj te merinel o foros the leskere brani the leskero muros.

<sup>16</sup> O foros hino ačhado andre štvorcoc, hino džindardo ajci sar the buchlo. A merinda o foros la pacaha a sas

džindardo 2 400 kilometri. Keci hino džindardo, ajci hino the buchlo the učo.

<sup>17</sup> A merinda leskero muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aňjelos merinelas ajsa miraha sar o manuša.

<sup>18</sup> A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos.

<sup>19</sup> O zakladi le muroskele pašal o foros sas avrišukaľarde savore dragane barenca. Ešebno zakladoskero bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, štarto smaragd,

<sup>20</sup> pandžto sardonyx, šovto sardion\*, eftato chryzolit, ochtoto beryl, eňato topas, dešto chryzopras, dešujekhto hyacint the dešudujto ametyst.

<sup>21</sup> Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas andral jekh perla. E ulica le foroskeri sas žuži somnakaj sar žužo krištalos.

<sup>22</sup> O chramos andre na dikhľom, bo leskero chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro.

<sup>23</sup> Le foroske na kempel, hoj leske te labol o kham vaj o čhon, bo e slava le Devleskeri leske labol a leskeri lampa hin o Bakroro.

<sup>24</sup> O narodi phirena andre leskero svetlos a o kraľa pal e phuv anena andre leste peskero baripen.

<sup>25</sup> Leskere brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela.

<sup>26</sup> Anena andre leste o baripen the e pačiv le narodengeri.

<sup>27</sup> A na džala andre leste šoha (ňikda) nič nažužo, aňi oda, ko kerel o džungipen the o klamišagos, ale ča ola, save hine pisimen andre le Bakroreskero zvitkos le džživpnaskero.

## 22

<sup>1</sup> Sikada mange žužo baro paňi, o paňi le džživpnaskero, so blišťisalolas sar o krištalos a avel avri andral le Devleskero the le Bakroreskero tronos

<sup>2</sup> a džal maškar e ulica le foroskeri. A pal o soduj seri le paňeske sas o stromos le džživpnaskero, so anel dešuduvar beršeste ovocje: Sako čhon del peskero ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sastipen le narodenge.

<sup>3</sup> Andro foros na ela nič, so hino prekošlo. Le Devleskero the le Bakroreskero tronos ela andre leste a leskere služobňika leske služinena.

<sup>4</sup> Dikhena leskero muj a leskero nav ela pre lengere čekata.

<sup>5</sup> E rat imar na ela, na kampa lenge o svetlos la lampatar aňi le khamestar, bo o Raj, o Del, ela lengero svetlos. A on kralinena furt pro furt.

*O Ježiš avel sig*

\* 21:20 Abo: Karneol

<sup>6</sup> A phenda mange o aňjelos: “Kala lava hine pačivale the čačipnaskere. O Raj, o Del, savo del le proroken peskere Duchos, bičhada peskere aňjelos, hoj peskere služobňikenge te sikavel, so pes mušinel a sig te ačhel.”

<sup>7</sup> O Ježiš phenel: “Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko dolikerel o prorocke lava kale zvitkoskere!”

<sup>8</sup> Me, o Jan, oda dikhlom the šundom. Sar oda dikhlom the šundom, pelom paš o pindre le aňjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj les te lašarav.

<sup>9</sup> Ale ov mange phenda: “Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar tu the tire phrala, o proroka the ola, save dolikeren o lava kale zvitkoskere. Anglo Del banduv!”

<sup>10</sup> A phenda mange: “Ma zapečafin andre a ma garuv o prorocke lava andral kada zvitkos, bo e ora hiňi pašes!”

<sup>11</sup> Ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo mi ačhel dureder melalo; o čačipnaskero mi kerel dureder o čačipen a o sentno mi ačhel dureder sentno.”

<sup>12</sup> “Dikh!” phenel o Ježiš: “Avava sig a miro počiniben hin manca, hoj te počinav sakoneske pal leskere skutki.

<sup>13</sup> Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te kerel a the savoro dokerel.

<sup>14</sup> Bachtale hine ola, save peske rajbinen o gada. Len ela pravos ko stromos le džživipnaskero a šaj džana andro foros prekal o brani.

<sup>15</sup> Ale avri ačhena o rikone, o čarodejňika the ola, save keren o lubipen, save murdaren, save služinen le sochenge, the sako, ko rado dikhel o klamišagos the savore klamara.

<sup>16</sup> Me, o Ježiš, bičhadom mire aňjelos, hoj tumenge te vakerel avri kala veci pal o khangera. Me som o koreňis andral o pokoleňje le Davidoskero, e jasno tosaraskeri čerčeň.”

<sup>17</sup> O Duchos the e terňi phenen: “Av!” Oda, ko šunel, mi phenel: “Av!” Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paňi hijaba.

<sup>18</sup> Me dovakerav sakoneske, ko šunel o prorocke lava andral kada zvitkos: Te na dothovel vareso ke kala lava, bo oleske o Del dothovela o dukha, so hin pisimen andre kada zvitkos.

<sup>19</sup> A te vareko odlela kale prorocke lavendar andral kada zvitkos, oleske o Del odlela leskero kotor pal o stromos le džživipnaskero the le sentne forostar, pal save hin pisimen andre kada zvitkos.

<sup>20</sup> Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel:

“He, avava sig!”

Amen! Av, Rajeja Ježiš!

<sup>21</sup> O lačhipen (milost') le Rajeskero le Ježišoskero mi el  
tumenca!  
Amen.